

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ջանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

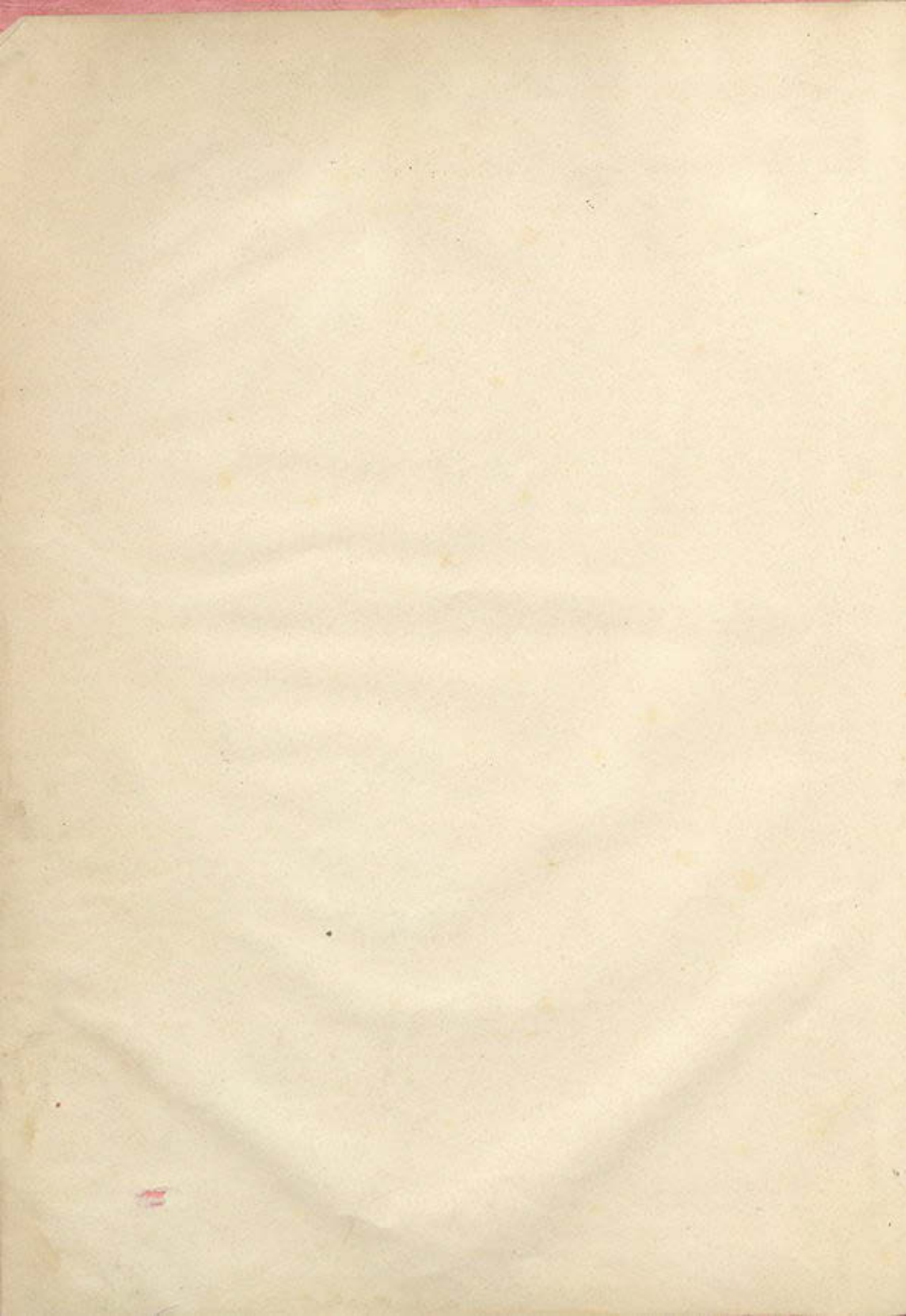
Adapt — remix, transform, and build upon the material

839
Zur Erinnerung
Puppelbüh

388

12004

Մասնագիտական հանձնարարութիւն
Հ. Բ. Ը. Ծ, - Հարկային ֆուստայի 348
Կարգադրութիւն Արտադրողական Գրքի
~~Կարգադրութիւն "Արտ" Գրքի~~

ՍԷՐՍԷՐԻ ԵՒՀՈՒՏԻ

Ե Ա Ն Ի

ԲՆՓՆՈՆԵԿՆԵՆ ՆՐԵԱՅ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO

1888

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ՍԵՐՍԵՐԻ ԵՒՀՈՒՏԻ

Մասնագիտական հանձնախումբ
Հ. Բ. Բ. Մ. - Հայկոյ ֆասսարիզ 348

Ե Ա Ն Ի

Երևան Անտոնի Երսիկ Չեռ
Երևան "Ներսիս" /

ԹՊՊՈՒՆԵՆ ՀՐԵԱՅ

ՓՐԵՆՍԵՂ ՄԻՒԵԼԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՆ ԷՍՓԵՆ ՍԻՒ ՆՍՄ ՄԵՃՈՒՐ ՄԻՒԵԼԼՈՒԹՅՈՒՆ ԺՈՒԳ ԷՐԵՆ
ՆՍՄ ՆՏՏԻ ԻՈՒ ԷՍՍԱԸ ԺՈՒՆՊՐԵՆԸ ԹԵՐԹԵՄԸՍԻ

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՂԻՂՏԻ ՍԱՆԻ

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՊԵՏԻՐ ԻՆՆԸՆՏԵ Յ. ՄԻՆԵՍԵԱՆ

Թ Ա Պ Ի Ա Ն Է Ս Ի

1863

751 u2

(839-u.2.)

67-1891

ՄԵՐՍԵՐԻ ԵՒ ՀՈՒՏԻ

Ե Ա Ն Ի

ԹՒՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

ԳՐԱՄԱՐ ԱՆԳԻ.

ՓՍԵՆ ԵՎ ԱԵԼ.

ԱՆԻՔԻ ՊԻՐ ՏՕՍԻՐ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԲՈՒՆԱՐԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

ԳԵՂԱՐՈՒՄԻ ԿՈՄԻՏԵ

ԿՈՄԻՏԵ

ՎԵՐՊՈՒՄԻ ԿՈՄԻՏԵ

ԿՈՄԻՏԵ

Տեր նէ գատար ձէսարեթի երկնստ հախյտնտ, էրբեքձէ պիր հալ ու Տէյնէթէ դաման մախրէ պուլունմայուպ, քիւլլի ճիճէթէ նիսա թայրի- ֆէսիտէ մախուսա պուլունան արպագ ու թայրի- արթին մէկընֆէ պուլունաուրունան, տիւշմէն- լէրինի թէրեպպիր ու մննունիթիմին մու- ճիպ օլապիլեճէք էն քիւլիւք պիր զայիֆիլի Տէնկունմա տախի, քեմալ մերթեպէ քենտի զապիլենա գատրէ պուլունմագտ հախ:

Չէն սազըրադնն տիրա արապա գոշմագտ, վէ սոզթէթը թէաճճիպի աղիմ իւզրէ պուլուն- մագտ օլաուլու հայտն, Վարիեն սախի սիւ- քիլն իւզրէ, վէ սալ տիճանըն աշպ պիր շէյ սեյլէմքաիլին, անճաղ կէզ եաշարըն սիլմք- տէ հախ:

«Կէ՞ տիր օ . . . աղիլեմ մաստաղէ Վարիեն - սէր Ս . Պալէնիյէ, մերգումենն Տէյ- ճանը տիլին կէօրտիկիւնտէն, սաճիճէն թէհայ- յիւրտէ գալարագ, - անայիպ . . . սաճա ճիւ- զիճէ ազտեմ շունճա ձէսարեթ իարապ իմմիլ- իքէն . . . մէկերի շիմտի տէ օթուրուպ աղա- մագա՞մ մրօրնը :

- Լվլիլէմ, - սէլի ձէփապ վէրիի Վարիեն պօ- ղուգ պիր սէս իլէ, - եվլիլէմ աղամաղապրմ . . . ֆէգամ սիլլին կիլի . . . պիր ու սօթմ . . . Տու- ղուրունաս աղամաղապրմ . . . հալ պու քի հայաթըն Տուրգուրունաս աղամաղ մը, Վլա՛ճ, իմմսին :

- Պու ճիւլէ . . . շու վուգու պուլուն ուղուն միւքեպէմէ վագթիտէ . . . թարաֆըրգոան ղուճուրա կէլէն հիճիմ ու իսթիճգալէրտէ . . .

- Լամն եա իւլեպիմ . . . նէ՞ դան իտերի- նիլ, անէպա պիր իսթիճգա մէյունընա պուլունապագ, իլճպր մուգալեմէմ վէ մէթա- նէթէ շըրըշմանան, մէկերի պէն հօշունմագ- տա՞մ մրլլոմ դանն իտերիտիլ, օլ եօտա ղուճու- ռա կէլէն հարեքէթ ու մուամալեթըն քեաֆ- ֆէսինի տախի, քենտիմ րաղմէն օլմարնա, իսխապի աղիմ իւշուն տախի շաճիա տիր . . .

Լվլիլէմ, էյլէ հայաթ կիլի պիր գատրն վէ սպապարըն նեղտիտէ, անճաղ քենտի Տուրուգ ու սերպէթիթիմի մուճաֆագա նիլէթիլլէ, իսթիճգալի աղիլէրի, մէհուրէն վէ Տէմտէ իք- րաճիլլէթ իւզրէ իրթիքապ իմմաքէլիմ . . .

Կէլէլէմ իարապ իլեպիլիմ օլ էնրի ձէսարեթ- լէրէ . . . սիլէ գալիեն սեյլէրիմ քի, դաման պիր պէտքերալը վէ սարըլըգ կէօպէրմէք նիլէթիլլէ օլմայուպ . . . ղերա, մերգուման թա- րաֆըրունա հագգրմտ փուգուս կէլէն մուամալ- թը պարտն վէ դաիլգէլի կէօրտիկիւնտէ, մէ- կերն արթըք քենտիմ զապիմ իլէ թէհամիլէ գատրէ օլապիլընիսիտ . . . Տէմտէ էյլէ պիր սաթիլըք քի, գամմէն նեղտիտէ մերքուճ ու մն- ֆուր սայրմագտն տիրէր . . . վէ Տէմտէ, Տեր շէյտէն ղիյատէ շուրաթը կիւճիւմէ կիլմէքտէ տիր քի, պէն գաման քենտիլէրէ պիր ֆէլունըգ եարմալ օլմայուպ, անճաղ, եալըրըճա, սեր-

պէթմէ, վէ րաճաթմա պիր էօմիր կէլիլմէք- տէ, վէ էթմարֆունա պուլունան քիմնէլլին տախի, իգպալ ու սէստէթ իւզրէ օլմալարընը արզու կիլմէքէլիմ :

- Իլի էման, նէ՞ շար, ա չօճուղում, կէրէք սիլլին վէ կէրէք տաթիլէրիլլին իգպալ ու րա- ճաթմալընը, անէր գրօզանմագա տրըրար . . .

- Վ է Տէմտէ, հայաթ օլաուլու թայրիտէ, - տէլի պաղըրը Վարիեն հիտտէ իւզրէ, - վէ Տէմտէ օլ հայաթ տիր քի, պիլգաթմ քենտիտի միւտտէթի էօթիլունտէ տայիմա ճայի կիւնաստ կէլիպ օլաւմըլ օլաուլուն սնըրա, շիտտէն գալըգըճա, իղմըլ նէֆտի մուճիլ օլաւմա տ- րէթտէ, պէնն պըլլալմայա վէ իթիթիճամ իմ- մէլէ շալըշմագա տրը, պարի պէնիմ, նէ մք- թէպէ պիլլիւք երիքէրի, վէ հագգանիլլէն ու նամուս նէ իտուկէն թամար պիր գալ օլաուլու- մու րանն պիլմտէ, վէ պէն էվլէնմէք իսթէ- տիլիմ թագալրտէ, քենտի շան ու շէօճիթիլմէ քեմալ մերթեպէ լալըգ պիր ղամ արալըպ պու- լապիլէճէլիմէ, քէք արնա աղը իրմտէ . . . Վիւպ- ճամ Վլա՛ճ, մէկերի պէնիմ պիր սեվտիլիմ օլ- մուշ օլաա իսի, հիւլ քէթմ իտերթիլլիմ, ճա- շա, սպէնն սեյլէր իսիմ, շիւրէն, պէննէ վէ պէննիմ անպըրընա նագարէն, աշք ու մուճապ- պէթմ տէնիլլէն շէյ կիլի, պու ալէմտէ շայնը իֆթիլիտար հիւ պիր շէյ օլմայա . . . - Պատէ- հու Վարիենի քէտրի տերունիս իտուլլաս պուլունալին, - Իտմտ, պէլլէ օլաուլուն, եանի նամուս ու շէրեֆ վէ սերպէթիլլէթ տէնիլլէն շէյլէր, պիր տալմի քենտիլլէ շիւպճէլի մէքու- Տէմտէ վէ ճաթմա քիւր պլաթթիլլէն (պուտա- լաճա) աղտա գըլմասաղը տարէթտէ, պաշաք նէլէ՞ եարամագա տրըրար անէպ, » տէտիլլէ պերապեր, մերգումէ թէքրարէն մէնալիլի կէօշ- լէրիեն կէօթիլիլլէ :

«Լա՞ աղիլեմ մաստաղէ Վարիեն, հայտէ- յինից, - սէր Ս . Պալէնիյէ քէտրաթն վէ միւքետտերանտէ պիր սեյլէրիլլէ իլէ, - գալըլի- նիլի թէալիլն իսիլից . . . Տեր պիր շէյ կէտի կիլիտ . . . վէ շիմտի իսէ միւ գալըլէ լիյալմէն, պէնիմ կիլի պիր սատըգ տօթմունաղա պէրա- պեր պուլունմագտնիլի . . . »

Մէրգում պու քէլմամարը սեյլէր իլէն, գալ- պիտն մերքիւգ պուլունան մէքտէթի (Տէյլլէ) շէյթմանի յեկսինէ րաղմէն, երիլլէրի գըլալմայա պաշար :

«Պիլլիթմ, պիլլիթմ, գամմըրըն տօթմում օլաուլունա պիլլիթմ, - սէր Վարիեն, - վէ գաման շու պու կիւնքի հայաթն հիտտէթ ու թէհամիլլէրի վագթիլլտէ պէնն թարաֆըր թա- թարագ, մուգալեմէմ ձէսարեթ իմմիլլիլիլի ուտուլմալմագտնա՞մ տրը, ղերա մերգումենն նէ մերթեպէ գալիլլէմ ու գուտրէթմ սահպալի պու- լունաուլուն տախի պիլլիթմ . . . Տէյլլա՛ճ, եա- ղը գ քի, անճաղ ֆէնալըգ եարմագ իլին, գուտ- րէթի աղիմ սաճիպէտի տիր . . . »

«Լա՞ աղիլեմ մաստաղէ Վարիեն, հայտէ- յինից, - սէր Ս . Պալէնիյէ քէտրաթն վէ միւքետտերանտէ պիր սեյլէրիլլէ իլէ, - գալըլի- նիլի թէալիլն իսիլից . . . Տեր պիր շէյ կէտի կիլիտ . . . վէ շիմտի իսէ միւ գալըլէ լիյալմէն, պէնիմ կիլի պիր սատըգ տօթմունաղա պէրա- պեր պուլունմագտնիլի . . . »

Մէրգում պու քէլմամարը սեյլէր իլէն, գալ- պիտն մերքիւգ պուլունան մէքտէթի (Տէյլլէ) շէյթմանի յեկսինէ րաղմէն, երիլլէրի գըլալմայա պաշար :

«Պիլլիթմ, պիլլիթմ, գամմըրըն տօթմում օլաուլունա պիլլիթմ, - սէր Վարիեն, - վէ գաման շու պու կիւնքի հայաթն հիտտէթ ու թէհամիլլէրի վագթիլլտէ պէնն թարաֆըր թա- թարագ, մուգալեմէմ ձէսարեթ իմմիլլիլի ուտուլմալմագտնա՞մ տրը, ղերա մերգումենն նէ մերթեպէ գալիլլէմ ու գուտրէթմ սահպալի պու- լունաուլուն տախի պիլլիթմ . . . Տէյլլա՛ճ, եա- ղը գ քի, անճաղ ֆէնալըգ եարմագ իլին, գուտ- րէթի աղիմ սաճիպէտի տիր . . . »

«Պիլլիթմ, պիլլիթմ, գամմըրըն տօթմում օլաուլունա պիլլիթմ, - սէր Վարիեն, - վէ գաման շու պու կիւնքի հայաթն հիտտէթ ու թէհամիլլէրի վագթիլլտէ պէնն թարաֆըր թա- թարագ, մուգալեմէմ ձէսարեթ իմմիլլիլի ուտուլմալմագտնա՞մ տրը, ղերա մերգումենն նէ մերթեպէ գալիլլէմ ու գուտրէթմ սահպալի պու- լունաուլուն տախի պիլլիթմ . . . Տէյլլա՛ճ, եա- ղը գ քի, անճաղ ֆէնալըգ եարմագ իլին, գուտ- րէթի աղիմ սաճիպէտի տիր . . . »

«Պիլլիթմ, պիլլիթմ, գամմըրըն տօթմում օլաուլունա պիլլիթմ, - սէր Վարիեն, - վէ գաման շու պու կիւնքի հայաթն հիտտէթ ու թէհամիլլէրի վագթիլլտէ պէնն թարաֆըր թա- թարագ, մուգալեմէմ ձէսարեթ իմմիլլիլի ուտուլմալմագտնա՞մ տրը, ղերա մերգումենն նէ մերթեպէ գալիլլէմ ու գուտրէթմ սահպալի պու- լունաուլուն տախի պիլլիթմ . . . Տէյլլա՛ճ, եա- ղը գ քի, անճաղ ֆէնալըգ եարմագ իլին, գուտ- րէթի աղիմ սաճիպէտի տիր . . . »

- Վիլլէմ, ֆէրա՛մ . . . - ա՛ր տօղթէօր, պի՛ր
խմինդոյի պէմի՛ր գալի՛ր խաղա՛ր խեղճե՛ք . - պի՛ղ-
լէր Տէքթիմ . . . էջլէ՛ քիմանէլէրին քին ու
ղարազարմասն, առա՛ ֆիւթու՛ր կ'իճրմէ յից . . .

- Վ՛հ, պէսլէ՛ սեպլէմէ ինի՛ղ աղիւն՛մ մննի-
ն ու Պալէնի՛կն, զիրա՛ կերք մասո՛մ տը Սէն -
Տիւրէն, մէ՛ կերք քէտի՛ տօսարը, ա՛նպ
պի՛ր շէյի ունուտու՛յ աճի՛մ իճմէ՛ք նէ խոսկին
պի՛նզէր, - ա՛տտիկի՛ղ պէրապէ՛ր, մերգու՛մ-
նին իւղրիտու՛, խե՛ֆի՛ ու Տիրաւրուտան նաշի
պի՛ր տիճրմէ՛ք էտերի միշա՛շտու՛ օլունուր . -
Համի՛մ պէնի՛մ՝ նէֆրէ՛մի միֆրի՛մէ մէ՛ տե՛՛-
շէմի՛ ֆրժրէլի՛նէմ, մէ՛ պինտու՛ ալէ՛՛՛՛՛, պէսլէ՛
աւղօտան աղոլա՛ մերգու՛մէ զարջ Տարաբէ՛մ
ու գա՛մը մուամլէ՛ իճմէ՛ք ինի՛ թախի՛ . . .
քէնուտսինն քեաֆի՛նի էֆա՛ր ու Տարաբե-
լմը նամբրանէ, ինչու՛նէլքեարանէ, մէ՛ գալի՛-
Տէտի՛ մուճնոլ օլունու՛ տուր . . .
Վա՛րս, աղղը՛մ կե-
լէ՛ճէքո՛ . . . աղղուտունու իսմէ՛րմիտինի՛ղ քի
սեպլէ՛լէրի՛մ . . . էկերի՛ եղլէ՛ճէիմի՛ տախի՛ պի՛-
նէ . . . էնէն պի՛մ լէրէտուրն տաուտուր
մաղաւէն իսէ, Տէր պի՛ր լաղըրըրընա՛ ճէվալ
վարմէ յի միւրաճա՛ճ ինու՛մաճգարմ . . . ֆե-
զի՛մ, պու՛ ճիւճի՛, շունու՛ տախի՛ իզրար խե-
րի՛մ քի . - ա՛տ, յի իսպէ խտեր մերգու՛մէ, էջլէ՛
պի՛ր լէ՛պէսպիսի լէմաֆէ՛լմպալը, իւղրէ՛ քի, ճէ-
մալը ճալի՛կ պի՛ր գա՛մ տախի՛ ասարը ճալի՛կ
քէսոլ իճմէ՛ յէ պաշար . - սու՛ճա կաշմայր տը
քըր չօլ սօվէրի՛մ . . . մէ էկերի՛, շու՛ ալմուտ
քէնուտի՛ճէ լմաղսիրտման տաուտա՛ճէք պի՛ր
լմաղսիրտմ վար իսէ . . . ո՛ տախի՛, սնճալ
միտուտի՛մ էտիր՛մաւէ պէղպէ՛լմ վարլա՛ղ, պէղա-
լէ՛մ կիւղլէ . . . մէ պէղպէ՛լմէ լէմաֆէ՛լմ ու
Տիրաւի Տալ իւղրէ, ինրարը կու֛ր ու էլգա՛մ
արղուտունուտ պուր՛մաղղըրմ տըր . . . լա-
րին պի՛ր քիտի՛կ եւ, պէն պու՛ լմաղսիրտմը
քըրը պի՛ր ինի՛մ լմաղսիրտու՛ տախի՛, իճրաւրն
սեպա՛մ իւղրէ սոլ ու զայրէ՛մ խտերի՛մ . . .

- Օ՛հ, ս՛ճ, Տաւա օլունու՛, շիմտի՛ գալպի՛մ
քէսուրի՛րաճա՛մ իճմէ՛քու՛ տեր, - ա՛ր տօղթէօր
մէ սերքի՛մ իւղրէ, - զերա՛, կիւ՛մէքուտի՛նի . . .
մէ պու՛ տա քէք խի՛ պի՛ր ալնամէ՛լ տեր . . .

- Ս ազատ պի՛ր միւղլէ՛լտըրի՛ էտի՛ր քէմալէ՛մ,
չօլ ա՛լքա էջլէ՛ օլունու՛ տըր . . . մէ պու՛ ճիւճի՛
. . . մէ կերէն Տայա՛մ լմարաֆրտան ցու՛ճուր
կէլէն շունճա լմէ՛ճտուտմանն (գորղու վերսէ-
սանր տախի՛, կիւ՛մքը իմ ճալի՛ք մի տեր Վի-
գա՛մ, պու՛ ճիւճի՛, շու՛ տախի՛ սաճի՛ տեր քի,
էրնուտէ՛ ն նէ կէլմէք իճմի՛նի՛ն վար տըր . աճէպս
օլ երտա ֆառիւրտա լմէ՛ճէրէ իմաղրէրի՛ մէ՛՛.
լմտան միւրապարը՛ նու՛ տեր Վ՛ճէպա՛, սաճի-
Տէն, Ս՛ . ա՛լ կրիտի՛ ին Ս՛ լմրիւր լմարա-
ֆրտան իրտա օլունու՛ նախի՛ ճալպարտան պէնի՛մ
միւղլէրտան պի՛ր էտեր Տայը՛ ջալպի՛ճէլէն մէ՛-
մալ իճմարտէ՛մ տեր . . . Ս է պի՛րտէ, ո՛ տէլի
էմա՛, մերգու՛մէ, Տարգըրտա իճրաւրն լմէ՛ճէպ-
պի՛ր օլունճալ պի՛ր լմաղը՛մ լմէտապիրի՛ շէտի-

տէ լաղըրտըր իլլէտի՛ . . . Վ՛ճէպ օլ ճէտարէ՛մ
խե՛ճէքրէրի լմէտապիրէր, նէ՛ օլունա՛ տըրլար . . .
պի՛րմիտինի՛ն . . .

- Պէնճէ պէն, լաղըրտըր պէլքի՛նիլղա՛տ կա, գանն
խտերի՛մ քի, բրնճտօնն նիլլէ՛մի, սնճալ պի՛ր
գորղու՛մ մազտան իսպարէ՛լ տեր . . . մէ Տալմէմ
կիւտի՛ տախի՛, սնճալ պի՛ր խա՛րա՛ պի՛րմալնն
իւղրիտու՛ օլմալը տըր . . . Ս աքին . մերգու՛մէնն
շու գուտարու՛ վար տըր քի, ա՛տէլմա քէնուտի՛ն
պի՛ր Վիլլէմ վարտու՛ մազտանուտա լմու՛մազ-
տէ օլունու՛, մէ շու իճմի՛րալը խեյալիս աւ-
լէտանտէ, սիղին լմէ՛ճօվալքեարըրըրընա մու՛ճօվ-
ֆաղըլլէ՛մ խեյալիտու՛ պուր՛մաճաղտէ տեր, -
ա՛ր տօղթէօր, Տէր Տայտէ, Վտրի՛ննի գալպի՛նն
պախը՛ կէնի՛լէ՛մ իճմէ՛ք նիլլէ՛միլլէ խապիտանէ
պի՛ր սեպլէլէ՛ր ինէ . - լաքին ալմը՛ք պու լա-
զըրալարսն քեաֆի՛նիտինն պէր լմարաֆ խտերի՛մ
. . . պու՛տան սանրա շու սիղին տիլպէր կէտը՛-
րինի՛ղ քէմալ մերլմէպէ՛ բերլմէլ իւղրէ բարլա-
մալը տըր քի, օլ կէտըմէ կի՛մտիկի՛նիլ զալմը
մու՛աղղամին գալպի՛նն ճէլպ ինէ, մէֆոնն գըրա-
պիլէտինի՛ղ . . .

- Հաղըրըր վար տըր, աղիւն՛մ տօղթէօր . . .
պի՛ղ տալիտա տերա ու էլէ՛մ իւղրէ օլունալան
իճմի՛նալ իճմէլլէլի՛ղ, շիւ՛քի, պի՛րգա՛մ քէնուտի՛
ա՛տարիմի՛ղ իւղրէրին տիւ՛շիտարի՛նի մաղ լմաղ
տիրտէ, պաշաղարըն սերտուտի՛նն ունուտալը,
պի՛րա գաշա պուր՛մաճաղղըրը լմալի տեր . . . լա-
քին, կէտի՛րալարսնալը կա, իրգա՛մըր գալպի՛նն
ճէտարէ՛լէն, շունճա ինանի՛լլէմի՛նի լմաճիլք
իլլէմիլ օլունու՛մա՛ Տայտէ, գա՛մըրղալուն մա՛մ
լուպի՛նն նէ օլունու՛ն, Տալնա պէլյան իճմէլլ-
շիմ տեր, էյլի՛ տէլի՛ մի Վա՛րս սեպլէրտի՛ղ .
- Օ՛արար եօր, Տաւա օլունու՛ սաճա
շուլ օլսեյլէ՛լք ինն խալի՛մէ վաղթիմի՛ղ վար
տըր, շիւ՛քի կէտի՛նալէ յէ կի՛մտիկի՛նիլ գա՛մը
գանալը, գա՛մըրըրըն քէ՛ճ քէնուտէն զայլէլլէ ու-
ղալուն տըր . . .

- Ա՛ր նէ Տալ խե, իննէ գրտաճա քէլի՛-
լէ՛մի Տալի գա՛մըրըրա իճտան խտերի՛մ, - ա՛ր
Վտրի՛նն, - պէնն մերգու՛մ շայտը իճմի՛նի
իճմի՛նի (Վիլլէգօլ) աճըմաղղըրըն սեպլէպի շու
տուր քի, նապը քի գա՛մըրըրա սեպլէտիտի՛մ,
մերգու՛մ պու սաղա՛ճ պանն կէլլէրք, մէ պէղպէ՛լմ
քէտէրնար պի՛ր Տայտէ օլունու՛ սուրլմաւէ, մու-
տիտէրնն ինչա՛տ իմմիլ օլունու՛ պաղը պէսլէ-
լէր զըմըրտա (շիւ՛քի շալիլլէլ տախի՛ վար տըր)
պի՛ր լմէ՛ճմէ՛մ լմաղի՛ն օլունալղա՛, մէ Տալմ-
լմա լմու՛մալուլ մաճպէտէ ալմըրմաղը լմէ՛ճ-
տարալմը լմաճմըրտա պուր՛մաճաղտէ օլունու՛ն
գալպի՛նն տըր ու պէլյան կիւ՛տիկի՛նիլ պէրապէ՛ր,
քէնուտի՛ մաճպէտէ իչա՛ պուր՛մաղղա լմաղսիր-
տէ, գա՛մնն կէպէլտի՛ղ զարըրտանն օլունու՛ն
ֆա՛միլալը աճըրղալուն էլէ՛լքի՛նն էտէֆ ու էնաի-
շէտիտանն նաշի, սերպէ՛մ պի՛րալարալը շալը-
շալ վարապի՛րըր գալպանըն, մէ ֆառիլլէտարըր պէս-
լէլն պի՛րնն նիլլէ՛միլլէ, նէֆոննէ պի՛ր քէֆալէ՛մ

ընծա ու նիւտը ի վերին, մէ պէն տախի, զամբը-
նը ինչ, մերգում միւրեքստանս պուրանն զամ
նը յիննտէ վազը օրան տաօմի ի ինձն ճեսարեթէն,
բեճասն զապուլ, մէ մաթիկի ի ճրասն վատ
կլէթիքանն պաշապ, զամեն Տիւրքի մէ թա-
րաքիւրնս պիւրտե տեղի պնը պարմանագտ օրաու-
րունանս, մերգումնս բեճաի բեճբեմտէ պիւր
մաճեքտէ սաղաւմասնը պիթ թե՛նքերբիւր միւ-
նասի կէօրաի յախմ, լարն, նասը բի կէօր-
աիւնիւզ եւ, Տարամ օրանագ բրեւեա կելիւզ
սիղէ բէյի ի ինձն Տարի, նե՛ գատար ֆիճնե-
բարանն մէ ֆասիտ պիւր սարեթտն նազ ու
իմտտէ ի յիւտի, Լմտի, աղիղմ սաղմէօր, սեչը-
լէ յինիւզ շիմտի սիղ պանս, նե՛ զանն խեթիսիւզ,
չու պոճարս կելեճէր ի թմիսարնը սայեախնէ,
աճէճու օր զամբ մաւազիմ թարաքիւրնանս, բե-
ֆալէթիմ միւրաւասն ի Տիւրքի մէ պիւրէ, մերգում
ստնաթբար նայիկ սերպեթի ինձն օրս պիլեճէք
մի սիր :

— Կարգաճ . . . օլ պապտէ զերրեճն շիւրճէ
ճայիլ աճիլ սիր, զիրս Տիւ պիւր կիւնիւք
կէօրիւննմարտէ սիր, խուսուսիլէ բէյի ինձն
Տարի, շու զամեն բէնտիսիւզ թապիի պուր-
նան պէլալէթի լաթիթի մէ ճաղիկի յի զայիկէ
իւզրէ նազ ու պէյան ի յիւտիսիւզ թապիւր-
աէ . . . :

— Արքն, աղիղմ մմտիտե Պալեճիլէ, Տեր
նէ գատար զարաիւզ նեյիստէ կիպի կէօրիւնմբ-
աէ իտաւ, պէննը կիպի պիւր կեճն զըլը, մեր-
գում զամեն Տաղարունս պիւրապիւր կէօրիւր-
մեիւզի, բեճա ի թմարնէ միւրապերն նե՛ օրու-
րունս պիլիսիսիւզ աճէպ :

— Կարգաճ . . . շու ի թմիսարն ի թմարտէ օլ
սաղարունն զպիւրս Տաղարունս, միւրքնն մերթե-
պէ մերգումնս զպիւրս ճաղարնն զիւստնէ ըրգաթմէ
կէթիւրմք նիլի ինձն աճիլ մի սիր :

— Ա, եվիլէն, եվիլէն . . . մէ Տարիմ, պիւր
նիլի ինձն տախի, Տարամ թարաքիւրնանս օլ պապ-
տէ ալէ յիմտէ թե՛մաթուր զըլնաճաղ ի թմիսար-
լար բանս պիւրաիսիմտէ, պեչիւ պիւր զպիլիթի
զարի մեմալէ ինչ, մեղբիւր ի թմիսար բաճարը-
նը եօնիւնէ, Տար գալի սարեթմտէ, մէ Տեմտէ
թա մաճեկ երիւնն մարիթի ինձն պիւր սեաա
չեքմէր սիր . . . նասը բի պիլիսիւզ եւ, Տա-
րամ օրանագ մեղբիւր ի թմիսար, պիլիսիւզ բոլիս
մեմարունս թարգրիկ սերունն տախի զայա
ի թմիսարն սիր . . . Ելնէ պէն տախի, մերգումնս
նիլիլէ, սերպեթմէ մէ սերպեթմէն, պիլիսիւզ
չեյէ պիւր կելաքմէր մեյգրնէ պուրունս զամեն
Տաղարունս շեգմար, սայիւր սարեթմէ թե՛քմի
ի թմարտէ . . . Պն մերգումն բէյի ինձն
Տարի սիր : շու կիպի նազ ի տե՛նիսիւզ, մէ թա-
պիլիսիլէ մերգում տախի, պիլիսիւզ սեչիլիսիլէ-
բիմ ի թմիսար ի տե՛նէր սիր, շիւնքի Տաղար-
ամբ Տարի Տիւրքիսիստնէ կելէ պիւր Տար վար
սիր բի, տիլեճիսիւզն պարմանագաղ ի թմիս-
արնէ գալիստնան սիր :

— Կիպիլէ մարտն, շու թե՛նքերբիւրաթիւր-
զն բեաֆիթիստն, բեմաթիթի բեմաթիլ տէր-
բար սիր . . . Կիպ պու պապտէ, մեմիլէ մեչ-
Տար մանթուրուննս, պիւր թաշ ին ինչ գաւ-
վարունջ օրանագընը . . . մէ կախա պաշապ
պիւր թապիւր ին սեչիլիսիլէ Տարի, պիւր ի իլ-
ամէ սայեախնէ, ինչ սաեա Տաղարուննէ մէ
գանալը օրանագընը . . . շեչիլէ բի, Տեր պիւր
թաթարնիկ ի թմիսարնէ եօնիսիւզ ալիւր օրուզ,
մէ Տեմտէ օլ շալար ի թմիսարն ալիւրալը,
եմիլ սերպեթի ինձն նայիլ զըլնաճաղընը :

— Օ՛հ, ելճարիւրս, — տեր Լարիսի կելիւզ
սեչիլիսիլէր, — ինչն շիմտի պէչը ու պիլիսիլէ
սապարտ, շու վաղուամբ մեաուտէ սայեախնէ,
ալիսիլէ ի թմարտէ սիր . . . :

— Այ Տար, — տեր սաղմէօր ֆեյիստիմս պիւր
սեչիլիսիլէ ինչ, — պու ալեմտէ Տեր պիւր շեչիլն
Տիւրքի ի ճրարը, աճնագ մաթիսար նազարընը
թապի պուրմանագտ սիր, մեկերի պու ալեմտէ
կելիլէն պիլիլէր, թապիսիլէն զանուճունանս
աճիլ մի սիր :

Լարիսիսի Տիւրքիսիլէն մեչուլէ մէ խար-
լի ումուրս մախուտէ Տաղարունս ճեճարեթի
բեմաթիլի պուրմանագտնս պաշապ, սաղմէօր
իւզերիստէ տախի, կեմիլիլէն թամաթի օրու-
րունանս, մերգումնս սեչիլիսիլէր իւզերիսիլէ
զերրեճն սայիլ զանն զաճիլ օրան :

Իմտի, տեր թե՛քերբն մերգումն սե՛չպէթիլ
աղաղ պիլիլէ, մէ մեթերթիլ իւզրէ, « Ը ու ինչ
պիլիսիլիստն սարս, նե՛ պիլիսիլ բիպալե՛նս-
իլէ օրանագմար, եչիլէ բի, Տեմիսիւզ մա-
րեչալ Լմտունս բերիսիլիսիլէ պուրմանագմար
մէ Տեմտէ, մերգումնս կեճիլնս պիւրաթիլիսիլէ
սիլիսիլէ գալիլիսիլէ պիւրալը ֆեյիսիլիսիլէ ու կեմիլ-
իլէ ի տե՛նիսիլէ սիր, շիմտի իսն զեչիլը գատըն-
ճըղալ, ելճարունն կիճիլիսիլէ իւզերիլէ, բի՛մ
պիլիլէր, նե՛ գատար դամ ու եւաիլէ սերեպիլի-
նէ սայմագալ սիր :

— Կիլիլէ, օլ պապտէ տախի մաճարիլիլէ
գալիլիսիլիլէ Տարը օրանագ սիր, — տեր Ս. Պա-
լեճիլի կելիլիսիլիսիլէր, — զերս, եչիլէ պիւր սե-
սիլ օլ թամաթարը սարեթմտէ պիլիսիլէ
տէ թաճարիլէ կիլիսիլիսիլիլէր, սաճա մաճ-
պետէ կիլիլի օրուրս կելիլիսիլէ կիլիլէ, շու
սաճիլ բեմաթիլէ տեղիսիլիսիլէ վախտիսիլէ, բե՛ն-
տի կիլիսիլիսիլէ սերպեթի ինձն մաճարիլիլէ
նիլ, աճնագ սերպեթն ինձնեճէր սիր :

— Տաղարունս աղիղմ մմտիտե Պալեճիլէ, պու
պապտէ զամբընը թարաքիւրնանս մարտիլ պուր-
ունս ինսանիլիլէն ու ֆեաաթարընը տախի,
ի թմարն մերթեպետէ պուրմանագտ սիր, — տեր
Լարիսիլէ, — Այ Տար, — տեր սաղմէօր բի, կելի-
լիսիլէ պեչիլէ միւճիմ մաաթիլիլէ Տաղարունս օրա-
սա իտի, զամբընը, եչիլէ պիւր զեչիլիլէ վաղ-
միսիլիլէ զայիլ ի թմարիլիլէ զըլնաճաղնս, նե՛ գալիլիլ-
տէ շեքմէր օրանագմար . . . Լարիսիլէ մարտիլ
օլ սիպտէ մերթիլ պուրունս կիլիլիլէ . . . :

— Պէնիմ՝ արդում անճագ Տաղգընըդտ տեր-
քեար օյան թէխիթիլէնի աղմեմ վէ արեզայի
տերունի յիլի Խաղաանէնի արդամ իմ մեքան ի-
պարեմ պարունանայ տիր . . տեր տօղմէօր, վէ
պու արատս պիրտէ կնֆիլէ չէքաֆիլէ պրա-
ւաք, վէպէտէ իղըն արպպարն գարուտ թա-
ւաքունս պիր կեօղ կերպիր, չիքօր օ տեմտէ
մերդունն արպպար Օտնտէ մեքամընը օտ-
լաշմագտս , վէ կաղմագտս օյան սզգ վէ սօվ-
թիթիօլու պիր գարս բաղմնն, Օտնտէ թէպեմ-
րօտունն անընտս անմնայտս պուլունն ք-
շոգար բարամագտէ պուլունտուղունտս , Լա-
րիենն տաֆի պաշտը օ թարաֆս չէվերերք,
տիշարընը կեօրիպ ներտի օլուղուն Փարզ
ու Գեճճճ իլէ , կիմեքտէ օլուղարը անայիպ
կօրուն իլգըրինէ թէպեմագտէ գալաճաղըն մի-
լաճաս իլգըրիկնուն , մերդունն տիղգամըն-
ք, մաճկունն պիր թէպեմըն կէն քեմտայ ճէլպ
իմմեր նիլէնիլէ , տօղմէօր տիր պիրաէն պի-
րէ . . Կ . Տաֆը զ Լալաճ . . կեօրիսինիլ
միւ կա . . աղ տաճա ունուտամագարմ . . .”

— Կե՞ տիր օ . մնաիթօ Պալենիլէ , նե՞ օլ-
տունուր , — տեր Լարինն , շիտաթիմ իլգըն կնիլ-
նիւ մերդունն թարաֆս չէվերերք :

— Ը ու իտեճէկիմիղ րեմանն Տիւնի գապու-
լէլէնիլէնէ կն զիյատէ միւճիմ պուլունն պիր
մատաթիլ , ալ տաճա ունուտամագարմ :

— Կե՞ իմի օ անճպա . . տէլի սիւլ Խտեր
մերդունն իլգըրիպ իղըն :”

Մ . Պալենիլէ խապատեմ իղըն կիլիւմիւ-
տիւքան սօմր , — Էր տանին թայիթընտս
պաղը գուտարը պուլուննայտէ իտեմ , վիւ-
քէյա թապիթընտս պիր գուտարըն պաշտա-
րընքտան զիյատէ պուլուննայտս պիտանն , շիմ
տիր րեմայէ կիմեքտէ օլուղունն զամըն մա-
պղամն տաֆի կն գարպիլո նէվիտան օյան գու-
տարու , Տատտէն զիյատէ ինչպան ու կըյապ պու-
տարըն օլուտար արը . Տաթմն իլգըն քի , մաղա-
լաճ Տաղգընըն չոգըր քեմտայի սեյալաղըն-
ըն մաղթատ , պիղպէթ Նօղթալը պիր թէպեմ-
Փարզ իղըն , Մաճիւ Լ . Գեճճճ տէլերք , տա-
թիմա մերդունն պեօրիտերք լաղարը իմմեթի-
կիլիլ Պալաճ , պապաղճա Տիւտէթ ու գոյապը-
նը թաճիրք իտեճէկիմիղ մաղիմիլիղ օյան . . .

— Կ՛ճ օտաւ նե վար արը . . արիլոմ մնաիթօ
Պալենիլէ , — տեր Լարինն քեմտի թարաֆնը-
տան տաֆի կիլիւմիւլէլէնէ , — իմէքը իտէ պէն
քեմտիլէնէ , գանըմճա տաճա զիյատէ միւթէպեր
պուլունն պիր սթիթմ վերերք , Կ . Կ . Կ . տա-
ֆի շաղարայմ :

— Խայր , շիմտի տէլիլ . . վաղաս Տաղգընը
վար արը , լարինն մտունս մաղթի վար արը , լա-
թին կէրքի սեօճպէթն արաքընտ Խայրըն պիր
կէր տէլա ճալէլէնէ սթիթմըն վերեր իտէլիլ-
անիտէ կէլիթիլն պիմեճէկի պի իլմիպաճ արը :

— Օլ խաւտաւտս կէրմ իղըն օլաղընը , շիւն-

քի , արիլատէկիան ինչտէ նիլէ գապա տանիլը
պուլունտուղու միսիլու , վիւքէյա պէլիլտէ տա-
խի գապարը կէրք օլաղըն միւլաճաղարն
մէպին , պէն տաֆի Մ . Կարտնին թարգիլն
թուլմաճաղըմանս , օլ սիլին գամը մուաղլաղը-
նըն քիլիլն աղմիլն , քեմալ մերթէպէ պէ-
լէլէնէկիմի ապա շիւքճէլիղ օլաղըն :

— Լըրիղ քէլիլնիլէ , մերդունն սիլէ թէպ-
լիմ իտէլիմա , իսթէպիլիլիղ կիլի գանաղըն
նըր , — տեր տօղմէօր , օլ Տէնիլտանտէ արապա-
նին մէքամընտ Իտեճէկէն մաճկըն-
սինն չոգան գարալիլը սօգաղարա սարարըն
կեօրիսինիւ կէմիլտէ սէլիլերք , — լարինն սի-
լէ պիր շէյ սեյլէլէլէլէ մի , պէն շու միւք .
լատէն պուլունն տօթթունն թէքէպիլիլին
պու արատս պրպղամայա ճէպրէթ իտեմմէ ,
չիւնքի մերդունն թէքէպիլիլինն տաֆի իլի-
միլէ կարայաճաղը իճիլիմալտէ տիր :

— Պաղէն կոյլէ քիլիւմէք խիտէլէր իսթ իմա
իմմէք քէք կիւնաճ սարբմաւա ճալիղ սիր , —
տէլի իլալէ իտեր մատնաղէ տր Կարտալիլ , —
վէ տօղընտունտս իսթեր իտէլիլ , կոյլէ խի-
տէլէրէ միւրաճատմ զմնընտս , գաթման իկրալի
տէրունիմ գուճարա կէլմընտ տէլիլ տիր . . . —
գաթմնու արպպունն գարուտունտ տօղ-
րու էլիլերք :

— Նաֆը զ Լալաճ , պու նե՞ գարալիլը սօգաղ-
արարար . . . պու նե՞ րուղիկար , պու նե՞ դար
. . . օ տէլիլ էմմա , գանիլ մաճկալտէլիլ ա-
ճէպա . . . — տեր :

— Մա շալաճ , մաճկալտէ նմալքէօ ու խալիլէ-
պի . . Տէնիլիլ իտէ շու գարալը օյան տիւք-
քեմաղարանն տամը , Վէն — Կէրմն մարըն
նամ միւճիլէրմ մաճկէլիլին թամար յամանաղ .
տապիլը :

— Պէն պուրարըն կէլէլէ խալիլ մաղթ օլաղ
տար գր յարմատարմ :

— Պէն տաֆի , — տէպիլիլէ պերպպեր տօղ-
թէօր , կիլա ներտէ օլուղարըն պիր կիմէ
քէլիլ իլիլէպին նիլէլիլէ , պաշտը արապարն
գարուտունտ տօղրու էլէր , — Տալ պու քի , Տա-
լաւ օլապարը . . . Պէպիլիլ գարունն գր յա-
մէթմէն պիլիլ զեմալը արապաճընն կեօրիլ
գարանաղա , Տիւնն շիմտի կօլունն շաղարիլ
օլաղար արը , լարինն Տալա օյան քի արիլը տօղ-
րու կօլա չոգարը . . . կիլիլէ , կիլիլէ . . . Վէն —
Կիլիլմ տօղարունտ օլուղունտս պուլունն քէք պիտա
Փարզնտարը , մաղաս քէք թապարիլը պիր
տօղաղ արը , Ֆէլաթմ , գարարը կօղ , զմիլէն օն
տաղըգատան քեմտիլիլ , տօթթունտէ քեմտիլէ
խաւ պուլունն գարուտունտս պուլունն քէք արը ,
չիւնքի , պէնիմ կիլիլ նէպիմ տօթթարը , արը
սարբմանմ գարուտունտս իլիլմէք շէրէֆու իլի-
լիլարնունն մաճկում պուլուննայտէ տիրէլ :”

Մատնաղէ տր Կարտալիլ տաֆի , սպիլ ա-
լէտէլիլէ արապա իլէ տիշարը չոգան գաթթար
միսիլու , կերք փարիսին պաղը սօգաղարնա :

վէ կերթ ամուսնու տեղէնէ միմեայից ուսու
ն առեմքերէն բեր ազ մանամանը պալանտուգու
շէջէ տուրան, Ս՝ Պալենիյէ Տագըրնա տի
եմիւնէնի ֆէգէ Է զայտի պալանտան, մըր
գումուն սեյնիքիքիքի ալ Տիջնուտ, զերրէնէ շու
Տէյէ տիւար օյտազ :

— Բալ պալ քի : Սէն — Տեղէյէ սերպըրնան
եկրազարկալանտ տերու, Վորիւնտն սիւտի լա
զմ կէլէն պիր մաստէ, սասազարը արարնա
կեղնիւնքտէ պալանուր խտէ, մերումնին
Տիւսի նազարնան տիւշըր զօրգուսուն մեզ
նի, գաՏիքէ իրաւնէ ճեարեմ խեմեզ : Է Էջ
լէ քի, մերումնին սեօՏայէնի իմտիկ պիր
մնիւնամը աղմէ վէ սիւՏիմէ մտնէտի, Տեր
նէ գասար ոչ կիւն գասար քեմտիւնէ մնամու
գասըր պալանուր խտէ, մերումը գալին դա
յէնի միւսազըզ վէ զայնի սաՏիյ մէՏարեմ
պիր քիւն օյտաղի, ոչ Տէնիւնտէ Վրեւես
իլ Ս՝ ա՛յ կրինի իւզըրիւնտ Տուսուրեղըր օյան
ասար թասա ու միւզաՏամնին րան ֆարըրա
վարըր պալանուր : Սէ Վարիւն տէլ Տիջնուտ
զուրումագտէ օյան շարիք ֆեսալան իս (էյլէ
պիր շարիք ֆեսաա քի, իՏարաւան իւշէյ
պիւս խեղիք, քեօր քեօրիւնէ, վէ պիլ միւ
նէպէտմ, Տիգլեմ ճէմիւնիւն իրաւնի իմմը
տէ տիլէր), պէՏէմՏայ շու քեմտիւն կիլ
թումումագտէ օյան մնիւնամը միւՏիւն յէ միւ
նէպէրը պալանտուգու, շիւրՏիւն տուրեմտ
պիլիկիւնտն, մնիւնամը մերումնին նէ ոչ
սաղուն պիր տիւլէ անամաղ նմէշիլէ կարոյ
թումումագտէ պալանուր, շիւրի տալիլնտ
պալանտուգու ճէմիւնիւն մուզիւնին Տեր պիր
պարտ առեմքերէն, զամալըզ եմիւն իՏար
իմմէ յէ մէՏարը պալանտան, քեմտի իւզե
րիւնտ, ոչ անտէ պէՏէմՏայ իմէՏամնիւն միւշ
րեքիւնէ տայր քեմտիլիկ խազաւմի տէՏէ
մամիլ Տագըրնա, շէյլէ քի, քի ու Տաստ, առեմ
եմիւնիւն, վէ Տաստն զիյտտէ պիր նէվէ
մերազ ետրի Տասուլէ կէմքտէ օյումուն Տիւս
իմմէ յէ պարա :

Տօյթէօր Պալենիյէ, Ս՝ ա՛յ կրինիւնին
միւնամըրն իՏար իմմէ յէ, քեմալ մերմէպէ
զարտաւտէ պալանտուգու պերապէ, շու
քեմտունէ քեմմ օյումուն օյան մնիւնամը ա
ղմէ մէտէպիւնին տալի, նէ օյումուն անյամազ
ղաննաա զէյտտէյլէ խաՏէլէր պալանտուգու
րանա անյալըրագտէ իտի, նիՏայէն, մերում
իւզըրիւնտ Տիւս իմմքտէ օյումու քիլի ին
լեմտապէ զայէտի խտերք, վէ շու տերերս ո
ւն Փարաթըրն իս թամ միւնտէպիւնին, վէ
ալէ խուսա մազմին միւսաստեօր պալանտուգու
կէօրեք, Տիւլէմ սիւքիւն իմտըրն տարա,
Վարիւն իմմաղէ . . . Ս՝ ամամաղէ, զամըրը
ան, ուսուլ Տագմ ու իմմիւնիւն (մերպիլէյէ)
պէզայէմ մալալիւն պիր սիւպէ ճեարեմ իտէ
ճէկիմ տիր, իտի, կէրոն սիւպիլ, Տագըր
թէն, վէ մերմէպէ ուսուլ Տագմ ու իմմիւնտ

մալալիւնի կէօրիք խեղիլ . . . ապա ճէպազ
վէրմ յիւնիլ . . .

— ՎէՏա խտերմ տիլէ, սեյլէյիւնիլ պազ
լամ նէՏ տիր . . .

— ՏաՏա շիմի . . . բոյն մնուրունն կէ
տիկիւնին Տայնըրա իմտըր օյումնտարնան շէն
սազըրա կվէլէ, գան խտերմ քի, օրաճըրա,
պու կիւն գասար սիլուն մէրմում թումում
մագտէ օյան պիր մնիւնամը աղմէ լազըրաք
իմտիլալիլ . . . էյլէ տէլիլ մի . . .

— Վվէլէմ, Տայ Տայ . . .

— Ու սեօլըրիւնիլ, — տեր թէքըրէն Ս՝
Պալենիյէ, տիՏանըրնան լազըրաքըր պիր
պիր շարարապ, — կվէլէմ օչ սեօլըրիլ իւ
զերիւն, Վրեւես իւզըրիւնտ պիր թէՏարիլ շէ
տիս միւշաՏտէ օյումուն պալանտուգու . . .

— Պիր իմէտարի շիւտի մի, — տեր Վարիւն,
— ես՝ տիւք տիր քի, զալէն տերքտըր օյան
պազը իլքիլըրիւնտ Տագըր պալանտուգում
թաստիգ օյումնագտէ տիր :

— Վղիզմ մաստեղիլ, շու մերմէպէ տալմ
լուղումուղ տերքըր օյումու թէքըրտէ, մա
գաս սիլէ սեյլէմէյլ վէ գանտըրնայ իՏիլիյա
ճիւմ կազ խտէ, — տեր թէքըրաքն տալմէօր
միլքիլիլ էլէ պարա, — սատիլաւն սեօլէ
րիւմ քի, շիմի պա պարտէ մաստէյի մէզու
րեւին ենիտէն լազըրաքըրը ալմագան մագ
տէտիմ, անապ, Տիւն իլմիլաւտէ, էլեմուն կէ
լէրի գալմն տիրիլ իմմէլէրք, իրամթըր միւ
ֆիւնիլագտէ պալանտազ նիլիլնտն իրաւնիմ
տիր . . . եօրաա . . . պալ Տիւլէ, կէրէն օլ
պապտէ պանա պուման զէյտտէ պիր շէյ պիր
պիրալաքէ զերրէնէ պիր մէՏարը կէօմքտէ իւ
տէնիլ . . . ալմի խտիլագտէ, նէ պին սիլէ պիր
շէյ ալմըր օյալմ, վէ նտտէ սիլ պիր շէյ իւ
շիմիլ օյումուլ :

Վարիւն ոչ տէմտէ պիր թալըր մուզըրանէ
վէ միւնիւնիլքըրիւնտն իւզը, Տիւղիւն սիւքիւն
իմտիւրնտ սօրա, Ս՝ Պալենիյէյէ ճէպալան . . .

— Ու մաստէ Տագըրնա էյլէ շէյլու մար օրը
քի, պանա տալի նամալմ պալանտագտէ տիր
. . . ֆեզալմ, սիլէ պէյան իտէլիլէյլէ խու
սուպըր պալանտուգու միւնու . . . էյլէ խու
սուպըր տալի մար օրը քի, սիւքիւն իմմէյէ
պօրՏույում . . . իմէլքըր խտերիմ քի, գա
լմըրը կիպի պիր աօրըր սօրըրնա, պու կիւն
պիր ալմաւմիլ ճէտիւնիլ էմիլէն իրաղըրն
տալի մուվաթիպազ օյաւալմ ար :

— Իտի էյլէ օյումուգ, ոչ պապտէ Տիւ պիր
մալալիւնիմ պազ իտէլէմ . . . տեր ալմէօր
միւնիւնտի վէ միւնիւնտիւնի պիր Տէլիլէ իլէ,
— շիւրի, Տագըրըրապ մուգուս կէլէն իրաւնիմ
լէրիւն պտէն պիր նէվէ միւքիւնիւն նայի
օյումն օյումալմ . . . Տայ պալ քի, պէն զալմէն
սիլուն պիր քիւշիլ իրաւնիլպտէ պալանտուգ
ա, գալպիւնտէ Տիւս իմտիլիմ ասար մաՏու
ղիլէն ու իմմիւնտ, նէպիւնտ Տէպան նէ

վե մի քեան՝ քան ի նայել ի ինձեմ զայիմ՝ օյմագտե տիր առ ի պիլկրիմ :

— Պէնի տէրն ի ինձից . . . — աեր Վարինն, Ս՝ Պայենի ի թարափնսնսն իցար օյմանս նայել քեանս տիր շուրհնէնսն սայա ֆէհնէնսն օյմա տըրոյք միպիսինն տիր հէհնէն ի ինձ :

— Սայելք պուլունուղուօմ տէլայիլի գալիլէյէ ինձ նայդեն, հէման պու կազն կիւնլէրտէ ֆամիլամըդ աղայալը պէննտե տիր միրատը ազիմ թագափմ օյմանագ սոր . . . ֆեզամ թամիլանըդ աղայալըքննն քեանֆէտիսինն քիմէր օյտուղունսն կապէրիմ եօդ աուր . . . շուրհի Վանիմ (1) ֆէրմանըքննն իսմարնսն սնրա, սիլ սիլեմիգտեն պուլունայր, մէմալիքն սայիլէյէ սարմատալըն օյտալը, ինէմալիլէրքն քննէտիսնտէ տիր կէլննէն օյմալը սոր :

— Սահիհ մի սեղէյօրանուց, — առ ի պաղըրըր սօզթէօր, — դունսն պիլիք սիգգամէ շայսն տիր շէյ օյմալը : Սիգգամ, պու միրա նէրտե ինձ, քիմիւն թարափնսն կէլնէրտէ ինձ, վէ շիտի քիմիւն զազմընսն ինձ :

— Պիլեյօրում . . .

— Իյի եմմա, քեանֆ հուգուլունուց նէ կօլ ինէ կարազ ու կապմ իտէպիլէճէրտիսից :

— Էման կազնսն օլ պապտէ քեպի մալունամ իտէպիլէճէկիմ տիր :

— (1) մայիմաթը քիմիւն վերէճէր տիր սիլէ :

— Իյնէն սու սիլէ սեղէյէյէմմ :

— Իյնէն տիր միրա պուլունուղունու քիմի կապէր վերտի սիլէ :

— Իկէպիլէ սու տալի սիլէ սեղէյէյէմմ . . .

— աեր Վարինն մի քեանձ մի միմաստիսնտէ տէրքեպ օյմա սարը հարալէնէ մախլիք տիր թալըր օյմ ու թասս վէ լէմաֆէն իցոք, — Պու տիր սոր . . . վէ հէմտէ զապիլից նէվին տէն տիր սոր . . . վէ ինձէն սիլէն պազ տէֆա իսմէ կէրէք, պէնն քննէտիսն պուլունուղունու օլ հարէթի հուսմալիի զիշիմն սեպիպի տալի, անձադ պու միրա մաստեք օյմալը աուր . . . շուրհի, սորըր մէպուրա միմալիլէ պուլունու կօրար զարիպ վէ ֆեզիլ էն տալ իլէրէնն ինէֆէրքիլիք տէրնալիլէն սայալ աուրուրում . . . կիլիմ . . . վէ ինձէն, էն զիլատէ կիլքէր էն զէլատէ միսհիմէմ ինէֆէրքիլէր տալի, օլ մազատէ, լէմալի ֆէրքիմտէ ինէճէսիմ ինմէքտէ իտիլէր . . . :

Պատհա Վարինն, տէրն ինէլքէրքիլէրտէն զարրյամիցն, սիլքիմ իտեր :

Ս՝ Պայենի ի մերգումէյն շու տաղընլըղնսն տէրք զըմագ ինէմիլէպիսինն շղաղմագ իսմէմը :

(1) Կանն շէհի ֆրանսանք քիլիքի հիւքիմէն վերինն պիլիքի օյտու, աթօրիմէնն Էմարի ցարն Կաղնիտան 1598 սննէմնն, իթմիմէմանըքնն ֆրանսաս սեղէյէնն միսհիլէրի ինքուսն իրատ զունմալը իտէմ, օն աթօրիմէնն Վոլինն կիւնլէրտէ 1685 սննէմնն, մէգիլք միաստէնն մեզա միլիտէ պաղապ տիր ֆէրման շղաղաք, ֆրանսասն ինէմէմանըքնն թաղա զունմալը սոր :

Վարիննն օլ հարէթի մազիլիլէննտէ պուլունուրա, Ս՝ Պայենիլէնն իքի ճիհէթի իննէ կարամը օյուր, շէյնէ քի, կիլէլա մերգումէ պրապանըն ներէյէ կիմալիլէն սիգգամ իտէմը տիր հարտէ պուլունուլը, վէ իքիմնտի շու իննէն սիլէն մաստէ իլէլէրտէ տիշնէն պիլէյէ տիր միանտիպ վազմ պուլունուլը օյուր : Մէրգում մէլուրֆ պուլունուղու զքեաննէնն ֆիքրի սայէ սիտտէ, քէյֆիլիլէնն, Ս՝ ալկիլիլէնն իննն ինէ սարուլունու կէլնէճէր տիր միրա սայիլ պուլունուղուն, զպիլի մուպէնն տարէթտէ ֆէհմ իլէլէպիլիտէնն, ինէպիլէ (ուշալէնն) պօրճու պուլունուղու գալէն, աննտէ տիր կիլիլէ կապէր կէլնէլիլէնն իննն տիր վէտիլէ պուլունուղու էմէլիլէ, Ս՝ ալկիլիլէնն էյնէն տիր սորտասն Շիլիլէնն ճէպիլիլէնն իսմարնը իլէլէն, վէ կախտ պիլիլէմ քեանֆ ազնընն քէվիլէնն իլէլիլէնն տիր վէ հարէթի ինմէքտէ տիր, Տէր հարտէ իքի իտուստասն տիրտի օյմալը տըր, կէլէրն կիլիլէ տիշնէնտիլէն կիլիլէ շղաղաքն, քէլտիտի օլ պապտէ կիլիլէ թաղըրէ միաստամ ինմէտիլէ ինքույի քէյֆիլիլէնն իսպմ ինմիլը օյմալը սոր, կօլ, կէլէրն իքիմն զըլատէ կիլիլէ շղաղաք իտէ, իտպիլիլէնն տիր սորըր ազմ քէլիլ ինմիլը պուլունուղուն սոր տէյի, տիշնէնն էյ պաղալը :

Տիմէք տիր քի կէրէք մասմաղէլ սը Վարասիլի, վէ կէրէք Ս՝ Պայենիլէնն տիր վազմ սիլքիմ իլէլէ պուլունուղուր, վէ օլ հէկիսամտէ իտէ, շու սիլքիլէնն գալմ իտէճէր հիւ տիր սեպիլ զուհարա կիլիլէ իլիլէ կիմալիլէ սաղաղալը իննէն հարալիլէնն օյտուղունսն պաղապ, կօլալը գարըր պարամըր օյտուղունսն, արապանըն ինէրէլէքիլէնն սեպի տալի իննիլիլէյէ :

Պու ճիմէմ, սօզթէօր քեանֆ մազիլիլէնն իսմարնը, ճիլարնը ազմէտիլէն, վէ Վարիննն շաշըն կիլիլէ, քէօր քէօրանա Տէր տիր սեղէլիլէնն իննիլիլէնն տալիլ ըաղմէն, ֆիլքիլէնն գարունը օյտուղու իլիլիլէնն թաղալուն մերգումէնն տիշնէն պիլիլէլէնն զըմէտիլէնն, էմիլիլէնն քեանիլիլէնն պուլունուղունսն պաղապ, օլ ինէհիլէրն վէ միլէքիլէ սաղաղալը կաղաղալալա պուլունուղունսն, վէ տալիլէ մհարէթ իննալը մէրգումէյն վէլիլէնն քէլիլէնն էն քիլիլէ տիր շիլհէնն քիլիլէնն տալիլ, մերգուման քեանֆէյիլէնն պիլիլէնն մազիլ օյուլ կիլիլէնն, մերգուման շուրիլէ տէրունիլիլէ, տայիմա պայիս օյմալտէ պուլունուր :

Վարինն իտէ գալմէնն կէլիլէ մէպուրտէ զուհարա կէլէնն մուղալիլըր սասըրնսն իլիլ իլէլիլէնն օլ կօրպունըր օյտուղունսն, վէ կիլիլէնն սասըր տալի կիմալիլէնն քեանիլ շիտէնն ինմէքտէ պուլունուղունսն պաղապ, Ս՝ Պայենիլէնն իլէ պիլիլէքիլէնն հարալիլէնն կախտան շղաղաք վազմ, առնէն իլէ եա տիր շու վէ կախտ տիր մաննթ տալիլ պլմայա ունուլմալը օյտուղունսն, տիմիլէնն էյ պաղալը :

Պիր վազմսն տէրու իլիլիլէնն սախման քեան

Ի Բ Ի Ե Ն Ի Փ Ս Ս Ի

Բ Ի Ճ Ա Լ Ը Տ Ի Վ Լ Է Թ Ի Ն Խ Լ Ա Կ Է Թ Օ Տ Ա Ս Ը .

մինչև դարձնելով զյուր զու հայրենի, մերգումանրդ արագաթար, զարար օրթաւնտա պէյադ պէյանն երբէք չմքրակ օյան զպէկն կիւրեքեր պիր տի մարան պոյունա կիմ մքրակ պոյունուր :

Որմաքառա տերին վէ շամադ պիր սուպուդ շէօրմէյէ պաշար :

Պիրակ արագա տըր տուրու վերից :
Եւ յարտա կիտէն ուշադ զօշուդ պիր պիւյիւք գարտու, պիր սուրկնի մարտուսեթե կիմի վեր տերանն, վէ կիվկա ամելն ամէլն էքի տեֆա, վէ խայիլնէ արայը վերտիքառն սծնրա տախի պիր տեֆա, չադ չադը չալար :

Եւրիկն, մերգումանն շու չադ չադը չալար թար զընին ֆարգընա մարամադ, շինքի ուշադ դարույա, ետալը սուրկնի տարուգուման օշաշար, տօգնէօր տախի տեֆա կիմ մքրակ նիւյնի կիմի վեր գարտապը կիմի վեր կիմ մքրակ նիւյնի կիմի վեր, անիւնա սեօհպէկն պաշարապը :

« Կի Տայէկն կիվկա կեկի շալը, — տեր մերգում Եւրիկն շատիմանի իւրցե, — շու մէկու ֆէ պուլունաւուրմուդ դուվիկի ճաղկպէյի կիմի պիր :
Է, մերգումանն գալիլի կիմի կիմ մքրակ նիւյնի կիմի վեր, ետիլն տեֆի մի :

— (Ը Խուսուստա էլիմ իւրցե օյալընրդ, էլիմանն կիվկա նիւյնի ապա տիրիկ կիմ մքրակ նիւյնի տիր, — տեր Եւրիկն կիվկա, վէ պատեհու, բէն. տույէ բազմն տիւշքի պիր պիրիկն զարմազան օյաուրու հայրենի, կիվկա կտեր, — () ֆ, նէ գատար քեկի պիր սուդ . . . Եւրիկն մարմնիս Պալիկն, սիկ սահճէնն սեպէրիմ քի, շու շալար Տիւրմէն իշմնիկն մարմնիս կիմի տեֆա պուլունան, վէ թէտիլի գամնընտ օյան ղեֆալը շաճուգալը Տեման արարըմ պիւլն, տօղուա քեշօք գօշարագ, օլ միւնիմալամ տիլունաւուննի պիր կիլ ըրթմարըրդ, վէ քեմալ մեր թեպէ միանիվկա զարըրդան սծնրա, պու կիւճէյի սեֆայի կամեր իլէ կեկի կեկիմ տիր, պիր պիրիլի կիմի կե, թա կիվկա պէրու, կերեք սուդ վէ կերեք դարձուրդ հազգընտա նեֆրէկն աղիմն տերտարար :

— Մանն էտիլն օյալարան ապա շուրճէ ճայիլ տեկի տիր, — տեր տօգնէօր շուրճէրարանն պիր սեպէրիլ կիմ, — զերս էն տիլպեր վէ էն լամիկն լիւրեքեր տախի, անճադ ըտը վէ սըմալըրդ Տիմ մէկիլն աղըրըրդ :

Ստամապէ տըր Պարտուիլ իլէ տօգնէօր շու լաղըրտարար աղըր մերմքրակ կիմն, պիր պիւյիւք վէ աղըր դարտուտըր աղըր, վէ արտադ հալուանն կերի կիրի :

Կէկա տօգնէօր արագաւանն աշաղ իւրից, վէ պատեհու էլիկն Եւրիկն վերիքեր, մերգումանն տախի կիմի կեկի կեկիմ տիր :

Եւրպա մըզուր գանազըն պիր գաշ գատեմանն իւրաբիկ, դարտան գարանմըր, վէ օրտան պիր դանտիլ կէ ըլլալունմարա օյան պիր տեհիլն կիվկա մերտիլնն էտիլնաւ տարու վէ կիր :

Մերտիլնն գատեմէլեր ճիւղիմն գայմազան օյաուրունտան, բահմիմա շղապիլիկն նիլիկիլէ, Եւրիկն տօգնէօրն գոյմուգըրան կիրի :

« Կալիլ Եւրպա, մամաւաղէլ, նա՞տըր պէյիլն տիլիկն մերտիլնն . . . — տեր տօգնէօր մերգումանն :
— Կալիլն . . . — տեր մերգում տիլիկն պիր պիրիկն մարարագ, — քեր ֆէնա սուրկնիկն իւլն մքրակ իմ : Եւրիկն տախի շալըր չալարմ կօրա . . . Կալիլ, օ տեկիլ էման, նէ գատար դամնիկ Տէյնիկն պիր գանազ տըր պու, — տեր իլալի կտեր մերգում մերտիլնն շղապագ, — Պարտուրս թիմալ տեֆիկն քիւլի քեշօշքի տերիք, կանն պիր նեֆի տեֆի տալիլն քեշօշքում (միջարար շերիք) տար քի, պիրիմ գամնը մուաղլամ պիր թաղըմ քեաֆիրիլիկն կիրիլիկն իւրիլիկն պիս օյալագ նիլիկիլն, պարպայ շերիկը բահմի կտեր, — տեր Մ. Պալիկն կիրիմիսիլիկն, — պուլունուրդ կերի քեմալ տերիմ : »

« Կալիլն . . . — տեր մերգում տիլիկն պիր պիրիկն մարարագ, — քեր ֆէնա սուրկնիկն իւլն մքրակ իմ : Եւրիկն տախի շալըր չալարմ կօրա . . . Կալիլ, օ տեկիլ էման, նէ գատար դամնիկ Տէյնիկն պիր գանազ տըր պու, — տեր իլալի կտեր մերգում մերտիլնն շղապագ, — Պարտուրս թիմալ տեֆիկն քիւլի քեշօշքի տերիք, կանն պիր նեֆի տեֆի տալիլն քեշօշքում (միջարար շերիք) տար քի, պիրիմ գամնը մուաղլամ պիր թաղըմ քեաֆիրիլիկն կիրիլիկն իւրիլիկն պիս օյալագ նիլիկիլն, պարպայ շերիկը բահմի կտեր, — տեր Մ. Պալիկն կիրիմիսիլիկն, — պուլունուրդ կերի քեմալ տերիմ : »

Մերգում պուսու սեպէրիկն պերտպեր, տերուննաւ Տէլ պիր ին ճիւ պուլունայան, վէ խայիլն կէնիլ օյան պիր տեհիլիկն գարտուսու աղը վերի :

« Էր քեման սեպէրիկն տօղուա տուր, — տեր թէրարան Մ. Պալիկն, տերուննաւ մեր քիւլ պուլունան պիր իրթիլարալը շատիլ բազմն տարեկնի գահերտիստէ պիր կտերի պեշալիկն իւրալ խալեք, — թիմալ տեֆիկն գանալը . . . տեֆիլն քեմալիսիլիկն, կիւ կիլն միւսաղիլիկն տիր, անրէր իտ կանըր տեկիլ տիր . . . պաղընըր պիր տեֆա, նէ պիր իլալիկն ճիւ վար աղը (նէ պիր գալիմ ուշաղ, վէ Տեման տեֆի պիրիկն քի) տեֆա տախի քեման յուլունայան աղըր . . . Կալիլ, պերեկն մերտիլն քի, — տեկի իլալի կտեր տօգնէօր, տեհիլն միւլիկն պուլունան պիր տաւըն գարտուսու քիւլաւ կտերիք :

Օյալիկն տարպա Տեմալ մարտար, քիւլիկն տեկիլն տեկիլն տեֆիլն :

Տօգնէօր Պալիկնն մամաւաղէլ տըր Պարտուիլ իւրալ իմ տիլիկն օտանըն տիլարալը, գատիլիկն քեֆիլիկն կէ միւնաղաշ պիր կէ շիլ քեաղա իլէ միւղէյիկն օյալագ, տայիլ թեմէն միւլուն պիր սուրկնիկն սատկիկն պուլունայուր թաղարիկն, մամուն աղաճընտան մամուլ պուլունան իրթիլիկն վէ գոյմուգըրան տեֆիկն :

երի սարք ընէր խմբէն գասփեփեփեան պա-
լանմագտ, և երբէր տեղագամը քեամիլէ իւզի
լայամուտայանը պատշաճառն, զպէկէն բար-
լանագտ, մէ քեանը ըջընըն անձազ իւշ բայ-
տա սիր բայընը միտքի իւզի և անմագտ օյան
պիր միտեմիլէր գանտի, ասեմեան զէյատե
և իւր բեռան արբանագտ ասի, Կարենն եյի
պիր բեռանց ասեմեման զարւանս զյեմ գոնա.
զընըն օլ գատար սատեկի սուրեման օյաուզան
կեօրիւր, մէ Տերնէ գատար, Տիւ պիր խառտա-
տա զերբեմէ շիւրճէյէ զաճիւլէ օյաւզ խեան
պու Տիւմէ, իւզէրմտէ զուճուրա կէնն պիր Տա-
րեբեմի միտեմեայի իրանեանն տախի արի պա-
լանմագտ գատար օյանտընդնտան, պիր սաղը-
րա գատար գարտունն էշէյի իւզէրմտէ տուրա
գալըր: Էալ պու քի Ս. Պալենիյէ, Տարեա
մեղտամէյի գոմուզանտ թուծմագտ օյաուզու
թագարտէ, թեանճիւր պի սեպեպնէն փեճփիւն
մարտընտան, անիտէ թեպեասիւմէ պաշայա-
բազ.

« Կանն խեքիմ քի, պեպյէ պիր ֆաղըրճա
մաճէլէն, քիճալը տեմեմտէն պիրիտիս օյան.
զը պալանմար Տազգընտա թեանճիւր իմեք-
տեանիւ, եյիլ տեյիլ մի Վարեն, Տիւ քիւմ-
թի մեղտամէ (Սաճանտարական տերութիւն) ու-
տայիմէ լաղըմ կէնն երի խաքեմին . . . Է-
կերի նէ տիւր օյաուզան պիտեյիտիիզ սիլ,
տալ թեանճիւր իմեղ խաքիիլ: Պաւ Տիւմէ
չունու տախի պիրեյիտիիզ քի, շեմեքի կեօրե-
յէ կիմեպիկիւր Սաճանտարական տախի, պիտիյիճ
Տարեա թեանճիւր իմեղ կիր . . . Ֆաղըրճա պիր
Տարեա պալանմարտըրիլ զար . . . Վարեն, քեան
խեքիմ, պիր սախիյեմէր, պեյի պարտատ պեք-
լեյիիլ . . . կիտիլ էլիկիւնտէ պիր տեֆա մեք-
յան իւլ կեօրեյաւն քան պաշա, սիլն թեճ-
րիփիլիպե տախի խապեր մեքիմ . . . Կէնն Տե-
ման շեմի կեքիմ: »

Մերգում պունու տեյիլտիպանն սանա, ու-
տայ իւլ օյաունու, մերգումնին քեանտյէ բազ-
մն օղըր օղըր զա պազամըր պարտաւորու գո-
լանան շարարող, մէ Տեման պիր քեչիւմէք
ևան գարու սաղըր պիլէն, զայլ օյաւզ կիրէ.
Կարենն ար Վարտաօիլ պալանմարու օտատա
կարելի զարը:

Մերգում Տեր նէ գատար իւզէրմտէ Տարը
օյան պիր կեքիմ տեպեպն տարայանալ խեան,
մեղպուր պիլէր, ստայ շա շաղալ, մէ քեանն
քիլիլի քեքտեպը օտանըն Տեչեմեմտէն տախի,
կիրեմիմար տեճէթ օյաուզան պաշա, սան-
րատան կալըր կալըր, մեղպուր օտանըն պա-
լանման էշեար իւզէրմտէ, էլիկիւնտէն ֆաղ-
ըրճա տարայանմըր օյաուզու պիր շալ ամպիլ
Տարէր տախի կեօրաիկիւնտէն, գալըրմտէ մա-
նա պաղալ իմեղ տերեմտէ պիր տեճաղա-
լազ կեքի Տիւ իմեղէ պաշա . . .

Շեյիլ քի, օտանըն տեմէն սեմիլ շարտունան
օճաղընտ և անաշարդա, գարտունան պիր տեֆիլ

գափեա իւլ պեմեման պեմեման գարանմըր օյաու-
զան կեօրաիքան պաշա, մաշարըն մէ տեմէ
քիլիլիլնն տախի, իմեմէքր տեֆիլ զեմբիլէր ե-
լէ պաղանմըր օյաուզու տախի կեօրաի քան. թե
Տարիլուր գալըր Ս է գամէն շա ամպիլ Տա-
լէր իւզէրմտէ թեանճիւր իմեքտէ պալանմա-
րու թագարտէ, մերգում, օյաուզան իմեքտե
կիւնտէն, մարնալար պիր Տարեբեմ իւլ, տե-
վարա տայանմըր օյան գոթաղաքտան պիրիտի-
նի շեքի մեքի . . . Տալ պու քի, մեղքիւր գո-
լանուգ եկրմտէն զարմարալ . . .

Վարենն իւլմէ օլ մալմ, սալիր խեկմէլեր մի-
սիւր, շեքտիկ գոթաղաքն տախի, իւլէր բար-
չա քիլիլիլնն տեմբիլ իւլ, տիւր գալաղընա
մերայանմըր օյաուզան կեօրիւր:

Մերգում պու արտաէ կիւլմտիլ թուծմա-
տընտան, քեմու քեմուէն տեր, «Մճեպ
չա քիճալը տեմեմտէն պարւանս գամթի Տազ-
գընտա պու գատարտա մը Էմիլիկիւրի կօլ ի-
մըր քի, էշեպաղըր տախի տեպարա մերայանմը-
ր, Տալ պու քի պեմ քան, եյիլ պիր զամթն
խանեմտէն պալանմագտեյիմ: »

Վարենն գանն խեքիմն քի շա լամիփիլերի,
պիրազ մեճպուրի տալեմտէ կարա, մէ պուն-
անն տախի մարաթ, իւլ կիմարէ ֆիլըրիլի
գալանմարա պալանման էտեփեկիլ թեփեք-
քիլիլեր, կանի, շեյիլ քի, տեպեմիլ, ու-
մար ու մտալիճէ մեքիլիլ ամմ պալանմա-
Տարեբեմ կեօրիլէ կիւլքտէ օյան Տարաթեմ
ու մաւաղալմն մալարիլիտէ օլարա, օրմա
լըրա Տիւր իմեքտէ պալանման տեղալէմ տե-
լին մէ պեպեմ թեանճիւր տայալու գալըր,
մէյաուն օյաուզանտ իւպերթ պալանմար:

Վարենն անձալ արալալ արալալ, տեղարտա
կամեքտէ օյան շեար իւլ կեօրալընն կիրիլիլ-
լիլնն իւլեմեքտէ պալանմար:

Վատան պիր շարեքտէն զէյատե կէլեր,
Տալ պու քի Ս. Պալենիյէ Տեմալ կիւլալ շը-
մալ:

Վարենն թեճանմիւր քեպիլիլ մէ իւզէրմ-
տէ պիր նէլի պիճալարալ Տիւ իմեմէն պաշ-
լաղընտան, կերէր Ս. Պալենիյէ մէ կերէք
քիճալը տեմեմտէն պալանման զամ Տազգընտա
պիր խապեր արմալ իլիկիլիլ, պիրիտիլ շա-
ղըրմալ իմեքտեկիւնտէն, տիւրարալ պան կա-
լընտա ամնպա շնըրալ իլիլ փարմըր ար տեյի,
կեպէրիլնն կօղալու գալարըր խեան, Տիւ պիր
շէյ կեօրեմտիքան պաշա, մեղքիւր օտանըն
գարանմըրճա օրտար Տալեպիլէ, օլ սաղըրայա
գատար Տազգըմեմտէ պան գանն իմեքտիլնն, դա-
լեմ փարալ պիր պիլիլ ք թեմէքէ թաղապա-
կեօրալընտ տախի ֆաղըր ու ֆեճա խեք. մէ
պատեճա պիրալ աւճա օճաղն կանրնա կաղն
կիմեպտէ, քեմտայի թուծման պիր մեղալէն
իւրապու զուն . . . մէ կերէք մեղպուր մեղալէն
մէ կերէք պիրտէ շարտա սախիլ, օճաղն մեք-
մերնն թուծտարալընալ օյաուզան կեօրիւր:

Պագը տե՛ֆա քիչնին ազլ ու ֆերքի անայիպ պիր Տայտե պուլունուղունանս, նիւէ պայազը վէ մանեաթը Հայ ու Տայեթէքը, վէ մնւարէլէր քենտիւէ նիպեթմէ, ան Տէթմէնիկ աւերթմէր քեպա իւլեակի իմօրու, շու կերթնան գըրլէ տաննայան մշալէ, տիւարլարըն զարարընս միւլւմմըր օյան էշնայի սպիթի, այնս կերթնէ վազ օղունուղ օյան թէ՛նէք բարչաթը պիր տերին սուլուգ, վէ Ս. Պալէնի յենին կէլմտիսին կիմտիք՝ ճէ կիմթըմտի տախի, Բարթեն իւղերինն օյ մերթնէպէ շտտեթմէ սուրեթմտե թէ՛նէսիր իմմթտե պուլունուր քի, պիւարե քենտի իւղերինստ պիր նէյլէ խեֆիի խեֆի Տիաս իմմէյէ պայաթ :

Ինգամթ, պու Տիւսի, Տէքիմ Տագըրտու կեմիկնի ֆեթէ էլ զայնի պուլունուղունանս նաչի, "նէ" տիր պու պենիմ գարպիտե Տիաս իմտիկիմ գորգու, "նէ" վար տը Տագըրտաթի Տալտե նշյէ Տէմիկնիմ վերեճէք, աղտուսու պազը ուֆազ թէ՛նէք սեպեպլերի իլ կերթնէ գոյաբազ գորգմազլըմ, Տէման պիր նէյլէ պուսալազ տըր, աննա ճայիլ տըր, "տեր :

Վ է Ս. Պալէնի յենին կիմթըմտի խուսուսունա կէլմտիքտե տախի, պետպլէլ, շարթ մուալզ զամրն մշուրլիյէթմէ պուլունուղունանս, սերպետմէ ինքր կիրմէ ինիս, պոլ վազթմիմ պերթնէքտե օյմալ տըր, տէյի տիւշնիւր :

Լ սընի, կենն պու Տիւսի, Բարթենի գորգուսու քեսպի զիյառեթմ իմմիլ օյմաթ ճիՏէթմէ, Տէր նէ դատար քեսպի իմմիւրնալ զայլ իմմէյէ շարլըր խէ տէ, պիր տիւլու գատրե օյմալաթըրունս, օյ կիւնէ տէկն իրթիկեպե այսա ճնտաթմ իմմտիկի պիր Տայեթի իրթիկեպե պիրլէ, կամալ կամալ Տէքիմի կիտիպ տէ պիր տախի կէլմտիկ քիւշիւք գարույա կանաչաթըտան սանալ, գուլազ վրեթէք ինքրիտիի տիյնէմէյէ պայաթ :

Մեթգում, լարթըրա իշտե պիլիսնիկեթմիլէ, Տաթման նէֆտիսի տախի քեսեր խեստե . . Տէր պիր շէյ իշտեմէլ . . :

Պիտե նախէ Տան, պիր տաթմ տիւշտիկի վազըմտ գու Տուրա կերպիմ միւլու, քենտի օտարտ թամաթը իւթմիւնն աթըրմա վէ սաթըրմա պիր կիւրիւտի սես իշտիր . . վէ Տաթման գուլաթընս, պոթուգ աւերթմտ պիր ինիթի սէպու տախի կէլմէքտ տըր զըլաթընս պուլունուր :

Բարթեն շտտեթմ իւղէ կեօլէրնի եօգարու սաթընս գայտըրաթտա, պետպլէլ իւթմ զամթըն սեօնէմտիսին սալանմարընս Տուսուլէ կէլմէքտ օյան վէ թէտիլէրէ միւնազգալ պուլունուր, բուլ բուլ սուլա բարչալարըրնն աշաթը տեգրիմէքտ օյալաղուն կեօրիլ :

Մեթգում պիլթըր Տատի իմիտալ թէ՛նէմ վալ իմմէքտ օյան գորգուսունանս նաչի, պիրիպի շաթըրմալ նիլեթմիլէ, ազթեթ իլէ պիրթաթ կիրտիլէր իվէլէր գարույա գոշոր խեստե, մեզպուր գարունու տախի տիւարթաթաթան քիլեթմիլ պուլունուղուն կեօրիւ-

կիւնտն, տաՏա զիյաթե թէ՛Տայեիքի սգիմն տիւշաթ օյմայա պաշաթ :

Շալ պու քի, մեթգում օրտաս պուլունուլտան պերու Տէր պիր տնտիմար սես իլեթմտիկ շէյլէ աւարունս, տաՏա աճայպի շուրաթ տըր քի մեզպուր գարու տիւշաթան տախի քիլեթմիլ պուլունուր :

Մեթգումիւն զորգու վէ վեպեթի կիմտիք՝ ճէ արթմայա պուլունուղունանս, Տէքիմի կիտիպտե կէլմտիկի վէ քենտիսինն տէ գուլազ վէրիպ տիյնեթիկ քիւշիւք գարույա գոշար . . շէ՛նէք քի, մեզպուր գարույա տախի տիւշաթ թարաթան քիլեթմիլ պուլունուր . . :

Պու Տէնիկեմտե, պիւարե, քենէլէր բեր գուլունանա եօրե պուլունուղու կերի անՏէթմէ վար գուլեթմիլէ գարթը դոյաթաթ, Տէր նէյլէ գորգու վէ կտիլշէյի պեր թարաթ իմմէք իւթմեթիկունս, զամեն մէլուքի պուլունուղու մեթմանեթի թարաթ միւրաճամմէ իմմէք նիլեթմիլէ, պէյն էլ նաս սեյլեթիկ միւլուլ, աղըր պաշուն թարաթայա շարլըր :

"Պեն քենտիսի տաթմմազայմ, - տեր մերգում, քենտու քենտույէ, - վաղաս պիր շէյ տիւշտիկիմ ինիթիմ, լարթն շու ինիթի սեսի տէյի տիլ գանն ինիթիկ, անճաթ իմմաթիւրունան գորգըրաղունան Տաթլ օյմս պիր շէյ օյմաթ տըր . . վէ շու տիւշտիկ տախի պիր տաթմ օյմալաթ, անճաթ պիր շէյ օյմաթնս կիւղերնէ տիլլէր վար տըր . . Ինգամ, շու գարուլարըն քիլեթմիլ օյմաթընս "նէ մանկա վար տըր . . Պէլէքի, պենիմ պարտաս պուլունուղունանս պիտաթի պուլունուղունան, քիտե եօգարուր զիւրիւլէ, քիլեթմիլ տերլէր :

Բարթեն պու կոյա քենտու քենտույէ սեյլեթիքան սանալ, պիր տեֆա տախի իլթիրապը տերուն իւրե կեօլէրնի կերպիլընա կեպորտիքտե, թէ՛նէրնի պիր կեօթմէրիլ իլէ իլաթ խաթ, "Խալիլ, խալիլ, տիւշտիկի թաթմ տէյիլ տիր, քենտիթի գոյաթըրալ թէյիմ իմտիք՝ ճէ թէ՛նէք իւրլէրի տեֆ ու թէֆ իմմէլիթիմ, պիրա պուլունուղուն Տալ իլի պիր Տալ օյմաթմաթ տըր . . պէյլէ պիր Տայտե, պիլաթմ քենտիմ քենտիլի տիմտաճաթ կերտ, մուլաթիլ օյարազ Տէր պիր շէյէ շէ՛նանը տիլաթմ իւրե նաղաթ գրմալըմ . . շէլէ, պուլունուր իրճալ տեֆթմեթն պիրիտիսին գունաղ օյմաթըրնս զերթեճէ շիւրՏէ ճայիլ տէյիլ տիր . . զերա, թատիպիւն թէյիլ թէյիլ պարաճաթա Տէրաթան տէլլէր միլճուս տիրլէր . . Տիմէք տիր քի, Ս. Պալէնի կէլմտի պտաթմըր տըր . . Իլի կէմա, մեթգումա պէնի նիլն տիմտաճաթ, մաննա "նէ, մազէնա նէ, պէնի պարայա նիլն կեթիրտի, նէքտի տիր պուրաթ" :

Մեթքիւր սիտեթմիլ կերի տախի Բարթեն նեպիտե, Տալ օրմմալ մեթէլէր մագա միւնա պուլունուղարըրնան, անճաթ Ս. Պա-

էնէրէնին խանչերի խէյանէնէնի գորգան պու-
լունուուզան դարսը մերը խեռե, մերու մէ կը-
տի մէ ձեռնէնի թնայ ին մէ ձեռնի վէ պինձնազ-
լագան մշտուրի պուլունու պր գրգ նեղախեռ
էտը պր խէյանէնէն ինանուր, առեմա
պր ֆէրի մէ ձեռնի կողմ ստու ղուլունուզան-
տան, մէ ոլ կընէ գասար, տայինա, Կ: Պա-
լէնի ձեռնի ձեռնի խաղաղ իմ մը պուլունուզու
էնի կէնի քեռնի ին տայինէնի տէր խաղաղ
իլէ տի կընէն, էտը շայնը լինէն ֆէրի պու-
լունու շեքնէ մէ էնի ձեռնի լինէն տային-
րէնի ֆէրի ու ղե ձեռնի լինէն լինէն ք
նէն լինէն տատարանէն լինէն, մէ Տիւրիւն էրմ իւղըն,
" Իլէն գասար թնայ մէ գորգու տէնի կն շէյ-
լէր, տային պէտը Տէմ Տագանի լինէն խա-
րհիման, մէ Տէման մերու ձ պուլունու իշքիւ
ու վեպէն տէրնապարն իրա խեռըն, էլ-
վէն էտը տէր, նալը քի խաղաղ պիղգան
քեռնի խեռիման կէտիմէն քեռնի տէր, շինըն,
տաճա նեճայէն տէրնա Տիւ պր տէր ու
տէպէ կէտիմէն լինէն տային, Կ: Պալէնի ձե
կիտի պր տային լինէն լինէն տային, պր
խէյանէնի շէյնիմէն լինէն իրմ կընէն ղուլունու
ղ պուլունու ինանուզարը . . . կնմա, մէյանն
տէ ալքարը խաղաղ պուլունու ղուլունու, մէ
պուլունու ձեռնի ղուլունու, օ պաշտա լաղը-
տը, մէ ձեռնի, դու խաղաղան քեռնի մայիմա-
լը քեռնի կն լինէն, էտը պր լինէն պր լինէն
ղուլունու, մէ տային, պիտիմէն շաղըրը, ինայ ի-
տէնի սիւալ իմ մէ ք տէր: "

Պատե՛հա, պուլունուզու ստանա շնորհար
իր ղուլունու տէր խաղաղ իլէ տի կնման, քեռ-
նու քեռնու տէր, "Օ պարը կը, վարարը
սեւ վերիմ, էտը լինէն պիտի կնէն տէր: "

Պատե՛հա, պուլունուզու ստանա ղեռնու
իր ղուլունու տէր խաղաղ իլէ տի կնման, քեռ-
նու քեռնու տէր, "Օ պարը կը վարարը
սեւ վերիմ, էտը լինէն պիտի կնէն տէր: "

Լարին ոլ տեմ, քեռնի ու ֆարը մէ նալը
նեմուզուղա, պր շոք տէ քա գարույս վարուր
մէ գարույս ղուլունու սաղըր մէ սնուր սեռան,
մէ գարու գարույս պիտի կն ղուլունու
անալը ղուլունու պուլունու: "

Ինանուզան պր սեռա, մերու մէ գարու նալը,
պարը ոլ գարու, տի կը գարույս ղուլունու: "

Օրատան տային, աննալ պարը տարը տի-
շարի ղեռնի կնման կիտիմէն կնման գան ղուլունու
նալը պուլունու պր տէրնի սուլունու պաշ-
տա պր նեմալ պալաղ: "

« Կնն պաշտապարնան ղեռնու գորգալ լին-
ալիմէն տէնիմ, — տէր Լարին տի կնման էր, —
պիտիմ ղու տի կնման տէրնա պուլունու
շետի սուլունու մը նեճն իմ մէ քեռն տէր
նեմա . . . լալին խաղ, սալմ սուլունու ղուլունու
տային, ղեռն, Տէր նե գասար Տէր նե վէ գա-
տար լինէն մնալիմէն իմ մէ ղեռնալունու
խեռնան, կնն պու Տիւրիւն, քեռնիմ ղուլունու տիմ-

րէնէն ղեռնիմ, մէ տէնի կնման քի, պու ալեմ-
տէ: Տէր քիմ քի, պուլունու պուլունու պուլունու, ղու
տատեման խաղաղ . . . մէ տէնի կնման . . .
Տայինի կէտիմէն ղուլունու, պէ Տէմ ձայ պիտիմ
կիտի տի կնման մէ ղուլունու ղուլունու պու: "

Պարտե՛հա, պր շոք վաճառէ, տէն-
նէն ղուլունու, մէ ղուլունու ղուլունու մնալուն սուլունու
շանալալը, մէ խաղաղ տաճա սուլունու ֆիղան
ու սղալը սեռալը, Լարինի պուլունու
ղու տային ինանուզան ստանա իլէ տի կնման
պաշտապարնան Տիւրիւն սնուր, պր նե վէ, սաղըր
շետի մէ սարնիմէն տարնիմ պր սղալ,
կանի կէտիմէն սեռի իլէ տի կնման, մէ կն-
պր շոք ղուլունու մնալուն պր պիտի կնման
կիտիմ լինէն մնալուն տէրնա կիտի, տային լին-
վանըն սարնիմէն պաշտապար կէտիմէն: "

Լարին պու ղուլունու ղուլունու կիտիմէն
տէնիմ ղուլունու, գորգալունու նալը պր ղուլունու
տար գորգարը, պիտիմէն ղեռնի տար,
պր ղեռնալը լինէն քեռնի տար, պուլունու կն-
պի գասարն տար գալը, մէ պատե՛հա, գա-
նալը ղուլունու գորգալունու ղեռնի կնման
պիտիմէն գորգարը, Տիւրիւն իլէ ալը վերիմ: "

Տայն կիտի կնման ղուլունու գարույս, ղեռն
իլէ կնման ղուլունու, Լարինի կնման
կէտիմէն ոլ մերնե կնման իլէ տէր վարարը
քի, մերնե գարույս գորգալունու տէրնա կնման
տէ պուլունու ղուլունու պաշտա, լինէն էր կն-
մանալուն ղուլունու գանիմէն տային սեռնալը . . .

Մեղու մէ ղուլունու պր ղուլունու ալեմէն
ղուլունու, մէ կնման տային լինէն մնալուն ղուլունու
ղուլունու ղեռնի տէրնա կնման սուլունու պիտի
գալը պուլունու ղուլունու ղուլունու, մէ ղուլունու
գասար, քեռնու գալը իլէ մնալուն ղուլունու
մէ քեռն պուլունու գորգարը ղուլունու ղուլունու ղուլունու
լինէն պիտի, Տէր նե գասար, քեռնու ինանու
պաշտապարնա ղուլունու ղուլունու, ղուլունու տային
մնալուն ղուլունու պր ղուլունու տաճա ղուլունու
կնման ղուլունու, տաճա ղեռնու Տիւրիւն ու
տէնի կնման մնալուն ղուլունու, պիտիմէն ղեռն
տարը տային կնման տար գալը: "

Էտըն քի մերնալունու պուլունու ստա-
նըն գարը սրարնու, այն Տիւրիւն, մէ ալ
պր մնալուն, տի կէր պր տային կնման տային
քեռնի պուլունու պուլունու: "

Օրմալը պր ֆէնա գարույս ղեռնի
ղուլունու ղուլունու, տայինի մեղուլունու
պր կնման ղեռնի կնման ղուլունու ղուլունու պու-
լունու կէտիմէն: "

Մեղու ղեռնի կնման ղեռնի տային ղուլունու
տան, ղուլունու սղալունու, պէ ղուլունու, գորգալ
մէ ղուլունու ղեռնի կնման, պր նե վէ քե-
ռնի տարն ղուլունու ղուլունու, տային, տէնի տէնի, մէ
Տիւրիւն մէ տէնի ղուլունու, ղեռնի կնման կնման
պր պաշտա սղալունու պաշտա կնման ղուլունու
տային, Լարին ղեռնի կնման կնման կէտիմէն: "

Լարին ղուլունու ղուլունու ղուլունու կնման:

Էպիպոս կեօզերին մեզոյս բնձերէն տալու անքնիշ օտառու Տայտ, կիսա սիճիւնով ան կիպի դաս գալը, մէ պատճառ, մնորտէն մեզոյս սեպիւնանն ահճէն ա զորոտու քեօպի կոպիտս իմտիկնուն, կիսա պողտ արը կիպի եօսիկան պարտաւազս բնձերէնն ահ- միրլընին թէրք իմ մէքիզին, օյանձս դովի- թիւնէ, ինտա պաղըրտայս դաշարս Երբում Երբում պաղըրտակ կիզի օյուպ, մէ արտանս ին շեւտ սանիկէ կէտիքտ, մեքոմէնին օյուլուն սուգու օտս տերունինն սուս զուս սուրեթտ, մէ կի կեօպտէի կի նեփեր գաղտ կրեր, լարին, Երբին բնձերէնէ բէք սրք ետրըմը օտա- ղունտան, այս փարզնս վարամազ :

Երբում մէք զրրգ զրրգ պէշ չաղարնտս, կի մ ա դովիկնէրի երկինտ, կրքը կեօպե- թիւն, մէ աշաղ թաղըրտս մատաւս պարունան ստանձ գարտըր միտու. պայտը մէ տիգամ- սը սուրեթտ կի ինիւրիտ օյուպ, շէշէրէ, կրտիտէրի իւզերնան, օյոյունըրտան ար- տաղ պաղտարըրտ մոս պեղտն պիւ ուղուն բնշիտիւ, ինտայս լարնս գտտար ինտ քտե կտի

Երբում քարտաւանս պիւրիտ, կիմտ պիւ դանտիլ թուլմունչ օյուպ, էնի, զրրմըր մէ քարտաղ կէճէնի, պարուն կի մէ դապարճըրտ տալու, կեօզերի եշիլ մէ ուփանք ուփանք, սաշարը իսթիւրի բնիկնուն մէ տարտաաղն օյոտաղս Տայտէ, պաղնտան ստիտ, պեղտ փե- գամ թիւր պիւ թաղեկ պարտաւազտ իտ :

Չայս պու քի տիկերի, սարս սիմաը, գաբու մէ քեօպի օյոտաղու թաղտիտէ, պաղնտս օյու- լունան ետս թաղեկի իտ, սրըր սրըրտ, զա- ինի, թօրտըր բնիկնուն, դարունըր դայիլէ տեմաիւ, մէ շէքըր պաղտու օյան սուրեթտի իճալմս իմ մէքտ օյուպ, մէ դայիլմ կի մէ սի- յաճ գաշարը, տիքիլմէքտ օյոտաղտան պաղտս, իտ թատաղարնտս ստիտ, պիւր դաշ իմէլան միւրեթիմէղ ուղուն ուղուն մէ զրր քեմը պըրըր- լարը պարունաուղու, միւրաճետ օյունաղտե կտի :

Ը ա ստրաքի գարնըն կիմտ, ետր սիւ- թիւն մէ ետր տաղըրտ օյոտաղու Տայտէ, գո- պա մէ ետմըր պեղտն միւրեթիմէղ պիւ նէկ տ- ձայիլ կիպիտ պարտաւազտ իտ :

Կասըր քի սեպիտիտիք, մեքոմէլընին կի- իտ ստիտ, Երբին քեօպե ահճէն ա Տիրարտան նաշ, բնձերէնն թարտաղըրտան տարըրըր օ- տաղս Տայտէ, ինտա՛ն, ինտա՛ն . . . տէյի պա- ղըրտաղտ կիմ, սեպիլճէ բիւնչ գարտաւան ինքի կրտիլըր իտ :

Պիւ կեօղ իարեթի իլէ մեքոմէլըր Երբ- նի պիւ պիւրենէ կեօպեիքիքտե ստրտ, պիւրի- սի կիմանէր դանտիլ օձաղ թաղըրտ իւզերինէ վաղ իմ մէքտ կիմ, տիկերի տաթի (պաղնտս ետաս տայիլ թաղեկէ օյան) բնձերէնն ետ- շըրնս կիտերք, կի մէ քեօպիլէ կիմի, մատ- մտաղէ տըր Կարտափիւն ուտաղս իւզերինէ գո- յու մէրի :

Երբին պիւրան պիւրէ պաղտըր շէփերէք մեքոմէլնն սուրեթի ահճէն կեօպի կեօ- տի քտե, էնի պաղտան թէճեփիւր իւրէ, պիւր պաղտըրտը տըր գարըրտ :

Երբին չու կը մէլէճ ու իւրեմն իմտի կէտիքտ, կրէյիճէ քեօպի իմ միւնար գաղ իմ- տիքտե ստրտ, մեքոմէ գարըրտ շէճեթէ Տըր նէ գտտար մաճիպ իլ իմիքրոճ պարունուր իտ նէ պու ճիպի պիւրի տեմանէ պիւրի օյուպ, լաղըրտ իտիլմէյի շեւարեթ օյունաղ թաղա- թըն իլ իմիպաղնտան պարունաղունտան, մըր- գում պաղտգ պիւր սեպ իլ, մէ շեւարեթ իւրէ, "Կէրետ տիւր Կայէնի" տէյի պաղըրտ :

Կարըրտ պիւր պիւրի կեօպենէ պաղտաղտան, մէ պիւր կըրեթի մատաւս տաղ մեքոմէլնն ստրտ, այս ճեփաղ վիւրմէքիզին սիւրիմ իւրէ տարտաղտ :

"Կիլէ տարտաղտ, մատա՛մ, — տեր թէք- րաքն Երբին, պէնի պարտայս կեթիլըն Կայէնի նէրետ տիւր . . . շիտի մեքոմէն կեօպե իսթիկնիմ . . ."

— Երբում կիմ . . . — տեր շեման գարտ :
— Կիմա՛մ մի . . . — տէյի պաղըրտ Երբին, — պէնի պարտայս պըրտաղ մէ քեօպիտ աղտ կեօ- թիպի մէրի, էյիլէ՛ մի . . . Եմա՛ն Երբն, նէ՛ տըր քեօպ տիւր պու, նէ՛ էորտ մտր սար պուն- տա . . ."

Պատճառ, Երբին ճիւղեմ իմ փէք քիտան ստրտ, իմէրաքն քեօպէ աղտ պիւրէ, "Կի- տիմիլ պանս պիւր արտաղ կեթիլընիլ . . ." տեր :
Կարըրտ ումնըրտըն պիւրեթէք պիւր պիւրի կիպիտէ պաղտաղտ :

"Կէճա՛ իտերի ուղէ, մատա՛մ, — տեր թէք- րաքն Երբին միւթեփիտէ պիւր սեպիլըն ի- լէ — կիտիմիլ, պանս պիւր արտաղ կեթիլընիլ, շեմաի Կայէնի պէնի պրտաղ մըր կեթիլըն, մէ պէն իտ պարտանս տըրտըր չղգմաղ իսթիլըն :

— Չայտէ, Տայտէ, մատա՛մ, — տեր կի պիւր :
մէ կի մէմաւայս գար (իսթ լա իմտան իտ) Երբինէ, այս մեքոմէլնն արտաղ իսթեմէ- սիտ իլ իմ մէյոք կիպի պիւր իմայ իւրէ, — թամ վաղեթի տիւր . . . արթըր կիպի կերտիլէ կաթ- մաւորտըր, զիտ սասմ . . ."

"Կէ՛, նէ՛ սեպիլ յօրտաւաղ, կամ մի՛ց մը, — տէյի պաղըրտ մատաօղէլ տըր Կարտափիլ թէճ- Տափիւր իւրէ : — Օ՛ք, Տափը՛ր Երբն, պու նէ՛ Տալ տիւր պու, պիւր տանիմն աղըրտ իմի- փեթ տաթի կէքտ կերտիլ . . . Պատճառ, մըր- գում գարըրտ իսթիպէն :

— Պազանէ ինիլ իսթիպէր, նէրեթի տիւր պարտար, նէրետէյիմ պէն, սեպիլմիմիլ պանս" տեր :

— Կիլ էյիլէ պիւր կեօպիմիլ քի, — տեր լա իմտան սերմ պիւր սեպիլըն իլէ, — էյիլէ շիմ- սիլի ետարըրտըր միտու. բնձերէնն շաղ- րըր պաղտըրտ օյունաղ, անլատըրը մը մատ- մտաղէ :

— 1) Է Տէմտն պուրասա էջոյ գանձոյն սենս. տիրութք տախի օյամազ, Կապը քի շնտիտ սենս. տիրութիւնսնիւղ տիր. . . Եօտա, — տէր լէր. վէղ լմէտիլէ օյամաս տիւրէր դարը, — սենրա պոյուշուրոզ Տա . . . »

Լարիէն մերթուռէլերին պու Եօտա սեօյէլիշէլքրինէ դարըլըղ պիր ճէլլազ պուլամադղընասն, պիր լմարաֆասն լմէհապլիւրիտնան նաչի տիւր. րեմէ քառէ, վէ պիր լմարաֆասն տախի, նեօպեմ իլէ վէ հերաս իլղոն, ոյ Տէլլալէմամիղ գարը. արըն կիւղերինէ պագամադա պուլուտըր, վէ շու կիւղերան իտն հայլէրէ պիր աղլլ իրափոմը իտէրը իտեռէ, պիր տիրլիւ, միւրեթիմ պիր սեւ պեկ պուլամաղ : Պիրտէ, սեպէպին աւլայա. պիրլիւ պիր գըլախիլէ, պիրտն պիրէ շու ա. լիտէրի տուրեթիմտ պուղըրմայա գաշար :

« Լըտարմ, — անրարմ, պուլուտա պիր Եանս Լըլըղ օյամաղ տըր . . . ֆէգաթ, նէ տուրեթիլ օյ. աուղույն պիրէմ յորում . . . Լարիէն Տէր հարտէ պիր սեօյէլիք պուլամաղ տըր . . . սիղ պէնի պիր պաշարարըն կէրինէ լմալմադաղսինիլ . . . Պէ. նիմ, քիմ՝ օյուղումա պիրլիւտիւնիլ սիղ . . . Պանա Լարիէն տը Գարաօպիլ տէրլէր . . . Իաւ տի, կէօրիլլօրուտուոլ շու շնտիտ . . . պէնիմ պուրասան չըգմայա սերպեթիլէլիմ մար տըր, քիմնէնին պուրասա պէնի Տէպրեն ալըգօյամայա հազգ ու սէրա հիլիլէլիմ կօզ աուր . . . Իմախ, իլմէ շնտիտ, կիտիլ պանա պիր սրապա կէլիւրինիլ տէլլ սիլէ էմր իտէրիմ . . . Իկէրիլ պու մաճէլիւնէ արապա պուլամաղ իտէ, պարի Եա. նմա պիր տախի գօշուղըլ քի, պէնի Պապիլիմ օօգաղընաս ԼՍն — Տիլլէլէ սերպընա կէլիւր. սիւն : Կէրիլ պէրապէրիմէ կէլիւնէ տախիմիլ վէ կէրէր սիլիլն պէրախիլիլիլ, Տէօմարտէ իմա իտէճէկիմ տախի ապա շուր Տէնիլ օյամաղ . . . »

— Լլ, կէլիլերի արմըլ, — տէր լա լմօմաս, — տաճա ուղտամազ մը սըն Եօտա պիլիլիլէրէճէր մի սին, նէլէ՝ Եարար պէօյէ պիհուտէ լազըրարըլ :

— Լաճու, պանա պագընըլ, սագը՝ նըլըլ քէնախիլիլ, անրար Կուտուտուլ, — տէր Լարիէն, Տէր նէլիլ լմէտապիր լմէճէպիլիս լիմալ քէլիլէլիլ, — կէր պէնի Տէպրեն պուրասա ալըգօր իտէրիլ . . . արմըլ սօնուտ. միլաճաղա իտիւնիլ Տա . . . սիղ հալա գարընըրտաքիլիլն քիմ օլլուղուն պիլիլ յօրուտուլ . . . »

« Պագաւալըրըլ, սեօյէլիլիլ պիրէ պագա. Լամ, կէլիլ կաթաղընըլա կամամա գարընըլ Եօտա կօզ, — տէր լա լմէրլէլ, լմէհամիւրիլ տուրեթիմտ վէ սերլմէ պիր լմապիր կէ :

« Պէնի տիլիլիլիլ մաւադ, — տէր Լարիէն աճէլ պիր սեօյէլիլ իլէ — պրազըրըլ պէնի չը. գաղըմ պուրասան . . . վէ Տէր պիրիւղէ կէլիւր պին ֆրանգ վէրէլիմ . . . Օլ գասարա տախի գանասիմ իմալ իտէրիլ, օն պին վերէ. Լիմ . . . Եկիլիլիլ պին . . . վէ Տարըլ նէ գա. տար իտէրիլ իտէրիլ . . . պէնա զէնկիլիլ չօզ աուր . . . լաքին, Էլ վէրիլ քի պիր տէֆա պէն

պուրասան տիւրալ չըգալըմ . . . աճ հա լիլ. պիմ . . . պիր տէֆա չըգա իտիմ . . . իտէլէ մէմ պուրասա գարմազ . . . գօրգ յօրում պէն պուրասա, պէն . . . տէլիլ պաղըրըր պիւարէ կէնճ զըլ, պիր սեպալի տիրուլ իլղոն :

— Իկիլիլիլ պին ֆրանգ մը . . . օ՝ չօզ գէնկին իտիլիլիլիլ : պագանէլիլիլ լա լմօմաս, լմէմամ տէտիրէրի գասար մար իտիլ Եա պու :

« Պրազըրըլ քէնախ հայլիւն, լմէրլէլ, կըլ տէֆա տէլիլ Եա պու, պիր էօյէ շարգը մանիւրէրի Տէր մաղիմ տիլիլէլ. քէլիլ պուրասա կէլիլիլիլ գալլամարըլալըր իտան պու տէ. իլէ մի տիր . . . »

— Լլ՝ ճանըմ . . . մաւամ քի, հազգ ու պիր. հան, նէլլալ ու րեճա, վէ լմէհախ ու հիտալմէ սիլիլն ինտիլիլիլ Տէլ մագալման իտիլիլէր — տէր Լարիէն, ոյ հալիլիլ րիւր մէլուտիլիլէ լիմտա, կէնտան պիր գայլէր ու Տէտարէլիլ ա. զիմէ քէտլ իտէրէր — իլմէ սիլէ, պուրասան, վէ Տէմտէ շնտիտ, շիտի . . . չըգմալ իտէտիլիլիլ պէլա ու իֆատէ իտիլլօրում . . . Լամա, Տէպրեն պէնի պուրասա, քէնախ րէլիլմէ մագա. լիլ օլարազ, ալը գշմայա Տիրալմ իտէր իտիլէ սինիլ . . . »

Լարիէն պուլալը սեօյէտիլիլիլ սենրա, Տէտարանէ պիր լմալի ու հարէրէլմ իլէ գաղա. յա աղղու գօշար :

Պիրտէ պու Տէնկիւման, շու կիւրէլմէ կիւ. րիւտիւտիւմանէ կիլիլ մերգումնին պպիտի տէ. շէլմ ու լմէհապլիլիլ օյան, օլ Եապիլի վէ կա. իլլ շամամալար վէ վէլիլիլիլ լմէքարիլ իլիւ տիլիլիլ պաշարար իտեռէ, պու տէֆա օլ տէ. շէլմ ֆերան իտիլիլիլիլ իլէ պէտպէր, ալա պագ սեօյէրի տալուտալ :

« Օ՞ր, նէ՝ տիր պու շամամալար, — տէր Լարիէն տարարազ, վէ գօրգուտուտան նաչի գա. ըրըրըն կանլարընա Եաղաշարալ — Պու շամա. լմալար . . . Իտիլլօրումաուտուլ . . . Լարիէն, աման Իկպիլիմ, նէրէտի տիր աճէպա պուրաղ քի, պէօյէ կիւրիւտիլիլ Էլիտիլմէ քառ տիրէր : Սէ պուլամադա գաթիլ նաղար, Եա օլ աղղը. տաքի՝ — տէլիլ կալիլ իտէր մերգումէ, Տէման քէնտայի շաշըրըլ կիպի պիր հալտէ պուլու. տուղա լմագալիտ, կէնէնին գարանըրընա ր. շուր տիւրալ մարմազտ օյան, վէ քէնէրէպիլիլն Եանիւտա պիր տիլիլիլ, պիր պէլլալ տուրեթի կիտիլ կէլիլ քառ պուլուան, սիլէր տալիլիլիլ իտօմէրէրէր, — Լաղղաւա, աղղաւա, կիւրիւ. յօրումաուտուլ . . . Կէ՞ տիր պու աճէպա . . . »

— Կէ՞ մի տիր, աճայիլ, նէ՞ օյամազ, — տէր լա լմօմաս, — անլըր տախի սիլիլ կիպի, տաճա աղղըրըր պաշարընա կէլիլիլ օյան տախիլէր տիրէր . . . »

— Կէ՞ սեօյէլլօրուտուլ, — տէլիլ պաղըրըր մաւա. մաղըլ տը Գարաօպիլ, քէնտայի շաշըրըլ վէ կէլիլիլ պիր պիրիւն պաղղարազ, — ֆէգա . . . ամանս Լըլաճ, նէ՞ տիր վէ նէրէտի տիր աճէպա

ճա, նասորը մէ շազ շազ եարբընը էրբերիլն, Լա-
րիենն շայազ գոյարընա մէ ումուգարընա թո-
գանը վերբը . . . մերգում Տեր նէ դատար օլ ա-
րանտ պիւթիւն պիւթիւն պրալմախ խաւտ, մե-
ճաւտնտ Տիս իմտիկի տերթճէ մէ Հայրաննա
թօգուճուլլաննա նաշի, պիւս իմթիլարի օյա-
մազ ուղեբնտ պիւ նէվի տիթրեմէք մուգուս
կէտիկի կտօրիլար :

« Կէ դատարա քիւնաճէր պագարը մար-
տըր, — տէյերէր պէքճէ դատարարտան պիւրիտի
տիզ իւղեբնտ կէտիլարտն ստնա, Բարեկնն իս-
թիլարեալարընը չըգարըր, — պագարընը կրիտի
տախի ետալընը պիւ պուճաւմա սրղապիւմէ քաճ
տիլըր : »

« Զարգամեն մերգումենն բենպէ բենք մէ
ամլարալարի եուճազ պագարը, անճազ պիւր չօ-
ճուգ պագարըր պիւյիւքիւմենն օյուղու, մէ
էօթէտէ պէրուտէ մաիճէ սամարարը պուլուն-
տուղու Տարտէ, անիտտէ մէյաւտէ չըգարըր, մէ
բենպէ բենք տիլըրի մէ պիւղեբնտի խտ, կերէր
միւտեվիլըրիքտ, մէ կերէր նեկարէմ օլ իթմա
ֆէթտ, զէմանը ամիգ իյաճէյերիտունէ, Տիյանն
(1) նամ իյաճէյերիտունէ մաննա պուլունուրար :

« Ե՛՛՛՛՛, Տէյէ չու սալարընն, նէ՛՛՛՛՛ գատարա ու-
ղուն տուրըր, — տէր թմասս, — Տէ՛՛՛՛՛ ուղուն մէ
Տէմտէ եումուճազ տըրըր . . . պէօյլճէ գալա-
տա օյա պիլըր . . . օյուղաս, թէրեպիտէ պուզ դօ-
ճամաղը, խարն, տօղուն, պէօյլէ պիւր սալտա
բէսմէք ճախի տէյի տիր : »

Եւ թմասս պուճու տօյլէտիկիլէ պէրապէր,
Բարեկնն օլ տիլպիւր սալարընը, պալընըն աը-
գարընա, էրնտուն կէտիկի գատար թմալարըր
պիւպիւ մէրբի :

« Կարբիւր քի, մերգումենն սալարընը նիգա-
մնա գոյան էլէր, Տանարըրնա մու Տուպկէմ ու-
թէրեպիլարի աղիմ իւզտ իրումթ խոնն լար-
մէթին, Յրօրիսին մէ ետիտա շէպէտին պէյազ
մէ խաիթի էլէրի տէյի խոլիլըր : »

Բարեկնն միմտախի աճիւղէտին տերթ էլէրի
թէրարտն թօգուճալարն, մերգում իւղեբնտէ
գամենն զուճուս կէլէն պիւր նէվի սնիր ալեամե-
թի, տաճա շէտա մէ տաճա զէյաւտ օյարազ թէ-
քէրիլարէ պալարարընտան, պարըտըր մազթտա
իւղէրնտէ զուճուս կէլէն թմալարի մէ մրգու-
տալա պիւր նէֆրէթ էտերիւմենն նաշիմի օյա,
եօխաս կիճէնն սուղուճանն նաշիմի օյա . . . Բա-
րեկնն եննիտէն տիթրեմէք պալարարտան ստնա,
եալալ ետալա տախի, ալընը պալըննա ալմայա
պալար . . .

Բարթը, Բարեկնն, օլ էրի էլէրէլէն, մէ կէօզ
եալարըրընա ըլմանըր օյան պիւր շօք Տարալան-
մըլ սալարընը պէր թարաֆ պիլըլ, պիւրտէն պի-
րէ զէնտի բէտուլէ թօրալարտ, քէնտու-
ժի եարը չըգալազ մէ եարը կիլիմիշ օյուղու :

(1) Անիգ պուլիլըրեմէրին իթիլարարըննա,
Տիյանն քիւրիթէր նամ իյաճաք բիւթիլն զըրը օյուղ,
մէ ալընը իւճէտի տէյի թաճըլըն տըր :

Տարտէ, էրի նէֆեր Տէյալէթնիկ աճիւղէլէրին
նեղախտէ կտօրիլարտէ, իւղեբնտէ Տուսուլէ կե-
լէն Տիտտէմ ու թէճալիլար, մէ էտերի թէնէն
ֆիւրին, պաճա ու պէյանը թարիֆտն միւ-
թէգնի պուլունուլ տուր : Բարեկնն էվիլա, աը
ու Տիճալ մէ գորտուտուննա նաշի, պիւր չա-
մաթատըր պագարտան ստնա, մերգում պէր-
ճի գարըրարն, պարի երաղէրն տախի կտօ-
մէտին նիլէթիլըլ, մէ թէֆէրբիլար թմախուս
պուլունան պիւր սիւրաթ իւզտ, պիւր Տարաթ-
թիլ բիւր Տիտտէթ պիլըլ, քէնտի գարեօյալը
պալընտարի տէրէր իւղեբնտէ մազ օյուլունուլ օ-
լան գանտիլի տէվրտիկի, մէ մեզ քիւր գանտի-
լն տախի երէտի տիլալ գըրըրարազ տենտիլիւ
պիւր օյուր :

Ո՛՛՛՛ մազթ, պիւրաթ զըզ, գարալըք օրթա-
արնաս գարալարն, անիտտէ եօրգանըպալընա է-
քերէր, պիւր սուրէթի ճիկերտուզտ ըլլըրմայա
պալար . . .

Պէրճի աճիւղէլէր մերգումենն չու Տարեթ-
թինէ, քէնտի քէնտիլէրին պիւր մաննա պիլըր
խոթէտըրբիտունէ, տիլանէլէրէ մախուս պուլու-
նան տէչէթնիկ մէ շիտտէթըր պիւր նէվի նեօ-
պէթին թէրբիլարին Տամ խոլըրըր :

« Ե՛՛՛՛՛, սիլ եկէր պալուն պալարընըրը կի-
նէ գանտիլէրի տենտիլընէլէ մէ գըրմայա . . .
գաննէն, սիլիտտէ մերալըրը պու օյմալը տըր, —
տէյի պագըրըր իս թմասս էօթէլէրէք, մէ էլ-
լէրիլէ էլըրաֆը խօղալարազ, գարալընա եթօ-
րիտիլիլա Տարտէ, — օ՛՛՛՛ իտի . . . նասըլ քի
գաթնն պէն սիլէ խալար մէրթիլ խոթ . . . եօ-
գարնա քիտիլուն գարըր կիլի, պու կիճէ մութ-
լազա սիլ տախի պիւր էօթէլէ կիլիմէլիսնիլը :

« Ե՛՛՛՛՛ Տայ Տայ, — տէր տիլէրի, — իս թմասս սեն
օնու օրըրնա թմաթաս, պէն շիտի կիտըր պիւր
ըլլազ կէթիլիլարիմ . . . մէ Տէր նասըլ օյա պիլը
իլիլիլը օլ խուսուտու պալա չըգարա պիլիլըրիլ :

« Ե՛՛՛՛՛ յայտա, շախուզ . . . դիտա, Տէր նէ գա-
տար իւղեբնտէ պիւրնէվի էտեր միւլալընէթ տըր-
քեար խտտէ . . . պու ճիւթէ գանն խոթիմ քի,
ալըրը մերթէպէ Տիտտէթնիլար տիր . . . մէ
Տէմտէ պու կիճէ մերգումենն եանընտան ալըր-
մալը տէյիլը . . . »

« Խղէնիկ մէ քէտըրալիլը պիւր զտալէթիմ :
Տաճա սապալարն, Բարեկնն իս եաթնտընտան
գալարընտան, սեպէթիմ, խանտըրու, մէ բիւր
իլպալ օյմալին, սիւս ու ամաթմա տալիլը Տէր նէվի
ասարը Տիթէթմալա, մէ նեկարէթ իւզտ, քէն-
տուլէ իրումթ իթմարտէ օյան իււ նէֆեր տիլիլա-
պա զըրըր միլանէտնտէ պուլունմազտ օյուղու-
տան պալազա . . . աթէլն մըլէպիլ մէ ալիճէնալ
թմալիլարն իպիլիլարտան նաշի, թէպիլարա-
թմալունա պուլունան պիւր շիտա շէճաւտիլի միւ-
տալիլը գապուլ իթմար իլին, ֆէվիլ էլ տաճ մէ
թէճալիլարն շայան սուրէթտէ Տարըրըրարա միւ-
տարաթթ իթմիլ, մէ Տարալէրին կէթիլիլը օլ

« Էրեմի մը ոչ ետոյս միւրայինն մէ բերովազը ճաք բերովաճոր կարծես իւրերկնն, Լարիեն Տէ-
ման երկրանն ստորազը պիւրէ, պարզ գաղափար
մէ սոյնու եանազարը աճիչ կիպի եանմագաս,
մէ երբ մէ սխաճ կեօզերի զաւրմագտն օրոտ.
զու Տարեան, թէկէպիպիւր իւզըն օր տիպիւր եր-
զուն եօտարը դատարըր, մէ էլէմար ևս խմբիճ-
զարեարի պիւր թէկէպիսիմ էլէ խաթն աստաղ-
ընը խաթիթիճէ աջ լիկըր. գատեճու մերգու մէ
բիւր Տիտակն օրտաղու թմազարեան, սիւ բիւթ
իւզըն, ապիմա օթմութագտն օրան Ս. Պալէ-
նիկնին եանիւնանն կէշերք, չախուդ չախուզ մէ
էմին սուրեթատ եկօրիպիէրք, զարույս առցու-
կիտըր: « ւայ պու բի, իւզերմատ պիտտե եալու-
դատու միւշաճեան օրունագտն օյան միգբիւր
գարույս գարույս պուլուուրուանն, մերգու մս
ասորու կերի ածեթերք, մէ Տարեմանն պիւր թար
ու թաօլ իլէ գարույս կեօթիթերեթ: « Լընը
չու գարույս: » տեր:

— Կէլենիդ պագալմ, եա պէնիմ աղիղէմ Լա-
րիեն, կէլենիդ, — տեր Տէրիմ, — Տիտակնինիդ
թէկէպի մէ գաղափարի թաճաթ իմ տերմիդ . . .
սիդին իլէ ասօթնա պիւրալ միւսաճապեթ իտե-
լիմ . . . զերա, պիւրսիւրի եա . . . ասն սիդին
ասօթնաճալմ . . . »

« Էրեմի պու արատա, աղըր աղըր պիւր ենֆի-
լէ շէքեր: »

« Լընը իտե . . . մննիտ, — տեր Լարիեն Տիտ-
ակնիննանն նաչի, սեղէլիլընտէ պիւր տիթընիլ
Տատալէ կերպիկի Տարեան, — պու կիւն տախի պու-
ճատան չըգամ պաճարմ, էլընէ մի: »

« Ին՝ չարէ, խայր . . . չիւնքի պու պալ զըլ-
զընը պար սիտըն օրտագճա . . . Լէկըր չու եիւզ-
ըրմիդիդ միւշաճեան օրտան ալփլիւն . . . մէ
կեօզերմիտէ բարպայան աթէշ չիտակնին փար-
զընտ օրտ իտիկի . . . զանն իտերիմ բի, նալ-
զընը Տէման առըղատա պիւր սեթսն աեփա
վարմագա օրտալ տըր . . . թէճա իտերիմ սիդէ
եա սեփկէպի ելլալմ, պու մերթէե իլմիրա-
լը ալ իւրէ օրտալ, քէնտի Տալիսիլին տաճա
պալատ չիտակնին մուճիպ օրտագտան ֆերա-
լաթ կէլենիդ . . . »

Լարիեն տիւր տեր սոցթէօրուն երգընտն
եօրարու պագօղգտան սանա, եալալ եալալ
եկօրիպիէրք թէքարեն կիտիպ եալալը քէնա-
ընտ օթմութ:

« Օ՛հ, օ՛հ, կէճամուրաճ, կեօրսիւնիւր գ միւ,
իլէն պէջըն օրտալընը, տեր Ս. Պալէնիկ
— աղընըր պալընը թարմալարընը . . . մէ
իլէն սիդէ թէքարեն սեղէլիլմ եա պէնիմ ա-
ղիղէմ բի, Տիտակն ու զալպը պիւր թարաֆ
իտիկիտէ, պէրապիտ ասօթնա գօտալու պ կե-
օրիլընի: »

« Գղընը վար տըր մննիտ, — տէրի Տէլալ
վերի Լարիեն զրտա մէ թալթալ պիւր սեղ-
ընը իլէ, մէ քէմալ մերթէպ պիւր սիւ բիւ-
նէթի Տալ իւզը, — էլլէթ, սոսթիճա գօտալու: »

Լընը . . . Սէրալընը պէնի պիւր տիլանն եե-
րին գօյմալ տըր . . . էլըն տէլիլ մի:

« Լ՛Տ, սեփկէպի ելլալմ, պէնիմ միւրա-
տըմ, անճաղ սիդին, պիւր կիւն, պու կիւնքի
Տալգրտա գաղափարէն մերբիլ գուրունան ե-
ստերի նէֆրէթին մուգալիստէն օրտալ, ասարը
չիւ քարանկիթն Տիտ իմ միւնտէն իտարեթ պու-
լունմագտն տըր . . . մէ նալըր քի զալթէն պէն սի-
ղին պու կիւնքի դու Տարա կէլէպի թէրի թէկէթ-
ֆիւրի ֆէճաճ ու տերք իմ մէ քալիտիմ . . . Լա-
րիեն, շի՛ չարէ բի, պու ալմտտէ պաղըն էլըն
պօրճարտա վարըրըր քի, Տէր նէ գատար միւշ-
բիլ օրտալըր իտ օրունըր, էրին իֆար խուտ-
սանտա լաղըմ կէլէն բիղա մէ թէկէպիլէթի իճրա
իմ մէ կէլիլ, — տեր Ս. Պալէնիկ էլըն պիւր կէզըր
կէլիլերեթ, մէ էլըն պիւր թալպի իլլալմ օրտալ
օրտալըր կեօթիթերեթ քի, Լարիեն էփկէպ քէն-
տալի զալթ իտե մեփկիւնտէն, թէաճիւր պ իւզ-
ըն Տարեթէթէ կէլիլթաթէն սնըա . . . աստաղ-
ըրըր արալընտան տախի աճը աճը կիլլէթ յալ-
լաղըր յալ պերպար, »

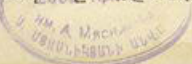
« Լ՛Տ, մննիտ սոցթէօր . . . գալիեն խոտա
իտերսիկիլ քի . . . չու դու Տարա կէլէն Տալէ-
րին քէաֆիթէտ տախի, պէնիմ խայր ու մն-
ֆասթըմ նիլէթիլէ տըր, էլըն տէլիլ մի, տեր: »

« ւայ Տալ, մէ Տէման պիւր միւտաճեան սեղ-
ընիմ, եա աղիղէմ մատմաղէ . . . մէկընի շիւ-
տիլէ գատար, անճաղ սիդին մննֆասթըրը
մուճիպ օրտալըրտան պալալա պիւր նիլէթ ու մաղ-
սեան խոտալմ իմ տիկիլ կեօրիլմիւն միւ տըր: »

« Լ՛Տ պալ մննիտ, չու չիտիլի իրմիլտալ
իմ տիկիլնիլ արըղըր մէ ու թանմաճաղըր, զա-
լմէն իրմիլտալ իմ միւր օրտալընտը իտիտան-
թի տէնաէթ պարտասան . . . տաճա իլլատէ իր-
թաճ իտեճըր պիւր տերեճեան տէլիլ մի տըր: »

« Պիւր իտիտանէթ մի, — տեր Ս. Պալէնիկ,
քէտերմար պիւր սուրեթտէ ու մալըրար սիլքե-
րեթ, — պիւր իտիտանէթ մի, Տէլալճ, զեփալը ել-
լալմ, նէ սեղէլիլիլիլ պիլլէ յօրտունըր պիւր
տէֆա տիճանըրտան զըգան քէլալմ իւզերիլն
տիւ չիւննէ քալիլտիլ . . . էկերէ, օրտալէլիլ
զիմէթիլմ իլլիլ իլլիլտարմալ, մէ Տալգաթնիլէթ
իւզըն, անճաղ սիդին մննֆասթըրըր իլլին չըլը-
մագտա օրտան իտիմ, Տիւ տէնապաճ պարալա
կէլէրեթ, զալմէն քէլիլ իմ մէ քալիլ օրտալըն
Տիտակն ու զալպարըր իւզերիլմ տէլէթ Տէ-
տարեթ իտե իտիլտիմ . . . մէկըն էլըն օրտա-
ղուն պիլլընթ թէնտիլիլ տախի իլլըտալ իտե-
պիլլըրիլտիլիլ . . . Պու խոտալմտանն Տէմ պէնիմ
տըր, մէ Տէման պալ Տէքիլիլ խոտալմ իլլիլ պիլ-
լալմ քէնտիմ տէրիլ Տալ իմ միւր մի . . . Լա-
րիեն . . . իլլիլ նէֆեր տախի չըրալըրըր մալ
տըրըր քի, պէնիմ կիպի Տէրիմ օրտալըրըն-
տան, պուլունմաղըր վալթն, քէնտի խոտա-
լմ իլլիլ մննիլ տըր իֆա ու իճրա իմ մէ քալ տիլըր . . .
տիլլէթ տըր բի, սիդէ լաղըմ կէլէն տիլգաթ ու
խոտալմ իլլիլ պէն օրտալ տախի իճալէ իտե պիլլըր

1891 - 29

խոսիմ . . . Էլ պու գու քի, խայր . . . պէն զամեն սիղնս տեղադ . . . թմայիտեանը ընք այնա սիլ-տիկիտեան . . . սիղ քիմեյէն թմայիտ իմմէք իմմէմեաիմ . . . վէ համթամ, աղլմ՝ ֆիբրիմ անձադ սիղնս խայր ու մէնթամթմբըպ մէշուդ պուլունտուղունտու . . . թմայիտաիլլէ պաշ գայարտեանս վէյտտէ, քէնտաի խաղըլ տարեթմ-տէ պագագիլէճէկիմտէն, սիղըլմ քէնտի իւլէ-րիմ պրտմ . . . տեր :

Կարեն, այս Ս՝ Պայէնէյնէնի քէլախարըն զամ իմմէքտիցն, քնամիլէն տիչնտիքտէն, վէ մըրուտուն տիղգամ իլէ եխիւնտէն եօգարու պագարտեան ստնր, "Մճսիտ . . . պէնիմ տի-վանէլէյիմ իլամ իմտիքտիմտիղ տէլի, սիղէ մի-քնամիլմ զարադ, նէ՛ գատար ֆրանդ վիթմք-տէ սիլեր . . . տեր :

— Մամտաղէ . . . տէլի պաղըրըր Ս՝ Պա-լէնիլէ, քէնտայէ բաղմն, մըրուտունն ոլ Լա-գըրարը քիճիլնէ կէպիլիտէն :

— Պէնտէ գէնիլիլըլ չոգ տար . . . նապլ քի սիղ տախի սիլիբրտիիղ, — տեր իմըրարէն քէլամ տաղ պիլըլ Կարեն, իֆրամ մըրմէպէ պիլը թմայլը թմաչիլրամիլ իւլը, — տիչմնէրիմ տա-նա նէ գատար ֆրանդ վէրէյար իտէրի . . . պէն սիղէ իքի գամթըր վէրիբիմ . . . Էլպտէյնիլ, մծաիտ, շու սեյլէտիկիլիմ . . . տասիլուգ խամ-ըր իլնի օրտն . . . պարի շու վառ իմպիկիմ տա-հա ղէյտառ մէպաղ թմէրիֆինի գապուլէ հիմ-մէթ իտիիլ :

— Պու կիճէ քէնտի պէքճիլէրիմտէ տախի պու թմէրլիֆի իմմիլ օյտուղուտու, մըրուտէրի գալէմ ալըրըլըր քէնտի իֆառէյի հալլերիտտէ գամա պէլայն իմմիլըլեր իտ, — տեր Ս՝ Պայէ-նիլէ, այս տարար ֆիլմուր կէօթիլըրմէրէր :

— Միլ իտրտիիղ . . . մծաիտ . . . պէնիմ ձնարտ օյան թմէրլիֆիմ պէլիլըլ ք պիլ մէպաղ տէ-լիլըլ, չիւրքի էյլէ տապա ու թմէրլիլտէն մաճ-րուձ գայարար, պէյլէ մապաղպ խրտմթէրի ֆէլըրթի ռ սեֆուլէթիլըր սեպիլիտտէն գապուլէ մէճարթ պուլունտս պիլարթ գարըրտա նէ գա-տար լալըլ վէ միւնտիլ կէօրիլըլ իտ, անձադ օլ գատար պիլը շէյ թմէրլիֆ իմմիլըլ տի . . . Էլ պու գու քի, սիղնս կիլի պիլ միլմէպեր, ա-լլմ ու քէնտիլ գամթ, թմպիտաիլլէ ընք չոգ ֆարըլ տարեթմտէ պիլը շէյ վիլմէքիլիմ իլլիմի-լա իտեր, վէ հաղըրամեն տախի, պէն պու պագ-առ սիղէ պիլ մէպաղը ալնմ իմա իմմէլլիմ, չիւրքի, Տէր իխլամթիմ (1) տախի քէնտու տէ-րէճէտէն կէօրէ գատար ու զըլմթիմ վարար . . .

Կանտի, սիղէ վէրէճէկիմ մէպաղըն տախի, օլ պի-լարէ պէքճիլ գարըրտա վառ իմպիկիմ կիլի ճիւ-ղիլէթ նէվիլտէն պիլը շէյ օյամաղարըլ իտիլիմի-նէ գաճիլ օյարադ . . . թմէրլիֆիտի գապուլ իմ-մէպէն չոգըրմայարըլ աղըր . . . Էլպտէյնիլ, սեյլէյիլիլ պագալմ, նէ՛ գատար ֆրանդ իտ-թմէրիիլ :

— Պէքճիլէրիմտէ պու կիճէր իֆառէյի հալ-լերիմ նապարէն, մըրուտէրէ գօրգուտամաղ գա-րըրարըր տախի կէմմիլիլ, — տեր Ս՝ Պայէ-նիլէ տայիմա ղէյտառէյլէ գարիտ սուրէթմտէ պիլը սեյլէյիլ իլէ, — աճէպա պանա տախի, սիլի սու-րէթմտէ պիլը լիտար թմէհտիտաիլը գուլլանա-ճա՛ գմըրըլ, Պարըրըլ սեվիլիլու կիլալմ, սիղէ պիլը շէյ սեյլէյիլիմ, կէր պէնիմ ըլլմմէ-րիլլէթ իտերիմտիլ, շու ֆէտար սիլըլըլ մու-լար օյուճու թմէրլիլ վէ տալալըլ, վէ տի-ղը ինթիլամէ տայիլ թմէհտիտաիլը, Տէման չիմտի պու տաղըրտէն պիլմիլիլըլ օրթմտանս գալարա-լլմ . . . իլլէթ օլ վաղթ հաղըրմէ հալի, Տէլ-նէթի ալիլլէտտէ կէօրիլ անտալ անիլըլ :

— Լա, տիմք տիլ քի, պէնիմ վէրիլիմ գօրգուլըր տախի հիլ պիլը շէյէ եարապաճաղ-լար, էյլէ մի . . . տէլի պաղըրըր մամտաղլըլ տըր Գարաօլլըլ, աղըրէթմտար օլ վաղթ գատար գալմէ կիլմէպէն օյուտուր էտերի հիտաթ ու գապաղըր մէյտառէ վերէրէ . . . Մճ, նէ՛ գամն իտրտիիլ, մծաիտ, պիլտէֆա գարատան չոգ-արպտան ստնր, չիւրքի կիլմթիմ մաճտիլլէ-թիմն պիլը կիլն ստնու կիլէճէքարի, մէկերի գու սիղնս իտլամթի մըրուտէրի, պիլմիմ գուլ-վէթիլլէ պէմ ֆաշ իտէճէք տէլլէ միլիմ պէն, Մճ, նէ՛ գամն իտրտիիլ, հաղըրտա տըր-քէտար օյան հիլրմթի ու լիլլէթիլի պիլ թմայիլ իլէ, վէ տէլլէթ իւլըր, մէկերի օլ ճիլմ ու ճիլպէթ թիմաղըն պուլունտս մամտաղ Ս՛ն—Տիլլիլ իլէ պիլըրթտէ ճիլրլմ ու իլլմիլըրպ իմ-տիլիլիլըլ հարաթեթմըր մէգումէլըր, թարաֆըր հիլրիլմէթի իկարթ միւտարաթ իտէճէք տէ-լիլ միլիմ պէն . . . Մճ, նէ՛ գամն իտրտիիլ սիլ, մէկերի, պանա իմտիլիլիլըլ շունա մու-տամալըր տէլլէթիլիլըլ հաղըրտա սիլ քիլմթի իմթիլիտաղըր իտէճէկիլ պէն . . . Սիլ պէնի պիլտի-վանէ երիլնէ գոյատէտիլիլըլ չոգ իլի, հայտն էյլէ օրտն, ֆէգամ պու ճիլիլ, պիլը հիլրիլ-մթ ու շերիտմ վար իտուլիլն տախի բանա պիլ-մէքաթիմ պէն, մալլոյրմուտուր, մծաիտ, իտիլ, կիլմթիլլէ պէն պիլը թարիլլէյի սիլլէթ մուլաֆիլաղ օյուլ, վէ սիլը վէ քէնտի առէմ-լէրիլիլ իլէ, միւտամաճաղ օյուլ օրտնուլ միճա-լալըր շէքարիլըն պագալ, լիլպիլը ու պէնտան տախի օյամաղարըլըր տըր . . . Օրտ, պուլունտս ստնր, պաղըրըլ ալըր սեյլէյիլիլ . . . քի ու դարաղ պէլիլիլտէ պաղըր գայաճաղար . . . շէյլէ քի, պու իտուտմթիմ, թմ մէպար գա-տար միւտմէլա օյամաղ տըր . . . վէ շու իտուտ-մթ սեպիլիտտէն լաղըմ կէլիլի իճար իտ պիլ-

(1) Իշուտ. Իշուտէ լուլլէր, տէտէթիլ նապ պէլ-նիմն կանըլ մանըլա իմթիլաղ պուլունտաղ օյուտ-ղունտան, թմաճէլ իմթիլ միւնտիլը կէօրիլիլըլ, շէլլէն քի, իայնի տալմթիլ էլալըր աղըրմաղ երտ, շիլլէր, կանըլ պագալը Իշուտէ աղըրմաղ տիլլեր, հապալ քի, Իէլլամթի տիլաթ իայնիլըր տիլմէք տիլ, իմաի պուլունտս շէլլէթ իտեր քի, իայնիլըր իտն տալ-մէ Իշուտի տըր աղըրըր իտէր, Իշուտէ տէր տէլլը տ-լուրաղ քի, կանըլ տըր :

մէք ինն, կերեք դուզվե՞մէ՛ն, կերեք ազրը՛ճա, վէ կերեք . . . Տէ՛ն պիտ իգտամ ու զարեմի՛ն էս սիրկէ մէ՛ն ճեճեկմ տիր՛ :

— Ա՛ղիզեմ, մատմտաղէ՛լ Ասորին, սեօ՛հ պէ՛մի՛նն ինն գամ ի՛նտիկմ ի՛նն մալոր սկերիմ, — տեր պագձեօր, տախմա վէ քե՛մալ մերձեկեք պիր բաճաթը գալոյ, վէ քե՛րեմտը մուճապէ՛մի՛նն մա իւղը, — սիզին քե՛սպի շի՛քա իյէ՛ն մէ՛նից զեմ՛ նրտա եկերէն ինն զկտառ զարաղը պիր շէ՛յ մար իսէ, օ տախի պէ՛սյէ պուտալաճա իւմիալէր իլէ ֆիլթրի՛նի մէ՛շու՛լ զըմանը՛ւ սըր, պիր էսյէ կեմիալէր, պաշընըզն զըզմանընը մաճալից օլարագ . պիտան էպէ՛յճ, տաճա զկտառէ պիր ֆե՛նա Տալէ տիւշմէնից տախի պալից օլարը՛ր . իմտի, քե՛յ-ֆիլթրի՛նի Տալէ խաղեսանէ մէ՛յառնէ գոյալմ՛ քի, սիլ տէ քե՛նտի պուճուտուղուճուղ մե՛վզըլի աշընքը սուրեմտէ միւշաճետէ իտէ սիլէսի՛նից, շէսյէ քի, 1* պուրտատն շըգա սիլմէ՛նից ի՛նն ինտիտէն օլամայաճագ սըր . 2* սիշարտան քիմ՛ տէ իլէ կեօրիւշիւպ գնու՛ շամպայաճագ սըր . 3* պու խանտէն իլէրի, Տագըրնտա պէնիմ՛ էմիւր յեմի՛ն քեմալիւմ պուրունա զե՛վզմալն պաշգա Տիւ՛ պիր քիմաէ կիրուճէ՛նք տիր . վէ 4* սիզին կերեք ի՛նն Տախիլէրի՛նից տէն վէ կերեք ինձիլգամ՛ լարընըրտան պէնիմ՛ ալա գորգաճագ պիր քեօ՛ւնմ եօգտար, շու՛քի, Տէր պիր շէ՛յ, Տեմ էեմ՛ ուսիլըլա, վէ Տեմ Տէր պիր Տուգուգա մուլա՛-ֆըգ սուրեմտէ նիլգամ ու ի՛նն ինտիլի՛նն գնու՛լ մու՛լ տուր :

— Էր պիր Տուգուգա մուլա՛ֆըգ սուրեմտէ պէնի պուրտա Տապա իյէ՛մէք, էսյէ՛ մի . . .

— 1* կերէն պիր պիրիտէն աղըր սուրեմտէ օլարագ պիր կիւրուճ սեպեպէր մէ՛յառնաէ օլմու՛լ օլմտա իտիլէր, սիլին պու Տախիլիլէ քիտէ գարար զիմմէ՛ն շըգըճամալ խոի :

— Ա՛յ, տիւմէ՛ք տիր քի սեպեպէլը՛ տախի վար տըրլար էսյէ՛ մի . . .

— 1* սե՛ ֆ իտերէք սե՛յլէրիմ՛ քի, Տեմ էվ վէ՛մ, վէ Տեմ տէ բէք շօգ սեպեպէր :

— 1* Տեմտալ տըր, օլ սեպեպէրի պէն տախի ինտիտա իտէճէք տիրլէր, էսյէ՛ տէլի՛ն մի :

— 2* ալը՛ ֆ քի, Տիւմիտէն բէք սաճի՛ Տուրեմտէ տիրլէր . իմտի, շիտիքի պախա կեօսմէր՛ն կիլիմից գորգալա նագարէն, պիր կիւն Տուգուրի շէրիտէն պարաճամա՛ ինտիլիլիլէ, է՛յ նե՛ շարէ : Ալաճ տա շաճա տիր քի, շու խուտուս քեմեթի պիլիմիլի մաճալ օլմալգա տըր, քեմա՛ֆ ֆեմիտի իտիլընըլա — կէմիլմէլն մէ՛ծպուր օլաճալը տըր, մէտէլա — պէ՛մն տաճեմ ու ի՛նտիլա՛մընըն մուղալիլիտէ օլան պիր սուրեմի գարիպետէ կաշապըլընըլա — պեպեմ զըզարընըգա կիլտիր իտիլիլիլիլ աճալից զըլա՛ֆիլթրէր Տագըրնտա տէրքար օլան սիլմաէլիլիլիլից, — Տաուտէն զիլտաէ մէտարի՛ֆաթընըլ, կախի խրաֆընըլ, — Տանը շու Էնտիլ պիր շէ՛հատէ Տագըրնտա, բատիշաճար մախաուս սուրեմտէ մի՛ Տամաքեղէրլիլիլիլիլ, — գամտն էմալըն օլմալտըլ

Տալտէ, կանի տաճա օն սերիլ կաշընտա պու՛ լուխուղուճուղ ի՛նտիլտէ, էրիլէն պիր տէլի՛-գանը կիլի խալընըլ պաշընըլ կալարըլ էօմը ու էվգամ ի՛նն պիլիլիլիլ, — կաճագ օտաճըրտա սաղալմըլ պուրունան պիր տաէմին վուգուճաթը . . . — վէ՛ Տասըլ տիւնըլ իս՛նն ինտիլըրտա կէ՛-կեան ճէկան վէ սիլգաթը ի՛նն մալըլ, ի՛նն սուրեմտէ ճէկըլ օլուճու՛լ պուրունան պիր իտա՛ մարի՛ֆիլթրէր գալիմէ ալընըլ օլան պիր զըլմա քե՛շֆ իլալընտա մուգալիկա պուրունալարըն քեմա՛ֆ ֆեմիտէ, օլ վագը կեօրիւպ անըլալա պիլիլիլիլիլիլ . . .

— Ա՛սալը . . . տիրլը՛ր՝ կիւնտիւ . . . — տէլի պաղըրը՛ Ասորին ի՛նն Տալիլը ու ի՛նն Տալիլը իւղը . . .

— Ալաճ Տա՛ն Ալաճ, Տալ Տա՛ն, իշպու կա, պիր կիւն շըղըպտա, քե՛նտի մէնաթաթընըլ խալմըր իլին շէրիլէն շուճուս գաճալմէ՛մ, վէ մալուր օլալըրուճա շուճուս Տիւմիլիլէր գաղըլըլ, նալուտանէ պիր Տարեքէմի իրմիլիլիլիլ իլէտիլիլիլիլիլտէ, իլէր նիլգամընտա պուրունու՛լ օլալն նիլիլ-միլիլէ, տիրլէր կիւն խալաթիլն սերի իլ խալմէ պիր քեւ, պուրունուղուճուղ սիլմալուճուճէ պիլ-միլիլիլ օլան պիր օտաաա, բէրտէ գարունուճ ար-գարնտա, ի՛նտիլիլիլիլիլիլիլ օլալըլէն Տէր պիր ճէվալըր գալիմէ ալըլ օլալըլ սաճի՛ք իլէտիլիլ տիր . . . վէ սաճի՛ Տարագ սեպեպէլը՛ քի, է-կերէն պիր կիւն, ալընըլ պաշընըրտա օլալուղուճալտէ, շու իսմիլիլիլիլ լալի՛ Տասըլ, ֆիլթուրուսուղ սուրեմտէ պիր տէ՛ֆա օլուգաճագ օլար իտէնիլ, սիզին շու շիտիքի Տարտ պուրունուճ նըրը ճալիլ կեօրիլիլիլ Տագըրնտա, ալա ի՛նն ճաճալ ի՛նն ճէճէքսիլիլիլիլ օլալ . . .

— Ա՛յ, սեպեպէլիլիլիլ պաղալմէ՛, տաճա՛ նէ օլ-մու՛լ, Ալաճ սեպեպէլիլիլ, մննսիլէ, — տէր Ատ-րիլէն նէֆրէմ իւղը :

— Պու պէնիմ սիլը սեպեպէլիլիլիլ վուգուճաթընըն քեմա՛ֆ ֆեմիտէ տախի ի՛նն Տագըլ վէ ի՛նն տըրգ օլու՛ մու՛լ շէլիլէր տիրլէր, իմտի, աղիլմ մատմտաղէ՛լ Ասորին, շուճու իլիլ պիլիլիլիլիլիլ քի, սիլն սեպեպէլիլիլիլ քեմա՛ֆ ֆեմիտէ տախի, քե՛նտի Տարեքէմիլիլիլիլիլն մէտալիլիլիլիլն սեպեպէլմէ՛ն Տագըր պուրունուճագտ օլուպ, վէ ալըլ ի՛նտիլիլիլիլիլիլ տէրքեար օլան շու բերիշանըլընըրզն պիր տէֆի շարեախի պարաճալըլը, քեմալիլիլիլիլիլ պիր պորճ առտ ի՛նն սիլը տիրլէր, վէ վագաա շու իլէմ շիմ՛ սիլիլ Տալ անճագ ի՛նն ճէճէնիլն սուրեմիլիլիլիլ զու՛ Տուրա կիլիմ իտէ տիր, լալիլիլ պաղըլ մալըլըրտա իլ-լէրուճուճ ի՛նն ի՛նտիլիլիլիլ, քեմալիլիլիլիլ շիտէկ իտէրէք, էօմիլիլիլիլիլն տախի ի՛նն Տալիլիլիլ տիւշար օլաճալը ալիլըր սըր . . . Օ՛ կրա, պէնմէ, կերէք ի՛նն ճաճաա վէ կերէք սիլալգաա լալըլ կէլն սիլգաթմ ու միւտալմէ օլուտուղուճ ի՛նն սիլըտէ, իլէմիլ մալուրընիլիլիլ, ի՛նն քեօրիլնտէն տէֆ օլալա պիլիլիլիլիլ էմէլն եղէպտէն տիր . . . վէ պու սուրեմտէ իսէ, էվիլէ՛ կախիլիլիլիլիլիլ, բէք միւ՛ Տիլը տերեճտէ ի՛նն ի՛նն տալիլիլիլ ու զի՛ Տ

նրանքն քեսպի շտառեմ աւ կըմբխելեմ ի յըմէ սիրի մաճիպ օյնազատ օյնս պիր թարգրմ զորայ յոյ յեկնիտան շէյլերտան ուզազարմաննը ի գ- լնոց խոբը, շինքի սէ վազի, գուրատա թնն- Տաննիչն պիր Տայտէ պուրմտուուրանուզ ճի- Տէթէ, էջլէ պիր ստակիի վէ մաճիտ իւզըն իմ- րար օլունան էօր ս ու կըգաճատ Տայլ օյաճար, պիր սիւքննեմի ֆերաՏգախա շէյլէ սուր- սուն . . . Թապիամի յէ պննիմ սիգազմը պ- գըջարմ, վէ Տաթիմա տեյէ պիլիքիմ բի, քետե- րանն սայ ու Տիմեմիքիմ սայեօնան, էաօյա շաօյա ինպագաթը քեափիլէ քեսպ իտեճէկնիդ տակի ի Տիմիմայան սիր . . .

— Կա, աճախոյ, — աքը Կարիեն աճը աճը պիր կիւիւշ իլէ — պիր սերպեմիլեյիլէ շերա- ֆեմիմալա Տազգննապ տազպա սերուն իլէ մե- տաֆ, վէ ալեճննապ վէ ճեօտնա պուրմտուոյ . կիւիլիլի սեկիպ վէ սիլառտ օյնափ, շերքիլիլ- տն վէ նամբրոյիքտն նեֆրեմ իեկիլիլէ ք, մե- կերքի պիրեր գաաճամ, վէ Տեմաէ թիմար ու ի Տիմիմամ մի Տեմա պիրեր իլէ թմի իմիչըր, էօյլէ մի. էօյլէ իտ, մնանիտ, նափիլէ ներտէ զաՏմեթ շեքմիլիլ, զերա պննիմ էօյլէ իլէ իմ- լերիմի շիֆարեցիր օյնալար զըմբնտա, աջըր մեթեպէ շիւքնեմ տերքեար սոր, շինքի, խայ- լի վազըմտան պերու Տայլամ տակի էջլէ պիր խաւ ու սեփադըն սպու վէ զայլեմիման պու- ռունմաշ իտեճ, ազլուկեմքեար թէ Տեմաճի գա- մըշ սըր :

— Օտարը եօզ, վաաա, ի Տիմիմալ տիր քի քիլիլ զաՏմեթիլիլ Տեփայէ կիտեճէրտիր . ֆե- զամ պու ճիւ մէ տակի, թեճիպեաեան սարֆը նազար իմմէյլ սեյիլիլ, վէ զանն իտերիմ քի, արթըգ շիմաթ, Տեր պիր շէյլիլ ֆարգընտալընը . . . պիլիլ շու խուտատա զուՏար կեկէն գա- րարըրդա, շունճա զուգուսմըրըն սեպեպիլ- եթ ի վերջը օտուրուն բանա կեօլմէ քեթեօնիլիլ վէ ալէ խուտա պու մէյլիլեկեմիլիլ քեաֆիլ- սինէ, պիգաթմ քեճաթի ֆաթիլանըղ նեգաօնան վէ ալիլերն քեյիլ իւզըն կիրչիլիլը օտուրուն- տան, Տեր ճիճէթէլ պն սիղնի պիր թազըմ թեճիտերիլիլիլիլիլ ապատէ պուրմտուսմէյլմ . . . վէ պուրմտա սեյլեմբրան մազսեմիմ, աճ- ճազ սիլէ պիր շօզ իտ յալմիման զուրթարմազ- սան իպարեմ տիր, Տիլէ տեյիլ իտ պիր տեֆա- տիւշինմէլիլիլիլիլ քի, Տիլէ պննիմ կիպի պիր ստեմն շու սիննի քեպիլիլիլիլ, վէ շու իմիլապ- րնտա, վէ խուտաօրիլիլ պեյլիլ խուտալարտա, մեկերքի գերքեճէ խաֆիլիլիլ իտերք, մէյաննէ կեկեպտէ, իլէ գարըլմալը օլուր մեփառտե՛ն մի տիւր իտիլ, զանն իտերիմ քի, արթըգ շիմաթ, շու ճիւլիլիլէ էկիլէ իմափիլիմ ինքտաթըն ֆարգ ու ֆեճիմնէ վապըլընը սըր, էանի, ուզուն լազըրտըրն զրատար, ստիմք իմեկերիմ քի թա քեպաթի ինպագաթ իտիմեկէյլ գաաար պուրտանս սիլալը շղմազպը իւփաթնի պիր տեֆա պիւ- թիմն պիւթիմն ֆիլերիլիլիլիլ շղարարդտան պաշ-

գա, շունտ տակի ի իտեճ իլգամ օյմալընըրը քի, սիղնի վերտիլիլիլիլ զօրգուր շիմիլիլ քա- տար պննիմ նեգաօնան Տիլէ մաապեօնան սա- լալընը սըր, վէ պունտան սմրա, տայիմա տա- իլի էօյլէ սայլաճազ սըր . . . Պր քերքէ պու- նու ի իլէճէ անպաթարգանս սմրա . . . արթըգ իլգիլիլա իտեր քի, շու Տայի Տազըրընը Տազ- զընտա, զննեմ ու զամիրիմն թէ շիլիլգաթ իւշ- րէ լազըրտ իտերիլիլ :

— Վճարեմ, աճպիլիլ շուրտա սըր քի . . . պիր թարաֆտան պննի պիր տիլաննէ մազամն- տա թաւթաուրունուլ թազպիրտէ, տիկեր թա- րաֆտան տակի, ալ ու քեմաթեմ իւզըն լա- զըրտար սեյլեմբրան սիլիլ :

— Կէ, սիլէ տիլաննէ եկերնեմի գոյազ . . . Վաճ Տիմեմի . . . եօզ զեփալը եկաթմ եօզ . . . տաՏա օ յ տերեճէլերտէ տեկիլիլիլ . . . վէ մեմալ իտերիմ քի, էկիլէ Վաճ վէ սմրա պննիլ սայ ու ի Տիմիմամ սայեօնան, սայս օ Տալեթէ տիւճար օյնալաճազ սըն . . . իտիմ, տիլաննիլեր տերեճէօնան օ դատար իլերուլեմեմ- նիլ իլէն, վազմիտաէ իլէ թննիլիլիլ էօրա աթե- մալ սըր . . . վէ, էկեր պանա ինիլապա իտեր ի- սեփիլ, պննեմ թիմարէ պաշունմանըն թամ վազ- թի օլուրգաան պաշա, Տեման պիրալապ կե- մէյէ պաշամըր սըր . . . Կիլիլիլ պու գաաար թեճիլիլիլիլ սպմ . . . վէ աճպիլ սուրեթտէ . . . էիլիլիլիլիլիլ եօզպուր մազամազսարըր . Տաճ, սեյլեմիլիլիլ սեպեպիլիլ . . . պննիլ սիլէ սեյլ- լետիլիլ շունճա լազըրտարտան մազտա ու մն- յաթմաթըն նե՛ օյնափ ի Տիմիմայի վազար . Կէ՛ զանն իտերիլիլիլ, աճէպա Տայալըրն, ալէ յի- նիլաթ տերքեար օյնս քի ու դարտըրն պեկե- մէկէ՛ մի իրտաթեմ իմմէ քուկիմ, մեկերքի էօյլէ պիր շէյլ միւթնիմաճե՛ն մի տիր, ի իլի էմմա, նե՛ նիլեթէ մեպիլ, շարմըլ թարաֆնտան ու մաճարմ նե տիր, վէ նաթա գոյաճաճարմ նե տիր . Պերքիմ մերգումնիլ Տազըրտա եֆ- քեարմ, տիւնքի կիւն նե սուրեթտէ իտիլիլիլ շիմաթ պու տազըրտան տակի այն սուրեթտէ տիր . Մեկերքի տիլն կիպի պիր ստեմումն տիւն- քիտան պաշա, էենի պիր լիտան մը գուլուն- մազսայրմ . . . Մեկերքի տան տակի, շու զիճ- ճէ գրըղըրիլիլիլիլիլ մաթամարար, վէ դարտըրն նեփնտան օյնս թէճէնիլիլիլիլիլ զըննտա, քեք շօզ լազըրտար ի թմեմափիլիլիլիլ Շ ունտա էիւ- զիւմ վալաճաճըրը պիր շէյլ վար սըր, շէօյլ- քի, տեփտէ իլէ սիլիլ պուրպալա կեկերիլիլիլ, էյլ- լէ տեյիլ մի . . . վաաա պու խուտատա Տազ- զըրըղ վար սըր, սեփիլիլիլ վէ պիլաթէ էկաթարմ . . . շինքի, քեմնի քաաթիլիլիլիլ պուրպա կեկեքիլիլիլիլ ի Տիմիմայան տեյիլ իտիլ, լարնի, պու ճիւլիլիլէ, պիր կիւն տեյիլ իտ, տիկեր պիր կիւն տակի, սիլէ պուրպա կեկերիլիլիլ ք իլէն, Տեր Տայլտէ էյլիլ պիր մեփիլիլիլ մի Տեմաճ օյնաճա- տար . . . իտիլ, սիլէ Տազըրտան սուրեթտէ վէ էիլերքտե՛ն օյնապ սեյլերիմ քի . . . պնն

դու Տաշին իդրիդարնա, քենուոյն , քենուոյն բաշմն թեւսիմ իմիջ օտաղուանան, քենուի սեպէտիտերինն , նրաք մերձեմ , պիղզամ քենուոյ տախի գանձը , պիբ Տարե պուլուուր , Է էպէն քի , մագաս , քենուի իխյանեմի տե՛ Տէնձեմնիկներն քենուիլն ֆե՛Տիտեմ , լարնն Կառնեմուտ , քենուի սեպէտիտերիննն Տիւ պիբոսիսնն ինն իննաւանայն տախի ֆե՛Տմ ու տերք խեղր , շինքի սիմնատե պաղը էպէն տե՛Տէնձեմքերնա ի՛Տը րապր մարտրարք քի , գայլն իննիղ մե Տարգաւնիլեմի տե՛վը քիմնեղէր , աղա միւմքինամտեն զա պիբոսիլնն իննիտա իտեմղէրք . մե պաղն կիւքոք ֆիբրիլք քիմնեղէր , կերչե քենուիլեք ըրալմն , շինամք իտրաղարքը ֆենուոյ կիրասար իւղըրնն շէ՛խրերք , ի՛ճա պիբ տե՛րե՛ճե տերնիլնն գտար , նիկեաՏենուոյ պուլար իտեմ . նի՛Տայեմ իւլ էնր պաշարք տե՛նուղ . մե իւղերլէրնն պիբ նիկե տե՛քսմիղ շէ՛քոսիկննտեն , աղա պիբ շէ՛յ ֆե՛Տմ ու ֆարգ իլլէյննղէրք : Ա է պունտանա գամի նազար , էն զիլյանտ ախպը ֆարիտե իլլե մեկուր պուլուան ֆենա տե՛միլք , էպէն պիբ կիւն , պիբ սալմն , մե պիբ սաղգըպա րալմ կէլիլեր քի , շագգ ինեղնա Տարեմիլք թարաֆրման , Տեր ստեմին գայլմն մալ օրնուաղա միւնը , քենուի գաղղէրք քե՛տէտինն տախի մալ օրնուանա , օլ մալմն գտարա միւնը գաղղը օրնն իլլիք սույլուլը , քենուիլքն ըրալմն մէ յանն շոգարա , քենուի ֆենուոյլարնն գարջ տա՛մաճրոյ ի՛տե՛ղէրք : Կասըլ քի օլ Տենիկամտե , Կարնն ըքը աճընաճաղ , մե Տալմն ըքը տե՛Տէնձեմնիկ պիբ Տարե պուլուանուան , սոպէմը տախի , շու պե՛տպսմ ըղ Տարգընա գայլմնտե պիբ ըրեմեպէ աաըր ինաֆ ու մերձեմ Տիս իննմէյն պաշար . մերգամ իտե խալի մալմնտան պիլու , սուրեմի գաՏրեմունն , մերգումէ տըլապի տերուն իղՏար իմմէյն մե՛Տպուր պուլունուաղան պաշար , մերգում թարաֆրման տախի քենուոյն իղրալ օրնմաղան պուլունան է՛մ նիլեմի իննաֆեմարտե նայիլ օրնաղուլ , քենուսիմն ըքը աղը ու լեղիղ պիբ ի՛ճայսմ Տիւքմիւնն պուլունալտե իտե . . . լարնն , պու տե՛Նաքի Տարաքսմ ու մուամլէլըննն , օլ մերձեպէ պիբ է՛Տեմիլնեմ մարտի քի , Տերչեպաստպաա , կերեք տերքար օրնն աղապի տերունն , մե կերեք աղձըլ օրուաղա պիբ ի՛ճայսմ , իքիտ պիլըքոս , օլ ուղարաա ֆենա օրնմայն իտե . . :

Կասըլ քի , մարքիղ ա՛լկիրննի տախի , ըու՛Տու կիպի սեմեքոս օրուաղա մարնեպննն . . . ճան իւղերնտե պուլունուաղան , մե պիբ տե՛Նա սաՏա ինն կեպու իլլե , քենուի կիպի պիբ է՛վարաք կեպուր զըմնրան , իննիլար շեմա իւլըն Տարեմ շէրմեքոս օրուաղան պիլմեքոս իքնն . . . երնն պու ճիւմէ պաշար պիբ էմրն , ճան շէրնմեքոս պուլունան մարնեպննն իտեմընան զիլյանտ ըիպէմ ու իննամ պիլըն ,

էպէն պիբ մաճիլէյն զնմմիլքն տախի , ֆենա իլլեմէյն մե՛Տպուր օրնուլ իտե . . :

Կըթըգ էննաճան էպէն պիբ միալ պուլունուաղա ի՛ճայստե , մեկերն սոպէմըր Պալննիլննն , Կարնննն գաղղըլ իմմեքոս նիլէլէլիլնն , շու ֆենուաղըրնն իննիլքնաղըննաաարֆը նազար իմմնն , ի՛Տմիւնրան օրուալնիլքիլիտա :

Մերգումնն աղա պուլունուաղա շէմիլնեմիլն (Տիլլիլմ) քենաֆէլի աղարալ մագաս քենուա Տիւքմիւնտե կիպի խալիք . . . լարնն , պիղղմն քենուսի տախի , Տենան քենուի Տիւքմիւնտեն զիլյանտ , աղիլքնն զիլի Տիւքմիւնտե պուլունալտե իտե . շինքի , ֆենա տե՛միլք , պիբ շոգ մալմ պիլ իննիլքա ֆենուաղար կնքա մե իննիլքնա պընա տե՛վամ իմալքըրնն , պիլնիլքննտե էպէն շէրնիլ մե տե՛Տէնձեմքերնա սուրմնտե պիբ պիլնն իմմիլգամ մե իննիլքա Տարըլ օրու քի , Տիւ պիբ պիլնն զըլյա օրնմաճաղ : Ս . Պալննիլէ կերմիլեմ իլլե շու քե՛տալար մամաղէլ տը Կարասիլէ սեպէմեքոս , մե Տենան պիլմիլքմք իւրն իքնն , իննիլքըրնն իլլէրնտե պուլունան կալու գարուտար կալաշաճաղ աղըլալ , մե պիբ ստեմին աղգամ իւղք օսա տերուննն կեպ կեպորսիլի կեպորսիլք իտեմ , Ս . Պալննիլէ ֆարգըն մարամալ :

Կարննն սոպէմեքոս Տարաքմննն սի՛Տընիլքնա պիբ կիպի պիբ Տարե օրուլ , մե միւնտի ախիլք իտեմալ իւղք , մե զայեմ քե՛տերնար օրուաղուլա պերապեր , քենուիլէ նամալիմ օրնն պիբ տե՛Տէնձեմ կիրիթմար օրնուլ , մե մրգումն գալպի զուլմմարտա կիրապըլարննա տե՛ճնմքալ օրնն շէլլման շարեղարա աղ ու ֆիլըր իտիլքմեկե գուլլեմ ու գուպէմի գայմամը պուլունուաղա սուրմնտե , պիբ ախիլէյն մերգումնն նիլըլքրնտեն կօգարու պաղա գայմամն , շէտլէ թի , կեպըրննի պաղա թարաֆա շէլլըմեկե գաղղըր օրնմաճաղտե իտե : Կըրպէմքեթար պիլալե , մերգումնն սուրեմիլ գաՏրեպնտե իղՏար իմախի կարք սախմն խալնեմնտեն , մե կարք տախի իննիլքնն ու իննիլքննուան տերքար օրնն սաար միւնեպնն մե միւնեմեքոս . . . ախարք իննիլքալար ախմ օրու իտեմ , պու ճիւմէ պիբ աղաղը շիւրՏէյն տախի գաՏրե օրնուաղարա : Տէ՛Ֆայն է՛վլլեմ օրուաղ մերգումն ,

Ս . Պալննիլէ ալէ՛Տիտե , իննիլքն Տարնն իննիլքնալ իմմեի զըմնրանա , սույն զաննա մարքը իտեմ . . . երնն Տեր Տարե , պիբ նիլմ սաֆալարնուաղանա Տալ իտե . . . Պե՛քոս , պու ճիւմէ , մեքըր կնքննն Տէ՛վեմիլ Տարըրի , պուլունուաղա Տալմիլն թէ՛Տըլքըրիլ , մե քենու իննիլքալար տերքար մե տե՛մքննիլք , աղարաա մերգումննն ֆիլըրնն , տերքնն ըլլե ու ի՛ճայ մե իննետախի ըլլէ իլլա իմմէյն միւնարամ իմմեքոս օրուաղարնն , մերգումն սոպէմեքոս ըլլանն պիբ իննիլքննիլք միւնեղալն իլլգն իլլգն նիկեաՏենուաղ օրուաղան սեղն ,

պիւր սուրբէթի նա մայիւմեակ դուհարինն հիսս
 իմ մեքակ օրտուգու նեթայիմի հայիկէյէ, կեյ-
 շքիքը հաւերէք ֆարաւմ միւրեմէք նիկէթիկէյէ,
 զայիկէթի աղիմէ իւրեք քեմտույի լծարլանայա շք-
 գըրապա, յապար . . . խալը, մանսեա . . . իւ-
 թեմէմ . . . մէ ապա իմ իմանա հաեմէմ . . . սի-
 զին կիտի պիւր զամը քեմալեթ սըֆամ մէ սա-
 հնայ լեճերուպէ լծարալընանն, եոյն պիւր իւ-
 թանըն իր լեթեակ պունմար ի ճիճիմանալեռն տե-
 ի՛ւ սիր . . . ” տեյի պարզորը . . .

— Պիւր իւթմայը իր լեթեակ մը իմ մէք . . . —
 տեր Վ . . . Պալէնիէ լեթեթին ու մասհուրնիկէ լեթ
 իւրեք, — պիւր իւթմա մը . . . մասմազէլ, սեփիւ-
 լիւ կիւսարմ, մասամ քի պեմիմ քեմալեթ ու
 լեճերուպէթիմ ըխայեթ ու լեթիպար իմ մեքակ
 սինից, կէկերի քերեմ խոխ պչնա տաղըպա պե-
 նի կիւշ իմ մէք իւթեր իւթնից, ու պապուե սի-
 ճէ պազ սեւոյլէ յեճեթիկէ լեթմ փարաք . . . մէ պա-
 ճէ Տու . . . լազմ փէճն մուհարեմ լի, տեյիլ
 պաշգաւրնա . . . իլա պիւրլաթ քեմալիկէ պը-
 րազորմ . . .

— Պիւրլաթ քեմալիմ . . . եոյլէ մի, — տեր կենճ
 զըլ, մեպհուլեմ նանի ույուշա գայմը կիտի պիւր
 հարլուե պուլունմաուղու սուրեթեակ, — պիւրե պեմի
 գանտարմադ իսմերտիկէ քի . . . — պատեհու
 մեպուլեմ եմիկէ քի քեյամընը պիւրուե կաթ գաթ
 խաերէք, մէ հեմ կիւլմէք մէ հեմուե տիմթեմ ք
 իւրեք պուլունմաուղու լծարալիտ, — Տաղըպա
 լեռն քեմալի ֆիւթուհաթմ ընրը լեթիկ իմ մեքակ
 զընմաու, պիւրլաթ քեմալի փանտարման տիւթա-
 նե օրտուղում իլեթ, լծարալը արմաղըպան պաշ-
 գա հնէ պիւր շէյէ ի ճիճիմանը կաթմարալը
 . . . պեմիմ եերիմ պարաք օյմայր սը . . . մէ
 սիկէակ պորճու պուլունմաուե լիմ . . . եոյլէ
 տեյիլ մի . . .

— Ը իւրանիկէթմ Տաղըրնուա մը . . . եմիլեթ
 ու պապուե պորճու պուլունմաուրը, նասը
 քի, պու միւրեպեյեմ միլըն լծա պիւրայեթ լեռն
 սիկէ սեւոյլեթ լիմ . . . Վանի, պեմի տիլեթ ի-
 նիլ . . . կերէլ պեմիմ քեմալարմ սիկէ քեք աճը
 կեթեթարիկեր, լաքնի պու արեմուե եոյլէ եարա-
 լաք փարալըք քի, անճաղ զըլըն տեմրիկեր իլե
 մէ սեթեթեր իլե շեփաթեր օլապիկերը, Վեմի ն
 մերիմ սիկէ, իս տեմրիկէ կիւսարմ . . . պիւր
 իս լեթեթեր քի խոխից քեմալիկէ . . . սա-
 լա լծարալիկեր իմ մեքակ, շու կեմիլ օյմ
 եոյլ ու եկամ ընրը իւրեթիկէ, պիւր տեմա սե-
 ֆը նիկեաճ խոխից . . . Վեթերի տիւթաուք
 լեթերիկէ, շիմար տեր խաթըր իւրեթիկէ լծա-
 րիտ . . . պիւրլաթ քեմալիկէ տախի դորպա
 Տաղըրմ . . .

(Ը) սուրբէթի դարիպուե իւրեթիկէ դուհու-
 շա կիւն պիւր նեպի պաշ զըլընըրնը, խաթ,
 քեմալ լծարալիկէ իւրեք, եերեթ միւրանիկէ,
 եօտուա իւրեթիկէ մի . . . տեյիլ լեթալիւր իմ
 տիլիկէ տաղըպալը, տեր խաթըր խոխից, մէ
 արկիւտուա նեմիմ մերիկէ սիկէ, շիւթի լծա

մաղթի տիւր, մասամ քի պու սալմաա հեմուղ
 պաշընըպա, լծամ պիւր խաթիկէ ճեք գասար պիւր
 պուլունմաուե տիւր . . . քեմալի կեթերտիկէ
 եոյլ ու կիւլաթ իլե, սիկէ կաշընըպա պուլու-
 նան սայիր կենճ զըլըպըն եոյլ ու կիւլաթըր-
 նը, պիւր տեմա լծամ պիւր խոխից : Վեթաք,
 միւտակէթի եոյլիկէ, սիկէ լծարալըպա կա-
 շայան, մէ սիկէն իկիլ տիւթաւնն, պաշա պիւր
 զըլ տաճա կեթորիկէ իւր լծա մար, սիկէն
 խաաաա մէ նիկէ լեթիկէ սայիր պիւր շէյ օյմայուլ,
 իլա, լծարալիկէ նաա կիւրիւհաթն, քեմալիկէ
 ճիւթիկէ իւր լեթ զայի ֆայիկա լծա լծաուգան
 գաթիմազար, սայիր գասարըր տախի, քեմալի
 լեթարիկէ լծա ճիւթնա ճիւթ իլե, ուսուլ ու ա-
 տեթիկէրնիկէ անլիկէ տախի գայուլ իմ տերիկէ,
 եսկի տիւթայա, քեմալի քեյիկէրեթ, եկիւ ա-
 տեթ զոյմադան . . . խաթըրմ պուլունմաուե
 խոխ :

— Վոյլէ պիւր պուտալաա լեթեպիւրի, հեթ
 պիւր մաղթաա գապուլ մէ իր լեթալը իմ մէ մի-
 շեմար . . . մննիկէ, սիկէ տախի եոյլէ օլաու լաւ
 թէք պեմա պիւրիկէ . . . — տեր Վարիկէ, իւթ-
 ֆի միւթեպա իւրեք տաղթեթիւրն կիւրուե
 պաղարաք . . .

— Վիկէ, եոյլէ օլաուղու լծա գիտուե, ա՛ պե-
 նիմ ֆազըրե կիւսարմ, ու սիկէն մանա գա-
 պուլ իմ մէյն մէ զարալիկէ լեթիկէ պուլու-
 նան իսրաթ եկիւլաթ ընրըն լծարալը, գա՛ նիլ սե-
 պիկէ համ իմ մէ լիկէ : Վեթար ու հարաեա-
 լը մաղեյիկէն, աղըպան մէ քեմալիկէ օլ-
 աուղուա, հեթ տեյիլ խե, պիւրլաթ քեմալիկէ
 խաթըրմ օլաուղ շէհաթեմ խաթիկէ իսրիկէ :
 Վ՛՛, կիւսարմ, սաղընըք քեմալիկէ . . .
 Վ աղաա, սաճա սիկէն իւրեթիկէ տերիկէ
 օյմա լեթիպար դարիկէ, մէ Տարաթարմ զայիկ
 միւթուե իլե պերպուե . . . լեթարմ ճաղիկէ
 մէ շիլիկէ . . . մէ խաթըր լաթիկէ մէ պի-
 մաննա . . . տախի միւշաճեմ օլունմաուե տիւր
 լաքնի, մէ լաւար աղըրը միւթեթիկէ լա մուգա-
 մէ մէլ, մէ ուղըպա ու սուրեթեակ պուլունմաուե
 տիւր . . . Վաղընըք քեմալիկէ . . . սաղը-
 նըք քեմալիկէ . . . զիւր, գուլիկէ մարի-
 քեմալիկէ զամ արմ ու մեմի ու զեթիկէ, հե-
 նուլ զայիկէ իւրեք իլեքն տախի . . . իւրեթի-
 նիկէ արեմալեթ աճիկէր միւշաճեակ օլու-
 մաուե տիւր . . . Վալ պա քի, հարաա սիկէ
 ֆարըրնաա տեթիկէ կեթիկէ օլունմաուղ . . .
 աղըրըն տիւթալիկէ մէ իկա պուլունմաա զը-
 մը, նե՛ մերեթեակ շաթեթիկէ հեթիկէ կիւլ իւր
 իլե իլա կիմ մեքակ, մէ ու պիւր զամըր պո-
 ղուլ լեթիկէ իմ մէ քաթ տիւր մէ եոյլէ պիւր մաղթ
 օյմաուղ արը քի, մա գալաճ մեք քիւր մաղթ ե-
 լեթիկէ . . . դուհուա կիւլ ճեք օյմա լեթիպար
 ու հարաթարմ քեմալիկէ, եոյլէ շիմարիկէ գասար
 կեթորիկէ միւթը, լեթալիկէ պիկէանիկէր-
 տեն միւրեթիկէ օյմայուլ . . . իլա քեթիկէ իւր
 մանար, ֆեմա, մէ մաճիկ իւր իսթիկէ պա տի-

— Վոյլէ պիւր պուտալաա լեթեպիւրի, հեթ
 պիւր մաղթաա գապուլ մէ իր լեթալը իմ մէ մի-
 շեմար . . . մննիկէ, սիկէ տախի եոյլէ օլաու լաւ
 թէք պեմա պիւրիկէ . . . — տեր Վարիկէ, իւթ-
 ֆի միւթեպա իւրեք տաղթեթիւրն կիւրուե
 պաղարաք . . .

տիր. վազառս պարզ խուսուտան լծագործակա-
 ըրով աստի զուհարս կեցիլն տիր, լաքին, սեպե-
 պի առ անճար անճեհարցովով օրուհարս, չին-
 քի, էկրաքիտանս պարուսանարարն քեանքիտե-
 նին սեռանկի քեամիլ, սինն կեցիլուց, մէ պի-
 սիբարտ ինքնիկտար ինքն իմ պարտաւորն եզելն
 դատարանս արք, մէ դանն իտեքիմ քի, պու սա
 պի տիլանկեր ետեքի տե յիլ տիր . . . մէ պու-
 անն սա գամիմալար, պիր ասով տիլանն օ-
 սուպու լծագործակ, սիցիւթ քեանտի աստի
 քեհիմնն վարմուր արք, ճու պու քի պէն քե-
 տի իւղեքիման սալա էոյլէ պիր տիլաննէր ետեքի
 Տիտա ինմէ քան տե յիլիմ, մէ ինքըտըն . . . մե-
 կեքի շիտի պիլեքիլիմ, պէն, սիլ պու կեցի-
 կի կր նեքիք գարդար ճարգընս, օլ գասար
 տեհեցիմալիլ շե յիլ սեպիլանիլ քի . . . սիլին
 պու պարտե պէնտն զիլտան մարմանիլընը
 օլմար արք . . . լաքին, էոյլէ գասպու լծագ-
 արտե աստի, — տե յիլ իլամէ իտեր մասմազիլ
 ար վարտալիլ պիր լծագործակու քիր մէ յ-
 ետիլեքիմ իւղեք, — էպեքիմէ օլ պարտե իմ-
 րար տղով կեցիմ քան օյան պիր մաստե օլմար
 արք, իմնի, կեցիլն պէնն սեյեր իտիլիլ իտ, ի
 պուսնա վարցիմանս պիտու, յիլիլ պիլեքիտիլիլ,
 մեկեքի ճարգընս իլ ճար ինմէ քի կեցիտիլիլիլ
 մէր ճամկիմն ինքարտանս պարուսանս, շիտիլի
 գասար սիլեքիմէ քան իտ, առ ճա կիլիլէն գա-
 ար տե յիլ միլիտիլիլ, Վէ պուսնալըն Տեքիմն
 տն զիլտան, իտիման տեհեցիմէքիմն սալընս
 խուսուս, դանդիտ տիր պիլեքիմիմն . . . ճուր-
 սու արք քի, Տ-լու քեանտիմէ, շու սիլին սեյ-
 լե տիլեքիտիլիլ իտարիլ կեցիլիլ ինմէ յիլիլիլ
 ետիտա ինմէ մեկիլիլիլ, սիլիմ . . . շիտիլ, պու
 սեպիլեքիտիլիլիլ ինմ լծագընս, պիր Ֆիլմնէ-
 վարտար տղար մեմար պարուսանս աստի
 ինքիմնալան տիր . . . լաքին, խոյր . . . խոյր
 . . . էոյլէ պիր Ֆիլմնէքիտիլիլ օլմարտը արք,
 զիտա սալընարտանուլ . . . էոյլէ իտ, սեյլե-
 տիլեքիտիլիլ սահիճ օլմար արքարք էոյլէ օլտու-
 տա . . . մաստե քի սալընարտանուլ . . . — տե-
 յի իլամէ իտեր մէրգուսն, Մ՝ Պալեքիլիլիլ
 էիլիլնէ պարարտ, մէ մեքուսմ իտ, ճարգ
 գամեն, մեկընթ պարուսանուլ քեք էիլիլեք-
 լան մէ արքիլընս իտիլան, սիլալեք զըզա շեք-
 արմէ քան օլտուտ, օլ իտի նամիլիլ ինքի-
 մալ ու իլեքիմէքիլ էիլիլիլ կետիլիլիլ, քեն
 առ յիլ գամիլ իտ, կեօլ նաշարն լծագընս
 միլիմտիլ օլմամալուս իտ, — Պէնիմ ի-
 շին աղամալարտընը սիլ . . . ճար ճար, ճա-
 վիլ Վլաճ, սիլեք տիր քի, մոլմալարս պու
 խուսուտանս պիր ասիլիլիլ իլիլիլ ինմէ քան
 տիր, էոյլէ տե յիլիլիլ . . . (՛) Ֆ, Տեր նէ
 քի էնր իտեր իտիլիլ ինքարտն ճարգըն պու-
 լանմալուս իտ . . . օ՛Ֆ, կիլիլիլ, Տեր նալը
 քի իտեր իտիլիլ . . . զիտա, մալալաճ, օլ
 մասըն քի, պէնիման սօնուս, մէրգուսն գար-
 արընքի կիլիլ օլտու . . . կիլիլիլ, օլ պու կե-

նէքի գարդարն ճարգընն տիր ճար օլմար, լա-
 քին, կիճ գարարտ վարցիլիլ կեցիլիլ օլմար
 իտեր պարն, օ՛Ֆ, Ֆեդան, խոյր . . . քեք կիճ
 գարիլ օլմամալար . . . էոյլէ տե յիլիլ քի, նա
 պիլիլիլ մանիկօ Պալեքիլիլ . . . (՛) Ֆ, պարտա
 կեցիլիլիլ վարցիլիլ, գամիլընս, գամիլընս գարգ
 սեյ-
 լե իտիլիլ քեանքիլիլ լալընարտընը զըմարտ
 մարտա տիլեքիմ շիտի սիլիլիլ, տիլիլ պարու-
 րուսուլ . . . Չիտիլ, օլ վարցիլ նալը քի իտ-
 նա Ֆարգընսարտը . . . սիլիլիլ իտիմ պէն . . .”

Վարկենն իշուս գրաստ քաղցրալարար
 գարիլը, մէ սըմմա լծագընարս միտասու պու-
 լանս պիր նէլիլ աղը թեքիլանիլը իւղեք լե-
 լաքիլիլ օլմամալ թեքարտընանս սնար, ի-
 շիլիլնէ շենս աղարտս պիր սուպուս տիր շեօ-
 վեր, մէ օլ Տեաննանն, Տեքիմ աստի, զիլտ-
 անիլիլ միլմէնէտեր պարուսանալն, կեօլիլիլ
 նաշարն սիլիլիլ պարար մէ սըմքիլ մէրգու-
 սան աստի լծագ ու լծագործ քեքիլիլիլ պու-
 լանար :

Վարկենն, կեցիլիլիլ էիլիլիլ գարամիլ շ-
 պարուսանալե իլեքն, սիլիլիլիլ սիլե պարտն եօ-
 րար գարարը, մէ կեքիլ սիլիլ Տարեքիլիլ իլ-
 լիլիլարտանս տիլիլիլիլ օլտու պու կեօլիլիլ
 իտեք, էեք պընտան աստի, ճարգընն սիլիլիլ
 նեքիլ պալ իւղեք պարուսանուլ քեճճ ու Ֆարգ
 օլմար . . . Մանիկօ Պալեքիլիլ, — տեր մերպուս
 զըլ, պիր նեպեքիլիլ տիլիլիլ իւղեք, — շիտիլ
 սիլե նէ սեյլիլիլ իտ Ֆարգընս տե յիլիլիլ,
 շիտիլ, գարգընս նալիլ իւղեքիլիլիլ պիր նէլիլ
 թեքիլիլիլիլ զիլն սարը օլմագտ իտ, դանն իտե-
 իմ, լաքին շիտիլ, ալըն պարտան արք ար-
 լըք Տեքիլիլիլիլ պէնն, շիտիլ պէն սիլիլ Տեր
 միլիլիլ լա ճարտանս պարուսանալեքիլ, մէ պու-
 սուսնա Ֆարգընսար, պիր սիլիլիլ սիլիլ Տեր
 միլիլիլիլ գարգընսար լըք միլիլիլ տե յիլ
 տիր . . . պուսնու աստի Ֆարգընսար, լաքին,
 եպիլիլիլ պիր շե յիլ Ֆարգընս տե յիլիլ, ետեք
 տիլեք իտեքիմ քի, սիլեք յարմ, սիլ պէնիլ
 սասուլի կըպիլիլ միլիլիլ . . . ետիտա տսլիլ
 սասարը միլիլիլ ճարգընիլ, պէնն գան
 սարմալա շարգընարտ նալարն, ճու պէնիլ
 շիտիլիլ նէքիլ նեքիլիլիլ պարուսան ճար իտիլ,
 իլիլիլիլ տիլիլիլիլ նեքիլիլ իլիլիլիլ իլիլիլիլ իլիլիլ
 սա, գարգընս ետեք ինմէ քան միլիլիլ, ետիտա,
 տե յիլիլիլ պիր նէլիլ շե յիլիլիլ սուպու գարու-
 մագտ օլտու, մէ սիլ աստի միլիլիլ գասարտ-
 լըք Տեր թէլ մէ Տիտեանս սիլ պարուսանալե
 սիլիլ . . . պու թեօքիլիլ անճար սիլ սիլիլիլ
 . . . Պէն քեանտի տեքիլար օլտու ճեարե-
 ինմ իտիլիլ, շիտիլ պու սասիլիլ, էեքիլիլ
 մէ սալընարտ տիլիլիլ օլտու գուսն պէնն
 պէնն իտեքիլ, ճարգընս Տեր նէ քի լեք-
 լիլիլ օլտու, մէ լալարիլիլիլ Տեր նէ քի
 մալիլիլ օլտուսար իտ . . . սնալարտանուլ
 . . . Տեր նէ քի լալիլ օլտուսար իտ . . .
 լա շիտիլիլ քեանքիլիլիլ գարուլ իտեքիլիլիլ

... մէ գաղտի հէտար բարե օրմուչ օրտուգու
հարտե, գարեօրտարնքն քենարընտա օրմուրա գա-
լըր . . .

« Տիրանէ խնդիմ պէն հա՞, — աեր Լարիէն
քենաու քենաույէ . Ս՝ Պապէնիէ կեօրիաննդ օյ-
տուգտան սմար, — պէլլիտե տիօյանե օյմու-
չում տար . . . »

Պէր իշգու բէր աղ ճիւղնն պուլունան,
մէ Տեր քենիս իսկ խամբրնտան կէշնէյէ մաճէրա
իւղըրինէ, բէր ուղունճա սեօյլե տիր . . .

Միւն մէ նիւն տեֆարար, կերէր քեար ու մն-
ֆասմ, մէ կերէր սիրը ինձիգամ նիյէ իսա-
յինէսինէ մեպի, նիւն թէտաղրիս դատարանէ
խմիմիսիյէ, նիւն էմրի պատիւթի ու ֆիրատեթի
աղ պուլունուգ, մէ գօլալըզգա Տէր իշիմտիկինէ
ինանըր ֆամիլեարըն, մէ կեախտ էյլէ ֆամիլ-
եարարն տօթլարըր կէլէրինտէն, ուղունն ուղունն
մէ ունէնիտ էւլէ, խասեթնէ տիօյանէլէրէ
թայեին օրմուչ օյան թիմարխանէլէրէ, նիւն
մէ նիւն ճօճուգար պըմուր տըլար :

Պիլճէ պիլ, կերէր տիմալէրն իբն մախտու պու-
լունան խանէլէրին . . . մէ կերէր պիս տերճէ-
տե էհնմիլէրն տերքեար օրտուգտան պաշգա,
սըլար գատար տախի Տիւրիսմէթին տիլգամն ու
նէգարեթի թաճիքնտա պուլունմայան սայիր մա-
հէլլէրին . . . կանի, աղղգտան սեօյլէ յէլիմ, գա-
տարարա մախտու պուլունան պիր թաղըմ՝ մա-
նասմըրըրն, վաղմ վաղմ մէ սրղ սրղ կեղիկիւ
տիլգամն ու նէգարեթ օրմուչտար նիյէ թիլլէ, կա-
տե վիլէմ, մէ կատա հիւ թիսմէթի մաճէլլէրին
թաճիք թէպատիլէթնէ թաղար, պիր նէվի
նէգարեթ իհտաս օրմումարըր, էհնմիլէրն թեման
կեօրիս կիսմիգաեկ, օյ պատու գուհարա կէլէ-
ճէր թէմիէր թիւրաթմըրըր, իլէրտան պէլան ի-
տեճէլիլ տիր :

ԵՆՏԻՆՃԻ ԳԼՍԸԸ ԻԹԹԱԸԸ

ԳԼՍԸ ՍԱՄԻՆ

ԻԹԹԱԸԸ ԻԸԸԸԸԸ (բնութագրում)

ՓՆՍԸ ԵՂՂԸԸ

ՇԻՂՍԸԹԻ ԳԱՂ .

Մէղ թիր վուգուամլար, սօղմեօր Պալէնի-
յէնին թիմարխանէտիտէ զուհարա կէլէքտէ ի-
քեն, սայիր վուգուամլար կախտ մէնպարէլէր
տախի, ախի սասթաս մէ պիս տարըզարտաս,
Պրիլ — Միւ սօղարընտ քեային պուլունան Վը-
քանտօսաղ Պատասըրն էլլինտէ զուհարա կէլէքտէ
խոխէր :

Ան — Սէրի քիլիստիսին սասթըր, սպազըն
կեօրիսին հէտուղ վուլունն պուլունուգ, մէ Տէր
տախի պուլունուգ մէ գարանըզ պուլունուգու
հարտե, Տախօպէրին զէվճէտիսին հիւղնէկիլ օ-
տար բէնճիլէրիս իտ, կերէր դըրաղտան, մէ
կերէր սօլա թիլլէրն թալունան, շիմ իլիմ էօթ-
մէքտէ խոխէր :

Յրանտօղ, էկլատըր Լիլիգօլուն թուլունուգ
մաճէլէ կըլա օրմումուլունան հարտէ կիլա-
պէր պուլունումըրն, կիլապիտէն թա իլիմնին
պիր նըսթինա գատար, իղմիրապ ու կնտիւն յի
շէտա կըլէր, մըրգուման խօլունու պ՛րլէտիքտէն
սօնրա, ուլլու ու գէ կօրղունուգ տայնմայա
արմըր գուլլէթ ու պուլունուգ կարմարընտան,
սաղահն սասթ իւղնէ տօղու, թօղ իլէ Պը-
լանըն կամար կանքնտա պուլունան պիր շիլլէ
իւղըրնէ տեօրիէ գարըր խի, էէման շէֆ-
ֆաղ ամար ամմաղ, մըրգումն օլգուտան ու-
յանտըրը պիրլէ, պէլքի պիր գաշ սասթ էլ-
լէլէ կէլլիլտիրտէ, կօպարու շըմըրըր խմախ
ճիւղիսին մէպի, Լիլիգօլուն իղլէտիսին գօշ-
մուչ խի :

Նապու թի թօղ իլէ Պլանշ տախի գաղ-
մըշար մէ կըլիսէլէրնին տախի կիլնմըրըր օլ-
տուգարըր հարտէ, էյլէ պիր դամնիլլ մէ սօ-
ուգ տա տէղունիտէ կարա կարընը պուլուն-
մազտէ խոխէր :

Մէ թաղա — Վոս իտ, քենտուր Տախօպէր
օրտաս պըրազմըր կիլմիլ օրտուգտան, սօ-
ումուչ պըր թէլլիլլ օյան սօպնըն կանքնտ
կարըրըր, մէ ուղուն կանաղարըն, իքի էն ս-
յաղարըրն արասպ մաղ իլմիլ պուլունու-
ղու թաղարտէ, կէպիլլէրն գամնէ քօթիլլէ-
րին իւղըրնտէն շաղղամաղտէ խի :

Լըթիսըրն տախի օլ կիճէ բէր աղ ուլույա
պիլլիլ օրտուգարընտան, Տախօպէրին զէվճէտի-
սին իղմիրապ ու պիհուղըրըզարըն, շէօյլէ
քի, մըրգումնին պաղէն քենաու քենաույէ սեօյ-
լէնէրէր օտանըն իլլտտէ կեղիստիկին, պաղն
մըրտիլլետէն պըրըր էն քիլիլք պիր սեխ տա-
խի իլիլմէք նիյէ թիլլէ, գուլազ վէրիլ տիլնէ-
տիկին, մէ պաղն տախի օտանըն պիր քէօշէ-
տիտէ սարըրը օյան պիր խալն նէգարտէ տիլ
իւլմիլնէ կէլլէրէ, կերէր քենտի էկլատըր իլին .
մէ կերէր, միմիս գալիլլէրնտէն պուլունու-
ղունա նալարն, քենտիլլէրի իլին, շիւքի մըր-
գումիլլէրն ճանարըրն թէճիլլէրն պուլունա-
ղըրընտան, Տէվ ու տէճիլլէրն իւղը պուլուն-
մազտէ խի, կերիլլէթի պըր իւղը տուպէր
իլմիլլին կէլլէքտէ խոխէր :

Տախօպէրին պէլլէթմալի Շարմըր թարաֆը-
նա կօշու օլմարտան սօնրա, թօղ մէ Պլանշ
ուլունուղ գաղտան գատար, կերէր Յրանտօղ էլ-
տէն տիշարըր շըմարըրընտան մըրգումնէր գաղ-
տարտա, սաղաճ տուլարըրն իքի իլմիլլէրնին
մըրգումնէրն թէլլէրն իլ իպըմ խէր իտտէ, մըր-
գումնէր տախի ճէվաղարընտան, անճաղ էլ-

տուայար իմար կերտեմնիս :

— Ի վիճեմ, Տէմշերճէ յեղեմ, որն տախի մեր, զուսմեննն ոչ Տախ բեր քետերի իւղերինն է սեփ իմ մքան, մէ քնտի քնտիսնն սեպեպիս սիւս իմ մքան խոսմ . . .

— Գորգարժմ քի սեպեպի շու պեխեմ ազէնն պարտազամ օրմարար . . . Ի վիճեմ, զանն ի տերիմ քի, մերգումնինն ոչ պիճարգարարնր պիղպեմ պիղ քնտեմից մուճիպ օրմարար . . .

— Ի մնա, նիչին, եւ՝ Տէմշերճէ յեղեմ, մէ կերէն տուս իմ մեր պիմեմտիկեմից, մէ վաճիկի սիչ պուլուննաւ գումուց իչինն մի . . .

— Շարքամեմ, ոչ խուսան մերգումնինն կտէնի պիմիկին պիսն օրայուս . . . մէ պեխեմ գալ պիսն ընք տագունտուսու, ինչքի մասն տախի սեպարժմանս արք քի, մերգումն պիղն ճանտանն սեվմքան տիր . . . Ի արնի, շարքարժմ անլա Տաճարժմ քի, մերգումնինն սեպարժմինն նա զարնն, նէ սեպեպե մպինն, աճեպա, պիղերն տէճէնն կէնից մուսամարայտուս պուլուննաւտ իվճիլ . . .

— Եւ՝ Տէմշերճէ յեղեմ, տորղուսու ոչ քեօ շէյն պին տախի արլը կտերեմնամ . . . Պու միւս լէն պիղ կրնն, պիղն կերտիւց մէ տընեմքան օրն վալտեմից, այս կիճննարմ մէ յայ ու զարքեմ իմ մէ ինիլ . . .

— Պիղ պիղն սեվմիցերի սեվմքան, մէ քիմ սեյն Տարքարժմ իմ մէ մքան տէնիվից, մէ պիղ պարժարգա կէնն Տեր նեպի գագա ու պէ լալար Տարգրմաս, լույն իրուց մէ իմ կտիմիցեմ կետեմքան քան տէնիվից . . . իմնն գաննիք քնտուղզմուց սեպեպիսունն, իման ու սիմեմ սեպար պուլուննաւտ ից . . .

— Ի շ . . . լաքնն, պարտաս Տէմշերճմ, զանն խտեմ քի, խապերիմից օրմարար, պարլը մերիկեպ ճիւրմ ու իմագիրմամտ պուլուննաւտ ից . . .

— Պիղ մի :

— Ի վիճեմ պիղ . . . մէ իչեմ, օրնեմ սանա, զօրգարժմ Տախարքերնն զեյնեպիսինն պիճարլը լուլունն պիղ պալին օրմագաւտից, տէտիկիմ տախի, իչեմնն ոչ միջ Տարգրման մպին խոս :

— Ի լե կենա, նա արլ :

— Տիմք պիղն, եւ՝ Տէմշերճմ . . . տիւրքի կինն մասամ Պրամասալ, շու իմարեկուննն ի զեբրնտն պուլունն . . . գագա պեղունն շու վալարը տեքմէյն պալար խոս, կայն տէնիլ մի . . .

— Ի վիճեմ . . . մէ Տախիմ ետրմ սասմտան սանա . . . տէվամ իտէմնէն կն քետեր իւղեր պէլան իլլէտի խոս . . . շնարքի իլլ կերմէլ յար խոս . . . շնարքի կեպերն քննա Տարտեմ իւրեր . . .

— Տիմք տիր քի, արմըգ մերգումնինն քեօ տի էլն էմ յի ին կէնն մէյն զուարեմի գալ մարլը արք . . .

— Խալը, զեվարլ օրլու Ս՝ Երիզօրմն սպէս սիւտն կէնն մքան տիր . . . մուլու Ս՝ Երիզօրլա քի, իմ կելից գալու, շէն մէյն պ, մէ սեպարժմ իմ պիսինն պիր տէնիպնն օրտագասն պալալ, վալտեպիսինն տախի շու մերմ կպէ սեվիպ, մէ իմ տաս իմ մէր իւղպիսինն տախի մուսամարգ օլմ մալուս արք . . . Ի Տ՝, եւ՝ շարն պիղն մէլքը Գարքերիմիցն զարքունալք տախի, քնտույն լալը տարագաս պուլուննաւտ արլ . . .

— Է իմնն, պին սանա Երիզօրլան շարլմար իւղերինն լալըրը պլմագլղպնն սեպեպիսինն սեւ լալմարլըրը . . . Պիղն պարլու մէ իմ կելից գալու Տախարքերնն սեպարժմինն նալարնն, պուլուս կէնն ինիլիկիտեպ, մերգումն կանննաս անճալ պիր գալ ֆարսն գալ պիղ խոս :

— Ի վիճեմ, կայն տիր . . .

— Իմնն, մերգումն տախի, պիսիննէր քեօտի զեյնէտի միւսիւ, շարլըց կէննէմից պիր Տարտեպ պուլուննաւտ տիր, շնարքի, արմըգ կայն պիր ինիլիկար տախիսինն էլիննն, նէ իչ կէնպիլեր :

— Շարքն մարտու . . . պիղն պիղպեմ քեօ տիր էվարլ կիպ սեվիպ, մէ կերտուց կեպեմ մքանն պալալ, նէ եարպիլեր :

— Տիմք տիր քի, ըտերեմինն տախի Ս՝ Երիզօր պիղ պիկէ մէյնն օրմագար . . . զեբրու, Գարքերն զաճենն պիր ֆարլը բարաս ու տագունտան, նէ պիր շէյն մարլը պուլուննաւտ տիր, մէ նէ տէ քեօտայն պիլիտարուց շէյն տանն կերտիսն իմարար իչնն, էլիննն պիր մէյն կերտիլմքան տիր . . . իմնն, կերտիլարուն եւ, պիւմիսն ֆալիկար կէննտարմքեր կերտիսնն իմ Տէմշերճմ, ետրմը Ս՝ Երիզօր պուլունն մալուս տիր . . .

— Այ Տարլ . . . կերեր վալտեմնին . . . մէ կերք ըտերեմին . . . վալալս վաճիկ պիւմիլմինն տիր, մէ շու զմաճիպիսինն քեօտայ մէնուս նիլեկն իւղեր, ետս մէ իմն իմ մքան տիր . . .

— Ի վիճեմ, Տէմշերճէ յեղեմ . . . լաքնն եւ պիղն, կիլէմ եւ շու պիղն՝ նէ պարմու վար արլ, Տիճ, կայն տէնիլ մի . . .

— Ե՛ն սեպարժարուն Պրամ . . .

— Ե՛ն սեպարժարուն, մէ կերքն շարլըց շալ պարլըրուս, լույն ճիճանն Տիճ պիր շէյնիլը կօլ տար տէնի . . . պիղն տախի պեպեմէյն մէճ պիւլուննաւտ :

— Շարքնը վարտըր, օրասըր տիւշննէ տիրիմ . . .

— Կերտիլարունն, եւ՝ Տէմշերճմ, բետերիմինն Պրամաս մարշալը օրմագլղը տախի պիճարտ պիր շէյ խոս, նա արլ քի Տարտար տախի սեպարժար խոս . . . Տախիմ պու միւսայ իւղերինն տախի պիլիլեր իւմպարիմիլը պուլուննաւտ ճալից տիր, շնարքի, ըտերեմից պարլուս օրմարգճա, մէ իւմպարիմիլը տախի Տիճ պիղ իմնտն կէնն մալարնն, պիղնն պու կերտուց Տախիլալտե, նէ ֆարլըրուս, մէ նէ տէ շնարքն գագար շունն ինտանիլեկերի Տարգրմաս շիքարիլեկնն

պրծու պուլունուղումուղ իշպու սահիպ մի-
րուպիկեմ ֆամիկայս, վե Տեման շեյլե պիր մաշ-
ուուր Տալեբրինս . . . կեր պամաղլու մեծագուրկ-
նեմնանն գուրմուլաճաճաղլու վարտար, քի . . .

— Ի՜ն՝ Տեմնիբեմ, լազրորըր նե՞ սեպեպե
մեպին, պիմիմիկերսիգն գաթ իմտին :

— Սան շիտի էջլե պիր շեյ սեյլեյեմնեյիմ
քի, պաշաղար իշիմսեյր կիւնեքերի պի իշ-
միպաճ ար, լաբին սեմնե սեն միւրաարմաղլուն
նե օյուուղուն անլայպիկերսին, կանի արմէք իւ-
մեբիմ քի, տիւնքի կիւն Տափպերին զեվճետի
պիլիմ զեվաղլա Բ— — Դաւանն եւեմք ետեփին
կեօտիտան, շեյլե պիր մաՏգուն մաՏգուն, աման
ու Բեպպ, Տեման պիր սուե՞ գասար եւեմքտե
տիր . . . տեաի : Ս ե մեղուսն շու քեւամարը
սեյլեր կըն, էջլե պիր թարղ ու Տեյիեմ իւղ-
րե սեյլեմտիր, պաղաղան պեմիմ կեօզերիմ
տալունս պաղաղ, արմեղ սեն պուտան, պի-
չարեկերին նե՞ մերմեպե ֆուգարս օյուուղարուն
անլայպիկերսին . . . վե պու ծիւմէ պեւապիմեմ-
լարս պիր կեր պտիտի պի՞ գ պմագուկիլ . . .

Ս ե պու լազրորըր իւղերին, մեղուսեյր
մաՏգունիկեմ իւղե պիր պիրի կիւղունե պա-
գարլու, վե Բ— — Դաւ իսե, բնտի աճ կեօզ-
լիւկիւնտան պասճ օյուուուղունտան պի կա-
պեր տիր կիպի պիր Տեյիեմթու պուլունուր :

— Ի՜ն՝ Տեմնիբեմ, սենին նե տիմք իմեմեփիկինի
նալանագապայմ . . . — տեր Բօզ ծիւղճե սու
բուս սուրուգանս սօճաւ . . . — Ս ա՞գաս, քիմ-
սեյլեր կեր պմամաղլուղ պիլ . . . — Էմ՞ կեմն
լիւկիմի վարար, վե Տեման մեՏա ու ճեարե-
կեմիլ բեք անն երիտան ար : Էլպի իմիկ-
պալիմիլ պիր սուրեկե քեօպ խոնճեյե գասար,
պիլ քեմտիմիլ պիրեք իշիմ զղլար մաղաղն
սու իմեմաղլու . . . — Էմ՞ իմեմ, պիղղամ պի-
ղիմ տեմեփլ տախի, պիր սանամթար տեյի՞ մի
տիր : Իմտի, իշ պուլուպ իշեմէլի, վե շալըլու
կեյեմիկիլ . . . Պու արեմտե աննրն իմերի,
կախտա էլինին եմիկ իլե կիւնիմք կիպի . . .
գուրուլուպ իմիմիկար իտեճեք . . . վե իգպու
ու սեւտուեմ նայանագ, պիր նիլեմի ալիմ օյա-
մալ . . .

— Զօ՞ գ իլի, Տեմնիբեմիկեղիմ, — տեր Պլանշ
Բօզու գուճաղլայարագ, — ա՛Տ, նե՞ պիլիլե
իգպալ . . . սենին սեյլեյեմնեկերի պեն սեյլե-
յեճեք իբեն, սեն պեմտեն իբուու կեւտին . . .
ա՛Տ ճեմանեմ, գուճաղլա պենի :

— Սա՛Տի՛ մի սեյլեյարտան :

— Ի՜ն՞ վե՛ . . . պեն տախի սենին նիլեմիմտե
խամ . . . Զիւ՛քքի, տիւնքի կիւն մասամ Տա-
կուպերին էջլե մաՏգունիկեմ իւղե, կեօզե-
րնանն ինչեքքի իմեփիկին իշիմտիկիման . . .
անիմտ սենին ու իսի վե իլի կեօզերիմե կա-
ղղ պիղղամ իլետեքանս պաղաճ, քեմտի կեօզ-
լերիմն տախի, Տալեմ իմեղուպիմն իմեփեք-
քիր պիլիլե, քեմտի քեմտեմ, — Ս ագաս, պի-
ղիմ՞ պապա Տափպերին պիլալե զեվճեպիմն

կեօզերի ֆեմայաշիլար . . . լաբին մասմա-
ղե Սիմանարն, կանի Բօզ իլե Պլանշն կեօզեկ
րեք պես պիր Տալեմ պուլունուագու տիրեր . . .
տիմեքքի քի : պուլուր պիր պիլեկերիմն երբիմ
իմեմաղլա սղլար՝ տեաիմ, — տեյի իլպիլե ի-
տեր Պլանշ կիւնմեկերեք :

— Ս ե ծնատան գամիմագար, պիլ րեքտե
կիմիղանն Տիւ պիր շեյ կեմլ շալարարան
տեյիլիլ, — տեր քեպալեք Բօզ բնտի իմար
Ֆընտան կիւնմիմիկերեք : Տեր նասլ օյաւ,
էջլե գապա պեղտեն միւրեմիմեղ օյան գօճա գօ-
ճա շալարար տիրեպիլիլիլ, կանն ծիւղճե
էլեկերիմիլ, իմերն իմերն օյանագ իմիլ, գարար
կօգ, մեկերն, պու գասար տիրեկերին ճանչա-
լը կօ՞ գ մուտար :

— Կեօրիպարուն ես, պիլ տալիմա Տեր պիր
շեյի պիրիլեք տիւշիւնեմքտեկիլ, ֆեգամ՞, ան-
ճագ սեյիլ իմեՏայիլալեմն ինքիկեմքտե, վե
քեմտի նիլեմիմի սանա ալմաղ իշիմ, կալըրղ-
ճա գարմարալա պերեմքտե խամ :

— Ի պրն պաղաճ պիր շեյ վարարը քի, պենիմ
մարաղան իօզունմագաս տր :

— Ի՛ն՞ իմիլ օ պաղալալ :

— Ի՜ն՞ վե՛լա, կերք Տափպեր վե կերք զեվճե-
տի, — էջլե գապա պեղտեն շալար տիրեք, սի-
ղին իշիկիլ տեյիլ տիր, մա՛շալաճ, Գրստան
մարեշալմնն զղլար օյուուղունա իմապիտեկիլ,
շալալ տիրեք իմեկերսինիլ . . . էջլե՞ մի՞ տե-
յերեք, պիլիմ նիլեմիմիլ գարը կեյեճեքերի,
վե Տալեմ, պիղտե իմտախիլ, մալեթալ օւ-
րեմտե գաղղշաղղմիլ Տալեմ տախի . . . — Ի՜ն-
յի՛ կանն, մասմաղլեր, սեղե տախի վերեճեք
գասար իշ կօգ սուր . . . Ի՜նչերն իմեք իտե-
նիլ . . . կիտիլ արլանըր, վե պիղղամ քեմտի-
նիլ պուլունուղ . . . — տեյիճեքերի ալեկերս
ար, Իմտի, օյ գաթ իլի իմարֆտան քանիլ
պի շալըրղ պալանագ սուր, իմպիմիկիլ պիլ,
շեյերի, նե՛րտան պուլապիլեճեկիլ պիլ Ի՛ն՞ :

— Էլե՛ շու սա՛Տի տիր քի, պիր տե՛ճա Տա-
կուպեր պիր շեյե նիլեկե ու միւրաս իմեմտին . . .

— Ի՜ն՞ վե՛, լաբին . . . օյունարագ գապի գա-
ղարըրղը իմապիտեմ . . .

— Պագը խուտուլարճա կվիկեմ . . . լաբին էջլե
խուտուլար տախի վարարըր քի, պեւապերին-
ճե լազրոր տախի օյունմաղ : Կասլ քի, էա-
նայի սեյեմաՏալմարմաղ, քեմտի իրամեմերի-
միղտեն վաղ կեյերեք նիլեմիլեյե, զու՛Տուր
կեկեն քիլլե զարեկ ու իգամարմը, պե՛Տուտե
օյունը սուր . . .

— Պագասան Տեմնիբեմ, Ֆիրբիմ պիր շեյ տօղ-
սու, — տեյի պաղըրըր Բօզ : — Ի՛նչ իլեբուտե
վե կիւղլ տիր շեյ :

— Ի՛ն՞ իմիլ օ սեյլե պաղալալ, շափուգ . . .

— Ի՛նն շու Սայեո շաղրորղլարը, պեղղպեմ
իմանիլեկիլ վե խամերիլար կեօրիմն . . .
ի՛նչ գրը, բեք պես իմարմիլ . . .
— Ի՜ն՞ վե՛, կվիկեմ, վե Տեման գօղաղ վե ի՛Տ :

Թխածը պիտի գրգռ պեղնէ՛յր, շէջլէ՛ քի, Տեման ստեմ երևչիւնէ պարզեց տախի, պէլքի կիւն-
ճէնտիրիթի խեղճիլէ, ապիմա շէքիմեքտե տիր: Կարըլ քի, տիւնքի կիւն, պէն մուսն երևչիւնէ պարզագոյս խոմ, հալ պու. քի, քէնտուտի պի խապր պուլունմազէ խոլ. վէ մերգումէ ոլ գա-
տար նէգարէմ ու լէթաթիէմ իւղը սենի սէյր իմմեքտէ, վէ ոլ գատար պիր հայի սեասեթտե տիր կիպի դըլաս օրունմազաէ իտիթի, գայլիմտե հիաս իմտիկիմ էտերի տիգգաթ իղթիցարնուան օլարագ, կեօղէրիմ եալ իլէ տօլմայս պաշարը խոլ . . .

— Իմտի, տիմք տիր քի, պիղ իլ պուլմազ ի-
չին, սողոզտան աղոլոյա Սայեթջէ միւրամա-
աթ պիրլէ, ուսույնի վէ շարեհիսի սիւալ իմմե-
լէլից, շիւնքի, մերգումէնին անմազ քէնտի էլթ
եմէլի իլէ, կէլինմեքտե օլուոլու ալիքար տոր . . .

— Ապգըն վարար, մերգումէ պիղտէն պու
տօսթուոլու էտիրկէմեղ, վէ պիր տէֆաս պիղտե
իլ պուլմանըն եօլունու էջրէնտիթիլիտի, ար-
թըզ վարարն հաօպար լծէ՛՛՛ կէրտե խմետի-
կի գատար պիղէ կիւնէնիպ լծալիթ իմմին, ոլ
վաղթ պիղ տախի քէնտիսի կիպի, ինասթըրը
էլէ պըրըլ . . .

— Իմեմա, իյի սեյլէյոլուն, պիղտե լծա-
պիտեմ սահպետի օլուալը, վէ քէնտի սեյլէտիկի-
նէ նեգարէն, պիղմ տախի տամարարընդոտա
սակեր գանը ճէկէլան իմմեքտե օլուոլուն, քէն-
տույէ իսպայթ իմմէլիլ . . .

— Ե՛՛՛ պապա հաօպար, սէն պիղմ պիր կիւն
դէնկին օլունաղմոզն իտտասարնուանըն . . .

— Ե՛՛՛ քի, քէնտիսիսն սիւալ իմտիթտէ սօնրա,
— Ի՛՛՛ եա . . . սա՛՛՛ հա իլ եա, իլթէ ոլ վաղթ
պիղտե ինչիլթ իմտիկիմէ կիւնէնքի տեր խա-
թըր իլէտիլթէ, սա՛՛՛ հա զիլտաթէ գայլիմիղտե
դէվջ ու սէֆա վէ էտերի շիւքարնիլէթ հիաս
իւնիլը, ճէվապընր տախի վերիլիլ . . .

— Տիմք տիր քի, պու գատարընզ գարար տոր,
եյլէ տէլիլթի, Ի՛՛՛ զ : Ա՛՛՛ ման Սայեթյի իլք
տէֆա կեօրտիկիմիղտէ, էտրարընզ մերգու-
մէլէ քէ՛՛՛ պիլլը, ոլ պապաթ վուգուֆիլէթ
խմեմէլիլը, վէ մերգումէ խոլ ինասիլիլէթ-
րէրը պիր գըլ օլուոլգա, մաթուլու մուոլու
լծապիթիլլէ թեոս իմմէլէքէ տոր . . .

— Ա՛՛՛ լծաթ, քէտիթիլլին տախի, ալտէլ իմ-
տիկիմտե, պիղմ էյլէ պիր ճէնտրէմ ու գայթ-
լծիլիլը զըմընտա, աղըր մէմուսն օլունաղ, պէն-
չա պի իլթիպա՛՛՛ տոր . . .

— Ո՛՛՛ է հաթիմա, յույի ճի՛՛՛ հանտե հիլէ պիր մէ-
տեպընարէ, մալիլթ տէլիլիլ կիպի, քէնտի էլիմի-
ղին էմէլի իլէ կէլինմեքտե օլուոլու մուոլու կեօր-
տիթտէ, պիղտե աթիլիլլին տախի սեյլէլիլ ճէքարիլ . . .
Գըլ գարտասաղմոն պու. քէլալարը իւղերի-
նէ, Իօղուն գայլիմտե պիր էտերի խեղնճան հա-
պըլ օլուոլայ, շէյլէ քի, Տեման էտերի տէ՛՛՛ հէթի
մանէնա պիր էտերի մա՛՛՛ հոլուիլլէլ, մերգումէնին
է՛՛՛ հէթի տիրարարնը պուլուլմաթի գարալմայս

պաշարընտան, Կ՛՛՛ մա՛՛՛ լլա՛՛՛ հ, եա՛՛՛ հէմ
չիրէմ, նէ՛՛՛ գատար հէլալէթնիկի պիր լծէֆէք-
քիւր տիր . . . տէլլ պալարըր . . .
— Ե՛՛՛, նէ՛՛՛ օլուոլուն, պէնի գորգուտայոլ-
տուն . . .

— Ա՛՛՛ ման, չու, Կ՛՛՛ րույի ճի՛՛՛ հանտե հիլէ պիր մէ-
տեպընարէ մալիլթ տէլիլիլ կիպի . . . քէնտի
էլիմիլ էմէլի իլէ կէլինտիլիմիլ, քէտերիմիլ
կեօրտիթտէ, աղըր մէմուսն օլունաղար . . . քէ-
լալարըր տի՛՛՛ հանրըրտան չըզար չըզարգ, ֆիլ-
րիմէ տէ՛՛՛ հէթիմիլ պիր շէլ կէլտի . . . տէլլ-
պիսի պիլմէմ . . . վէ պտեհձա . . . կէլ, պագ
վէ իլիթ, չու սիմնէ նա՛՛՛ րըլ լըրըլթըզ վուրմազ-
տա տոր, դուն իտերիմ քի, պիղմ պաշարըր
պիր ֆէլաթէթ կէլէ՛՛՛քէ տոր . . .

— Ե՛՛՛ վէթ, է՛՛՛ վէթ, պիւարէ գալպին, նա՛՛՛ րուա
գուլլէթիլ վուրմազտա տոր . . . Ի աքին սեյլէ,
սեյլէ, չու ֆիլքըրնէ կէլէն շէլ նէ տիր, զիւր
պէն տախի տիւարըն հէլէ ու հիլոտ օլունաղտե-
լիմ . . .

— Պիլիթսին եա, պիլի մա՛՛՛ հպէտ իլգա իմտիլ-
լէրի վաղթ, հիլէ տէլիլ հոլ, պիր պիրիթիլլուէն
պրումագ ինչանէթնին իրթիլիլայ իմմտի խոլ-
լէր. վէ պունտարու գաթիլմազար, հաթիթա օլուալը
պիղմ իլին պիր սղունմազ մա՛՛՛ հէլլ տախի, սա-
լըլմազտէ խոլ . . .

— Ե՛՛՛ վէթ, հէր նէ գատար պիրիլքտե խոլք
խտե, երնէ հիւնլէնիկի պիր մա՛՛՛ հէլլ խոլ . . .

— Այլու քի, վազաս շիմտի պուրայս կէլ-
տիթ եէլիլիլթ, լըրին, եա պիր գազա . . . եա
պիր պէլա . . . Իղթիցարնէ, հաօպարտէն
ճիւտա տիւնլիլ լըլմէ կէլտէ, վէ ոլ վաղթ
պիլիլին պիլլիլ . . . եալըրգ, վէ պէլլէ պիր
աղմ մէվէքէթաթ, պիլքու ու պի մտար պիր
հալլէթի մէթուրքտե գալսագ, ա՛՛՛ ճէպ նի՛՛՛ ճէ
լունագ տոր պիլլմ հալլիլլ . . .

— Ե՛՛՛ մա՛՛՛, հէմիլթիլլէլլիլ . . . սեյլէմ չու-
նու . . . հազար վարար : Տէ՛՛՛ հէթիլլէնիլ հալ
. . . Կէ՛՛՛ եալմալը, հալթը Կ՛՛՛ մա՛՛՛ հ . . .

Պու լծէֆէքքիւրի հիւնլէնիկի իւլիլիլնէ, մէր-
գումէլը լծալ ու լծալալմալըր քէտիլիլ օլուոլ-
ու լծալալմալըր, պիր վաղթ սիւլիլլ իւղը գա-
լըրար, վէ ոլ սասթա գատար, պիր իւլիլտի շէ-
րաթիլլալուա իլէ թուլէն պուլունտան սիմայի սիլ-
լիւպալար, սարարըլ սոլմալ, վէ ըրի քէտեր
օլունայ պաշար : Պիր խայլ վաղթ չու սիլլիլթի
հալ տէվամ իմտիթտէն տար, Իօզ պաշընր եօ-
գարու գալարըր, վէ կեօղէրիլլին եաշարըլ օլ-
ուոլու կեօրիլլիլ . . .

Կ՛՛՛ մա՛՛՛ լլա՛՛՛ հ, — տեր մերգումէ տիլթըր պիր
սեյլէլիլ իլէ, — եա՛՛՛ հէմիլթիլլիլլիլ, ա՛՛՛ ճէպ
գա՛՛՛ նիլ տէպէլլաթն նա՛՛՛ չի, չու լծէֆէքքիւր պու
մերթէպէ հիւն ու էլէմիլիլ մու՛՛՛ ճիլ օլունաղտա
տոր . . . Գայլիմտե հիաս իմմեքտե օլուոլուն
ֆէնալուա նագարն, էլլէ պիր ֆէլաթէթ
մուլալագա պիր կիւն տիւար օլունաղը պիլ . . .
— Պէն տախի, լըլլըր սէնին կիպի . . . գալ-

մա լուծի՞նք ու կնայե՞մ պուլուրմագաստըն . . . Տիւն աւելի էվէլէքի կիւն, դօճամբ պանա իՏ-անս իմտին, վէ պու կիւն խէ, ահՏէէժու պիբ կիճէտն սօճրա, զեվալը էվաարըն սըՏՏէնիճ Տալէ Տագըրնա, պտիտը իմմիւնսր գայ պուլուրառու։”

Պրանսօաղ պու. թէլամար սեղլըտրտն սնւրա, թուղլտր իւղէրիտտ տիղ իւղէրինէ կէլէրէք, տիղանէժ իւղէ կիւղիւնէ խաւ ըզգարմայա պաշար։

Պրանսօաղըն չու սօրնա Տարէքէժի միւնա. սեղէժիժէ Տուսուլէ կէլիւղ սյան սուպուգ Տէն. կեանքնա, իօզ իլ Պանըն Մայեեօնին եանընա եաղապարաղ, վէ զայէժ եամալ սուրէժաէ, վէ զէլառտիւղէ թիզգամթը գայա վէ շէփգամ իւղէ։ “Մ՛աՏ, վաՏ, վաՏ, նէ գաստարըն լամմընըղ . . . սուգ պարընըղ սիղ պու Տալաէ . . . Սաղընըղը թէնտիւղի, եօտա սօճրա թէլփնից օրուսուռուղ, սերբը։

— Սօյանըն եաղպմար էլէթմիլէժիճի, մասամ Պրանսօաղ իմմար ճեառէժ խէմէտիտր . . . լաքին, արթըղ շիմի կիտր սեղլերիղ . . .”

Մայեեօ, պիբիթ թարափընան զուՏուր կէլէն էն թիշնք պիլ լէժամիճ Տագըրնա տալի, սայիլընտն պիլտն պիբ սուլըն. Տիւն իմմէքիթ թուղիմիլէ մէնպուլէ պուլանտիւն, մաքշուլ Ամմունս քերմէլէթ թարափընան իղՏար օյունան ճեկտիճ թաղ իւղէրինէ, Տէմ կիթիմար Տարլէ թուլա, վէ Տէմն պէղպէժէ միլմէնտեր պուլուտուղուտան, թարիժէ կէլմէղ պիբ ետէր շիքրանիլէժ իւղէ, մըզու. մէլէրէ ճեվալ պիլրէ, “Ս՛առապէլ, նիլիմի խարիտաՏիւղից Տագըրնա թեշէքթիթ խտրիմ, ֆեգամ, եօնի իւղէ օյմպընըղ, զիւր գամէն պեճնեկիղն սուգա պըլընը օրուսուռալ շէյլէ սուրառն, իլմիթուղը գայպիմ օյ մըթեպէլէրտէ տիբ քի, սուգըն եօթընի Տիւն խէճէք գա. տար գալթ ու մաարըմ տախի գայմաթը տըր տեր։

— Մ՛, շիմի օղում նէրեաէ տիբ, — տեր Պըրանսօաղ, պիբ վալթ իտղ իւղէրիտտ սուրառուգան սնւրա պարա գայգարաղ, — նի՛նն պու կիճէրի տիլարա կէշերիտ տիբ։ Իլընիճիճ աղէ զէմ Մայեեօ, սիղ մըբգումն ներտէ օրուսուռն պիլիթիւնիղ . . . Լա՛սըլ, շիմի կէլիլիմ . . . նի՛նն կիթիլմէքտ տիբ։

— Ս՛առա՛մ Պրանսօաղ, սիզ գալիճն սեղլէրիմ քի, Լիթիօլ սըՏՏէժ ու արիլէժ իւղէ տիբ, իտրն չուու սախի պէլաա խտրիմ քի, պու կիթնա պիբ վալթից գասար . . .

— Ե՛ւ սեղլէրուսուռուլ . . .

— Ս՛առա՛մ, մասամ, զայլէժ ալընըլ թէնտիլից զայիժ խտրիմ . . .

— Լ՛՛՛, անս ն եա լիկուլ . . . գուրուու տա. մարտըմ, պիբ գամիթ սախի զան գայմար . . . Լի՛ճ օղումս . . . նէ՛ սեպեպէ մէպիթ մըբգումն կիթեմէլէճէժ տիբ . . .

— Ս՛աղլիլար, մասամ . . . թուլուլուլ սուր։

— Թուլուլուլ շուսուր, — տէրի պարընըլտր իօզ իլէ Պանըն տիլարըն աէՏէժ օյարալ . . .

— Լա՛սըլ, սննի Տեր պիբ եմի ու միւրա. տըն թիլալէ ու իմամն, կիլըն Տեր վալթ Տագըրէ վէ միւնմաղրէլիմ, — տեր Պրանսօաղ, — լաքին պու. ֆէլարէժ ըք պիլիթ պիբ ֆէլա. քէժ տիբ . . . Թուլուլուլ . . . էլլէ պիբ . . . թէմիլ գայալ . . . վէ էՏէլ ըրղ . . . Իլի էմմա, աճեպա թուլուլմարն սեպե՛ղ նէ տիբ . . . տիմէք տիբ քի, պունաս պիբ եանընըղ օլմալը տըր։

— Տիւն աւելի էվէլէքի կիւն, — տեր Մայեեօ, — պան իկաարը պիբ մէթուուլ կէլիթիթիթ, մէքթիթ մէթուուպա պան իմմար օրուսուռուգումն նաղարէն, Լիթիօլ քէնիթ թանիմ իմմիլ օրուսուռու. Իլլէթ պիլիթ նամ շիլի սեպեպիտնէ, սիլաւան սապաՏա թուլուլուլաղ, պու ուղարաղ իմմարսմ իւղէրինէ պիղ մըբգում իլէ միւլալկրամա կիթիլէրէք, Տանը չու Պաղիւն սօղաղմնա իլամէժ իմմէք օյան, վէ Լիթիօլա Տիւնի թէլէճճիՏ իւղալ իմմիթքտն պաշա, Տիւն իղիլիլառէ կէլտան կէլէնի տիլիլ իմմէլէճէլի, վաա վէ իմատէ պուլուրան, օլ սաՏիլտ սիլիլէժ մասմաղլէ կիտրէք, մաՏպէտէ կիմմէքտն գուրմուլար նիլէլիլէլ, նէփսնէ պիբ քիփսնէլ թէնա վէ նիլալ իլլէմտնէ, քէնտիլիլճէ գարար վէրտիք, վէ Տագըրմէնտէ, մըբգում տըն սապաՏ մըբգումնէն եանընա կիթիթ։

— Տիլէք տիբ քի, սննի պունասըն քեափիլէ. սնտան մայիմար թամնա պուլուտուլա Տալա. տէ, պանա Տիւ պիբ շէլ սեղլէմտն . . . Տա. քէլա Լիթիօլ քէնտիթ . . . Սէգամ, նի՛նն պէնտն քէլմ իլլէմտիլ պու. քիլփիլիլիլ։

— Ս՛առա՛մ Պրանսօաղ, պաղա պիբ սեպեպէ մէպիթ օյմպուլ, իլլա սիլլն սախի թէՏէ կէրտէ խէլէճանը գայմիլից պայի օյմմաղ նիլէլիլէլէլ, վէ պուլուտուլա գամիլաղար, մըբգում մասմաղլէլն ալիճէնալլընն օլ մըթիլէպէ իմմար պուլուլմառէ իտիմ քի, Տէմն Տեր սառմ Լիթիօլում գուրմուլալ կէլմպիլն պէլլէմէքտէ իտիմ։ “Սոլ պու քի, սննի տընալ կէլմտիլիլի կէրտի կիւնտէ, քէնիթ քէնտիլն, սեպեպիլի պիբ շէլէ Տան իլէ, քէնտիթ թէլէլիլ իմմէք իմմէրիլիլտն, կէլէլ քէլմպիլն զըմմարն իմմար լաղմ կէլն պաղը թէնի միւլմաա սեպեպիլէ, իլն կիթիլմպիլ ինալ իմմիլ տիբ տտիմ . . . Լաքն, կիթիլթէ վալթ կէլմէքտ օյալ, վէ Լիթիօլ իտէ կէրտիլմտիլտն . . . պէն տախի ուլլուլուլ գայալ իլէ, պու կիճէ սապաՏա գասար, մըբգումն եօրուն պէրլէմէքտ պուլուլուլ։

— Լ՛՛՛, աղիզմ Մայեեօ, Տագըն վար տըր, սնն տախի պու կիճէ մար եանմարալարալ . . .

— Լա՛քն, աղըլ մըթիլէպէ իլմիթուլը գայալ իւղէ իտիմ . . . իմիթ պու սապաՏ, տաՏա կէր . . .

էր ազարմա՛նը իբն, պի՛ր տիւրիւն, գաղտնի Տիւր իմե՛նք քան օրն զօրգուտար դայեպե ի տե՛ստե՛ստիտե՛ն, վէ մեղու՛մ մասնապէ՛ն իտե՛ իգանե՛ն իմտի՛ն Պատի՛ն սօզապէ՛ն վէ սերա- յննն . . . Ներսէ՛ս՝ պու՛նտուղու Տաղքնուտ գլխե՛ն քեպի՛ մախնամե՛ն ի ինտի՛ն օրուտուտան, Տե՛ստ հօրս ե՛ն պարագ, սօղու՛ մեղու՛մ յէ գօտու՛մ :

— (Մ, չօք ին, չօք ին, — տեր Փրանսօպ կըմիտապ պալ ի դըն, — Տաղքն Վար տըր, օղ- լու՛մն պանտ ստիտ սեյնտի՛նե՛ն նազարն . . . մեղու՛մ պեղայե՛ն ձեկտե՛ն իմայ ի՛ն մե՛նգու- լէ, վէ Տա՛մթմա քետի՛ր իւլ քե՛րե՛մ ին մարու՛ֆե պի՛ր մասնաօղէ իմի՛ր :

Մայե՛տ պու սարտա, մա՛նգու՛նիյնե՛ն իւղէ պաղնը սիլ քեր, վէ կեօղէրնտէ գու՛Տուրա կըլէն նաղար, ինճու թե՛նտի կիտի շարմա՛նգա՛ն օղ- սուղու Տարտե, թե՛րրտե՛ն քելամ աղաղ պի՛ր- լէ, . . . Պեն Պատի՛ն սօզապէ՛ն ե՛ն ինտի՛ն իմտե՛ն, սա՛նգ օրե՛նաղ գարանըղ օրուտուտան, օրա- ճըգա սրմաղըն սարնըմարնա պերքտիմ :

— Օղ գաղը շանճ . . . օլ գատար զօրգու, վէ օլ գատար զայի՛ֆ պետե՛ն պի՛ր զըղ օրուտու իմայտրտե, — տեր Պրանսօպ պեղայե՛ն տեր- ձե՛տ ըրգա՛մե կե՛նէրք, — պեղյէ պի՛ր տե՛նէ- թե՛նկիլ վաղթաա, վէ Տե՛նտ . . . թա օրալա- ռա գատար կիմտին, կըլէ՛ մի, ՎՄ, Տաղքա- թնն սե՛ն պե՛նիմ պիղպե՛ն քե՛նտի զըղմ կիտի պի՛ր ճանտն . . .

— Վրըզ օլ ստիտ պե՛նիմ ինն Տաղքա՛մեն պի՛ր գատար մազամնտա տե՛նի՛ն տի, — տեր թա՛մ- լըղ իւղէ Մայե՛տ, վէ միւղե՛ն կիւղե՛նի զը- շարարագ, վէ պատե՛ն թե՛րրտե՛ն քելամ ա- ղաղ ին, — Վի՛Տայե՛ն սապ՛ն օրուտու, քիւ- շիւք սայրի՛նն գարտա շնըղըտըղը չեքե՛ն ձե՛տարե՛ն իյնտիմ, պի՛րտէ գարու աղարագ զարըմա կենճ վէ սիլարա, ֆեղպե՛ն լե՛Տե՛տի սօյու՛ղ վէ պի՛ր ետեր Տիւրն ու կե՛նի Տիւ՛մէյա- տա, պի՛ր զըղ չըղտըտա . . . — Մասնաօղէ, պեն պուրայա տերեայը մեյուտիյնե՛նտէ պու- լու՛մն պի՛ր Փարքե վէ պիլարե մախնե՛նն իտ- մի՛ն կեօղի՛ն տի, — տե՛նիմ, վէ մեղու՛մն ըրգա՛մե ու չեֆգամը գալպին թա՛նգըր իմմե՛ր նիլե՛նէրք, պու քելամարը պեղայե՛ն ա՛նէյե ստե՛նտէ սեյնտիմ, չի՛նքի իտե՛նիմ պաղմ վէ զըլաֆե՛նտէ տերքեար սուտ ֆուգարաղը սաարնտան նաչի, պի՛ր տի՛նե՛նի՛նմ զեիմի՛նե մեպի, զօլուրու՛մ տե՛ն զօրգու՛մ — լարնն, մուղպի՛ր օյարագ, մեղու՛մ կենճ զըղն պե՛նի ինտանիյնե՛ն ու մերճանե՛ն իւղէ սիլնե՛նտէ օրուտու՛ն կեօրտի՛րտե, ա՛նգպա, տի՛նքի կի՛ն քե՛նտ Տարմարնտան, պի՛ր ալիմ Տիւ՛մէն թե՛նա իյնմե՛ք իւղէ, պի՛ր տե՛նգամը ինն կեօղի՛նմ պի՛ր տե՛նի, սիւալ իյնտիմ : — Մայրի՛լը, ե՛- վե՛ն . . . — տե՛նի պանտ ձե՛կաղ վերտի մեղու՛- մ . . . — Տանըմըղ թարաֆրտան մեղու՛մն ար- զուտու իւղէ քե՛նիյնե՛ն միւպա՛նե՛ն օյու՛ն-

մազա՛ն իբն, պի՛րտէ մեղու՛մն թու՛նու՛նաղ իւղէ արանըմա՛ն օրուտու ինտի՛նիտե՛ն Տա- նըմըղ մեղու՛մն պի՛ր մա՛նգե՛ն սաղնա՛նըրտը իտե՛ն, կաղք քի, կիւղե՛նտի՛ն ետ պուլու՛ն տաղուտան, տի՛ն տիլան, սա՛մ տե՛րի ըրա- տե՛նէրնտէ, մեղու՛մ թու՛նու՛նարագ . . . մա՛ն- պե՛տ կեօղի՛րիլուի . . . "

— Էր նե գատար եօրիպէր չու միւրեղմէյի կե՛նի՛նկիղէ սալա գարըմալար իտե՛ն, լէ Տե՛նէ- ըրնտէ տերքեար օյան էտերի մա՛նգու՛նիյնե՛նտէն, վէ պաղըշարընտ կեօրիլն էտերի պի՛Տուրի՛- տե՛ն, Տա՛նգալերն զե՛նէնտի՛ն տերա ու թե՛նաղ զըմընտա, աչըր մեթե՛պէ կնա՛նգաղ պուլու՛ն տաղարը մայաղըր :

— Մարն մեղու՛մն մասնաօղէն . . . — տե՛նի պաղըրըր Փրանսօպ, — աղիլմ Մայե՛տ, սե՛ն շաղըչ պեօրմըն, վէ կելարտը կեղար լու՛նիֆ ու քերքի՛նտէն, պայիա զըմընտաղ զըմընտա թե՛նալար իմմե՛ն իտի, զիտա, մեղու՛մնն սերե՛- թի օլ տերձե՛նէրտե իմի՛ր քի . . . էլպե՛նթե՛ն նու- ֆուչ ու թե՛նտի տա՛նի իկերուտ օյմալը տըր . . . վէ քե՛նտի Տիւ՛մէյե՛ն ու ինպե՛նի՛ն տե՛- սիտէ, պիղմ իտ, պի՛ր Ֆելաքե՛նի տե՛նէնթ- Ֆերմանն պուլու՛նտաղաղը պի՛ ինթիպա՛ն շարը . . . — Մայրի՛լը, — տեր Մայե՛տ օլ քե՛տերի ա- ղե՛մ ին, — օլ սանրաքի իւմիտի՛նգա՛ն սարքի նա- ղար իմմե՛նիլուի :

— Մեպե՛ . . . մեկերն մեղու՛մն մասնաօղէ պեղայե՛ն ինտանիյնե՛նի տե՛նի՛ն մի տի, — տեր Պրանսօպ, — մեղու՛մննն, կելարըն թե՛քիլը պի՛ր Փամիլանն թե՛նալու՛ն տե՛նէնի կուլու՛ն տաղու՛ն ինթիտի՛ն թալարտե, ա՛նըչալ մըՏա- մե՛ն իտե՛նի կե՛նի կըլեպա՛ն տի . . . Տալ պու քի, օղու՛մն մա՛նգու՛նիյնե՛ն . . . պաղալարը Տաղ- զընտա օյա՛նաղա՛նտ զիյա՛տե տե՛նէնթե՛նկիլ սա- լըրա սեղա տըր . չի՛նքի, օլ խուտալ պիղմ ի- չնն, տե՛ֆալե՛ն ու մուսպե՛նթն են սան տերձե՛տի տի . . . սիմք տի :

— Մեղու՛մն մասնաօղէ, — տեր թե՛րրտե՛ն Մայե՛տ, — կվե՛ն, օլ գարույու ա՛նն կենճ զըղն աղարագ պանտ սեյնտի՛նն նազարն . . . մեղու՛մն մասնաօղէ, տի՛ն տիլան պի՛ր թիտարնտե՛ն կեօղի՛րիլուի՛ն տի . . . վէ գանն իտերիմ քի . . . տիլարե՛նն աղընա իտե՛նթե՛նի պուլու՛նտաղ տըր . . .

— Վըլմա իտե՛նթե՛ն մի պուլու՛նտաղ տըր . . . Տե՛ն վա՛ն, Տե՛նյա՛նե՛նմաղ պի՛ր Տալ . . . զե՛կաղը ինն . . . վէ քեղպի՛ր պիղմ ինն, Տալֆալը . . . զիտա, չի՛նտա արըղ Տեր թարաֆտա իւ- միտերի՛նի կեօղի՛րիլուի՛ն տի . . . վէ գանն իտերիմ քի . . . կելարմ տա՛նի, օ՛ֆ, եա Վեպ . . . սերպե՛ն ին ինտե՛ն պի՛նտէ օյմաղըղ Տալ- տե, նե՛ն օյա՛նաղ տի պիղմ Տալֆալը . . .

Պիլարե գատնեղաղ, պու Տե՛նիտա՛նե էլ- լերիլէ եիւղերն գարտար : Պրանսօպն չու էլմե՛նկիլ Տաղերի վէ Ֆե- ղանաղը իւղերն, օյմաղաղ պի՛ր տերն սու՛-

լուգ սուր շերտեր :

Բայ ինչ Գլխաւորն դասաբ պիտ Տէրեւթ իւզոն պիտ պիտ ինտիմն գազաւարտանն յն մերմեպե իմիտրայր դաւր իւզոն պիտարը աղաւաբը շնորհ մեքգամէրք : Քնտիտէրն տտիտ օրտտա պուլունաւորնն մեքքիտ ֆամիլեանն պիտաղորտ դունա : գամպեգամ մե տե Տէրեւթ սուրեմն մաճիպ օրտաղաւա րանա ֆեճմեռ վարմազոտ իտիտ :

Այսպէսիմ իտն , կորուստադասն իմագամը քեպիտն մե կեպիտ շարիտ տեքուն քեմեքիտն տեքիտն օրտաղա : մե րոյանը սու քեպիտն օրան կեպիտնէրն իտնտե , սուքգանն տիտքեմեքտե պուլունաղա իմագամքն , պիտ Տալտ պիտաւա իւզոն , պիտ իտիտն իւզոնէրն սեմպուգտանն սուրա : կիտն պու ճիպե , մեքգադ ֆամիլեանըն Տալտ թիտ մեքուտ իտիտ գամբնտա , տեքուն իմեքքեք քեպիտն տալայա պաղադ :

Այգպուր ֆամիլանն իտն աճարա Տաղքեմե , օր տանն Տաղքամեն քեք տե Տէրեւթիկը պիտ պուրեմ տե պուլունադ :

Անե տեֆայար , րոյիմիտան ֆըմիտն ու իտիտը մաղքիտըրտա , դու Տուրա կեքն տեպեպեքտանն աղա , առե կիտու Տիտն եա պոչ տա դաւապա մեճար , օրտադ թիճեմիլէ : մե կաօտա սեքմայ մե սեքմեմ սաճիպիտնն պիտ իտիտ ու իմիտրա , պե իտեքիտն գամի սուքիտն իմիտիտար իտեքեք , պիտար Տաղքնն , կեքուտեքիտնն իմեքիտ կեքնեքիտ Տաւտիտն , յիտն մե յիտն էճէ տանտար ֆամիլապար , շու կալա սաճարու իտիտը կեպիտանն : Արիտ օրտ մաճարտան իմեքիտն , Տալտար ֆամիլաւորնն տեքար օրտա դու աճնաւադ Տալտ տեպար օրտաղա սարար : Արիտ օրտն իտն շու իմեքիտն իտեքիտն , աճնադ Խոտէրն մե քեպիտ Տեմիլեարարարն Տէրու ու տեպիտնն մաճիպ օրտալ աար : մե նա սըլ քի իտեքտե պեպուն տտիտ օրտաւադ սար :

Իտն , մաւաւ քի , կաքեք տեֆա , էճէ րըզ մե շարչանն առե կիտու Տիտն շու կալա մաճարա իտեքիտն միտանեպեմիլէ : սեքմայ սաճիպեքիտ Տեման Տէր մաղն : շու իմիտիտար դաւաարանէ կըմիտրալ պիտն , էճէնէ ճիտ --- քեպտ Թեքիտն , մե մաքիտիտն Թեքիտն ճեպարիտ իմեքտե տիտը , պիտն պիտ , Տէր քեպիտն միտալի օրտար մաճիպտանն պուլունան գամիտնիտիտն , պաղաղարան կարիտնիտ իտիտն ու միտաասնէրն , պաղաղարան . . . կտն , մալաւա իպիտաղարար կեքիտն պուլունալարա , Տիտնէն պուլունալարը , ճարիտ կեքիտնիտ սաղաղաու պիտ կեքիտն , էճէր ու միտաճետն իտեմիտ :

Անե մե յիտն իտուպարա , գեքիտնը պիտը շարչանն մեքիտն , օր տեքիտն պիտ Տիտն ու իտմ մաճիպտե կամմաղըզ օտանն մե սղաւաւաղա դաճան , պալաւէր կեքիտն իտեմաքտե տիտը : շեքէ քի , էտի Տիտնէմէն պիտ միտար մեքաղ կեմալէմն մաղ կըքտիտնն :

մե մալալն պիտ կիտան կեքնէքեքիտն մալա իմտիտնն սուրա , քեպտ գեք ու սեքիտըրտանն կեքիտ , մե իտ ու մեքալիտնէրնէրնէ , մե կալա իտա քեպտ ֆամիլաւարը սեքիտն կամիտ իտեքիտն մեքար կեքամ իտեքիտն քիտն , մաճարա իտեքանն գալիտաղալ , կեքիտ տեքմեքտե տիտը :

Տարտաւ , պուլունա սու պիտն պիտ շէր օրտաւադ , մալաւ մարմ սար , Տէր նե գաւադ իտեճմեմն օրտան , կիտն իտեճմեմն սըլաղարն , նաղը քի շու : "Օճէրն պաղաղարան տալունաւարը , գեպիտը տիտ օրտաւ կեքուն շարչարը" մեքիտն մեճար տտիտ , սեքիտնիտնէրն պիտ շաճիտն ալիտ պիտաղտ տիտ : մե Տաղքամեն տեքեքիտ տիտ : իտն , գամիտն տտիտ գեքիտնէր Տաղքանն , ապիտա իմագամիտ պուլունալարտ տիտ :

Ապիտ , եա ֆաղքըլարն Տալտն յիտն օրտաղա տիտը . . . Արալէրն , քեպտ կեքիտն էմք ու դաճմեմնէրնտն պաղա Տիտ պիտ սեքա մեքն մալիտ պուլունաւաղալարնտանն : պիտ քեպիտն տալիտնէրն դուրտալա պիտնն իտիտանն տտիտ մաճարտ գամիտանն տիտը : Տալպու քի , շու մաճարալիտն տեպիտնտն գաւաճարա կեքն մաճարալիտն իտն , տե իտ գեպիտնէրն , իտ ֆաղքըլար Տաղքնտա , իտիտն մեքիտնէրն , տեքտն ալիտն մե ֆեպքեմն տեճմեմնիտն մաճիպ օրտաղա տիտ . . .

Ար գեպիտն տանն իտն մաճարտն իտգալունաւադ . . . աճնադ գեք ու սեքա մե րաճարնըրը ղըլար իմեք . . . պիտ Տալտ թիտ մեքալէ , տեքար օրտադ , մե քեպտն իտիտնէրն ու աճարալունտան մաճարտ գամիտն , տեքիտ տիտ . . . մե մալաւա պու Տալ տտիտ , աճնալալա շարչան պիտ Տալ տիտ : շեքիտ , տեքա ու մեքիտն տեքիտն շէր : Տէր սուրեմն ու տեքիտնտն տտիտ , մեքալեմնէրն տարար , մե պիտնն ալէճ , կեպալունտան Տիտա տեպիտն օրտն պիտ գեպիտն կեքա կալալար տտիտ , ֆամիլաւարտան մաճարտ գաւալուն պիտ ֆաղքըրն կեքա կալալար գաւադ կեպալունալար . . .

Ապիտ , շու ալիտ պիտ ֆաղք մար սար քի , պար Տիտ տեքիտն , պիտ գալա ճաւաղալար , աճ գամիտն մե սուքգանն տանալա մաճար : մե սեքիտն ու մալալեմն տեպիտնտն դաճարա կեքիտն շարչիտ , կալալարար քեպիտնէրն կիտիտար օրտալար . . .

Շար պու քի , մալալիտն օրտաղա . . . ալալալա մե կեպալ կեպալալա պուլունալար պիտ ֆալար իտն . . . մաճարտն իտգալունալարնէ տեքիտնէրն տիտնէրն տալիտնէրն , գալալարնէրն ալիտն մե մաճարալունալարն տտիտն տալիտն օրտաղալարն պաղալարնէրն : մե կալալար քեպտ կալալարարն կեպալալարն տալիտն . . .

Ար ֆաղքըր , քեպիտն կեպիտնէրն տալիտն , կտն Տէր պիտ շէր մալիտ պուլունալարը իտն , նե՞ կալալար , մաճարտն իտգալունալարն . . .

Երի, լաբին, եւ ոչ ֆազրըն, չօգտեֆա մու-
զուս կեանքի միտում, ապի իւր միզած պիր բեռե-
տերն մէ Եստաս պիր մաշտեանի, պիր քեշիֆոյ
գաբըր, մէ Եստաս Տեանոյ պեշիքտե օպուրըր
մասուրըր մար խոտ, նի՛նէ օպուր ոչ պիշտե մէ
պիֆուշեկեանն Տաբեր :

Ար՛նէ օպուր ոչ պիտպախմ Փամիլեանն Հայի
րիւր մաշտեանի : (Կ)Ք, առ Տեշեմեկնի Գ Հայի
զե՛վալը Փամիլեւ, զամենն ոչ մաճպեռե կից
օրուան պիշտեանն եւ պիտէ չաբըր զապու-
աղըր սայեանն, մէ Տեմա՛ն Տեման Տէր վազմ
սարըր կիւնտէրք քիֆայեմ իմ մտակիտեան, չար
նաշար կեշեմե պիտքառե իրեն, պիտքոտ պիրե, մեզ-
քիւր կիւնտէրէյն տախի քեֆիլերք, իւշ տեօրմ
ոչ չու պիրեմք կիւնտէրքեանի տապան տախի,
մաճրում՝ զպմաւըր գատար պիր ափեմի աղեմ օ-
լը՛ր մա :

ՕԼ վազմ, մեզ րիւր ֆամիլեւ, նէ՛ Եարապե-
լիւր, քիտե՛ն կիտիպ պիր իտասա ու մաւալեմեմ
իմ իտաս մէ նի, յազ իտպիլըր, նի՛նէ օպուրըր ոչ
պիր իւր միզած իրմի յարըրըն, մէ խառմե միզած
ապուրըր, մէ քեմոտ կիւ եմ կի կի քեմաուրի
կեշեմիտեմքէ միզմեմեօր պուրուանոյան ու Քա-
ճոյ ու Փաճոյ շաճա գաբըր ոչ Տաբեր : Ս ագաս,
Եկեղն, գազար, պիր գառ ֆարա շամաշըր-
լար, մէ պիր գառ ֆարա տախի Եկեղնիտե Էլ-
պիտեկի պուրուար խոտ, անիտե կեմաեմիտա-
նէ, յէ գազուպ, պիր գառ Ֆրանց կոյտե իտեք-
իճիմալ տիր . . . լաբին, եւ օնտան սօնրա՛ն նէ
Եարապուր : Ս Եաղ՛լլաճ, պիրտե քըլ մեզիտե-
նիս շեռտեմի, մէ գարուրեմի Տաբեր տախի իւ.ս.
Թէ կեղերք, ոչ Ֆեշարեմի մալեմի իւր Ֆե-
րարե մէ մաւախեմի տեճեմի Ֆեմայե գամե՛ ու
կիպէ օրուանոյան խոտ, սի.քե՛ւմ իւրե կե-
ճեօր :

Ալեկեմ մաճպետեքի Ֆազրըր իճիլէ, պիւ-
րե ույրուսու կեօմի իմ տակիտեան, քեմտայե
կըրըր գատար ուրան կիտիտեան կիճեկոտե-
մապիտեմիլէ Թեֆերքիւր տերեպարըրն տա-
լապը, իւճա կիպե տեօրեքիտիսին, սարարըլ
սարուշ, զապիտան միզիպի պի ճանե տեճմիւշ-
մաճրում պիտեմանն իմալ ու իմալըրըր քեֆիլի-
մէ Տեման շըրըլ ըզպազ օրուող լարըր Տաբառ, քիւճ-
նէ խապըրըր իտեօրեմտե, պիրի պիրեկի իւ-
զըրիլերն տիւտաբըրերն, մէ տառգտան տեմա-
յաճազ գատար ըրումազ նիլեմիլէ, պիր պիրեմ
սարըրըր գաճազմապա շարըրըրըրըն . . . տիր
խախըր իտեր :

Պատե՛ Հու, պիւրառե իճի մաճպետեան գուր-
մալուրգատա տախի, քեմոտ Ֆազրըրտեմեօրն
տեճտիս կիւնտե, պուճաճազ Տիւր ու Եարապե-
կեմեմանն պաշապ պիր շէյ տեճիլ տիր :

Ս է պուրուանտա գամիլ նազար, շումաճ վազմ
իշնեանն մէ իւճեկեմիտեան մաճրում գըրընտրգտան
սանրա, Թապիտեմիլէ զամենն իլեւտիլի Եկըրե
կէ տերեմար պուրուանն միւնտեպամք քեֆիլի-
օրաճազընտան, Եկեմեան պիր իլ նաճա պուրմազ

Եկեմ, քե՛ւմ պիրըր նէ՛ գատար վազմալըր տաճա
գաւոյ իտեճէր տիր, մէ պիւրառե ինն պիր կիւն
Էսիլ գալմազ խոտ, ոչ կիւն աճ մէ իմապիր գառ-
մազաան պաշապ պիր շէյ տեճիլ տիր . . .

Թեքըրիւր իտեկեմ՝ պալեառե տեպիտեփիտե-
ղե, Եկեղն գամեմնիտիլ իզմիղապանա, պա-
շա խառուպարտա, Էֆե՛կէ՛ սոյեփնտե, զեմենն
օրանարըն, շեպէ պեպալտան գուրմալուարը
միտաստե օրանմազտե օրմասա խոտ, ոչ վազմ
մաճրառն, Էսիլ շարեօր Ֆեշարեմ ու մուտե-
կեմիլեր Թեճալմալ օրմանարըր զպիտքառ, ան-
ճազ Եսեֆ ու քետեր իտեր իտեր, լաբին, մասամ
քի գանուանուող մաճրուիճէ, պիր միզարըր մեզ-
լար րեճիլ վալեյլէ, քեֆայեմ կեօմեկըլըն, իւ-
մալազգամ սարեմտե մաճպուպիլեկեմեան գուր-
մալապիլեքտե տիրեր, իտիտ, նի՛նն օնալտան
լիլտառե մաճպուպիլեկեման գուրմալուարա միւճ-
մանճ պուրուան Ֆազրըրըր, շու մնֆառմտան
մաճրում զարմագտե տիրեր, մեկըրեկ, Էսիլ Ֆա-
զրըրըրըն, կեղերք քեմոտ կեփնմիլերի, մէ կեղերք
ֆամիլեալըր իմ Եպիտե թեճեկերի, անճազ մէ
անճազ, անյերն սերպեմ գաւոյ, մէ շարըրա-
լար իւղեկիտեան տեճիլ մի տիր :

ՄՃ պա շու Եօրտա Ֆեշարըրըր տեֆիլե առ-
լիւր պիր շարե պուրուանար իճիմիտառն տեճիլ
մի տիր : Պիղճ իճիմիտառն տիր :

Կանուանա քեֆայեմ ինն մալուրոյ օրման
մալապըն Էն ազ ՊԷԸ ԵԻՆՁ ՅԻԼԵՆԳ օրմազ
սըր, շալ պու քի, պէլ Եիլ Ֆրանց տախի,
պիր շարըրա իճեմնն, օրմա սարեմտե իւճեկե
սարըր իմալտանն ալըր ուլըր գաղմաճ տե-
մաք տիր : Էսիլ պիր իճեմնն, Ֆաղ իտեկեմ քի,
պիր Էճիլ մէ իր նեֆեր տախի շամալարըր պու-
րումալ օրմա (պու տախի օրմա սարեմտե պիր
Եիւք տիմէք տիր), իտիտ պուրուանտան աշըրըր
աղաշարըրքի, Էսիլ պիր իճեմնն, Տիւ պիր վազմ-
տա, պէլ Եիլ Ֆրանց սարըրըր, պիր իմա-
րաֆա գոյապիլեկի միւմիտեմտեան տեճիլ տիր :
Ս է իլթե պուրուանտա նեշեմ իտեր քի, Էսիլ
պիր Ֆազրըրըն մաճպուպիլեկեման գուրմալուար
պապմտա, քեմտառն պէլ Եիլ Ֆրանց թե-
ճիս իտեկեկեմնն, պիր սարեմի գալիլտե, պի-
շարե իլ, միտաստե թե գանուանա քեմալեմ մաճ-
րում գըրմագտան պաշապ պիր շէյ տեճիլ տիր :
Տալ պու քի, Եկեղն միտաստե օրմանար ճալիլ
կեօրեկըր իտե, պաշապարմտան ղիլտառ, Երն
ճազգանիլեկեմ իզմիղապանա, Էսիլ Ֆազրըրըր
օրմանալըր սըր, շումաճ, Էսիլեկերն մաճպուպիլ-
եկեմի, Եալըրըր քեմալեր Տազըրմտա նեկալիլե
Տեփնաքի մաճիպ օրմալուր, կըս պիլեմիւն Փա-
պիլապըրն տեֆայեմիտեան տախի մաճիլ օրաճա-
զը Տիւլեյապ սըր :

Իտիտ, սիւալ իտերիլ քի, գանուանե քեֆա-
լեմ ճալիլ կեօրեկն սըրալտառ, Էսիլ Էապե-
առե՛կէ՛տե, Եանրի ֆարալըր քեֆայեմ կեօմեկեմ-
անն Ֆազրըրըրըն (Էճիլ ըրը օրուող զարմա-
լարըն իմ օրուանուրմազպըն իմաճրող օրմանալ-
ըր)

նեֆեր քեան, պիժին պիժին մտարը եմ-
քի թեպէս չունէ մահաբաժնի պարտաւարտ հար-
ւաքին Տաղբաթը հաճե՛ր թեպէ՛մ պիլրէ, չունու
տակի իրար խորքէ քի, մերումն թեմից գալց
գտարն, քեան տերտիանն զէլտան, քեանտե-
պեպիտան, եկապը Լիւրիցուն տեւարը դամ
ու քեանը գումարն տնչիւնտիքնէ, ճիկերի
բարե լարե օլնալե տնի :

Պիտե պու արտան օտա գարուտու գլորուլուր :

“Քի՛ն արի օ” — տեր Գրաննապ :

— Պե՛ննի պեն, մատամ Գրաննապ . . . պէն . . .

“Ապապ Լօրիս :

— Պուլուրուուդ, կիրենից,” տեր Տափօզերին
զեզեկտի :

Պապա Լօրիս իս, օրատա Տեմ պայաճըրը
մէ Տեմն գարուտուլուր ինձեքտ օրուլուրն-
տան, օտա գարուտուտան իւերի կիրեր . . . Ա ե
տու տեֆա իս, կիրեր մէ գուարը եւելի մէ
բարագ էլնու թեմիտան օլնալուց, զայեթ կիւ-
զէլ պիւ մէնքէն թեմկիտան պուլուրնալտե իս :

“Մատամ Գրաննապ, — տեր պապա Լօրիս,

— սից պիւ մերթուդ կեմիրտիմ, մէ պանա իս
պու մերթուպու Ան — Մերի թիւնտիտան մու-
պարք սու թեզիկ իտեն թե մերտիքտան, մէ ադ-
զէ Տիւպա թարափըտան կեմիրտիլ օրուլուրն
իմար էլեւտրանն պաշա, զայեթ իւլ զայե
պեճիտա մէ աճէլէ օլնալու ճիճեկէ . . . աննու
տե եօզարու չզգը պից թեպէմ էլեմէմ տախի
ընարուար . . .”

— Ինձիքաք բարաքմ (խոտոտաննապ) թա-
րափըտան պիւ մերթուպ, էլելէ՛ մի, — տեր Գր-
աննապ թեաճիւց իլե, մէ պատե՛հու մերթու-
պու արարագ . . . Թէլէքքեր իտերիմ պապա Լօ-
րիս, տե՛ր իլամէ իտեր :

— Մատամ Գրաննապ, նարը, Տիւ պիւ շէյ
իսմէ թմիտիլ :

— Իլարը, պապա Լօրիս :

— Լիւրնա էմաննեմ օլնուդ էլել իս գաֆա-
տարըրմ :

Պայաճը օտատան տիւարը չզգար :

“Լիւրնապ Մայեկե, չու մերթուպու տիւարը
Տեմնեմ խոպ օգո՛րնառանուց, — տեր Գր-
աննապ, էլել պիւ մերթուպ խոպիլնէ, գալ-
պիտան պիւ ետերի պեճուլուրի Տիւս ինձեքտ
օրարուլ :

— Այ Տե՛յ, մատամ :

Ա՛յ մերթում կենճ գըլ, մըգքիւր մէ թեմու-
պու չու ամիտերի սուրեթտ օրուր :

“Լիւրնեմ մատամ Պատան,

“ Ա պատա սարը մէ Տիւս իրեմէն կիւնլերի,
“ սիլնէ ինձիքաքըրը (խոտոտաննապ) տե՛ր
“ նեմէք տակիմ միւթատեման տիւր, լարն նե՛
“ նարըրէ կիւն, մէ նե՛տե Տիւս իրեմէն, վադ-
“ թիմ օլնալուրնալտե սըր, իտիս, Տեմ պու սա-
“ պաճ կեմիրտիլն, մէ Տեմնե միւրիլն մեր
“ թեպե աճէլէ կեմիրտիլն, եօրտա, պիւ Տափ-
“ թա խոտոտաննապ զարըլ օլնալը, պաշա

“ Իշնիղանն աշարը պիւ շէյ եկերին գոյմուշ օ-
“ լումագորնուլ : ”

— Պիւ Տափթա՛մ մի . . . մազ Լիւրնա . . . տե՛ր
պապըրը Տափօզերին զեզեկտ, — Տալբիսար,
“ տե՛ր պիւ Տափթա մէ թեմէք, իլա չու պուլու-
տուղամ էտեմենիլ մէ էնտունար հարն իդ-
թիլարննա, թա պու կիւնտեն, մէ Տափթա շիմ-
տի պու սաթմտա կիտից խոտոտաննըրը օլ-
նալըրմ :

Պատե՛հու մերթում, էրախիլերե տեճեկերք,
“ Լա՛ սեկիլիլու էլալարարմ, — ազգ թեպան
Տարեթեքեր սիլնէ Տաղբըրնուս իմտիլիմ սուա
մէ նկալարը ինձեմէ յէ ինպէ՛մ պուլուրնու
տուր . . . շեմքի, թա պու կիւնտեն կիտից չու
սիլնէ, խապերտար օլնալարըրը Տալե, կիրիմ-
թար պուլուրնալուրնուց, մուխամարըր պիլն-
լեր . . . զոմըրնուս, լարմ կեկէն նաթիճաթը, պե-
ղայեթ շայար ինձիքամ մէ աղի պիւ գամման
պընոյս գաարե օլնալուրնեմ տիւր : մէ լարը չու-
ճուգճըրղարըրմ, պի կիւնաճ պիւ Տալե տու-
լուտուղարը թաղարտե, պու ճիւլնէ կիւնաճ-
քեար պուլուրնալուրնալուրը, վաղաա պու գա-
պաճմտա թեմտիլերն տե՛ր տիւր . . . Լիւրն,
էլալարարմ, ճե՛նարը — ազգ տախի պիւ շաճե՛-
տի աղի տիւր քե, էլալարմ Տաղբըրնուս զայիլն-
անն նե գաար գամար կեմէքտ իս, պիլ-
գամ սիլերն Տաղբըրնուս տախի, օլ գաար գան-
լար կեմէքտ տիւր . . . ”

Ի՛լ էլէ Պանն, թեճալիւր իզըն պիւ պիլի
եկուցանէ պարալար, ինչեթ Տափօզերին զեզ-
ճեպիլն, քեանտ ճանարը Տաղբըրնուս, նե սե-
պեպե մկպի օլ գաար գորգու մէ էնտեճեկերե
տիւրը օլնար զոմըրնուս, զերեճէ պիւ շէյ ան-
լըյաճալար :

Մատամ Գրաննապ, Մայեկե տեճեկերք,
“ Լիւրնապ Մայեկե, պիւ իրամէմիտեն սաճա
պուլուրնալուրնա Տեմնեմ իտե՛րտիս, տեր :

— Լիւրնէ ինիլ, մատամ Գրաննապ, էլի ի-
տիլիլ :

— Մայիւմ եա, զեզե՛մ Տափօզեր, Է արթ-
ըրյա կեմէքտ հաճեպիլն, Լիւրնգոլուն պու Տափ-
թաթի խճեթիլն լարը պերալուր կեմիրտիս,
մէ էլտե իս օտան պաշա Տիւ պիւ փարալը
եօք իս, մէ գամէնտե պիլերիմ քի, շեմտի պի-
լարե էլալարն խարնուս պէլ ամբի՛ տախի եօք
տուր . . . մէ մաճպետե իս, պիլքի պիւ շէյ
իճեթիլարմ վարտը . . . Է իտի սե պեմիլ կիւ-
միւլ քեանտ մի չամպ պալարըրմ . . . իլի ա-
տեա շարափըրըրմ, մէ Լիւրնգոլունն եօթիմու-
տու կիւնտեն պան Տեպիլն ինձիլ պարուր
գապա իրերտեն պիլերթեկ պալարը արարագ,
քեմիրտիլն պիլերթե կեմիրտիլն ինձիլ կե-
միրտիլն . . . Պե՛նտե կիտից, էլալարն
գանդի մաճպետե օլնարըր նալարնալուրնա-
լըրմ . . . մէ սեմնէ կեմիրտիլն պիւ ճիւլն
միպար փարանն նարըրն տախի, եկեն սե՛ն
մերթում կեմիրտիլն . . . մէ նարթ տախի

Հետ, շինարի շնորհ ձենաղեղեր կենն քեման (1) տարի խնամելով օրումնագոտ տիր, վերնակտրել: բնական, երբոր տեղա ժողգուս կեյտիկի միակշ լու: քիկտե կասեմեկերի թարաքիրնանս զուհար: ետնիմե օյան, մե Տարաքեմոր լիլանթմասար: մե մուսակաթոր գայտեմեան (տրապազմութիւն) պուլունան, նեթուլեմի ձեպրեկե տեմեքեմեմեան օ լարար, պիր մեկուրեկի մուհնոլ իւլ խեճարեմ ժողգուս կեյտ:

Ը էյոլքի, իխնիյար, ֆարաշն կելնանն մե: քեշեկի արմազ իւզե, քեմտի կելնի մեքուսմա տարու ուգարո:

“ Բնորդ . . . լարնի, Տայտեկնիդ, չարուզ օ լունուզ . . . տեր մեքուսմ ֆարաշ, իխնիյարտի: թմայնն, մե պու արասա ըրթմնազ իւզե թըր: նազարընը ի ֆիշեյերէ: ”

Իխնիյար խե գամեմ Տեյանը տեր իւզե, մե տուրմայա թագաթըր գայմա՛ւը պիր Տայտե պու: լունուզնն, կելրի տիմրեկեյեր մեքեշեմի տըգ: մանան պուլունուզու թագարտե, պիր ժագեմ կեյշե՛ն, եանի պիր Տարեքեմ տարա գարը: թագպուլունան տեղունման ետման մեման. մեք: գաման քեմտի գըրը օլուզ . . . մե կեփի քիւ: կի բաշաթարար կեյմը: մե եանմնաս աղաւ: մագուս պուլունան ֆարաշ շօմաքեմ տարի ժաղ: տեփ խոփ . . . պիրտը իխնիյարն, եկաարընն շու տն մեասար իւզերինն տի: շինտիքե, ձի: կերի բարե բարե օյմագոտ խոփ . . . Ա՛ն մեք: գում միրի Տարեքեմ այագուս տուրմուշ օլուզ . . . ըլլաքըգաման խե, լե՛ճայն տիմեփ գագա: ըրդ գագարըզ իմեքտե խոփ:

Ա՛ճ, պանա օլա, ետ՛հու, Տայտեկնիդ, չարուզ օլունուզ, սաս՛հ էլ մեմունն մի: —տեր ֆարաշ մեքուսմ, գագաման էլ թեքուրեկեյոզն պիրտեյ: լեյնը իլե, —նե՛ գանն խեքեքնիդ, մեկերն տի: զնն օլ եփեմտի քեյֆնիդ կելն, պու կե՛ճ պու: րասա՛ մը գարմարըզ պիլ, գանն խոքոքնիդ: ”

Պու պեմ մուսմեկ իւզերինն իխնիյար մե: լեյն պաշարար, թագպուլունան իւզերինն պիր խաշ իշարեմ ի ետարգաման սանդա, կելնաթեմ մու: գաստեկ սուս տեքիւրեկեյոնի թօրունունն կելնն տա: եփ միրմը իւզեմ էյոլմքունն կելն, պիրտե պաշ մի: կելնն տիր, տրեմը օլ գասարը քեմաֆի տիր առա իլե: տեփնունն, մեք թիր տիրեքիլեյ շօմաղուն կելնունն գարաղոս պրեկ, ձենաղե արապաշըր: ըլնա տարի, այնթմապիլ թագպուլուն: գայտը: մարաթըր, պիլ եմն պեյան խոքը: մե Տայգպու: թեն տարի շու երի, տեփնա իճրա օլուզ պիլեկը: ”

“ Կե՛ ” գատար թեմեպիլ առեմ իմը շու իր: թիյար, —տեփտեկն սանդա զայեմ ետալ պիր սեւ իլե, պաշ միւլեզնն պաշ ֆարաշան, մե քիլե: տեփնն խաղիւնեման (պաճարան) կիտեքը, —պու: սանգա՛ճ քի խաղեքնիկ արաղըմը՛ կալը գայմայը ձենաղեկն . . . տեփննե գատար, կիւճ իլե գա՛ճէ արթմըրը իտիպ, մե քեմափ կելնալեկերինիլե:

կելնե պիլե՛ճեկիդ տիր. զիրա ժագեմ կելնիլ եաղ: լաշարագուս տրի, պաշ ձենաղե տեփնունն իլե՛ն կեյն օլմնըզ իլե, պարի շեքեկն գաճեմեկի տեյ: սն, ետան, նե սարարմ պն պեյոյե զեյիւրա կելնեքնունե . . . Տարաուս պու կիւն քեյֆիմ՛ կելար, Տեման կիտիպ, պեմտ խըշար (1) մըշար Տայգըրայարմ . . .

— Կե՛նի՛ կիտի քեփթեմեար տեփ, Տայտե պու: գարմ՛ Տայտե, շու միրայը ետեկըրիլեի (օ մուզ պաշարը սիւսի) մարտի թագըզ թագըշարը քի: խեթեմեկերի քիւրայայան գարընը (2) կեօ: պեմնե կիւզե կեփեքեմեան Տա՛, նեկեթնունն պու: տեյնը՛ միտիր, տեր պաշ ֆարաշ պալաշըզ սու: լեթիլե . . .

— Կե՛ գանն իմեմի նա, Տայտի, էյոլեմեմե կելնե՛ն Տեր քեւ պագար, —տեկն ձենաղ պե: րիր պաշ միւլեզնն (լուսարարագիւս) միւլեքեզ: պիրտե պիր տեյլեյիլե՛ իլե, —եմնա գարըլարն: գայպերի պի՛ճաղարըրըրուս պարտի զուր իմը: շեմ, նե՛ ժաղեֆեմ՛, քեյֆ քեմտիլեկերն տեյնը՛ մի տիր, պագմայը վերնիլըր պանն, եմնա, պա: գարար իմը, պեման օլարըն կեպեքերին պաղ: լալամամ եա՛: ”

Ա՛րգուսմանն կելնա տարի գուսուսանն իլեկի կիրիլեր: ”

Ա՛ղալոր ձենաղե զըմեմնաս զուհարա կելնն շու Տայեթմ, մասամ՛ Արանասաղն մաճուրեկեկե: թի գալպիլեկերի թեքեկա կելնաղան սանդա, մեքուսմ քիլեմեմի կելնիլեքեմն տաղու իլըրա: լեքարտե, էյոյե պիր նեմնը՛ մե պաղ կիլի սուուզ պիմա տեղունմանե, ետմեան պերուսե, խիլեմ լեկըր իւզերինն, ետտի սեքըլ քեյնեան զեյաստե քիմեկ կերթեմը: ”

Բ՛լեկտե տեղունման մուգաստեկ սու իմա ի: տեղեկտեկն պիրտի, եանի մուգալիս, շագաճը, սերճու՛ մե գըրըլ շե՛քեկի պիր իխնիյար տեմ՛, Արանասաղն մուգաստեկ սու Տալուզունա տաղ: լու եաղըն կիմտիկին կեփտիքտե, ետալ: սեւ իլե մըրգումն, “ Ա՛ . . . ալե Տիւսպու տա՛ճա տա: լալուս (3) կիրթմը տիր, Տայտեկնիդ, գօշու: մուզ քի, իլը տապանն տիր պարմուլ . . . տեր: ”

Բ՛լեկտե իրամեմեքիլեքնունն պուլունան պիր քեմն, մեքուսմ Տարեքեմալըրը, Արանասաղն գայպերն թագարտե կետե, կելն պու ձիւմե՛ մեքուսմունն շու Տիւրմեթիլոզն Տարեքեթիլեք գար: չի կե՛ճեմեքե կելտի, շի: քարիլեկեմ տարի իւ: գալ խոքը, կելն, մե տեփնուսանն պիրտե շը: գարաղան սանդա, պիր դաշ արմ տաճա ի:

(1) Գիլեմ՛ ժամարարն տեկեմեկի մագամնաս գա: լեթ սիւսի: մե մըրաղ նեմնան պիր շեյ տիր: (2) Փարտիսն պիլիւս քիլեթեքեմն, պիր թագար մտի: սուս իւզե կարթըլե կեթեթեքեք օլուզ, կիլեթամ խոն: գարթար մարթիլեկիլե քեթարա կելնալ գալ սերլե: (3) Գամեմըր քիլեթեքեքնն սուսեթեմն, խաստալու: նաճարար, պիր նեկե տաղալ կելնե կիտի: գարուս: սու: գարալար, մե խաստալունը պաճարար թեթ: քարաթըրը: մեք թիր տաղալն ու ֆարաշ տեկեթ գա: ֆեպեքեքնունն տեկեթըր: ”

(1) Սեւ - Թուս - ա՛րձեմն քեթեթեմն: ”

բու, ճիւղաւ տիւշիւոջ օտուզում՝ Եհնճճ, տիւշարը անկրկեղծան ամբեմ իմտի խոյ . . . Էլվէն, պիւ թարափառն արձ իսմէլիք, պիւ թարափառն տախի շարից զէ սեվինն . . . մեղքիւր ազնիմ կհինաճատ պուլունադլըղընր պայխ օլտալար :

— Ի՛Յ, տաճա պաշգա՞, — տեր բարաւ, զէ Էջիկ պիւր սերմնէն թէլափնուղ ինչ տիւայ խոյր թիւ, Յրանստարն գայլի պիճուպար օլմայա պաշար : — Դա՞ բեւեբիմ . . . արն տնայմ տախի այնի կհինաճատ պուլունադլումու կիկրափ խոյրիմ . . . շու՛նքի պիւր իղթիկարը շէտիս բէնէնիտակ պուլունադլապէ խոյր . . . արն տնայմ էլալարը կէլիկ շղզմար . . . պէն տախի մերգումու Տեր տարրաւ . . . Տա՛ շինտի կէլիւր Տա շինտի կէլիւր իսմտիլէ, պէրէնն քակ խոյր . . . ազրուէմ թեար պիւ թիւն սամթըրմի շու խէլէնանք ալ իւզէ կէլեթիմ . . .

— Տաճա պաշգա՞, — տեր բարաւ : — Դա՞՛ բեւեբիմ . . . էլալարըն, գայիֆիլիտի կէտիւրիք, պիւրալ քեպի գուլիէն թիւպիւնիմ նիկէնիլէ, Էննէք մաղթարընա, ճիւղինէ շարայ իւննտիկիմ ինն, իմտիկի թազիւրէրի տիւշէնէրէք, կիւայ իւնն քուէրի տէրի, պու Տափնա պաշա գատար, մերգումու կարայ սեջլմիլ օլտուզումու իմիրափ խոյրիմ . . . Ի՛ Է պու կալանը սեջլմէրիլիմ սեպեպ խոյ, տէրիլ պաշգա պիւր շէյ, իլա քեխի բայրմ օլան շարար տախի, մերգում ինն սաղլանալըղընու խարիէն պուլունալ տար, շինքի, բէք շոգ շաղջմազակ օլտուզուման, պէնանի զէյառէ քեխտիտիս իւշիպ գուլիէն թիւնտիս իմիրնիս իմիրնի տեր : — Ի՛Յ, տաճա, սեջլմիլիւր, — տեր բարաւ : — Դա՞՛ բեւեբիմ . . . պու սաղլանալըղընու իլիմտիկիտէ . . . Դէնտարը բերկըրիկարըն, պէն ճարիկէրի Տաղլընտա լըրը պուլունադլար . . . օլ կէնի պիւր թէնթիւպէ զմիւրնտա տախի, իլճարը բէմալը իլայէն ու թէրբանիլէն իւննէք . . . զէ տայլան թիւղ ու թէլալմիլիլէն իւզգի պուլունաճաղ կերակ . . . Տէլալմիլ . . . շիտտէնի քեւեբիտան շալի, Տալիման թէլէքրիլէ շղջընմազ խոսարն տախի ճէտարէն իլիտիմ . . . իտի պու պարակ տախի, կհինաճատ պուլունադլումու իլար խոյր խոյրիմ :

— Պու Տափնմար բէք ֆէնա կէլալիտիտիլ : — տեր բարաւ կիմիւրնէ սեջլմիլիլ թարըր սերմէլչիլիլիլէք : — Էլվէն, պու Տափնմար ֆէնա . . . շինքի, մաղթարըն խամըրըրըն, ապխիս խարիկիս խամըրընու զէյառէ իմիրար ու իլայէն իմիրնիլի . . . Է՛քընն Տա խոյ . . . տաճա՞, սեջլմիլիլ գապալմ : — Էլվէն, կա՛ բեւեբիմ, — տեր Յրանստար, պիւր բերնանիլի զին իւզգի, — իլվէն, Էն զէյառէ կհինաճատ բարըրտա պիւրի պուլունալ պիւրիմ . . . զէ տաճա ալիլիլ քիւնաճարա տիւշար օլաճալմ՝ տէրի գաղթմազակէր :

— Էլվէնիլիլ : — Ի՛Յ իմ, քեւտի ինչ պերապեր Միպերիանըն թա ինքուլէրնան իրն նէֆեր կարիպեր . . . Մ. մարեշալ Միմանու գըլաղըրն տախի կէլիլմիլ տիւ . . . Տիւն սաղլան մերգումէրէ, լալալմ կէլէն տալարը օլումալարըն թէլէրիլ լալէտիլիման, պիլալմ քեւտի խոսարըն, մեղճեպէն Տէլ ար կարաքէ մազքիէ օլումալարըն, զէ ըն պէլ շաղջարընա պուլունադլարըն թալտիրտէ, Տալա շինտիլէ գատար, զէ պիճայի միւպարէրէ (Շալալի) նայիլէ օլումալարըն տանալ պաշգա, մաֆիմիլ (Միլունիմ) տախի, էլվէն կա՛ բեւեբիմ, մաֆիմիլ տախի օլմարը պուլունադլարըն . . . սեջլմիլիլիլ իլիմտիլ կիման, Տիւն ու տէճէլիկ կիլիլիլմար օլումալ . . .

— Ի՛ջլէ խոյ, մերգումէր պիւր պուլունադլարըն, — տէրի, պարըրը բարաւ թէնճայիլիւր ու Տիւնալ իւզգի :

— Ի՛Յ, կա՛ բեւեբիմ, պէնիմ տախի տէրտի տէրունիս մաճիլ օլան իլիմ օլ միլաճարալըն, շինքի կիրք պէն մէ կերք Եհնճճ, մերգումէ կարիպեր Տաղլարընա, բեւեբ ու մալիմա մալալիմա պուլունադլումալ կէլիտէ, կիլիլիլմար օլումալարըն կհինաճարա լալալարըն, պիլալմ պիլիլմ պիլունադլումալ օլումալարըն կէլէնէք տեր, Էջիկ տէրիլ մի, կա՛ բեւեբիմ :

— Էլալ Տալ . . . շինքի, անէրին ճանարըն սէլալմէնիս ախշիմնէրիք, պիլիս մալիպէլի զիմ մէնիլիլիլ տար, զիւն, Տէր շալան քեւտի միւրիսիւնիս միւտիլիլէնիլ թաճընտա տար, — տեր բարաւ :

— Տիւնէք տեր քի, կա՛ բեւեբիմ, մերգումէր միւշիլը (մաճարա) կհինաճարա տիւշար օլումալարըն թաղտիրտէ գոճամ ինչ պէնիմ տախի այնի տէրնէտէ կհինաճատ կիլիլիլմար օլումալարըն իմալ իւննէք տեր, Էջիկ մի :

— Ի՛վիլիմ, — տեր բարաւ, — շինքի սիլ շինտի մերգումէրին զիւրն ու մալիտէսի կերպուն օլումալունադլալիլիլ, զէ շինքի կիւպարտա իրիս թիլյունմա լարըն կէլէն թալմալմիլը միլարիմ ինն անա մէ պապալար, անիլին Տէր պիւր կհինաճարըն ճէլալարըն միւրիլէ պարթու պուլունաճաղարըր, թալալիլիլիլ, մերգումէ կարիպերին կհինաճարըն ճէլալար տախի սիլուն լարըն կէլէնէք տեր :

— Էլալ մաճ, կա՛ բեւեբիմ . . . իտի Էջիկ օլումալար, նէ՛ կարմալըն, զէ գա՛նի թարիլի թուլմալըն, իլարիլ իտիլիլ պանա, զիւրա, Բէլալ . . . միւրանալմ խոյր կիլիլ, պիլիլ միւրանալմ խոյրիմ : Պէն պիլիլ, պիլալի կէնն զըլար շու պուլունադլարըն Տալիտէ, նէ՛ գալար կիւն մէ սամթ զէյառէ գալըրար խոյ, օլ գատար զէյառէ քեւտի իւզրիլիլիլիլ ճէճընն ամէլիլիլ տալիլիլ թէլալիլ իմիրն օլաճալարըն, Էջիկ կէլիլ մի, կա՛ բեւեբիմ . . . — տեր Յրանստար, իլվիլարըն շէտիս իւզգի : — Ի՛վիլիմ . . . տէրի ճէլալ մէրըն բարաւ, —

պառ տէ՛հէ՛մ քեզման մտաւիշխեմ թա շինտի պո-
տառմասն տախի, կերէք սեմն, մէ կերէք դոճա-
նքն իւղերխոտ կուլունմազտե տիր, մէ հեմ տե
նէ՛ հնն մտաւիշխեմ, պի՛նքմիտնիւ ճա՛ն մե-
տաւիշխեմ ճա՛ն . . .

- Բ՛սմն, Բ՛լաճ . . . պեմն հայտեմ մերհա,
մեմ խոնիւղ, - տեր Գրանսաղ աղայտար :

- Բ՛լ մեմնեկ տերա ու դասալիմ ճայիղ
տեյի տիր, - տեր բարաս, միւրայիմե տիր թարղ
իւն, - հաճտե, իւղպարղ գրգար տաա՛ իմսիներ
քի, Բ՛լաճտան օրմաւ տա, էլինիղ տեյիւղէր
. . . Բ՛լաճտեմնիւ կէրք պիտեմ, մէ կերէք
ե՛հինդտեմ, թէք կիւղէ մէ աղիղերե մախուս
խորեմնիւ պայմալարը պի իմնիւղաճ տըր . . . զե-
րա, Տէր նէ գասոր, մաղմիւրե ե՛հինդ իման-
տըղար մեղեքնտե պուլունմազ հոտե, զանն
խոեքիմ քի, ալմեղ շեմտ, մաճիւղալմը տիրեյ-
եկտիտի իմա ու իմա իմե՛քտե տիր, եոյն տե՛-
ժիւ մի :

- Է՛ս բեռերիմ, մերգում հաղգնտա տախի,
Բ՛լաճա նիլաղար պուլունմազ կըղեմնիւ իմեմն տիր
. . . - տեր Գրանսաղ Տիր սն ու էտմ իւղէ, -
տասա ե՛հին, լու՛միք Բ՛կպպսնիկ մաղհար պուլ-
րալամմաղ տըր . . . Է՛ս իմեմ, պիտեմ կէլաղմ
տախի . . . օլ միւղարեք լու՛միք ու քերեմեմն
մաճում պուլունմազտե տիր . . . Բ՛ճ, եւ՛ բե-
տերիմ, - տեր Գրանսաղ կեղեքերիտե կաշարըն
սիւրեք, - ի՛նմ պեմն էն զիլատե տեքտե տե-
րանիկ մաճիլ օյան սեպեղէր, աճաղ պու ին-
Ֆէք բերեքրուե իւղարեմ պուլունմազտե տիրեր :

- Է՛ս՛ տիմք տիր քի, նէ՛ է՛հինդ, մէ նէ տե
կէլաղարը, մաճիլալմը տիրեկերիտե կաշար մէ
իմա իմեմն քա՛տ տիրեյ, եոյն մի . . . - տեր բա-
րաս ինե՛քքեր իւղէ, - պու մաստե ալըր, մէ
հեմ տե թէք տըր տիր գաղտե տիր . . . Տիմք
տիր քի, պիտեմ կե՛ն գաղար, պիմիմն պի-
միւն մեղհեպմե թախմամա միսճիմա պուլուն-
մազտե տիրեր . . . Օ՛ւլալըար, սիլին եանը-
նըղա դարըղարը միտա՛տե իտ, պէ՛հեր տա-
ղղա, օլ պապտե բեք Ֆեմա իւրեմնիւրուե պաշ-
գա հնը տիր շեյ կեօրեմնե՛քքերի տերերա
տըր . . . Բաղը նըրղ քեմնիկ . . . մէ պար
սիլին պալունմազ, ի՛նմ պեմն սիլե տեղեմն
կեմաճտան գուրթուլաղմ . . . Գու ճան մեու-
լիլեմնի տիր ճա՛ն . . . Կե՛ ալմ մտաւիշ-
խեմ . . .

- Է՛ս փո՛ղ Բ՛լաճ, եւ՛ բեռերիմ . . . ինմ պե-
նիմ տախի էն զիլատե քեռեր իմնիկ օլ քե-
շե տիր . . . լաքին, շե շարէ, պիմմ նե՛ կարա-
լում, նէ՛ եւլ իմմալմը, էլնտե՛ն նէ կերիւ,
Է՛ս բեռերիմ, երիկիմ սեմեմն պերու սիլին
քեյալմ ու նաօհալմըղա, պիբճաղը Բ՛կպպսնի
կիպի, իւղայեմ ու իմալմը քեմալի իմտիկիմ
պիլմութիւղ, իմտե, պու պապտե տախի, եեմնի-
շինիլ իմաուրմա, մէ նեպի՛հի միսճիտեմնիկ
պեմտե տիրիլ ի՛մ մէլիկ :

- Ե՛յ, իմտե եոյն օրագա, օլ խուսուտա,

պեմ քեմտի մաճիւղէ յի զեմնիմնի կաա սիլիլ, սի-
ղե նաօհալմ մեկերիմ քի, է՛հին ին սեղ պի-
լիլ խոեքեր, մեքու՛մ իւղպարղ գրգարը, պիբ
մաճալմըրա իմտալմ իմմիկիմնիւ . . . է՛նմ օ-
րագա օյարա լաղմ կեղեմն եոյրեմնիկ :

- Ի՛ն էմնա, եւ՛ բեռերիմ, պիլիլը փոլըր
հախիկտեմ նաօի, եոյն մաճալմըրա տըր մէ-
լեպիլե՛քք գաղարեմնիկիմ օյաուրը շեյլե տա-
տան, հալմեմ, պաճիլը սիլաճալըղան, իմապ ու
նեյլ իմտիրտիկ պեմն էլեր սեպեղտեմ, պիտե
կէլաղար՝ տախի մաճալմե ալմըրը տըր :

- Է՛ս, կեօրե՛լ օրմունտեմաղ շինտի . . . տն-
սիլիլը առեմ նէ՛րեկեր գասար կեօրեկերիւ, մէ
պաշնա նեկ ք կէմիկիւր . . . - տեր բարաս երեմ
տիր սեղիլերիլ իլե, - պարըրղ Բ՛արբիլե . . .
պեմն նաօհալմըղար տիլետի . . . մէ շինտի
խե . . . իւրեմն իմաճա Ֆեղպիլի տախի կալուն-
տա, տիր իւրեմնի ալմի օրագա տըր . . .

- Է՛ս բեռերիմ, կէլաղար՝ Բ՛կրիլ օլ տախի մե-
Տե շայան խասեկեր իլե մեկու՛ք պուլունմազտե
տիր . . . օլ դասար ինե՛կը գաղղ, մէ օլ գասար
է՛հի առաղաճ տըր քի . . .

- Զ՛ի՛ փայտե քի տիտիլ խիլ, - տեր բարաս
տասա զիլատե երեմ տիր սեղիլերիլ իլե, - օլ սիլ-
զին մաճե շայան խասեկեր տեղեքրիկիւ, ինե՛հ
կեօրեկերիլըրուե պաշգա տիր շեյ տեյի տիր-
լեր, շեյլե քի, ճիւղեմն տիր շեյլման ինե՛հ
րին բաճեմ կեղարեքրուե, քեմալեմ մաճիլ օ-
րպոյ կիտերիւ . . . զերա, շեյլմալար տայիմա,
տիրտիլ առեմնիւրն իւրեքերիլ օրմալարա խ-
քեան խոլերի . . .

- Է՛յ մի՛ Տիր, կեղարը կէլաղար, - տեր Գրան-
սաղ կեղեքերիտե կաշար տեղեքեր, - պարե
հեր կիւն մէ հեր առալմ, մեղգումն կեղարը
տիրտիլ իլե ինե՛կը գըլմաղա իլին, բեճալար
մէ նիլաղար իմմեմ . . .

- Գլե սիլե Տիր մաղմ սեղիլեմ քա՛տ խիմ, -
տեր բարաս, - սիլ մերգում հաղգնտա բեք
սեղգամըրը մէ գաղմի իւղէ պուլունմազ մէ
ի՛նմ շինտիմ Բ՛լաճ սիլե սեղալար պուլունմա-
զումաղ գաղարը միլմեմն տիր, եոյն տիր տն-
սիլ կէլաղար, տեյիլ քի շինտիլ սեղիլիկիւղ մի-
սիլու, քեմալը մաճալմեմ իւղէ սեղիլե,
քեմտի տիրտիլ իլիլե տիր գալմ տասա զարեմ
մերիլ օյաուրըղա, իլա շինտիլ գասար,
քեմալ իլե տիր իմարալմ շեղիլեմնիլիկիւղ, նե՛
սեղիլ յօր Կ. Կեմարան, շիւրեմիւլ Է՛ս
օյաուր տիր ալան վար իտ, քեռտե միմա տն-
ան տիր իմարալմ ալմ, տե՛մ յօրա . . .

- Է՛ս փոլար, եւ՛ բեռերիմ . . . պիլմութիւղ
եւ, տասա շինտիլ գասար, իլք տե՛ք օյարա,
իմալմա գուտալու պուլունմազալմալ . . .
ապա մէ տալ կէլաղարը ինե՛ք իմմէյլ քեմտիլ
խոլմեմ խեմմիլմ տիր . . .

- Ս՛ ապա . . . սեմն ճանընն սեղալմտե
պուլունմաղ տախի շեքՏեկերիլ, լաքին Է՛ս քո
ինե՛ղա հաղգնիկերտե բաճիմ տիր . . . պարե,

նան իւմփայերի իւղերինն, քէնտի զէ՛ձեօինն մա-
լիմանք միւրմէյի միւնասոյց կէօրմտիկինտան պաշ-
քա, քեղալքը մկրգումէյէ օլ խուսուսա Տիւ
պիբ շէյ աւանարար իշին, զըլլարա սրգը լծէն-
պի՛Տիբ իձմիլ օլաուրա տեր խամբը օլունմար
տըր) :

« Գիմք տեր քի, — տեր բարաս ճիւղնն սիւ-
քիւնտէն սանրա, — է՛Տիւնիլ շիտի փարխտէ
տէյիլ տեր, էյոյէ՛ մի :

— Խաւր, բեւտերիմ . . . լաքին եւ՛ պու ախամ
վէ հաստ կարն սագա՛Տ, մալմըգա կէլէ՛Տեր
տեր . . . :

— Խմտի, պէնի՛ տիշնէյինիլ, — տեր բարաս,
եկնտան պիրալ սիւքիւն իւղեք աուրուսգասն
սանրա, — մկրգումէ զըլլար սէլտիրը սելամլիտէ
Տեր գաւ ապրող պոյց խոկերի խե, օլ գա-
տար զէյտան ճէ՛Տննէմին գարուստան կարն
կիմմիլ օլաւրար տիմբտեր . . . Ա է՛ փալմ կէլ-
տեր՛Տ, Վլա՛Տը զպապարնն ստիկ մկրգումէյեր
պէյ՛Տիքրինտէ քեւտի շիտանլի խոնէկի ի՛Տիմ-
մայտն տեր, շիւքի, գանդի ստամա մէ գան-
ճի սանիյեկտան էօյ՛Տէկիլիլ, անճաք քէնտույէ
մալմա՛ ստեր, մէ մատան քի մկրգումէյեր տախի
պիպի՛մ կիպի պէնի՛ տանմ տիրէյեր, մաւալլա՛Տ
շա շիմտիքի պուլուսգալար Տարտէ, Տաղգալ-
ըրնաս պիբ եւրի՛ շաղգ փաղ օլաուր օլաու,
պէլ քի էպէտ էլ ապաս կիննա՛Տքեար գալաճաղ-
լար տըր իմտի, թա պու կինտան, մկրգումէյե-
րին ճան կէօլէրի ալլարալար, Նուրու կրճի ին
միանէլէր զըլլմնար տըր . . . վէ պու խուսուս
տա խե, մկրգումէյերն պէ՛Տեմ Տալ պիրմանաս-
լերա իրցա օլունմարար ինայց խոկեր . . . Խլմէ
պուտար սիղնի փաճիպէյի կիմմիլիլիլ, վէ պի-
նապիքրին սիղնտան սարու վէ միւրատըրը պու-
մատուր :

— (Մ՛Տ, էօվէլմ . . . եւ՛ բեւտերիմ . . . լա-
քին, նաւը քի սիղէ սեյուլտիմ եւ, շե՛ շա-
րեքի, Տալմիլը բէք բերիշան սար :

— Պիլերիմ, պիլերիմ, լաքին գարար եօք,
չիւքի, զալրէ՛մ ու իձիկաճառըլ քիմալ մեր-
թեպէտն տեր, քիւգալմ պու ճիւլնէ, մկրգում-
էրին սիղնի կարնըրտա գալունասա օլունալ,
զիւր, պիլգալմ սնն բենտի մկրգումէյեր թա-
լիմա՛մ օլ փաճիպալմ տիշիյեկէրին էյոյրէմլէյէ
շարըշան տախի, կերեք է՛Տիւն վէ կերեք էլլա-
տըր լմարափրնտան զու՛Տարա կիլէ՛Տեր անիւղճե-
ամէլ ու Տարբէլմէյերն, քիլլիլ Նիյեկն ու զա՛Տ-
մէլմիլիլ, բեւտիլէն պոշա չըգարըլ վէ մա՛Տլ
խոնէ՛Տիլէրի պի իլմիկալճ տըր . . . տիմք տեր
քի, Տաղգիլ ի՛Տիպանիտն ճէփպարն պորճու
պուլունասգունուլ . . . վէ սիղն Նիյեկնիլիլ-
տն պուլունաստա, քիւգալմ էլլմիլիլտն կէլէ՛Տ-
ին խալր ու սեփալպարն իճարտըլ, խրիմի-
յանըլ խամբը ինն, շէփգալմը պոյց իւղեք,
պաշպարար ինրա իձմէլի տիրէր :

— Մ՛Տ, եւ՛ բեւտերիմ, էկերէլ լու՛մք ու քե-
րեմիլիլ սայեպնտէ, շու ֆիլլէ բերս սեփալպը,

պիբ տէֆա ինրայէ կէլտիլին կէօրիւր խե՛Մ, Նե՛՛
լատտէրտէ իրճարը լծէ՛Տեր քիլլերտան պուլու-
նաճաղըլ պիլէմմէ՛ արմըլ :

— Պու ճէփալ միւրմիլիլ պիբ շէյ տէլիլ
տեր . . . գաղաղար մանալմըրնտան պիրիպ-
նին միւտեր գառնըլլա (սիւքերէթօր) աւսմալու-
զում փարալ, մէ մկրգումէյեր խե օլալա խեմ-
տիքրինտէ, քեմալ մեթմէպէ թա՛Տիտի մալի-
մանը լաղըմ խոնէ՛Տիլէր շիւքճէտն արի տեր
. . . փալաս մկրգումէյերն քալարը Տալլերին պէ-
յան իլէ, առեմլէրնտան պուլունան պլլըրտան
պիրալ շէյ լծէնպիլ իմպիլիլիլիլ, լաքին Նե
գատար լծէնիլ օլունա, երնէ պիբ ալլըլ վէ-
րիմպի լաղըմ կիլէ՛Տեր տեր, տիմք տեր . . .
Պունտանաս գալմի Նալար, էլլիտէ տախի խե-
մէրէր . . . Պունտարն բեւտիքիտան սիղն
գաւտիմիլիլիլ խարիճիտան շէյլէր ալլըլէր, էյոյ-
լէ տէլիլ՛ մի :

— (Մ՛Տ, էօվէլմ . . . եւ՛ բեւտերիմ . . .
— Խմտի, Նե՛՛ շարէ, պիբ միգատըր շէյ պէնիմ
թա՛Տլմը Նեպարեմիտն օլան ստաաղա սանար-
ըրնան չըպարտալ, վէ պիբ միգատըր շէյ տախի
պաղը զեփալմը է՛Տի սեխալմէմտն դօրարտալ,
պիլգալմ պէն քէնտիմ, օլ պապտէ լաղըմ կէլէ՛Տ
մաւտիքիմը գալրմալլըլ . . . վէ իլլէն օլ
փալմ մկրգումէյերտէ, մանալմըրա կիտպի-
լիլիլ :

— Մ՛Տ, եւ՛ բեւտերիմ . . . խեղալարմըրը
(պիրիլէ) սիլ պէնիմ . . . վէ քեղալքը մկրգում-
է շաճաղարն . . .

— Պէնիմ սարու՛ անճաք անլէրն սելամլիլի
րու՛Տարնտան իպարեթի տեր . . . լաքին, կերեք
մկրգումէյերն ճառարար սելամլիլ խամբը ինն,
վէ կերեք լու՛մաճաղըմ լմարիլ ու լմապիլը-
լէրն գալմիլմալ օլունար ինն, շու սիղէ խոն-
նէկիմ մաւալմէլմը զըլլմնտա, պիբ շալ շարմալը
լաղըմ կէլլերտէ տիրէր ոի, անլէրն տախի էօ-
վէլլիտն պէյան վէ իքնտան իլմմէլլիլիլ :

— Մ՛Տ, սեյլէյինիլ, եւ՛ բեւտերիմ, սեյլէ-
յինիլ, վէ դաղալիլէլմէրի պապրնտա խե,
զէրրե՛Տէ շիւքճէնիլ օլունան, զերա գալմն ան-
լէրի դաղալ օլունալունաստան Տիապ իմտրտն
պոշա, սիղն կեր ու լծէնպիլլէրիլիլ, բուլի
զէմիտան, Տիւ պիբ շէյէ տէլիլիլմէլլէ՛Տէ կիմ
տախի, էյ՛Տեր ճի՛Տէն էկին օլապիլիլիլիլիլ :

— Վլլէլա շունա պէյան խոկերիմ քի, մկրգում-
մէյեր, թա պու ապալճասն, պէնիմ բէ՛Տեա գա-
տըր . . . մախիքիլիլիլ, մանալմըրա կիմմէլլիլ
տիրէր, տիմք տեր քի, շիմտի Տեման պու սա-
անտանս պիլ կիտպի անլէր մկրգումէյէ լծէլմը
իլմմէլլիլիլիլ :

— Մ՛Տ, բեւտերիմ . . . պու սեյլապիլիլիլ
միւրմիլիլ տէլիլ տեր, տէլիլ պաղըրը փրունասալ :

— Մ՛Տ, ինն անլէլ մի տեր, սեպէլ :

— Մ՛Տ, Նե՛՛ օլուր, Նե՛՛ փարալ :

— Մ՛Տ, Նե՛՛ ինն իմ թա՛Տիլ իլմմէլլե՛Տէ, էյոյլ պիբ

— Սուս տարուպ ձեխազ վերմեմք, ետան սեչլեմք տեյիտիր, տիմք տիր քի, օլ վազիմ մերգումուն օլ խուսուսուս Տհէ պիր սիւսիտն ձեխազ վերմեյեճեկնիտի պէտան իյնեմնիւր Լաղում կէչիր :

— Վ զպաս էջիմք . բէք իյի պիր առեմ տիր, Լարնի օլ կոյտս պիր ձեխազ իյնիտիկնուն, գուս տարուպ աճեղ բեչիկձեյի տախի պի շէքք տիր . . . վէ Տիտեմն ու զաղապը իսէ զայեկն մեճէմնեկիզ տիր . . . եւ՛ ըւտերիմ, — տեր Պրանսապ, դոճանընն թապիսանընը տեր խաճըր իմտիրձէ իմիյերի իւրերեկերք :

— Ի կէրչի դոճանընն Տիտեմն ու զաղապը, սեչլեմնիկնիտն կնչ պերձէ առճա շիտեմն . լի օյունչ, օյաւ խոտ տախի, կնէ պեչլե պիր միւս պարէք տաճա զըննրտա, պիւ ինքիմխար ու մեմ նուտն, յեկ . Տեր պիր շէյի կեպիւննիւնէ ալազ վէ իմէճամիւլ իմմէյէ Տաղըր պուլունտապըրաւըր . . . — տէյի պաղզօրք բաւաւ, զոպապտոր պիր սեչլեյիյէ իկէ, — նէ՛ զանն խոխորտունուզ, մկերչ ըտյի տրդա, քիտալ սեւաճեմնի ճան իյնեմն յի օյունչաւ պիր շէյ՝ մի զանն խոխորտունուզ սիզ . . . Վ է, մկերչի պիր կիւնաճքետր պիր սուրեմնի տառետորունէ խզքէ, ձենապը Կապալապըրա զուլուզ իմմք իսմէտախի ինազտիրա, ինազալ տիմնտա կելիտ, վէ պիւնիտն վիճուտնին ինքերչիքր օրմտարնտա մճարճ ու միւնչազ օյաճաղն, տեր խաճըր իյնեմնի՛մտիր :

— Ը՛ֆիլ պուլունտազ, եւ՛ բեւերիմ . . . ա՛ֆիլ պուլունտազ, — տեր Պրանսապ, պիր ինչպիմնիյեկն ըլիւր քեւեր խզքէ . . . Վեգամ, դարմ Ֆաղրունտիպուն, տիր, կիլիմ, կալընը պիր սիւսիմ աճա Վար տեր . աճան բեւերիմ, կէրչի պեչլե խուսուսարտա սիզ քնտի բեչլեկնիկնիտի պէտան տիրիզ իյնեմնիւր . . . աճեպա քի՛՛՛ ընճպիւրիք խեճէք տիր դանա :

— Վեչլեյիտիզ պաղապըր :

— Պուլլ խոկեմ քի, Ս. Մարեշալ Միմն Փարիս ալակն իյնեմնի, էջիմանէ քենտի ջոճա զարընն ներտն օյաւազընն սիւս իյնետի . . . օլ վազիմ, զեվաղ զոճանըրազում մերչում կնիպ պիր առեմն նէ՛ ձեխազ վերմեյի տիր :

— Ս. Մարեշալ Միմն ալակն իյնեմնիտն, անիտն սիզ դանա պիրտիմնիկնիպ, վէ օլ վազըն . . . պեն մուտն իճապըր սիւշինիւրիմ շեւքի, պիր բեւեր քենտի կեպալապըր Տաղզըն . տա աղբըտըր օյան Տուգուզա մուզառտեմտիրն, աճապ անրերն ճանապըր սեւաճեմն ուրտունտ սարք ու իսմիտալ իյնեմնի տիր : Կեւտըրան կեվէ, վէ բեւերն տախի մաքիվզըրուն Լլըճ վարտըր, վէ կիլիկ կմոտն Լլըճա զուլուզ օյունտապ Փարզ տր : Խոտի, իյի սիւշինիւրիզ Վիզ պէնիմ պու ինքերիտի զապուլ վէ ինքս իյնեմնիկնի ինազտիրա, է՛վիլա մերգումէլը վարմայի կիւնաճոան դարմունտալ օյաճապըր, — վէ սիզ տախի անըրնն կիւրեւունէն դուր իմօյունչ օյաճապըրըր . . . անէր տախի սիզնն սե-

Ֆայեմնիտի Տիտեմնա օյմազտն աղառ զըննաճաղար . — վէ գուճըրտանտա զաքի նազար, պիր Պրանտա մարշալընն քերիմէլերի, մանա . . . իրըր կնիպ պիր ալիլ մաճէպուր, պէր վէճճի մաճիտալ . թալիմ ու ինքպիլի օյունչ օյաճապըր : — Ը կէրչի քի, բեւերիկնի պիր կիւն Փարիս ալակն իմիտն, ԿԿԷՐՆ ՄԷԳՈՒՄԻԼԷՅԻ ԿԵՕՐՄԷՅԻ ՇԱՆԵՍԻԷ ՊՈՒԼՈՒՍՅՈՒՐ ԻՍԷ . . . քենտի զըղապընն կարը կապախի, վէ պուճըրեկնիմնէ պիր Տաղիք Տաղտի գուլապտն իտ, անտար, ինքպիլիտի, մալեմնիմըր, վէ էջիլ ըրզ պիր Տարտն պուլոր, վէ իշիմ օլ վազըն, մերգումէլեր, նէզար Պարիս մաղպուլ ու միւսարէք ճանիկեր սայրըճաղարընտան, բեւերչիք Տաղզընտա, անն ու բաճմնիկ իրճիյեյի իսմիտալ տեճէրչիքի իճճիտալտն, վէ բեւերչիկնիտն իտ, էջիլ պիր անն ու ինչպիմնի Պարիլէ կէտառն իճճիտաճըր պուլունտազու աղտար տր . շեւքի մերգում պեղալեմ առճիպ շիտեմն, ձենքճի վէ զալիպաճըր պիր առեմ տիր : Խոտի, նէ կարպ, վէ գանիչի ինչպիլի ինչմաճաղաղապըրա գարար վերնիլ արմեղ : Կաճեր իսմիւր Տեր պիր շէյի կեպիւննիւնէ ալապազ, պիւսարէ կնեճ զըղապընն ճանապըր սեյաճեմնիտն մուճիպ օյունուզ, կոչ է կէրչի իսմէմնչիտիզ, տիլիզ զոճանընն Տիտեմն ու զաղապըր գորգառտանտն նաչի, պիւսրեկնիտ, Տեմ պու տրանտա, վէ Տեմոս օլ պիր տրանտա ինչեք օյուլ կիմէլերիտի պիւս օյաւագանս պաղապ, պիւտանն ալէյճ, քենտառն Տոճաղառ տախի ինչճիւրչիկ վաղ իմմէյէ գալար վերմէյի, երմեղապ խոխիլ :

Շէր նէ գառաք Պրանսապըն բարասընն չուքըրապրտանտա տարր շիտեմն ու ինչատալ (աննեկողաճանաճիւն) անըրտար խոխիտն, քենտի պուլունտազու մեմերիյեկնիտն իսմիկնիտընճա, աղբընն վէ Տաղզըր օյաւազու տախի աղբըրտար խոխ, շեւքի, մերգում, էջիլ ըրզ վէ տառետիլ պիր բարտա օյմաղիտն, բեւան սեչլետիքերիտն պիլգալմ քենտառն տախի կըրեմն օյունչ պուլունտազտն խոխ, շեչլե քի չու խուսուսառ քենտալէ վերիկնի ինչպիմնիտն նէ նիկնիմ մեպիլուտաղան զերրեճէ պիլմիտիք Տաղտ, քիօք քենտունտ Բոստնն ալէմնիտի իրմաճեմն իմմաճեմն օյաւաղաճանտ, մառա՛ Պրանսապա, կենճ զըղապըր մանապըրա կենտարմախի գրմընտա իմտակի ձեպը ու իրաւանտ, պէճեմն Տալ, պիր կարտեմնի տրտառն ինչա վէ կոս իմմիլ պուլունտաճաղ տր իմիկապըր գալիսին զաճիպ պուլունտազտն խոխ : Կշիմն Բոստնիտն տախի պուլունտաղառ ձեմիլիկնիտն (միւսարտեմնիտն) են զեյառտն տիկալեմն շապան վէ ճիւրմն նեկնուտն սայլուն ինչապիլ ու ինչպիլիկնիտն պիւսրիտ, տայիտա էջիլ ըրզ վէ տարտեռուն պիւմանիլերի, պիրեր պէմն խոխերք, քենտի քենիկնի շեքիլէ վէ Ֆարիսալէրիտի, անիլիտն մալիկնիկնիլիկնի շիտեմնի գառաք ինքա ինչպիմն շըրջ օյունչ խոխ, վէ Տալտա տալի օյաւազա տր :

ղեկառ է եղէ քիմտներ իսկ, Տէր պիւ շէյտեն
խաղերապար պիտաբար թաղարեան, Տաղարեան
թէն, Տէր նեկի քիմտերաբար թաղարեան, մէջա-
րեկի քիմտի իտար իմեքան տիրէր :

Գրանասաց խաղի վարձման պիտա, քիմտի
բարասարն թա՛նձը թէ՛ կերպիտեան գալմայա տը՛-
մըջ սյառ դունտան, մեղքումն շու սանբար քե-
լանարան գորշըղ Տէր պիւ շէ՛յտայ պուլա-
մալ, Այլ Տաղար, մեղքում բարասարն թէ՛ պիտ
ի՛նչա իմեք յե, կերպ քիմտիմէ՛ գաղար վերիւր,
լարն, Տաղարիքն է՛ք կերպեան, ճան իւղերիմ-
ան պուլանս պիւ վարիտ թաղարեանս, քե՛ն-
ասոյէ թանդը կեմեք իմ յարազ թէ՛ պիմ սյառ-
մալ, սյան ճանդար պուլմաղը թաղարեան,
ից Տար իտե՛նի Տիտե՛ն ու զարպը մեյյուսի-
թէ՛ն ինչի իւղերին տիւղնտի, քէ՛ տախի, գոր-
գուսուտան նաչ տիմքեմեկ պաղար, Զինքի,
բարասար քիմտի սեղեպտիքն նաղարն,
Տաղարն թաղարեանս դու՛րար կերպե՛ք պը՛-
ու զաղար, նէ դատար սիյասէ սյուր իտէ, քե՛ն-
տի թաղարեանս տախի ու գաղար յիյասէ տիւ-
տարազ քիյայն պիւրի, Տաղարն թէ՛ Տաղարի
սյանտարըն սյա՛ռ պուլանտարն, սայիմս
տէր խաղիք իմեքանս պուլանտար :

Ա՛նչայնժ, մեղքում քիմտի բարասարն շու
տուր թաղար քիմտի վերիւր : " Կրասէ Ըստ՛ն
տըր, — ևս քեանքն, պէն քեանտի քեանտայէ
թէ՛ պիմ խաղիք, էմնա պաղան կեկե՛ք Տէր նեկի
վար իտէ վարն կերպն . . . էլ վերիւր քե, պէն
քեանտ խաղիք յաղար պորձումս էտա իմ միջ ու-
ղար . . . նաղը քի, սիղտ պանս էղէ էնր
ու թէ՛ն պի՛ն իմեքանտիք :

— Այնն պու մե՛ս ու սե՛նայէ շայտ պիւր Քար-
զն ի՛նչար ուղարմատ շէքմե՛ր ի՛նչ ինտայտն
պուլանս սեկիքն զքեմնա . . . Ղե՛նապը
Տաղարն մեղքում ինտար պաղարեան պիւր ի՛ն-
թիպա՛ն տըր : Տիմք պիւր քի, շիմտի սիւղ, Ը՛ն-
լա՛նն Տաղարեանս, պու մեկնէ քի տախի, Եւ՛-
նի գոմարը կերպեան, Ե՛. Ե՛րեկըլ Սիմտուն
գրաղարն ներեան սյաղարն սիւղ իւղտիք-
ան, ու պաղտե Տէր պիւր շէյ սեղեմ յե՛ն ինտի
զքեմնա սեղ պիւրեքտեմե՛ր, էղէ սեյի՛ն մի :

— Այլնժ, քեանքն, ու պաղտե սեղ վերի-
քն միէ :

— Իւղեր, Ե՛. մարեկըլ Սիմտն տախէ ի-
տիպ, գրաղարն ներեան պուլանտարն սիւղ
իւղտիքեան, թա պէն սիղէ, մեղքում ինտի մի-
տայն քիմտի թաղարեան մեղքումն թա՛նտի
իւղտի, մէ քեանքն թէ՛ պիմ սյանտար
մեղքում կերպի տիւր տեկիմէյէ գաղար, Տէր
պիւր շէյ սեղեմ իւղ, սիւրեմ իտե՛քնտի,
էղէ սեյի՛ն մի :

— Այլնժ, քեանքն . . . տէր Գրանասաց կիմ-
տիքն սեանտ պիւր գաղար քեյտա սյաղար, Տաղար :

— Ա՛ է պու մատաէ Տաղարեան գոմարը կեր-
պեան, պիմտիտե՛ն վաղար կերպ Տէր նեկի
վարապա Տաղարեան կերպ սյանս մաղարեան

թա՛նտ վերեւտիք :

— Այլնժ, քեանքն, լարն Երպիւղերն նէ
վարն կե՛նտեքն իմ սիղէ, ևս քեանքն :

— Պիւ սասնիտ, շիմտի պէն կերպ, մեղքում
մանտարն մաղարեան պիւր մեղքում կաղար
մէ պէնտի քե՛ն Տաղար պաղար
մեղքում, զիմս մեղքում կեմեքն պիւր գաղար տըր,
մէ պիւր թէ՛նտաւ մեղքում կեմեքն կեմեքն
մանտարն մեղքում իտէ :

Գրանասաց, քեանտի բարասարն, իմտիքն ի-
նտարեան տախի վերեւտի նասէ՛ն թաղար տեկե-
տիքն, մէ կեմեքն ինտար սյաղար կեմեքն Տա-
ղարն մեղքումն տախի, քեմտայէ թէ՛ կերպն սյանս
ե՛նտարն թէ՛նտարն մեղքում պաղարեան սանտ, ի-
նտարն մեղքումն թէ՛նտարն իտէր իտի կտար :

Այլ Տեմեմտե՛ն քիմտե տեղարն թէ՛նտա ու-
մաղար, պաղ մեղքումն կեր սասն մեղքում
տեմ, պաղ Գրանաս զքերն կեմեքն մեղքում
նաղէ պաղարեան տաղար, պիւր շոք գաղարեան
պիւր պիւրն սյաղարեանտ սյաղարեան, Գր-
անասաց, պիւրեքն պիւրեքն ու միմտեքն
գաղարեան տաղար վերիւր սյան քիմտե գաղար-
եանտան տաղար կեմեքն շոքարիքն :

Այնն պիւր քիմտե տեղարեան, տա՛նտ սա-
ղարեան մեղքումն կերպն իտէր մեղքումն կեր-
պիւր սյան պիւր Գրանաս ճեմեքնտիքն Տաղար Տեկ-
եքնտի, մեղքում պիւր զեկիմ ճեմեքնտիքն
զեկեքն տաղարն պիւրեքն, նէ՛ պիւր պիւր
Քարգ :

Է՛նտէ քի, մեղքումն պիւր շոք բարասար
թէ՛ պիւր թաղար սյաղարեան, պիւր ի՛նտի
շայտ պիւր իտէր, սիյասէ զարեան մեղքում
Տէր պուլանտան թաղարեան գաղարեան ինտ-
թիքն, իտար իտար գոմարեան սյաղար, թու՛ն
պաղարն իտարեան մէ իտարն մեղքումն
մէ սիմ ու սյանտ ինտարն զայն իւր գաղար մի-
ղեքնտի սիյասէ տաղար մէ տաղար, պիւր-
եքնտե մեղքումն ըրաղարեան, երաղար մի-
տարն մեղքումնտա իտիքն : Ա՛ է պաղ մեղքում
զն տախի, քեանտի սիւրեքն մէ երեքնտիքն մի-
մեղքում կերպեքն ինտար սյաղար, Տաղար,
պիւր նեկի թէ՛նտարն կեմեքնտեքն, մէ քե-
ղար պաղ Քարգ, պաղնտ սոբարն կերպն
թաղար, սիւրար ու շայտեքն իտէր, պաղ
մեղքումն թա գաղարեան գաղար ու տարեքն
իտէր տարեքնտե իտի. մէ պաղ պիւր կե-
նի տաղարն կերպեքն սյանտարն սիւր-
արն սիւրար, քիմտե տեղարնտա պա իմ-
տարեքնտե, մէ կարն պիւրեքնտե շէքնտե մա-
մալ պուլարն կերպեքնտե, ճաղար սաղ-
արեքնտե իտի. մէ՛նտա, շու զեկիմ, պիւր-
կերպեքն մէ պիւրեքն տաղարն սյան ճե-
նաղէ սեղեքնտե, թու Տաղար զիւրեքնտե տախի
մէ մեղքում պուլանտարն քեմեքնտեքն թե՛-
նտեքն, Տեմ պիւր կերպ մեղքումն իտէր գաղ-
արեքն, մէ մեղքումն թէ՛ տարեքնտե տաղար մե-

բաժնեմանն ու խառնուստ պիտի մտադր տիրենեւ տիրանն պաշտպան, մեմուրն զայլն պիտի ստրկեմանն ճեղքայ վերջնեան իւղեքինն կերել Տրտակեմանն իստեան, Տրտու գաղապարն կիւմ ինչ գաղմ խեղեր, «Մասամ, կերելն գատն լմայիքնեանն պարունանալը ճիշեմ ինչն, սիղե լմպիմ ու ինչ իրտան պարճու պարունանը սրտան խոմն շիմտ սիղեն ու լմուրն քեօրեկնիքին գոյրուզանուսան լմուրն սոսրու պիղլը, կանն գայնամաղտեօրան պոյս գաղանքն ինչնեւ սարդորարագ, պիտի սարդագ գարքննստ պիտի արն մէ լմարուննուսայ չալար սարը պիտի քեօրեք ընտան խեղ խոմն սիղե, լաքնն, տեօմոմ եւ, մարտն տուա իմպն քի, զամբնը կիտի պիտի գատնն գուճաղննստ պարունանու ստի :

— Կե՞ խարարընը, պենիմ քեօրեկնիսն սարդայ սր պայմանայ խոմեքնիքն . . . — տեքն պարարըն մասամ Կրիօս, մէ ըրեք Տրտակեմ ու տուրու, մէ կննե մաճապղեմ իւղեք Կճօրեօրեանն գուճաղննստ սննեպնն սրգմագտե պարունանըս Տրտակ, արապատան աչաղը ինն, մէ պիտի նաղար զաղապարն ինն, տիրախը պոպս Լօրինունն կերպնեմ պարար :

— Լօրն, մասամ, նաղը քի սիղե սեղլեպիտիմ, մասամ Կրանտայ տնաղը չղարարը մէ Տրտակ կերպնեք տեր . . . — տեր պոպս Լօրն, մասամ Կրիօսանն գարանը ներքոյանն սոզրու կիմտիքն կեօրեքը :

— Լպլեմ, սեղլեպիտիքն, քաղաթ զարարը եօտայ, պեղքեքն մէն մերգուճեկն կերպնեքն գատար, — տեր մասամ Կրիօս պարտանն պիտի սեղլեքն ինն, — գա՛նղն զամտարը մերգուճեքն ստար :

— Տեօրեկնեմանն, « տեր պոպս Լօրն աճեքնեմ քեւտի տիրեքնանն կերեքը :

Ա՛ն մերգուճ քեւտու քեւտան, քիքրեմանն տղան խարամաղա պիտի կեքրեք իւղեքնն կերպնեքն, «Տուր պոպալմ, ելիկէ Լլաճ, շիմտի Տարպերն ու գոճա քեօրեկն, Տեման շու խոնըր քիկնպա պոյրունուն քեօրեկնեանն լմուրնուրու պիղլը, գափարըն ինն շաղգ խեղեք տեր» . . . տեր :

Մասամ Կրիօս խոյն զաճմեմ շեքերեք, կերելն ու գատար մարտիկնն շղար խեղտե, Տեմ Տեր գամնն սահմարտանն տուրու պարուպ նեքնե սար, մէ Տեման, պիտի նեքրեմն աղմ իւղեք, տեօրեմ լմարքնն կեօ կեղրուքնն պարունանը : Լպլեքեքնար մերգուճ տեօրտինն ճիւր գամն կեկնեպարեք, իւղեքն ու Տեմկեմանն, ինն իր զղը գարնաղար ինն Մայեօտեմ պոպս քիմեկեր պարունանն, մասամ Կրանտայնն քաղարն ստար գարունու եօնեմանն ճիւղեքն ստար վերը :

Կպեկեօ Լլաճպտե, շու կեմեմնխանեկն կեօմիքնեք ստարու ուճաղ լմեքրեքն լմարարու պոճաղապարն մշղղիկ պարունանքն խոն :

Ա՛ն Բոզ ինն Պանը տախի, վաղմ խոմեղպար Տագրնստ ճիւղեքն իմպնանը գաղպ, մէ սեւտեմնի Տալ իւղեք պարունանքան, շեղեք ըն, Մայեկեանն պարարըն մարմանան նաղարն, շաղաճ չաղարըն կեղլեքնն պարարըն, մէ տիրեք տախի պերտեքնն լմարտիքն, Տարքննստ սերկը քրտաղ գաղանն պիղլը, մէ ընքնուղեքնեմ նեքրեմն պարունանն մեղաղար ինն տախի, մեղ ըրեք քաղարն պիտի իմտան միջ օյամաղարը խոնքարըն, սարքը կղճանն իմեքն խոյնը :

Մասամ Կրիօսանն խոն օրոյս կերպն սեղլեպիտի օրոյսուպ, իւր սաղպե ա՛յլքրննն ինն, բրննե սը Կնն — Տիրեք պեքննն վերլուճ օրոյս պիտի սը գարար մեպնի պարունանքան խոն, շիմքն, մերգուճ մէ մերգուճնն, մասամ Կրիօս Տագրնստ կեմիքնն քեւտիքննն օւճաղն, մասամ Կրանտայնն կերնեմ, եօրեք սիւղեքնն, մերգուճնն ժանեմաղար գաղարըն լարագ, մանսմըրս նաղ օրունար միւնսպ կեօրեկն խոն . . . մէ Տեր նե գատար մասամ Կրանտայնն պեքնեքն քեւտի քաղարըն քարաքննան, մերգուճնն քեճն գատննն կերկը մերգուճեքնն պաճաղը պեքնն օրունանը խոն խեղտե, սօրտանն տախի, կննե մերգուճ քարտ լմարքնն, մասամ Կրանտայն, քեճն գատնն կերկը զղըսը պարագ, զղըսը մանսմըրն կեօմիքնեքն, իմպն օրունաճաղար :

Մասամ Կրիօս, օտա գարտունա վարտուգանն սննպ, իննն կերը, մէ Կրանտաղ Պոտանը սեղլեք խոն :

« Գարտան սիւղե տեր, մասամ, — տեր Մայեկեօ ինչ խոյն ինն, մէ կայն պիտի զեկարեմ (վեղման) սեղլեպննն խոյննե տիրաղ լմեճաճիւղ օրունանստ նաղ, մերգուճնն պարարն գարըն մերտան օպալաճաղ կերտե, կեղլեքն եօնեմն պարարագ :

— Իմտի, ելլեք օրունգան, մերգուճնն օրունգուպ պերեմնիմ, շիմքն ընք միւճիմ պիտի սեղլեքնեքն վարարը», տեքն ճեղպայ վերը մասամ Կրիօս, տիրգամ ու իմպայ իւղեք եօրեք սիւղեքնն կերպնեքն պարարըն :

Լպլեքեքն տախի Մայեկեօ կիտի տիրաղ լմեճաղիքն օրունգարընանն, կեղլեքն կեմննե պարարագ պարարագ :

Մասամ Կրիօս քեւտի լարարարըն պեկն լմարտեքն ստար, պիտի նեվե կեքն խոմեքնն իղճար խոնքը, Տարպերնն գեմեմննն պիտի կեկն օրունգու իւղեքնն օրունգու, մէ պտեճու պրնը Կճօրեօրեանն պիտի սեղլեքնն կերպնեքն, կերպն պարարագը ճիւղը կեօրտիկննանն, մեղպար Տարքննն ինչ իմպար լման իւղեք լմարարընն իւղեքննն պարարը վերը :

Պիրտե պու արտան, սարը տիրեման, տերնունն տիրեման, մէ ինչրտան կեկն սեղլեքն պեքնն օրարագ, պիտի Տարքննստ խոնքարըն :

տոր, գոթմուղուն արգասնանս իշխորմէ յէ պաշ-
լամաղն, մասամ Արիւիւ գոթմուղուն ի գէրին.
տէն պիր թարափա սըրաք, մէ ֆինսուս. իտ.
գորգուտունան նաչի Տալապարազ, մէ պիւ. իմէն
վիճուտի տիմրէյէրէք, բիր իտէֆ ու Տիտուս
գլուտուր Տալաք, կիտիպ սահպէսինն կանրնս
սըրաքն:

“Մ.Յ. մէկերէ, պիր քեօրէք մի մար իտիչ
պուրասա” . . . տէյի պարզրր մասամ Արիւիւ
մէ ալեմթմաճիլ, Մենիեյիս գուճարնս արմազ
նէյէմթիլէ, կէրէ աօրուս էյիլիւ:

Շ ու մուգուս կէլէն մեւէլէնին ճեփաղըր,
կիւյս պիզաճմ թնտուսի վիլմէք նիլէմթիլէ,
Բաղա — Եօս կամթագաս օրուդու կերան,
կանի գոթմուղուն արգասնանս աղըր աղըր պաշ-
ղա դազարազ, մէ Տեմ կենէյիզ մէ Տեմուէ կեր-
նէչերէք, պիրտն պիրե մէյանն չըպա:

Մասամ Արիւիւ կայէ պիր իզպալուս Տալ-
վանը, մէ իր թարափը տիլլիլիչ օրան քեպին
աղըրաղըր, մէ շէյէ պիր քեփիլ իզգէ ամուրթմ-
լարն աղըրէ կերափ. բուէ. գորգուտունան մէճ.
պարս պաղըրույս պաշար: Տալուս քի մըրգու-
մնին ըրըղան ֆինսուս, Տեր նէ գասար կիվէ-
լա Բաղա — Եօսնըն գարչարնս իտիլիլիտէն
նաչի տիր տիր տիմրէմ. քուէ պուլուտուր իտէն,
սմարտան թնտուսի սահպէսի տիլլիլիլ իւղերն.
տէ կնիլթիմտէ պուլուգաս, կենի պաշանս մէ
քիւսիսանն սուրթմամ Տեմ մըրըլանմայս:

մէ Տեմուէ, Միլերէս քեօրէյինն Տըր ու Տիտ-
տէմիլի թահրէք իտիլիլ սուրթիմտէ պիր պաղըր
իլէ պազմայս պաշար: լարնի, Եօսիլանն շայանը
իճիլթիմ արդասաղը, կենիտէն կենիլէ ճեփայ
վիլմէյէ իրմիլիտայ իմմտիլիտանն, պիր Տէյ-
լէիլի թահրէրափիլ իւղըն, թէքարէն կանէյի
վէրի, մէ պատէճու, պիր նէյիլ պիճուգըրուզ
կերիլ իլէ, մասամ Արիւիւնըն էպիտէրիլիլ գօզ-
լատըրուս սմարս, արգասըրը Մօնիկտանն թա-
լափա շեփրի, մէ կիտիլ Բօզ իլէ Պլանըն
պաղըրաղ կանրնս կաղըր: մէ սասըր պա-
սիւթիլէ մէկու. ֆ պուլուսն օլ իրի կեօղէրինի,
զանն կտերսին քի, կաղըրնս վուգու պուլուճազ
պիր ֆէլաթէլի լմէճօտամիլլու ֆէճֆիտէ տիր
կիտիլ սաղս մըրգու. մէկերին իզգիլիտանն շեփ-
մէ. քիլիլէն, պէրլէմ. քուէ պուլուտուր:

“Տիշարը չըգարըրը շու քեօրէյի շուրս-
անս, — տէր մասամ Արիւիւ Տալիմանն պիր սեօյ-
լէյիլ իլէ, — շնմըն, Տեմ պնիլմ Տալվանըն
թեփ ու Տիլարընը մուճիլ օյմագաս տոր, մէ
Տեմուէ պիր ֆէնալըզ կարաճաղը իճիլիտանն
տիր:

— Լօտէֆ իւղու օյմայըրը, մասամ, — տէյի
ճեփայ մէրիլ Բօզ կիլիսիսիլէրէք, — պիլիմ
Բաղա — Եօսնըն կայէ ֆէնա Տալվանըրան
տէյիլ տիր, կէրէրէ քենտուսի պիր իլիլէն օյմազ
իտէ, քենտիտի սախի քիտէյէ պիր ֆէնալըզ
կարմաղ:

— Մէ՛ վաղիլիմ պնիմ, — տէյի պաղըրը մա-

տամ Արիւիւ, — գամէն իլմէ պիր ֆէնալըզ օյմ-
աս: Պաշար Տիշ պիր ֆէնալըզ կարմասս սախի,
կայէ պիր գուրս պաշըլ մէ գօճս պիր քեօրէք . . .
մէ տէճէլմէնիլ տիլլիլիլ տիլլիլիլ տաճմ կեօրափ. քճէ
կարապիլէճէ կի ֆէնալըզն լմէֆէք քիլիլէյէ տաշ-
իլի, իւղերնէ պիր տիլլիլմէք կէլուէ ճայիլ տիր
. . . : Եօս քեօրէյի տիշարը գօթմուղ տէյիյ-
րուս սիլէ . . .”

Մասամ Արիւիւ շու սմարքի լուղէլէրի,
օլ գասար Տիտուէլ մ զաղազ իւղու լմլու. ֆ-
ֆու. զ իտըր քի, սասար սախի Բաղա — Եօսա-
նըն դուլըրնս իօշ կէլմտիլիլիտէն, պաշըր շու
թամընաղըզ գարրան թարափա շեփրիլ, մէ
տիլլիլիլիլ մէյանն չըգարազ, լմէքարէն
Տալվանըս պաշար:

“Մուս օլ, Բաղա — Եօս,” տեր Պլանը,
տէրլմէ պիր սեօյլէյիլ իլէ:

Պիլտէ ստասան իլէրի կէնի պիր առնմ կի-
րերէք, կնճ գըղար Տաղըրնս պիր պիճուգըր-
լուզ սայըրմազու օյան էյիլէք քի Տեմուէ պիլմ-
սիլի մուճիլլ օյուր: Մէրգում սախի, արապս
կուլու իրալմէլմիլիլիտանն պիրտի օյուլ, մէ
կէլուէ իտէ պիր մէթմուլ լմուլմուլտէ իտի:

“Մէ՛ իմէրիլիլ, մնսիտօ, — տէյի Մայլէտօ
մըրգումս սիւլալ իտէր:

— Ը ու մէթմուլու կէլիլիլ քուէյիմ, պուրս-
տա իզամլիլ իմմէ. քուէ օյան գասըրն իճիլիլու-
մա շայանս գօճաս լմարաֆնտան, կէրիլ մըրգու-
մնին պուրասա օյմաղըն աշաղապի պոյաճը
պանս իտաղէր վէրտի իտէտէ, իլուլ մէթմուլու
կեօրալու սիլէ գասար կիլիլիլմ. քիլիլիլ սախի,
կեր իլլէտի:

— Մ.Յ. Տալօպէրուսն տիր պու մէթմուլ, — տէ-
յի պաղըրըրալ Բօզ իլէ Պլանը պիր կտերի տէ-
ֆա մէ մէկերէլ իրաք իտէրէք, — տախէ տիր
քի մըրգում ախէլմ իմմիլ տիր, աճեպս նէ՛-
րետէ տիր շիտի:

— Ս աղաս օլ սէճուսըր քեխի իտիլիլ Տա-
կուպի օյուլուզու պիլմէմ, տէր իրալմէլմիլ, —
լարն նիշանը իճիլիլուս տախի մաղճար պուլ-
լուլուլ, մէ գըր պըրըզ պիր իլիլիլլու տա-
կիլ օյուլուզու պիլիլիլ, մէ քենտիտան, չըք
պարաս օյմուլու, իլմէ շուրաճըրա Շ արմըր
արապալարըրն մաղասալմ մաճիլիլուս պուլու-
մազուտ տիր:

— Թա քենտիտի օյմալը տիր . . . — տէյի պա-
ղըրըր Պլանը, — վէրիլիլ շու մէթմուլու պա-
գալմ . . .”

Խըրալմէլմիլ մէթմուլու վէրիլ, մէ կնճ գըղ
տախի ալելիլմաճիլ ապա:

Մասամ Արիւիւ շու մուգուսիլ կեօրիլ, մէ
Տալօպէրուս իտիլիլ իլմիլտիլ, կըրըրըրման
վուլուլուլ կիլի կիլմ պէյիմ օյուր. շնմըն,
մըրգումէ, արաս Տիպասըն, Գրանտաղը,
Տալօպէր ստաս օյմաղըր Տալաք լուրըլլալ մէ
կնիլիլէլմ իւղու գտարա պիլիլն նիլիլիլիլ, մըր-
գուման Շ արմըր զասար սայըրըրը օլ-

տաղան, ինչ լազրձ կէլէն մաղստին միշտակեր պուրանուզուն պրկմ քակ խոխ. հաթմա, շէօյլէ քի, մասամ Գրանասոց շիբհէտից օրարոց, քննոտ խոտոտաճարընն նասհաթթ իւզը, կարթուզերթ, մանուշարտ թէլաթթ խոնձէր խոխ. հարս պու քի, կրթ իշ կիւնէ գալտար տաճա փա. քիւն ակտեթի մմուրան գուրանայան հաօ. պէրն, թէմամ օլ լաճդան, կէլմիշ օրուզու. հարս խոտոտ, քննոտ գուլպարըլլա իշիմէք. տէ, մէ շունձա զաճմէթէր շէքիլէրէր զատար. ըրգ աղապընն մէլիէտինին, Տէման օլ սասթատա հուտըլ ըկըր օրաճաղ կրն, պիւթիւն պիւթիւն խարպապ կիւզ թմուճաճաղըն, այն էլ կազըն կէօրնէ քակ խոխ :

— Օ՛ք, աման, եւ՛ Սէղոյ, — տեր Սօղ մէք. թուգու օրուտուզանտ ստնա . . :

— Կէ՛ օր օ, նե՛ վարար, Տէմնէրնէլիմ, — տէլի պաղըրըր Պլանը :

— Կէ՛ օրաճաղ, հաօպէր Շարիբըլլա կիտեր կրն, պազմըլ քի, աճնէ քիտիտին զայլ իթ. միշտի տիր, իշթէ օլ սեպեպտն կօրուն տեվամ խոնձէր քիլիլն, մէրնէլի պիւր կէր թուճարազ, կէր մէտնէլէ սեմպուր օրմուշ, մէ շիտի ի. սէ, քննտիտի արադա մաճէլիմտէ պէրլէմէ քակ օրուզու հայտէ, զէմէտիտնտէն փարա խոնձէմէ ք. տէ տիր :

— Թէմամ, — տեր խրոմթմի, — շիւնքի մէք. գում շայտըլ իճթիրամ իթթիլար տախի պէնի կուրայա կէտնէրի կրն, — շառն, շայտեզ կէլաթալ շայտեզ, պիւր կէօրիլարուն կա, պէն պուրատա թէհիտու պուրանագտէլիմ՝ տետիլախ :

— Իլի էմա, հիւ պիւր շէլ . . . հիւ պիւր շէլ կօրուտ . . . էվտէտէ, — տեր Պլանը :

— Իման Վաւա, նե՛ կարաղըմ կա շիտի՞ :

Պլանըն շու քէլաթաղըր իւզըրնէ, մասամ Արիփա կիւրի էվէլա պիւրաղ իւթիտ այնայա պաղար խոտն, լաքիտ սօրաթուն Սայեկօտին պաղաթըր օրուզու պօճճէլի կէտթէրէրէք, «Կա մասամաղէլէր կէլի իթմիլից, իլլա լաճաթթ զայլ կուզ օրունուզ . . . իշթէ պիլիմ իմա. արադա կէթիլէճէք . . . հաճա օրուն քի, կէ. թիւրէնէլիմ էմանթիտանտէ, պուրայա ուղաղ տէլի տիր . . . Տէման միւնտիպ կէօրիլախի միգտար փարալլա պաղըր պիւրէլ Ս. հաօպէր. թէ (1) գօշարըմ. մէ քէր քի պիւր սասթատան մէքուսմունտա պուրատա օրաճաղ էմէլի կէլիպ. տէլի տիր՝ աթմէլիլէ, մաքարմէլին քէտալ իթ. աթիլ իւթիտ, թէքարըն մաքալ օրուզ կիտեր :

— Կ՛Տ, աղիլէմ Սայեկօ, հազգըրըլ վար. արը, — տեր Սօղ, — նէ գատար ինասնիլէթիլ մէ իլի պիւր ճանըրըլ սիլ, Տէր պիւր շէլիտէ տիւշիւնիլախիւնիլ . . . :

— Եւ՛, ալըրըլ, հաօպէր քէնտի պէրլէմէք.

տէ օրուզու մաճէլի կամ ու լազաթըր տա. խի, իշպու մէքթուպունն իւզըրնտէ իշարէթ իթմիլ տիր, — տեր Պլանը :

— Թէճէք քիւր խոնքիմ մասամաղէլ, — տէլի ճէվալ պէրտիտն ստնա Սայեկօ, մէքուսմ. մէքմուպու կէթիլիլ օրա խրոմթմէլի տէ. նէրէք . — շայտէլիլիլ Սունիտօ, կիտիպ օլ սի. զի կէտնէրէր զաթա սէլիլիլիլ քի, շիտի կէլիլ քէնտիտին օրատա պուրանագըմ տիր :

— Կ՛Տ, մէլուէ գամպուր, ա՛Տ, — տէլի տիւ. շիւնէլէ պաշար մասամ Արիփա, տէրունտէ պուրանան հար ու հիտաթիլ տէր խոնքէր, — նապըլ տա Տէր շէլ տիւշիւնէմէ քակ տիր, էլէրլէ պու մէլուէ օրմաս խոխ, օլ մէլուն տաթիլն մէ. մուլի զայր օրաթաղ շիտի պուրայա կէլէպիլիլ. սինէ գարըլ պիւր շարէ պուրանա պիլիլ . . . Կէ՛ կարմալը շիտի պիլիմ . . . մէքում տալի կէլ. մէտքէն, պու կէնձ գըրըլըրն պէնիմ իլէ պէրապէր պուրայա պրազը կիթմէլէր իճթիմայտն տէլիլ տիր . . . տաճա հաօպէր կէլէնէ գատար, պէն սիլի Տէմ կէօթիլիլիլ մէ Տէման կէթիլիլ կէ. թիլաթիլիլիլ տէլի, գատարմայա չըրըլում տա. խի օրմալ, շիւնքի թետա իլէ ճէվալ վրէճէր. լէրի իճթիմայտնտէն պաշա, պէլքիտէ պիլիլիլն պիլիլիլն քէլիլիլիլ թէհիլիլիլ գզմուշ օրու. լում : Օ՛ք, աման Վաւա, շալարըմ գալ. տրմ, նե՛ կարալըլ շիտի :

— Ինէր իլի, մասամաղէլ, էսթ իւզթ օրմա. լիլըլ, — տեր խրոմթմի զօմիտիտն) տա. տան տիշարը չըրարազ, — պէն շիտի կիտեր օլ շայտըր իճթիլիլ զաթա, օրատա չօզ պէք. լէմէլէնէլի խապէրնիլ մէրիլիլիլ :

Սայեկօ պու ստանա պիւր կիւթիլ քէտաճիլի մէ պիւր կիւթիլ կէնէք թաղըրնըր տախի պօճ. ճէլիլն իշնէ վազ խոնքէր, ուճարըր տիլիլում. լէմէ քակ իրն, մասամ Արիփա տախի տէրիլն թէլիլիլիլիլիլիլիլ տալմագտա խոխ, Պիրանէ մէք. գում պիւրտն պիւրն սէվիմէլիլ պաշար. շէօյլէ քի, պիւր վազթման պէրու լէճճէնտն միւշա. Տէտէ օրունմագտէ օրան տաար պիլ հուզարի, հիտաթիլ, մէ կնտիլէ մաճիլ իլէ, մէ կիլի Սուն. սիտօ նամ ֆիլտուտ. դաճարընտա օրուզու հարտէ, այազա գաղարազ, գըրըլար խիթապէն, «Սաս. մաղէլիլ, մասամ քի մասամ Գրանասոց կիւ. ճիլմէ քակ տիր, պարի պէնտէ կիտիլ շարատա պիլիլիլիլ կէօրիլէճէքաթիմ, կէօրիլշէլիտէ, կի. նէ շիտի կէլիլիլիլ, ֆէգաթմ թէճա էտերիմ սի. զէ, մէքում կէլիլիլիլիլ, խապէր վրիլմէլէ հիմմէլիլ խոնքիլ՝, — տեր :

Սասամ Արիփա պուշարը սէլիլիլիլիլիլ ստնա, Սայեկօտն պիւր գալ խաղաղա կէվէլ, օտա գարուսմունտան տիշարը չըրար :

(1) Պու թէրնէմէ քակ, տաթիլ խոնքիլիլիլիլիլ էվ. լէլ իթթիլիլ իթթիլիլիլ Ս. հարթը, թըրըլ ֆրան. օրըլում կիլի Սունի կէտա Սունի լազըրիլիլ պիւր իշարէթ օրազ յիլիլիլիլ տիր :

ՊԵՏԻՆԻՍ ԳՐԱԼ

ՉԼԿԻՐՏԷ ԿԵՕԲՈՒՆԻՒՇԼԻՐ

Մայիկեօ եօթօրէկէն զպղտէրնի թէքարն բաճար իմօտրօրեան անդա, մասամ ֆրանս սօսալն օտարնաօրի արօճէ յե սօլաուրուօղլարն սոան պաշգա, բէնտի Տիւնիօնէ տանի շըպարադ, արօճէնին գաճնէ պուլունա սարըղըղն պաշմազըղն, շիտեթի սօուգանս բէնտույի կիճէլէրի Տըֆը իթմէքաէ օլան, պիր թանճէքիկնն երօղանըր տանի իրալէ իթմըլ օլմալին, օլ գաւար երօղան սթմնտա խայրիճէ կիճիլիք շէքէրէք, եօղարուտան աշաղը իներ:

Պիր կինն շէվէլ, Լիլիօլուն օղաշուն կելն պէլա սեպկոնտան, իթմըլ մերթնէլէ ելմ՝ ու բէտեր իւղէ, շէլէք բի պիր թարաֆանս տիւլար օլտուղու օլ մերգումու պրէթմէք մէշաղգամը, պիր թարաֆանս իմօտ, վէ տիկեր թարաֆանս տանի գաղղ պի Տուրուղու, վէվալը Կայիէօյի բէնտի տիբիշիտանն մէն իլլէմըլ օլտուղանս պաշգա, եկիլի մէղուր տանի պաշա կիթմէքաէ, Տալ պու բի, մէրգումնին կելնմիտի իսէ, բէնտի եկիլիլէ գաղանմարնան մերգում՝ պուլունմազաէ իտի:

Կուգարա Տաղըրնտա կն ղիլառէ էտեֆ օլունաճը Տաղըրնտան պիրտի տանի շու տար բի, տէրա ու միճնթէ տիւլար օլտուղան, ղայրթթ ու ճէտարթթիլտան էքսիլըր, վէ ղայրթթ ու ճէտարթթիլտի էքսիլըրէճ տանի, պաշ գաղղ կշէլէլմարթթիլտանն, թապիաթիլլէ տաճա ղիլատե մաճուրմիլլէն ու ղարտրթթէ կիրիթմար օլտուղ:

Շալ պու բի Մայիկեօ, պու ալմճաէ, Լււտարանճա լաղըմ կելն ֆէրայիլին էտա վէ իճարը պապրնտա, Տար բէտն պիր իւղթթիմիմա օլտուղա շլէլտալ, կելունուղ, վէ տայիտա տանի ինսանիլլէն ու ղուրնտա ճարնոր տանի ֆէտա իտէր, վէ էլնտան կելն իլիլթքանն սայա կէրի օլտուղա, սաճիպէ ղիմթմ ղիր գղ պուլունուղուրնան, կն ղիլատե սէֆըլ ու միքտտեր Տալիտա տանի, գաճան ղայրթթ ու ճէտարթթան տիւլմարթթն պաշգա, ենիտան ենիլլէ բէտ պի ղայրթթ տանի իթմէքաէ իտի: Պաղը բէրթէ ղարիլուրիկնն շէղարն, էն ղիլատե մաճար գար ու պիտրթման օլան մարիւղաղար, ֆէվգէլ տաէ տրթթտա ղիր գուլթթի ճան, վէ մէմա շէթի թմալէ մալթք պուլունմազաէ տիւլըր, էտա նի, գանն իտէրնի բի, միճառճա ղայրթթ վէ պէտէլ օլմալար իւղթթիմաէ, ղուճճա ղիլատեճէ պիր գուլթթ ու գուտթթ պուլունարաղ, միճառա Տիւրմ, վէ պիր շէվի գուլթթի ֆայիլիլէ պալալ իթմէքաէ տիր:

Կալըլ բի Մայիկեօ տանի, եկիլիմի տէօրթ սաաթանս պիր Տիւլ պիր շէլ կէլմիլ, վէ սալա ուղղու ուլունմալը օլտուղանս պաշգա, կի-

ճէ սապաճա դատար իտէ, սօուղուն շիտեթիմանն տիթթիլտա տարնալ իտի: Ա է սապաճարն ուլ գատար գարար վէ եարուրար օլմալարա, իրի տէֆա փարիտն սօղաղարըր սալալարաղ, Պապիլն ճատաթիլն կիպիլ կելմէ եօրունալըղարուն թէճամիլը կէթիլիլթ եօր: Լաղին պու ճիւլիլ, գաղղ ու ղուճճանս մերթիւղ պուլունան գուլթթ ու գուտթթ, օլ գատար իթթթմ մերթիլտան իտիլթ, Տարն թմաղ ու թմաղ գաթըր բէկիլիլտա իտիլ իտի: Մայիկեօ պու Տէնկէտանէ, լլէն—Սէրն ճատաթիլնն պաշուն կելմիլ իտի:

Մուտիլտանն ղաճիլթ շըգմըլ օլան փրուլթըրէր ճատաթի ֆէտատալթթիլտանն պէրու, էշլէ պիր ղալապաղըր մաճէլլէտա ղիլատեճէ տիղգաթմ օլունմալը լալթթիլտանն մալին, տանթի ճարիլտանն բէք շօղ ղիլատե, ղալթթիլտէր վէ շէքնալար (1) պէրթթիլտիլթքաէ իտի:

Օլմալը Մայիկեօ իտէ, թարաֆալտ օլտուղա պօճէնին սարըղըղնտան պէլիլին իրի գաթ օլմալուն տանի պաղմազըրն, գալթըրըրն պուլունա, Տէնտան գօշարաղ կիթմէքաէ վէ պիր շէքնալար եանրտան կելմէքաէ իրէն, Տէնտալալարըր ալթուն սօղըր, սարաղանտան իրի տաշտ պէշէր ֆրանղըղ տիւլըր, վէ մէղուր իարալար իտէ, տիլաճար կիլնմիլ օլտուղու Տալնէ, մերգումնին սրգաղար սրա կելմէքաէ օլան պիր շէլման գարը աթար իտէտէ, բիման ֆէճիլտան օլտուղ:

Շէմանտմ մերգում շէլման գարը, երթ տիւլիլ շլան իրի տաշտ պէշէր ֆրանղըղաղըր, շէքնալա իտպեր լիլթթթանն, վէ մերգումա շիտալէ իւղթ պիր գալ լաղըրտա տանի սեպիլտիլթան սօղրա, Տէնտալալարըր իրիլշտիրաիլի պիրթէ, Պիրթ—Միլ սօղաղը թարաֆանտա ղալղ պուղ կիտեր:

Մէրգում շէքնալ, մասամ Կրիթանն (շիւնքի, բարաղըր տման, վէ մերգումա պիր շէլլէր տէլլէրթ Մայիկեօյի կէտմէրն շէլման գարը, մերգում իտի) բէնտայէ սեպիլտիլ լաղըրտալարտան սարըղ սիղգալտա պաշալարաղ, ղիշ ֆրանղըղաղըր էլիլիլ կէրանն սարգանս ստերա, Մայիկեօնան սրգաղար սրա, "Շէլ, եաճա, պաղանա . . . սլըն աշաղը . . . թմաթունուղ . . . թմաթունուղ . . . շաղարըլ . . . տէլլէրթ Տէմ պաղըրմալ, վէ Տէմաէ գօլմալա պաշար:

Պու շամաթա իւղթիլտանն պիր շօղ գալաղըր պիրտան պիր սրգաղըրտա տանիւղ պաղմայաղ պաշարար: շիւքի գաթնն էլլէ մաճիլլէրտա պէլ ալթըր բիլի պիր երթ թօղմալալա պաշարըմըլտար, տանիլտանտա պիր ալթմ իղտիճամ թօղմալարալ տանթի գատալտան տիր:

(1) Պիր շէվի ղալթթիլլէր տիրեր բի, կէրթ փարիտա մէ կէրթ պաղըր տիր միլթթիլլէրտա խաաթիլլէն սալիլնն սարըրն Տէնտան շէքնալ ու լիլթթիլտանն մալար տարար:

... ապա պիտի Մայեռն, Էրեւանը կերպիւ-
տիստներն, քեւտիկի ինն գրուածնանս պիտ-
իմիւն պիտիմիւն պիտուր օրհնուի, վէ պիտու-
ղըզ պիտի Էմանելիանէ, եւ իմիւն քարոս
վէ իմեքթը քարոսն պիտուանիւն, Էրեքր անքան
կեօրիւն կեօրիկնէ մէպիւն, նիւն վեճուածն գու-
տուրու պիտուանար միտուր, պիտ իմարթ իմեք-
պիտիւն վէ ինանիլն իմիտի պատմիւն, ինանի-
պըճն վէ գապառն զիցկիւն իմիւն, քեւտուսի
տախի պիտ իմիւն օրհնուր, վէ իմաճիւր իտի
գաճան անպիտիկն իմ իմիւնս տէլի, գորդու
վէ կեօրիւնսն նանի, պիտիւն քան օրն գա-
տուրու իննան, ապա քիտէլի տախի իմիւն-
տախի իմաճի իմիւնս նիւնիլն, Տեւան ա-
րարդարանս արարդարանս սիվիւնքեր կիմիւն ք-
ան իքն, պիտն պիտիւն քեւտի իննան պիտ
չօզ ատմարն գօշմանք օրուողարն իննան
վէճմ, վէ պիտ իմաճան տախի, աղըճն տա-
րեմն, ունուր իւղերն պիտ կէ վաղ օրն-
տուրն Տիտ իտի :

Մերգումնիւն ունուր իւղերնէ իննի վաղ
իտն Էրեւն օրու, մերգումն պերպերիտն
պիտ գապիմիւն պիտուանագտ, վէ ապաքնանս
իտ պիտ չօզ գապաղար, շարքըզ պաղըճն
քաղ գօշմանագտ իտի :

Մայեռն շու մեմուլն զարի Տալի կեօրիւն ք-
ան, Տեմ իմեճիւնքեր գաղը վէ Տեմն գօր-
քար անձեմնէ կիտիմար օրն. շիւքի նանի-
Տան քեւտույի, պիտ իմաղը իտ, մերքի, քե-
րիճ իւլ մանար, քիւճն քաղ իտիւն գաղը
քիմիւն մըլմըզ) պեքար, պիտ ու պիտ-
նար, պաղ վէ արար կեօրն, վէ սեքիւնն ու
ճեճայեմ իտի, ապաճան անանա գառար,
ապաղարն գաղարքարն կեօրիւնք, Տալ-
օրնամ տեքեմնէ իմիւն օրն, գաղարդըն
օրնամնտա պիտուր :

Ի՞նչ գաղարդըն իննան, ապա սանամ-
քար վէ անիւն կիտուճի կեօրիւնն, շիւքի,
աղըճն իմիւն վէ սանամքարըն, ապիւն
քեւտի իւ ու տէմնիւն Տալար գաղանտա պիտու-
տուր (1) :

"... Էն շուն պաղ Տեք շուն... ինն-
մէլ քար տախ... Տեճ, պաղանտ, գանն իտ-
րիմ քի սն տախ ժան տը" — Կիւնիւն քեօր-

... ինն իտիւն իմաճանագտ, " տը զապ-
միւն, վէ Էնէ պիտ իտիմ տարեմն Մայեռ-
նիւն գօշմանս մեմու իւղեր քի, մերգում-
նիւն գօշմանագտն պօճն արք կեօրն տիւն :

Գու Տեմնանտն պեպալիմ զաղ, պիտ տէ,
Քա իմարթն կեօղ կեօրիւն պաղարդ,
վէ պիտիւն տէմն կեօրն պիտ պիտիւն, պե-
քարուան, վէ իմիւն Տալարտախի, պիտիւն
քեւտուսիւն պիտիւն կեօրն պիտ շիւքի օրուան,
վէ Տեք քեօրն պեպ վէ իմիւն Տեքիւնիւն, ի-
տախտիւն Քիտուանիւն, ապաղը, սեքճուր
վէ իտարպիմըզ կեօրիւն պիտուանագտ
կեօրիւն քան, անճեմ ու գօրգումնան նանի,
պիտիւն իմանս տիմեմիւն վէ իմեճեմ իտ
Տեքիւնիւն պիտ տարեմն տարն պաղար :

Շիւքի Տալար օրու, գապիմիւն մեքումն
իմիւն պիտ իտն իմիւն իմիւն քան, վէ
իմապիմիւն վէ Էնէ իտն գօղարնագտ մեճ-
պար պիտուանագտ իտի, շիւքի պիտն զաղը,
շեքն պիտուր վէ Տեքիւն պիտուր օրուան
պաղար, քեւնի տարն, տար ու մաղար վէ
գօրգումն կեօրն իտարի օրու, վէ կիտիւն
իտ քեք Փաղըճն պիտ Տալար պիտուանագտ,
Տեճի քի, Էնէ պիտ զաղ կեօրնագտ, արգարն
կիտիւնի պիտ Քեւն Քիտն, Էրեքր օրն
լամարտա օրն գար տարնանս լարնմը, վէ
անար իմեքիւննէ կեօրիւնն օրու իտի,
շիւքի, մերգում քեք չօզ կաղար տարնիւն, վէ
իտիւն մաղարն պիտ կեօրիւն քան պիտու-
մու իտի... իտի, գապիմիւն ապիւն փուրար
իւղերնէ կեօրիւն կեօրն Տալ ու Տեքիւն
արանքարըն, ապիւն գանն գաղար օրնմաղը
գաննու արիւն իմանմ, վէ իմարքն քե-
լամն սեքեմն տարեմն աղը պիտ, " Լա-
Տու, Տանը զաղ, պիտ տաղըճն Էնէմիւն
միտիւն, գաննի իննիւն քեք անէն օրու արք,
շիւքի տիւնիւն իտիւն փարարը իտարն-
յա տախի մաղարն, օրնմաղար տար, տար :

— Պէն պիտ մերգում փարարըն, քեւտի
գամպարունն իննան սաղարն օրնար տար"
տար շաղարդըն քիպիմն սանամարան պի-
տիւն, իմեճեմնէ կեօրն անճեմնիւն, մաճիւն
իտ իմիւնք, վէ Քեօրարտախի, տաճ
կեւն շաղան նիպեմն տարնար պիտուանագտ

(1) Իտի — Սիտ պարաճար, Փարսիւն պաղ վէ
պաղը կեօրն քան օրն, վէ աղ չօզ սննի քեմիւն իմիւն
պիտուան Տալարն մաղարն ապաղար իտի քեք վա-
ղար պիտ տախի իմիւն միւնիւն արանքարն օրնար տար,
լարն պիտ տաճան լարնարտա կեօրն, միւնիւն
միւն շաղարտան, կիմն տաճն իմիւն իմիւն շաղ-
արտան պիտուան լարնարտա, պիտիւն իմիւն
միւն, միւնիւն վէ Տալար գաղար, վէ քեւն ու
պիտիւն իմիւն ապիւն կեօրն կեօրն, տա-
պաղարն ապաղար, վէ Տեմն Կիւն օրն իմարթն
տարն ապաղարն ապաղար գառար տախի, ապաղարտան
կեօրն, Տեք կեօրն կեօրն շաղար, վէ Տեք նիւն Է-
տարիւն վէ Քեօրն արանքարն պիտ պիտիւն
կեօրն, քեք կեօրն ապաղարն կեօրն իտի,
նէ գառար աղըճն, վէ միւնիւն իտարտիւն իտ
նէ գառար աղըճնագտ անէպ :

Լա Փաղարն իտիւն պաղարն ապաղարն իտան
վէ ապաղարտան պիտուան ապաղար, տիւնիւնիւն
գաղարն իմիւնիւն իմիւն վէ իմիւն պիտուանագ-
տանագտ արնմ մաղարն իմիւն շաղար պիտ վէ
պիտ սանամ գառար, անէմ կեօրն Տեք պիտ իտարն
կեօրն իմիւն պիտ գաղար, իտար կեօրն քեք կե-
պի Կարաղար օրն ապաղարտան աղը միւնիւն գա-
Տար կեօրն օրն գաղար իմիւնիւն քեմիւն իտ
քեք իտիւն, իտիւն վէ Քեօրն քե, շունն իմ-
պիտ օրնան կիմն իտար վէ կեօրնագտ ա-
պաղար տախի, արնար գառար վէ պիտ իտար, օր-
նու սանամ իտարն գաղարն վէ մեճեմն իմիւնիւն
իմիւն քան իտարն :

Մեղար Տեք տէլի իտ, զաղ ու արն իմիւն
արն, պիտ իտարտան, պաղար պիտ Փաղար ու տե-
քի կեօրն իմիւնիւն պիտ :

օրու զու Տարեւ, վէ պոզնուգ պիր սէս էլէ :

Իբրցումուն շու մաստապարզ Տէր քեօն Տարուն կիծտկիւնաւն, էջլէ պիր կիւ իւշմէ, պիր կիրիւթի. վէ պիր եուհա՜ շամամար տըր պաշար քի, Կայեւանին իճարձ մըրձեղեակ Տիրան ու. աէ Տէճէթիմին մուհիլ օրսր. շէյլէ քի, պիտարէ, աէ Տէճէթ իմարաֆրնան քեւտույէ լծէւթիմ՝ օրունուշ օյան պէշ Քրանգըղյարը, դապձիկէնին քեւտույէ կեօմէրձօտ զմըրնտա, լաճով կէրէն ձէվապր տախի, պիր սասայի զայիճի իւզօտ, կիւ իլէ իրեպիլիր :

« 1 պիրն, Մ՛նսիտե . . . պու բարա պեւեմ՝ աէյիլ տր :

« 1 լայան սեյլէ յօրունուգ, — աեր լձէրարնն սերժան Կայեւանին եանքնա ետըն կիտէրք, — իւնքի շայանը իմիպար դատըրն պիրիտի, սիզնն ձեպիղեան իւշարի կիւնիւ կեօրիւշ տիր. — Մ՛նսիտե . . . սիզէ գամիկն սեյլէրիմ քի, խայր, պեւեմ՝ աէյիլ տր . . . — աէյի ձեվապ վէրիր Կայեւե, պիւթիւն վիճուտի սիճէրէրք . . .

« 1 լայան սեյլէ յօրունուգ, աէյի յօրում սիզէ, աէյի ձեվապ վէրիր, — Տաթմա մըրու. մ գաւոր սիզին շու դիյատեպիլէ զօրմաճեան օրուպ, վէ Տէյիկէ մ. Տարեւ լձէրարնն, գապաճաթը օրտուղունուգ տէրք իլէ, պանս սիզի կեօմէրէրք . . . Պազըրը շու քիւշիւճէր գանպուր, դան պիր պօղէ էլէ, նստըրա պաշտօրատըր, վէ ձեպիկնն աէ. քիւլիւք օյան փարայըր տախի լծօրմաճտա աէյիլ տր, ախիլ տիր քի, պունտա պիր կարօր օրուպ, լձէճի պիր շէյ օլմամալ տըր, աէտի :

« Պազանս սերժան, — աեր լձէրարնն պօղնուգ սեյիլ քի պիր լձիճի. — սերժան ինամալըրը . . . եօղալըրը, մըրգումնին գանպուրունու եօղալըրը, զիւս. օյանձա վարիլէ լձի օրատա օրմալ տըր . . . Պէն խտաա խտէրիմ քի, շու արքաանարի պօղաճան, ճիզմէր, շէմօթիլէր, մանձօր, վէ շալար սասմալար տախի պուրունմալ տըր : 1 աթմա, շիմին մեղպուր գանպուրունու իլինաւն : պիր սասմ վարտուղուն տախի իլինտիմ՝ :

« Կայապալը, ենի պաշտան պաշար կիւ լիւշմէյէ, պաղըրմայա, վէ եօ՛ճայա, շիւնքի ապիմա, էջլէ պաշար վէ Տէյիլէ լձէնիկ խալը իւզըրիտեան, փուգար վէ պիտարեկեան Տաղըրնու, աճըրմայա շայան սարեթմա, աասըր վաճէթիմ իլճար օրուն կիւմպի, աաթիլ գասիմաւն տիր : Կայապալը կիծաթճէ իրիլյատ պուրտուղունան, եօղուն սեյիլ շամամար, վէ շէտիտ սարեթմա բուլգար վէ իսմիճալար տախի, մեղքիւր սօղաղն աղըրնա, իրիլյատ պունաթա պուրունուր :

« 1 էյ, պանս պաղըրը, պըրաղըրը քի պիպե սէյր իսթիմ՝ շունու, փարալըր աէյիլ՝ մի տր պունու սէյր :

« 1 ա՜ Տու, երիճի շարմ լիւնիլ, պէն տախի պուրաղնա փարա վէրաֆիլիմ տիր :

« Պա՛րն շու գարըր . . . պիր երաքէր եերէ չըգարըրը քի, պիպե կեօրեպիլէիմ :

« Տարու տուր սեյլէտիկի, պաղարմը եպիլտի քեւտիլ օրուն, Տալ պու քի վէրտիկիմ փարայա մաղապիլտե պիր շէյ կեօրէմաիմ :

« 1 յ, եա՛ Տու, եա կեօմէրէիլը շունու պիւզեակ, վէ եատա փարայարմըր կերի վէրինիլ :

« Պէն տախի կերի իսմէրիմ . . . վէ Տեմօտ գանպուրուն իլինաւ տալու պուրունան աղճեօտն իսմէրիմ Տա՛ :

« Պարի շունու չըրը չըգալըր իմօւէրտե, պիր իլիճէ սէյր ու լձեմալա իլիտէր : »

Կըրըր, էջլէ պիր Տէնկեանտ, Կայեւե կիւ պի պիտարէ, գարաֆէթի Փէրը, խալիսթի գալը վէ իւրիլէթիմ բուճ իլէ մէկուփէ, վէ եօղապըրը վէ մաճմալիլիլէթի մարաֆէ պիր զըղը, շու զըրիլի կէպիլիլիլէ վաճէթիմ վէ գապալըրալը . . . կեօրաիւքաէն վէ իլինտիլքաէն պաշա, եարա եայըրը, օլ դատար գապալըրը օրմալըրտա, վէ սերժան էլէ գապիլիլէնիլ երըրնտե օրըրա գարըրը պուրունուղու լծադարեակ, նէ Տալէ կիրիլիմար պուրունու, Տէր քեւ լձէթէրք քիւր ու լձեապիլտըր խտպիլիր : Պու դատար ֆեւալըրալըր պաշնա կիւլիլ իրէն, զեվալըր Մալլեւե իսէ, գանդի աէՏէթիլ ֆերմա լձէլէր քի սեպեպիտն, ֆեւտա օրունմաթա օրտուղունան, Տալեա պի խապեր պուրունապախի սիլէգաթի, արատան ճիզի պիր վաթմ կէպիլիլ, քէյաֆիլիլէթի Տալին ֆարգըրնա օրմայա պաշար, զիւր, մըրգում գապիլիլէ, մըրգումնին ախիլէլէրէր կիլ էլիլէր վալիլ լձե լձեմալտե օրտուղու պօղալըր լծալմայա պաշարըրը լալ պիւրապեր, սերժան սարեթմա տախի :

« 1 է՛ վար տըր պու պօղընին իլինաւ . . . աէյի մըրգումէլէ սիւալ խտեր :

« Մ՛նսիտե . . . շէյ . . . պէն կիտիլ յօրունմ . . . պէն . . . »

« Գեապիլտիմ զըլ, զօրգուտունան նաշի, ձեվապէ տախի գատըրէ օրմաճաղըրնան, բէրէլէնէյէ պաշար :

« Օլունա ձեւապըրը, սաթմ պու գատար օրմալ տըր, էջլէ՞ մի, — աեր գապիլիլէ, — գարալըր եօղ, եերէր շամար աէյիլ տիր . . . պաղարմ շու պօղընին իլինաւ նէ՞՞ վար տըր, Տալտե, շարիւ՛ղ . . . ալը վէր : »

Օպիլիլէ պունու սեյլէտիկիլէ պերապեր սերժան իլէ պիլիլքաէ, պօղընիլ մըրգումնին էլէլէրնտե գաբըրը պիլըր, պիր լծարալըրը շէլէր, վէ պիր լծարաֆան իրիտիլիլէր շէրիլ շէրիլ ախալըր չըգարալըր Տալտե, ախիլ լծարաֆան տախի :

1 աֆըրը Լալաճ, իլմէ սիզէ չարաֆար . . . պիր եւմէր լծաղըր . . . պիր կիւմիլ քեւտե . . . պիր շալ . . . պիր երալիւ եօղան . . . լօղ իլի, լձէլէր քիւր իմմէլիլ, զիւր, պիլիմ ապալ գալտըր, ֆեւտա վարուն օրմալտըր տըր : 1 ա՜ Տու, Տանըմ, սեն կերիլ Տէյիլէթիմաէն պիր եսիլիլի

քերտ, կիցա սանընըն եացըսր իգծիցարնձա, աշար կէշմէտ լազըմ՝ կէշն քեննի Գորգոթմարնը աշար կէշը, կանի մերթեղե կէժիժիտ : Լայլէ պիր տիւմայը Տախտա, էայլէ պիր շամուրու, վէ կրի թարափը Տիարափարի, սիյան սիյան՝ վէ կրի կրի գլէր իլէ իհաթմ օրունմուշ օյան պիր սօզազըն օրթասընտա, օլ գասար քետիր իլ ատէտ, եա- նի գարննէ կիտի գայնամագտա, վէ քերիհիւլ մանդար պուլունման խայըն իւղէրթուն միշաՏէ- տէ օրունման Տալ ու Տէլիեթման, Գայօ վէ եա- խտա Կայնա գալէմէրիլլէ իծրայէ կէլմիշ օյան վաՏէլիյանէ թասիլիլէր տէր խաթըր օրունմա- յա պաշարար . շէյլէ քի, իսմիւս պաշը բա- րէ բարա չճուգլար, պիր թագըմ սերհօշ գա- րար, վէ պիր թագըմ տախի լէՏՏէլէրիտէ տարար մնէհուստի տէրքերս պուլունման ըժժ- մուրտէ Տալ կըրէրէր, պիր պիրլէրին կիժիպ կիժիպիտէրէք, վուրուպ վուրուշտուրարագ, վէ Տաթըլ, պիր պիրլէրին գըրարագ, վէ պունար իլէ պէրապէր, չաղըրաշղ պաղըրաշղտան պաշ- գա, ըլլըզար տախի շախրագ, սուշտուզ եր- ան, էայլէ պիր Տագարեթի մերթա Տէլէ գուրպան օյան, վէ գամեն նրօքի մթրեկէլ ձենաղէ Տա- լիտէ պուլունման, զէվալը Կայնեծնին արա- սընտան գօշուշնայա պաշարար :

Վէ՛, պիր Տագարեթ ժ մի, Տագգանիյեթի թէյլէմէր լազըմ՝ կէտիկի թագարտէ, պէյլէ եանլըլըզար ուղուտա դուրպան կիտէրք թու- թուրան, նիշէ վէ նիշէ պիրաթիլէրին Տայլէրի իւ- զէրինէ տիւշիւտիւտիւտի կի Տաթա, ատէմին թիւշ- լէրի տախի թէրէրնէ ճայիլ տիր տէլէպիլիլիլ վէ շու եոյտա տէՏիլիլիլիլիլիլիլ իսէ, էքսեր տէ- Փա, տէՓիլիլէրին վէ Փաղըրարտէ Տէլիեթ ու Տարեթիլէրիտան Տուտա կէլմէքտէ օյան սույի գաննար, վէ եախտա, Տիւ պիր տէպէպ տախի եօղ իլէն, կալնըղ պիր կանըղ մալիմաթ ու վուգուժիյեթիլէլէլ վագըր օյանգլըղ, տէպէպիլիլէլէլ վիլմէքտէ տիր . . . Էմիշէ (Տէր վաղթ) պիլ . . . Են կանըլըզ իլէ, կանի, կիւլա պիր Տարեթիլիլիլ ու Տանլըլըլտէ (Փէնա իլ) պուլունմուշ տուր սույի գաննըր իլէ, թութուլմար ճիՏէլէլէ, քեն- տույի մաՏիլլ երթին կէթիլիլմէքտէ օյան ա- տէմիլէրին էլէրիտան, պիր թագրիպ կապար սը- յըրըզտան տօրն, պիր կանէտէն կապարու չը- գան, վէ իսփա քեպիլիլիլիլ տիւշէրէք քենտույի շաղըրաշղտան, քենտույին պիր բենձերտան շաղըր սօզազա աթարըրտան, գափար աշըլպ, վէ թէՏի կէրտէ էձէլէ գուրպան կիտան, պիր կենձ գըրըն վուգուլմէր տէՏէլէլիլիլիլիլ տէր խաթըր իթմէքտէլիլ . . .

Մասուն Կրիփօս, օլ եոյտա պիր իթիլիլիլիլ վաճիպ իլ քերաՏէլիլիլ իթիլիլիլիլ պիրլէ : Մայ- եծնունտ պաշուն կէշն չու Փենալըլըլար պայիս օյուուգտան սմար, ալէթմաՏիլ, կին Պրիզ — Միլ սօզազընա էլէ տեանէրէք, սըրը սըրըլա տեօրտիւնձիլ գաթա գասար չըգար . . . Կրան-

սօզըն օտար գարուտն աշար . . . վէ պիրտէ պագար քի, մերգուտէ իլէ էօքսիւզիլէրն կանըն- տա, Տակօպէր սեմուրմագտա սըր . . .

ԱՆՔԵՆՁԻ ՓՈՍԼ

ՄԱՆՆԱԹԵՐ

Ոլ աննէ Տակօպէրին նալըլ օյուպտա էլտէ պուլունմարնը, մուլիթմասար սուրեթմտէ պէլան իտէլիլ :

Մէրգուտն լէՏՏէտիտէ օլ մերթեպէ, ա- կերէրէ մատաօր օրան պիր նէլի էտեր բաթմ քեարի (տօղտուլօղ) տէրքերս պուլունմագտ ի- տի քի, արապա շիքեթի մասլաՏաթ մաՏէլիլ միւտիր, սմար կէլիպ ինպ պտէն արապա սօր- ձունու զիլմէտի իւղէրնէ կնիլէթիլ քեարիլէ կէսմէրէրէք, Տակօպէրին պըրապը կիժմէտիլի թէլիլիլիլ խտր խտտէ, մերգուլմ իրաօրտան գալիլ գալարագ, քենտու քենտույի օրտաա ըՏՏին ե- թինէ վաղ պիրլէ, զէվՏէպիլէ կաղարը մէք- թուպուն ճէվալպըն արաաղճա, պիր երէր կիժ- մէլէձէկին պէլան խտր, վէ Տաղըլմաթէնտէ, զէվՏէտիլէ մէթուպու կէթիլիլ իտուլմէթիլ ալ- տէթ իլէ, լազըմ կէլէն ագՏէտի կէլէմէկին խապէր վերաբտէ, Տակօպէր արթըզ քենտի թարափընտան լազըմ կէլէն նէպարեթիլ թապըր իսպըլ իթմիլ տիր սայարագ, ալէթմաճալ խա- նէտիլէ գօշար :

Կմտի, մասուն Կրիփօս, օտաանա իլէրու կիրէր կիլմէր, էՏիլ իլէ էօքսիւզիլէրն կանընտան, պիրտն պիրէ Տակօպէրի կեօրմէտիտէ (մերգու- մէ Տակօպէրի ըք գօլալըզա թանըրը սըր, չիւնքի ճիւղիձէ էվիլ, Տէլիեթ ու կիլաար Տագ- զընտա, լաղըրար կէվալ խտի՛ նէ մերթեպէ տիւշարը Տայրեթ օյուուգու թարիլէ Տաձէլմ տէ- յիլ տիր :

Էլէ մասուն Կրիփօսը կեօրտիքտէ, Կրան- տաղ իւղէրիտէ դուՏուրա կէլէն իլթիլիլիլ տէ- րուն, Տատան էփըրու պուլունմուշ տուր : Օլա- թին, Ըօղ իլէ Պլանշ, մասուն Տակօպէր, քենտույի օրտաա տէլիլ իլէն, պիր գաղըն կէ- լէրէք քենտույի արաաղըն, վէ ըք լաղըրի պիր տէյլէլէձէկին պուլունմագտ օյուուգուն իխարը իթմիլիլէր խտի՛ վէ պուլունմտա գաթմազար, էայլէ պիր գասարն կէլէձէկին քենտի բարաար տախի քենտույէ խապէր վէթիշ օյուուգունման, մերգուտնին, Ըօղ իլէ Պլանշը, պիր գասարըր մասալթըրնա կէվալիլիլիլ ի զըլէ կէլէք օյան գասարն օյմար զըճընտա, սայա շիւրՏէտի պու- լունմամագտ խտի՛ թապիլմաթիլէլ վէ Տէլիեթ տէ Կրանտաղըն գալիլէ պիր քեօրտի ալմաՏ Տիլմա իթմէքտէ խտի՛ չիւնքի, ապէլ Տիւպօ- սարն նախՏաթարըր քեարիլէ թութուպ, վէ էր ու թէլէպիլիլիլիլ իծրատէ պի գուտուր պու-

տիր, զերս, զայսին իւր յայն դորդող, արը, մէ սոյլապալ տիր դըր արը, զէ լալը Արսեւո, աեյն պարզըը Գրանասող :

— Ա՛հ, անանկ Լաւհ, . . չու պիտիմ, ինաս նկրեմեմը Արայեեօհիկընկող . . նէ գասարաս լալեմէ մշտեպի խոն, — աեր Պրանը, կեպոյնքե կապարեմ օրտուր Տարեմ, դըր գարնասընս աեմեմը :

— Արհայեմ, կեմեմն պիր շէյ կէկեմտիկին կեօտիքըն, — աեր մասամ Արիսեմ, — էպէ պիր սե՛նկալը սիլեմը կապեր վերսք իւրէ, Տեման աորու դոջուպ, պարայա կէպեմ . . լալ թն պու Տիւնէ ին, մասամ թի, թէյնիկեմեմ կապարեմ վար արը, աորոմեմ մարը միմքիտից պիր շէյ աեյն պիր, հու պու թի, պիր ան կէ մէկ կեպիտից, մերգամէ յէ սա՛հայեմեմը օրտու մագաս կըկեմիկեմեմն ար :

— Տարայեր, մասամ Արիսեմն պու թերամ լալը իւրէնքե, Տեման շնտեմեմը շարդասըն աւարը պիրէ, մէ հնտեմը կըգը մերգամէ ին ինքեմ, «Իյն եւ, սյ եմեմեմ, Կեմն շեմ աեյն դասար լալըրոյը ու զմեմագասարը, Տեման գարտասն ինքու կըրը կըմը, թէյնիկեմն անըմեմը աեյն ինքիտից . . Կեմն քեմն ար շեմի պէպեմ դըր, պիր ինքիտից :

— Արեմ, մմտիկե, լալեմ, հուկա սոզպաս ու գասար գարպալը, մէ ու գասար լման լման վար ար թի, կէրէք սարթը կէպեմ ին մէյեթ, ինքուէ գոջայա հոմեմ ինքեթ օրտ ինքեթ . թէր արեւ խայեր պայպիլալիտից . .

— Օյ, սիլե, Տիմեմ միմեմ աեյնքեր պոջ լալըրոյը խոյր ապրիտից, Էլա՛հընդ աեմը խեմից, հոմեմ նէ ինք, թեմի փոթ պեյն զեմեմեմն ար, մասամ . . Ա՛հ, զեմ մարը կըպարմ, — աեր Տարայեր, — պիր իրըրը կեմն ինքեմընք, հա . . աե՛հեմեմն գուգուամ . . Պեմ, շեմի աորու, եւ գալեմիէ միւրաքիմն կեմեմիմ, մէ կաթուս եթպեմեմ գարդօրուս գոջարպ, կէպեմեմն մերգամէ յի Տեմ պուրտընը, մէ Տեման ալըրը պիրէ պարայա կըկեմիկեմ :

— Տարայեր պուրալը սեյնեթարն սոնար, աւ լեմեմեմն աթարը շարդ . . պու պու թի, Գրանասող, Արայեեմին պայշուս չու Ֆերպեմն կեյնեթ մեմեմեյն, գոջարընք աթարը շարդայա մէգուր օրտուր, մէ եթար զերի մմասը լըլա կեօտեթ պիրէ գոջարաս, թեմեմնք սերպեմեմն գայնասը, Էլա՛հն պիր հըմեմ ու ինքեմեմն համ իտերէ, պայշար Էլա՛հասն լեմեթ թեթեր ինքեթ : Ա՛սամ Արիսեմ իտ, վայեմնք միւսաստեթ օրտարը շի՛հեմէ . թեմի Ֆիսուս Ի՛մնի օրտ պրպայնք ինքեմ պրպալը խի մերգամէ Գրանասող կէպ ինքէ պիր կըպեմ կարդասն, մէ ապէ հիւ պա լարափրնասն կեմիտի օրտու մէ լեմեպ մերգամէ մերաթրեմ սոնար, հըր պիր լալեմն ինքեթնք շարձ սայնարպ, «մա՛

ամս, մագաս, սոհա ինքեթնք հայէ միւսաստեմ գրամեմը արը լալեմ կըպ մէ լեմուպ . . սան, պարայա կըկը լալեմն մարեմ նէ օրտագոն սոզպարը, մէ չու մեպեմ ինք կեմ, պու կեպէ մասնայեթը ինք մեմեմն ինք թէյն սո ինքեթ կըպարեմ, նայնէ գրուգամ ինքն, թեմիտի մեմուտ ասա կոպեմ :

Ի՛նք ինք Պրանը ինք հայեթը կըգը, պիր պեթ ինքեթնքն պարպար :

Գրանասող սիմքեթեր մէ լեմուպ մասամ Արիսեմն կըկեմն արը . մէ մերգամեմն, հասկոյեթին հնտեմ ու գարպայնք շնտեմի ինքեթնքն աւ շեմարեթ, մէ չու մեպեմ ինք կեմ, պու կեպէ մասնայեթը ինք մեմեմն ինք թէյն սո ինքեթ կըպարեմ, նայնէ գրուգամ ինքն, թեմիտի մեմուտ ասա կոպեմ :

Ա՛սամ Արիսեմ Գրանասողն կեմեթեմն Ֆե՛հմեմ վարդին, սոս մարը կեմեմեմն աթար լալ կըպրեմ խոն, մէ մերգամէ թեմի խոստումն շարդըն մէ լեմուպն օրտուս կեմն, իցա պուրտընք, «Պա՛ սեպիլիս կըպար լալըմ, շեմի խոստումը պիր կեօտիքըն, նէ գասար սեպիլից շնտեմ գրամալը, պիր լալեմ սիլից, սեր :

— Ա՛սար պարտաւոր, մասամ, իրըրը մը՛ց մը, — աեր Ից պեմեմեթն ինքեթնքն աեյն գարպալ :

— պու հա, մերգամէ սեյնեթն վարեմ մեմ մալեկեմն կեյն հըր նէ գասար ինքեթնք խոն, խայն վայեման պերա թէյնից օրտը հասե պիրէ, պիրպեմ թեմիտի կեյն պիր կեօտեթ ինքեթնքն օրտարընսն պու կեմ իտուսեմ պեյն կեօտեթնք թի, ալը պիր թեմի կեմն կեօտեթնք ինքեթնքն աեյն . . Էլա՛հը պիր, — աեյն թէր կայէ խոն մասամ Արիսեմ, գրդարեմ ինքեթնքն պիր կեթի հարեթնք միւս հոն պիր լէ, — կէլեմ կալը գ թի, նալը թի, մասամ Գրանասող կալըրը մէ լեմուպն աթար, սեթը լեմեթ պիր, մերգամէ ինք, թէր պիր կեթի լէ պեթեթից . . մէ պիր սասման, կեմն պարայա սեմեմն ինքից, փեթեմ, եւ կարը, կասաս կարնաս աեյն օր պիր կեմ, արըրը պարը պիրպեթն կեմնքն, կեմեթնքն, մասամ ինք մէ հան ինք ու շարդ, ալը պիր թեմի խոն սեպեմ կեօմ ինքեթնքն ար . . զիս, թեմասթ սուրար կեմ, սեյն պեթըն պիր սայնիս ինք կեօտեթնքն գուգուսն փայեթնք կեթ օրտընք զընը, լալիտից կեմեթն կեմեթնքն ար :

Ի՛նք պիր մասամ Արիսեմն լալ սոնարի լալ գրդարընք ինքեթնքն, զիսաթիլ ինքեթնքն պիր լէ ինք սոլուս սոլուպ, մէ գարպեթնքն մերաթը պարնան չու : Տարայեր փոթիտարն պիր պարը պիր օրտուր գորգա մէ կեօտեթնքն

տե՛ք խեղճեր, Վիկեր՛ց Պոնդ... Մեր սօցաղնաս
վարդ խանէտն կի՛մմէ՛րկինք, Տախտերին քե-
սինն մուգոյր պատգամ պիտէ խոհեր, թա-
պախտիկէ մըրգումկերն ոչ պարպե իջճար լմե-
րտախա խանճքոխեր, Տալ պու քի, մասամ
Արիփա, չու քեօ՛ւէ՛յի տիշխանութիւնստն,
հարի զխարթի՛լէրինի, անձազ պիւ աստմ սիւ-
րճէք տիւ կիպ անխնայը միւնտայի կեօրծիւ
խոհ, Տիւնճ ք տիւ քի, եօրօրից զերծե՛ն շեք-
Տէկէ զաՏիզ օյմարգասն պաշչա, Քոզ Արան-
սապա խի՛մպպե՛ն, «Օտնն խոհրիմ քի, Տա-
կօպերն ապտեմի՛նն պերլմէ քոխին, վէ քե՛ն
տայէ խապեր վերմէ քոխին, կիտի չու խորքը-
մըզ կեօրեպի՛րիւղ, էյոյն աէյի՛ւ մի, մասամ՝
տեր»:

— Ը կ'ը՛Տէպիզ, — տեր Վրանսօպ պիւ տասայի
դայի՛ք իւզե՛ն, — զիւնքի, անմտե կինէ կերի տե-
ռճէքսինիլ :

— Ը խօհի . . . մասամ . . . շունու քե՛ճա ի-
տերիմ օխէ քի, դու սաՏիպ լէ՛մա՛ճի՛մ մաս-
մասուլըր ի՛ն միւնքին մըրմէկէ շարուզ տա-
րեմտ կիտեմ . . . դիւս, պն խմէքիմ՝ քի,
էյոյնտն էվիլէ, կինն պուրասն պուրուպմ :

— Պիւ Տաղըրը, մասամ, — տեր Քօզ :

— Ատնի, էյոյն օյուռգաս, մասամպէլեր, չու
մայնա՛նիկ եկերմտն պուրունն գասն ին քե՛ճ
մի պուտէյի (եօրիւլմէք) ի՛ճրա խոխիդտե, Տէ-
ման եօրա չգալամ՝, տեր մասամ Արիփա,
Տախտեր խա՛մէ կեկըր տէյի գորգուստանն
տիմի՛րմէ քտե գրուդու թապարտն, կիւ՛ճ ին
գալպինն Տիւնճ ի՛մմէ քտե օյան էտերի պի՛Տու-
գալքիյի սեմը խոհերք :

Քօզ ին Պլանշ, Վրանսօպ ին գուճազու-
շապ էօրիւլըրեր, վէ ոչ արատե, էանի մըր-
գու՛մ տիպեր վէ սի կիւճա՛Տ գըրպարն իրիտի
պիլըրե՛ն Վրանսօպ տեր արուշ իմօնի՛ պուս-
ղու Տալտե, Տեր նէ գասար, Տեր պիւ գուճու-
լու կի՛նն Տարբը՛մէ՛րկինն, անձազ մըրգում-
լերն Տաղըրը սէլամի՛քի խա՛մըր ինն օյու-
ղունա, գալինն գանըլը պուրունուր խտե՛ն, պու-
ճիւնէ ին, կեօլքի՛րինն խաչալըն քէք զաՏի՛մ
ի՛ն թու՛մպիլեր :

— Տայա՛նիլը, մասամպէլեր, — տեր մասամ
Արիփա քէք թա՛մըր պիւ սեյիլէ՛ն ին, — Տայ-
ա՛նիլը, շարիւր կիտիմ՝, Քեգամ, չու սա-
պըրղըրը տաի աթի ի՛մմէ՛րկին քե՛ճա ի-
տերիմ, դիւս, անձազ սիցն խորքըրըն խա՛մ-
ըր ինն անէլէ ի՛մմէ քտէյիմ, էօլտա պե՛նն պի-
րուզ էվիլէ, էախտա պիւրպ սօնրա կի՛մմընի՛
տայ մայի՛նն աէյիլ տիւ՝ :

Իգրտիւղըր մա՛ Տաղպէ՛ իւզե՛ն, մասամ Տա-
կօպերն գուճազալըրտան սանր, օրասան տի-
շալը չգալարը, վէ պիւ պիլի կի՛մտն թու՛մա-
լու, մասամ Արիփանըր արգաւթ օրա ներտա-
պանտն աչաղը ինքըրն, վէ դու արատա Քա-
պա — Չաս տաի, քե՛նտի խորքըր թապիխի
ի՛ն թիլըրունա, Տախտեր դուրսմարդը մա-

զըմ, գա՛մնն էօրօրիլերն թիլըրիտնն արըլը-
մամազ սա՛ննիւնն դուրսմտային, ասու՛ ու-
սուլ մըրգումլէրն ի՛նն լէ՛րիննէ կի՛մմէ քտե պու-
րունուր :

Մասամ ար Ան — Տիլըլէնն էնիլէ՛նն
պեօլմէօի, պեօլէլի քե՛մալ մըրմէկէ ի՛Տիլի-
յիմ ու շէյիմալըրունան նաչի, արապա՛նչա
արապալը Պոնդ — Միւն սօպաղնասն պիւրա ի-
լըրտա՛ն, Վչալմըր մէյանը նամ քիւնի ք մէյ-
սանտե պէրլմէմա՛նն էվիլէ՛րտն լմէնպի՛Տ իյ-
լէնի խոհ, Վ է արատան պիւր գա՛լ տանլիէ
կէշարտե, կերէք էօրօրիլըր, վէ կերէք ի՛Տ-
պիլըրի պուրունն մասամ Արիփա, քե՛նտիլըրն
արապանն էանըրտա պուրըրա :

«ՄՏ, մասամ, — տեր արապա՛նը արապանը
գարտաունու աչաղա — Վիկեր կիւ՛ճնմալընիլ
օխէ պիւ շէյ սեյիլէննէ կիմ՝, էանի տիւն ք խա-
մէրիմ քի, չու քեօրէյիլիկ Տիմ քէք էաւրամ
տըր, վէ Տեմտէ սեյիլըր պիւ քեօրէք տէնիլ
տիւ, քե՛նտայի արապանն իննտէ պըրաղըլ
կի՛մտիկիմպիտե՛ն պէրա, աղըրունա պիւ անէլ-
մարաւը վարաըր կիպ, Տիւ տարանպը, ան-
ձազ պաղըրմաղա տըր, վէ դանն խոհրոն քի,
Տեման էլմունն կերէ, տիւնայը երըմըլ էու-
սանաղաըր՝ :

Տաղըրգա՛մնտե, Մանիւ խե, էաղըրը
գալմայա պըլըլը օյմարղըրունան, կիւրիւլու-
տիլէ օրմալըր վէրլէլէլէ պի՛րմէ քտե խոհ՝,
սու օյունու, էլմէ կիտիմ՝, ի՛նն կիտիմ, —
տեր մասամ Արիփա, վէ պատե՛Տու էօրօրիլ-
լերն տե՛ննէրք, — Մի՛թի խոհրոնիլ, պուրու-
նազ արապա՛ն, մասամպէլեր, տեր՝ :

Քօզ ին Պլանշ էվիլա արապայա պինիլըր,
Մասամ Արիփա, արապայա պինմալտն էվ-
իլէ, արապա՛նչա արապանն էաւրամ Սե՛նն —
Մարի մանտըրըրն սօղըլմմասըր լմէնպի՛Տ
իմպիլիլէ պէրապէք, տայի թալիմմալըր տա-
լի միմէ քտե ինն, պեօտայ քեօրէք էօրօրիլ-
լերն արապայա պինտըրերն կեօրօրիլ քտե, մը-
րըրունմայա գաչալըրունան պաշչա, պատե՛Տու
գուտուրունը կիպ Տար Տար Տաղմայա տաի
պաշչա :

Մէզպուր Տայանըն չու Տըրըրն սեպպի ա-
լըրաըր խոհ, շէյիլէրն, Տեր նէ գասար Քապա —
Չաս ոչ տաղըրայա գասար մէյանտէ կեօրիւ-
մէմի խաչալտե, ոչ արատե օրըրաղըր պիլի
քե՛նտայի արապանն իննտէ պուրուն խոհ Վ է
Մանիւ խե Քապա — Չասնը չու քեօլմալ-
լըր իւզէրէնն Տըրըրաղըր յիւ պերապեր, ա-
տեմիտան պուրունն էնիլ պատիլէմի տաի
դայի խոհ, վէ պէրքալըրըրունան նաչի, աչալը-
մըրմէկէ գաղապա կէլիլտնէն, կիւ՛ճ ու գու՛ճ
վէմի՛նն էվիլալըրուն, Սպէրիս քեօրէյիլիկ
էնիլտնն անըրըլը, վէ Տա՛մթա Քե՛նա տարեմ-
տէ սա՛ննիլն տաի ըրըրըր խոհ, վէ քեօլըր
Քապա — Չաս տաի քե՛նտի թապիլունան ըրըր

Տնտեսիմ օտարաց, Մանսիեծինն իւզերինէ Տնու
 ճուս իմտիկի, ի Տնանս պողպատնան թաւա-
 րագ կրի տե՛ֆա ըրտարողը պիւրէ, սողուպ պը-
 ռաւ ինքն խոխ . . . ասորը քի, քէ՛յֆիյեկի Տալ,
 մեղգոր ֆիսունուն, պիր թարափտա ինէյէրք
 ետամ գալմտարնան անպարտիտ արը: Ը ու զու-
 գուսամ օր գաստար պիր մայն իննուն մու-
 գու պուսուշ տոր քի, մասֆնը իմմէք տտիտի
 ճայիղ անյիղ տիր. շեղէ քի, Բոլ ին Պլանշ
 «իկէ գորտուգլարնան, կիւճիլէ կրի տե՛ֆա,
 «իկէ պուրայա Բապա - Ժաա, կէ պուրայա »,
 տէյի շաղրա պիւրիչէր խոխ:

— Մ, աման Վլաս, — տեր մասամ Արիփա
 կիրիւրնունէ կէպիկի թարափտա տորոն տե-
 ներէք: — պու ճանվեր Տայան պուրայանս մը
 կէլիւշ տր . . . Ը խանի Մանսիեչիւ եարաշա-
 յաճաղ տր . . . Եա մասունալէլը, գո՛ւմ
 սուղ, տե՛ֆ իտինիլ շունու . . . պրտարըր քի
 իննիս կիմտին . . . զերա, ծուս պերապեր կե-
 ժիրսմէք այա մուրնիս տէյի տր . . . »

Իջարիւրեր Բապա - Ժաա թարափրնան զու-
 Տորա կէլիւշ օյան ճիւսյեկեման պիտապեր պու-
 լունուգասան պաշա, շիւքի, Մծսիտո պիր
 իտիւրիէ պլննան ճան շէքիչէրք ինէյիպ տուր
 մագտ խոխ, քէնտի քէօրէրէրին պերապեր
 կեօմիրսմէրնին միւնասկեմիտիլիլիս տտիտի
 ՖէՏ իմտիքիքիսունէ, մեղգոր Տայանս ա-
 յաղարայա խաֆիֆէ թօզունարգ, մէ տար-
 զն սարկեմտ պիր տեյիլիլ ին. « Բապա -
 Ժաա, Տայեյիլիլ, իննիլ աշաղ պուրասան
 . . . կիտինիլ » . . . տերէր:

Սասագամը Տայան կիլէ ետրտէ իմասմ
 իմմէմէք իտեպիլինանէ, մաՏգուն մաՏգուն մէ
 միւրետտեր սուրկեմտ, կիրա եքսիւզէրք, քէն-
 տիլիլիս պիրիճէր մուՏաֆըրար պուլունուգու
 Տայան, գասր ո գրլմէմին բայիտիլ իմմէրի-
 նէ գարը: գասր ո սիմէմ խիյոր կիպի, նե-
 գաքեմն պիր տարղնըր Տէյեկեմի ին, եան եան
 երգլմէմ տտիտ պագար: « ալ պու քի, օլ
 Տէնկամտէ, Պլանշ թարափրնան, մէ սերմ-
 ճէ օտարագ, ենի պիր եր սոճա շղմար իւ-
 ճէրիլէ, գոյուղուունու եւրէ պրպարողը պիւր-
 է, Բապա - Ժաա տր ֆայնմանս աշաղ ինէր,
 մէ գանն ետերնի քի, Մծսիտո Տագղրնա
 պիրաղ զէլաեճէ իլՏար Տնտեսիմ ու Տարաքեմ
 խերէք, միւլմէմի գուլունտարնան, պիղամ
 քէնուտտ տտիտ ՖէՏմիմտ պուլունուր: »

Սասամ Արիփա խն, մաՏէլէյի մեղգորե-
 յի պիր տագղա ելիլէ թէրք իմմէք սեփտա-
 րնան պուլունուղին, ալ իմմանիլ արապայա
 պիրէր, արապաճր արապանըն գարուտունու գա-
 բար, մէ քէնտի եերնէ շղղը օմուրուր: մէ սիւ-
 րամ իւղը արապայա եոլ վերիր: մէ պու արա-
 սա, գաղարա Տափապեր բամի կիլիպա քէնտի-
 լէրն կեօմտմին նէյեկիլէ, էսրի պատրիթէ
 թիպէմ պիրէ, մասամ Արիփա, քէնճերէրն
 բերտէրնին աշաղ տր, մէ մրգուսմ շու է-

Տնտեսիլեկեման պուլունան աղրանէ պիր Տարե-
 քէթի իճա իմտրտնէ օմրա, Մանսիեծինն
 ներեմտ օտուղուն տիւշիւմէյէ պաշար. զիր
 պու ալմտէ, գանն խերնի քի, ինասիլար-
 սան զէլաեճ Տայանսմ Տագղրնա, մէյ ո
 մուՏայալէմ կեօմէրմէյէ արղըրէլ պուլունան
 պագը պէտտալպա տասար ֆիլիլ, մերոնմ
 տտիտի, քէնտի քէօրէլիս ճան ո տրալն մէ
 աղրը մերմէպէ սեփմքտէ, աղրէկեմքտ, շեյ-
 լէ քի, իճիմիւլ տր, պիր նէյի սրՏրիլեկի ին-
 Ֆիլիլիս պուլունուտր ճէՏէկիլէ օյմաղ տր,
 մասամ Արիփա եյիլ պիր եարամաղ, գոր-
 դաղ մէ շերիր Տայանս, պարաղճա պիտա
 իմմիւշ կիպի խոխ: մէ շու Տիւտի իմէլէՏէն. Տ
 մուՏայալէթի, այթըր տէնտէն պերու տեփամ
 իմմէքտէ օտուղու թագալիս, Տէման տէպի-
 լիրիլ քի, Մանսիեծինն եաղ իմտրղճա, մեր-
 գուսմնին մուՏայալէթի տտիտ պլմմագաս ին:

Սուրէթի զաՏրետէ քէր խաֆիֆէ պիր շէյ
 տիր կիպի կեօմիւնէ շու Տալ իւզերնուն, մագաս
 պիղ պիրաղ զէլաեճէ սեյլեպեր, լըրնի Տեր
 Տայան ֆայիտտեմ խալ օյմաղղն տտիտ ինքար
 խեմէլիլ. շիւքի եքտեր տե՛ֆա, էն քիւլիւք սե-
 պէպերտնէ, նէ պիլիւք մէ մուսիպէկեմիլիլ մու-
 գուսմնար Տուսուլէ կէլիպիլիլեր: մէ նիՏայեմ
 պիղ քէնտի օգույանլարըրիլ շունու անպլարը-
 մաղ արղունտայալը քի, մասամ Արիփա քէն-
 տի քէօրէլիլիս եօլիլ, օտուղունու անպարտ-
 սա, Տաուտն զէլաեճ տիւշարը մէյուտիլեկեմ,
 մէՏնտեսիմ ու գաղապ օյմուշ տր, մէ շու մէյ-
 եուսիլեկեմ ու Տնտեսիմ ու գաղապըն նէթիՏէ-
 պինն, նէ մերմէպէ միւՏիլ օտուղուն եքօիւղէր
 տտիտի Տիս իմմէյէ գաղար օյապիլիլեր:

Բարայա շէնտ սանիլեկեմն պերու սիրամ
 իւզէ կիլիլիլ իւզէ ինէն, մասամ Արիփա սիւ,
 արապանն էմ թարափրնա օմուրուն օտու-
 ղու Տարտէ, Մծսիտո, տէյի ֆիսունուն շաղ-
 րըր:

Մծսիտո թարափրիլէ, շու շաղրըրա գար-
 շըլըր ճէլապ պիւրմէլ:

« Ե, ճանըմ, շագղն Տայան, կէլ լարի-
 յում կէլ . . . տեր մասամ Արիփա լարիֆէ
 թարափր իլէ: — Ս ագաս, սեն պանս կիւճէնմը-
 սին տիր . . . լըրնի օլ երնիլիլ իլի քէպէլիս
 արապայա կիրսմունտ, գաղաՏամ պէնտէ օյմա-
 մըշ տր, եյիլէ տէյիլէ, ՄՏար քէլիլ խե-
 նիլ, մասունալէլեր, սիլ սեյլէլիլիլ . . . շալ-
 տէ . . . կէլ, կէլ էլիլիլ պուս էլէ քի, սենին
 ինէ գարըրալմ . . . սենի կիտ ինտար սենի: »

Պու տե՛ֆա տտիտ Մծսիտո թարափրնան Տիւ
 պիր սես շղղմաղ:

Բոլ ին Պլանշ պիՏարղուրղ քիւրէ պիր
 պիրի կիպիլէ պաղմայա պաշարար. շիւքի Պա-
 — Ժասնըն պիրաղ երթըրք թարափրը
 պուլունուգուն տեր խալըր խերէրք. ֆէգամ,
 պու ճիւսէ խն, Մանսիեծինն Տէլաղ օյմուշ օլ-
 տուղուն ալա տիւշիւմէլեր:

Մասամ Արիփօա, այնչոյ դարձուցաւ զիյս. աւ, իմտիկն թալմիկիներ Տաղգրնսս քեանի ֆիւնտունուն, մեծաւնն զայրի սուրբութեան պիւրիւթ իջողալ իմմտի խղերնն, ահաբար իմէ Հայեկուր օրորագ, վէ Մանսիջիւն տախի, խեղճեմնն ալ լծմնսս, քին ու գահրնսսն նաչի կամմար սոր զըլլսս խորեք, մեղքմա թմովմա իւրքէ է- յին վէրիւր վէ կլմնէ րասմ կելնէ պարզնսսն թմովմաղու պիւրէ, պիւս իմէ Հասմիւր, վի կա- րը լսմիկիք: վէ կարը տախի սահճեմ տարղըն- ըզ մտղը իլէ, շքրիպ տղնն աղըղըլլս պե- րապեր:

«ՄՅ, էյ, Հայտն պեմն զաֆմարարմ, Հայ- սե . . . ահաբարմ, սեմն մազսեմնն պաշա պիւր շէյ օմայուպ, իլլա, պու ախլար զըղըթա, թապիթը մեմֆուրնն պիւր իլի աղսմմաղսսն իւպալէմ օմաւը սըր» . . .

Մասամ Արիփօա պուլլաբը սեօյլետիկիլէ պե- րապեր, ֆիւնտու գուճաղընս պարագ, պիւս Հա- րեքիմ կելմը վէ կուճաղ պիւր Հայտն օտուղուն կեօրսիւրսե, պիւրպիլե թեւածնպտե գալըր, վէ սիւղերի խղերնն վաղ խորեք, պիւր լաչէյի պիւրս Հ օտուղուն աղապղսսս իսէ, սըլմըզ պիւրիմնն պիւրիմնն սեճէլէմ կիրիֆիմար օլար:

«ՄՅ զեփալը Հայլաննսն տալլս իմիջ օմա- լը սըր — սեյի պաղըրըր մասամ Արիփօա, շին- քի շօճա կեմիլ խի» . . . էվվեմ, սպա շիւր- Տէ ճայլ ակնիլ սիւր» . . . ՊատեՀու շիտեմ իւզ- րէ արապաճըլլս տողու սեմեերէք:

«Մապաճըր, ապրտուրունուզ արապայըր . . . տուրտուրունուզ» . . . սեյի պաղըրըր մերգուճե արապաճըրն իշխուեմ յէկեմն տե խամըր իմմ- յերեք, պատեՀու Մանսիջեմնն պաշուըր կօգա- սու դապրըր, վէ մեֆուր Հայլանըր պարըրըր սըր զըլլսս խորեք սեմնն, պիւրս պշնունսս պու- լունսն տերնն տերնն վէ պէշ ալմըր առես գանըր գանըր տիւ կարուպըրն կեօրսիւրսե, մուրուի- Հայի էսեֆնեկիլն ֆեճֆնեկ վարարագ սեճէ- լէ կիրիֆիմար օլար: վէ անիստ տերնայի քե- տըր ու մէյուտիլեթե տիւշըր: «ՄՅ, էօլմիւշ տիւր, Հայլաննաղըր . . . սեյի պաղըրըր, — էվվեմ, էօլմիւշ տիւր . . . Հայլանն սմուտպ օտուն քեօիլմէյէ տախի պաշամըլ սըր . . . յօլմիւշ տիւր, էօլմիւշ . . . աճ, առա՛ն, կա ի՛նչպ . . .»

Վէ մերգուճ պու արասե աղամայա պաշ- լար: Վեմն ստեմիլըրն կեօզ կաշարըր տախի ու- զըրուզ սուրեթմն զուՀարա կելլըրէր . . . շին- քի պիւր ֆեմն ստեմնն կեօղերնուն կաշ զը- մազ իլնն, ռեք շօզ քեաեր ու կլմն տիւար օյ- մասը լաղմ կելիւր . . . վէ էօյլէ ստեմիլըրն կեօզ կաշարըր, տերսի տերունիլըրն թմաֆիլիք վէ կիւրեքլէրնի կուճառմաճ կերտ, տաճա զէյասե այեփեմարիպ, վէ զըլլ ու Տիտեկիլէ- րնի պայն օմաղստ տիւր . . . իլլեմ մասամ Արիփօա տախի, օլ խուսուսսն Տիտ իմտիկի է- պիւր ու կլմն կեախորն սմարս իւզերննտէ պիւր

նեփի էտերի քին ու զազպա Տիտ իմմէյէ պաշ- լար . . . էվվեմ զաղ ու զազպ . . . վէ Համ- լմա էօյլէ պիւր զըլլ ու զազպ քի, մերգուճ- ննն քեօղերննն էօլմեօի զըմընսս, պիւրս իւ- թիլայրի օլարագ, սեպեպ սարըլմաղտ օլսն էօր- սիւղըր ալէճիլըրնտէ, շեօյլէ քի, մերգուճննն սեղմ շէճիլըրնտէ: աղըլսսն աղըլ, աասըր Տըրս ու զազպա միւշաճետ օլունայա պաշար: վէ իօղ իլէ Պլանը իսէ, մերգուճննն լէճճէկիտե Հուսուլէ կելնէ Տիտեկիլնսմա զըղարմըլ կե- օրերէք, ահաբար սեճէլէմ ու Տիտս օլարըր: վէ մասամ Արիփօա սըլմըզ օլ Տեմիկմտե, զըզ- զըն զըղըն մերգուճննն կիւղիւնէ պազարագ, վէ պօղուզ պիւր սեօ իլէ,

«Օ էփալը ֆիւնտըղաղըմը սիղնն քեօրէ իմիլը էօրսիւրմիւշ տիւր, պու Տիւրմէ . . .»

«ՄՅ մ խորսիլըր, մասամ, օլ պաղսէ պի- ղեմ Տէւ պիւր թաղսթաթմըլը կօղսուր, — սեյի պաղըրըր իօղ»:

«ՄՅ կլմա սիղնն քեօրէ իմիլը պիղմ Րապա — յօլարըր րարթ խի» . . . տըր Պլանը գօրգու իւզ- րէ պիւր սեօյլէլը իլէ:

Իջրսիւղերնն լէճճէլըրնտէ զուՀարա կելնէ կտերի իսփի օւ Տիտս, մասամ Արիփօանըն ազ- լընըր պաշնս թօրըլմաղըր մուճիպ օլար, կամի տիւրս իսմըրիլ քի, էօյլէ պիւր աղըլըրնս Տիտ- տեկմ ու էօլքեօիտե՛ն Հարը օլաճաղ օլսն, նե- լմայնն մեմՀուսէյի ֆեճճ ու տերնաթըր իլէ, Տիւր տեյիլ իսէ, քեանի նիլեթիւրնտէ պուլունսն իսղը իմթիպալն խամըր կելնէ, քեմսույի զապի խիպ, մարեշալ Մոմնուն քերիմէրնե, քեանի սըլէճիտէ ստեմի կեմիլըրն վէ սույի գանն վիւր- մեմըլըրնն կըլմիլըրնեթի տար խամըր խոր: Ֆեգսմ, պու Տիւրմէ իլէ, օլ գասար շիտեկիլ Տիտեկմ ու զաղապարսսս, պիւրսն պիւր նեւա- մէլմ կեմիլըրտ տեթրթմեմնն միւշաճաղարնս մեպ- նի, շեմ ապղըր, զազպաճըր զաղայնըր պիւր պաղըլ իլէ, մերգուճննն կիւղիւնէ պազմայա տեփամ իմտիլըրն սմարս, կիւս կափաշ կափաշ Տիտեկիլ թեղըլըր օլարագ, պիւր քեաերի աղմէ տիւշար օմայա պաշար: աղըլմէթար, մա- սամ Արիփօա, կելնէրնն կիւղերնն գարույարագ, պաշարըրըրա ըլըրա աղայնըլ ֆիլղայնըր իմ- մէյէ:

«Օ էփալըր գաղսն, — տըր կափաճաճըր իօղ իլէ Պլանը, — աղայնըր, պեւ պելն քեանի քեօ- րէյիլն, պիղմ Րապա — յօլարըր սեփտիկիլը միւրիլու, րուճ կիւր սեփըր իսիլ» . . .

«ՄՅ զաճ, էվվեմ, — տըր Պլանը, — պիլը տախի, պիղմ իմթիլար յօլմաղըլըր էօրսիկիւր վաղեմ, անըն կիւր աղայնըլ նե՛ն կեօզ կաշարըր տեօրսի խիք . . .»

Մասամ Արիփօա շեմ ապղըրա էյլլէճէ տուր- սուգասն սմարս, պաշուըր կօգարու գաղըրըր, վէ պիւրնն պիւրնն կեօզ կաշարըր սիլըր: վէ պիւր ստապի ռիւր թեւսիլք, վէ Տեմնն իլմի- յաղըր տերուն իւղրէ, էօրսիւղերն իմմաղնն:

« Կէօյ խեղճանիդ, մատնաղկեր . . . պիտանի տիրէ զարամտէ Տասը օրն քեանքի աղեմի . . . մէ իւզերիման զուգուս կէլէն շիտակի աղեմի յապիմ զարարէ օրամարմ . շինքի զեմալը Տայլանը աշարը մերժեալ սեփեր խախ . . . զիտ այժը սեճեան պերս կըման պիտ յիւսմէ քակ խոխ, տէր . . . »

— (Ու պատե, պիդ տախի ածրմադատարը, մատամ, — տեր թէքարնի Բօզ, — Լաքն, շիչարէ քի, Տէր նէ դատար ածրմադ, եճնէ կիւնիտան Տէր պիտ Տէր կըմալը, շինքի օրն օրմուշ պիմօր տեր . . . »

— Պէն տախի զրդգարնաշարն, զուգուս շիմախ օրն սեփեմէ քակ խախ քի, պիդ տախի սիդն կիտի, պիդն Սիդերիտան կեմիքն ինձիկար ամբընը էօրսիկիւնտէ, պեղայեմէ եսփ իւրէն աղապարդ . . . »

— Տէր նէ Տալ խե, ես սեփիկու մատնաղկեր . . . պեր թարափ խեղճիմ օլ եսփնիկ թեմէ քեքիքերի . . . Թագիթում պէնտ տեր . . . շինքի, պերպեր կեմիքնի սեփի խախ . . . Լաքն, նէ շարէ քի, պէնտի զարարը Տարտէ տախի, րէք մաճղուն ու միքետար օրուրուն պիտը խախ . . . Ե պիւմ ես, մատնաղկեր, պէննի տակմ իշին, պու տախի պիտ նէփի կլէմ տեր . . . զարպիտէ աղապարտ օրն տակմ, տէյիլ կաքիքը ինտար, իլու Տայլանար Տարքիւն տախի . . . ածր մէ քեանք տայմադատար . . . Իշնէ, սիդն տախի, այնի աղապար կլէմիքն սիւշար պարունարունուր փեճիմ իմմէ քակ օրուրունտան էսփիլ քի իղճար իմտիքիմ, Տէր տեմ ու շիտակէ Տարքիւնա մադար սիլերիմ . . . »

— (Ու խուտուս այս պիդն խախընդարուն տախի կէլէմէ քակ տէյիլ տեր, մատամ . . . պիդ անձադ սիդն քեանքիկի կէօրսիքն, քեանք իմմէ քակ յիլ . . . »

— Պուտս կէլէր, աղեղմ մատնաղկեր . . . պուտս կէլէր, մէ շիմախ սիդերի կէօրսիքն, իւր սրմընը Թարափնան զուճարս կէլէճէր սիւրուր ու շարիմանի, պիդն տախի թեւէլիքի զարպիտէ մաճիլ օրամադ տեր, զիտ, մարգում օրն օրպարէ քէնտայի զիւտսեփիլէ մտուտէ ատու խեճէր տեր . . . չօր տիլեր զրդարընը . . . մէ շու մերժեալ զարպիլ նեփիտան օրն տեր պիլիմիդ պեղեմէ քակ խախ իլէ խե, տաճա պիտան Տէր քեօնի զարպիտէ նէյի կլէմէ քակ սիլերիդ . . . »

— Մատամ, Տագըր ածրգանեմիգան աշարը մերթեպէ էրի միտամէ Տա իղճար իմմէ քակ սիլերի . . . Կալար, էփապարըմ, անձադ Տարքաթը Տարտ կարտ իմմէ քակ խախ . . . մէ սիդէ գափիկն սեփերիմ քի, սիման պիտ պիլիմիդ նէ դատար պէնքէմէ քակ խախիդ, աղապար տախի օլ դատար պեղեմէ քակ սիլերի . . . »

— Պուտան սեպիլ րէք աղերար տեր, մատամ, — տեր Բօզ, — շէպէ քի, թա զարպիտս պալէմիկիտան պերս, նէ կիճէ մէ նէակ կիւնտիդ, Տէր պիտ տագըր պիտ պիլիմիդն այլընայարադ, պիլիքտէ պիլիմիդն պիլիմիդն . . . մէ իւզերիման զուգուս կէլէն շիտակի աղեմի յապիմ զարարէ օրամարմ . շինքի զեմալը Տայլանը աշարը մերժեալ սեփեր խախ . . . զիտ այժը սեճեան պերս կըման պիտ յիւսմէ քակ խոխ, տէր . . . »

— (Ու պատե, պիդ տախի ածրմադատարը, մատամ, — տեր թէքարնի Բօզ, — Լաքն, շիչարէ քի, Տէր նէ դատար ածրմադ, եճնէ կիւնիտան Տէր պիտ Տէր կըմալը, շինքի օրն օրմուշ պիմօր տեր . . . »

— Պէն տախի զրդգարնաշարն, զուգուս շիմախ օրն սեփեմէ քակ խախ քի, պիդ տախի սիդն կիտի, պիդն Սիդերիտան կեմիքն ինձիկար ամբընը էօրսիկիւնտէ, պեղայեմէ եսփ իւրէն աղապարդ . . . »

— Տէր նէ Տալ խե, ես սեփիկու մատնաղկեր . . . պեր թարափ խեղճիմ օլ եսփնիկ թեմէ քեքիքերի . . . Թագիթում պէնտ տեր . . . շինքի, պերպեր կեմիքնի սեփի խախ . . . Լաքն, նէ շարէ քի, պէնտի զարարը Տարտէ տախի, րէք մաճղուն ու միքետար օրուրուն պիտը խախ . . . Ե պիւմ ես, մատնաղկեր, պէննի տակմ իշին, պու տախի պիտ նէփի կլէմ տեր . . . զարպիտէ աղապարտ օրն տակմ, տէյիլ կաքիքը ինտար, իլու Տայլանար Տարքիւն տախի . . . ածր մէ քեանք տայմադատար . . . Իշնէ, սիդն տախի, այնի աղապար կլէմիքն սիւշար պարունարունուր փեճիմ իմմէ քակ օրուրունտան էսփիլ քի իղճար իմտիքիմ, Տէր տեմ ու շիտակէ Տարքիւնա մադար սիլերիմ . . . »

տիդ, Տէր պիտ տագըր պիտ պիլիմիդն այլընայարադ, պիլիքտէ պիլիմիդն պիլիմիդն . . . մէ իւզերիման զուգուս կէլէն շիտակի աղեմի յապիմ զարարէ օրամարմ . շինքի զեմալը Տայլանը աշարը մերժեալ սեփեր խախ . . . զիտ այժը սեճեան պերս կըման պիտ յիւսմէ քակ խոխ, տէր . . . »

— (Ու պատե, պիդ տախի ածրմադատարը, մատամ, — տեր թէքարնի Բօզ, — Լաքն, շիչարէ քի, Տէր նէ դատար ածրմադ, եճնէ կիւնիտան Տէր պիտ Տէր կըմալը, շինքի օրն օրմուշ պիմօր տեր . . . »

— Պէն տախի զրդգարնաշարն, զուգուս շիմախ օրն սեփեմէ քակ խախ քի, պիդ տախի սիդն կիտի, պիդն Սիդերիտան կեմիքն ինձիկար ամբընը էօրսիկիւնտէ, պեղայեմէ եսփ իւրէն աղապարդ . . . »

— Տէր նէ Տալ խե, ես սեփիկու մատնաղկեր . . . պեր թարափ խեղճիմ օլ եսփնիկ թեմէ քեքիքերի . . . Թագիթում պէնտ տեր . . . շինքի, պերպեր կեմիքնի սեփի խախ . . . Լաքն, նէ շարէ քի, պէնտի զարարը Տարտէ տախի, րէք մաճղուն ու միքետար օրուրուն պիտը խախ . . . Ե պիւմ ես, մատնաղկեր, պէննի տակմ իշին, պու տախի պիտ նէփի կլէմ տեր . . . զարպիտէ աղապարտ օրն տակմ, տէյիլ կաքիքը ինտար, իլու Տայլանար Տարքիւն տախի . . . ածր մէ քեանք տայմադատար . . . Իշնէ, սիդն տախի, այնի աղապար կլէմիքն սիւշար պարունարունուր փեճիմ իմմէ քակ օրուրունտան էսփիլ քի իղճար իմտիքիմ, Տէր տեմ ու շիտակէ Տարքիւնա մադար սիլերիմ . . . »

— (Ու խուտուս այս պիդն խախընդարուն տախի կէլէմէ քակ տէյիլ տեր, մատամ . . . պիդ անձադ սիդն քեանքիկի կէօրսիքն, քեանք իմմէ քակ յիլ . . . »

— Պուտս կէլէր, աղեղմ մատնաղկեր . . . պուտս կէլէր, մէ շիմախ սիդերի կէօրսիքն, իւր սրմընը Թարափնան զուճարս կէլէճէր սիւրուր ու շարիմանի, պիդն տախի թեւէլիքի զարպիտէ մաճիլ օրամադ տեր, զիտ, մարգում օրն օրպարէ քէնտայի զիւտսեփիլէ մտուտէ ատու խեճէր տեր . . . չօր տիլեր զրդարընը . . . մէ շու մերժեալ զարպիլ նեփիտան օրն տեր պիլիմիդ պեղեմէ քակ խախ իլէ խե, տաճա պիտան Տէր քեօնի զարպիտէ նէյի կլէմէ քակ սիլերիդ . . . »

— Մատամ, Տագըր ածրգանեմիգան աշարը մերթեպէ էրի միտամէ Տա իղճար իմմէ քակ սիլերի . . . Կալար, էփապարըմ, անձադ Տարքաթը Տարտ կարտ իմմէ քակ խախ . . . մէ սիդէ գափիկն սեփերիմ քի, սիման պիտ պիլիմիդ նէ դատար պէնքէմէ քակ խախիդ, աղապար տախի օլ դատար պեղեմէ քակ սիլերի . . . »

— Պուտան սեպիլ րէք աղերար տեր, մատամ, — տեր Բօզ, — շէպէ քի, թա զարպիտս պալէմիկիտան պերս, նէ կիճէ մէ նէակ կիւնտիդ, Տէր պիտ տագըր պիտ պիլիմիդն այլընայարադ, պիլիքտէ պիլիմիդն պիլիմիդն . . . մէ իւզերիման զուգուս կէլէն շիտակի աղեմի յապիմ զարարէ օրամարմ . շինքի զեմալը Տայլանը աշարը մերժեալ սեփեր խախ . . . զիտ այժը սեճեան պերս կըման պիտ յիւսմէ քակ խոխ, տէր . . . »

— (Ու պատե, պիդ տախի ածրմադատարը, մատամ, — տեր թէքարնի Բօզ, — Լաքն, շիչարէ քի, Տէր նէ դատար ածրմադ, եճնէ կիւնիտան Տէր պիտ Տէր կըմալը, շինքի օրն օրմուշ պիմօր տեր . . . »

— Պէն տախի զրդգարնաշարն, զուգուս շիմախ օրն սեփեմէ քակ խախ քի, պիդ տախի սիդն կիտի, պիդն Սիդերիտան կեմիքն ինձիկար ամբընը էօրսիկիւնտէ, պեղայեմէ եսփ իւրէն աղապարդ . . . »

— Տէր նէ Տալ խե, ես սեփիկու մատնաղկեր . . . պեր թարափ խեղճիմ օլ եսփնիկ թեմէ քեքիքերի . . . Թագիթում պէնտ տեր . . . շինքի, պերպեր կեմիքնի սեփի խախ . . . Լաքն, նէ շարէ քի, պէնտի զարարը Տարտէ տախի, րէք մաճղուն ու միքետար օրուրուն պիտը խախ . . . Ե պիւմ ես, մատնաղկեր, պէննի տակմ իշին, պու տախի պիտ նէփի կլէմ տեր . . . զարպիտէ աղապարտ օրն տակմ, տէյիլ կաքիքը ինտար, իլու Տայլանար Տարքիւն տախի . . . ածր մէ քեանք տայմադատար . . . Իշնէ, սիդն տախի, այնի աղապար կլէմիքն սիւշար պարունարունուր փեճիմ իմմէ քակ օրուրունտան էսփիլ քի իղճար իմտիքիմ, Տէր տեմ ու շիտակէ Տարքիւնա մադար սիլերիմ . . . »

— (Ու խուտուս այս պիդն խախընդարուն տախի կէլէմէ քակ տէյիլ տեր, մատամ . . . պիդ անձադ սիդն քեանքիկի կէօրսիքն, քեանք իմմէ քակ յիլ . . . »

— Պուտս կէլէր, աղեղմ մատնաղկեր . . . պուտս կէլէր, մէ շիմախ սիդերի կէօրսիքն, իւր սրմընը Թարափնան զուճարս կէլէճէր սիւրուր ու շարիմանի, պիդն տախի թեւէլիքի զարպիտէ մաճիլ օրամադ տեր, զիտ, մարգում օրն օրպարէ քէնտայի զիւտսեփիլէ մտուտէ ատու խեճէր տեր . . . չօր տիլեր զրդարընը . . . մէ շու մերժեալ զարպիլ նեփիտան օրն տեր պիլիմիդ պեղեմէ քակ խախ իլէ խե, տաճա պիտան Տէր քեօնի զարպիտէ նէյի կլէմէ քակ սիլերիդ . . . »

գում տափի կէշերք մերգումեն, մարջալ Ար-
մնուն բերնկերնին նէ յէյն զայգ օյմուչ օյ-
տուգարնը սիւալ վէ թէ թիճիէն գարբշարդն,
նազ ու պէյան խոնկիմ :

ԵՆՏԻՆՆԻ ՓՇՈՒ

ՊԻՐ ԽՈՒՐԵՔ ՓՇՓՇԱՆՆԵՆ ԹԻԼԵՍԻՐԻ

Իջրիւզէր մտամ Տափօղբին խանէսին
Թէրք խոք իմմեզ, Տեման մերգում տիզ իւ-
զերին կէշերք, Տրգամը պալ իլէ տուար
իմմ յէ պաշտարդնուն, պիր վազթման պէրու
զպիմ իմմքտէ օտուդ, կէզ Խաշարը, պե-
յառեսիլէ ազմայ պաշարըր, շինքի Տեր նէ
գատար քենտի սափտարույուրյույ, զըլարը
մանտըրան կեմտերմսինտէ, մեզՏեպճէ պիր
պիւյիք պորճ Խա իմմիչ, վէ պիր պիւյիք պե-
ժայ գաղմամիչ որ իմիգաղմանս պուլունուր
իտետ, գոտար կէտիկիտէ գորբաճաղը վէ-
վէկէրնին շխտակնուր, գորգուտունու տափն, սայս
Ֆիլերինտէն չոցարմալ, Ա ազան, սափուան պիր
մեզՏեպ գայրիմ, մերգումնին պարթիմ կեզ-
լէրի Եմինտէ պիր գամը բէրտէ միկիւր շէրի-
մէքտէ խոք, լաքին պու ծիւմէ իլէ, Տափօղբին
քենտայ ին գատար կիւճէնտ, վէ նէ գատար
Տիտակիմէն Տաղըլ օրաճաղն տափի պիտէք-
տէն պաշա, պիտէք լաքիտ, Եոյն պիր գա-
թին ըրւր մէշազգամ Տեմկիմանտ, Տափօղբի,
Տեմուչ պի խապէր պուլունուրու կիւտար Ե-
կիջուրն մաՏափօղբիմիմի տափի խապէր վիւ-
մէ յէ պորճուր պուլունուրտէ խոք, Երտիպան-
տէն պիր պայգ սեփի կէտիքնէ, Տեր տէփարնուտ
տափի, Սրանտաղ տիմիկիքք գուլազ վէրիպ
տիւնէմքտէ, վէ պատճու Երնէ կերմիլէմի
պալ իլէ, քենտի տուարնս տէվամ խոքերք,
Հագ թէպարն Տաղըլ թէրնտէ, իշպու Ենին
վէ տայարմալը Եճրէ տափի տայարմալ թէՏամ-
միւ կէթիկիպիլմիմ իլին, քենտայ ի գուլիմ ու
գուարթիմ ԵՏան պուլունուրը, թէճան վէ նիլալ
խոք խոք :

ԻնՏայիմ, մերգում մաՏանըգոտան պիր պայգ
սեփի պըր, վէ սըրթըզ ու տէփա քի չոցմալտէ օ-
լանըն Տափօղբ օրմանն շիւրՏեփ գարմարըն-
տան, այլ թէմաճիլ, տուարն թէրք իլէ, կիտիպ
քենտի Երնին օմուրուր, շափուչ շափուչ կեղե-
րնի սիլէր, վէ, քենտայ յէ պիր վալ ու Տէյիմէ
վէրնի տիլթիլէ, տիլթիլ իւզերնէ, գապա վէ
Եմեր պիլթիլտէն պիր թօրպա սըր, վէ պաշար
կիւյա տիլթի տիլթիլէ. Տալ պու թի օլ միւՏիւ-
րու Ելլերի օլ գատար տիլթիլէքտէ պուլունուր-
լու քի, իլնէյի պիլէ կիւճ կէ թաթա պիլթի
Արանու շնա տարգա կէՏափօղբն, օտու պիւ-
բուտու աշըր, վէ Տափօղբ իլէրի կիլթի
Սէրգումնն զամէն սըրթիչ օյան չէ Տրէսիտնէ

պիր շխտէթ վէ պիր մաՏաղնիլէթ պուլուն-
մազաէ պուտղու Տալտէ, Տեման գարունտան իւ-
ճիլի կիլթի կիլթի, շէպէն պիր Տիտակիլէ, շաբ-
գատարը թարբղանըն իւզերնէ Փըրլաթըր վէրի
իտետ, օլ գատար կէճաղ պիր Տալտէ պուլու-
նուր քի, Եվիլէ Եմիտէ, Երտիլլէրնի օրտաւ
պուլունուրըլարընըն, Փարք ու ՖէՏիմէ վարա-
մալ :

“Օ Եվալը գըզըղալ . . . օ՛Փ, տէՏէթէն-
կի՛ղ Տալ, — տէյի պաղըրըր :

— Կա՛սըլ իմտին, նէ՞ Խարան, Մայնէյիւ
կէտիպիլտն մի . . . մերգումնին իմիլրտարըր
(կէրի վէրիլմէք) իմիխաւ Ելլէտի՛ն մի, տեր Սի-
րանտաղ, պիր սազըզա իլին, գալլիմէ Տիւքիմ
իմմէքտէ օյան Եվիլէրի գորգուարըր ունուտա-
րալ :

— Իվիլէթ, զէվալըլ կէտիպիւմ, լաքին, պի-
լէրմիտն նէ՞ Տալտէ, Երտիլլէր տայանմալ զ պիր
Տալտէ, վէ Ելլիմէն կէլէն տիլթի իմմիկիքք
իմիլրտարըր տափի իմիխաւ Ելլէտի՛ն, լաքին,
պանա շու ճէվալըր վէրտիլլէր քի, Եվիլէա պիր
գալլիմ կէլիպ պիլթիմ Եվ . . .”

Տափօղբ պուտն սեյլէր իքնն, պիրտէ թէ-
Տայիլիւր իւզէ կեղեկէրնի սաա տերունիտէ կեզ-
տիլթիքտէ, քիլաւն գամ իլէ, զէվճէտիմ ին-
թապէն, “Պազանա, նէ՛ օ . . . նէ՛րէտտիլթիլըր
չօճալար . . . տեր :

Սրանտաղըն պու սիւալ իւզերնէ, գանարը
տանմայա, վէ պիւլմիւն վէճուտի տիլթիմէկէ պաշ-
ար :

Ս է, զպիլմ գալիթ պիր սեա իլէ մերգում ճէ-
ժայ վէրերք, “Ե՛ա գօճաճըրճ . . . պէն . . .”

Մէրգում լազըրտըրն պիլթիլմէյէ գատըրն
օյամալ :

“Բոլ իլէ Պանճ նէրէտ տիլթիլըր, Տալտէ,
սեյլէ՛ պանա . . . Տալք Բապա — Եօա՛մ նէ-
րէտէ տիր, տեր Տափօղբի :

— Եման գօճաճըրճ, կիւճէնմէ :

— Պէս պէլլի, — տեր իւնի ու շխտէթ իւզը
Տափօղբ, — գօճուլարտան պիրտի իլէ, մերգում-
մէյի տիլար կէճուրմիջ օրմալարն, Եոյն տէ-
թիլ մի, լաքին սէ՛ն նիլին պերպալեր կիլմալտն,
վէ իմխաւ մերգումէրէր, Եէր ճանարըր պիրալ
կէլիլմէք իմմէլլըր իմիլթի տափի, տիլին ծիւմի-
ճէ պէրն պէրնէմէլլերնին թէճան իմմալտն . . . Ֆէ-
գաթմ, պու ծիւմէ իլէ, շու օտանըն իլնիտէ . . .
պիր նէլի Ետիլ մաՏաղնիլլէթ Տիտակիլմէք-
տէյիմ . . . լաքին, մէլթիլթի մախտա օյան պի-
րէր Երտիք սաՏիպիտի պուլունան զըզարըն, Եոյ-
լէ պիր Մայնէօ կիպիլնտանիլթիլմ զըզըրալըն
շու Տալի մաՏէթիմէկիլթիտան, պիր խապէր աշ-
մայա պէրնէմքտիլն, տիլարը չոզմըր օրմալարը
տափի, պայիտի թէճաճիւպիմ օրմալտէ տիր . . .
Լաքին . . . օ տէյիլ Եման, թէնկի՛ն նիլին օլ
գատար սայթմ տար, — տէյի իլպիլ խոք Տա-
փօղբի, զէվճէտիլն Երտիլլէն տաՏա զիլթաէ Եա-
ղնտան պազարալ, — Ե՛թ օյուտ սան, սեյլէ

պագայրմ, եւ Փարբբէ զէվճեճիխմ . . . նէ՛ մար, եօտաւ թէյի՛ն մի եօր առբ . . .

Ա է Տախպէր ինձիյազը տերուն եղբէ, Ֆրանսասազն էլըբըն իմ սեփար . . .

Արգուման չու ստորաքի պեղայեմ ըրդգա-
թէնկէդ թէյաջարը, Ֆրանսասազն զայպինէ ա-
շարը մկթեկտէ թէկտսիր իմ տերբերինտէն, պաշընը
էրիպ, զէ կեօղըրնտէն եաշար տեօքերբ, գո-
ճասարն էլըբըն էօրեր . . .

— ալ պու քի, զէվճեճիքն կեօղըբերնտէն ադ-
ճապտէ զան եաշար, սրճադ սրճադ Տախպէրն
էլըբի իղըբընէ տամբանարնտան, մերգուման
էնտիշէ զէ մեօթեօտի տաճա զիյանէ արթմա-
ղին, "Ա՛, սեն աղայօրուն . . . պանն ճէվադ
վըրեկ յօրուն . . . իմտի, սեօյլէ՛ պանն, եաղե-
վալը զէվճեճիխմ, նէ՛ տիր տերտին . . . տէյի
գօրբարդտան սենր, "Աօտա, ճօճարը տիր
պօշու քի պիրքեթ տիշարը կեօճարմիշ զըտա-
ղան ինն, պիրք սերթէճ սեօյլեկտիխմ, ըէ՛ք
մի զայպինէ թօրգունտա . . . իշա՛ . . . նէ՛ զանն իմ
տին . . . ճնարը անարար պանն թէկտիմ իմ՛-
տի իտէ, ճե՛կ ճեղքեկթինն նաշ իմ մէր իղթ
տաի . . . անլարը՛ն մը . . . պու ալեճտէ էմա
նէլմէ սասաղան իմ մէքը կիտի, մուգատտէն
պիր պօրճ զյամաղ . . . պու պպատէ . . . Ա էլ
Տաղը, տիր իմ ալուգ քէնտի ընկճեճիքերնիմասը
սազընըր վէ Տիմայեկ իտեր իտ, ինձէ մերգումանէր
Տաղգրտա, պէնիմ տաիտ այնի Տաթթեկթա տա-
լունասաղըրմ, զաճիտէյի զնմէկթտան տիր . . .
տէյի իտիէ իտեր, Ֆրանսասազն զայպինէ փե-
րաճ պաղըչլամաղ նէլեկթիլէ կիւկթթ . . .

— Ա աղա, մերգումանէքն տէվմէյէ Տաղգր
պուլունտաղաճաղա, պէն տաիտ իղըր տաի
թիմ . . .

— Տալա, Տալա, Ֆերաճանարը գաղպինի,
պիլըտն եա, պէնիմ մէքըպիմ սերթէճ տիր,
լաքին զայպիման փեճաղը եօր առբ . . . իմտի,
մտաճա քի, էօրթիտաքն պերպաղը կեօթիտերն
գօճու. Տաղգրտա էննիկթիլէ մար տար, դա-
րարը եօր, ճօլուգ քեօտը իտէճք պիր շէյ ա-
յի տիր . . . լաքին, պունտան սենրա, անլա-
քա՛ր նըր Ֆրանսասաղըրմ, պիր տաճա պունտան
սենրա, պանն սորմաղըրն, ապա մերգումանէ-
քին պիր եկրէ կիմ մէքըբնէ միսատաի իմ մէյի
տէյի տին . . . Տիմէք տիր քի, մերգումանէք
Տիւղիճէ կիտիլ Րապա—Ճաա պերապրիէթնտէ
ժուտղա Տալա, կիլմէյէ սենտան ըտաճա թե
իմէմի, զյամաղ սըրար, էօյլէ՛ մի . . .

— իտար . . . եա գօճանար . . . պէն . . .

— Աէ՛, իտար մը . . . իմտի, էյլէ զտուգ-
նա, չու մերգումանէքն էննիկթիլէ ետիպ, թէկտիմ
իմ տիրին գօշու քի՛մ տիր, վէ նէթէյէ կե-
թիտիմիշ տիր, վէ սասթ զաճա կէրի տեօ-
նէճըրեր տիր . . .

— Պէն . . . պիլմա . . . տէյի Ֆրոլտար Ֆր-
րանսաղ, պիր սօղուլուն ճէն ին . . .

— Անն պիլմէ՛ք մի տին, —տէյի պաղըրը Տա-

կօպըր դաղպա կէլըբը, վէ պատէճու քէնտի
դաղպաղըր զայլմ ինէ թէքրարն մուսմայլը
տաթմանէյէ միւրանաթ իտեր . . . Պէն պիլմէ՛ք,
տիմ քանէ միւրաթը՛ն նեօտը . . . Անն պիլմէ՛ք
միտին . . . պարի Տիւ տէյիլ իտէ, ֆիրան սամա-
տա մուկթաղ կէլըբընիկթի պէլըբը, պիր վազ-
թը մուսպէն տէյան իտէ՛մ միլըթտին, վէ եա-
տա, տաճա իտիտի, Տիւ պիր քիմէյէ էննիկթի
իմ մէքըթին . . . մերգումանէքն պիլըլթիմ քէն-
տին աղը, կեօթիտիլմի տէյիլ միլըթտին . . . Այ-
պէլմէ ճօճարըչլամաղ կէլմէյէ ճօրմաղ զամ-
նրտա, սենտն պիլ իպարմ ըտաճա իմ մէ-
միլըր տիր : — ալ պու քի, շուրաթ պէնիմ ֆիլթ-
րիմ թօրգումանար տար քի, մերգումանէք, դա-
թնն պէնիմ ճօրա մարմաղը կէլմէյէ պիլը-
մէքտէ զտուգըրը Տալա, նէ՛ անպիպ շէյ տիր
քի, պէնի պէրթէմ քաթին, պարաղը պիշարը ճօ-
միլըրտար, ի՛շ, ճանը, սեօյլէ՛ ճէլապ վէր . . .
եա՛ ին պիտի, նա՛ սաղըրըզ վէր, սեօյլէնտէ մ՛շ
էֆեճտիմ, նի՛նն սիւթիլմէ իմ մէքտան, շիմտի
ճիլըթ շէյլմանը պաշլաա պիրթիթէքըր Տա՛,
անլարը՛ն մը . . . —տէյի պաղըրը Տախպէր,
այաղաղըրը կէլըրէ վարարաղ, — իմտի, ճէվապ
վէր տէյի յօրուն՛ սան . . .

Պու սրըզ վէ միքըրեր սիւալար իղըբընէ,
Տաղգրտը Տալին իտէ մէյանն ճօրմաղ գօր-
գու վէ Եննիկթիլմէն նաշ, Ֆրանսասազն թապ
ու թապաթը քէնիլմէյէ պաշլաարտան պաշլաա,
զայպինէ Տէպտան նէլի կիտ ու կէլմէ շեօտարի,
աղըր աղըր տաթէմ տէ Տիւրմ իմ մէյէ պաշլաարա . . .
Ա է մերգումանէ էյլէ պիր եմի եմի թէտաիլը
քէնէտիմտէ Տէլըր զուպ կիմ մէքտան իտէ, սեր-
պէլմէճ Տէր պիր շէյի եէքան կեօղիտէ այնա-
լը թէրթէճ ինկիլմէնն . . . Աղաճն Տալա ըտա-
տա քէնտի իմ իտարմ ըտապրտա եէմն իմ միշ
պաղաղա վատիտան սատաղմ իղթ պուլունտա
յա իտար իտիպ, ֆեղմ զճանարնը Տիւտէճ ու
դաղպարն, Տաղգրտան վէ թէտիլմէյէ իղթ,
պիմ թէճամիլը ֆեաա զյամաղը քէնտանն գա-
րար վէրեր, Ա է մերգումանն տալունտա տաիտ
մէճաղ գայնաղըրտան, պաշըր էննիլմէ էյլեր
վէ գոլաթըր զմուրաղա սանտիլմէյէն կըր
եապարնա զըրաղը վէրտըրտն սենր, պէլա-
թիմ էննաթ պիր սէն ինէ գօճասարն իմ մէքտան
տաիտ չու ճէվաղը վէրեր, " Այնն սեննի Տիւր-
միւտէյիմ, Տէր նէ քի իմ թեր իտնն սնն. եար
. . . լաքին, ճօճարըրն ներտան զտուգըրըր
ապա սիւալ կիլմէ . . . ժաճքի, զ պպատէ սա-
նա Տիւ պիր ճէվապ վերեկէճէկիմ տիր' . . .

Տախպէր չու ճէլապը սաղըրա, երբըրմ
տան մուլունտաճա տաճա զիյանտ պիր թէնա
Տալէ տիւաթ զտարաղ, զայլմէ շեօտա սերթմտէ
փիճուտի սարըրմայա, ըննիլ ամ մայա, վէ տաղ-
լաղ անըրտան աշաղը, պիր սուգ թէր ալմայա
պաշլաարտան պաշլաա, կեօղըբընի պիր եկրէ

տիքովիչ օյառու, վէ ազը պաշնտան կիմիչ պուռնուտու լծագործ տախի, պիբ պուծ վէ պիր տիտիլ կիպի, շեստ սանիյնէ էոյնձէ պիլա Տարեւելժ գալա դար:

Պատե՛հու, մերգում, կիլա պիր մուվագգամ ճիւմուտի գալպտեն (պիր նէվի ուշուղուղուգ) ու յանրը կիպի, պիրտեն պիրն ազընը պաշնտաւըը, վէ պիր գուվիճիճի Տէլպիճամիլի կէ գաւըրտըր ինի գուլարնանս թուճուտու պիրնէ կիլա պիր գաւելժ գալըրըրըր կիպի եօգարու գաւորարագ, քենտի նէգործտե պալարըր իւղէրինէ տիբըր, վէ քենտիտի տախի պաշնըր մերգումէ յու ոտորու ուղատարագ, պիր սատայի տէճէթիճերմա վէ պիր Տէլնէթի ըրբ մէլուտիյնէթ իւղը, «Վէտյէ՛ն, նէրե՛տե տիրելը շուճուղար, սեւոյ՛ն, տէլի պաղըրըր:

— Բան՛ն լ՛րձիճ . . . բերե՛մ . . . տեր Փըրանտաղ սօղնուգ պիր տէ կէ:

— Կէրե՛տ տիրըր շուճուղար տէլի, սիւալ իտիյորում՝ սանա, սեւոյ՛ն . . . տեր թէրարեն Տախօպըր, պիւտըն պիր տէր վէ պիր քէմիբ գաւմըշ ինթիլարէի, քենտի դուվիճիճի էլէրիլալէ տիրիպ սարարարագ, վէ պատե՛հու պիր սատայի վէլիլէտար կէ տախի, — Տէ՛, ճէլաւի վեր: Կէրե՛տե տիրըր շուճուղար, տէլի իւղվէ իտեր:

— Կամէ՛ր իտն էօյտիր պէնի . . . եախտ իւթէր իտն աթիվ էլէլ . . . շինքի, օլ պապտե սանա Տիւ պիր ճէլաղ վերեմե՛մ, —տէլի ճէլաղ վէրիբ պետպտիթ գարը, ինիլը եարմագատ արըլար Նէլթիլի, պիր շէլէ ճանտան գանմըլ օլան գորգաղ թապիլթըրար իւղըրնուէ կեօրիլէ կէլնի պիր թապիթ իլլիթիլարնանա, թարթիտեն միւտմաղի պիր ինաճըրըգ, վէ պիր միւլայէմէթի թաղ իւղըն:

— Կայինե՛ գարը . . . տէլի պաղըրըր Տախօպըր: Ա է, Տիտեճի ու էօվքէ, քէտեր ու էլէմ վէ մէլուտիյնէթիտեն նաշի, ամէլ թէ սիւնիկիտեն, գորթըր թուճուտու կիպի եօգարու գալարըրըր, վէ Տէման եերիբէ չարարագըր քար թաշա ինթմը խիթըր . . . Կարնի, մեր մու՛մ սոխաղը մնտու՛նէ կէ մէլու՛թ պիր ա տե՛մ պուռնմաղնի, էոյլէ պիր զալիմանէ նաւ մըրտիլնի, քենտի մըրտիլնի թէլո՛նի ինթմէլի իրթիթեպ իտեմտիկիտեն, օլ Նիլէթիտենտախի սարթը նաղար իտեր, Պատե՛հու, մերգում իւղէրիտեն Տուտուլէ կէթիլ օլան, շու ամէլչի շիտեճի ա Տիտեճի պի ինթիլարնի թէպիլն օլտուգատ, Փրանտաղը էլնտեն պարագը վէրիբ . . .

Մէրգում իտ պիճաղ օլ պիտուլ, տիղէրի իւղէրինէ տիւլէ գալըրգատ, էլըրին պիր պիրննէ գալուճուտուր, վէ, գաթիճ Տալն իլլիթիլաւընանա, եալալ եալալ աստաղարըն սյնատարագ, տուալար ինթմէլէ պաշար" . . .

Օլ Տէնիկամուտ, Տախօպըրն իւղէրինէ պիր միւտուճի, պիր նէվի պալ տե՛մուտի վէ տերսէմ վեր Տիւբմ ինթմէլքտե օլուպ, վէ աղ ու զինձն

տախի բենէլի բերիլանիտէ պուռնմաղնի, օլուգուա կէլն Տալըրն քէաթիթտէ քէտուլէ Տալ պուռնմաղ պիլմէճէրը, վէ թապիլթըր իտրիլնուտէ շէլէր տիրըր կիպի կեօրիմէլէ պաշար շէտյէ քի, պիւտըն աղըր պաշնտաւ պարն, վէ զէվճէտիին իտ թէմիլ գալըլլքտէ մէլքըրէր մանենա օլուպ միւտուճի էօրիլնուտ, տախի մտ՛ն ու սենալարա շայան սուրէթմէ ինասիլնէթ ու ֆետարնարըգտան սոլա կեր տուրմամըր օլտուգտան պաշար, մարեշալ Միմնուն բերիմէլթըրն տախի, նէ մըրթեղի քենտիլնի Տիւնի նաղար վէ թաճթըր Տիմայէթիտէ պուռնուտու գարըր թանա պիրտիլի թագորտէ, — շուճուղար Տաղըրնա պէնտեն պիր շէլ տիւլ էլլէմ, պիւտ տալ ճէլաղ վերեմե՛մ, տիտիլ զըմըրնա, քէտուլի խրէթմ ինթմէլթիլնի, պիր չարեպինի տիւլիւնէլէ միւղթտար օլապիլնի ինթն, Տիտեճի ու զալգապըն թէպիլնի կէ, ճիւղնէ թաճթըր տիլ իւղը պուռնմաղնի մէճուր օլուր: Չիւնրն էն զէլուտէ սեպաթ ու մէմանէթի թաղ սաճիպի օլան ֆիթըրըր տախի, էոյլէ պիր մաննա գալուլ ինթմէլ, վէ չըրարարան, շայան պիր Տալէլնի նէգործտէ, շաղըրըլ չաղանաճաղարըր, շիբ՛Տէտեն միւտմաղի պուռնմագտ տիր: Տախօպըր ճիւղնէ թաճթըր գալուլ քէպ ինթմըրն, վէ քէլիլիլէլնի Տալտէտ, շէլանըր պիլիլուր իւղըր նաղար զըրըրգտան սանա, քենտու քէտուլէ շու ամիտերի թէլքթըրիլըր, վէ աղըրնէ միւթալարալար ինթմէլէ պաշար: « Ը ու սնըլըրնալար միւտին սյնայան պիր սըրըր, քէշի ու էլլաճ իտեպիլնի իտ, տէլիլ պաշար տաճմ, իլլա գալըրմ իտեպիլնի . . . Իտնի, պու պոյլէ օլուգտա, մերգումէլի տէլուլք վէ էօրիլուլք պէ՛հու տէ պիր շէլ օլտուգտան պաշար, քենտի գալպիտէ մէմուր պուռնուն շու սըրըր տախի, քէնտ տիտիլէ պերտար թէլէլի օլուպ կիմէտի լարըմ կէլըր . . . տիմք տիր քի, մերգումէլի սեւոյ՛նէթ մէք զըմըրնա, Տեր նէվի թէտապիրէ միւտալար ինթմէլ, վէ պուռնունա գաթիլարագ, վէ խուտուլլէ, քէնտի Տիտեճի ու զաղապըրը: Տը՛Պը ու գալպի իլլէմէլէ չարմալարըմ" . . .

Պիր սանտալի Տախօպըր քէնտիտի ալըլ, վէ տիրըն պիր սանտալի տախի էլան տիլ իւղըրնուտէ պուռնուն զէլճէտիլնէ կեօթիթըրթուտ սանա, « Օճուր պաղաղը՛մ շուճար՛ տեր . . ."

Փրանտաղ պի մէճալ պիր Տալտէ, ճոճաղընա ինթմաթ իտերէր օճուրուր, վէ Տախօպըր տուտի, « Ե՛ա գարըրըրմ, պէնի տիլնի, —տեր գըրտա, քէտիլնի, կէ եախտա պաշար պիր թալպիլ կէ սեւոյլէլիլնի, կիւ՛ն ին զալպ ինթմէլէ չաղըրագտ օլտուրու տաճմ թէ Տալմիլի վէ Տիտեճի տերուտին զաճիլէ շըգարմաճու օլան, պիր թէգուռուշու թէլաթիլուլ ու սեւոյլէլիլնի կէ, — Ե՛ա գարըրըրմ, սեն պիլիթիլնի քի . . . պէնի՛մ պու շէլի սնըլանգատ սարթըր նաղար ինթմէլըրէլմ միւտմաղնի տիլ տիր . . . էլլէլէթ, սեն պիլիթիլնի . . . արթըլ պուռնուն աղան, սանա գար-

չը ասարք Տիտակէմ ու զազազ իրարայ իմ մէջէ-
 ձեկնմ տիր . . . Ս ադաս, ճիւղի՞նէ եկիլ . . .
 խզերիման զուճուրս կէլէն իւր Տիտակէմ քեւ-
 սովի թէկոյժ իմ տի համ . . . լաքն, շինտի՞նէ-
 ասանկէ կէմիրակիտի իշնէ իրարս հանրիմ . . .
 վէ պիր տաճա օր եօրաս մուսանլիմասս պու-
 լունսղաղղղղղր աստի զաս հանրիմ . . . օր խու-
 սուտաս դարլին լուճակ օրան . . . Ս արն, նի-
 Տայեթ . . . շու շոմուղարն ներեակ օրուղա-
 ըն Տեր Տարտ պրիմիլիմ պէն . . . զիրա, մա-
 լանէրէր անլէրի, պան թէկոյժ վէ իՏայէ իմ մի-
 տիր . . . վէ մարդուձերն, թա Միդերիանն պիր
 ուճանասն պարալարա գասար արլլա կէմիրտիմ
 իտ . . . շինտի, պու կին, սէնան, «Ու խու-
 սուտաս պան պիր շէյ սօրն . . . շինտի սէ
 օրուղարը Տազգընտա Տիւ պիր շէյ սեպլէյն-
 մա՞ . . . ձե՛վարըն արմազ ինն կէմիրտե-
 տիմ : Պաշար պրեր Տազգ ու սեպլէյ սեյլի
 տրեր . . . Ե էպլէ Քաղի հանրիմ քի, շինտի
 շու սասթանա իշլու՞ւ կա, մարեշալ Միմն կէլէ
 մրերէր . . . Նա՞ Տախտեր, Տա՞նր, ներեակ-
 տրեր պէնիմ էկամարլմ՞ . . . տէյն պէնտէն մը-
 գումէրի իտմէյի վերիւր . . . Նե՞ տերսն նե՞
 ձե՛վալ միրմէլիմ օր վազթ պէն . . . Տայ-
 սե, սեպլէ, սէն սեպլէ պազարմ . . . իշնէ
 շինտի Տիտակէմ իւզտ սեյլիմ . . . նասրլ քի
 սէնակ լանա կէօրմ քտտն . . . էպլէմ, սպա
 զալապիտար պիր Տարտ սեյլիմ . . . շինտի սէն
 քէնտիտ պէնիմ երբն վալ հանրէր, Տայտ
 պիր ձե՛վալ մեր . . . թէրթառն սիւակ հանրիմ
 սանա, նե՞ ձե՛վալ միրմէլիմ մարեշալա պէն . . .
 Տը՞ . . . սեպլէ, ձե՛վալ մեր . . .

— Զայրփար . . . կա դօճաճղղղ . . .
 — Վ՞ ճանրմ, էպլէ Տայրփար ին մայրփար ի-
 լէ ին պիմմզ, — տեր Տախտեր էլըրէյլէ, տա-
 մարլարը կարրաճազ մըրմէպտե գապարմազտ
 օյան անընըր սիլերէր, — պէն սանա նուտ սիւալ
 խոխորում քի, մարեշալա նե՞ ձե՛վալ միրմէլիմ
 պէն :
 — Պէնտէն թէշէր քի իլիմ օնա . . . վէ օլ պապ-
 տէ լազմ կէլէն Տեր նե՛վի կզա ու ձեզայր շէր-
 մէյն Տազրէլիմ պէն . . .
 — Վ՞, սէն նե՞ ձե՛վալ միրմէլիմ միւշարի-
 լէյնէ :
 — Մերդուման քերիմէրիտի սէնին պան թէւ-
 լիթ իմտիկնի, վէ պտե՛ն Տու սէն տիշարը շղ-
 արգանս սօրա արե՛նէ իմտիթ, մըրդուձերի
 էպտ պու լամտարընտան, պէնտէն սիւալ իլի-
 տիկնի սեյլիտիտէն պաշա, պէնիմ աստի ձե՛-
 վալ օյարազ, «գրղարն նե՞ օրուղարընը նա-
 ֆիլէ օյարա, զիրա սեյլէյնմա՞», — տախիկիմ
 քեւսիլէն իրարս հանրիմ :
 — Վ՞, — մէրիլ մարեշալըն պու լազրորը-
 լար ին իրեւամ օյաճաղ ինձիմտառն ու մի տիր
 . . . — տեր Տախտեր, իւզերիտէ պիր նե՛վի սի-
 նիր կերիմտի զուճուրս կէլմ քտէ օրուղա Տա-
 տէ, էլըրի ին տիլըրիմ օճուշարաբազ :

— Չի՞ ֆայտէ քի, նե՞ մըրդումա, վէ նե՛տե
 սանա . . . պանտան պաշա Տիւ պիր ձե՛վալ մի-
 ըտիլմէ քիլիմ ինձիմտառն տէլիլ տիր . . . խայր
 . . . Տախտէ . . . սահ՛Տէն էպլէձէկիմ աստի պիլ-
 տեմ, էինն պուճանս զէյաստ Տիւ պիր շէյ սեյլ-
 լէյնմա՞ . . .

Տախտեր, մըգքեր թէկոյժիլէլէլ իւզրէ, մը-
 դումէ թարաքընտան զուճուրս կէլէն Տիւզնէկիլ
 ձե՛վալըն իւլըրիտէ, օթուրաղա սանասլէյն իւ-
 զերիտէ կայլա գարը : Մերդուման թէ՛ Տամ
 միլի քեխիլը, ֆեգաթ, պու Տիւձէ իլ տախի,
 Տիւ պիր շէյլ միւֆիա օյամայճալ օյան, Տիւ-
 տէլմ ու թէ՛ Տախտալը ձե՛տալէ, քէնտայի թէւ-
 լիմ իմ մըքիլն աստի ճայիլ կեօրմ տիկնալն,
 պիրտէն պիրէ պարա գալար, վէ թե՛նէրէր-
 տէն պիրիտիտ պարազ, ամէշ կիլի կանմազտ
 օյան անընըր, Տախտերն սուղարումս վերը,
 վէ Տիւզնէ սիւքիտէլիմ պլ պէլալ իլիտառն,
 վէ օսանըն ինիտէ պիր իքի տէ՛վա կէլիտառն
 սանրա, թէրթարէն կէլլալ, գարըրընն կանրնաս
 օթուրալ :

— Զայ պու քի Գրանտայ, պու արատէ, սիլ-
 դամ քէնտիտիտն տախի, պիր աղըր իաշ ալ-
 թընտա պուլունմազտ օրուղան թէ՛ ֆեր քիւր
 պրիլէ, կաշար ինէ մէ՛յունս օյան կեօլըրիտի, գար-
 շարնտա պուլունս պիր Վրիտաս սուրէլիմն
 տերէրէր, նալար իմ մէքտ պուլունուր :

Տախտեր թէրթարն քեւակ ալալ պրիլէ,
 «Ը ու սէնին շինտիքի զուճուրս կէլէն սեյլէյլիշ-
 լէրիտն թարընտան պէն էպլէ անյամագայլմ
 քի, մըրդուձերիտ օրճճէմ ու ամփլէլիմէրի Տազ-
 գընտա, մուճալի կտալէ օյամալ, Տիւ պիր շէյ
 պուլունմամալա արը, էպլէ տէլիլ մի :

— Խաշր . . . օ՛Ք . . . խաշր . . . Տամա ու սե-
 նալըր օյան Վէգոտան, թէր պէն օրճճէմ ու
 ամփլէլիմ կըլըր տէլիլըր . . . էլմէ սանա նուճա
 պու գասարընր սեպլէյն պիրիմ . . .

— Վալըրի՞մ մը շղարարա տիշար . . .
 — Ու խուտանս պիր շէյ սեյլէյնմա՞ սանա :
 — Պիրիտիմ կէօմիթուս մըրդուձերի :
 — Զայրփար, ա՞ դօճաճղղղ, նի՛շն թէ՛ Տի
 երտէ զաճմէմ շէքերտէ, պէնյէ սիւալարա շը-
 գըշարըն, ձե՛վալընս գատրէ տէլիլիմ անտիմ
 սանա :

— Թէրթարն կէլէձէք մի տրիլըր պարայա :
 — Պիրմա՞ . . .

Տախտերին թէ՛ Տամիլի արմըլ պիմմէք իւզ-
 րէ օրուղանտան, թէրթարն սանասլէյնտէն
 կօպարու սղղար, վէ Տիւզնէ օսանըն ինիտէ
 կէլիտառն սանրա, էինն կէլիլ կերիտէ օթու-
 րալ :

«Վ արն, նի՛Տայեթ, — տեր Տախտեր զե՛վալ
 տիտէ, — շու խուտանս սէնձէ մէ՛վալտէմ պէ-
 լէյնէձէք Տիւ պիր շէյ օյամայլա արը, իտի շէյ-
 լէ օրուղա, Տազրաթըր Տայի պէնտէն սերթ
 ին, սիւալըրիմ գարըն, թէտախ սուրէլիմ ձե՛-
 վալ միրմտէն, վէ շոմուղարըն նե՞ օրուղա-

լարն պէսն իմ մեծանունս, մարտն նե տիր :
- Ահ շարե : պաշտ տիրութիւն արամազ էր իմակ
տէ յի տիր :

- Օճանս խորիմ քի, կէրքի . . . շու սանս
պէսն մեծարտ օրտազում պիր մաստի վար արը
քի, մաս պիտէ խոն, ի ի տի յե տէրի, -տե-
յի իրակ խոր Տարտար, պիր սասայի երկնար
կուքի, - է էոյն քի, է կէրքի մերգումն շուար-
լար, շու պիտէն 13 ինուն Տիւ անյի խո տիր
կէն կ'իվել, պէնիմ կարմանս պուլունայ խո
էր, նասը քի կէպի մեղաբուն կարգամագաս
օրտազուն կեօրմ քուտին . . . տն պէն էոյն պիր
Քննա Տարէ կիրիմար իմ միւր օրաճարն քի,
մարեար Մեմանու գրարար Տարգրնաս, պէն
պիր կորար, խոն մերգումն քի շարմը մե սյ-
մուշ, ի ի տէրի, կ'իվել շարմը մէ սյմուշ
կիպի, սայրմագրարմ իմայ խոճէք տիր, -տեր
Տարտար պէգայիմ պարուզ պիր սե ին, մէ պա-
տէ Տու էոյն պիր իմ կ'ափարուգ քետերմայի ին
կ'ապէ խոր քի, Արամասարն Տիրիքն արե բա-
ռէ օրտ, - Պէ ն իտ, ղէ գայել շուարլար պու-
րայ գասարպի ին պիտէ ին . . . պիր քեա-
մի մէ կեպիլ սանեմ կարգըր օրտ, Տեր պիր
Քնուտարարը, կ'մանս կերպի մերմէպէ ինքա
կ'իտէ խոր . . . տն պիտէ պիր տն, պէն տն
լար կ'կիրիմէյէ գասար, կ'նայի բաճակ, նե-
էր նէյն շէրմիւ, մէ ին Տամիլ ին ին միւր տիր
. . . պէնիմ տիգում մ գարիմէրքիմ, մէ մե-
տն օ պէ Տու պարարարմ . . . յուտն տէ Տա-
յիմ . . . պէն պիր տիր բարաստ օրտազում
Տայտ, մերգումն կ'նե գրարար տեր ի Տարե ի
տերք . . . սանայ, գայիմն մերքիւ պու-
րունս գուլիմ մ մեմեմէրմ, մէ սասարու-
մը ճարտերունեմ տայտնակ . . . ինչոս իմ
մէյէ գասար օրտիլիմ տիր . մէ պու պաստ
պէնիմ մի քեպիմ իմ խո, տէ յի պարզա պիր
էն, կ'նա, պիր տէն մերգումէրքի, քեմտի է-
լերմ ին, քետերքի էրմէ ին պիմ ինքերք,
" Իշմէ կ'պարարըր . . . " տիր ի պարպիմ
մայ Տարի ին ինունս կ'ապիմ պուլունաճար :

Տարտար, քեպիմ գամ խոր . . .

Ահ է կ'իվել շուտիմ ու կոքի կէրեք,
կ'պիտէ պիր նէյն կոքիմէրքի պար տ'անմի
Տուտէ կ'իվել մէ պարարըր Տարտ, աղամայ
պարար :

Տարտերն գր պըղղարմանս աշար, ա-
գր արը կ'իւ կաշար տերպիլ քե օրտ-
զուն կերտիքտէ, Արամաստ պիր արարը, շու
քեմտ գասար ու խորարմանս վար կ'էլմ քի
քեմարտ, կ'պիրման պիր նէյն Տիւ իմ
մէյէ պարար իտեմ, սնարտան շու քեմտի կու-
տոման Տարտն իմ միւր օրտազուն էնիմ տեր
խամը իմ մէյէ պարարմանս, մէ քեմու-
քեմուք, Տեր նե գասար շու խուտաստ պար
Քնուտարար ին ին իմ քե ինքերք, պու
ճիմէ ին, կ'արտիլերն կ'պի պիր ճար տե-
լամէմ պուլունաճարմ, Տեր շէյն միւրաճարմ

Թու թուլանարն էր կ'իվել ին տիր շուտիլերն
տն, տէ յի կ'իվել նէյն մ գարարմանս վար
կ'էլմ : Տարման էոյն պիր կ'նա Տար Քիրքիման
տիր կ'իվել օրտազուն Տայտ, ապէ Տիւ
պարարն, ին պիր ու պիմէմ շուտիմէրմ միւ-
լմաճար պարար շարար, միւրաճարմանս մէ պիր,
Քիրքիմէ քեմու քեմուք ին ին իմ իմ Տար
Պատէ Տու, Տէ կ'իվել պիր սեմա ին, մերգումն
մերքարն քեմու ապէ Տար, " Իճարմիւ,
տէնիմ տեյլեպիլերն նարարն, նե Տար քի,
շուարլար պարուզ տու տէ ին, միմէմէ Տար սաս
խո պիտէ ճէրք տիր

- Պար նարը, տէնէ պէն, - տեր Տարտար
կ'պիրքիմ կաշար պիրք, - մերգումէրքի
շուճա տարար մէ տերքեր աշար ապարար,
վէլ շուճա պարքիմ ու մէ շարգանկար կ'երգ մե-
րիւ պարարար, իմ Մերքիմանս պիր պու-
ճարմանս, պարարտ գասար կ'իվելեր, ին-
Տի պիր տէպէ մէ պիր օրտազուն, կ'նա պիր պի-
լիք մեմարմ, մէ պէրքտէ Տիւարար պիր
տէպիլ մէ տէպիլ մէ պիր տիր . . . խոն, մեր-
գումէրք . . . պարտաս . . . Փարտաս, Սեմ-
Արամաստ ապարմանս . . . շու պիտէն 13 ինուն,
Տարտ պուլունաճարար իմ պարտէ . . . Տեր
պիր շէյն ղարպ խոճէրքի պի էլմ կ'աշար
. . . մէ շու իմ պարարմանս պէնէ օրաճար արը
. . . շուտի տէնի կաշարլարմանս քեպիլերն
մէտույն ին ին, իմ պարարմիլ պէնտէ ղարմ
կէլմէրք տիր :

- Իճարմ, շու պիտէ 13 միւ . . . Սեմ - Պը-
րամաստ ապարար մէ, - տեր Արամաստ, պիմ-
մէ Տարիլար գոճարմանս կ'իվել մ պարարար,
- իմ պարար Արարիլերն կ'իր . . .

- Ահ տեյլեպարուն տն . . . Պարքիլերք
կ'իպի մի . . .
- Իշմէմ շիւքի, պէն մերգումն կարմն
արարմանս . . . պիտէ մէ իմ քե շուարուն պը-
րունաս, թուճանս մանալ . . . պիր միւրա շ-
արարար խո . . .
- Իմաճանս պիր միւրա մը, արարարտէ խո,
- տէ յի պարարըր Տարտար, տիւարը ին իմ
րար օրտազուն, - էյ, կ'իվելմէ տիր շու, " 1832
տէնիմ շու պարմանս 13 ինուն, Փարտաս, Սեմ -
Արամաստ ապարմանս պուլունաճարարը, " քե-
լարար տիր կաշար մը ղար, . . .
- Իշմէմ . . . Ի պէն, էոյն օրտազուն տիւ
նէրտն պիլմ քեմտիլ . . .
- Իճար, Պարքիլէ ասիլ, - տեր Տարտար
քեմու քեմուք, մէ պատէ Տու շուտիմ ին
կ'ապէ խոր, - Պարքիլերն օր տէպիլերն միւրա-
ման մալմամար վար մը ար :

- Ա պիմիլէ քեմուք տեյլեմ ին ին, մէ
Տարման մերգումն կ'նարմ պարարմ վարմանս,
իչնտէ էճարտի իմարար կ'իվել պիր շար քեպար-
լար տուր օրտազուն, ճէպիմն պիր ճարման շար-
ար խո, մէ պէն մերգար քեպարար, պարար
մէ Քիլիլ կ'իվել նէյն ին ին, քեմտ բարարմ

- Իճար, Պարքիլէ ասիլ, - տեր Տարտար
քեմու քեմուք, մէ պատէ Տու շուտիմ ին
կ'ապէ խոր, - Պարքիլերն օր տէպիլերն միւրա-
ման մալմամար վար մը ար :

- Ա պիմիլէ քեմուք տեյլեմ ին ին, մէ
Տարման մերգումն կ'նարմ պարարմ վարմանս,
իչնտէ էճարտի իմարար կ'իվել պիր շար քեպար-
լար տուր օրտազուն, ճէպիմն պիր ճարման շար-
ար խո, մէ պէն մերգար քեպարար, պարար
մէ Քիլիլ կ'իվել նէյն ին ին, քեմտ բարարմ

- Իճար, Պարքիլէ ասիլ, - տեր Տարտար
քեմու քեմուք, մէ պատէ Տու շուտիմ ին
կ'ապէ խոր, - Պարքիլերն օր տէպիլերն միւրա-
ման մալմամար վար մը ար :

պուլունան ասլէ Տիւղայայ մերտի հոտի՝ Աեր-
գում տախ սմարայար, ոյ քեաղատարն, չօր-
ուոյ իզմիկալը շէյէր օյմատարդարընը պանն խա-
պեր մերտի հոտի՝ Ու արատան պիրապ վազըն
կէշտիտէ, Ս. Բառնեմ պէզպէնէ ճէյն սե-
վապ գամըն պիրտի, Կարրիէնն լմէտիոյ ու
Թերպլէյտիտի տերիւհաէ իմտիտան պազգա,
մերգումն բարապող մերտէտիտն տախի խա-
խաղ Տիմէնն Ու ճէշէկին վառ իլնէտիտանն, ապ-
պէ Տիւղայ, կերէք մեղպուր քեաղաբարը, մէ-
կերէք մեղքիւր միտաը, մերգում Ս. Բառնե
մէրմիլ հոտի. Տալ պու. քի արթող օնան սմար
նէ՞ օյուպ մէ նէրեւէ գառտըր զմարնտա, Տիւ
պիր մայնամթմթ ետգուր, շինարի ոյ պապտ.
Տիւ պիր լաղրտող աբմամըն արը.՝

Տիւղայի Կրանտայանն, շու խոտտօլանա.
Տայրը Տազգընտա իմտի՛ն լաղրտաբար իշմտիւր-
անն, պիտունն պիրէ մերգուման Փերրի, ճէշտէն
ույգուտնտան ույանարպ, զիւյրը էտրի պատի-
րեմն ին լմննիւր զընընը, մէ Տեր նէ գատար մեր-
գում, կերէք Կարրիէլ մէ կերէր եօրտիւղէր ա-
լէ յէշտիտնէ, գառտմայպտ օյան պիր շէյնման
սուղպտան պիտպեր պուրնուր խոտն, պու
ճիւմէ ին տախի, բէք ազգ-սուրեմտն օյմայա-
րապ, զէմէտի Կրանտայանն, բարաբ լմարափըն-
տան, զուՏուրա կէլմէ.քտէ օյան պիր լմէտախի խե-
փնինն Տիւ.քոն իմատմընն լմաՏմընտա պուլուն.
մաղտ օյմար իՏմիտիտն, գապիլ շէՏատէնն իմ-
մէյն պաշար, մէ կերէր, շու լմէտախիտն նի-
մէնն սուղպտան նէ օյուտըն գաճման պիլմեղ
խոտն, Տալ պու քի, Կրանտապ խիւրիտն,
եօրտիւղէր քէյֆիլէնի Տազգընտա, կեօրմէ.քտէ
օյուտըն սիւ.քիւմթման մէ իմատմըլըտան ճէա-
րեմն ալարապ, Տիւ տէյիլ խոտ, սույի գաննա զա-
Տիպ օյմայա սէաՏիլէնն քէպպ խոտը:

Աերգում ճիւղէնէ լմէփէր.քիւրէրէն աարըր-
տան սմար, պիրտէ տաղա գաղար, մէ տէրտիր
կիւղիւնէ պաղարապ, մէ Տիտտէմէն պիր սէյլէ-
յիլ ինէ, Կրանտապ խիմապն, "Տիմէ.ք տիր
քի, պիրտէ բարաա բարմաղը պուլունմաղը արը
... շու եօրտիւղէրին քէյֆիլէնի իննտն, էյլն
տէյնէ մի, տէր:

— Եւ՞ տիմէ.ք իմէրտին, կա՞ գօճամըրըմ . . .

— Եւն բէք էյի գաղըլարտան պիրտի սին, մէ
շու. քէյֆիլէնի պէտտէն կիւղէմէ.ք ինն, սենճէ
Տիւ պիր մննֆատն Տըր ու նիլէնի պուլունմա-
ղըր աշիքտար արը, մէ պէնիտն պու պապտն
նէ՞ մերթէպէ քէտեր ու մերապ իմտիկիտի կեօր-
մէ.քտէ սին, իմտի, լմէքարտն սէյլէրիմ քի, պու
նէմէ պիր բարաա բարմաղը. պուլունմաղը արը,
եօխտա, էկերիլ սեն կաղըրը քենտի րտաէմն
իւղէն, մալ ու Տարէրէնն իմմէ.քտէ օյան խոտն,
պէՏեմէ Տալ, պէնիմ պու Տալի կնտաՏուքիմէ,
աճըլուպ մերՏամթ խոտէք խոտն . . .

— Եւ՞ գօճամըրըմ . . .

— Պէն անա իշմէ սէյլէտիմ, մուլթապա պու.
քէյֆիլէնտն պիր բուՏպարնը մէտախի պուլուն.

մաղա արը, —տէր Թէքրարէն Տախպեր, — Ը՞ իմ
տի սեն պէնն մէ եօրտիւղէրի, քենտի բարապնա
ֆէտա իմմէ.քտէտն. լարնն, պա՞ գ մէ իյի՛ տիւ-
շին . . . էյլն լմէմէ ոյ բարաա Տեր քիմ խոտ, մէ
նէրեւէ պուլունմաղտ խոտ, պէն սուղպղ պու-
նա պիլմէնէ կիմ տեր . . . մէ, մէտալընՏ, պիր տե-
ֆատա մերգումա էլէ կէշտիտի՛միլ խոտ, պաշընա
ալմէշէր եաղրտումաղտա ապա շիւր Տէն օյմա-
արն . . . ոյ վազմ պէն պազգա պիր շէյն կեր-
մալըր, իլա, էվէլէա, քենտի էվմէ սաՏիպ,
քենտիտի՛ մի տիր, եօխտա պէ՛ն միլիմ տէ իյի սիւ-
ալ խոտէնէ կիմ տիր, ճէվապ վէրտի վէրտի, վէր-
մէյիպ տէ սիւ.քիւմ իմտի՛միլ խոտ . . . տէյն
իւպէ կտեր Տախպեր, պիր Տէյնէնի լմէՏտի-
տամիլ խոտը: — պէն օնու զոր ին սէյլէմէնն
կպունմա տախի պիլիքիմ . . .

— Էաֆըր ԵլաՏ, —տէյն պաղըրարապ, տէՏ-
չիմ իւրէն էլէրինն պիր պիրննէ գաճմախուրըր
Կրանտայ, մերգուման բարաաա էլ գաղարը-
մաղըր, կախտա սայիր պիր սուրէմ ինէ ճէպ ու
Տազարէնն իմմէ.քիւր կիւնաՏընա ճէտարնն խոտ-
ճէկինն իշմտի.քտէ, —պիր բարաաա . . . նէ՞
սէյլէյըրտան, ազընը պաշընն լմօխտաաա, պիր
իյի սիւշին . . . պիր բարաաա, տէր:

— Պէնիմ էվմէ տախի իմմ իղա՞մ, խիյաննէ
մէ ֆէլարէնն լմօՏումա էրէնն բարաաա, տէյիլ
բարաա, իլա պիր շէյնման խոտի վէրիտէ ճայիլ
տիր . . . մէ էյլն պիր պէտաաՏան խոտ, կերէք
պէնիմ, մէ կերէք պիւնաէնէյՏ պէնիմ ա-
տամարքնն ֆէնտըրաղընն մուճմըն օյմար զում-
նընտա ճէվապ խիմէմէլէլէ, Տէր վազմ մէ Տեր
կերտէ Տազգ ու սէաՏիլէնն լմաղար . . .
Խոտի, կա՞ չօճուպտանն ներտէն գաղըլարն
շիմտի պու տաղըրտան սէյլէրտին սեն պանա . . .
մէ, եօխտա, շիմտի կիտիպ մերգումէլէրի խոտա-
վանՏայըրնտան տալա մէ լմայէպ խոտէնէ կիմ
խապեր վէրիքիմ պէն սաննա Մուլթապա, պու
քէ իֆիլէնտն պիր ֆիմնէ մէ պիր խիյաննէն
մէգումա մաղար տէնմէ.քտէ, մէ ու խուտա-
աա սեն տախի, պիշտէն գաղըր, էվէլէմ սեն տա-
խի, սալա խապերտար օյմայարապ, ՏեմճիւնՏա
պուլունմաղտարն . . . պու ճիւլմէ . . . պէննէ
սեննն կազնըր լմուլթաաաա խոտ, պաշապ պի-
րիտիինն կազարնտան լմուլթապ, տաՏա իյի
տիր:

— Եւ՞ գօճամըրըմ, —տէր Կրանտայ, գուլ-
մէլմէ մէ նէգաբէնիլ պիր սէյլէյիլ ինէ, —է-
կերէրէ, կիկիրիմ սեննտն պերու խոտտօլանաՏա-
րըմ օյուպ, մէ բուՏումա սէլամէլմիտի տեր իւՏտէ
իմ միլ պուլունման պիր գամթը միտնն մէ միւՏ-
մէրէմ պէլ յէնտն, շիտտէմ ու լմէտալմէմա ճէ-
տարնն խոտը խոտն, սույի մուտմէլէյի իրթիմ-
քեաճ իմ միլ օյմաճաղման, ապա շիւրՏէն օյ-
մանն . . .

— Պէնիմ էյլն պիւնիտն պիւնիտն պաղարապ.
նիլէնի գալիէնտան ֆարիլ կէլմէնիմ, իՏ-
լմիտաբէն տէյիլ տիր . . .

— Երես դարահ . . . ներկերէն գատար չտրը-
մագատարն, պէնի տէ Տէնէն կերիքիմար կլէմէ ք-
տէսին :

— Ը ստի պէն սենին կիմէ քտ օյտու զուս քի-
լուէէ կիտերի . . . կլէլէ թիմէ օրատա սենի
թատըլայար պուրումաճագ արր . . . սենին խա-
տովանաճարըր սիւալ խտերիմ, վէ իշմէ օլ
վազըմ պիզ օնան իէ կտօրիչուրիւզ, արթըզ
պազարըմ նէ իմիճէսինանէ նէ Տարը օյուր :

— Ես գոճաճըրմ . . . բեճաճ խտերիմ սա-
նա, տէլի պազըրըր Գրանտազ Տէնընար պի-
ր Տալ իէ . . . վէ գարուչա տաղուս կիմէ քտ օյան
Տախօպերին պազարըրն գարանարագ, — տի-
չին պիտ տէ քա նէ պիւլիսք պիտ կիւնահ խմէ-
չին տաղուս քեւնտիտի սաղըրմագ տաղուս . . . Ե-
մաճ Երես . . . պիտ բարապա կիւնահտիտէ ք
մի . . . Երեսերի սեն պիւլիմ գիտիտի քի, պիտ ա-
տեմ, բարապարն ալէ Տիտանէ կեզմէ քտնէ, վէ
քիտա սեղլէմէ քտնէ, ապիտա իճէմիտալու ու Տա-
ղէր իմիմէլն տիր . . . »

Գրանտազ զայիմ թիմէլիզ գալոյ պիտ գատարն
օյմաճին, շու սանրաքի լազըրըրըր սեղլէտիք-
անն սանրա, տաճա պէլատա Տէնընար քեւնար իէ,
Տախօպերի, բարապար ալէ Տիտանէ պուրումագ-
անն սարքընարըր իմիտիմէ քեւնէլնտէ պուրու-
նուր խտան . . . միտուճ եղլէ լազըրըրըրա այա
է Տէնիմէլնէլն վէլուիզ վէ իմիպար իմիմտիկիտանն,
զիվէտիտին վէտիտի գորգուլար ինիմէմէ ք նի-
կիտիլէլն : վէ զապարը շեախուրէն, շեղլէ քի,
պաչըր տախի ալոզ օյտու զու . . . իմագիտուտէ, օտա գա-
րուտանն տաղուս գոչմագտէ իրէն, պիտան գա-
նու աղըրըրագ, Երեսիկ թէ պիտ նէ քիք տախի
մերգումնին պազընտիտ իմիմագտէ օյան գալ-
թիլէ, պէրպիւրիտուտէ օյտու զու Տարտն, պիտ
զապիմ տիր գարուտան իւրէր կիրէր :

« Ես, իշմէ սանն պիտ զապիմ, — տեր Տախ-
պեր, մերգումնն զապիմ օյտու զուս պէլնտան քի
պիտ նէլի գուչապտան թիտար յարագ. — օ՛հ, չօզ
կիտ, պուրումանա պէլատա թիմ՝ սրրատնտա պիտ
թեաաաաիք օյանագ » :

ՍԵՔՆԵՆԻՆԻ ՓՈՍԼ .

ՈՍԻՆԻՆԻՆԻ .

Սատամ Գրանտազ Պոտան քիմ տիր, —
տէլի սիւալ խտեր զապիմ :

— Պէնիմ . . . Սժնիտ . . . տեր Գրանտազ
վէ պատեճու բենիլն ամիմը օյուզ, վէ բենտիտի
նէրթեմէ քտ օյարագ, իլէրու կեւնէլն տախի
ճէրաթեթ խտեմէ քտ օյան Երեսիտի կէօր-
տիտքան, անիտան էլէրին մերգումն : տաղու ու-
զատարագ . . . Երես պէնիզ վէվալը կիւտարմ . . .
— տէլի պազըրըր կէօրըրինտան կաչար տանարէ . . .
րէք, — ա՛քիվ կլէլ . . . ա՛քիվ կլէլ . . . պու շէք-

տիկին տէրա ու Տարագէլն տախի, անճագ պիպիմ
իւնն տիր :

Տախօպերին զիվէնի մաճ Տապպիմ իւրէր Երես-
նէջրի գուճապարոյ իղ Տարը թեաապիտ կլէմէ-
սինտան սանրա, Երեսիտ տախի զապիմէ տանն-
րէք, վէ թիպիմէ շայան պիտ թարըր Տիւննէլիզ
վէ միւնտախի իւրէր : « Երեսի յարմուտանուզ . . .
Սժնիտ . . . պէն օլ շէլէրի չալըր տէլիլ ի-
տիմ . . . տեր » :

— Տիմէք տիր քի, մատամ, — տեր զապիմ
Գրանտազա իմիմագտին, — օլ կիւմիւլ քեաաէ . . .
չալ . . . չարաք . . . վէ պոչաաաաա պուրուման
սայիտ շէլէր սիկին տիրէր, էլոյլ մի . . .

— Երեսիտ, մտնիտ, պիտիմ տիրէր . . . վէ
պու ինսանէլէլն շօճուգ խտ, անճագ պիւլի պիտ
խրամէլն իմիմէ ք ինն . . . էրեսիտ մերգումն էն
կիտ վէ էն քեաապիէ զըզարտան պիտիտ պուրու-
մաղին, մեզպար պիտ գալ բարա էէնայըր էմա-
նէլնտանէլն կէօրմիտիկէ Տիմիմէ իմիմըր տիր . . .

— Սժնիտ, — տեր զապիմ սեղլէմէ պիտ սեղ-
լէլն իլէ զապիմ կլէլէլն, — սիզ պու պապտե ա-
չըրը մէրթեպէ էտէքիտիկէլ պիտ սեճվալաաաա
պուրումանաաաաաաա . . . ալէ Տիտիտանէ թիշէք քի
խտիլ . . . վէ միւնտաճագ պուրումանաաաաաաա
ճէլայըր շէքմէնիլն տախի թիպլէլ խտեկիմ տիր,
չէ գըրըլ տիւարըր : — Պատեճու մերգում Երես-
նէջլէ տեճնըրէք, վէ աաճիճ սուրթեթտ պիտ թիպըր
կլէմար իւրէր : — Սատամագ, շու պաչըրըր
կիւմիւլ օյան քիլաթեթ Տաղըրտա, էտէքի խա-
լիտանէ մի պէլանտան պաչաա, էլիտան պիտ շէլ
կլէմէլն շէլէլն տախի իղ Տար խտերիմ . . . Քեգաթմ,
պիւմիւլ օյանուզ քի, շու տիւարըր օյանաաաաաաա
Տաղըրթի շէաաաա զըմըրտա, զապիմտէ պիւ-
լիլ ք աճըր վէ պիւլիլ ք պիտ քեաաէր Տիտ իմ-
մէ քտեկիմ . . . »

— Երես օյանար պապիմտա այա շիւքճեմ կօզ
տուր . . . Սժնիտ, — տեր Երեսիտ, — վէ պէն-
տէնիլն տախի օլ թիգաթիմ զապիմիւլ զըմըրտա
թիշէք քի խտերիմ :

Ս է մերգումն, շունճա սատմէլն (սարըրըր,
ալմ խտի օյանաաաա) շէաաաա սեպէպիտանն,
գուլիլէլն ու զայիմի իմիմիւլ օյանաղին, Տէման
տէլիլն ք իւրէր պուրումանու Տարտն, օթու-
րու վէրիլ :

Օ ապիմ պրապըլ կիմէ ք իւրէր իրէն, պիտ
վագիմտան պէրու տերին թեքէրիւրիւրէրէր տաչ-
մագտէ օյան Տախօպեր, գուլիլու պիտ սեղլէ-
լիւլ իլէ մերգումն իմիմագտին, « Սժնիտ գօմի-
տեր (զապիմ) . . . զաթըրըր պիտ արը ու ի-
քատան վարտըր . . . քեւրեմ խտիլ տիւնէ ըմի-
սինիլ, տեր » :

— Պուրումանուզ, սեղլէլնիլն, Սժնիտ . . .
— Օ աթըրըր արը ու պէլան խտեկիմ զա-
լէլն միւնտան պիտ քէլիլնիլն տիր, վէ Տէման
իւրէլ, զապիմ սրքաթըրըր պէլան իմիմէ ք խ-
մէլիլն քի . . . Տիտ իղիմ զատա շէճատեթ ի-
տէպիտիլն :

- Ո՛ր է պէն տախի պիբ զայգիմ սրբամբըյա, քննար լմէպրի, յէղիմմէնիմ միապարամ իմ մէլիմ:

- Ընչէն քի, տաճա պէն Պարիտէ կելէլի ի քի կեանոր, - մէ սերայտիբոտէ տախի, Բու սիտան իր նէֆեր կեան զրպար կեմիբիւրիմ տիր. մերգումէր, գայտեղեր. . . Եանի մարեշալ Սիմեոն գիմեղ. . . Թարափընան պան լմէպրիմ գրանուչ խաղեր:

- Կա՛սու, Ս. մարեշալ տիր ար Վ ինելինի քելիմէրի մի, - տեր զայգիմ, պերպլեմ տուշար լմէՏայիւր գարազ:

- Դո՛ւմէն, Կիմեանիմ . . . տաճա տերնքի կեան . . . մերգումէրի գորքատա պրորգարազ . . . զայն լմ. սեմաճիլ պիբ մազաճամ գըմընտա, տարազ կեմէն յէ մէլագոր ցրուտում . . . Գու սապաճ, պէն պորատա ցրտարող Տենկեամ. աէ, մերգումէր զայգ ցընշուրպար . . . մէ զայգ իմ տիրն առեմ պարպիլեմէ կեմեմ, աւալ շիրՏեմ եզտար . . .

- Դա՛ գոճաճըրմ . . . - տէլի պաղորըր Կրումսաղ տիշար տէՏէն յարազ . . .

- Սո՛ւնիտ, - տեր զայգիմ, - սիրնի պու արդ ու իրանանիզ, Տառան պիրուն տըր պիբ քէյ-ֆէլեմ տիր . . . Բամմ մը զայգ ցըմազ . . . Գիլքի, գարամբըլ ցըմազ արըրար . . . Լա. քիմ, սաՏիՏե պու պեղէ՛ մի տիր, ազա պիր շիրՏէլե երէի եո՞գ մաւտար:

- Սո՛ւնիտ, մերգումէր . . . տաճա պուճան պիր սառն էլիլէ գաւոր պորատա խաղեր . . . Թերքարն սեղիլէրմ սիղէ քի, պէն պորատա աէյլ իրն . . . մերգումէրի ազա կեմիւր միւլեր . . .

- Սո՛ւնիտ, Թարափըրգրան սափճա պէլան ցըմեմաղաէ ցան շու քէյիլէլեմի աճիպէ զըմ նընտա շիրՏէ իմմէ ք իմմէնէզ խեմտէ . . . Գու ճիւղէի կէ, էյլէ պիրուն պիտէ, իր նէֆեր գրգարն գարաբըրմարնտա, տարոտա . . . Իբ կիւճ մանկա մերպիլեմէ կիմիտէ քեմմ խեմէմ . . . Գունանտա գամմնազար, մերգումէրն կէլոյէնէրէրն քիմ խաղիբ մերտ սիղէ. Էր նէ Տայ խե, շիրՏեմի՞ քիմն իւղըրնտէ տիր: Սո՛ւնիտ, մտամ քի սաճա իշիլիլիկին քիմն իւղըրնտէ ցրուղան պանիմ իլէ պէլան իմ մէմիւրնիզ տիր, էլիլէր սիղէ պիր շէյ սիւտ իաէլիմտէ, պատէՏու սիպտ սնա կէորն լմէլէք քիմնիզ պաշարըր, Եանի սիմք ք իմմէրիմ քի, պիլնիմ սիլի, պիր զայգիմ սրբամբըյա տէլ նէլէնէկի մի, տեր խամըր իմմէ քաէմի սիմիլ:

. . . ԻՏճիմպ տիր քի, պէն պորատա շուղարգան սոնրա, Թարափըր Տիքիմէմտէն օլ քէյիլէլեմ սրաշըրըրմայա օյաշարն:

- ԻՏճէ պէնմ տախի իմմէրիմ օտար, մնս սիտ . . . Էիւնք, մերգում գրըրար իրն, քէ-տերըրն նէգտմտէ պն մտուլ (ճէմաղ մերիմ) պուլունաճարմ տար, մէ միւշարիլէյ խե ախաճ. առ սապաճա կէլէք տիր տէլի պէրէլիլեմ քաէ ցրուղանտա, Թարափըրլէ պու պապաէ պէն

- Սո՛ւնիտ, իրՏար իմմէ քաէ ցրուղանուչ պիրՏարնարն քեմափէսիլն անդաղապար պէն, լաքնն, պիր տէՏա տաճա իլէլէ խաղեր իլերիմ սիղէ, սարընըր քեմնիլիլ, իր տիւշիւրն նուչ, ցըման քի խափիլ մշէրպիլե իաւնք, պիր շիրՏէ ք տալ պատարըր, Եանի լմէլիլի պիր սալի գըմնա գըՏիլ արազ . . . Գիր տէՏա սիլ ազ ու իրանանիլ պիմիլիլիլ միլիմ . . . արմըր ննան սոնրա, իՏճիմպ տիր քի, տարգըա ֆէլեմ իմմէ քիլն, շիրՏէ մէ լմէլէ քիլ իմտիլիլիլ առնմ պէլՏիմտէ, պիր սաՏիլ ճիւղայլեմ ալէՏիմտէ Տեր նէ մաւմալմ մէ Տարաբըրմ լաղմ կէլիլ խե, ինքնապար միւս սրտամ իմմէրէլէ մճարտ օյաճողմ տր . . . Իտի, մազայլէճ, պիր իեմիմա պուլունուչ օյալազ միլմիմէՏիմ տիւշիլիլիլիլ լմալիլիլ տէ . . . նէլմիմիմտէ, քէք ֆէնա սարիլմաէ պաշըրլ արըր յաճաղ պի իմմիպաՏ տր Տա . . . մէ, Տամիմ, նէ՛ լաղմ ուղղա կիմմէք . . .

- տեր զայգիմ, ՏէլՏարն սիլ իւղէ, Կարյեղի կեմիլերիք, - իՏճէ քեմտի պաշըրգա կէոր մէ քաէսիլիլ, Եաղըչ պիր իմմիՏամն նէլմիմէ սիմտէն, պաղորըր նէ՛ ֆէնաղըր Տուտլէ կէլ մէ քաէ սիրելի:

- Դա՛ գոճաճըրմ . . . իրտի՛ յարման, - տէլի պաղորըր Կրումսաղ, Տարաբըրն նիլէլիլին, սպլէ Տարատա լմէլէք իմմէ քաէ ցրուղան տիւշիւրն քէն, պիմմէլարն, կիլիֆ Թար պուլունտա պու տէՏէլէ, իլալէլա տալա. րազ, - քէնա խաղիմ սանա . . . սաղըն տէՏարնտա պաշա պիր լաղըր տախի շուղարմայարն . . .

Շայ պու քի Տարտըր, քէք շու լմէլէք քիլերն տարազ, Կրումսաղն Եա շու Տա. քէլէլի մարմալէ իրմիլեաղէ ճնարն իմ մտնէ, մէ Եանտա իտա իւղէ սիւքիլի իմմիլիլիլ իլէմիլն, մերգումիլն բարաղ լմէ Եանիլնտէ պաշա Տիւ պիր լմէԵանիլն սեպղ օյալապաճաղընա, ֆիլըրնէ գալիլն իրնալմ օլ մաշ օյալնի, Էմնլէլի գալիլ իւղէ, լմէրարն քն իլալմ ազալ պրէլ . . . Կարեշալ Սիմեոն գրգարն գարաբըրլ կեմիլիլիլիլիլն, Եա ալլ իրմիլիլիլ իաէն մէ Եանտ օլ ճիւղայլեմ տէ ՏէմիմաՏա պուլունանիլ, իլալու կէՏիլն խառանգարըրն օյալաղ զըմընտա, լմէլէքի խաղիմ, "տեր:

Ո՛ր Տէնիմանէ Կրումսաղ, զիլառտիլէ քէ-տերնաղ սարիմտէ պիր յալի ու ֆիլան գարմայա պաշարըրգըյա պերպիլեր, իր էլլերլլէ կիլիլերն տախի գարամայա պաշարըրնտան, էլմիտէն Մայլու, Եէլմէլէրէք, մերգում լմէ սիլի իմմէլէ շուղարգալ պուլունուչ:

Օտպիմ Տարաբըրն իրպարմըր, պիր լմէ-աճ ճիւղի ալիլ իւղէ տիլնտիրքէն սոնրա, սերմնէ պիր սեղլէլիլ կէ, "Լալն, մնսիտ

... ի ին տիշիւնիւնիդ, սաղն, նահազգ երբ
 ակ, ճիւղէ խախտել, քեան Տալ ու գրչափե-
 լմի ուղեւորն մուհնէրեմ սուրբն պիտ ատեմ,
 անի . . . էլ վիճ պիտ բարսա . . . այն յհնաւ
 լեռնէք թի իմ մի, օրսայտըրդ : Կանսիւն . . . մե-
 սուլի յեւթ լման ճիւղն պիտ արտադրուրդ ասեմն,
 պիտ բարսա օրսուրն տեղեւորք խիսիդ . . .
 իշնէ պիտ սիղէ էլ ի իննաւն խաղիք մէրի օրսում
 . . . արքնդ արի յիւսից պիտ լմանայաւ իմ մէքս
 սիղն պիտունուր սուր . . . դիւս կիմտիքն
 քե յիմ յեւթի Տալ աղբուրդ քեպ իմ մէքս պիտ
 . . . Ա լե ճեմն, չու սիղն սիւնիսիղն օրս
 պիտ ասեմն . . . իմ վիճ պիտ խեղք, իշն-
 տիկ լմագիտմն, ասիլ օրսունայաւաղք աշ-
 քեպ արք . . .

— Ե . . . մնասիւն, սիղն բեր ածայիլ սուրեմ-
 ակ լազրարար Խոիդ, մաղաճաթն ուղարկմաղ-
 աարնըլ, — տեր Տահպեր սաղն լմագիտմն օրս-
 մայաղք, իշնէ պիտ ասիկ սիւնիսիկ իշնիւն
 սրնա, աղբ ասիկ պէշնի (Տեր քեան ուրայա
 պիտ ճեմն պիտ մաստ Տազգընտ) լեռնիկան լա-
 գըրդ լեռնիկան իմ, մէ իշնէ Տազգընտ Տա,
 ակ չու սուր, շեջն թի, իշու պիտ ճեմն
 էն ինի, մէ էն դիտակ շարտեր Տեր լեռնի գաղն
 լաղան պիտի պիտ . . . մէ էջն օրսուր
 նու ասիկ, մաճէլ միւղէն լմաճըլ խաղիկի-
 սիւնի . . . լաթն, մերումննն պիտ լմայիտմն
 վարքոք թի, գիւթ լեռն ասիւն սուր, անի օր գա-
 տարատաղ թի, ինիկոս սեմնն պիտ, Տեր պիտ
 անկ ու Տազգընտն, անաղք մէ անաղք
 խոստովանաճարնն թեճ պիտ ինիկ օրսում
 իտեղիկիսի . . . Կաղարք յուճա կիտ սե-
 մն, մէ քեղիկ պիտ Տազգընտ ասիկ մա-
 Տապի լեռնի քեպիտ տեղեւոր սուր, լաթն պա-
 նուն իշն պեղպեր, չու սուտի սահճ տեր թի,
 քեան բարտըրդ տայիտ ինիկոսնտ, դիտակ
 սեղեր . . .

— Կանսիւն, — տեր գաղիմ, — նաղ իշնիկ
 շինակ թե յիկ յեւթ Տալ, թեղամ Տեմ պիտ նի-
 ճիկ մաճընտեւտ . . . մէ ճեմն պիտ սու-
 թե լեռն մաճասայտե . . .

— Ի՞ք պիտ, մէ ճեմն էլ ինիկ լեռն . . .
 Պունան պիտ ասեմ էլ իշն, պիտուր Կայ յե-
 նին իմ իրատար իմ իմարտ յիկ լեռն, տիշար
 շարտ . . . Ի՞ք արքն պիտ օրսայ տեմնէք,
 գրղարը մէ յունակ կեղեկտեղիմն, մերում
 մէրնն նէրէ, մէ թեմ ինի կիմ մի օրսուր
 րն, էճնիտն սիւայ կիտ . . . մէ մերում
 մէ իտ, տիղ իմ իմնն կեղեր, մէ աղաղը
 Էճըրարգ, պան չու անիտ թի ճեղաղը մի-
 տի, «Պան Տեր նէր իմն իտն եւր, լաթն
 չոնուղարն նէ, մէ նէրնտ օրսուր րն սու-
 մա . . . ճիւղի օր գաղտ անն Տիւ պիտ ճեղաղ
 վիտեմ . . .

— Կաղարք . . . մէրն չու իշնիտեղեր
 սահճ միտիկ . . . — տիկ պաղբուր գաղիմ,
 լեճ Տայիկի ասիմ իտ, Կրանտայն եւր . . .

դիւն պաղարա :

— Կանսիւն, Տիտիկ, լեճ Տիտ, մէ թեմ ու
 նի յաղարկման Տիւ պիտիտ, մերումնն տիճա-
 ննտան օր գաղտ Տիւ պիտ ճեղաղ պիտ պիտ
 սիտ միտիտ օրսուրար, — տեր լեճըրն Տա-
 կաղեր, — Տեր նէր իտարմ իտ, աղիկն լեռն
 սու պիտունան պիտ միտայն իտ իտ ճեղաղ
 միտարն պաղտ, Տիւ պիտ շեղ սեղնէտ, շեղն
 թի, թիտի ճեղաղ, աղիկն չու, «Յ խոստա-
 տա Տիւ պիտ շեղ սեղնէտ . . . իտարիկ տու-
 լանտն չարտ : Իշնէ, մնասիւն, քեպիկ լեռն
 պիտ չու խոստաւտ պիտունան միտման լաղ
 պիտ գաղար օրսուր լմագիտակ, չոնուղ-
 արն գաղ պիտար երիւնտն, քեպիկն Տիւ
 պիտ միտարն օրսարընտա, թեմայ մեր լեռն
 գաղիմ շեճալ իմ մէքս օրսուրունտ, մէ
 պիտիտ պիտիտ քեան բարտըրն Տիւ լաղ
 լեռնիկ լմաճընտ պիտունտ պիտունտ րան
 պիտիկիտն, չու ճեղաղիտն սուր սահպիտն
 մերում բարսա օրսուր, մէ իշնէ մնն իտ, անն
 էն ու լեռնիկ Տիտն Տար լեռն իմ միտ, պիտար,
 սուր գաննն գաղիկ գաճիլ օրսուրն . . .

Տահպեր սեղնէտ քեան գաղիկն լեճ-
 ճեմնտ, Կրանտայն երիւնտ պաղարճա,
 պիտ ետիկ սիղաղ ու մերա Տաուտ կեղիկ
 պաղար, մէ մերումն իտ օրսուտ, Կայ յե-
 նին գաղարն ապանն օրսուր Տարտ, ա-
 ճը ան պիտունտ պիտունտ :

Օրսիկ, պիտ վաղ լեճ Տաղար պիտ
 արքան սարա, Տիտիկն իշնէ տեղ արքան
 պիտ արքն պարաղ, մերումն իտ, «Կա-
 տամ . . . գոնար լմագիտման յուճա կե-
 լն չու ճիտիկ իտարար ինիկ միտիկ մէ . . .

— Ի՞մ լեռն, էճնտ . . .

— Կանսիւն օրսուտ լեռնիկ ի ի ղեմն իտ ճեղ
 Տիւ պիտ պիտ Տաննըլ վար մէ արք . . .

— Կարն, մնասիւն — տեղի պաղբուր Տա-
 կեր, — պիտ լեռնէք իտ, ղեմնէ մնն աշն յհն-
 ակ տեղի տեր . . . պն խոստն Տիւ պիտ ճեղաղ
 պիտ մէ լիդ . . . անաղ խոստուն Տարնտն
 պիտ լեռն . . .

— Կանսիւն . . . տիղ քեան լմագիտման
 լաղն կեղիկ, պան պիտ գաղիկ օրսարնտ
 պիտունտ Տարտ, իմտակ իտիկ պիտիտ
 նիդ . . . արքն պիտունտ սարա ասիկ, նեղիկ
 պիտ օրսուրունտ, Տազգընտ Տարն գաճի-
 կ իտար ղեմնտ, գաղիկն նէր իտար Տա-
 լեռն ու մաւակն իտ միտարիկ կեղիկ իտն,
 լմագիտիկ իտար իտն իտն իտն . . . Իշնէ տի-
 ղէ լեռնարն գաղիկ Կրանտայն ինիկ սպէ,
 — քեան արքիկ սպէ չեղարմաղ ինն, Տիւ պիտ տեղի-
 նիդ վար մար . . .

— Օր, իտար, մնասիւն, ապա . . .

— Կանսիւնն տիշար ղեղարը վաղմ տա, մեր-
 գում գրղար, սիղն լմաճըլ նաղարն ինիկ
 պիտար օրսուր, սահճ մի տեր . . .

- Ի վիճեմ, մնասի՞ :
- Պօճանընն էլէ տեճտեհիւնտէ, մերգում-
լերի պուրտաս պուլամամը օլտուղու տախի սա-
հի՞նքի տիր :

- Ի վիճեմ, մնասի՞ :
- Վեղալըբ, գօճանընն սիղէ, զըղարընն Երեւտէ
օլտուղարընն սիւսլ իմմասնէ գարչըղբ ճեվապ
օլարագ, օլ խուսասուտ հիւ պիր շէյ սեղէյեյե-
մմմ տետիկինիղ, սահի՞նք միտիր :
Օ պալիմ, զանն խեղբոնքի, Վիրանասաղ իւ-
րափրնասն. վերիլէճէբ ճեվապ, պիր մերաղբ
միւլմարիպ իւղբ պերմէքտէ իքէն, մերգու-
մէ տախի, պիր սուրեթի սատեկիտէ վէ սափոե-
րուննա,

« Ի վիճեմ . . . մնասի՞, գօճամա մերտիկիմ
ճեվապ հաղըգաթէն օլ սուրեթտէ խի, տեր :
Օ պալիմ պու ճեվապը տախի իշիմտերտէ, հե-
ման էլէմնաբ սուրեթտէ պիր թէհայյուրէ տիւ-
չար օլուր :

« Ի վէ սեղէյեյօրտուղ, մասամ . . . գօճա-
նըղուն քեափֆէյի թեճա վէ իպրամիտընն գար-
չըղբ . . . ծնասն պաչագ հիւ պիր ճեվապ վեր-
մտանիղ մի : Օլ պապտէ, խմէնիլէն քիւլի մա-
լիմամ ճաղգընտ, հաղըգաթէն թէտտ իլէ մի
ճեվապ վերտանիղ : Խայր, խայր, էյլէ շէյ օ-
լամաղ, վէ իշիմիտանն տախի տեյիլ տիր :

- Ի պրն, շի ֆայիտէ քի, տաղըսուտաս պեյ-
լէ տիր, մնասի՞ :
- Ի խհայէլէմ, մասամ, չու սիղն նեղարեթիւնի-
ղէ իհայէ օլունուչ օլան չօճուղար, նի՞նք օլտու-
լար, նե՞րէյե կիմտիր . . .

- Օլ խուսասուտ հիւ պիր շէյ սեղէյեյեմմ . . .
մնասի՞ . . . Սէ հեմտէ, մնասի՞, զեվալը գօ-
ճաղընտան էտիրեթիկիմ պիր ճեվապը . . . ար-
թըղ, մու ալեմտէ պաչագ հիւ պիր տաեմ վեր-
մէյեճէկիմ, շիւբհեմտէ միւսթամի տիր . . .

- Իյ իմտի, մնասի՞ - տեր թէքրարէն Տա-
հօպեր, - նանը, սեղէյեթիքրիմտէ պիր գու-
սուրում վար մարը, տայիմա ֆեաթարըգտաս,
վէ տայիմա աղ ու ֆերիպաչունտ օլա կէլէն,
էյլէ պիր սատտիլ վէ էհիլ ըղբ գարընն, չու
եօլտա ճեվապ վերիլէն, նէ՞մանտէ վերեպիլը-
սինիլ . . . մեկերթ թապիմըղ պեչեթիլյինն
խարիմնտէ պիր շէյ տեյիլ միտիր պու : Թէք-
րարէն սեղէյեթիմ, մնասի՞, հեր Տաղտէ չու ճիւ-
նայէլէմն սահայի, մերգումնն բարտա օլտուղ-
արը . . . Խմտի, մերգում ալէյհիմտէ հեր նե
եօլտա մուսկիլէ վէ հարեթիմ օլունմաղ իճայ
խտեր իտէ, հայտէյիլիղ, հեմ սերիան իճրա ի-
տեիտ, վէ հեմտէ շեփտէն . . . օլ վաղըմ հեր
պիր շէյնն մէյտանէ ըղբաճաղընն զերրեճէ շիւ-
հէ խմէմաղ . . . վէ պիտաէ եվալտարըմտա,
զափրէ ըղբը, էլեմ կէճէրէր :

Օ պալիմ, իլմիտարը գապիմի գապիմ իտեմ-
տիլի թագտիրտէ, Վրանասաղ խիմապէն տեր,
« Խատամ . . . արթըղ պունտան սօնրա, սիղն
իլէ սերթըբ իւղբ գօնուչաճաղմ արը, շիւրքի,

րէնտի վաճարեթիմ իլմիտարըննա, էյլէ պու-
լունայա մեճարուում . . . Պու քեյֆիլէթտէ
օլ դասար իլ իլէ թիւրիլիլ. հալըբ կեօրիլ-
մքտէ, վէ օլ գատարտա էհեմիլյեթէ շայան
պուլունագտէ տիլլեր քի, ինտան շիտի կիտիլ,
թեյիլյեթիմ, քեալիլէն հարիմ իմմար իմմ քի-
լիմ իճայ իմմքտէ տիր. շիտի սիլ, սերահե-
թէն, մեղուն կեճէ գըղարընն սիղէ իհայէ օլուն-
մուչ օլտուղուն. հայտու. քի, ներտէ պուլուն-
տուղարընն խապեր միւրմէյ գատարէ օլմաղընը-
ղը իղրար իմմքտէտինիլ, էյլէ տեյիլ մի . . . Խմ-
տի, իլի տիլնէյիլիլ պէնի . . . Վերլի օլ խու-
սուտաս մարմամմ միւրմէբ զլմննտա թետտ իւղբ
ճեվապ վերիլ խեճիլ . . . անճաղ սիլ . . . մեր-
գումմէլընն ըղպ օլունչ օլտուր զլմննտա գա-
պահալը սայրճաճարընը . . . վէ պէն տախի,
թեհասիֆի ալիմ իւղբ, սիղ գալտըրըղ կե-
թիլումէյե մեճարու օլմաղըմ արը . . . անչա-
տընը մը :

- Պեյիլ մի . . . տեյի պաղըրը Վրանասաղ
տեհեթէ տիւրէր :
- Օճու մու, - տեյի պաղըրը Տափօպեր, -
խայր, սայա . . . Թէքրարէն սեղէյեթիմ սիղէ, պե-
նիմ թէլէքթիմ անն ալէյհիմտէ օլմաղըղ, իլա
քենիլբարտաղ ալէյհիմտէ պուլունագտէտիր . . .
Պեյիմ զեվալը զեվէճէկեյիլի . . . գալտընմաղ
մը :

Տափօպեր պունու սեղէյեթիմտէն սօնրա, կիլա
հիմայէլէմ իմմէք իւղբ, մերգումէյե տաղըն գօ-
չար :

« Խմտի . . . քեր կեճ գալտընը, զերա իլ
իլունէ կեչօի կիմիմ, - տեր գապիմ, - սիղ պու-
նա իրի նեփէր կեճ գըղարընն ըղպ օլտուղուն
տայիլ օլան, քենտի թէլէքթիմիլ պէյան իմտի-
նիլ : Սէ զեվէճէկեյիլ քենտի աղը թաղըրի-
րինէ նաղարէն, շիտի պու տաղըգտա գա-
տար, անճաղ քենտիսի գապահալը պուլուն-
մաղտէ տիր : Պեն մերգումէյե շիտի տապի նա-
ղըրընն հուգրունա կեթիլումէյե պորճուլում,
տիմըղ օրտասն նէ էմր ըղբաճաղընը պիլ-
մէմ :

- Հալ պու քի, մնասի՞, պէնտէ սիղէ խապեր
վերիլմ թի, պէնիմ զեվէճէ ըլունտան, գարու-
տան տիւրըր ըղբայաճաղ արը, - տեյի պաղըրը
Տափօպեր, պիր թալըլ թեհատալիլ իւղբ :

- Մնասի՞, - տեր գապիմ պիր հեյեթիմ պա-
րիտէ իլէ - գապիլիտաէ հիւս իմմքտէ օլտու-
ղունաղ էտիլ ու քետեթին ֆեհիմտէյիմ, լա-
քին, կիլըն հաղաթիլյեթիմ սեվը իտեիլ,
էեմիմ վերիլմ սիղ . . . պու խուսասուտ նա-
ֆիլէ կէրտէ միւսթիտաղ պիր մումամաթմա գալ-
ղընմաղընը, շիւրքի, արտասն հեման օն տաղը-
գա կէտիթտէ, քիւլի ըլտըլէմ ու իլէթիմիլ,
պաչա ըղբաճաղ արը :

Օ պալիմն չու հալիմանէ քեւալարը իւղբ-
րինէ, Տափօպեր ալըլըր պաչուն թօրըր,
« Խալիմ, նիհայէլէմ, մնասի՞, - տեյի պաղը-

տի քի հալ, բեշնան սիր կի շինուք վարա-
լումա, վարքնդ հաստնիկի թանր լընը . . .
— Պրտոց Սէլեմ պրազ . . . չու տիննայ
կերտիմ վազմա, նինեմն կիտրմիլ օրու-
ղու թապիի ամլարմին (բեմպէ վինուտի) իւ-
ղերնան, սեյա՛հ սիյա՛հ էրեկեր կարան, Լըւա-
հը սեկրանն :

— Իմիտ էյլէ օրուողա, նի՛նն Պագանայ
հագգրնա լարքոր օրուողու վազմէ, պենիմ
շայան բերնախի սուլմանմ, սիմէ քակտնիդ
. . . եկերն, մարգուձէյե սիդ օլ սրմամբ մերի
խոնիդ, կերտե պան՝ նէ գաղբ, պե՛ն սեինն
նէյին օրուլ օրուում օլ վազմ :

— Սէն տախի պենիմ ինն կերն շայանը բե-
րեմիմ օրն (Թախրմնայ շայան), լարն սուլ-
թանմը տէյիլ օրն . . . շինքի մալուձ հա-
քիւրէյի սրըմըզ, կեճէյի բեճէյի իմէք իւ-
նն, բայի սեմառ, կայնըզ պի մահիմայ
պուլունուողու միայիլ, Լրտա կեճէյի թնն
վիլ ինն տախի, կանընը Բէն Պագանայ ինայ-
կին գրըմըզ պուլունուագտե տի :

— Սէն շարա՛հ, նէ գառարա կիզէլ տի
կա, պագանա . . . շինանըզոտ պաղա, սար-
հա նէ՛ հիւնքի մէ նէ՛ քերամիկի վարտը,
հա՛, սեյլէ պաղալը :

— Լ՛հ, Կօպնէնի հագգը վարտը . . . տօղու-
տա պու կեճէր Բէն Պագանայ իւղերնուտ միւ-
շահեռ օրունան հիւտի ձեմալ, մէ եթվար
պի բեմալ, թարթեան միսամպի պի մը-
թեպեռ պուլունուագտե իտի :

— Լ՛վիթ, եվիթ, իլա օլ եթվար ու հա-
քանմ մէ եկալը :

— Պէն մըզուձէյի տահա պու կինն գառար,
օլ մըթեպէ նէշաթ ու ինպիսամ իւղէ կեօ-
մալ իտի :

— Լ՛լա օլ գըլաթիթի, իլա օլ գըլաթիթի՛
. . . տապին ալընը պաղնեան պրագա տի :

— Սթթա, չըլըրթարաճա գ իտի :

— Սթթա, զե՛հնի բերնան իմաթեճէք ի-
տի :

— Սթթա, ճանրը պիէ պաճա գ իտի :

— Սթթա թիլիթիթիթի՛ տախի կեյէ չը-
գարմարաճա գ իտի :

— Բըրթ պա օլ մառ տեղի՛նըպիտի, հե-
ման անճազ մըզուձէյե մախուտ պուլունուագտե
կիտի տի, շինքի թնարնը չըգարըյօր կեճէն
տիմ, իճարնը չըգարըյօր :

— Լ՛ա իլա օլ օրունար :

— (՛)՛, ե՛վիթ, ե՛վիթն, Օանն կտրախի բի
ուչոյօր, մէ տ կիպի սուլընուող, մէ երյան
կիպի պիւրիմ պիւրիմ օրույօր : է՛ կեյէ կէ,
զուպիկի տիննան ալըննա, մըզուձէյն ա-
տարնա չըգար հեման հիւ պիլ դոյոտէր (1) կօզ
ուր սեկտ սեղա սր :

— Կօպնէ, չախըզ, մէր չու պենիմ շար-
մը . . . օլ շինան կեօպնէնն իւղերնուտ գու-
շագարի սարտազ, օլ գառար կսկիթախին էլ
մերի սրթըզ. հեման կազըզ տէյիլ՛ մի տի քի,
պիլ թարքմ պաղա գարլարա դոյոտէր շար-
մագտ օրան, սեինն կիպի շինանար, պենիմ
մալերիտի կսկիթախինը :

— Լ՛, Սէլեմ, իճէկն իլէ հրտեթի գալ-
պինն . . . պեն պիլ (Օաննը գըլաթիթիթի կի-
մը օրուողմ հարտ, պաղա գարլարա դոյո-
տէր սրթամը մէրմեմէ, տէյիլ պաղա պիլ շեյ
իլա թագիտ իմէք քակթիմ :

— Լ՛ա հու, Կօպնէ, պագանա, սեինն Սէ-
լեթիմն տախի պաղա գարլար կիպի, Բէն Պա-
գանայը գըզանուագտա մը սր :

— Լ՛է, գըզանուագտա մըլըմ, Լըւա՛հ իմ-
մեան, նեօնի գըզանաճաղմ . . . Լ՛կեր պեն
տախի օնան կիպի սալըլըզ մէ կազպիլիկի
իթիթիեայ իմէք իսթեռ իտի, պեն տախի
պեմ՛ նեզպիտե անն գառար քեպիլ շեօթթեթ
իտեպիլիթիտիմ . . . Պու ճիպէ իլէ տախի, թօ-
հաթիլըզան պաղա, նեօ՛ր մար սր :

— Պու խուտառ, սեն օնու հագգընա ա-
լա իցճար հասեա իմմէր տէյիլին . . . շինքի,
տան տախի, Սէլեմ (սեմալի) իտի մերիմէք-
աէ տի :

— Կօպնէ, սեն պիլթիտի քի, Սէլեթի պենիմ
սալը իտիմ տի . . .

— Լ՛յլէ կմա, հիւտի ձեմալիդէ նաղաթն,
օ տախի պիլ թօհաթիլը կերնի թուլա սեղա
սր :

— Կօպնէ, հօ շունառ, կաղաթ պունուտ տի-
ղն տէթիթիթիթիլ . . .

— Փէք իլի, մէ իտէր իտն, (Օաղարն մաւ-
վեթիթիլէ, պիլ պիլնէ զամ իլլեռ, պիտե
ձեմիթ պազ . . . նապը օրնա գ մր :

— Սայ հայ, սիլ տախի եկրինեմա կեօ-
րեճէրպիլ . . . Լ՛յվիթ, պեն պիլթիտի վազ
իմաթեան ստրա . . . պիլ տէլերի իտա տէ-
լերէք հըթիլ իտեճէլիտի տի . . . լարն օլ պաղ-
գար տեօթիլիմն, սիլ օրնաթըրըզոտ պիլիլը
դուտալ :

— Սէլեթ, օ՛ր, սիլ պան քետը ու էլէմ պա-
ղըզանագտարըլը . . . պեն սիլէ պիլ շեյ սեյ-
լէյէյիմ մի, հէր նէ գառար իտիլը մէլերէր
լարը պուլունուագտե իտա, մազպիլի օրուող,
օլ քիւլեմըզ մէ սիլպիլ ձեմալիթիտի միւշահե-
մէ պունուագտե պուլունուտ կերի նազ ու իլլե-
քտի, Բէն Պագանայըրնեան տախի զիյա-
տե պիլ տերեճէտ պուլունուագտե տի :

— Լ՛յլէ կա, սիլէ կիտի կարաճա պիլը, հեմ
գալպիթ գըրարընը, հեման շինաի, պենի չօ-

(1) Պայտարէլէ Հինասթանա, տախի խանե-
տիլը մէ սաղ դունու թահիլ իտն գաղաթ սր-
լը քի, տօղթ թաղաթ թաղիմ օրունուլ օլ-

ուղաղընան, պիլնէն թաղը պսթեանթեռ
նալմ շարըզ մէ բազ իմէքտ, մէ պսթ խանե-
թեռն սրըզ սմագտ, կերնի թաղը կիւնաթի
կէ իտեթիտիթի վազմէ կեթեքտ, մէ տիլը թա-
ղաթ տախի տիլիլեթեմէ մէ տերեթթեռ շարըզ
օրնուագտե տիլիլ :

ճուգ կրօնի խոշարնայ շրջապարտը, և էլէ ան-
խէ մի :

— Ալէիմ, որիցիմ էլ սահմանն սերն մն-
ջուրու իւզգրնեւ անու եւսնի խոտեր չի, էկեր
սերն տախի իմեկեւ խոտն, ի՛նչ Պազանու գա-
տար չեախի վագար խոտիկեր խոտն : մէ զան նի-
տերիմ թի, շու իմագրիմուե, սերնն խնն, այ
հիմիկտար խոտէք սիր շէյ սե յէլ սիր :

— Շուս սիր մարիկեմ մի սիր, ի՛նչ Պազա-
նայն վագարըն սեպեպ . . . սիրաց իմեկեպ
սիրիւն սյմար սքր, տիմը սիր թի, սէն տախի
խոտեր խոտն, ի՛րողընըն կարագիկիրիմ :

— Համեմ, մերգու, խաղի յի պէտեպէ մե-
մուրընըն տախի : կեպէրիմի սի՛Տիլէ յի սի-
մեքտ սիր :

— Ալ է Տամեմ, սերտնդարը տախի, մանե-
միգա գուգիկեմէլէ, աշի ֆիմ գրմագտ սիր :

— Սէրգուսար իմէ՛՛՛՛՛ կերտն մերգու, յի կի-
ճնեմքտ սիրիկը : . . . չե՛րքի, Տէրնայը խո-
տար, տայնն, աղբիկերն մերգու, մանը կիւ-
տիւմէքտ սիր . . .

— Հայ Տայ, թեաֆիեխտե մերգու, յի, ո՛ն
պէ՛ք՝ ու՛րնք՝ տէրէրք գուլ գուրգան օրմա-
տարընըն :

— Համեմ, պու կիճ տախի . . . մերգու, իմ
խաղի յի պէտեպէ իմուրընըն սիրիւնի
սի՛Տիլէ յի աղբըն պաշնաման սար, մերգու ի
սէ սր ու Տիճարնաման նայի, տաեմա սիր
պէգայնեմ է՛՛՛՛ ըրը ըրը մէ ետտա սիր տե-
լիցայնը կրօնի, կիճնեմի տարրմագտ խոտի
Խիլիկեմ, խաղի յի պէտեպէ մնուրնեմն սի-
րիսի, ի՛նչ Պազանայն ընտուի մէ՛՛՛՛ Տար օր-
նու օրու, մէ իմ՛՛՛՛՛ օրնէ՛՛՛ իմեմիկէ գրմուն
օրնու սյմարընըն կ՛օրտիքտ : սր ու Տիճա-
սիրնաման նայի, ու՛մանը կիճնեմ յի պաշտար :

— Ալէ կի՛ղէլ սյմամագտ խոտի, օլ քի՛նքտ
նամ Տիճանու, Գու՛ւ - Բա՛ւ - Ի՛նչ - Ի՛նչ Պա-
քանը սիր իմարաֆա, մէ ի՛նչ - Ի՛նչքա ի՛նչ Ալէ՛

— Ալէ՛՛՛՛ տախի գարշարնամ օրու գար Տա-
տն, Տա՛ւ, էլէյն տէլէ՛ մի :

— Տէրտու տախի զանն խոտիս թի, լայէ կի-
պի աղբըն տաղարնամագտ, մէ գու՛լ միախի
ուշայնագտ սիրիկը :

— Ի՛՞՞ ճանո՛ւ, նե՛՛՛ տերսիկը, իմեմա՛, շիտի
խամընըն կետի սիւպ խոտի յի գարի, սե՛՛՛պա
Տի՛՛՛՛՛ - Ա՛՛՛՛՛՛ Տագորնու սեպէնիկն սա-
Տի՛՛՛ մի սիր :

— Ալէ՛ իմը օ, նե՛՛՛ վարտը պագարմ :

— Սէրգու՛ գալեմ սահմի սիրիսի օրու, յի
մէ՛՛՛ Տեպէ՛ թիսալէր իմագ ու նէ՛ք իմտիրը ի-
մի՛ք, էլէյն մի :

— Ալէ՛՛՛՛, սահէ՛ սիր, Տամեմ մերգու, ման
չօ պե՛քա կիւպ սիրիմ է՛՛՛ Ֆիմտախն փարա ալ-
արըն կե՛րֆի՛ շիտ սիր . . . Ալէ՛՛՛ մերգու,
աւ լայ՛ուգ փարա եպուսը, լայնն թե՛ախի
թըք ներքէ սիր սասմ սքր :

— Ալ է զանն խոտիս թի, սօֆուլուգ տախի

Իմագար իմը :

— Ալէրն կե՛ր, էլիկեմ, մերգու՛ գարի սիր
սասմ օրու, սար իմի տախի Տիճանըն սիր,
մէ սօֆուլուգ սամեպ իմեկտախի վագն, շէ՛յ-
լէ սիր կեպէրիսի կիլիկըք, էլիկըք, պոյնու
սիր իմարաֆա իմեմագ, մէ սպարընըն տախի
ի՛նչ է՛նչ սպարագ կեպեր . . . լայնն սիր տե-
ֆա շու տախի կետեմէրնիսի սիրիկտի միսիսն,
սօքրա մէ սեմեմիմի քիտարիսի, ճանճա պա-
լարընուս պուլար, շէ՛նքի ճանճա (1) օրնու-
նու աղբըն մերմեկեկեքտ սեպէր . մէ Ալէ՛՛՛ -
Ա՛՛՛՛՛ լայագըն տախի, թե՛նու, յի գարըն
մագարըն սար : Ա՛՛՛ կերգու, շու իմագիմը-
նու, ի՛նչ իմեմէն ի՛նչն պօրու օրու օրու ի-
լալէ իմեմիկեքտ, սրմըք նե՛՛՛ մերմեպ սիր
շէն մէքուլըք թեպ իմեմէկիկն, ֆարց ու ֆէ՛՛՛՛
խոտիկիկիկիկ : Հարցու թի, մերգու, ման շու
Տայերի, մէ՛՛ Տեպէ՛ գալեմ սարա պա՛՛՛՛ Տար մի-
մտիսն, սար մանն օրմագտան պաշտ, սայր
սիր իմագըն սօֆուլար մէ միարիկի իմիմն նէ՛ք
օրնամագտ օրն նէ՛ք պա՛՛՛՛ Տար տախի մերգու-
ման գալեմիմնն շրմագտ սիրիկը : Ա՛՛՛ կեր-
գու, ման պա՛՛՛ Տար մէ թիսալէրի կեպիւմէլ շա-
յան շէլէր սիրիկը (կայնը կեպիւմէլ . . .
լայնն սեպէլ օրնուսյմայ) : Տե՛ման Տեր սա-
Տի՛՛՛՛՛՛ տախի շէլեմայնու (2) մէ պոյնու օր-
րնաման . . . ֆետասպէրիկիկն մէ իմեմագարն :

(1) Պա. ճանճա օրնու, օլ գասար կեպիկեքն սիր
օրնու տար թի. ֆահէկ գարըն մէ պեպուլէր օր-
նան էրրիկըք, նէ գասար ֆարիս օրագիր իտ. պա-
տարընըն կարգը գայլընընը, մէ էն սիւտն գալ-
արա սիրն, էն յիսուս մէ՛՛՛՛ Տայերի օրն սքր : Պա. էն
տեպիկեքն օրն գարնէ գարնէ ֆարիսն կասալ օ-
րնաման խոտն, սաս՛՛՛ կէնն սե՛ն, էնէն կարն կեպի-
կըք, մէ Տամեմ պաշտ գարընըն, սիր սպարընըն
օրնաման յարն պաշտնան կարգը գասար գարընըն ալ,
շարգարնու վարտա գարն սիրն, սիր իմարաֆա սր-
մարընըն, մէ նիկ տէրիկեքն տախի, գա՛՛՛ն գա՛՛ն
պագընընընըն կեպիւմէլ սիր :

(2) Տա. ճանճա, Տերկըն Ե. պասուկէ մնուպէ-
րիկն, կէնն սե՛նէր նիւտարըն խոտընըն կիլիկ
սիր, շէլէրն մէքեր թիսալէն տախի, Տե՛ման սիրն
սիր սիր սիրիկ. Գե՛նու ճա՛նճա ճա՛նճա օրնու
մա՛՛՛ սար : մէ շիտի իտ, թե՛ալիք մէքեր թիսա-
լէն, սօֆուլուգ տախի սիր լոգ գա՛նար կեպիւ-
տախի սարտան, շու ի՛նչ իմեմէրն տե՛մա իմեմիկ
Քի Ալէրիկի կէ՛՛՛՛՛ տախի սիր, իմեմէն, սիր լոգ սա-
տալէրիկ սպանագտ սիր, - Ալէքիւր թիսալէն մէ
պա՛՛՛՛ յարընըն յարընըն : Գե՛նն - Պա. էնն գալեմ կեպի-
կըք մէ՛՛՛՛ սիր մէ՛՛՛՛՛՛ մէ կտա սիր թամն իմեմէրն ու
խամըն ինչ սյմամագտան սիր գալեմն կե՛նէր օ-
մար սուլ ճանճա ճա՛նճա իմեմէլ :

Պա. ճանճա Ե. պասուկէն, Տեր թե՛ախ կարգընը-
նըն նի՛մ իմեմէրն լէքիկիկըք, մէ սայր իմեմէրն
էն թե՛ալիկէ սիր իր ու՛նու իմեմագ, նի՛ն տե-
կար, նիկիկըք նի՛ն սպիկեքտ իմեմէրն տե-
մար ինչ մէ իմըքք թե՛ախ մանընըն ու սայնէ
թիսալէր սիրիկ, շու մանըն լէքիկիկըքն ֆե՛տարըն-
ըն գարն կարընըն օրն, մէ թե՛ալ սիւտիկ, էն
մէ՛՛՛՛՛, մէ էն ֆարիկի թե՛մարտան սիրիկ
պոյնուսն, Ալէրիկ կէ՛՛՛՛՛ կիկ սիր թե՛մար
պոյնուս շրջանընըն, Գեպիկիկըք իմեմէրն իմ-
նի նի՛մ իմեմէրն շրջարագ, Ե. թե՛ալիկըք տախի կա-
ճիկէն ճե՛ֆ իմեմէրն տախի սարտան, մէ կտա սա-
տան սիր ճե՛նէլէ իմագ պա՛ննուսար, էն իմեմէ-
նն կեպիւմէլ :

գըրաբարձը քառֆեմինի իշխար, վէ տիգրամ
 Խար, չմէրի իշխար քենտի գըը գարնառա-
 նըն տախի լաֆըր պուլունմագան, վէ մերգումէյի
 Խար, խայի վաղթման պերտ կերթմէմ. քան
 Խար: Սերգումէլէրին շու պի պիրիտին կերթ-
 մէմէլէրի, ՚Իկն — Պագանաւոր գայտի ֆէնաըղոն
 մէպի օյմայուպ, իրա վաղթիլէ, պիզգամ քեն-
 տախի տախի, Սայեռն իլէ պիրիտէ պուլուն-
 աք, մերգումէլէրն սէֆալէթի աղմոսին Տիտէ.
 մնա պուլունմաչ, վէ խայի վաղթ մարխարայ
 տայունմայարագ, շու սմարքի Տայի իրիիրապ
 իմմիշ օյուղունման նայի, պիշարնին Տայեթի
 սէֆիանսինի քէր պլեա պիրմէ քան, վէ քենտի
 պէշը ու պէշարէթի սեվըր թափաթընըն իլմի-
 գարնմա, մերգումէլի կերտիւհի սնան, Տատ-
 անէ ղէյառէ քէտօր ու մաջունէթի իմմէլէրէ
 օյումաղը գորգու վէ էնտիշտին մէպի պուլուն-
 մագան Խար, վէ գամէն Խար, Սայեռնէ փարա-
 ճա էրինուն կէլն ինտառ ու իրանէ իմմէր
 արդու վէ նիլէթնտ պուլունմաչ իրն, էջլէ
 պի Խար պիրիտէ սէմէրի օյան փարաճա իր-
 նէլի, մերգումէ գայուլէ իրիիրապ իմմէլէրէ,
 ղէտա իմմիշ օյուղունման, արմըր ՚Իկն — Պա-
 գանաչ, թէճի եկրտ, պի ասճա էջլէ պի
 թէլէրիլէ տախի ճէտաթէմ Խարմէմէրտ Խար:

Վարդապար. . . իմմէ արապար. . . տէյի
 պարզընմայ պաշար թէրարէն գայապարգ,
 թէճայիլի ու մէֆթունիլէն իւղէ իլէրու իլէ-
 րու գոշարպ, էջլէլէ քի, Սայեռն տախի, քեն-
 տի իսթիլէ իլէ օյումաղը Տայեռն, եէնի կէլնէլէ-
 րի կերթմէր նիլէթիլէ, աէլէ աէլէ գոշանպ-
 րն իլէլիտէ պուլունմաղն, քենտախի, թա
 իլէրունէ կէլմիշ օյապարն իլէլիտէ պուլու-
 շարգգաթնտէ շու եէնի կէլն թաղըմ, սէյր
 ու թէմմաչա շայեթմէ պուլունմագան Խար:

Թա էտունէ պի ամըլ առմէ կէլմէ քան օ-
 լուպ, մերգումէն արապարնարի մաի սէլիտի
 սիլար իլէ իլէմիշ օյուղունմայ պաշար, արգա-
 սիտէն գուլուրգարի արմմագան օյան ղայէթմ
 ուղուն սաջնտան տախի, պի շօղ թօղար սա-
 շըմագան, վէ շարգար նիլէ շէրիլէր իլէ մի-
 ճէճէլէ պուլունմագան օյուղու Տայեռն, էլն-
 տէր գամըր շարգարարպ, պիրիտի արապ-
 նըն էնիտունէ գոյմագան, վէ օյուղը երթը-
 լաճաղ միթմէպէտ տախի,

Վարձըր, աշընըր, եէր ղէրիլիլ ՚Իկն
 Պագանաչ, վէ քենտի թարընմա, աէյի պա-
 ղըրմագան Խար:

Վիլէլի, իսթիլա աշըր պի արապա օյուպ
 աթիլն ղէպա սթար իլէ շէրիլէ քան, վէ
 իրիտին իւղէրին պիմիշ օյան իր նէթեր ին-
 թիլար թաթարպ, էլմմանար գըլաթնէթնտէ
 պուլունմագան, վէ արապարն իլէմտէ Խար, գա-
 րը էրէք պի պիրիտէ գարընմ, վէ, քիմիս օ-
 թարմուչ, քիմիս պագառ առընմ, վէ քի-
 միս տախի շէմէրիշ օյարագ, առէլմա պի Տե-
 ղիմ շէլիլ իլէճար իմմէ քան, վէ քառֆեմինի

գըլաթնէթիլի, էն ղէյառէ սիֆանէլէրէ, էն ղէ-
 յառէ մախարաղըրա մախառ, վէ քէք աճէլ
 աճայիլ սուրէթիլէրտ, էլէլէլէ քի, պի շօղ ինա-
 շըրմաղ միթմէպէտ արաղը ղիթըր, պի շօղ
 շէլէրէր, պի շօղ շէրիլէր, էն խամ վէ խա-
 թէլէր իլէ միղէլէլէն պուլունմագան Խար: Ս-
 ղիւր գարապա նէլմունէն օյան էլքըլա ու գը-
 յաթնէթիլէր իլէլիտէն, մախարաճա Խարա
 գարաթնէթիլէր, շիրքն Խարա կիլիլ, վէ ճիւմ-
 շէի տախի սիֆանէլէր շարարըլա մէթ ու մէֆ-
 թուն վէ քիւր նէլէ պուլունմագան օյան պաշար
 պուլունմագան, վէ ճիւմէի տախի պի թէճայ-
 երիտ աղմ իւղէ, արգա թարաթա տեճէլէր,
 իրիմի արապանըն իլէմտ, գարնապար գու-
 ղուլուպ օթարմագան օյան ՚Իկն Պագանաչ սէյր
 էլլէմէ քան, վէ պու Տէնիկմանէ, իսթիլա թա-
 րաթնտան Խար, մերգումէ. «Շարար ՚Իկն Պա-
 գանաչ,» տէլի, թէլէրար պի թէլէրար պարը-
 շըրարգ, սէլմանմաչա Խար:

Վըլպուր իրիմի արապանըն տախի, էլլէլէլի
 կիլի իսթիլա աշըր օյուղու Տայեռն, սէրունն-
 առ սնմաչ, իմմէլէր քոնէլէր նամ օյունա
 քէպի շէօճիլէ իմմիշ պուլունման տեթիմ նէ-
 շիւր ասճար մէճարթմ, Խար, Վիլն — Սու-
 լէն, ՚Իօղ — Թմթն, Վալշ — թու. — Վիլ, վէ ՚Իկն
 Պագանաչ պուլունմագան Խար:

Տիւմուլէն, էլլէլէլի քենտի էֆիմտիս պուլունման
 Ս. Իտնինն տսթիլարնըն սայեթնտէ, մառա-
 րըլա Սիլն — Վարդապ. արմալ խոտապանա
 կիլիլ վէ օլ միլճէպէտ պաշար միլէլիլի օյան
 Տիւմուլէն, քի շարար Վիլն — Սուլէն օյուղ-
 առ, արապանըն Խար թարաթապի սեթիլի ի-
 ղէրիտէ պագառ սարաղու սուրէթմ, քենտի
 աճայիլ, քէլիլն վէ Տիլմէլէլիշա շիրարըլա վէ
 քենտի քէլիլիլէ ինապար ղըգարագ. (Կարթ-
 նամ ղէտամըն թէրթիմ էլիլէլէ թօճաթի թօ-
 ճաթի ղէտիլէրէ, պի Խար նամ թաթիլիլէրն, գալէլ
 վէ ագամէթ տախի իսթիլա ղէլէլէն Վարդիլնամ
 ղէտամ իլէ, Վար շամ թաթիլիլէրն, գալէլ
 ղէլիլէլէ շաղջ ու թէրթիմ գըրնմայ շայն էլ-
 ղա ու Տիլիլէլէրտէ պուլունմագան Խար:

Վիլն — Սուլէն, անճաղ օթուլ պէլ շարա-
 րնա պուլունմաչա Տայեռն, պաշըն կիլիլ
 Խարըր. քէտաղա մուղաթտան միլէթիլէպ,
 վէ Քոմարըր պաշըր շէրիլէն, վէ ղայէթմ ար-
 գա թարաթա Խարըրըլա ղարագ պի պաշըր
 վէ մէրքիւր պաշըրն պի Խարնտա տախի, թէ-
 ղիտնէ գըրըրըր արմա սարըլ վէ պի շօղ ուղ-
 արգ վէ սիյաճ սիյաճ թիլիլէր իլէ միղէլիլէ պի
 թուլ սիլիլէրտ, վէ ղէմաչ ամիլիլ օլ գը-
 յաթնէթիլի, քէր կիլիլ սուրէթմ անարընմա-
 տէ Խար: Սէլ մերգումէն սիլալի մէթըրթմ-
 նիմար, մըլպուր պաշըրն սիլիլնա, էն ղէ-
 յառէ քէտնէ շարապարն գուլիլէլիլէլէ գը-
 ղարմարնտան ղէյառէ գըլարմագան, վէ գըր-
 մըր իլէ մէլէրէ ղէլիլնտ օյարագ, էրիլիլի-
 գարմագան օյան Տատն պիրուն գապարըր

խի, պիբիճի արապատս պուրճուտուզու միսիրու, զարդայի նկվեման, վէ թօճափ զբաժնեկէրէ կիրովի օյան աստարար, բէալիք պիր Տէրիմ (1) շէրի լմէրիլ իմմէքս խոխէր :

Մէյգուր շաղ ու խնտանս պուրճանս զայապաղըն միյանեօնան, ետըրիդ պիր շախ, տէրայի մաճուրնայեկէմ տարայազ բէնտախն պաշտարը սէյր ու թէմաշա իլլէմէքս օյուդ, վէ օտախի զեզվալը Մայեկօ խի. մէրգում կզտիճամն իշնիւն կէշիպ բէնտի իշնէ կիմմէք նկվեկիլէ բէք շօղ շարժըլ շապատըլ խոխ սեւե, պիր տիրլիւ շարէ օյամաղընտան, աստիտն օրաճըտս սրբըա գարնըլ խի: Մայեկօ խայլ զպգմտանս պիրու Տէմիլիսիտանն ճիւստս տիւմիւլ օյուտու թաղարիտէ, շու իրպալ ու ետմիմ վէ դէյնէմ ու սայմնասմը կըզրէ, վէ նմայի սեյմիճէր, շամմայար, վէ դէզք ու սէ. ֆա արգատաշարքնն զըւշարը օրմաքնտս, մէրգում յի կը տէֆա օլարազ կէօրմէքս խի: Պա միւլէ իլէ տախի, օլ արատէ Մայեկօնին կէօզէրի, ետաշար իլէ տայմալս պուշարար, շէօլէ քի, իկն Պազանալ Տէր նէ գատար, բեաֆ. ֆէյի էմաքնիտս պուրճանպարն մէտրիկէմ աղեմնանի պէՏրէմնոս պուրճանագաւ, վէ բէնտի լէճճեօնան տարը սիճը ու պէշարէմ, վէ ֆէպլ էլ տաէ սիւս ու թէղեկնամ իւրէր պուրճուտուզու կէօրիլէքս խի խոխէ, պուրճարն ճիւլմէօնան իրազմն տախի, մէրգումննն օլ Տալին, պիր տարէմի խայտանեակ աճընոյ էտէֆ իմմէքս խի . . . Մայեկօ քի . . . տիւսար տէ վէ պէտալանմ օյուդտանս պաշաչ, արգատստս պուրճանն կայտէրի խի, պիր տիլեմնի զըլաֆէկիլն կազըն, լաշափա նկվեման շէլէրտան իրարէմ օյուդ, վէ օտաչ Նեմաղընտան գազըլ, կնէ կրնմար շարժարար, պիր լօզմն էմմէք փարատը գազանաղիլնն նկվեկիլէ, ուսմատը խաննիլն գոյմագաւ պուրճուտուզու թաղարիտէ տախի, զըլ գարնաշարնն էյլէ պիր բիր ղէզք ու սեֆա, վէ բիր իՏճնմ Տալին, բէնտի սեֆէլ ու ֆազըր Տալինան սաճա դիյաւէ ֆնէն թուճարազ, տէրա ու կէմ իւրէր աղաւազտս խի . . . Մայեկօ զըլ գարնաշարն կէօրիլէքս, իրաճամ ու թէմաշար խոյճընտան շղարարազ, անագ մէրգում յի Նազար զըլմագաւ խի, շէնիք գաճնմ մէրգում յի ճան ու տիրան սեյլը օյուտու շէյլէ տարուտն, օլ կէօրիլէիլի Տալինի աճընոյա շայն արը իմիգաճընտս պուրճուտուզում . . . տաճա դիյաւէ իրաճայեկիլ գալպէկիլ, մէրգում Տազընտս իրաճայա պուրճանքս խի: Մայեկօ, իկն Պազանալ կիպի էյլէ պիր տիլպը վէ նէշիմ իլ միգամ Տէմիլիսիտին, երիւնտան կօզարու տըր

տիր նիկեաՏէնտաղ օյուտու Տալին, բէնտի սօլիտն վէ միւլայիմ չէՏրէսիտն տախի, մէրգումն Տազընտս, պիր էտի շէֆաթմ ու բիրգամն, վէ բէտերի աղմ ու մէշաղամն, միւշաՏէտէ օլաւմագաւ խի . . .

Օլ Տէմիլիտան, իկն պազանալ, պիր Նազարը աճնէնար ու ֆերանար իւրէր, էմթաֆա կէօղ կէպիրերէք սէյր ու թէմաշա իլլէմէքս իրն, պիրտէ նակէճան, մէրգումննն թիրի Նազարը, Մայեկօնին Նազարը նէնար ու մաճէմաքնէ թէտառիֆ խոխ . . .

“ՄՅ, աՅ, Տէմիլիտն” — տէյի պաղըրը Մէֆիլ, (Մարըլ քի էպէլէրն զիրիլի կէմիլ իտէր, իկն Պազանալն արը իլլէ Մէֆիլ խի) — Մէֆիլ, Տէմիլիտն . . .” Վէ, Տէմանեմ մէրգում, լաշա իրաճիլէր մախուտս պուրճանս պիր շէֆէրէք վէ պիր շափօլալը իւրէր, իրպալնտն օլ արատէ տարմագաւ օյան արապատստան աշաղը սրճարաղը պիրլէ, բէնտույի Մայեկօնին նէղախնէ պուրտ, վէ մէրգում յի ինմիշարը գալպ իւրէր աւրըլը գուճաղալը կիր: իկն Պազանալ շու Տարաքնամընտս օլ գատար շափօլալը իւրաղ խոխ քի, բէնտի սէֆտաշարը, էյլէ պիր քիւմմախանէ իւմաճէնիկ սրճարաղը իւրէրն կայէմէ կիմ պէյիմ օյուտուգարնտան, սեպիպիլն տախի անալմայա միւզմէտիր օյամաղար. վէ շու մազալամ իւրէրն, Մայեկօնին էմթաֆանս պուրճանս մախարալար, թէճայիլիլի աղմ իւրէր կէրի կէրի շէրիլլէր, վէ Մայեկօ խի, Տէմիլիտին սարըլը գուճաղամագ, վէ սեֆիպ օղաշաղալը իրպալ յի մէշաղէ պուրճանաղին, շալ փարմարալ, զուճուրա կէրերէք, դապապաղըն մէրազ ու խոթիճալարն թաճիլէ իլլէմէք թէճիմաղի գալիտան պուրճանս միւնաֆաթմը գարիլէյի (խանի օլ սեյմն. ի Տալին զտուր պիր Տալին), այալ թէֆէք քիր իմմէր: Մէֆիլէ Մէֆիլ, օլ Տալ իւրէրն տիրշիւնույ, վէ Տէմիլիտինն տախի, տիւսարը մէղէրէմ ու Տապարէմինն սեպիպիլէմ վերմէք խոթէմտիլիտնէր, անիտան բէնտի արապատնտս օյուտու տօնէրէք, “Պազանալ, իօզ — Մնտալ, անը վէրէրն պանն յու պէնիմ մանթճուտն . . . վէ, սիգան, Վինի — Մուլին, աղըլէրնիզ շափօլալ շու արապատն գարտուտու.” տէր, վէ մէրգումն մանթճուտնու տարը պիրլէ, Տէման ալէթմաճիլ Մայեկօնին արապատն ամար, վէ օլ լաճալտէ, բէնտույի շաղըրըլ պիր Տալին պուրճանս Մայեկօյէ, Տիլ պիր Տալիէրէ իմմէյն տախի վաղմ զըրադմաղըրն, մէրգումննն կէնտանն թուճար, վէ, “կէ . . . կէ . . . տէր:

“Վէ սեյլէ յորտուն, պէն մի . . . տէյի պաղըրը Մայեկօ տիւսար տէճէմ օլարազ, — պրազ սէն պէնի . . .

— Սանս բէք իրթիկալը պիր սեյլէ չէճէկիմ վար տըր . . . պէն բէնտիմ իշնի, կիմտիլիլէ կէրտէ խաստէմնն պիր օտա խմէկէճէկիմ . . .

(1) շէրիմ տէրալիլէր էյլէ պիր պնա արը քի, թէմիլ տէրթ քէօղ օյուտու Տալին, Տէր թարաթտան կէրի ազարու էրիլէրէր լիմ կօզարուտս, տէրթ թարաթ տախի պիլիլէր, վէ պիր սիլիլ թէֆէ բէյա տէր, Նաուլ քի Մէրքուս քի մէշարալը գարար:

օր առաւ իրիմից կալընըճա կերօրչնիսրիւղ . . .
— ա՛յտե, չափուդ . . . եւ՛ պիտիմ թեմից գալոյ
վէ քիչնիք Տեմիլեճիմ . . . պու գաստըգա-
լապարտըն օրթաարեա . . . թերթիթիմ գարչը
կէյմք լալոմ՝ տէյի տիր . . . կէլ . . . ”

Մայեկօ ելվիէ էմփրէ Տէր նէ գաստը իղ-
Տարր թեկննիտէ պուրանուր իտեակ, սօտրասան,
չու օլ Տէնկեանէ գալապարզ իշնուտ մասխա-
րա օյնագ գորգուտուտ տախի տիւշար օյնաղին,
գաթնն օլ միւլապիթը դայրի մեմուլէ սեպէպին-
տէն գորգմուշ պիճուշ օյնուշ վէ տիթրեմք տէ
պուրանուրու Տարտէ, Տէման մարինափարի պիր
կիտիշ իլէ, գըղ գարնտաշընըն արգաշնտան կիթ-
մէյէ պաշար, վէ թէն Պագանալ տախի, մեր-
գուսմի, կիթի— Սուլէնէ կվիլէն աշարմըշ օյ-
նուրու արագանըն գարուստանան թութուուրու
պիլէ, էնէրի շէրէր:

Թէն Պագանալու մանթօտու, Մայեկօնիւն կէ-
րէք էպիտէյի սեփիլանտիսին, վէ կէրէք գանպուր-
ուրուուու սեթր իլլէմք տէ օյաուգուսան, գա-
լապարզ կիլիւշնէյի տայիր պիր շէյ կերթեմ-
տիկնուտէն, կայնըղ էպէ պիր թեյաուսիֆ Տար-
գընտա թեաճճիւղ իթմէք տէ իլէն, պիրտէ արա-
պարտը, Ը՛ամիէ մէյաանընտա քեպին զի-
յաֆէթ լոգանիմար գարուստան վարտ ռուրլար:

ԻԿԻՆԻԻ ՓՈՍԼ

ԱՎԱՆԻ ԻՎԱՅԻՄԱՆՈՒ

Մայեկօ իլէ թէն Պագանալ, շու միւլապիթ-
անան շնտ առգըրս սօտրս, մեղգուր զիյաֆէթ
լօգանիմարտա, կալընըճա պիր օտայա շէրի-
կէրէր:

“ Ը՛՛՛, Տեմիլեճիլեղմ, կէլ սենի պիր տե-
ֆա տաճա գուճաղլայրմ, — տեր Սեփից Մայ-
եկօյէ — Տիւ տէյիլ իտ, շնտի քի Տալ կալը-
նըղ . . . վէ արմըգ սնուտ գորգմգօրն կա
կըչալաճ . . . ”

Թէն Պագանալ Մայեկօյի գուճաղլար իլէն,
մեղգուսանի արգաարտ մերթը օրուու մանթօ
տուր մտըշեր, Սէ թէն Պագանալ մըրուսենին
օլ մարինէ գըյաֆէթի իտրտիսթմ, շնտի Ը՛ամիէ
մէյաանընտա օլ գաստը իղտիճամ օր-
թաարտա, էպէ շէյիլէ տիգգամ ու նաղար
գըրմայ զպլթի օյնամուշ իտի, քեմտի էտէֆ
ու թէճայնիլիսի զպլթ իտեմտիկնուտէն, իլի
կէրին պիր պիրինէ գալաշտուարապ, պիր աճ
ու ֆերտա տըր պըրազմայս պաշար: Պատէճու
Տեմիլեճիսին Տալ ու Տէյեկեթիսի պիր էյիճէ
կեօյմէր վէ կերթպիլմէր նիլթիլլէ, կանընա
նաղաշար, վէ Մայեկօնիս իւշնիւշ պուզ
գըրմիլմ օյնս գուրի կէրինիս, քեմտի շէյման
շէյման կէրի իլէն աղը, վէ կիթիթրէ քետեր
ու էլիմի արթմաղա օրուու Տարտէ, շնտ տա-
գըրս շէյմանը տիգգամ իւզը Տեր Տալ ու Տէյ-

կէթիլէ նաղար գըրմոյ թեփթիլ իտեր . վէ
պետպիթմ գըրն, կէրէք մաճարմիլեթ վէ կէ-
րէք ույաուսուրուգանս ըննիլ սօյմուշ, զիմուտի
պիթմաղ օյնուշ, վէ Տալնա տախի, կիրթիթար
պուրանուրու տերս ու միճնիթմ թեճամիլ-
իթմք տէ օյաուգանս պաշար, արգաարտա պու-
լանան էպիլիսիսի իտ, էրիմիլ էրթիմը, վէ
նիլէ կամար իլէ թամիր օյնամուշ օյնուրուն
. . . կերթիւր:

“ Սա՛ճ, պեմիմ Տեմիլեճիլեղմ վա՛ճ, մէկեր-
չի պէն սենի պու Տալեթտէ մի կերթեճարտի: ”

Սէ թէն Պագանալ շու շնտ մեղգար շիկեր-
տուգանս պաշար պիր շէյ սեյլէմէյէ իղթիտա-
լը գալմաարըրնտան, կեօյրէրնտան սեյլլէր կէ-
պի կաշար աղըտարազ, Մայեկօնիս պոյնու-
նա տիւշարտէն սօտրս, պիր տիլլու ըզը-
րըղլարն թութամարը թագարտէ տախի:
“ Ը՛՛՛, ա՛ֆի կիլէ . . . ա՛ֆի կիլէ . . . տէյի
կամէ իտեր: ”

— Ը՛՛՛ օրուուուշ, նէ՛ վարտըր, կա՛ ճան փա-
րեմ՝ Սեփիլ, — տեր Մայեկօ պիր Տէյնանը տի-
լի աղմ իւզըն, վէ կամալ կամալ, քեմտայի
սըրը սըրըյա գուճաղլամաղա օյնս, Տեմիլեճ-
իսին գուրտը արասընտան դուրթարաղ: ”

“ Ը՛՛՛ սեպէպէ մեպի . . . սեպէպէ աֆիլլոզ
տիլեմք տէ: ”

— Ը՛՛՛ սեպէպէ մեպի մի, — տեր թէրրէն
Սեփիլ, ար ու Տիճաղընտան նաշի գըրպըրը,
վէ սերիլք շէյմանը իլէ քոյմանը, օյնս կիւղե-
րիսի կօղարու գալարտարազ, — օ՛ֆ, պու պեմ-
տէ պուստան տաճա զիյաան օյնամուշ արըն-
մայա շայանս պաշար պիր Տալ օյն պիլի՛ր մի, նէ՛՛
տիլեք տիր պու, պիր թարաֆտա սեն շու գը-
յաֆէթիլեթմ, վէ Տէր նէվի գարուրէթ իլնուտ
պուրանուր . . . վէ սեփիլ ու պիլտար, վէ աճ
ու թագարի էպիլիկնիս թագարտէ, նապը քի,
Տալ ու Տէյեկեթիսի տախի խաղեր մերմք տէրի,
զերս, գանտան պէն սենի պեյլէ պիր կօրկուն
վէ սօյլուն Տարտէ . . . կերթմիլեթ՝ տիր, պէն
վէ էօթետէ, պիր թագրմ շիթի պիթիլէր իլնուտ
պօղալարազ, տիլանիլք կօյնտան տախի, շուն-
ճա մտարիլեթը իթմէք տէ: ”

— Ը՛՛՛ միլեթիլի տիլ իւզըն օլ կա՛ ճանիարեմ
Տեմիլեթմ . . . պէն ըքը պէն իլի լաճամըմ
. . . ֆէթամ պու կիլէ պիրաղ ույաուսուր գու-
արմարտա . . . օլ սեպէպէսեն պեմիլմ սօյնուշ
տուր . . . լարնի . . . թեճա իտերիմ սանա, զը-
րա՛զ շու աղըմայր . . . զըրս, պայտի էտէֆի
տերուրիմ օյնամարտ . . . ”

Թէն Պագանալ, օլ մերթեպէ սիւս վէ թեղ-
կնամ իլնուտ, վէ Տէր նէ գաստը, էպէ պիր իղ-
տիճար մեճուս ու միթիմա օրթաարտա, շա-
շապաղ պիր Տարտէ պուրանուրակ իտի իտեակ,
պու ճուպէ իլէ տախի, թեկնիլլիլի գարկն, ան-
ճաղ Մայեկօ իւզերինտէ պուրմաղտէ իտի . . .

Մեղգուսանիլն օլ Տեմիկեանէ տիւշար օյնուշ
օրուուգըրը, օլ Տալեթի նաճմաղի, սնըրտան

խօսելէ կէշն պիր վագուամ սեպեպիտանն, տա-
 Տա դիյառէ քեպի թէկտիր իմեյն պաշար, շեյլէրն,
 եանասքն տիտանանէկտանն պիրտն
 պիրն իշխակմէն պաշարսն, շաղղ պէ սեյինն
 շամանարար արարանաս, Տարթը Տարանի իւղ-
 րէ, "Մաշարն ինն Պարանայ, . . եաշարն
 ինն Պարանայ" . . . քելարարըն թէլափ-
 փուզ օլունտուդու տախի իշխակիր :

Մայեօ, գըլ գարնտաշընըն, քեանի էլե-
 թիմէ կեղերին գարանդ օլունտու սուրեյն,
 գաննէ Տնապրանաս նաշի, խարպ ու բերշան
 պիր Տարն պուլունտուդուն կտօրտիկեանն,
 տիւարթ ինննանար գալղ օլարագ, կեղերն եաշ-
 իկ տօլանայ պաշար :

"Վեփիղ, —տեր մերուռմէյն, —րեճա՝ իտե-
 րիմ սանա . . . պու գաաար էլեմ ու ետփ իւղ-
 րէ օլունն ճայիղ սեյի պիր . . . սենին պու Տա-
 լին, պենիմ չու միւլ Տարանարդ սեպեպիտանն
 գայիտանէ Տիաս իմմ քոտ օլունտուռմ էսերի իղ-
 պար ու սեանթիմ մուղայր օլարագ, ոլ պապ-
 անտ ասեթան նեանամէմ կեթիթեկիթի գայիտ օլա-

ճագար, պեն իտե քեանին նէ՝ գաաար մեուտե
 սաս իմմ քոտէլիմ . . . խայիկ վալթման պերու-
 սոր քի սնն կեօրմ միշիմ պիր . . . ՚Իտի,
 սեյլէ պանս, նէ՝ օլունն, նէ՝ վարար :

—Ի՛ճիմայ սիր, նիլէթին պենի թաճիլ
 իմմէք . . . մէ ոլ պապան Տագրը՝ ու տախի վար-
 արը, —տեր ինն Պարանայ կեղերին սիլերէք :

—Վենի թաճիթը մի իմմէք . . . Մաճ իմ-
 մօսին . . . լարքն սեպեպի :

—Չիւքրն, պեն տախի, թէճեյնիթի իղթիդա-
 րանն, ոլ սենին, թէճամիլ խոտեր շեքա-
 կին սեփայլեմ ու գարուրեթեմ, ճիւարեթ պիրէ
 թէճամիլ կեթիթեկիթ եերտե . . . չու իմար
 իմմէլլ իմմէր, մէ մեթիթեկիթ էօր ու կեյգամը, իրթի-
 քեան պ իմմ քոտէլիմ . . ."

Վեփիղն օլ սասթմաս տերտի տերունի օլ
 մերթեպետ շեպիտ սուրեթտե պուլունտայ պաշ-
 ար քի : Մայեօ, սայիտան մեթիթե պուլուն-
 տուդու քեպի իւլ ափ վէ թէմիլ գապի իւ-
 թիդարանն, Տեր շեյյանն եկիլը զըզարնտաշը-
 նը թէմէլլ իմմէր, մէ մեթիթեկիթ Տաթմա
 պազ թապիտարայ մեճարեթ (տօրուչունաս
 օլար) պուլունտուչունաս պաճ, մէ գաար ու
 Տայիլեթիմ թերթի զրբագ նիլէթիլլէ, շեփ-
 գամը տիլ իւղը քեյամն աղաղ պիրն, "Մաճ
 ճանարթմ Վեփիղ, թէճեթ եերտե տերեայի գա-
 մա տայն, զիրս, օլ պապան սնն օլ գաաար
 լէլադամ ու դարեթ իւղար իլլէմիշիտիտիր քի
 տիլ տախի սենին լէլադամըն տերեպիտե եե-
 թիլեպիլլէք ինն, միտանթի էօրիտանէ, ա-
 լեթ թէմէլլէք սեփայլեմ ու գարուրեթ շեքան, ա-
 ճագ քեպիթ օլպիլիլլ ու տեյպիլլիլլ, շեյլէրն
 թէրմիլ պիր սենն սենին տախի, սյն պենիմ չու
 շիտարն Տայիտան պուլունտարագ, Տեր նեյն մաճ-
 միլլէթեթ թէճամիլ կեթիթեկիթ պիլլեղ-
 միսին :

—Մ՛՛՛՛՛, եա՝ Տեթերեթիլլիլլ, սեյլեթմ պու-
 լարբարը, խայիկ էլլէ տեյիլ տիր :

—Ինննն մաճարթմ նիլէն, Տայեթ, լա-
 գարարն աղղընը սեյլէլլիլլ, —տեր թէրու-
 րէն Մայեօ, —կէ սեննիլէ սենն Տային իլլ
 պենիմ Տարմին փարգըն արայարմաս պապա-
 լիմ, սենն խրղարմն իլլ պենիլլն պիրիտիր,
 մէ սենն թէրեպիլլ միմուտին մէ թապիտըն
 իղթիդարանն, սենն դաճարս կեթեճք իլլպիլ
 նեփա գաաար, պենտ տախի դաճարս կեթեթ
 իճիմայտե՛ն մի տիր, եանի տիմէ իմմէլլէրմ քի,
 զամեն պենիմ թապիտըն, պիր Տայն էօլլեթմ
 մէ ինղիտանն Տագը իմմէլլ քիր պուլունտուդու
 թագապիտե մուղայրի օլարագ, սենն իտե դեյգ
 ու սեփա մէ ճիւմպիլլըն պիր էօրեթ մէ յանը թա-
 պինն պուլունտագտե տիր, մէ պուլունտու գա-
 թիմարը, պենիմ կիլիլլ զայիթ ու պի թապիմ
 պիր միտար գանն, նէ՝ զաաար շեյլէ իճիմայաճը
 օլաճար տիր, բէք ալ պիր շեյլ իլլ պենիմ կե-
 ճիլեպիլլեթիլլ, միւճերրեպիլլ :

—Իլլ էմմա, օլ բէք ալ պիր շեյլ տեպիլլին
 տախի, Տեր վալթմ պուլա պիմմ քոտէլիտն սնն :

—Խայր, փէգամ, պու պեթան էլլէ մաճ-
 րուռիլլեթմ ու գարուրեթիլլ վարարըլար քի պե-
 նիմ կիլիլլ զայիթ մէ խաթմանն քեթսեկեր,
 սենտեն դիյառէ թէճամիլ խայիկ շեթիլլիլլեր,
 մեւեյա ճիւմէտեն պիրիտի աճըլ տեյիլլ մի, պեն-
 ճէ պիլիլլ ք պիր շեյլ սեյիլ տիր, շեյլէրն, աճ
 գայարթմ վալթմաս իւղերիմ պիր նեյլէ պայ-
 զիլլա շեքեր, մէ աղղպեթեթար պիր պիլիլլ ք
 դայիթիթքոտ գաաար դըլար, —չալ պու քի սենն
 միմուտն սիմն, մէ կիճ ու գալթիլլին երիտան
 օլապիլլ, աճըլ վալթմանն պենտեն բէք շաղ-
 դիյառէ րեճն ու գաճմէմ տայարագ, պաշն տա-
 խի տօնեթիլլ պաշար : (Փ՛՛, Վեփիղ, նիլէ տե-
 նիլէ տեփալար, քիպիլլիլլըն նաշի, Տիւ պիր
 գաճուչայ սրը մերիլլ պար օլաճ իմմէլլ տիլի-
 միդան, մէ օլ Տիւղնիլլը թապիլլ իշխղ գարալ-
 նիլէ կիւնըն պիլլիլլ պիլլիլլն իւղղ գարալ-
 զմիլ շեյլէ սուրանն, Տաթմա կեթ կիւնաթաղ
 իլլեպիլլիլլ սուրեթտե տախի, Տաթմասա իճ-
 թիլլաճը շեթիլլիլլ պուլունտու տերտու քիւն-
 գր տախի գայանամայր, մէ պիլլայեն ալէյճ,
 Տիւ պիր շեյլիլլ . . . էկիլլեթ եեթեճք Տիւ պիր
 շեյլիլլ պուլունտարընտան, տիւլար օլունտուչուն
 պիլլաճար քեթեթարիլլեր, տեր խաթըր իմմէր-
 տեմիսին :

—Շե տեյիլլ իտե սեն շունուչայ տախի իթ-
 թիլլար իտեպիլլիլլն քի, օլ պապան թապեյլլ
 նեփիլլին իլլ նիլէթե քիպիլլիլլ Տիլլը ե-
 տեպիլլին, Տայ պու քի պեն, օլ իթթիլլարանն
 տախի մաճարու պուլունտագտելիմ :

—Վ է սնն տախի . . . քեանի գարուրեթիլլ
 կերթ, մեկերն Տեր նեյլլ գարուրեթ ու մաճ-
 րուռիլլեթե, օլ վալթմ տայարըլ թէճամիլ
 կեթիթեկիթ պիլլեղ մի : Մաքն, շի շարթ քի, աճագ
 գաաար տայանապիլլին, մեկերն սապր ու թա-

տալզուտան, օճուխ տեֆէ զով խոհոյ, վէ թեկելի պուլսգտեօն:

— Լվվէ՛մ, վագառ ոչ գագտե ելման չօղ-
լուց պիւր շէյ կէլմէյ խեօնէ, պու ծիւմէ իլէ
կէլման կէլնի տախ տպա տիրոյ կլլէմմ, լա-
քին, պիւր տեֆառա պիւր տաճմ ալ չօգ պիւր
խորամմ վէ պիւր խլիլէր կարարմըլտըր — տեյի
կլալէ խոքըր Մայնէօ, նազըբեանէ պիւր թէպէտ-
սիւմ իլէ — Տիւ տեյիլ խէ, քէնտիլէրին ու-
մամ ինն օպն եուլալարնա, նիլէ գաճմմ ու
կիւճիլբէր շէքրէք պիւր պիւրիւք թօխամ տա-
նէս կեօմիլքն զեօլլըր գարննալար միպիլու,
սեօլիլեր իքիթիտար խեքիմ . . . լաքին պրրա-
գալմ պէնմ լարըրորի . . .

— Խալը . . . Տաթմա թէճա խեքիմ սանա,
պաշընա սենին լազըրտըր խեքիմ, կէլերն կիւ-
ճենմէյ խէն, — տեր Բէն Պագանայ իճմէրազ
իլէ, — վէ պիրտ սան թէճա խեքիմ քի, սեյ-
լէնէյ ճէտարեթ խեքիմէլ պիւր թէքըրֆիտի,
եինէ էփվէլքի կիպի թեաա իմմէլտին . . . Պե-
նիմ տօթմամ Դապըր (1) կանընաա, զանն ի-
սերմ քի, տաճա փար օլլալը տըր . . . վէ
մկպալը մկպալը խէ, ինմէ պիլ, պէլլըն տի-
փանէլբէր եօլընաա խարափ իմմէլտէլլ . . .
Ֆէկառ, սրտար տիւլալքէ, էօմէտէ պերու-
տէ, ֆազըրար տախ ինտաա ու մուպիլէնէ
կլլէմէլտէլլ . . . Իտի, տիմք խեքիմ քի,
կէլերն նէլազմ ինտիտէ գագալը օլլալըր ի-
տէ, սան տախ կէլմիլալէ կէլն ինտաա ու ի-
յանէլ խեքիմ . . . վագառ սեն քէնտիլ Տաթ
սեֆիլառնի պէնտէն սեթը ու քէլմմ իլլէմէլ-
տան, լաքին պէն տախ սենին էլէմաք իճճէն-
տան, նէ՝ մէրմէպէ սեֆալէթտէ, վէ կիւճ կիւն-
տիլը իլէլէ իլէլէ խարափ օլլալը պուլսգտու-
զուն, ֆարք ու ֆէճճ իմմէլտէլլ . . .

— Թէշէքքիւր խեքիմ, սո՛ր լաճարմմ Վե-
ֆիլը . . . սենին իմմիլը վէ շէֆաթմալաա գալը-
պիլի թանըրմ, լաքին Տիւ պիւր շէյէ իճմէրա-
ճըմ եօլտար . . . Ռ իրա, գագաթարզմ ալ
պիւր շէյ տախ, պանս մէ վրմէլտէ պիւր:

— Լվմէ կինէ թէքըրֆիտի թեաա իմմէլտէ պիւր,
— տեր Բէն Պագանայ Տիւպն ու էլէմ իլլըրէ,
— շէշէքքիւր օլ սեյլտիլիմ փարաա, ըրդ ու
նանտաճ Տիւ պիւր Տուգուգուճ պուլսգտալար-
նը պիլիլտին . . . Լվվէ՛մ, էփվէ՛մ . . . Լնու-
մագալըմ պէն սենին գուրանթալարըր . . .
Լաքին, պանս պիւր իլէ տեյիլ խէ, Դապ թարա-
ֆընտան սան օլլալաճազ պիւր տօթմալը գա-
պուլ իլլէ . . . մէրգում տախ, պիլլմ կիպի պիւր
Իճճի ըրրաար տըր . . . Մարմմ կա, էնտաֆ-
ըզաա վէ արգատալըլաա . . . պիւր պիլիլտէ իմ-
տաա ու մուպիլէնէ իմմէլ Էլարմ տըր. վէ ա-

տէլէ տըր . . . Բէճա ինէրիմ սանա, պարի պու-
թէքըրֆիտի գագալը իլլէ . . . եօխա, գալպիտէն
պէնի թաճըր իմմէլտէ պիւր տէլլ տալէ զանա
գաճիպէ օլլալըմ, պիլլըմմ քէնտին սեպէ-
պիլիլէն վէլլըն օլլաճալըն . . .

— Լա Տիլիլարարմ Վեֆիլը, պէն տախ քէնտի
թարաֆընտան սեյլըրիմ քի, կէլերն օլ թէլլը-
ֆիտին գագալը զմընաա, խարք խեքի խէն,
պէնի թաճըր իմմէլք նիլէլէնտէ պիւր տէլլ
շիւրճէ խեքիմ տըր, — տեր Մայնէօ, վէ շու
քէլալարը ոչ գատար սեյլտմ ու լեմաֆէլէ
իլլըր սեյլըր քի, Բէն Պագանայ քէնտի խո-
րամէլիլտին քէնտիլէտիլն զիճառտէ օլլաճըն
տըր խեքի:

— Ով վագմ մէրգում մազընիլէլէ իլլըրէ
պաշըն էօմիլնէ էլէր, վէ թէքըրտէն կանաչ-
լարնտան ալաղը, իմա թանէլ կիպի կաշար
տեպիլլէլէ պաշըն . . .

— Պէնիմ օլ թէքըրֆիտի թեաա իմմէլքիլմ
վագաա կիւճիլնէ կէլմէլտէ տըր, — տեր Մայ-
նէօ մէրգումնին էլին սրգարը, — վագաա սե-
նին շու էտֆին, պանս տախ էտֆի ալմմ
պալը իմմէլտէ տըր. լաքին տիւլէն պիւր տէ-
ֆա . . . վէ օլ վագմ արդաճալըն քի . . .

— Էագըն վարտը, — տեր Բէն Պագանայ
էլէմաք պիւր սեյլըլէլլ, վէ ճիւլլէն սիւ-
քիլմ իլլըր տարտագտան սօնրա, — սեն պէ-
նիմ մաշալըմ պուլսնա պիւր քէլտին . . . մաա-
վէնէլմինի գագալը խեքիլլըն . . . Տաթմա, տա-
նա էլլէ պիւր թէքըրֆի իմմէլք տախ, տալէն Տա-
գարեթ իմմէլք տիմէր տըր . . . Պառ ալէմտէ
էլլէ մաճիլի մէլլըլէլէ օլլաճը թէքըրֆիլը վագ
տըրար քի, նիլէլէնտէ պուլսնա իլլիլբէրէլէ
տախ պիւրէլ քէլէ սոլլըմագաա տըրար . . .

— Վեֆիլը . . . պէնիմ նիլէլէթմ սենին գալ-
պիլի կարալաճազ տէլլ տըր . . . նապը քի սեն
տախ էլլըր օլլալըն պիլիլտին . . .

— Օ՛ք, խալը, իմիմաա իլլէ պանս, խալը,
— տեր Բէն Պագանայ, — վագաա պէն պիւր պէտ-
լիւք, վէ շէն մէլլէպիլէ իլլէ մէլլալէ պուլսնա
մագալէլմ . . . լաքին պալը քէրէր, վէ Տաթ-
մա, էն զիլյառտ դէմք ու սեֆա վէ տիլանէլլը-
լէր իլէ մէլլըրէ պուլսնալարմ Տաթն տախ,
նիլէ տաղըլարը, էլլէ թէքըրֆիլըրտէ խա-
լէ պուլսնաճագտէլմ . . . վէ պէրքիլտմ վէր-
սին քի, մէլլըր տաղըլարը, նատիլտէ վա-
գաա կէլմէլտէ տըրէր:

— Բճէպա մէլլըր տաղըլարտաա գա՛նըլ թէ-
ֆէքքիլըրտէ պուլսնաճագտէլմ:

— Ը ու կէլիլմէլտէ օլլալըմ էօմը ու էփ-
գաթին, էտին աաապըն խարիճիտէ պուլսնաճագ
թէքքիլըրտէ ֆիլլըրտէ կիլմէլտէ օլլալընա-
տան, քէնտի քէնտիմ, աճէպա, կարըրը պիւր
սեննիլ նաֆաղաա քիֆայէլէ խեքիլտէ գատար
Դապտան ըրաա իմմէլտմ, վէ սենին կարն
կէլիլէր թէքըրտէն իլլէլմէլլէ պաշընամ, կա-
վալ կալալը կինէ շալըրը կէլիլմէլլէ տըր . . .

(1) Օղալան զմիլարն խաթըն կէլիլբէրէլլ օր-
Թալը քի էփվէլէր զքրէ կէլիլ տըր) Գուշ — Թու —
նիւննա տար խափ մաչ Բնոն օլլալը վէ մէրքի
Եճառնին տախ, զգըգաալար նիլլալտէն, կան մի-
թալիլարտան պուլսնաճագտէ տըր:

մանքը յրմ տեյի տիւշինիւզ, նիյէմէր իմ մը ք-
տեյիմ :

— 20^օ գ խի, չօ գ խի . . . օլ նիյէմն բէր
կիւզէ կիր նիյէմ տիր . . . լարին նիշին իրաւ-
տին շէնդդիւս իմ մէքտեյի :

— Վ ագաս շու միւշահայտարտ պուլունուպ
մէ շու նիյէմնին ինքապես տախի գարար միր-
մէքտեյիմ, լարին իրաւտն միւզալեմ լմաց-
թի կիւտիտե, քենտի քենտիմէ, դուարեթ ու
զարեթ իմին* տերեթտինի միւզա կիւտեկիմնէ,
զարեթ իմնէ գուտուրմ գուլունուպունու աղաւ,
մագասայմ, շէտէ քի, քենտիմնէ Տիտ իմտիկիմ
տույրույա նազարէն, ենի պաշտան շարչար
իչեմէն ի արչամայաճարմը, մէ պու կիւտի կի-
պի պազէն զենիկիւր եանի իզպալ, մէ մուշա-
յիլի օլարագ, պաղն տախի, սեփիկիւր, եանի
կուպար իւզը կէշմըրտ պուլունուպում, սե-
պսմ ու գարարալը եամրիմանէ փէրաղալ կե-
լեմէ, ինչեկիմի տէրք ու փէճմ իյէմն քուչիմ.
չինքի պու եամրիմ ուսուլիտե Տէր նէ դատար
պիր սեպսմ եօ գարար եօք իտեւ : Տիւ տեյիւ
իւր, շինտի, իսմեակիմ կիպի սեքուլմ, իշիդ
կիւճուլ, դայեկիդ պիր Տայտե, մէ Տեման
զէգ ու սեփա իւզը պուլունուպունուան, Տափ-
իտաս տեօթիմ փրան գաղանարալ կէշմեճեկիմ
եօթե, Տէրարան տեփա միւրանճաճ թուլմագ-
տեյիմ : Կիւզէմ, պու Տիւնի իչե տախի, շու
թարքեթ սիւլըք իմ մէքտեյի միւրարմ, աղա պիր
մէն փաթմ մէ թուլմեճեկիւր գուտան իպարեթ օլ-
մամըլ արը, շէտէ քի, բէք չօք տեփայար, նի-
ճ զենիկիւր քենտիկիւր իւլիթն իմ մէքտեյի-
մ տախի պէնի գաղանարալ շարչարմը, մէ
պէնիմ ապիլում լապ իտե, փարա սահիպի պիր
ատամ տեյիլ իտեւն, մերգամու իմըլ իչե, բա-
րասըրն իսմըլ իչին պաշա պիր սեփիտիկիմ
ատամն մէյ միւրնի աղա դապուլ իմ մէքտիմ
տիր : Լապ կէրն իւ շ տեօթիմ պաթան պէրու ճն
պին փրանդ իրաթի իմ մըլ տիր, լարին կինե,
կարտ տեղէնիմ մէ կարը շրպաղ իրի պալ օ-
տամըլտան պաշա պիր շէյն մալիք տեյիլի,
չինքի տախիմ գուշար կիպի տեքարտ եօմիւր
կէշմեթքտեյիլ, շէտէ քի, պն մեքտեյիմ տիւ-
տատե օլտուգումա, Տիւ պիր շէյն եօք իտի, մէ
օլ մալիմ զամէն պաշարար թարափըրտան
արըլ օլտուգում միւնիլ Տէրարմտեն եւիզ փը-
րանիլը շէյ սաթարմ, մէ պեակիլն իյէյալիպ
եամըրարմ, մէ իզպուլիլտան, շինքի մէտեյի
մէշուր ատը, տիւտեկիլն պաճիմ արզ օլտը
տեկըր, իչյանըլտան տեօթիմ պն փրանդ գա-
ղանարմ : Վ ե լապ իտե, թրպըր պէնիմ կիպի
էճի զէպը, պէնիմ կիպի պուտալ, մէ թամ
գաղանարմ տէնիլ օլմալին, քենտի քենտիպիլ
տեօտիք : Դ՛շ ճամրմ, պիլ պիր պիրիպիլ բէք
աղա սեփմքտեյիլ, փարալը պիլմէնէ գա-
տար շու միւլալ ինըր կիտերիլ, մէ փարալը
պիլմիտիլտե տախի, պիրիմ իչին իքի եօրաւ պի-
րիտի արզ արը, եանի, եա օլ մալիմ պիր պի-

րիկիպան Տիտա տիւշերիլ, մէ կաթա կինե
քէլիլիլ մաճապիլմ իւզը, քենտի եամրիւ-
միւզ իրարարմ տեփմ իտերիլ, մէ շու նիյէ-
թիկիլ Տուտիլ իչին տախի, էկէրն պէրապըր
զարալ իսմըր իտե, ինքարան իչե պաշարալ
շարչար կեօտիմնէ պըր շարչարը : մէ շարչ-
մայա դաշար օլմանարըրմ թապտիտե տախի,
էկէրն պիր պիրիպիլտե պարալագուրն պիրի-
տե դամարըլ իսմըր իտեք . . . պիր օրգա քէօ-
միւր մարիթեթիլն, քենտի ինիկիլ պիլմըր-
րիլ (1) :

— Զափըլ Ըլաճ, — տեյի պաղարըր Սայեթօ
րենիլ սօլմայա պաշարալը Տայտ :

— Վ արնի, օլ պապտե կեփ իմ մէ արմըլ . . .
զիլ օլ սիտասան մալ կէփիլիլ տիր . . . Տե-
նուլ պիր միւրար փարալը սաճա պուլուն-
մագտե իքն, մագաճաթ կիւղարն պիրիտ պե-
նիմ իչե կեօտիլիլ գաւալը իտ իտեւն, մե-
րգում օլ գատա շիրին իտ քի, զենիկիլն իւր,
յա կեօտեմ կեօտիլն մէքտե իտի, մէ մերգում
տախի պէնիմ լապ իչե թէպիլիլ իւզը օլտու-
գումա պիրիկիլտեւ, պին . . . մէ Տարքիլնէ-
թնէ տալեթն իմ մըլ իտի : Վիշարմ, նիլ յա-
ղամ էօյլե ուզան պաճարա կիրերք սեթ թա-
ճիլ իմ մէք . . . Սանա քէյիլիլ իմ Տայտ բէք
գրտա տերեթտե պէյան իտեյիմ պէն, շէտէ քի,
լապըն ենչեթիլ պիր միւտա Տուգուլ իւլը-
րնէ, պիր թարափուն եամրիմնէ աղճե տայա-
նըրաղտա, մէ մէքար միւրալունա շեօճէնի պիր
Տայտե պուլունուպու պէյան օրմանուտե տիր
. . . իշմէ պիլ շինտիլն Տալ մէքար փարալը
տարթ իտեթիլ, էլիլիլիլ սեփա սիւլմէքտեյիլ
. . . մէ փարալը պիլմէնէյն գատար . . . պիր-
տե պէտէյլե կիտերիլ . . .

— Իմտի էօյլե օլտուգում, ա Տիկերթեճմ Սե-
փիլ, պէտէյլ օլտուգում օլ փարալըր իրաթի
իմ մէքտեյի իտե, պիր ետըր փայիլէ վիերիլք, մէ
կաթա պիր շէյն Տիտարա կարալըր, կիւ-
րիլնէ կէշիտեկիլ . . . մէ մաւամ քի սեյ լա-
զը սեփմքտեյիմ . . . մերգում իչե նիքաճ օլ-
սանըլ, տաճ իչի օլտըլ մը :

— Վն, կեօտիլմէ իշմէ, սեյ պիրիպիլ պիրի-
պին եմն, տիկերին պիլմիպին, — տեյի ճէփալ
վերիլ Ըն Պաղանայ, կինե քենտի, շն մէշ-
րեպիլնիլ մէ գայտարըլըրն էլե ալմըլ օլմալին
կիլմէյն պաշարալը, — պաղ սանս սեօյլեյն իմ :

(1) Ըստ այժմյան մէ իւլիլիլ պիր օտա տերաճնէ-
տե քենտի կարճալ, կաթա աթէն կամարան ի-
չիլ կէթիլիլ Տէր Երաթիլ օրը օրը գաղանարան
բէք չօք փնտըղար Տուտիլ կիւտիլտե պաշա ա-
տամ, տախի եպիլի կիւտեմն, չօք տեփա Կիւտալ
գաղանարմ տէնիլ իտե իտեյիլ, օլ թարիլն իւ-
թարար, մարը քի Սէփիլ իչե մալ տախի, օլ տեճ-
թէյիմ նիլիլ գաղանար իմ :
Իչե կամարմ Տէրարմ շու գատար քարալըր էլ նի-
լե տեփայար փնտըղար կիւտիլտե կիւտիլտե
զալեթարալտա տախի օրմանուլ պիր մարիլմէ իքն,
Տայտ պիլմէ շու իտեկիլնէ պէտե պէտե սիւզաթ
օլմանարալտա արը :

փարայր պիր եկրէ ետմըրսանըզ զմանջ մը տի-
մէ յօրութանն, օլ խառտասան պիրէ պիր լէմա-
ֆեթ Տարը օյամալ . . . շինքի օլ կիւղէլիմ,
վէ առաման, կիւղէրիքի պազարգաճ Տէղարան սե-
ֆա պաղղըշայան լըպարըն երկրիտ պաճաղը-
մըզ, պիր գաճ քեռաղա բարասոննան կոպրեթմ
օյամազ արը . . . Ալէլիմ յազ ին ներեաճ-
լանմազ մասեհտինէ, մազապ պէն մերգումու րու-
Տում կիւղ սեղրիմ, լարն, գանն խեղրիմ ին-
նըքեաճ լմաճմընա կիրտիկիմ կիպի, շիմտիքի
կոպու ու բաճմընը տախի գայոզ իմմըքրիկիմ
կիմազ իտէճէք ար, շինքի, պէն շիմտի մերգու-
մու մաշուգում մազարմոնտա սեղմը բոտ օյաւաքճա
քետիկէ խնդիկիեթէ պաշլամաշուտ եվկըքի
գուՏարս կիւղիճ օյան լմազսիրտըշարմըն ալա
կեղրեմ վարամալ, շարնի պիր աճեֆա գոճամ
սկոպրեմ յարար, եվկըն ու արը Տէր պիր նօգա-
նըյնէթիմի կիւղիմ վարամաղը պիշըք ք ար. վէ
կեղրի պէնիմ եմ վար ու Տարսքեաթմընա, շէլմ
ու սիմեմ շարեթմ պիր շէ վար իտ, պէն տա-
Տա պէյառ իսթէրիմ քի, անը քենտիմ պիկիոյ,
քետիք քենտիմ լմազարմ իտէլիմ, վէ քենտի-
մի տախի, պիղղըթմ քենտիմ լմաճէճ իլըյնէլիմ

— Վիմ Վլաճ, սեննի գու թեկեթքքեթիւն
շաղըքնա արը . . . ին եմմա, օլ փարալար գա-
տիմ գայմաղար . . . եւ կարն պիր կիւն պիմ-
տիկիտե՛ . . . նէ ետրաճաղըրը :

— Սօրա նե՞ մի ետրաճաղըզ . . . աճ, աճ,
աճ, անըք մը . . . օլ սեննի աճտիկին բէք մեճ
Տար պիր շէյ ար . . . Պէնիմ նեղոմտե իտ,
կարն քի կիւղիս կարնըղը, կեղ պէն գա-
տար ուղազապ կիպի ար . . . արթըզ կէլէճք
կիւղիքի տիւշնիքիքիմաճ կա պէն, մէկընի,
պիր կիւն աճիլ իտ տիկեր պիր կիւն եղէճէ ինի
տիւշնանն առնի . . . տիւրտիկի ետմրտեն պիր
սեֆա ալապ պիկիոյ մի . . . »

Անիկ իլէ Մայնե պէյնիտե կէլմըք օ-
լան շու միւրեալեմ թէրքրեմ տիւշարան կէլն
պիր աճ Տէլեմալը բաթըրթը սեաալարըլա, վէ
օլ շամմալարըն իննան, են շեխա տարեթմտ
պոլլուան, Անի—Մուլքնի կէլմտքի բէթէ-
նամ պիր նէմի կիւրեղիմաճ օյամաղըն քե-
կիս վէ լմազումաղը սեղերիլէ գաթ օյումուր,
վէ մըզպուր կիրտիլուտն սօնա տախի, գու-
լաղա Տա կէլմըն, վէ ինան լմազարմընըն
մաղըրիլուտե պոլլուան պիր լմազըմ աամա-
րըն շամմալարը վէ շու շամմա վէ Տայա
Տայուն իննան տախի, բեմճերեկերն ճամարը-
նը տարտարազ . . . Վէն Պազանալ, Ղեն Պա-
զանալ . . . տէյի շարըըըըըըը ինիտիքի : Մայ-
նե տիրտեն պիրէ շու կիւրիլուտըրի իննանտի-
տե : զօրպատուան տիկրեմէյէ պաշլար :

« Իննե պէնիմ լմազըրմ արը քի : աճէլե իտ-
բը պէնի արամազա տըր, — տեր Անիկ Մայ-
նեյէ, պու տէֆա տախի կիւղիքը :

— Մազանալ . . . տէյի պաղըրը Մայնե
տիւշարը աճ Տէլեմ օյարալ, — եւ սենի արամազ

իւղը պուրայա կիւղիքըր իտ . . . »

— Խայր, խայր, օլ պապուտ մեալեք իմմե . . .
— Աքիւն նե՞ սեղնէյարուսն սեն . . . Տայ Տայ,
իշթէ իշթէ, իշթիլ յօրութանն շու պազ սեղերի-
նի . . . սաճանըղապ արըր . . . պիրէ բէք
կարնարըրար . . . ՄՓ աման, Տէնիքիճիլէ-
պիմ, ենմին մերթըմ սանա, շու գալապաղը
կեթմեղանն եվկը . . . սըրաղը վեր կիւղիմ
պէն : »

Պիրտե պու արատա օտա գարուտե արընայ
պաշլամաղնի, Տէմա Անիկ պիր գարըզ օշար,
վէ օլ գոճա պիր բէթէլէ կէլմտե օյաւալ : վէ
պէրապերիտտի տախի Քօլ — Կօնքոն, վէ Վուշ —
Թու — Նի պոլլուտուղու լմազսիրտե, Անիկ—
Մուլքնի տաղէթմէ կիւղեքտե, վէ գալապաղը-
ղն տախի սաճանըղապ պէրէլմըքտե խառկն
կեթիւր :

« Եա՛ Ղեն Պազանալ մէյանն չըգմալ արը,
վէ ետաա, պիր առեճ սու իլէ քենտիմի ղէճիլ-
թմէլըյնիմ արը, — տէյի պաղըրը Ղեն—Մուլ-
քն : »

— Եա՛ Ղեն Պազանալ մէյանն չըգար, եւ
կօտա կիւրե Անիկ—Մուլքն իլէ պիրիլքոտ Տիւ-
քիւմեթէ արու Տալ մերթիմ, — տէյի շարը-
րըր, բիւշուճք Քօլ — Կօնքոն տիլանեճէ պիր
Տէյնէթ իւղըք :

— Եա՛ Ղեն Պազանալ կէլիպ քենտի քիւրտիլի
գրալիլէթմինն օմուրմալը արը, կօտաա, քենտի
սեթըլը լմազըր իտան սամաղըրը բէթ խեղրեք,
կէլիպ քենտիտիկն ճեպուր կեթմիւրեճք արը, —
տեր գալապաղըն իննանն պաշլա պիրտիլ :

— Էպ Տայ, գաղըրմալըլը, — տէյի թէրքը-
րիւր իտը, պիր պիլիլք լմազըմ :

— Պանս պազ յազ . . . կրտե՛ն սեն եւ-
լընըզ օյարազ ինքիլ, — տեր Ղեն Պազանալ, շու
գուՏարս կէլմըքտե օյան լմազարմ լմազա րաղ-
մն, վէ պոտեճու, շեյնէ պիր իճմիլքամ, ալթմ
իւղըք : քենտի տայիլքսի լմազըրմա սեղերեք . . .
— ալաճըզ աաղը իտիկը, Տէման սն տաղըգառան
կէլըր սիլե պուլուրում, վէ իշթէ օլ մաթն, օլ
գոտար շարըրը պաղըրը կէլնիլըլը : վէ ճէճէն
Տէմին քիրեթմիւրեթիմ տախի աաղը արըրը :

— Եաշարն Ղեն Պազանալ, — տէյի պաղը-
րը Տիւտուլէն կէլմտքի բէթէլէ աղըլարազ,
վէ տալմեթմէրեմ իննանն պիր լմազապ շե-
քիլեքրեք, վէ պու արատա տախի Վուշ — Թու —
Անի օտաանն ինքի կիրըր :

— Պազ սանս յազ, պու պէնիմ զըզարըն-
աաղըմ արը . . . տեր մերգումա Անիկ :

— Մաամաղըլ, տիր լմազըրըմ ինն քեն-
տիմ պոլլուտիլար աաա իտէրիմ, — տեր յազ
Մայնեյէ տէրտնի պիր սեղնէլըլ իլէ, — վէ յաթ-
պէգաթ պաթմիլար աաա իտէրիմ, զերա քենտի
արաաաղըմ պուլուտան Արիկ օլ Տաղըրմա ել-
պէթմե կպան մալուլմ իրեճիլքն ար . . .
— Մազապ պէն միլտնիլար սաճալքերի կիպ իտըք
ու ղէվը ու սեֆայա տաղարմա պերու, կեթիւ-

չեմ մը ինչ տիր, լաբին անոն կրպի պիր մերս
արգասաւ շն մուհապակեմ ինի, սայլում գապիմ
տե հրիչ իմ մը բուէ յիմ . . . Միջ մերգումուն
իգանեմ իմ մը բուէ օրաու հանեւ տեմ ինչ . . .
— Ասորը տըր կի՛ր մի տիր . . .

— Այլ վա՛հ, մնտիկե . . . կերէք մերգու-
մուն վե կերէք փասկեւաւունըն պաշնու բե՛ք չօզ
ֆէլաքեմ ինչ կէմի՛ր տիր . . . Լիբիգօլ մա՛հ-
պետե՛ տիր . . .

— Մահպետե՛ մի տիր, — տեյի պաղորըր Սե-
ֆիլ . . .

— Սահ Վիբիգօլ վա՛հ . . . մահպետե՛ հա
. . . Լիբիգօլ, էջլէ մի. — տեր Գուշ — թու
— Սի . . .

— Մաբն բոկեմիգանա տիր թեօհմեմ սեպե-
պիտուն օրուզ, պերեքեմ զերսն քի, պերիք
պիր շի ինչ տեյի տիր, Պիր քեփալեմ բալմ
օրունաու դու թագորսեմ գուրթու պիլեմ ինչ ինչ
թիմայուն տիր . . .

— Ե խըք հեմի . . . ֆեդաթ, 500 ֆրանց լա-
զամ կէմիր . . . — տեր Գուշ — թու — Սի . . .

— Մը ֆ քի, մեպաղք միգորու պուլ-
մազ միւրքն օրամար, շիւնքի հիմեմ իտե՛ք
զաթ . . .

Ինչ Պագանալ Մայեւօնիս քէլամբ գաթ
իտերէք, Գուշ — թու — Սիլե ինիմայուն, «Լազ
. . . Իշտիօրաուն եա . . . Լիբիգօլ . . . 500
ֆրանց ինչ մահպետե՛ ինչ . . .

— Ա՛հ շալաչ, Տեմ ինիմ բուէ յիմ վե Տեմ
տե անպամաղարմ, թեհի եկրտ պանս իշա-
րեմ իմ մը բ իմ ինչ . . . Սահ չեմայլը չա-
նուզ վա՛հ, պարի մաշտեմիս տախի քեմտիս
պեւեմ բուէ օրմաս իտ . . .

— Փ, մնտիկե, կիլեմ, կիլեմ, վե տա-
հա ղիտաե ետֆ իտե՛ք եկր շուրաք տըր քի,
րեւտեր Գուստան եկրի կէմի՛ր օրուզ, վե վա-
լիտեմ տախի . . .

— Պաղորըր, մասմաղէ, — տեր Գուշ —
թու — Սիլ. Թէքրաթե Մայեւօնիս սեօհպեմ ինչ
գաթ ինչ, վե մեղումէյի պիրտ քեւ թագ-
աթ իտերէք, — ալընը պունու . . . գաթեմ պու-
րանա պիլիթ մասարփաթմըք եաս օրունուշ
օրուզ, վե պու իտ գայիտ օրաք գալանը տըր,
վե գանն ետերմ քի, եա եկիլիս պէշ վե եա-
տա օթուզ լիբասան իպարեմ օրմալը տըր . իտի,
պարի շու բարաղը պիր արգասաւուն տար մազ-
թիտե պիր ինիք իտերք պիմերմիշ օրունալը-
զամ ճիհեթէ, ղիլաեպիլե պիր ֆերաքը տիլ
հաա իտե՛ իմ : Պունս Լիբիգօլուն րեւտերեմ
վերեմիպե, թագարմ ինչ օլաղմ կէլեմ ինչ կէ-
պիտաթա միւսարաթմ իտեր, վե Լիբիգօլուն եա-
րուն սապա քեմտայի քեմտի եօրսիմուն պաշնու
տա պուլուր . . . մերգումուն օրաուն պուրունմա-
օրնը իտե, պեմիմ շու շիմաթի հայեմ թեհի
իտերմ . . .

— Սազ, գուճազա պեմի, հայտե, տեր Ինչ
Պագանալ . . .

— Լնիտե, վե տեփաթեմ, վե տայիմա, « տեր
Սազ սեբուր ու հիպար իտէր Սեֆիլի դու-
ճաղալարազ . . . »

Մայեւօ պիր արալըզ մեղքեր 500 ֆրանց
արմազ դրեմունա թերետախ իտէր պուրունը
իտե, պատհա մեպաղք մեղպուրուն բուզ կեա-
րա կեմեք եկրտե, Լիբիգօլ վե փասկեւա-
օրնա հայտե ու իմա միտե՛ կէն, վե ինչ կե-
տե, թեքրաթե Սազըն 500 ֆրանցըն եաս
օրունուզ, վե օլ վազըթ մերգումուն պիր ֆա-
լիտե ինչն եարապիլեմե կէն տախ թեֆեք-
քեր ինչ տեմիտե, գալուլ կիլեմիլե պերա-
պեր, կեօղէքի եա ին օրաու դու հայտե տախ,
« Մնտիկե Սազ, գալուլ իտերմ . . . սիլ
Տեմ պիեմնապաղըզ վե Տեմաե սախի պերիվ-
վեմիսիլ, հէ անիլ իտ, պու կիւմ Լիբի-
գօլուն րեւտերի, շուննա ֆէլաքեմ ինչ օրմա-
օրնա քեպի թեմայի իմ միշ օրաճաղ տըր . . .
Թե՛ք քեր իտերմ, օ՛ֆ, թե՛ք քեր իտերմ,
մնտիկե . . . »

— Պունս թե՛ք քեր իմ մը լազամ տեյի
տիր, մասմաղէ . . . փարաք օրն ասամ,
քեմտայի նե գասար գալորըր իտ, պաշնալար
տախի օլ գասար գալորմա պորճուտուր . . . »

Տիշաքի, կիլեթալեք, կամաղք սուրթեմ
թերքերուք պաշնալար, վե « Սիլի — Մուլե
տախի կիլեմաքի պեմի գայեմ ֆեմա պիր թագ
իտեր գեքրաթմ մագաս պուրունուր . . . »

« Սեֆիլ . . . շիմի պուրասա Տեր նեք մար
իտ, գորըք տեօթեք տիրէք, վե պեմիմ իտե
գուհարա կէլեք օրն գալորալարն պեւեմիտ
եաեմեք փարմ գայմամշ տըր, — տեր Գուշ —
թու — Սիլ. — Լիլ փոխիլ, մասմաղէ,
— տեյի իլալե իտեր մերգում կիլեթէք, — լա-
քին, կեօրիօրաունուզ եա, գրալիլեթեր տա-
խի նիլե մաճիպամ եասալնա պորճու պուրուն-
մագաս արրաք . . . »

Սեֆիլ միտեմտիս ֆեմ գորունա Մայեւօյե
օգորու ուզարմ, վե Մայեւօ տախի կեօղէրեւ-
տեմ մուհապակեմ եալար տեքերէք մերգում-
նիս գզու իլիլիլե տիշէր : « Ե՛ք ճանբարմ,
— տեր Տեմիլիլե, — պիր տաճա նե՛ վազըթ
կեօրիշեպիլեմ իլիլ պիլ . . . »

— Իք եաղնաա . . . լաբին, աղորըր մերթեպե
ետեֆ իմ մը բուէ յիմ քի, սեմի պու տեքեք պիր
սեփալեմ ինչուն կեօրմ բուէ յիմ, վե սեմ տա-
խի, թագարմունա ճիլիլե մուլիլեմ ու իմ
տաա գապուլեթ թեմեղիլ իմ մը բուէ տիր . . .

— Տիլեք տիր քի պեմի կեօրմ իլիլե կէլեքեթին,
վաա իմ մը բուէ տիր, էջլէ տեյի՛ մի . . .

— Լնն թագարմունա պեմ սանն վաա իտե-
րմ, մասմաղէ, — տեր Սազ, — պիլըրեթե կե-
լիլ Տեմ սեմն իլե պուրունուր, վե Տեմաե Լի-
բիգօլ իլե կեօրիշեպիլե . . .

— Այտե, հայտե . . . Սեֆիլ, քեմտի ղեկ
ու սեփանա պազ . . . բաճաթը գալուլ իտեր էլ-
լեմ . . . ալընը եարապիլիլաբն . . . շիւնքի Մ . . .

գուժիկէի զայնքս (1) Տաղգրնաս, պիբ մուլաֆա-
 զաճիզ գարնիտեան, վէ միանաճպէժ ու արեագա-
 արը խե, պիբ սուրճիի զայնիտեան վէ ամպտակ
 պարունմագտ խոխ: Ա Վէ Տաճման էրբոխ տախո,
 տաճա օլ կիւնէ դատար, ազ ու արեագաարնաս
 մանի օրամազ Տիւ պիբ մուլաֆաճի գուճարս
 կէմիլ օրամազտան արազա, տայինտ տախո,
 Տիւնիլուշէր վէ զէլափէժէր էննտե իՏաճան
 օրունմաշ, դուրստուգարնտան, ազ ու արեա-
 դանի յե սուրճեճ գուժիկէժու վէ թէճախիլի
 պիբ շէյ սեղուղանան պի խաղիբ պուլունմագտ
 խոխէր:

Ի՛րիւնճէք Քօզ—Ի՛ննրոն խե, պիբ դաշ
 կիւնտն պէրու, շաճաւու (բարկինդան) կիւն-
 էրբոխ, լալըլը սուրճման կէշրմք ք նիլէժէլլէ,
 վէ Տէրիլիք վէ ամազամլըզ վէ թէճապէրի շա-
 կիւնտն մախուս օրուզ, վէ տիբգամբ քեաշ
 միլէ իւզէ խոճիմալ օրուն կէրմքաե պուլու-
 նան, պիբ թագրժ տիբմէ մաաւըար տայնիտե,
 ֆառիխար թարաֆնրն դանարարազ, պիբ միւ-
 տար փարս օրօրարն էմլիլլէ, մեմէրէլիթ թա-
 րաֆնրն կիթմիլ օրան, վէ մաշուգու պուլունան
 պիբ մէքէկ թայէպէսինի, կանրնտա պու-
 լունմանար Տիճէժիլլէ, պիբ գաշ կիւնտն պէ-
 րու, տուլ կիլի պուլունմագտ, վէ նաօրիլ
 էմալ սուրճման պիբ վէ ֆարքարըզ ինրարնտա
 պուլունմազ, վէ քո ու նախուստա Տիֆի ու
 միլալէ իլլէմէք նիլէժէլլէ, գարարըզ օրան
 Անի—Մուլէնի քէնտայէ պիբ քէճպէր իթմի-
 խաղ իթմիլ խոխ:

Կնի—Մուլէն, էիլիւնտե պուլունան տու-
 թէճման սղըլարազ, գարարըզ պիբ թարաֆա
 ամլըլը օրուղունան, էտեխի գարըրըզ վէ սի-
 յաճ վէ ուղունան սաղարըլա իՏաճան օրունմա-
 ճա օրան սաղազ պաշ քէճմանէ չղօմագտ, վէ
 թէճէննիլիւնէ մախուս պուլունան զայէժ տիւ-
 զաճէ շայան պիբ աճայիպ Տայ վուգուա կէ-
 մէքաե, շէյլէ քի, իտիկի շարապն րուճու
 պաշուն մուրուգմա, լէճճէտի գըզարնըրն
 միւշայիճ պիբ գըրմըրըզ, գուշայփարի աննը-
 տա գուճարս կէմլէլէ պուլունմազ, տաղար
 գաֆար թարաֆնրն բարըլուս պէլաղըրն տու-
 խի, թէպտիլ իթմէքաե իտուկի կէտիլլէլէ
 պաշունմագտ խոխ:

Քօզ—Ի՛ննրոն, մերդուսն պաշնտա գուճար
 եաֆիճ օրան, պնամթիւն ֆարգրնտա օրնալին,
 արեամթիլիղպուրէլի պիթիլան ճեմիլէլէ թա-
 խի կէմլէրէրէք, դաճդաճա իլէ կիւնիլէ վէ
 պաղըրմայա պաշար, Վնիլի—Մուլէն, կաճու
 սաղն քէնտիլի, պաշունտարի շարազ սեղնար
 պիբ սուրճիթ աճպիտե թաշմալէ պաշունմագտ
 արը:

—Թա՛ թէփեփեփէ դատար չղարդաա . . . Վն-
 նի—Մուլէն պոգուլաճազ արը, —տէլի իլալէ ի-
 տէր Ի՛նն Պաղանալ:

(1) Ի՛նն վէ կիւնէ Տաղգրնաս կնտան թաղաթըրն-
 տա պուլունան կիւնէլ պիբ տաղալ:

—Կա՛ Ի՛նն Պաղանալ, թէճի երբտ պնի
 էլլէնտիլլէլէ չղարդաալը . . . զիտա պնն թէ-
 ֆէքրիլլէր սեղնարնա տայնագալայլ . . . ա-
 տէլի ճեփաղ մէրբի Տիւնուլն, պիբ թարաֆան
 սերճօշ օրնայա պաշարալ օրուղու Տայալ, պիբ
 էլլէնտե տախո, էտի ղէման շէքիլտեքի շարա-
 տու օրան պիբ բաճն զաճաճի թուլմարազ,
 չիւնքի մեղաւման պաշար գառեճէք պէճէլէ-
 լիտե նեֆիլէթի թապիլիլէթի պուլունմագտ,
 վէ քիւնիք օրուզ վէ ալ շարապ արմարը Տի-
 ճէճիլ խե, Տաղարթ նէլլիտան օրուղալ անլիլի,
 իրքիլէ (պղղաղըզ) թէճալէ իթմէքաե խոխ:

—Թէֆէքրի սեղնարնա տայնագաա արը . . .
 —տէր Քօզ—Ի՛ննրոն, Կնի—Մուլէն թէֆէք-
 րիլ իթմէքաե տիբ, տիգաթ խոխլիլ . . .

—Թէֆէքրիլ տայնագաա արը . . . տիմէք
 տիբ քի թէլլիլիլ օրնալ արը:

—Կէ՛ մաաե իւղէրինէ թէֆէքրիլ իթմէք-
 աե տիբ, պազ զանուստա իլի պիբ սարճ ալ-
 մազ իւղէրինէ մի տի չիւնմքաե տիբ աճեկ:

—Դտտա սարգճա վէ մախուստան պուլու-
 նան պիբ թարաֆ ու սուրճօշ Տաղգրնտա մի տի-
 չիւնմքաե տիբ:

—Կլլէլլէ թէֆէքրիլ իթմէքաե խոխ, —տէր,
 վազար իւղէ Տիւնուլն, —ուսումն վէ խաա
 սուրճման շարազ իւղէրինէ թէֆէքրիլլը իթ-
 մէքաե խոխ. շարապ էլլէ պիբ շէյ տիբ քի (սեճի
 թէպպանիլլէ մերաֆի պուլունան Պառիկնի,
 սերճօշուգու վաղթիտե գերբիլի կէմէք. Տիւ-
 մալէնիլն էն պիլիլէք իտայրնտան պիլիլի ի-
 տի), էլլէլլէ շարապ էլլէ պիբ շէյ տիբ քի,
 Պառիկ տախո շեք արեա թարաֆնրնտան, շա-
 լիլ ու ճապիլի, բաճէլիլ ու մեքիլիլ, էն բա-
 ճալ թէճէլլէլլէ . . . անալ շարապու պառիլլէլլէ (1)
 (1) արին աղը թամ օրան տաթժ Տաղգրնտա արը
 պուլունմազ, —տէլի իլալէ խոխ Կնի—Մու-
 լէն, շու սեղնարի թէլլարը տախո, բառնիլ
 էննտե սեղնըր կիւն պիբ թարա իլէ սեղնէլ-
 րէք:

—Ի՛նն խե Տայան օրուղու սեղնի Պառիկն
 Տաղգրնտա, —տէր Քօզ—Ի՛ննրոն:

—Կէլէլլէլլէ չիտի պնիլլէլլէ, շարապ Տաղգրնտա
 օրան թէֆէքրիլ մախուստան, օրու տիւնիւն
 մէքաե խոխ քի, աճեկա Տաղգրնի իտանն կանա
 Պառիկնտաքի տիլիլտեքի շարապ, պէլալէ,
 միլլար, էտաա զըրմըլըշ, սեղնարա ար-
 դուստանայլ . . . պաղն պէլալ շարապ, վէ
 պաղն տախո գըրմըլ շարապան տիբ իթմէք-
 աե խոխ . . . վէ պաղն էրբիլտան տախո:

—Միբ պրմըզ մեկէլիլն թա թիւնՏիւնն իար-
 մազ իթմէքաե տիլիլ, —տէր Գալլ—Թու-
 Նիլ:

—աթման շէլլէրին տիլիլն դատար իթմէք
 տիմէք տիբ, —տէր Ի՛նն Պաղանալ:

—Թամ սեղնաթիլիլ կիլի տիբ, կա՛ աշ-

(1) Պառիկ, Երեւանի տիբ քի վաճառիլ Տիւնուլ:

մեկը . . . վե պե՛տե՛ գամեն թե՛նձե՛ստիւթեր վե
թե՛նձիւթէր սոյսխանտ սիւյիթ պիւ սրբ պու՛-
տում : չե՛յլէ քի , էկէր Անան Գալիլեայտաթի
տիւնիտե՛քի շարաց զըմտից իսի . . . :

— (Սոսան չու սեղանըր քի , պէ՛տող տէ՛յլ
իմի տիր , —տէր սպրբան պիւ սեղէ՛յլի՛ւ ի՛նչ թօղ
— Ի՛նչոն :

— Ի՛նչ ճանրմ , մէջքիւ շարացոն նե պէ՛տող
վե նե՛տ պըրբըր սոմաղընըր ես պէն գալի
տեխիւթ ին իսգամ իտէր իտեմ , սնա՛ նե տե-
յե՛նքսիւնիդ , —տէ՛քի սիւալ իտէր Տիւնու՛նն ,
ուսմալորա մտխոս պիւ թարղ ին :

— Պանա սորա իտե՛նիդ , ես՛ շինան գալիս
տարրմ , իտե՛կիսիդ շարացար պաշընըրա մուր-
մուշ սոմաղ տրբ , —տէ՛քի ճեմաղ վե՛րի Գուշ
— Թու — Կիւ . :

— Ի՛նչ Պաղանալն գոճասընըն հագգը վար
տրբ . . . : Տայխմ պատե՛յի ուրմ՝ ու ֆիւնուն ին
մեթմ օյնալորա պե՛տիւն ես մե՛նձուն իտի վե՛րի-
ւթ , վե ետաս պուտայա , լարնի գարըր եօգ ,
պէն շու շարաց մե՛տէկիսի հալ իտե՛պիմք քի
չին , միտտե՛թի ետիլիմի ի՛նչա իտէրք , Տէր
նե իմ , վե Տէրնե տէրս վար իտե՛ թոճոճի իտիդ ,
վե իցձիպ իտեն Տէր նե՛յի քի՛նձաղ միւթալորա
իտե՛նէկիմ , վե աղըլե՛թիքն արարտա միւթալորա ի-
րից սուտաղըրուտու գանարարաց , մե՛տէլն
մեզպարէյէ , միգտարի քի՛նչալ թարթի՛նէ . . .
իմի . . . իլա . . . հի՛նէ , վե իմի . . . տա . . .
ըր . . . աթի . . . դան , պիւ քիւք վե՛րե՛նէկիմ
տիր . . . "

Տիւնու՛նն շու ստրաթի լուղե՛թիւթի սեղիթ ի-
քեն , ելլէ պիւ թե՛նձիւթիւց ին վե ելլէ պիւ
վեկն ին սեղիթ , վե աղընը պուրնուտու էյիպ
պիւրեթըր , վե գաշարն կեօղիթն էյիրից չե՛յի-
րէրէք , ոլ գասար կիւլմէյէ շայն հարաքե՛թիք
վե լաթի՛թիքըր ետար , վե Տէր քեօն գաճա-
մա վե ՏայաՏայուտա թաճըր իտէր քի , թա-
րիֆտեն միւթալորի պուրնուտուն , ոլ խուտու-
տան սարֆըր նաղար իտէրիդ . . .

— Կիւ սարըր աթիգա . . . —տէր թօղ — Ի՛նչ-
ոն —նե՛ տիմըր տիր պու , գոյաղըրն պիւ շէյ
մի տիր պու , եօխա գոյաղըրուց , տե՛նիգա՛-
մի պուրնուր , եօխա գարտա . . .

— Պա՛գ Լաճըր սե՛վըր իտեն շու լարըրուլա-
րըր , —տէր Բեն Պաղանալ , — ոլ լուղե՛թիք , պիւ
թաղմ պի՛նէրէ , եօխա Տօգգապալորա մտա-
տու էյիլ լուղե՛թիքըր տիրէր քի , պիղիմ էա՛ւթ-
ըր կիւլ Տէր թարթիմ տե՛տիս . . . վե շե-
շեյ գապարըր . . . վե էլձե՛ կրուտանտ
պաշար պիւ մանեա եօխա մարիֆե՛թիքի եօգ-
տար . . . Պէ՛նձե՛ կիւլէ կիւլէ շարացարըր ի-
նչոյ նե՛նէնէքսեն իսի պիւ շէյ սյա՛նաղ . . .
տօյալուրնուց պաղարմ շու շա՛ւտան . . .
եա պէնձե՛ Կիւն — Սուլե՛նիմ : Թօղ — Ի՛նչոն
մաշարն պուրնուտու Նիլե՛նունտ աղըրնա . . .
վե սիլտան շախուգ ա՛նձեմս՛ աղըրնա . . .
— Ի՛նչե՛մ , ի՛նչե՛մ , վե տուա ետէ՛նիմ քի , ոլ

պէնիմ մնաղըրուտուն ինչ րասմ կե՛րէրէք , քեն
տիր խախա ու պե՛տուցե՛ ֆաթիլաւորանան , սոն
հալտատա պուղու թարլաւան ուղուն ուղուն հա-
լուճար չեզարըր կիւլ , պիւրաճ փորա գօրա-
պրտա , շու գարնալու կիւլե՛րիմի պիւ տու-
րե՛թի մաթիւպե՛տե կե՛նքիպիլե՛նիմ , —տէր թօղ
— Ի՛նչոն , —պէրէրե՛նիմ վե՛րիսիքի , հալուճա
տայր գոյաղըրու գուպպե՛տե , ֆէնաճա տէ՛յլ
տիր . . .

— Կա՛ թօղ — Ի՛նչոն , —տէ՛քի պաղըրըր Կիւ-
նի — Սուլե՛ն , — ես՛ պէնիմ զըրմ , շու հալուճ
թե՛նձիսիս իտէր պիւ նիլե՛թի մտխոսե՛ իւղե-
թիքիսի իմ միշ սյա՛նուց , վե իտէր րասմ կե-
լա տիւնիսիս սյա՛նուց , տօղըրուտու ֆէնա պիւ
թե՛նձիսի տէ՛յլ տիր , կիլնիդ գուճալորըր
պէնի . . . :

— Ի՛նչե՛րք քի՛ր իտէրիմ . . . լարնի , ես՛ պե-
նիմ գոճասըրմ ի՛նչտիր իտե , սնրա՛ նե՛ սեղ-
լէյե՛նէր տիր . . .

— Թօղ — Ի՛նչոն . . . ոլ խուտուտա պէն սիղի
էմնի ետեպիլիթիմ . . . Սուրբ Պօղոս . . . տե-
լարնի ես , Սուրբ Պօղոս աւարեալ . . .

— Ի՛նչ ճանրմ , սնրա . . . նե՛՞ սյա՛ն Սուրբ
Պօղոս :

— Կե՛՞ օյաճաղ , Սուրբ Պօղոս քե՛նիմ սուրե՛ն-
տե շե՛յլէ սեղիթի՛ւ տիր , ես՛նի , " Կե՛նիմի՛ւ օ-
լան էրէրէք , պու տիւնտա գարըրըր եօգ
տար կիւլ ետիլի կե՛նիմէյէ պօրձուտարըր . . . "

— Օլ քե՛րա՛լորա պէնձե՛ Տէր պիւ շէյ սյա՛-
նուց . . . սնաճա Կիլե՛նունտա պիւ քե՛նիլե՛նիմ
տիր :

— Ա պատե՛ ելլէ տիր , —տէրիտեն սոճրա
Կիւն — Սուլե՛ն , — Կ քիս շու տարի սոճՏ տիր
քի , ի՛հճար թեպալոր ին մե՛տուք պուրնուտան
Պառիւ , տէ՛քի իլալե՛ իտէր մեզում են լայի մա-
խարաղար իտէրք , Պաղոս աւարեալն քե՛լա
միւր սեղիթիտեն սոճրա , քենի թարաֆրտան
տաթի շե՛յլէ սեղիթի՛ւ տիր , " Ա է , պիւնա՛նա-
լէյէ , կիլե՛նիւթ օյաճաղ տարի տաթի , պու տիւն-
եաա գոճալորըր եօգ տար կիւլ ետիլի կե՛նիմէյէ
պօրձու տարըր (1) . . . " Ա է ի՛նչէ պուտանա
տա՛նէլե՛նիմ իտէրքի , պէն սե՛նի գուճաղաճաղ ի-
չին , միւթիս սյա՛նուց գասար գօրաթըրմի վե՛լա-
տե՛նէ ալալըրմ , շիւքի Կիլե՛նունտ սե՛նի նի-
քեաճըր գոճան տաթի տէ՛յլ տիր . . .

— Պէն սոնա պիւ շէյ սեղիթի՛ւ տիր , տիրն
ու վարսայր սեղիթի՛ւ իտե՛ն : կիւ՛նէնէնըրն
եա , քեք շիւքիսի պիւ սաաթիս սեն . . .

— Պուտա հագգըն վարըր . . . ելլէ իտե ,
Կիլե՛նունտ շու հալուճ թե՛նձիսի աղըրա ինչ-
իմ . . . : Տուտար իտէ՛նիմ քի , մեզում սեղիս
իտե շայե՛ն իր պիւ հալուճ հուտե՛ն կե՛նի-
րեպիլիս . . .

— Չօ՛գ ի՛նի , օ՛գ ի՛նի , —տէր թօղ — Ի՛նչոն ,
— է՛յլե՛նիմ ելլէ պիւ ֆաթիլե՛ն սեպե՛ն աղըրն

(1) Թե՛նիմ սե՛ր լա Գօնգիւրտանտ ճե՛ն :

շարասլորը կըմկնից, չընքի, մեքենայ լայն-
պեղեթի նափագատը եւնի բեր իդիթիզը պիւր շէյ
ալը :

— Ի՛րեպոյնք սաշիր Տափուճու. սեղեղ մէ կե-
տնէր եւնի . . . աւշի կըմէ խոեր Տիւնուլէն :

Շ աւգատէ Տ թօգուշարմարմար ըստի, թամ սը-
բարնտա ինքայէ կէտիկիտուն, ճմալէ թարա-
ֆըրնան, պիւր սատայի մեկտրեթ իւզըզ գազու
օրունուր :

— Օտմը Տաշմթմապըրընը (1) մէ տայրե-
լէրինն ըստաթմըլա, — տէր Տիւնուլէն — քեւ-
տի մեքնաթմըմա տայր օրան, մէ Գիլեմնուն
Տափուճ մտատեփնէ բէք միշապէ Տէկիի պուլու-
նան պիւր խուտա ազընա, պիւր շարագտա պեւ
թէրլիթի խոերիմ . . . Վ է էջնէ թէկաթմար իմ-
մէ քաւեթիմ քի, շու գատէ Տ թօգուշարմար, պե-
նիմ իւզպալ ու սեասեթիթի մաճիղ օրաճաղ տըր :

— Ա՛նէ իմիջ օլ մատակ պրազուր . . .
— «Սալեյիտից, իշէլիմ», քեւտի ազար նի-
քեսաճմ աշընա, ,, տէր Տիւնուլէն այսպա գաւ-
գարազ :

Մէրգուճուճու շու լազըրտըրնան Տէրքե թեշ-
մից օրունատը Տատեպիլիէ, պիւր կիւրիւլթիւ,
պիւր կիւրիւլթ, մէ տէ Տէլթիմաթի տարեթատ պիւր
այազ ըսթըրտըր տըր պաշար :

Պաւ տրատէ Կնիւն — Մուլէն աղընը Տատուն
ղէյատէ աշարազ, Տէրքետուն զիյատէ, շարըր-
մայա, պազըրմայ, այազըրընը եկըրէր վուր-
մայա մէ պիւր գաճաճա տըր զըրգաթաթ կիւ-
րիւլթիէ պաշարգտան պաշազ, սանտայիտե-
նիս ալթընա գոյտուշ օյտուրա գուլապար սաղըր
խոթի շէթեյիկն տաթի, թէրքարէն էլիւն աշ-
արգ, աղըն տաթի քեպիկն սեթիւր, քեւտի շա-
մաթարնա իրալէ իմմէլէ պաշար :

Շ աւ շամթիմ պարտը պիւրազ թէկսիկն օլ-
տուրա, Բն Պագանալ այազա գաղաթ մէ
տէր : «Իմոի եոյլէ օյտուրա, պուճանս պեյլէ
կեօրթի իզպայիկն նայիլ օրաճաղընը մատամ
Կնիւն — Մուլէն աշըրնա պիւր պատէ նուշ խոե-
րիմ :

— Լա՛ տուլթան (Բն Պագանալ), սիղին
նու Տիւնի ամկնից գապիթ օլ գատար թե-
կեօր իլէտիթի, կազըրտա զեճմը օրաճաղ օս-
թըն խոթ ճեթիլիկն, թա լէճպի գապիթաթ զա-
գուճանընը աբու խոերիմ, — տէյի պարըրըր
Տիւնուլէն, — մէրգուճուճու խոթ տուլ մտատմ
Տարէ — Մուլէն — Մէտալիւն — Լա՛մէլ տը լա
Սէնթ — Գ.օյումը տուր . . .

— Պիւր Գ . . . պրա Գ . . .
— Մէրգուճուճու ալթմըշ կաշընա օյուր, մէ
կիւրնաթի քըրըրեկարտան մէ զըր պըլըդ-
լըրը զըրըրնան տաթի զիյատէ, կանի սեյնէ-
մէ պիւն լիւտ գատար կէլիթ մալիթ պուլունազ :

(1) Պաւ գրախնայարա մարտուս օրան սքիթիթն, Բն
Պագանալ էլին օյտուրա տէր խոթըր օրունատը տըր,
Տէրքի մայիմ նա, մէրգուճուճու էլ ու կըրէթ զըրի-
շար նաղաթըլա պազըրմաթա տըր :

տէ տիր. մէ քեւտիտի խո օլ գատար շիճան մէ
կեօյտեյն տիր քի, ֆիւթմանալըրնան կապըրը
պիւրտի աշըրըզ կէրիմք բարը կէլա, պիւրիւն
շու ճեթիլիկն իլ ալթընա խոթիտա խոթպիլեճէկի
պի իշթիգատ տըր. մէ ինչապալէճ օլ պեւնիմ թա-
ղէ կէլեմիլեթիթի, էթ քեօրտի Տափուճարնա ա-
լը կիւնի, քեւտի սիւրիսիւնի փարապայա կե-
յէն կուտան պիւր գարը շօպան զըյաթեթիկն սա-
գարազ միղէ թաղաթիմ խոերիմ. պաշըրմարը
մէրգուճուճու թեկապիկէ կէթիթիկէ շալըրաթաթ
տիրէր, Տալ պու քի պէն սաթ զիլգ ու սեֆա
իւզըրէ էլընտարմէք նիլէթիտուէյիմ, մէ զանն
խոերիմ քի, պեւնիմ նիլէթիմ մէրգուճու նեղաթի-
տէ, պաշազ նիլէթիկն զիյատէ մազպուլէ կէլե-
ճէք տիր. իմոի սիղտն մաթիլապուճ շու տուր քի,
պանս պիւր մուպէնէթ իմմէք նիլէթիլիլէ, մէր-
գուճուճու Տէր նեկի մէ էն զիյատէ իլը ու իլըթիմ
մէ սեֆաճուճու քիւրիլըրնիս կէլնէ տալըրմայա
Տիւնուլէն իմմէլիսիլը :

— Օլ թարաֆտան սիղ ապա կեպի իւզըր օլ-
մայըրըզ, խոթեպիկիլիլը քիւրիլըրն թա տիպի-
նէ գատար տարըրըր կնտիրիլը :

— Պէյաշ սալըրա շարպարըր. — շաղըրմայա
պաշար ի՛օղ — Իսնրան, իմթիմաթն պուլունան
պիւր մազամ իւզըր :

— Կնիւն գապիթ իշիտիր խոէ, Տիւնալըրնան
զըրգարմայա պաշապամազ տըր :

— Վ արըն զըրալըն, պիլտն օլ վաթիմ օնա,
,, Միլ պու շարպար քիյալթի իմմէլիսիլիլը, զե-
րա վալիտնիլը տաթի պիւր կիւն այնի կաշառ մէ
այնի Տալա պուլունաճաղ տըր. ,, տէրիլ :

Պիւրտէ պու Տիւնիկնաթն պիւրտն պիւր Բն
Պագանալ այազա գաղաթ. մէ մէրգուճուճու
լէճէկիտուն, պիւր աճայիթ կեթիթ քեւտըրնիկը
մէ իսթիճալըրնա տաթի միշաճէտ օյունաթա-
տէ օյտուրա Տալաթ, պիւր կիւնտէ տաթի իշ
պատէ իլէ սոլու պուլունան գատէճի թալթմաթ-
տէ պուլունուր :

«Մէտընիկիլիկն նեղաթն, գոլերա տէնիլէն
աթիթիմ, գոշա գոշա կէլիլ պաղալաճագատ ի-
միլ . . . տէյի պաղըրըր Բն Պագանալ, — Իմ-
տի պեւնտէ գոլեթանըն աշըրնա իլէրիմ :»

Մէրգուճուճու պուճու սեյլեթիթան սնրա քեւ-
տի պատեթիթի նուշ խոեր : Օլ սանիլեկէ գա-
տար Տէրքե իւզըրիտէ միշաճէտ օյունաթա-
տէ օրան պիւր կեթիթ շտափանիլէ բաղմն. Սե-
ֆիլիկն օլ քեւտիտը Տէրքեպի գապիթն օլ մէր-
թեպէ տէ Տէլթիմաթ տարեթատ թեկեօրի խոեր
քի, կիւյա կէթիթիգա գապիթիկն թալթուլուշ
տուրըր կիւլի, Տէման քեւտիթեթիկն շէճեթիկն
տէ պիւր աղըրըզ մէ պիւր կեթիթ կէլեմնար կեօ-
րիւլթիէ պաշար :

«Լ՛՛՛՛՛, Սէֆիլ . . . — տէր Ժազ, սիթեմա-
միլ պիւր իմարլ կէ :»

— Լա՛մէլիմ, գոլերանըն աշըրնա, — տէր Բն
Պագանալ, գոլերատըլ տարեթատէ — քի տիւն-
կատա կաշամազ արըրտուտա պուլունալըրըր

եամբընթանի շինչիս եմեանն էսրիկիս . . .
վէ պր պրիմունն արբմադ խմեմէնէնէրի
տախի, պերապերան բննէն խնէն լմեզիմ Լյ-
ւելին . . . 11

Պու արտա յազ էն Անթիլ պէնիմուն վէ
պեղայնէ շախա սուրեման էյլէ պր կեօզ Ի.
շարեմն կէնէր քի, քննոս մնարու ու խնաման
պուսնան անժամաաշարանն Տէր պրիտի տախի
Ֆէճմնն զարմազ, վէ պատէճու Բն Պագա.
նալ պր վազմ սիքիւմ ու լմեճքերքիւ խզրէ
գայր :

— Կ՛ճ, էյլէ յառաջու լմագտրու, պաշգալա-
զրար, չօզ էնի, —տեր Բօզ — Բանքն կիբիւ-
տիւնի պր լմադ էն — Կաշապն էյլէ Ի-
նէ գօրեա . . . Ֆննայտ աճրեմէ կիտիպ, էնի
չօճալապ խէ տննանազ պաշամազրար :

Ը ու պր պրիտէ մուխալք սուրեման զու-
ճարա կեմերու օյան միքնայնէն ըաղմն,
Տէրքեմն խաբերէ Տիւրմ իմմեքան օյան պր
Կէրի քնտրամիդ տիմ ակվամ իմմեքան
պուլունուպ, վէ Տիւնուէն խէ, օլ մաճգունի-
րեմէ պար սեօճպեմի գամ էն, պաշգա մետր-
րեմէճիպ սեօճպեմիք պաշարմապրն ար-
դու իմտիկնունն, « Կիւնիւր շէյմանարըն օլ-
սանար, վէ սաղար պննէր Եաշարիար : Ա է
մատան քի սաղարըն վէ էն Եաշամագա օյան
սաղարըն սեօճպեմիք իմմեքանիդ, պիզմ
ախչաա ու խանտերու սուլմանըն վէ քննոս Լճ
Ֆիկրիմուն (1) աշընա պր պատէ իմք ք լմեք-
քի խաբիմ, չաղ քն քի, զամբ տիլերիմն խաբ
ձեմիլերիս պրիմմ, շինքի տաճա անճազ պու
կնն սիլերի լմանրազ իզպայնն մուգաճիթազ
օյանում սուր, վէ դանն խաբերի քի, Գուշ
— Իմա — Կիւ ըաղարըն լմեքանիդ էն սաղար-
զընըպ ակննէ կիմ մարուր պուլունուրաւուդ
վէ մաքրիւր ըաղար խէ, սալա պննիմ ԵԲ
քի մաճա պննիլեմն լմօգունուպ, զերս մաճա-
րեմի Բտեմ տախի, տայնիմ չըղազ Եամար Ի-
տի : Հայտէնիդ խտի, էնէլմ Գուշ — Իմա —
« Կիւ աշընը . . . տէրի պաղբրը :

— Ինէքերքիւր խաբերի, Եա պննիմ շինման
գաճատարմ — տեր Դազ, — Կէր պնն սիլին
խաբիդն ունուլուր խնմ, սիլէ Կի — Ա Եօ —
Պեր (Տիւնուն) ըաղարըն իրեմէնիմ, վէ օլ
վազմ սիլ տախի, Կննիլերի քնտրամ վար-
արը քի, մեմունն գաղուլ խաճէճիլիդ :

— Տէրի Եաղարը մեմուն . . . Տալմիմ միւ-
մէնէքերիս տախի, շէյլէ քի, օլ պանս վի-
րեմէ կիլիդ խաբ էլիմտիկիմ անա, « Եքն նոսի »
տէրէքը, սելամ տուրմաճար — տեր Տիւնու-
նն, վէ պր էրիլէ ասեմիքն պր սլամա տուր-
մազ լմաղիտ Եարաղըլա պրապեր, տիկեր

էրիլէ տախի գատէճիս ուղաարը :

— Մատամ քի, պերապերան գատէճ լմօգուն-
տուրուպ վէ գատէ նուշ իմմեքանիդ, — տեր
տաճման պր սեյլէնիւշ Լէ Գուշ — Իմա — Կիւ,
— պր պրիտիս տախի, տաճիլուպ էրիլիպարն-
նա, պր էնի լմանրմարըլ . . . Իտիս պրիլիւ-
օյանուպ քի, պննիմ խաբմ Դազ Բննոս տուր,
— Բննոս մու, — տէրի պաղբրը Տիւնուէն :
Կնմ սեղաշ պր ճարան պուլունուրա ըաղմն,
մաքրիւր խաբիտէ գաղբրըլ տըր կիլի պր Տէր-
Եննէ քեազ խաբերք, — սիլին մաղեմիսիդ Բն-
նոս տուր, Եյլէ մի :

— Կն սեպեպե մպնի, Բննոս խաբ . . . պու
մքրեմէ պր պրիտ լմեճպիսիլիդ օյանտաարը :
— Չիւնքի օլ խանն Եսի պր Փամիլու վար-
արը . . . Բննոս էննարը տէրի մշչուրուր-
լար :

— Կտամ աննա, տաճիճ մի սեյլէ յորու-
նուշ — տեր Գուշ — Իմա — Կիւ կիլերք :

— Հայ ճայ, ճալմիմ Բննոս էննարըն,
Կարաօվիլ պիքարը ինմար տախի վերիլիւ-
տիւր, — տէրի իլպէ խաբ Տիւնուէն :

— Կշա, տիք քար քի, ճայտ պաշալմ, Եա
պննիմ շինմանմ, պննիմ էյլէ պր Փամիլու-
տան օյանաղըրմանն խաբերիլուտ պաշալմ պր
լմեկտրիմ ճայլ օյանտաար . . . պնն խէ,
անճազ զվիգ ու սեճա վէ էն ու իլլեմ իզգե
Եաշամագան օյան, պր էննի ըաղարը պուլուն-
մաղաէլիմ :

— Բնմ, սիլիմ . . . պր էննի ըաղարը, լմե-
մամ, շինոս պաշաարը Պին — Պր — Կիլն մատը
ըաղնուտ նալ ու ըրմայնէ օյանն աճալը զա-
րիկէնիս իճրատիլն կեօմէն, — տէրի պաղբրը
Տիւնուէն, կիլմտէն լմեճճիւրի կոտիլաա պու-
լարազ, — սիլ խաբ պիլէ պու կիւն պուլունուր Պաղ-
տատար (1) զեյաճեմի կիլի պր զիլաճեմ վեր-
մեքան, վէ պիլիմ էնն անօրտէր ամըլը արագա-
լար լմուլմաղատարըլ . . . վէ պրտէ քնտրամիդ
տալմա պր էնն Եսիլն Եսիլն ըզմաղատարըլ . . .
Կեյլէնիդ պանա, չախուք, սանալմըլ նեճ
տիւր . . . պնն տախի Գուլմարմճմիլըն պաղբը
պրագաբազ, սիլին սանալմըլը պուլուգ իմմեք
խմէրիմ, զերս, օրատա ըքը ըաղըլ սուրեման
տաղըրմապ տիլեմմեքանիմ :

— Իտար տալմու, խար, պննի պր պանգա
պիլեմի էննիտ, վէ Եախաա պր գաղըլն զանն
իմմէնիլի, — տեր Դազ կիլերք :

— Կաշ իմմէնիս գաճատարմ քի, Եյլէ պր
սուլ գանըր Ֆիկրիմուն տախի կէկերէլմ . . .

— Կեղամ, չու պննիմ ինրարը Եվազմ վէ
էնիս լմեճպիւրն նաղարն, էյլէ պր շիւրճե-
նէ գաճիպ օյանըլ տախի ճայլ տիւր . . . Լա-

(1) Անճազ ամիլ ճիւղաղատալմէրնունն պրիտ
օյուպ, վէ շինմանն խաբ, պու խաբ, պննիլէ
էն ու էրեմէ միւլմէլա օյանտաար, վէ Ֆիլմէմէր
Ֆիկրիմունն, պաշամազր օյանուն, ժող
տալմաղըլըն էնն գուլամըլըլ ար :

(1) Պաղտատա ամիլ Պաղտատա Տիւնուէն օյանըլն էն
տաղարիս օյուպ, օլ գաղտա զվիգ ու սեճա վէ էն
ու էրեմէ միւլմէլա խաբ քի, օլ Եկաղուն քնտր-
ամաղալմըլն տախի ճայլ էնէլն :

քին հայտեցինիղ պէն սիցին շինքհեղեկ տե՛ք ի տե՛քիմ . . . Պրտաւոր պիլմիշ օրնուսէ՛ք բի, պէն սրտ գտար մեարմիքամբ ոյր միտաս սայեսինտե եւրմագտարմ :

— Պէն պէլի, օլ տեղիկինիղ միտաս, եւ սյր սայլնիղ մէ ետաս սյր աննճարգտան սիշչիւշ օլմար սըր սիգէ, —տեր Տիւնուէն լեմամբէ՛մ իւրէ :

— Տօրուսուսու իտմեր իտնիղ . . . բիտան օրտուգուն պիլմմ տին սայա . . .

— Կարօլ, շու սար իմտիկինիղ փարանըն, փունար ներեւտէն օրտուգուն պիլմմ գոյնիլ :

— Ի վիճէ պիլմմ, մէ եւվէլա շունու տախի պիլմիկինիղ քի, պէնիմ բեւտմմ պայտաղ պիլ բաշալու թօխյարնը իտն . . .

— Ըլա՛՞հ իմմտի . . . —տեր Տիւնուէն, Տէր նե գտար քեանց դատհայտարարն նե պարտաս, մէ նե մաղաճտն պալունուաղաղ զմմ նրնաս զօրուգ մաղեփէ իտնիլքտն տեյլ ի տիլտետ, օլ պապտե էրեյիմէ թէհայեկտե գարարագ, փեղտմ, էվիէք թեւաճիւպի կէշաբտե, թեքարտն մէ նեղաբէ՛մ ու լեմամբէ՛մ իւրէ սեհայեթե տեղամ պիլմմ. — Ըլաքն էրէ՛ք Տայտալու թօխյարնը լարտա (1) . . . մարտրըր քի . . . լլյալամբը աղմմէյն մայլք պալուն մաղտե աղիէր . . .

— Օ՛, մաշպլաճ, կիւրէնէ շըղըւնըղ սիղ . . . —տեր Ժալ, — Ըլաքն գարարը եօզ, Տեղքնըղ վարար, մէ հարգամմենտե պէնիմ բեւտմմ, բէր իլեղտե էհիլ լեյաղամբարտան սյրիտի իտի էմմա, շի՛ շարէ, Է՛րէյէ քի, աըլ ալմմիլքե մախուտ պալունուաղու միտիլու, բունան մէ լամմննէ սեղիտեանն պաշա, տայիտա պանտ սեղիտեփիկնէ նաղարն, հաթթմա իլիթ հիտապտա տախի նտաիբ իլ էմմալ օրուգ . . . մէ բէք շօգտա սեյաճամ իմմիշ իտն . . .

— Տիմք տիր քի, —տեր Տիւնուէն, թեւաճիւպի սայեսինտե սերճօղտուտան պըլլարագ, հարղաթմէն սիղ լ՛ննուն գոթթըրը ֆաթիլեւսրնան օլմարըրը :

— Ո՛ւէ հիտապնա, —տեր Բօղ —Բունուն կիւլեթէ, —բեւտմմիկն անճաղ սյր շերեփ իտուսարլլա մէ հեվիտեփտեն նաշի, էսիլէր թօքըր իտն :

— Իտմը, իտմը, Ըլաճ քիտեյի միսճեմաճ իմմտիբ, անճաղ սյր կէշնմէք իտմըր ինն օլ անամթը իլմիկինու պիլմմքտե իտն . . . —տեր Ժալ, — Ըլաքն կէնճիլքտե իտն բաշամ սյր հաշա՛նէ պալունմաղտե իտն . . . Օ՛մնն իտերիմ քի, մէ ետախ տօղրուսուսու իտմեր իտնիղ, սիւշարը ֆերպըթ օրտուգուն, իրարըր օրան սյր պէն կին տտեմաէն կիտիպ իտուտա ու մուալէնթ թալեպ իտեր իտեւե, մերղա՛մ թարաֆրնտան. — Սեֆա՛ կէլտին, —ձեվապընը աըրըրնտաս, պար

շու սիլտիկի բուճա, լամմննէ մէ իլիթ հիտապ սայեսինտե փար գարղաղապաղ կէնմմէյն գարար զըլար. — Ըլաքն նաթիլէ, օլ իտուսուտա տախի թեհհայտեմ գարըր, շինքի գաննէն, օլ մաղմթարտա, փարտեւե ալմիլքէր հիտապըղ սուրթմմաէ պալունմաղտե իտնիլք, իլմէթ օլ մաղմմա պեւտերիմ, աճըղտան էլմմքտե իտն . . . քիտաի նաթաղասընը բաշալու շննիկինին աճունտա սրամայա գարար մերըր, մէ հարգամմենտե ալարաղը կիտի պալար, շէշիէ քի պէն տախի բէշըրքտե իգամմ իմմքտե տան, մէ պէնի պեւտմմքտե պալունան սյր հաշամ մէֆամ իմտերտե, բեւտմմիկն ետնըն կեթիկինտն, օլ շննիկ սայեսինտե դապարտան էրմմքտե իլի սենէ գտար ետմիլմ աիր :

— Տիմք տիր քի, սիլիթ բեւտերի միսճեթեմմիկն, սյր նեթի ֆեյլեասֆըրա ինքա իմմէքտե իտն, —տեր Տիւնուէն, — Ըլաքն գանն իմմմա քի հիտար տիպլէրի քեօշէրիկն գարըշըրըր կէքն, սիլիլք սյր միտուլ թեւաթափ իմմիշ օրուն . . . զըլա օլ տեղիկինիղ միտաս պէնըր սյր շէյ կէօրեմմ յօրա՛մ պէն պու իթաեմիկն :

— Տօրուսուսու, այ կիլնտիմ, լաղըրըրն սօնունալ աղամ, Պէնասաճա ան իլի եաշնտա իլէն, Մ՛. իմիլքունն ֆարպիլապնա շըրաղ կիլմմմ, իլի սենէ սնոր բեւտերիկն պաշնա սյր գաղա կէլեթէր մէֆամ իլմտի, մէ պանտ գայան միտաս իտե, թեւաթալունուղ սյր պօրտմտա պալունան սյր սաման տեօլք, սյր իտեմիլէ, մէ սյր թըրաթղապան իպարթեմ օրուգ, մէ պունալարան մտասա, սյր էսիլ Կօրնիտա սուլա սանտարղը իլմտն, գաննէն ինիլիլքէ օյարագ, սյր շօղ բեաղըլար իլէ պերասյր, անճաղ եաշնում ֆրանշ տէլքր սուրթմմաէ, մէ կէնճիլք իւղիլքնտե սյր զըլմա տախի, թունտան մամնալ միտալ պալունմաղտե իտն . . . Ի՛տերիմ սաշըրըրնտա մեղպուր բեաղըրար հարղըրնա Տիէ սյր շէյ սեղիտմիշ օլմարուգ, մէ պէն իտ նեյի եարար օրտուգարըն պիլմմափիտտեն, ամէշէ մէրիպ եաղանաղ եերտե, գարարըր սյր սանտըրն ամբնտա ամթը մէրմիշ իտմ. շ՛օղ իլի օլմուշ քի, Տիէ սիլիտիկն զայ ու թեյլեփ կիլմմմիլքն, զըրա պուկիւն սյր կիւն, իլմէթ օլ բեաղըրար իմիպարեն տիր քի, պանտ պու գատար փար միլմմքտեփերը :

— Ըլա՛՞մ Ըլաճ, պուտա թօճաֆ, —տեր Տիւնուէն, — Իլի, էմմա, մեկերէ պիլիճըլար մը իմիշ սիգտե օլ բեաղըրարըն պալունուաղտու . . .

— Ի վիճէ, էսիլ պաշամաղար իտնտե օրուգուն ստամարտան սիլիտի, կէլիպ Սեֆիլք սալար, մէ բէյլիլքթիկն հայն անպարըր, մէ մերղաճ տախի պանտ իտպեր մերըր, մէ մերղա՛մ շիւղպուր բեաղըրարըն օրտուգուն սնոր, միւր Տիլք սյր մառտե օրտուգուն պէյան իտեր իտեւե, պու ճիւլէ իլէ, էկեր իտմեր իտմ . . . մեղքիւր բեաղըրարըն պեւտէլ օլմաճ շարթիլէ պանտ ան սյր ֆրանգ էտիւնճ միլեճէկին տա-

(1) Փրտնորդնտա մէրէլք լուղէթի հեմ էսիլէր թօքըրըն տիմք տիր, մէ Տիւնուէն հաղապա թօքըրըն :

— Իսայր . . . սեփեմ՝ պէն սեփեմ՝ Մ . Թորթոյու . . . սեր թերթարէն Վառ — Թու — Նիւ . . . վե թաճարի խորիմ սնը, թէգամ պիլ՝ րմիսինիչ նի՛նն, շինքի պէնի՛ն Տախարտապատ սարմաղուցան, պիզամ՝ քննախնն զիյստե մերգում սեպեպիսեթմ վերմիչ տրը, պունու պեջոյե սեջլեմ քեթ քննախնն թեմից չորարմադ ախլի տր միւրաթմ: լարեն Տաղղղաթ Տալուե եչլե տր . . . Օ իրա, պէն սաճա սիննի սաղիթման, քննախնն Փապրիգաարնաս չորագ էրեն, պէնաե եչլե պր երիքը, եչլե պր զարթեմ, վե իչ իչլեմէք զգնմընտա օլ գատար արդու վե նիլ: իմ վար խոր քի, կնամթմ նասիր պուլունուր խոր: վե իչնիսն պաշնն կէշտիթմ վազմտա, կեանիչիմի տախի սարգամտան չորարր պր թարմաթա ամարստ, եչլե չաղըր խոր, նարը քի, Վառ — Ես — Նիւ լազապընը տախի թա օլ վազմտան գազանարչմ ալ . . . Չի՛ ֆայիտե քի, շարժա շարժա վիճաւախի թեթեթ խորի, վե ճանրթը տախի չգարտա խորմ . . . Երեն նափիչե խոր, շենքի, Տըլ աեյիլի տե պր գուրու գարթեմ վերմէք իչին, տի տնրնտան պր չիֆմ վաղըրտ տախի չգարմադ խոր, իչ մաճկնիչ Տեր քատեն կիվէլ կիտիպ, վե Տեր քեաեան տախի սնրա չգար խորմ տիարը . . . Երեն նափիչե, Տաթմա կեարմիչ օրնպ պիլե խոթեմիլեր խոր . . . Պրի կիւն մարմնապարն իւզեթիտե գազայա ուրայարագ եարայնաթմ . . . պէնի խոսմտաեանէ կեթիւրիտիքը . . . պատեճու իլի օրարագ տիարը չգարմ . . . վե սայա գալեֆիլտե պագմագըրն, թերթարէն իչմիսն պաշնն կէշտիմ . . . Պու ճիւմե իլե տախի պէն զարթեման տիւշմիլ խորմ . . . Տալ պու պէ պաշարարը օլ գատար շարժանըն միւրաթաթմը նե օրամաղըն, եանի ուսմտաղըն թապաթըն թէք այլա պիլե տիւրնիտան, վաղա պէնիմ իլին՝ Նաղը գ շու շուճուց, թեճճե՛ երտե պու գատար շարժող, վե խորթեմ գուշու կիպի քննաուի թեթեթ իմմէք տե տր . . . միւրաթաթմը՝ նե օրամագ արը . . . "տերըն խոր, լարին, պէն իրեն քննախնն երումտան զերթեճե շարժող խորմ: Վե Տաթմա, պիզամ իւզընմ գարը սեյլեյերքը, "Նե վաղեֆեն, նիւն ի գազարտա պորճուտան զիյստե իլ իչեթմն: ա՛ պուտաւ, պորճուն նե գատար իլեմէք խե, անճագ օլ գատար իլե." տերըն խոր: Վեգամ երեն նափիչ, պէն տայիտա զարթեման պի գուտար պուլունուրաթմ, նի՛ Տայեթի պր կիւն, զայեթմ իլի վե ինիթիպ պր պատմ քի մերգումա պապա Բրսեն շաղըրը խոր, — Խաղը սեյլեթրտան պերու Փապրիգաա իլեմիչ օլ սուրգանա պաշու, քննախնն կեմվար քննապիւնէտիլե տախի, պիլե պր իարթեթի աղմ օրմագտե խոր, — Իմա պր կիւն, մերգում պապա Բրսեն եւլ վերլուի, շենքի ինիթիպը սեպեպիտան կիւն ու գուվեմանե քէք տիւշիլու խոր: Պու եւլ վերլուչ, մերգում Տաղղղաթ եօրմանե պէտմեր սայրմագտե խոր, շենքի, քննախնն կե-

պի Տեմ եաշնըն պմըն, Տեմ գայեթ տիւշիլու: վե Տեման սագամ պր գալըք վար խոր վե պիլիթ Փապրիգաաեան չգարգաան սնրա, արթըք պաշու երեանի իլ պուլմար իճմիտալեան տեմիլ խոր . . . Պիզմ գարուշան իչճե պաշար, եւյա գունուլուչ օրուաղուն մերգումա խաղըր վերախտան, զեփալը սատեղի տաթմ, Տեր նե գատար ելլել էփորե ինանագ տախ ինիթեմտի իստեան, սնրատան, տիւարը ինիթեմիլեմ օրարագ, օրմուրայ Տեօնիլեր Տեօնիլեր պլուլայա պաշար: Պրտե պու արտա, Մ . Թորթոյ, պիլեմեաթիւթ օրտաան կեմմէքտ պուլունուլ . . . վե պապա Բրսեն տախի, ելեթրն պր պիւրնե գալունարարագ, Տեւ տեյիլ խե, կիվէլ քի կիւնաեթիլինն եարը թիլաթիլլե, Երեն քննաուսինն օրտա գալմար զգնմընտ, եաշվարը եարարը . . . (՝) ա՛յ կեֆենիմ, նափիչե երտե թաճիլ իմմէ պէնն — տեան մերգումա Մ . Թորթոյ ուսուլարըն սիլթերքը, — Նե՛ գունն Իստրսին, միկըն պէնիմ Փապրիգամ պր իմանրեթմ մի տր, Տայտե, Տայտե, կիլե, արթըք սեյլն իլեյեճէք գուվեթիլն գալմարըն արը . . . Նիւ էմմա, ա՛յ կեֆենիմ գրըք սեյն տր պէն պուրտաա շարժմագալլմ, շիտիտան սնրանե՛ Խալապիլերիմ պէն արթըք, աման Խ իւպը, — տեան զեփալը պապա Բրսեն, — Վ, միկըն տաա պէնիմ վաղեֆեմ մի տր, օնու սեյն տիւշննմիլինն, պանն նե, — աեյի Տեմ ճեփալը վերա Մ . Թորթոյ, վե Տեման եաշնարտան տեմերքը: — Պուտան պու Տաթմաթ Տիւտարըն պիլեթիլիլեան, եւլ վերիլիլ քի կիլեմն տախ: Պապա Բրսեն կիլեմա, — ելլեթմ . . . պապա Բրսեն պուրգըպ կիլեմա . . . լարեն, պիլտե օլ ախալու, կերք պիւարե ինիթիպըն վե կերք զեյլեթիլինն, պիլլեթե քննախնն քննապիլերին, լիլ կանամընչ քեօմիւր ամեթիլլե զեճիլլեյերքը, թեթեթ օրուպ կիլեմիլերին իլիտիլտիւ: Արսի, կեօրիլարտուրը եա, պէն տաճա օլ վաղթ շուճագ խորմ, լարեն պապա Բրսենին շուճիլլեյերք Տաթման պր շեյ ելլեթեմիմ, շեյլե քի, պր տաթմ, Տեր նե գատար ճանրըն չորարագ շարժա, սայա քննախնն պր Փաիլե օրմալուլ, անճագ ուսմտալ Երեն շարժող օրամաղըն անրարու. ուսմտան պր շեյ սե, քննախնն իշնիթիլերն եալընող պր թեթեթիւր տախի իմմէպիլերին շեյլե տուրտան, կիլեթիլար օրայարըն, ամըլգոտան ելլեթ իլին, նիւտար տիւրնիլ արամագտա օրուաղըրըն, պիլե կեղըն կեօրիլտմ պէն: Նիլեմ օլ վաղթմ, օլ պէնն ամեթիլ զարթեթմ պիլեթիլն պիլեթիլն սեանէ յ օլ պաշարը, վե քննախնն քննախնն տեմաթմ, — Ը ու քննախնն պորճուտան զիյստե շարժմագտան պանն նե՛ Փաիլե վար արը: Մեկերիլ պէննիմ զաճեթիլմ սեպեպիտան Մ . Թորթոյնուսն սանարղան տարմագտան արթուրտաան, Տեւ տեյիլ խե պր զերթեթիւր տախի պանն կիլեթեմ մի տր: Բըպեթեթեա, իլեմէք զգնմընտա, գապիլտեան նե շերեթ ու խոտաա, վե նեան մն-

Ֆրանցիզի գայրեթի դարձաբողոքական, իշտէն սու-
տում, վէ անձազ արտգրոմ կհմանէր յէ պետել օրս-
ճար գատար չարըջայց դարտք վերտիմ, վէ էայլէ-
լըբէ ճակտի պաշտարոմ պէն ճեմ լմէմպելը՝ շ-
մէյէ, Տեմ՝ անարտ անարտ կեզմէյէ, վէ ճեմտէ
Տօտարարըջ արըջ՝ այս, վէ դու արտատ ատիկ
քանիքն քեմտիմ անր իտիմ . . . Վիկտրի շարըջմադ-
անտ ատիկ տանմ կեմիրիս իտեմ, արթըզ էօյ-
րէնտիմ ես, դապա Վեմիս իկ զեմէտիտիս եօ-
լումու թուժտուրում պիրէ, գարթուրուր կիտե-
րիմ . . . »

« Գու Տեմեմտէմ լազ քեմտույէ րադմէն, քե-
տերամիդ լմէֆէր թուրէրէն ատլապատ իրէն, սա-
լուր միտաֆիրըր ատիկ, Տիմուտիս իկ Վէն Գա-
պար թարաֆրոտան զըթէն պիր իմթիֆազ
իւզրէ, վէ տիրիճէ տիր արեմէմի ճանեմ — քե-
չա իէ քեմտիլըր օյունան իմթարտան, լապրն
Տայի էէմիտար իպարնտա քեպօր վուզուֆ իտր-
լըր վէ Վէն Գապանա կէօզ իկ տիր իշարէմ
իմտիքտէն անրա, արչարայդ անֆրանրն իւզէ-
րինէ զգմար, վէ պապարըյա, շէշէրի վէ
գառէ Տէրի տէ իրիպ տէօթմիս իւղըրինէ ատիկ,
պաղըրըզ շարըջարազ պարտ գաղարար վէ
Վիկտրի — Մուլէնտէ քեմտի գէէէլիս գըջրտաթմ-
մայա պաշարըջ արտատ, »

« Թիւիլըր — օրաթէ օղ իտէրիդ պիր . . . Թիւ-
լըր — օրաթէօզ էօթէլիլ իտթիրիդ (պիր նէվի ա-
յազ օյունու), » անչի պաղըրըջայն պաշարար . . .

« Օլ իտմուարտ կիպի թաթըլայն տէֆապտիշ
բաթըրըրար վէ շամթարտ իւզըրինէ, լապ
իւզըրինտէ պիր նէվի էտրի տէֆի գամ Տուտու-
լէ կէրի, վէ լմէանձիպ իւզրէ քեմտի միտա-
ֆիրըրինի կեզմէն պարպղտան, վէ կիպ, զիմիտ
Տիւրմ իմթքտէ օյան էտթէնիկ լմէ
տաֆիլըրար տէֆ իմթքտէ նէյէթիլըր տիր կիպի,
էլլէլէ անըրը օյուլաուրուրըյա պերպրէր . . .
« շազըրըզ վար արը : շայտէլիկիդ գարըջ պէ
գարըջ րապ իմթէյէ պարպղմ, էաշարն զեվզ
ու տէֆա, » անչի պաղըրըր :

« Գլուտ անթուտ, գուլլէլիմ էէրինտէ օյանար,
անֆրար թուժտուրըր պիրիէ, զէյաթիմ տի-
վանիտանտիտն պիր քեօջընէն տիրերըր, վէ
անչիլըրիս իտիլըրի, անտապիլըր իւզըրինտէ
վէ քեմէրէրի իւզըրինտէ պիր պիր իւզըրինէ
արըջըրար, վէ պաշարար մուրիչա էէրինէ,
պիր արըղտան, Գուշ — Թու — Վիւ, Բէն Գա-
գանալ, Վիկտրի — Մուլէն վէ Բօզ Բոնտն, գօնթմ-
րրտան նամ օյունու օյունարըլար Տայտէ, Թու-
տիւլըր շարըրը նամ շարըրը, մայիմ օյան պիր
մազամ իւզրէ օյունայն . . . »

« Տիմուտէն, քեմտի գէէէլիս միտաֆիրըրտէն
պիրիլիտէ մերտիտէն անրա, լմիլըրիէ միւզէյ-
էն, գայիմ պիլիլըր, վէ Բամարար պաշարը
Ճէրլէտէ օյան, պաշարըր թէրարն պաշարն
վազ իմթիմ, վէ գաթէն իտ արգարնտարի էա-
գաղըր բաթմտունու շարարըր օյունուտան,
կիլմիլըր օյունուր գըլաթիլիմիս սիս ու տարմիլը

քեմտիլէն մէյառնէ չարըր իտի : Սէրգումուն
արգարնտարի րուլ րուլ զըր՝ արթըրա տա-
լիս, քեօյիլըրի Գեյիլըր — Լապրիզ (1) արըլը-
նը իճրա իմտիլըրի վազմէ կիլմտիլըրի լմիլը-
լիւ շարթմարար միտիլա : պիր շարթմարար արա-
լունմազտէ իտի, Վիկտրի — Մուլէնի գարըր զէյա-
տէսիլը շիման վէ պաճարար իմէ իմէտ օյուպ,
վէ գօնձու տէնտիլը կէրի՜ ճիլըլըրի իլմէտ իտէ,
քեմտու քեմտույէ պարպարար արալունմազտէ իտի :

« Բիւլիւնէր Բօզ — Բոնտն ատիկ, գաթմիլէ
չու պարտարըր գաշարն էան գոյմուշ, վէ իրի էլ-
լըրինի րանթարտու մէպրիմ վազ իմթիլըր օյունու-
ղա, վէ պէլիմունէն էազարուտու իլէրու տողրու
մէլիլըլէմիլըր օյուպ, վէ տողտան օյու քեմտի ար-
լունպրոտ իւզըրինէ շարգարմազտէ պուլուն-
տուղու Տայտէ, Վիկտրի — Մուլէն իկ գարըր պէ
գարըր օյունմազտէ, վէ Վիկտրի — Մուլէն իտէ,
քեմտիլի թօրըրմիլըր օյուպար արչարմազտէ, վէ սոլ
տիղն իէրի տողրու էլմէքտէ, սաղ տիղն իլէ-
րու տողրու ուզմթմազտէ, պիր օյարըրն բար-
մաղ ուճուն Տայտա գաթարմազտէ, վէ էօթ-
ճէտիլի էէրի տիրաթքտէ օյունուտան պաշարա սոլ
էլլըլէ ատիկ էնտիս շաղարունա մուրմազտէ օլ-
տուղըրա պերպրէր, կիպար շարթմտարիլի ալ-
տաթմազտարըր կիպի, սոլ գաղուն ատիկ, զէ-
յառտէսիլը իլէրու իլէրու ուզմթմազտէ իտի : »

« Սէրգում՝ շու լմարզ Տէլիլիմ ու Տայրէթմ-
լըրինտէ բէր արուր մէ Տայրէթ իլըրայդ իլէլէ-
կէտէն, Տէր նէ գատար, օլ իմարար, տուճա
Թիւիլըր — օրաթէօզ օյունունուն պիր մուգատտէ-
մէս կիպի օյուպ, վէ պի կիւնաճ տարթմտէ պու-
լունմազտէ իտի իտէտ, զէյառտէսիլը լմաճօրն օ-
լունմազտէ իտի. պիրտէ պի արտան պիրտէն պի-
րէ գարուտար տողրըր, վէ իտաթմէրարըր պի-
րիս, կէօզ իլէ Գուշ — Թու — Վիլիս արարըզ-
տան անրա, զօշարազ մեղգումուն էանընա կի-
տիպ : դուլըրնտան աղազ պիր գաշ քեյամ
անլըրի :

« Գէն մի, — անչի պաղըրըր լազ, գաճգա-
ճա իկ կիլէրէր — քի՛մ պիրի քիթին մասխա-
րալըջ արը պու . . . »

« Իրտմէրար լմէրարտէն մերգումուն պիր գաշ
գաղըրար տաճա տէլըր, վէ օլ վազմէ, Գուշ —
Թու — Վիւ իւզըրինտէ, պիրտէն պիրէ էրէյիճէ
պիր էտրի պիճաղարիլի աթմի միշաճէտէ օյունու-
մայա պաշար, վէ ուշարա իտ ճէվազ օյարազ,
․․․ րէք պիս, բէք պիս . . . շիմիս կէրիլիմ,
տեր, — վէ մերգում գաբույա տողրու պիր գաշ
տարմ պրը : »

« Վէ՛ տիր օ լապ, նէ՛ վարար : — անչի սիւ-
ալ իտեր Բէն Գապանալ լմէճայիլըր իւզրէ :
— Է՛ լմար կէրիլիմ պէն . . . տիլ պէլիմ կէ-

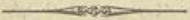
(1) Գու Գեյիլըր — Էօթիլըր արըջ էլըր պիր արըջ արը
քի, քրտապատ, գաթմալըլ Տայթմազտէն ան կիւն-
լըրինտէ, գաթարալըր, շլլէթ մէպրի կիլ Էօթիլըր Էօթ-
իլըրի էէն անտաթարազ, զիլիլըր իլէ արազ արազ
կէգաթիլըրի :

րիմէ պաշտ պիտեմքն ի յագ խոնինդ, վէ ջուռու-
նուց պագրերը, — աէր Գուշ — թու Նիւ, վէ
ալեմ թմանի գարուտան ախար չար:

— Ըճայից, պու զուգուածն ուրիմ զէյա-
ֆէմ խարիմ ասնուա Տիւ իշարեմի եոգ խոի, —
աէր Տիւռուէն, — Տէր նէ Տալ խե, կէլիր շմտի
թէրարեն:

— Ի յվէմ, Էվէմ . . . աէր Աէֆիդ, — շմ-
տի, գամուրէյէ (էրբէր ջուռուճու) եալընրճա չըգ-
մալ տար, " աէր մէրուճմ Դարձ երբինէ կե-
չէն ասեմէ, վէ գոնիբրտան տէվամէ պաշար:

Նիւնի — Սուրէն Բոց — Բոնրմուտ սաղ կէնն-
տէն, վէ Բէն — Պագանալ սոլ էլինտէն թուժ-
տուրու Տարտ, կիթի օրմասնուա զըրրուլ սալ-
լանարագ, Տէրար նէվի մասխարաղար թնր
իմ մէք իւրէ կրեն, պիրտէ թէրարեն տիւն-
խանէ գարուտու աուր աջար, վէ Դաղ կէ պե-
տպէր տիշար չըգմըլ օլան ուշար, ածէլե ածե-
լէ վէ պիր Տէյէմէթի միւմէգէճճիրէ իլէ Աէֆի-
զին եանընա եազաշարագ, Գուշ — թու — Նիւ-
նիւն գուարճուտան տէյուտիկի միտիւ, մերգու-
մնին գուարճուտան տանի պր շէյ տէյէր, Բէն
Պագանալն պու զուգուած իւզէրիկէ թէնկի ա-
թար, շխտէթ իւզը պիր շամթամ տար պրու-
զըր, գարուտ սողու գոջար, վէ տիշանընտան
պիր լաֆիդ տանի չըգարմազըրն, գարուտան
տիշարը չըգար, վէ միւտաֆիդըր, թէ Տայիւրէ-
րինտէն նաչի, պուժ կիպ անա գարըրար:

Տ Ե Ր Տ Ի Ն Ի Ն Ժ Ի Ռ Փ Ս Լ .

Վ Ի Տ Ա Ն Ը Մ Գ Ի Լ Ա Ր

Բէն Պագանալ զիյաֆէլիմանէնն ուշարներն
արգասընտան կիտէրէք, թա մերաթիւնին աշա-
ղըսընա գտար իտէր:

Խանէնին գարուտու էոնիւտա պիր տրտպ
պէրէմէ քուէ, վէ մէրուճմ արագանն տէրուճնե-
տէ տանի, Գուշ — թու — Նիւ իլէ պերպէր,
օլ կի տամթ գտար կէվէլ, Է աթէլ մէյաու-
նընտա պէրէմէ քուէ օլան, իւշ նէֆէր քեսանտէն
պիրիւնին պուռուտա տանի, մերգուճմ կէօրիւր:

Աէֆիդ արագանն եանընա եազաշարգտա,
մերգուճմ աշար իտիպտէն տանր, Տէյուտէն տա-
աթընը տանի չըգարըրար, Դաղա խիմայէն,
Է իլէթ տիգէ պիր շարէք մէյաու մէրիթ . . .
պատէճու . . . կիտիլիմ, իլթէ կէլարտ, պե-
նիմէ կիմտէն կէրին անճար պու գտար տար . . .

Ի պրին, թէ Տի եէրտէ, գաւառ Քոյան չըղը-
մայարըր, զիրա գամէն պիլիմ կէօրիմիւլ,
տայիտան արագանն գարուտանտա օլանճար տար:

Աէֆիլ սըլաուորը պիրէն, քէնտույի արագա-
նն ինիտէ պուլուր, վէ գամէն օլ տաղըպա
գտար իմտիկ լարըրար իւզըրինէ, կիրի-
թար իլթիթալլ պուրուտան, Դաղըն եանը:

նա օրմարարագ, վէ մերգուտան պէնդի պոզուգ-
ուրուճմ կէօրէրէք, պաղըրըր, " նէ^օ տիր պու շե^օ
վարար, նէ^օ իսմէլորար սնտան, — պոթ իսմ
պէնի մաճպէտ ամճաշար . . . աէր Դաղ
թուժուգ պիր սէս իլէ, " Անն^օ մի, աէնի պա-
ղըրըր Աէֆիլ պիր սաալի սիլուգ իւզըէ —
Ի յվէլիմ, վէ Տէմտէ պիրիմիտիւնիլ նէ^օ կէնի, Տա-
նը շու պէն պիր բախա բեաղար ինպարալարագ,
մալաճաթ ինպարա լիբուտիմ մի խոի . . . օնու
իլին, լաթին մալմաճ, աւ, մերգուճ պանա, եա-
լընըր պիր տամթ տարին օրմուտան իլին, իսմէյա-
րուճ պու ինպար տէտի խոի . . . " սաաալ ա-
տէմ:

— Ը, Տաֆիլ Ըլաճ, պագանա լաղ, սէնին
տաճա օնու եանընա բարտ վարար, էօյլէ
աէնիլ մի . . . պարի շիմալքի Տալ օնու պոթու-
նա մաճալլ կիմիմ:

— Խոյր, պէնիմ պիր աչճէմ գամամըլ տար,
զիրա պուտան սնտա օլ պին Քրանըր վիմէյէճէ-
կին տանի, չամուշար մարիթիլիլէ պանա ին-
թար կիլմի տիր, շնմա, բախա բեաղար ին-
չին, Տիւ պիր բարա ետա իլէմէմիւտ տար . . .

— Իմտի էօյլէ օլուգտա, շարուգ կիտիլ մեր-
գուտա, սէնի սերպիսմ պրըպմար զըմնտա
րիճա ու նիյաղըր կալիլիմ, վէ Տէմտէ պանա
էտանէմ պաղա վէր աէնի, սէն քէտին կիմմ-
տի խոի, իլա քէնտիտ տանա թէրլիլ կիլտիլ-
տի, պէն պուտան պէնլէ օլուգուճ պիրիլիմ,
իւնըր կէվիլա պէնի կէօրիւլ սէյուտիտի, Խոնի
աճըրպ պէրճամէմ իտէճէկի իճիմիւտըն տիր:

— Աէրճամէմ մի . . . քիճմ, պիր մալա-
ճամիլիլար մը . . . պրալ Ըլաճըր սէկըր իտն . . .

— Տիւք տիր քի . . . Տէւ պիր շէյ օլանայա-
ճար տար . . . " աէնի պաղըրըր Աէֆիլ, քե-
տէրի աղիմ իւզըն, էլէրին պիր պիրինէ գամուշ-
տարարագ:

Պատէճու մերգուճմ տեր, " Ի պրին պուտա
պիր սրըր օլմալ տար . . . Օրա, մերգուճ
անա մաա իմիմի խոի . . .

— Ա պաղա մաա իմիմի խոի, լաթին կէօրիւ-
յորտու եա նա սըլ թուժմալտ տիր վաալիի, —
աէր թէրարեն Դաղ էլէմ իւզըն, — պէն ինպար
պիլիլիլէր պիրիմ, վաղա մտտէթ Տալու
իմիմի տիր, լաթին նիպընտա տար . . . Օլ
խուտուտա սալա մախալիլիլիմ իտէմէյէճէկիմ
տիր, զիրա պանա Տէր պիր շէյն քեամիլէն ան-
լալմարաղըրընա նիպըրեն . . .

— Ի պրին, գանն իտէրիմ քի, սէնին չըգ վաղթ
մաճպէտէ գալմալըրըն իլթիլիա իմէյէճէք
տիր . . .

— Փարալըր վիբմէտիլիմ թապիտա . . .
պէշ սէնէ միտտէթ մաճպէտէ գալմալըրըմ
ինպար իմէմէ քուէ տիր . . . " Ա է մաաալ քի օլ
գտար մէյալըր ետա իտէմէյէճէկիմ տէրընար
տար, տիմէք տիր քի, օլ գտար միտտէթ մաճ-
պէտէ գալմալըրըմ տանի ալթընար տար . . .

— Օ՛ք, նէ կէլաթէմ տիր պու, վէ էօյլէ պիր

Ֆէրքերէմ քի, տէ՛քի շարեւոր տակի միւրքին տէ-
սիլ տիր . . . տեր Աբե՛ֆղ կէլէրիլէ պաշտը կեղ-
լէյերէք :

— «Պէնի տէյիտ, Աբե՛ֆղ, — տէր թէքրարէն
Ճագ պէղպէմ միւլէէտաի՛ֆանէ պիր սեյլէ-
սի՛ն, — գուրայ կէլի պէրու, պէն անձազ
պիր շէյ տիւշնեմք քուկիմ . . . եանի տիմէք
խմթիմք քի, սենին շային ՚ն՛ ճէ օյաձազ տրը .
— Մէն պէնիմ ինն ետ՛ֆ իւրք օյմա . . .

— «Ի՛ն՛ սեյլէյօրսուն, սենին ինն ետ՛ֆ ի՛ն՛-
մէյէյիմ մի, աձայիպ, չըբըրու՛շար սէն . . . Լ՛ն՛,
նի՛ճէ օյաձազ տր սմար սենին շային, ՚ն՛ եա-
քաձազայն : Օտայաբըրըն իրիտնին տակի էշ-
եարընր սամաձազ օյազ, կենն իքի կեղ Ֆը-
քանգ թուկիմազ : Ա է կն զէյառե ետ՛ֆ խե՛ճէք
եկրիմիկ շուրար տրը քի, օյ գատար փարայար
տիպանէ կիպի սարֆ իմօտիկքան, Տիւ տէյիլ իտ,
ստայաբըրըն բերաւընր տակի վրեմտիյաք, նա-
սար քի շինտի իւ շըբ օյրձուձուղ վարտըր . . .
վէ տիմէք տիր քի էշեալարընըն սամբըրպտա
կէթիլէ՛ճէկի մէպազ, պիպէ պիր պիւյիք եարտըմ
խե՛ճէյէճէք, վէ Տեմտե մու Տիւ Տիապէ տա-
կի գոյմաձազըր . . . շեւքի պէն սենի, պիր փա-
րապղ, պրապղ պիտէ՛ճէկի : Ա օյգաս պէնձէ
քէնտիմ ինն տիւշնեմք քէտեր իմթմէ, շին . . .
քի, մայիմ եա, Տիւ տէյիլ իտ, մա՛Յպէտե
պէնի պէտըրըր . . . լաքին եա սենի . . . նա-
սըլ կէ՛ննէ՛ճէքսին :

— «Պէտէ շէյիլէրի էյիվէլիտե՛ն տիւշնեմի պէ-
րազ իմթէք պո շէյ յո տիր :

— «Ի՛ն՛ եա, իշմէ շինտի սանա սորարըմ, եա-
րըն քի կիւն սեն նասըլ կէ՛ննէ՛ճէքսին, — տէյի
պաղըրըր Ճագ :

— «Ի՛ն՛ եարաձաղըմ, շաշոզ գաղաձազ տէյի-
լիմ եա, էյպիտեմ վէ սայիր պաշազ ու՛ֆազ թե-
ֆէրքերիմի սամթըրսուն սմար, թուկիմն փա-
րանըն նըպիընր սանա կե՛ննէ՛րբիտ, վէ նըսֆը-
նր տակի քէնտիմ ալըգոյարազ, Տէր նասըլ օլսա
պիր գաւ կիւն տա՛Յ կէ՛ննիրբիտ :

— «Ի՛ն՛ ինի, լաքին եա մտա՛ն սմար, եա
մտա՛ն սմար :

— «Մտա՛ն սմար մը . . . Տա՛ . . . օյ վաղթ-
աս . . . պիլմէմ, օ՛ֆ, աման եա Մէպպ, պէնձէ
պէն ՚ն՛ եարապիլիտիմ քի, սանտան ՚ն՛ սեյ-
լէյէյիմ . . . մտան սմար պաշալըմ, Լ՛սա՛Յ
քէրիմ տիր . . .

— «Պէնի տէյիտ, Աբե՛ֆղ, — տէր թէքրարէն
Ճագ, պիր էլէմի Տիլիտուդ կէ, — իշմէ շին՛
տի . . . սանա օյմն մա՛Յապիլիտիմ ֆարգ ու
Տիա իմթէ քուկիմ . . . զիրս սենան ալը սիւշ-
ճէկիմ ինն, Տիլիտուդ քարէ քարէ օյմապտարըր . . .
շու սենին պոնտան սմար ՚ն՛ օյաձազըն իւզէ-
կիմ տիւշնեմքսին, իւզէրիմէ պիր տիլթիմէք
քէննէ քուկ տիր . . . — Պատէ՛Յու Ճագ էլիտն ան-
նընա կե՛ննիւրտիքսին սմար իլալէ խեք, «կե-
թի՛ օյթուտուն շինտի . . . պիլիմ խարաղըրըզ
տէյիլ պաշազ պիր շէյ, իլա շու սայիմա պի-

լիմ, « Լ՛սա՛մ սէնտէ, պու կիւն եկէլիմ ինն իմ-
տէ, էյպիլիմէ եարմատա Լ՛սա՛Յ քէրիմ տիր, »
տէյերէք պիւլիմն պիւլիմն վաղթիտիկ պիր
Տալաէ պուլունմադ պայն օյմու, տուր. լաքին
կէօրիյօրսուն եա, եարմն տէնիլէն կիւն՚ն՛ գա-
տար շաիուզ կէլիր եէթիլըր իմիշ : Պիր տէ՛ֆա
պէն մա՛Յպէտէ կիրիքսին, վէ սեն տակի օյմնձ
ու՛ֆազ թէ՛ֆէրքերիտ սամթը, վէ փարապըր պի-
լիտիտքան սմար . . . շինտիք Տալաէ նապ-
րէն, շալըմայա տակի իզթիտարըն պուլունմա-
տըրը ալիքնար տր . . . իմտի, ՚ն՛ եարաձազ-
օյն օլ վաղթ . . . իսթէլիտիտն սենին ՚ն՛ եարա-
ձաղըն պէն քէնտիմ սեյլէյէյիմ սանա . . .
օ՛ֆ, սեն պէնի ունապարազ . . . »

Ճագ շու սն լաղըրըրըր սեյլէտիկիմէ զան
խեքրիտ քի նաիմ օյտազուձանն, դազազ ու
մէյիտիլիտէմ իւզէ պաղըրըր . . . « Է՛յ Լ՛սա՛Յ
պէլապըրըր վէրսին, էէկիւր պաշում պու պէլա կե-
լէ՛ճէկիտի էլվէլիտե՛ն պիլա խոթ, շինտիք գա-
տար էյլէ պիր պաշը զալարըմար իւզէրիտե՛
քարէ լաղա խեքսին : »

Աբե՛ֆղ, Ճագըն սեյլէմէք իսթէլիտալ սեյ-
լէյէմտիկիտե՛ն, գաղպիտէ գաղտըր պիմ վի-
մէ քու օյմն պիր միւլա՛Յազարմն ֆարգ ու ֆէ՛Յ-
միտ փարաղըման, մերգունն պոնտան սա-
րըրըրըր պիրը, կէրիլիմ իւզէ տակի շէյլէ
սեյլէր . . . Սի՛մ, պէն մի պաշապըր սեյլէյիմ
. . . Լ՛սա՛Յ իմթէպին, զիրս, պէն տակի թըլա-
ղը սենին կիպի, սենին գատար սեյլէ քու օյտու-
ղումն, շինտի զէյառե Տիա իմթէ քուկիմ :

— «Ի՛ն՛ եմմա, նասըլ կէ՛ննէ՛ճէքսին . . . զէ-
վայը Աբե՛ֆղիմ, նասըլ կէ՛ննէ՛ճէքսին :

— «Վ՛ իքիտիմ . . . օյ վաղթ պէտէ գայրէթ
ու ճեարէթի կէ լաղարազ, էլվէլիք կիպի կիւն
կիտեր գըլ գարմաշըմա պիրիքան սմարու-
րում . . . պիրիքան շալըրըր, Տէր նասըլ օլ-
սա պիր էլմէմ օ փարազ շոյարա պիլիտիմ . . .
Վարուտան տիշար շըմամ, վէ շըգամ տակի
անձազ սենի կէօրէյէ կէլիմք ինն շաղարմ . . .
Լ՛րատան պիր գաւ կիւն կէտիքան սմար, մըր-
գում մալա՛Յամիկաք, սենին ՚ն՛ պին Քրուկ
վիրէյէմէ՛ճէկիտի միւլա՛Յազա խեքրէ, թապիա-
թիլիտէ սենի մա՛Յպէտէն պրապարաձազ տր . . .
վէ օյ վաղթ գատար, պէտէ սմարուզ տիքիշ
տիրմէն ալըմըլ օյաձաղըմ . . . էվէլէ Լ՛սա՛Յ,
կէօրէ՛ճէքսին . . . վէ սեն տակի իշմէմէն ալը-
նաձազայն, իշմէ օլ վաղթ, քէտի էլիլիտիկ
եմկիլիտ, վաղաս ֆարգըմ կէ՛ննէ՛ճէկիկ, լա-
քին իսթէմ եարաձաղըր . . . պուլարըն քեաֆ-
ֆէտիտ պեր թարաֆ օրուզ . . . թաղտիրտե տա-
լի, ալմըր տարր բէք պէն սուրէթիտ էյլէնմի
օյմամըրտա կանրըրտա քեաղ գաղաձազ տր . . .
Տալ պու քի, պաշապարտան ինէլիտ, տա՛Յ
միտառէթի էօտիլէրիմէն, զէվէ ու սե՛ֆա ՚ն՛ իւ-
տուկին թանրամարըր տր . . . Ճագ իթիմառիլ-
լէ սեն պէնիմ լաղըրըրըրում, պէն սանա Տէր
նէքի սեյլէր իտեմ, Տիւլալէտէ սա՛ՅՏ տիր . . .

Պառ տերտանն պէն բեր շօք իմմիջնատէ իտեճե-
կիմ տիր (Փայտէ չարամազ) : Իջկեր պէնն
անվեր իսնն, զերբեճէ ետքի իւզդե օրմա, իշնէ
սանա շինտիտն խաղեր զկրկրիմ քի, սենտն
պաշապ պիրիտինն սեյվեքանն իտէ : Կօրմբլին
եկեզ տեքնա իսպիմն թմախարք :

— Գունազալ պէնն . . . — տեր Դազ կեպերի
եռա իւն օրմաշ ցուտաշ : Տալտէ, — ինսնըրմ
սանա . . . ինսնըրմ սանա . . . սենն զատերինն,
պանն եննտեն զայրէթ ու ճնաթէթ զրմեքան
բրբեր . . . Տեմ շինտի իշնն վէ Տեմնն իկրուտի
իշնն . . . Տաղզնն վարար, էվէթն, եա ենն
եկնի պաշանն շարազ կէննանէ զայրէթ իմ-
մէլիդ, վէ ետա . . . պազա Արտենն պր
սգա քեօնր թէլրմիպնն միւրաճաւմ իմմ-
լիդ . . . զերա, կեօրեյրաւն եա, — տէյի Ի-
լազն իտեր Դազ եալաշ պր սեա, վէ տիմ-
բուշնն պր սեյվէլիշ կր, — պիմը պյանն պե-
րու . . . պէն պր շաի իմէճեճեճեճեճե պուրու-
մապտէյիտիմ, լաքին շինտի պրմազան վէ աղ-
լիմը պաշանն պրմազանն . . . վէ ու կիտիշ-
միզն սնտո ներքերաք գաթար զերճեք օրու-
ղանա, շինտի կեօրեյրմեքանն . . . (Ու Տալտէ
գաթարըրմ, վէ իտարաղըրմա թիւքեճեթիկ
թագիրտն, նէ ետարաղըրմ պէն, մազաղ-
լաճ խորաղըրմ տաիի իրմիքեպա իտեճեկիմ իՏ-
թիմապտէ տեյլէ միտիմ . վէ քեզպեր սեն նէ
օրմաճապոն . . . թապիտիլի պր . . .)

— Օ՛ք, Դազ, պանն քօրգու զրմեքանն,
սեյլեմ եյլն լաղըրալար, — տէյի պաղըրը Սե-
ֆիլ, Գուշ — թիւ — Վիտինն քեթանն գաթի
տերք, — իշնէ պէն քեթան թագիրտան, զըր-
գարնաղըրմ եանրն կիտեճեկիմ . . . պերա-
պեր շարաճաւար . . . վէ զայրէթ ու ճնաթէթ
ալաճաղըր իշնն, սանա ետիլնէր իտերիմ : ”

Ինն Պազանա՛ր ո՛ր անտ պեղպիմ խալտէթ
իւզդե սեյլեմքանն, մաթազա քեթան զատե-
րինն ինրաօրմա պուրունազ իշնէթիքրնտէ
պուրունազանն օրուզ, վէ քեթան զպպի իտէ, Տե-
նուզ քեթալ տերճէ ֆէնաղզա եկեզ թաթմաշ
օրմաղըրմանն, տաճա պաշա նիւշէր միտի-
լու, անճազ դարաթէթ ու սեֆաթէթ քեթանիտն
թաթիքըր քաթանիտն սաթմալարն եօրը ու սե-
պեյ օրմաղըր իտէ, շէյլէ քի, պու ճիւտէ իլն
տաիի, մեղուճ աղա պր նէլէթի խալիլն ու
բեաթիլէյն, վէ վարա գաղմանազ Տեֆիտինն Է-
սիրե օրմաղըրմանն, տալիմա քեթան զպպի տաշ-
ղալարն իմաթմ իմմեքան, վէ պիտանն ա-
ւելճ, Դազըն օյ Տեկիլեմաթի Տեպեճեկի Տա-
ւննի կեօրեյրմեք, զպպիտն տաճա զիյտան պր
ետերն աշ ու սեֆա Տիս իմմեքան իտէ . վէ
Տաղըրմաթնն օյ տաղըրալան, Մայնեօրմն եանր-
նա կեօրեք, օյ սնտո կէրլի վէ պր սեմբէ
վիրմը օրմա շարաճաղըր կեօրեճե պարազ,
թերըրտէն եվէլքի կեօրեճեյն, վէ եյլն պր
եանր քի, գամեն, մաճուտիլէթի քեթա-
միլ սեպեպիտանն, թեճաթիլ իմմեք քեճ-

տիտ իշնն միւտիլի օրմաշ օրուզանն պաշ-
պա, խալի վազմտան պերա, օրշ վէ ախ-
րա քեթան քեյլիլն կէղմէյն, վէ խալիլ իւզդե
եկիլիդ իշնի եալաճապա աղըրմ օրմա ճեճեթէլէ,
տաճա զիյտան միւշքիլ վէ թեճաթիլ օրմա-
մալ պր մեթեճեպտէ կեօրեճեճեկիլ տերքեթ
քեթն տաիի, Տեր նաղըր օրա, տաղըր ու իրմիքեպ
իտեճեկիլ զմիտիլա, քեթաննէ կեօրեճե ինքու-
յեթի պուրունազանն, պր տաթէթի սատ-
տիլաննէ վաա վէ ետիմ իմմեքան իտէ, Մա-
Տեզա, Սեֆիլիլ խալալ իմտիլ շու ետիլիլ-
լէր, Դազըն տերա՛ տերուննի թեկիլն, վէ գալ-
պի պր Տաղըրիլն միւտիլ Կէրէք քան իտէ,
շինքի մեղուճ Տեմ սաճա ֆիլրաթն վէ Տեմն
էճիլ զեմեթն պր աւեմ պուրունաղըրմանն, օյ
անն գաթար, քեթանի աղըրմըրա վերմը օլ-
տաղու քեօրքըր վէ ճեճաթն սեյլնն, կերք
քեթանտէթն վէ կերք Սեֆիլիլ, տա տաղըր
վարմալ թեպիլիլէ գաթար, սիւրբիլիլիլ
կեօրեթեճեկիլն, շէճալար տրալեթ իլն, լաճա
կեօրմեքան իտէ :

Չալաղըրման պիրիտի տրապանն գաթարու-
նա վարաղըր, Դազա ինիմապէն տեր, Վ՛լ-
լաղըր, անճազ պէշ տաղըրա տաճա վազմի-
միլ գաթիլըր տըր, իտի շաթուզ օրուզ, պեթի-
րիլիլ սեճաթիլիլիլ :

— Տալտէ մաճապապէմ Տալտէ . . . զայրէթ
ու ճնաթէթն ալ . . . — տեր Դազ Սեֆիլիլ :

— Ինն ետքի իւզդե օրմա . . . պէնն զայրէթ
ու ճնաթէթան պի գուտար պուրունաղըրմ տըր
. . . օյ պազանն ետիլէթի քեթանիլ իւզդե օյ-
պիրտինն . . .

— Ը իտի սեն, արթաղ եօղարույա զիյաթե-
թէ կի՛թմէյեճեթիլիլ :

— Խալըր, Օ՛ք, խալըր . . . — տեր Սեֆիլ, — Մը-
թըր պունտան սնտար ճիւտիլիլ ու զիյաթիլիլ
պէնն իշնն, տեճեթէճեկիլ Տալտէ տաղըրալար
սեղաղըր :

— Օրմանն Տեր պր մաթարիթմանն պեթիլ
էաա օրմանու պիմիլ տր . . . շինտի պէն կե-
տիպ աշաղըր պր ուշազ շարաճաղըրալար, թեճե
եկրան պիրիլ պերթեմեթիլն իշնն խալիլ կեճե
տերիլիլ, — տեր Դազ, — վազա շինտի ճիւտ-
լիտն թեճաթիլ իտեճեթ տր, լաքին գաթար
եօղ . . .

— Պարի Տիւ տեկիլ իտէ, պիլիմ էլի գաթար
պերապեր կէլպիլիլ իտէ . . . — տեր Սեֆիլ, —
վէ մեղուճ սատմիտն միւտաթան իմմեթի իՏ-
թիմապտէ տր, շինքի աղպեթեթա, պու գը-
թաթիլ իլն Սեմ — Իկաթիլն (1) կիտիլն կա :

— Տօղու, պէնն սեյլնն պեթապեր կէլմք
լիլիլ մեղուճունն մաթմաթմ իմմեթի միւտ-
տեկիլ տր, լաքին թապիլիլիլ տրապանն ի-
տեճե պիլիլ իլն պիրմեքան պուրունաղըր տըր :

(1) Գաթարույա վէ թաթիլիլ օրմա թեճաթիլ սեֆիլիլ
օրմաղըրա միտաթան պուրունա զաթար մաճապաթեճե-
կիլիլ տեճե պիրտինն :

տիւնք ք տիր թի, մերդուսն նեղաման, քննախ
 Հայրնիկ տայիր, Տիւ պիր լազրուոր համեմեմնե-
 կից . . . Կտակ . . . միտատեմի համիրմուտ, իք ք
 տեմա գարազ սանա աղբընն պիր շէյտե սեյլե-
 մք ք խմեթրիմ վե սեյլեյիճեկիմ շէյ, եա ճե-
 նանեմ Վեֆից . . . պեմնե նե գատար էրդե-
 միյիկեմանն իս, սեմնե տակի օյ գատար էրդե-
 միյիկեմանն պոյուսուող քուսան, սեմանն շունու
 տակի թալոյդ իսեթիմ քի, սեյլեյիճեկիմ իյի
 տեղգամ իտակն, եանի տիմք խմեթրիմ քի
 — աէյի իմէրարար լազրուորն յապ, իմեմ
 քննի վե միւսեար պիր սեյլեյիճի ին, — պու կեմ-
 տեն իմէրարն իյ իյեմէյի պաշամարն . . .
 իմէյի երամ շարշմանն կիմնիյի վե միւսե-
 ֆանիսըղոց իւղերնն տիշեմնե, գարար եոց
 . . . աղբի իցՏար իմէրատուս իտերեք, պու
 նախիճմեթր իմեթէյե պրազմա, ետես շեմո-
 քի իմեթրիմ շափոց ունաուարուն, նապր
 քի պիզպեմ, քեմանն տակն սեյլեյիճուսն, տե-
 միր իմպնուս տեյիլեթր տեմիլեք, արատան
 մաղըմ կեկեր իտ, շիմոթի նէյիկիմի իճաք ի-
 տեմնայն, վե օյ մաղըմ սեմ տակն, նիշե վե նի-
 շե պեւայտիմ ու պեւարե գրգար միսիլու, քեմ-
 ոյ գարարնը, քեմաննի Տէրք իմեմքերտե գը-
 լարան . . . անլարարուն եա էրդեթիմն նե տիմք
 խմեթրիմի . . .

— Լվեթիմ, անլարում սեյլեթիկիմ . . . — աէր
 Վեֆից գրգարարագ, — արքին պեմնե էրդէ պիր
 էամր իւղեր եաշամպանն իտ, էոյմքր տաճա
 եկիւս ար . . .

— Սէ սեմնեմ պու պապտե Տազգըն վարար
 . . . յեմքի օյ մաղըմ անլարան եա, — աէյի ի-
 լալմ իտեր յապ աուրումն վե իմեթուց պիր սե-
 ին — էոյմք ք իտուսուսան . . . պեմ տակի սա-
 նա արգատաճ օրուրմ :

— Ս իտուսուս պեմիմ էմէլ էրդեպիմ վար
 ար, յապ . . . — աէյի ճեմայ վէրի Վեֆից պիր
 նեյիմ Տալեթիմ իմեա իւղեր քեմանի մաշգուսունն
 պոյունն սարըլարագ, վե պապեճու մերգում
 մաճգուրիյիեմ իւղեր իլամն իտեր, — կեթրիյո-
 մուսան գանն իտերսն թի, շու Տալի տեճեթիմն
 կեյիմ վազուեմն էրդեթիմն գապիմ շէճաեմն
 իմեմքտե իտի, շեմքի օյ գատար սեֆիմ վե ճիւն
 պիւշ օրթմարնա, սեպեպիմն պիլեմտիմ Տալ-
 եմ, պիր էեթր պեթմ Տիս իմեմքտե իտիմ . . .
 վե գոթր սաշնուսա շարպար իշնեքտե ի-
 տիմ . . . իթիմի պիրտեթր քեմնէյի էեթր իմե-
 ղիմ իմիմն տէյի . . .

— ԼՅ . . . գոթրարն կեյիմէմէկիմ թիմ
 պիր, — աէր յապ տուրիսն պիր Տիլեթիմ ին
 — էկերն գոթրա կէլը կեթիշը իտ, Տիւ տե-
 մր իտ օյ մաղըմ քեմոթ քիարարն տակի գա-
 գանար, վե ետես գազամարը տիշեմնեքտե
 գաթիմուսը օրուր . . .

— յապ, սանա անճապ պիր լազրուոր վար-
 ար սեյլեյիճեք, եանի տիմք ք խմեթրիմ քի,
 սեմնն ին պիրտեթր կերք եաշամպ, վե կեկեր

էոյմք ինն, տայինա Տազրե վե միւթմաղրե
 պուսուսուգումա պիլըն օրուր :

— այտե էոյլե իտ, սիլեթը շու կեօլեթրին, —
 աէր իմէրարն յապ պիր կիմեթրապ շեմախիզ
 թի, — Պու սատարարն էտերիտալե շունգաճա Տա-
 թերեթիմքտե պուսուսուգամ . . .

Պիր գաշ տազրա սմրա, մերգում պոթե-
 լուրար մախուս պուսունն մաճարսիտանն յե
 կիտեճք օյմար Տաեպիլե, տղաննե մախու-
 րա գըլաֆէլիմնն սեյլեթիմնէկիմն, արապա
 յազըն քերարարն օրուրա խաննին երուսու-
 կե տըր :

Վեֆիցն շու Տալեթան միւսեմպեմ վար-
 արագ էրդէ շէլըր վարուրար քի, իմէրար վե
 իմէրար սեյլեթիմնէլըր ճալիլ տիր, գամեն սեյ-
 լեթիկիմիլ իմէրրիտ պիրլե, նէյան իտերից
 քի, իշերեթր քեմար օյան նիգամար լազրան
 գաճարա կեկեն նեմայիմն մեճաեմտե պիրտի
 տակն շուսար քի, վեթիկն իշնիլըրե, իշնիլըրն
 կեկեմէլըրն քիֆայեմ իմեմքտե պտ սիրլը :

Իշնիլըրեթրն թիֆայեմ իմեմէկերմանն նա-
 շի, նեկ միւթեաաաա կեճա վե թալե գըլ-
 ար, քեմանի կեկեմէլըրն ինն պիր շարե արա-
 մայա շըրըշարըլարնա, իմպիմիլե, էոթե-
 քիլե պերթիլըն, իմպիլեթն ու արեագա արը-
 արմայա, վե պիման — աէյճ արիպար ֆիստի
 սաճիպէն օյմայա մեճարթ օյմարա արըր :

Իշլե գրգար, պազն քեման մաշգուարն-
 աան ճիղի պիր միարար փարա գորպիմը, վե
 քեմանի էլըրի եմէլի տակի սնա իլամն իտերեք,
 կեկեմքտե տերլը :

Վերգումէլըրն պազըլար տակի, մեմը
 Մայեկեմին գըր գարնապի կիլիլը, պիլիմն
 պիլիմնն ին կեմն իմէր ին, կիտիլ քեման
 պեյեմիլըրն սատար ին, էկերն քեմանիլըրն
 պեպեմն յե գուսեթիլըր վար իտ, պիրտեթր
 եաշամպա սարար, վե իշնե օյ մաղըմ եանի
 զեյի ու սեֆա վե իմեթուց եանարնա, պիր
 ալարուրը իլեթի ճիզամնա տիշար օրարագ,
 զեմալըրար, էոյլեճ խարայ օրուր կիմեքտե
 տիրլը :

Տաճա պուրար ճեմիլեթի զեկերի կեկերն վա-
 զեթեպիլըր իմպիլըրմ սեպեպիմանն, սարը-
 լարնա էՅլը ըրըլը, խմեթամեմ, վե մաճա-
 պիլեթիլըրն տերլըր օրուրա թագարտե,
 մեճարթ թարիլը խարայիլեթիմ իմեթեճաճ
 իտն միւթեաաա պիւրե իշնիլըրն, պիրնեթ
 աերեճաե պուսուսուար արըր :

Իլըրեթան նիլըրն տակի վարուրար քի, քեմ-
 տի մաշգալըր, խալե մալըմ էլլեթիլըր քեյիլը-
 րի իմեթիլըրտե սմրա, գըլըց Տալեթան,
 փախեթը Տալեթն կեպիլըրն կեպիլըրն
 տե, զեմալըրար իմէր ին, պիրե թարաֆ
 էքեթեքտե տիրլը :

Պիր թագարար տակի, քեման մաշգալըր

իլէ, տիմանճէ, վէ սայա ստանուտ տիշինմ-
 յերէք, խրաթ խզըն իմարը էլզամ իմտիքուն
 ստուրա, մաշուղարը սուրղարընը մաշպետե ալ-
 մադատ օրուողարքուն, պիտարէր Տեմ կա-
 յընը պիթէս, վէ Տեմտէ կէշնէճէք Տեւ պիթ
 միտարարը օյմայարագ, մէթբուք պիթ Տալտէ գալ-
 մագտէ տիրէր :

Սէ կէշերնուն պարը էլլէրէր տաթի պուլուն.
 մագտէ տիրէր քի, տայիմա քենտի երկրք վէ
 զարթեթիթիթի Տըթի իմմէքտէ օրուողարքունան,
 պաշարքնա էլլէր պիթ գազա կէտիթտէ, ինքրա-
 րէն շարջող կէշնէճէ պաշարքունա տրըրա . . .
 լարին պէշլէրէրն սայարը բէք ալ տր :

Շալ պու պի պաշարար . . . կէրէք սեթա-
 լէթ ու ֆէտարէթ, վէ կէրէք գօրջածա վէ ինէն-
 պիլճէ պիթ էամիր կէշերմէքըք գաթրղարըր-
 յա սիւրիւքէնէրէք, աղբպէթիթար կիտիպ կիտիպ
 կիրտարը բեղպէթ ու բիւտպիթ տիշնէքտէ
 տիրէր :

Մարն, պու Տիմէ, էոյրէրէրն օլ բեղպէթ-
 լէրնի սայարմագտան զիտան, աճընմարըր
 շինքի, օլ Տալէ տիշար օյմայարընը պիրնճի
 վէ գուլէթիթի սեպէպի, եա գալաւտարըր իւճ-
 րէթիթի քենտի թէտայիւղէրնէն քիթպէթ իմմ-
 մէպ, վէ ետաթա արտան պիթ, պիւմիւնն պիւմիւն
 էշիթ գալարար օյմագտա տր 1) :

Շու կէշերն վէ իշնիկէրէրն Տիւնի նիլամ
 թաճարունա օյմարունն պաշա պիթ ետէֆնէկի
 նէթիթիթիտէ շուտուր քի, էրէրէրէր Տազգընտա
 տէրքերը օյմա իւճրէթ աղլըրնունա պաշա, մէր-
 գոււլար, քենտիկէր վէրիկէն իշնէրէ գարշէ, վէ
 Տեման տայիմա, պիթ նէֆի իրրաՏիթէթի պե-
 մէ տաթի իրազը իմմէքտէ տիրէր :

Սէ պունուտա սեպէպիթի անլամազ բէք գօ-
 լայ տր :

Մանի տիմէք իմմէրիլ քի, աճնէպ իշնիկէր
 բէտա իշնէրնի, շէպ ու զարթեթ իզըն իշնիթ
 լէր նիլթիթիլէ, կէրէք իշնէրնի Տիւնիթի տե-
 յիշնիթիթիթէք, կէրէք շէրէթ ու իթիթիթարա տա-
 յիր միքրեաթիթար օյմարագ, կէրէք սագամ
 վէ քէթիթիպ տիշարիթէրնուն, վէ ետաթա պաշ-
 արունա սայիթ պիթ գազա կէտիկիւնտէ գալրիյա-
 բագ, կէրէք իշնիթիթիթի իշուն Տարը օյմա
 քեթարուն, քենտիթիթի իշնի տաթի պիթ սէՏիմ
 շըգարըրարագ, վէ կէրէք, խայիմա սենէկէր լա-

լըտղարան, վէ պի թագամ օրուգրան ստիւրա,
 Տէր Տալտէ թաճամ իմտիրիթէրէրէրն տայիթ
 պիթ իմիա կէտիթիթիթէրէք, ինչլիլ ու թէրիլպ
 օյունմագտէ մի տիրէր :

Խայր, միլէթ ու Տիքիմէն իշնէրնուն, ա-
 մէլէ վէ իշնի կիրաՏիթի իՏիթիթարըր ետաթա
 Տազուղարըր զընմուն, պիթ միզպիթիթիլ, վէ
 պիթ պի գալպող միշաՏէտէ օյունմագտէ տր :

Մանի Տիմէտէն պիրիտ օյմազ իզըն, եալը-
 նըզ պիթ գօլ սանամ մալէթի իշնէրնէ պիթ գաշ
 սեօճէթ իտէրն : շէոյլէ քի, տէգաթիթանէր-
 տէ ետաթա տէմիթիթանէրնէրէր իշնիկէր վէ մա-
 քինաճըրը, տայիմա պիթ վարըր գաղանք թաթ-
 լամար, վէ պիթ տէՏիլմու շարիտ թաթի կէ-
 մէլէրի գազա վէ թէճիթիթիթիթիթի տալտէ պի-
 լունմարղարըր Ետնի Տէնիկէ կիտն սակիթիթուն
 սաՏա զիտան օյմարագ, Տէր կիւն վէ Տէր սա-
 ամ, Տարարըր մախթարատա պուլունտազու
 իմագարտէ տաթի, մալէթիթ իշնէրնուն նա-
 տիր իլ շեմալ մայլամամար իզՏար իլլէմէք-
 տէ, վէ կէրէք սանամ վէ կէրէք պիւնանէր ալՏէ
 մէտիլք ու միլէթէ, խայիմա սենէկէր, բըլ
 ու սաալ իզըն, վէ իմիրալ գալուլ իմմէլ սու-
 րէթտէ, իրտիթէ իմմէքտէ տիրէր. նիլէ տե-
 ֆայար իզ, եա պիթ գազան թաթլամար իրշ-
 միւն ուղղարագ, վէ ետաթ պիթ մարքինանըն
 տէմիր տիշլէր արաթընտա էղիկէրէք, Տէլաթ օ-
 լուլ կիթիթէքտէ տիրէր :

Ս ագա, շու ստարի զերիթի իմմէկիթիլ
 սուրէթտէ, ֆապրիթպարտա պիթ գազա գաՏուր
 կէտիթտէ, սագամ օյմա մալէլէ, Տիթի մաՏա-
 րէպտէ իլՏար շէՏամ իտն սապրիթ իմմ
 օյունան միքրեաթիթամ միտալի սուրէթտէ պիթ
 միքրեաթիթամ վէրիլլէքտէ տիր : վէ շու խուսու-
 սուն մաՏէ շայան պուլունտազուտա իրքար օ-
 լունմալ, լարն նէ՝ ֆայիտ քի, օնտան պիթ
 մէնֆաթամ Տարը օյմամ : Մճէպա սագամ ու
 պիթագամ օյմար, թէգալալէրն պուլուն-
 տազարըր պիտարիթանիթէր մի նազ օյունմագտա
 արըր :

Խայր . . .

Միքի մէթ ու միլէթիթ իզընիթիթիթանէն օյ-
 մայուլ, վէ ֆապրիթ սաՏիպ տաթի իտնիթ ու
 մէրՏալմէթիթի պիրիտ պուլունտազու թագար-
 տէ, պիտարէ մէՏուր Տ սագամ տիշնէն իշնի-
 լէր, շարջող էթմէք ֆարարը շըգարամարղա-
 րնուն, աճ ու թագար, պիրթ քեօշտէ, է-
 ճէլէ գուրպան կիթմէքտէ տիրէր :

ԿիՏայիթ, պիլ սիւալ իտէրիլ քի, սանմն ու
 Տիւնիթիթի Տազգընտա քիշաթ օյունմագտա օյմա
 օլ իՏիթիթամու վէ տէպտէպիթ սերիլլէր վէ զէր-
 նէթ ու զէլաթիթիթէրէ, աճէպ օլ թէճայիթիթ
 շայան գունաշարըր թօլույան, օլ պիտ կիթի
 ֆարղույան սիլաՏարըր ետաթ վէ եալրղայան,
 օլ ալթուն վէ կիթիշ գալպարըր իշնիլպ մէ-
 տանէ կէթիթիթ, օլ ֆիշալիտէն վէ ապաՏույան
 միթիթիթէլ շէնա վէ ալանիթ օյմա վէ իշն-

(1) Թ. Թերանան տիզամթ ու միթիթայուա շայան
 պիթ թէճիթիթամու շէնա ճատար քետարմիլ իտէ, օլ
 գաաթ տաթի սաՏիՏ պուլունտա շա պիթ գաշ սաթըր-
 արըր օյմարագ :

Սարնի իլլէթ իզըն : իշ իշնիթիթէ գազ օյունմալ օ . . .
 իտն իճի շըգար Տազգընտա պիթ շէն սեթիթէք իմմէ . . .
 իմմէլ : կէրէ օլ գաաթ տաթի պիտա կիրիթիլ օլ . . .
 ու ետաթ : օյունմարըր զիտանտէ կէթիթիթ մա- . . .
 ճիլ գուր իտէ . . . Մարն անիլ շա գաաթարըր . . .
 տէգաթ վէ պէտա իտէրիլ քի, էն զիտան ուլուն . . .
 օյմա պաՏուր վէ ետաթիթիթի թիթիթարըր, ֆու . . .
 գարա զընմուն էն կիթիթիթիթի . էն զիտան իշ . . .
 վէ տիթիլ պուլունտա օյունմա գազ իտէրնուն, քե . . .
 մա Տէլալի իՏիթիթի վէ շէՏիթիթիթի թօլարըրն տի . . .
 շիթմէքտէ տիրէր : Ետնուն թէրէթմէ տիր :

յին, վէ օլ կեօղեր գամաչարբըն լծաչարբ, պիր Տիւների լիմաֆէլմ ու գարաֆէլմ ասար իւղբ, մաւնեյեր իւղբերն սմուրթատար, աս Տիւն մէՏարէն իշխիլբուն ստիտ պօղարար, Տիւն տէյիլ իւն, պաղտ տէֆա, ստիլմ օրումնագտե՞ մի տրելբ, աւա շա . . .

Պիւրաբերիքն էօյիլ Տիւն լիմաֆէլմ Տիւների տայտիւնտ, ֆապրիկամ օրար միտնայր գագան մագտա, վէ միլէլմ ու Տիւն լիմաֆէլմ տախի, Տիւն տէյիլ իտ, բէնտի սերվէլմ ու լիմաֆէլմ լիմաֆէլմ, բէնտի շէրէֆիլն, վէ բէնտի լիմաֆէլմ իւրիւնիւնը քննր անէրէ պօղնու, պուլունարագ, ինիմիտար իմ մէքան օրուցլար Տարտ, բէնտիլեր իտ, աճ վէ տէֆիլ ֆաֆիլալար օրմալարան, վէ լիմաֆէլմ իւրիւնիւն պուլունարան, արղղարար Տիւն իւն լիմաֆէլմ իւրիւնիւն իւրիւնիւն իլէ, կիւճ պէլա կէճնիւնիւնք տէ տրելբ :

Պիր լիմաֆէլմ նաղր, բէնտի մէմուրիլն լիմաֆէլմ պէյիլն, վէ բէնտի ֆաճիպամր աղիմսի կղմկարանագ, ապաճգ աղբանէ Տարաբնամ տա պուլունար նիլն իմաֆէլմ լիմաֆէլմ, միգլբիւր ումուսի սերկիլերն էմմա ու էլուն փաղ իտէճեր օյան ֆապրիկալարան, պուլունար իշխիլբերն իւր արբիլունտ, գուրա ուտու իւղբ ինիմիտայ օրումնուց օրարագ, էն պէլա տէՏիլն լիմաֆէլմ ու լիլալամբր պէտիտար օրմալարան պիւրեր միտարարանն իսիլիլերն իտմէմսի, վէ ֆապրիկալմ օրարան տախի, բէնտի լիմաֆէլմ արան անտ, էօյիլ պիր աղամէլմ ու բէնտի մաճէլեր տէ, էիւր ԵՆԵՆԻԷ իղրաղ իմ մէլէ բէնտիլերն շայտմէ կեօրնանիւնէրն իսիլիլերն էմմա իւրիւնիւն պիւրեր իւրիւնիւն փաղ իլնմէմսի, լաղմ կէլմէ՞լ մի աճէլ :

Ու է պու պէօլէ օրուգու տրելմտէ, ֆապրիկալ ասՏիտի պուլունար բէնտի, էօյիլն բէնտի արանարար լիմաֆէլմտան, բէնտի ըրղ ու ստաղը շէփ ու զայրէլմի, վէ սանամբնագալ ու տրալմի սայեսիտէ, վէրիլ ինիմիտայ օրումնուց օյան իշխիլերի, ումուսի էՏարի նէպիւնէ փաղ իլն, էՏարի լիմաֆէլմտան շայան կեօրնիլէճեր միւրեմաֆէլմ ու իմաֆէլմ ասիլմ իլնմէմսիլէ, Տեր բէտ, լիմաֆէլմ ու լիմաֆէլմ փաղ, վէ նէպարմ ու ինսանիլնի մուճայ օրումնու պիր իլրիլմ վէրմիլ օրմա՞լ մի :

Ու փաղմ, շէտիլէ գտաոր անէր կիւրաճիլն մէլուսիլէլմիլն պատի օրմագտէ օյան պիր Տագալարըն մաճմ ու իլալէ օրմալ, վէ լիմաֆէլմ ֆապրիկէլմտ, էկրաբեր վէ ալիճնայան պիր նիլն իլըն իւրմաճիլը զլլլլլլ օրմար, վէ իլնմէմսի օր տրելմէ, անէլնիլն տախի, պիր մէմաֆէլմ ու շէրէֆ Տէփլէ ու խոտապըլար, տայնա իլի վէ կիւրէ իլնիլը զօրամայա շալընու գարիլմ իմ մէմսի, միւնաճէտէ օրումնուց մի :

Ե իւրիւնիլ օրարագ, ֆապրիկալմ օրար, նիլն ալ ու ֆիլրլեր Եօրմագտ, նիլն սերմայիլեր լիմաֆէլմ գոյմագտ, նիլն էպիլիլեր գոյմագտ, վէ պաղ շու Տիլն իլն իլնիլեր տախի իմմիլ

պուլունագտէ օրուգլարնտան, փաղա միւրաֆէլմ ու իմաֆէլմ Տագաբնտ, շէրան վէ աղն Տարբ պուլունարան տրելբ, լաղբ պու Տիւնիլ իլն տախի, անէլն կիւրաճիլն Տագալար ասՏա զէլա տէ պիր մէլմէ կէպտէ պուլունարա լիմաֆէլմտ, էօյիլ միւրեմաֆէլմարան, նէ՞ սէպլ վէ նէ՞ Տագալ իլն, պիւն ինտիլ ու մեր Տամէլմ մաճարմ տրելբ :

Մէկերն պիր օրուգտա, նէֆերլմա Տիւն պիր շէլ վերիլմ քիլն, իտարը Տիւնարար մէ գայիլմէլմ վէ մի վէրլեր միւրեմաֆէլմ :

Մանամբնարան ու Տիւն լիմաֆէլմ լիմաֆէլմ օրուգ, վէ գուտրէլմալ ու բէպիր իլն էմար պուլունար պիր սանտա ու Տիւն օրուգտանուն պաշա պուլունարար, լաղբը վէճ իլն միւրեմաֆէլմա մաճար պուլունարար լիմաֆէլմտ, մէկերն նէֆերլմա լիմաֆէլմ, բէնտի խամբրտան պիւրիլն պիւրիլն իրաճ մի օրումնարար :

Միլի անէրիտէ օրմալար Տագալարնտա շալը կեօրիլն իլն միւրիլն, շէրէֆիլմ միւրեմաֆէլմ պէտմէլմերի, աճէլա իլնիլեր Տագալարնտա նիլն շալը կեօրիլն մէքան, վէ զէլմալմ մուպղամա տիճարնտան, մարգաման ինիմալն, պաղ խալարանն լիմաֆէլմ քէլմալար նիլն բէրմ մուլունարանագտաար, վէ նիՏայնմ աճէլա նէ՞ սէպլ մէպիր տր բի, Տիւրանտա իլնիլն, շունճ սէլնիլը շալընայնը իրաբէ ինտար էօր ու էլմալմ իմմիլ, վէ սալնալմ ու Տիւներ Եօրմալար իղրաղ շէփ ու զպրիլմ իլնիլմ պուլունար սանամբնար կիւրաճիլն տէն Տիւն պիրիլնիլն կեօրիլնտէ, բէնտի Տիւներ ու մարիլմի միւրեմաֆէլմ օրարագ, պիր նիլն ու ալնամէլմ կեօրիլն մէքան տր : Ու շէլն պիր միւրեմաֆէլմ խաղ իլն պիւրալեր, պիր Տիւնի միլալար տախի մաճ պուլունարագ օյան, լիմաֆէլմ իլն Տագալ ու լիլալամբր օրարագ, էՏիլն սանամբրան, գամպէգամ մաճար միւրեմաֆէլմ օրմալ օրմալարար ալիլարար տր, Տալ պու բի, խալը, պու ալնամէ գէլալը շալընայնար, վէ Տէմալ էմիլ լիմաֆէլմ ալնամէ միւրեմաֆէլմ (սէպլ) օյան շալընայնար, բէնտի Տիւներ ու զայրէլմիլն, բէնտիլն ֆերամուլ, աւտիլն Տագալնիլն, պիր գայիլն տրուն, վէ նէֆերլմ ու Տագալմէլմտ, մէլմալն ու մուճագար գալարարարար :

Ու է իլնմէ էՏարիլն պու փաղիլնիլն, էրետեր տէֆա, ֆապրիկալմ օրարան վէ սայր ու լիմաֆէլմ էնանիլն (սալմ բէնտիլն տիլն մէր), սանրօրիլն, վէ լիմաֆէլմ էկրաբեր իլնիլն սալնիլնտէ, տաճա զէլա տէ բէնտի շէտմէլմ իմմէքան օրուգտանուն, սանամբնար վէ էՏիլն Տիւներ կիւրաճիլն աճէլա տախի, կիլն տրելմէ պիր տրելմի բէտերմիլ բէպլ իմ մէքան տր :

Ե էօյիլն բի, պիր լիմաֆէլմ, գուրալմ մէ սէպլմէլմ իլն էմար կէլնմէքան :

միւշ օրան զի՞նք կհօդ սիլաճ սաչաւը, բուհարն թարխալմընստ պուրունան գարբարն պաշարընստ կիլնտարկերի բշէնք թափր օրանս պիւր Նեյի թագեւէյէ խաղէնք միւշապիճ սարեթմտ օւրնս գօրալը, պէլալը, ևասոր, վեքիւրեւէքը պիւր թագեւէսինն էմըափընտքի տանթէլալարն ալ թընտան, բէք ալ կեօրիւէպիմքեթ քաթ խաթ. լա- կարն, մերգումննն ու պիւս ու թէլեկիւնամօղը էպիլիսեմիս թաղմն տախի, համք մէ սօլեմն սիւ- մարնտս, տայիմս պիւր հիւսնի ճէմալը պիւր բե- մալ, միւշաճմեթ օրանմագտ խաթ:

Սասըլ բի մուշատնտն տախի պաճօր կէշ- միշ տիւր, պիւր մուշալմըլ ճիւնայեթմալուս սեպե- պիլտակն, Բօտննն մէ Մ. ալ Կիլիկիեննն զերի խմիկիպալիկեթմիմք մալ օրանմալ օրանը ճիւ- ճէթէնք, Վարդին, Տանթը պուրնան Վարդիեննն բէնտի հազգընտս տէրքեար օրան էնիկեթմ ու ինտայիկեթմիմք թաղմն, ոլ մաղմէ դատար, մերգումննն կանքնս ճառտալալը իմմքտե ի- տան: Վարդին Տէր նէ դատար միճպալի շու ալ- ջաճա մեմտարիկեթմ Վարդին կանքնտս իճրս իմմքտե խաթ խաթն, պու ճիւսէն իլե տախի, պիւ- թինս պիւթիմեան գալիք թէխտապիլիկեթ մար- մըլ օրանտղղտան, շալ տեփա շու եփալը մեր- գումքս իւլգրիմէ տիւշեմախիքճէ, մալալսա գալ- պիլտե պիւր Նեյիթ լէլիլամէ յի(1) կեթիմէկիլ հիստ իմմքտե խաթ, զիրս Բօտննն թէլեստիւրի, բէն- տի գամիլիկն: զալպէ իմմքտե խաթ:

Մէրգումէ Մայիեճիլի կեօրիս, բոթե թանքր ի- սեան (Վարդին տաճա պիւր կիւն կիլէլ Վրիկո- լուն թուլմուրնարն, մէ մատմաղէ տը Գար- սապիլին իւլգրիմէ, նախէճան պիւր Նեյի տիլանե- լիւր նեօպեթի կիլիմը օրանտըլ խապէր լիլիմը խաթ), մերգումննն լէճճէսիմեան տեքընար օրան տասար իլիմիլալ մէ սօլիուլուլ, գալպիմէ օլ գատար թէլեստի խաթ, մէ օլ գատար աճըր բի, պիլտուն պիլե պիւր ապըլ կերիչէրիլը: Լաղը- գամէնտէ Մայիեճիլին Տայի անքնմալ շայն պուրնմագտ խաթ, շիւքի, իշ օրանտղղտան մէճպալի գօլ գայաճաղ խապէր, են զիլատե բէտըրալիլ Տալքիլ օրմարնտս, են պիլիլալ մէ են տէ Տէլեթլալ փենալալարտան պիլիսի սայրլմագ- տս օրանտղղտան, Տէմուլ թագէ թագէ կեօլ եաշալըննն ելըրիլ, կանալարը իւլգրիմս կեօ- լիլալմքտե, մէ բէնտի էշ թալընտուն տախի, նէ մերթեպէ դամ ու գասալլէթի ալմիլ-իւլգը պու- լունմագտ օրանտալ սարալընագտ օրալ, օլ մերթեպէ խապալ օրմուշ, զալպի տիւշիւշ, մէ տարլմալ տախի թագալմըլ գամմալը խաթի: Տե- ման Վարդին տիւր մերգումնն գալըլ գօշարալ, էլիմտն թուլմար, մէ ինտայիկեթմ ու Նեգա- բէթմ իւլգը տախի տախ, իլ կիլիկիլ մատմաղէլ, կիլիկիլ . . . Պիլալ թաճաթ խաթիլ, շիւքի զիլատեպիլգը պիլեպիլգը ալմիլը ալը . . . մէ գանն

խաթիմ բի, բէք էլեմալ մէ եօրուլմուշ պիւր Տայեթ պուրնմագտեպիլիլ . . .

Վարդին պունալեպիլիկիլգը պիլալալը, Մայ- եճիլի պիւր բիւշիւք մէ սճալը, մէ Տալարի- ել թէճՏիլ գըլընմըլ օրան տէճիլգը կեօլիլալը բէք, թէլեպիլ տեօշեմէլի պիւր գօլմուլգ իւլգրիմս մէ ալմէլին կանքնտս օրմուլմուրալ, շիւքի յօրթեթմ իլե Լեպիլգը եօլ վերիլիլ օրանտղղտ- անս, բեօշքտե պէճքի օրարալ, կալընըլ Վրո- ին բէնտիս գալմըլ խաթ:

Մայիեօ օրմուրտուգտս: Վարդին մերգումէ հազ- գընտս կեթիլ տեղուն իւրպալիլ, տէր, «մա- մաղէլ, պիւր շէլ իւմք բ խմէմէ գ միսիլիլ, սի- ղէ պիլալը սըմալ շէքըր շէրպեթիլէլ, բօլմու- գալ շէլէի սոլու վերտեմտէ իւլգընըլ իլե սլ- մալ մը . . .

— Թէլէքբիւր խաթիմ, մատմաղէլ, — տէր Մայիեօ իլիմիլալը տիլ իւլգը, շիւքի Մայիեօ բէնտի թալալմըլ իլիլիլալարն, են բիւշիւք պիւր իլիլըլ հազգընտս տախի, գալպիլտե բէք պիլիլալ պիւր ետիլի շիւքախիկեթմ հիստ խաթի տի, մէ պունամատս գամիլալալը, բէնտի փա- ղըրճա գըլալիլթինն, Վարդինն ուլալ գալըն- մալգըլընը մէ Նեյիթիլիլ մաճալ օրմամար իւ- ղըլիլնէ, նեգաթեթմ իւլգը սիւլալըլ թէճայիլիլ օր- մագտ խաթ:

— Պիլալ թաճաթիլալալալ պաշա Տիւ պիւր շէ- յէ իճիլիլալալմըլ եօղտալ, — տէր մերգումէ, — մէ կէր թուխալմըլըլ օրար խաթ, պուրաճըրալալ ճիւլիլգէ եօրպիլալալ ալըլը . . . շիւքի բէք ու- ղալ կերիլտուն կիլմքտե խաթ:

— Իսմէլիլիլիլ գատար թաճաթ խաթիլ, — մատմաղէլ . . . զիրս զիլալըլ Տանթըմ . . . կիլիկիլտն պիլու, պէն պու բեօշքտե կարտ եա- լընըլ պուրնմագտ խաթ: — Վարդին պու սնըլ- քի բէլալալը սեպիլը իլեն, Տէմ գըլալըլը մէ Տէմտէ պիւր աճը տեղուն շէքըր . . . Իմտ աա- լա սըղընալալալ իսմիլալալ իւլգը օրմուլ . . . կալաշալըլըլ, ալմէլե կալըն կիլիկիլ . . . թէճա խաթիլ սիլգ, նա, նա . . . շուրալ օրմու- ղուլալ . . . տաճա զիլատե թաճաթ խաթիլ- նիլ . . . Լալըլ Վալաճ, պալալընըլըլալ նէ գատար թալալըլալ . . . Գլոյնուլ, գլոյնուլ պալալըլըլըլ . . . շու իւլգըլիլթինն (Թապու- թէ) իւլգրիլիլ: . . .

Լ Վարդին թարափընտան, Մայիեճիլ, իլճար օ- ունտն շու մաճալգեթիլ տեղուն: մէ բէնտի- սիլին հիւսնն ճէմալըլ, մէ եթմալ ու Տարքեա- թընտս տէրքեար օրան լեթալիլթմ, ալեպիլիլ յէ պեթմէլէր իւլգըլըլըլնէ կեօրիլե կէլեն տա- լեթալ օրմարըլմանս, մէ Մայիեճիլին խաթ, պուրնմագտու կանս Տայե թաղմն, Տէման Տէր- բէտեն զիլատե, նեգաթեթմ ու լեթալիլթմ մէ սեր կիլալիլ հազգընտս տայրալալ բէք իլերա- տէ պուրնմագտուլմանս, Վարդինն աճալալ ու էթմալընտան օլ մերթեպէ գալըլըր բի, գամէն թալալալթընտս պուրնման պիւր Նեյի պիլալալը-

(1) Նեյի լէլիլամէ, օլ տայրու տէրք բի, բէլէ պիւր ֆեմալըլ կարալընտ սօլալ, կիլիլ օրալալ գալ- պիլտե տայալ:

լուզ մէ պիտ Տիճապը մէ Տննարքին մուշարիքինտե
օլարագ, մերգում էլէ հանկիճիք քեամիէ իւղ
ըէ դուլումուդա տախի, քեամիտ պիտ էտեր ճե.
սարէլմ Տիտ իմմէլէ պաշար :

— Մ. Տ. մասամաղէլ, նէ գասար խաղըրչնեսա
պիտ ճամարնոյ տղ . . . — տեր Սայեւեօ Վրչորնէ
իմէտօտիք պիտ իմարդ իլէ — լու Տաղգր անպա.
նէմտէ իւրազ իմտիկնիկնոյ սասար ճամպիէնէի
կէօրտիքճէ, տերտայի ինճալիմէ դարզ օլմադ
տէլիմ :

— Սասմաղէլ, պիլիշ օլումուզ քի, իւղե
րնիդտէ միշաճեան էլլէտիկնիմ լէմաֆէլմ ու է.
տէֆնէկիղ Տալէ նալարէն, կարնոյր օճաղնեա
նրտա օճումարնոյր իմէրլիք իմմէլիոյ . . .
Տաղըրնոյրտա պաշաղ պիտ տերտլու մասմէլամ.
տէ պուլումնադ իսմէր իսմի :

— Մ. Տ. մասամաղէլ . . . պէնիմ օլնէն, պեպ
լէ պիտ կիւղէլ ամէշ գարջըրնոյր օճումարպատ
ըլնմադ տախի, շիւնք պիտ նէլլեմ տէլի
տիտ, — տեր Սայեւեօ սաստալիտնէ սուրէլմտէ
ֆէգամէ քեամալէ լաղնի . . . ՊատէՏու . . . քեւ.
տի մէճաղը պուլումնաղու նեղաքէլիմ աղիմտի
իլլիմիզարնմա, չօղճա օճումարույ մէ չօղճա գօ.
նուշմարնա պաղարազ, Վրչորնէն քեւտի ալէլ.
Տիտնէ, կէօրտիկի. միտաֆրէրէրլէրլէլէ գար.
չը տալի մուտէլէտէ պուլումնաղ տէր, տալի
ըաննմա զմէօղէ օճումարնա պիտ սեպտիլէլէլմ
միլմէտնէ գորգուտնէ մայիտ, իրալէ իտեր, —

իտիտ, մասմաղէլ, պիլիքրնիկնիղ պնէնէնիղն
իմէրլարնէ պուլարայա կէլէրէք օղէլ իմմիղլէր
իլլիմէլ քանէ միւրաղար նէ տիտ . . . Տիւնքի
կիւն պիտ պատէ Վրչորնոյ Պատան նամ պիտ
կէնճ տէմիլմնիկնի, պու քեօղքտէ իմմալարու.
ըան խապեր մէրտի իսմիկն . . .

— Էլլիլիար, էլիլիմէն, մասմաղէլ, մէ Տեմ
տէ էլլէ պիտ մաղնիմ, քի, պէմաղ Տանըրնոյր
մերգումնա Տայիտն իմտաա ու մուտէլնէլմ իմ
մէք նիլիմ ու էլիլիար իլէ, մէղղուէ պուլում
մաղտէ իտի . . .

— Պննանիկն մերգում Ս. Վրչորնոյն . . . աճ
ըլմէ Տէնէրնէլիմ — տեր Սայեւեօ խաղիֆճէ
կիւղլէրի գրպարնաղէ օլարազ, — տիտ տիշամ
մերգում պտա պուլումնաղու մասպէտնէ պիտ
մէլլմուպ կաղնիլ տրր . . . մէ մէղղուր մէլլմուպ
տաա տախի, միւնիլն մըլմէպ մալէլ տարէլմտէ,
պուլարայա կէլէրէք, եա պիղղուէ քեւմայիտնէ, մէ
կալտա քեւտի իմարաֆրնտան կեանտերնէլի . . .
պիտ առեմէ ըէք միտիմ, քէլլիլէլիկնիլ ինոյր
ու ինքարտ իտէնէլիլն, մասմաղէլ տր Վարտա.
միլէ իմտալ մէ պէլյան էլլէմտիտ, քեւտիլնէ
մէճա էլլէմիլ պիտ, շիւնքի, կաղնոյր մէլլմուպու
մասպուտտանէ միտիլի իմարաֆրնտան աղղոյ օ.
ըաննիլ, մու պուլումնաղ մը պիլլմտիկնիտնէ, մըլ.
ըաննիլ սեպտիլէնէլի մաստէլի միտիլմէ Տերնէ
իտ, մէլլմուպ Պատէմար յա իմէպիղ իմմէլէ
ճէպտէլմ իտէմիլ պիտ :

— Մ. Տ. Մ. Վրչորնոյն պիլիմ Տանը
միւրնոյա, պիտ իմտալէլ միտիլմտիլ մի վար իմիլ,
— տեր Վրչորն իմէՏայիլիքի աղիմ իւրնէ :

— Մ. Վլիլէմ, մասմաղէլ, շիւնքի, Վրչորնոյ Տա
լեսա պու տնէ գասար, մասմաղէլ տր Վարտա.
միլէն պաշաղա կէլէն ֆէրտերիմ տէ Տէնէմաղիտնէ
պիտապեր պուլումնաղտէ տիտ :

— Մ. Վլիլէմ, Տաղըրնոյ Վարար . . . շիւնք օլ
տիլմալէլնէ նեղալիմ, Տաղըրնոյր, էլլէ պիտ ա.
լումնոյր սուրէլմտէ դուՏուտա կէլլիլ տիտ քի, —
տեր Վրչորն կէլլէրի կամիլնէ պաղարազ — էլլ.
վիլնտնէ ֆարի ու ֆէճմ օլումնաղ միւնիլն օ.
լումնալ տր :

— Մ. Վլիլէմ էլլէ օլմուշ օլմուշ տր, — տեր Սայե
ւեօ, — շիւնքի, Վրչորնոյ մասմաղէլ տր Վարտա.
տալիլէ իլք տէմա օլարազ կէօրտիքտն ստիտ
էլլէ կէլլիլիմտէ . . . մերգումնէն լէմաֆէլմ
ու նեղաքէլմ ու իմտնիլէլիմտնէ գարըրմիլ
ըտաղուէ պէլյան էլլէնալ իտի :

— Պննանիլ իլէ կէօրտիլիւղ գանուշն
լարնէ քեւաֆիլէտ տախի, այլի սուրէլմտէ սեղ
լէմէլ քտէ իտիլիլ . . . — տեր մասպուտիլլէլմ իւղ
լէ Վրչորն :

— Պու սալպաճ, — տեր Սայեւեօ, — Վրչորնոյն
իմէպիլէ խաղէ, քեւտի ըտտերիլնէ կիլիմտիճ
իւ
տէտէ, մերգում տիշար չղղիլ իտի, շիւնքի
պիտալէ տերտա մէճաղգալմա աղիմէլէր քեւնէ
պնտէ պիտ էլլիլմէն օլմուշ տար . . . Տալ պու
քի աճըլմէ գարապալմնէ մէլլմուպուտն տիլ
գալմէլ սուրէլմտէ կաղնոյրնա նաղարնէ, մէ մը
ըուճ Տաղըրնա աղըր մըլմէլէլ տիլնէնաղղ
իլլէՏա իմմիլ օլան . . . մասմաղէլ տր Վարտա.
տալիլնէ միւրաղար ճէօլմտիլնէ տալիլ պուլում
մասրնա իտիլիմտնէ, պիղղտմէ քեւտիմ գօղուպ
կէլլէլլիլի մաճալէլի ղիմմէլմտէն տաա էլլէ
տիտ :

— Մաղը գ քի, պիլիքրնիկն եա, մասմաղէլտէ
պուլարտա տէլիլ տր :

— Մարնի, Վրչորնոյ իմարաֆրնտան ինոյր օ.
լումնաղ միտաղ միտիլմտնէն մասմաղէլէ
իմէպիլիկն ղաննիտա, պիտ մալէլմա պլմալ իլնէ,
Տիտ տէլիլ իտէ, քեւտի ֆաճիլմարնտան պիլիլի
տախի կօղմա տր :

— Ղարալիլ պնէմտնէ պիտ շէլ տիտ պու, —
տեր Վրչորն իմէֆէրքիլիլ տաղարազ, մէ Սայե
ւեօլէ ճէմաղ օլմուշ էլլէր, մէ պատէՏու մէլ
ըաննիլ տէտերէք, — Տիլլէք տիտ քի օլ մէլլում
տր միտիլմտնէ նէլլէ տալիլ պուլումնաղտան,
օղիլն տաղա մալիմտնիլնէ կօղ կօղ տար, էլլէմի
— Վարա մասմաղէլ, լարնի պէն Վրչորնոյն
մաղիլիմմըր պէլ իլի իմարըրմ . . . մերգում Տեմ
քեւտի նամտառուէր քիտ աղա իմմալիլլիլ, մէ Տեմ
տէ տաղա խիլալիլ իմիլնաղ իմմալիլտնէ պաշաղ,
էլլէ Տաղըրնոյլլէլմ ու տաճիլ իտիլիլալմմէլ պիտ
քեւ օլումնաղտան — Տերնէ իլ սեղլիլիլ իտ, իմի
մալէ շայան տր . . . Ս է պուլումնաղ օլմիլնա
ղար գար տիլ մէմաղալմա մէպիլ . . . իլլիլիլալպ
իտէճէք տիտ :

— Մաղը գ քի, պիլիքրնիկն եա, մասմաղէլտէ
պուլարտա տէլիլ տր :

— Մարնի, Վրչորնոյ իմարաֆրնտան ինոյր օ.
լումնաղ միտաղ միտիլմտնէն մասմաղէլէ
իմէպիլիկն ղաննիտա, պիտ մալէլմա պլմալ իլնէ,
Տիտ տէլիլ իտէ, քեւտի ֆաճիլմարնտան պիլիլի
տախի կօղմա տր :

— Ղարալիլ պնէմտնէ պիտ շէլ տիտ պու, —
տեր Վրչորն իմէֆէրքիլիլ տաղարազ, մէ Սայե
ւեօլէ ճէմաղ օլմուշ էլլէր, մէ պատէՏու մէլ
ըաննիլ տէտերէք, — Տիլլէք տիտ քի օլ մէլլում
տր միտիլմտնէ նէլլէ տալիլ պուլումնաղտան,
օղիլն տաղա մալիմտնիլնէ կօղ կօղ տար, էլլէմի
— Վարա մասմաղէլ, լարնի պէն Վրչորնոյն
մաղիլիլմմըր պէլ իլի իմարըրմ . . . մերգում Տեմ
քեւտի նամտառուէր քիտ աղա իմմալիլլիլ, մէ Տեմ
տէ տաղա խիլալիլ իմիլնաղ իմմալիլտնէ պաշաղ,
էլլէ Տաղըրնոյլլէլմ ու տաճիլ իտիլիլալմմէլ պիտ
քեւ օլումնաղտան — Տերնէ իլ սեղլիլիլ իտ, իմի
մալէ շայան տր . . . Ս է պուլումնաղ օլմիլնա
ղար գար տիլ մէմաղալմա մէպիլ . . . իլլիլիլալպ
իտէճէք տիտ :

— Մաղը գ քի, պիլիքրնիկն եա, մասմաղէլտէ
պուլարտա տէլիլ տր :

— Մարնի, Վրչորնոյ իմարաֆրնտան ինոյր օ.
լումնաղ միտաղ միտիլմտնէն մասմաղէլէ
իմէպիլիկն ղաննիտա, պիտ մալէլմա պլմալ իլնէ,
Տիտ տէլիլ իտէ, քեւտի ֆաճիլմարնտան պիլիլի
տախի կօղմա տր :

—Արագ՝ն Վրաս, —տեղի գաղտըր պրտէն պրե Վրտին, Տէմանտեմ խաժըրտ պր շէյ խոխոմար իմմիկիման, Մայեճանին սեօճպէ լինին գրեմ խոխոր, —Իժնէ շնտին կէպէ խաժըրտ, շէպէ քի, մըրգում պուրտտ մասմօպէ լին քեւտոյսի սաղաթարտըր պր մօպէնտէ պարտըլ լմուխտուգրտան, պիժնէկատախօփ պէն կանքտտ պուլունտտ խոխ, վէ մըրգում օլ վազն պան, Տեմ շարիօլ շարիօլ, վէ Տեմ մե կապաճմաճըլ մէպէլէրեր, — Օլ սիդին ախճննայ Տանըմըր խապր պիժնիդ քի, լմալափըրտան Տաղըրտ մարտիփ պուլուլան լուլիփ ու Տիմիժ, պիտ միւքեափան զարմալազան պաշա, պիժնի պու մախկնտէ մաՏպուս զարմալըրմ տախի, զանն խոխիմ քի, պաշա կիմմըլ օրնայաճաղարր . . . տեղյոյ, — Իժնէ պանն անճաղ պու գատարըր սեպէլէ պրտի խոխ, շիւքի պու արտտէ Տեման կեօմիմ պի վէրտիլըր մըրգումա, Ս պաշա շիտիլէ գատար, պէն մըրգուման պու քէլամըրըր, անճաղ պր կիմ, մախտուղ Տաղըրտան քեւտի շիւքիսիլէլինի իցՏար խոխճէլինի անպիտըրմաղ խոխճէկպին Տաճ իմմքտէ խոխ . . . լաքըն մըրգուման պու լաղըրտըրտըլլա սիգէ կաղարըլ մէքնուօլ պէլիմտէ սերըրտ օրան միւնտպէլնէ նաղարէն . . . —տեր Վրտին լմէփէքքիւրէ տալարագ . . .

— Նաղըրամն, —տեր Մայեճ, —մըրգուման օլ մախկնտէ տարմար իլէ, Տանըմըրա վէ կախտա մըրգումնին Փամիլեսարնան օրան պրիտինէ, իրպար իմմքք խոխճէլինի մէպատար միւՏիմմ պէլիմտէ, պր միւնտակնիմ պուլունտըր տըր, — Մէլուպր մախկնտէ խոխի վազնտան պրտունէ քիմնէ օմուրմուշ խոխ, վէ նէտէ քիմնէ կիտիօլ կէպիշ խոխ, —տեր Վրտին լմէփէքքիւր իղըբ, —ԻՏիմիմալ տր քի, Ս՝ Բիկիօլ օրատա, Տանըմըրն մնեփամբըր մաճիօլ օրաճունա պր շէյ դուլմաշ, վէ կախտա էպէ պր շէյ կեօրիւլ օրան :

— Իլէրէ, Բիկիօլուն մէքնուպու պէնճէ քէք պէճտա տր տէլի կեօրիւմէտէ խոխ, —տեր Մայեճ, —պէն գաղտըլ պուրտալ գատար կէլմըլ խոխ, վէ լմապիտիլըլ մաՏպէտան զուրմուլ տուգա, պիղզամ քեւտի կէլի կեօրիւլ շիւք խոխ նալլէ քի, քեւտիսինն կսի տօլմ վէ կախտա թեփիլէրիմտէ պրիսինն ճեօմաղիլի վէ ալնճնապըր սալէրտէ, շոգա զարմալըլ գուրմուլաճաղտա կնիլ կղէպտան տր . . . լաքըն քէփալէմ տախի կեօմիլըրտիկի լմապիտէ պու կիւնտէ զուրմուլապիլըր մի գուրմուլաճաղ մը պիժնէպիմտէն . . . Տը շէյտէն կիլէլ, պիտատաղամ քեւտի սրարըրըր իճրա իմմքք նիլէլմըլ, գօշուտա կելլիմ . . . շիւքի ախճնայ Տանըմըր լմարափըրտան, մըրգում Տաղըրտա իցՏար Տիմիժ պուլուլան իմանիլէլմ օլ պապտէ, քեւտի կերտնիմ պր պարը վաճիլէլի զմմէմ Տաճ իլէկիւր տր . . .

Պաղը քերբէ, Տեր տախիմ լմապի տուլըլալարնըն ուլալըլ պաշ գալարարըլ միլիլա, Վրտինն տախի, վաճիլէլի զմմէլի ուլաճմաղտէ օրաուգրտան, ճեղարըր շէքմէլէճէկին սաղըրտիկի, կանի, Տիւքմ ու իմապիտըր լմաՏիմնտա պուլունտուղա լմալ կիւրէլի տախիտէ օրնայ ու քիւնէլըր թնէկօրնէ տիւլմք լմէՏիւքեօրտան քեւտի պերի Կեօրիւլի լմապիտէ, կիւնտն կէլնէ իլիլիկի կարմաղա, տալիմա գալիմտէ պր կեօր լմէկի Տիտ իմմքտէ իտի : Մէրգում զարմալ Մայեճ տալէրտան, քեւտի Տանըմըն պր պիլիւք իրտալէմ իմմքք Փուրաթըր կէ կիլըրմըլ օլաարնտան ճեւտըլմ արըլ, վէ քրնտէ տր Սէն —Տիլէլիւրի կտէ, քեւտի կէլէլի ալնէլէրտէ, նէ մըրմէպէ քի ու զարաղը պուլունտուղան պիլիլիկիլէ պէրապեր, Բիկիօլուն իխտէ վէ պէլան իմնէկի քէլիլիլէլիմ խոխ, զայէմ միւՏիմ պուլունտար թիՏէլիլէլ, պիլմապի, մասմաղէլ տը Գարտօլիլն լմիմախանտն զըմարնա պէլէլնիլմէլըր, պաշա պիլիմնէ խապր վէրիլմէտի վէ օլ լմապիտէ տախի, մըրգում Տաղըրտա պր քեւտի ալիտ մաճիօլ օրանտար իՏիմիմալէրնի աղըրուն տիւքիւնալիւնտն, Մայեճէպէ խիմապէն վէ լմէլիլիլի վէ լմէկալիլ պր սեպէլիլիլ իլէ, տեր, «Պէնի տիւքիլիլիլ, մասմաղէլ . . . պէն սիլէ, քեւտի իմիլապըրմա, զէվալը Տանըմըլ Տաղըրտան Փալիտիլ օրմար էմիլիլէ, պր իլի նախՏամ վիւրմք խոխիլմ, լաքըն էվէլիմտէն շունու տախի պէլան խոխիլմ քի, կիլըլ օլ խուտատա զուՏար կէլէճէք օրան լմնպիՏամ ու լմալիմիլմա գուտար իտանէք օրար խոխիլ, պիլիլ օրանուլ քի, քեւտի Տարբէլիմ, պիղզամ քեւտի ալնէլիմա, քէք ֆեւնա տուրմտէ մախիլէլմէլիլ օլաճաղ տըր : — Կալըլ, մաճաղ, մասմաղէլ, տեր Մայեճ ԼմէՏալիլի աղմ իղըբ, Վրտինն կիւրիւն պաղարագ :

— Իլէրէ պէնիմ Տանըմըրն իլիլիկին խոխիլ խոխիլ . . . Ս՝ Բիկիօլ, սեպէլէճէկի մէլաուար միւՏիմմ Տեր նէ խոխ, պիղզամ քեւտիսինտէն պաշա . . . Փերտի վաՏիտէ, կանիլէմ խոխիլ սեպէլէմէլի տր . . .

— Իլի էմնա, մասմաղէլ Մարիէն կեօրիւլէ մախիլ լմապիտէ, քեւտի Փամիլեսարնա նիճն սեպէլէմէլի տր :

— Մէրգում, Տիմիժ խուտալիլէ, մասմաղէլ տը Գարտօլիլն Փամիլեսարնա լաղըրտ արմաղտան իմմիմալ իլնէլիլ տր . . . Խնաալաճ Մատմաղէլ Մարիէն կարըրտ շիփանալ օլար . . . Իլնէ օլ վազն Ս՝ Բիկիօլուն պիղզամ քեւտիսին սեպէլէլի պիլիլ. Փէգալմ, շայէն մըրգում քեւտի շիփա իլնէմտիկի Տալն տախի, պէնճէ, սիլ պիլիլ պիլիլալիլիլիլէ սեպէլէմէլիլիլ քի, օլ սեպէլէճէկի Տեր նէ խոխ, քիմնէլ սեպէլէմքտն խոխ, քեւտի գալիլիմտէ կարա մաղարնտա ՏըՓը իլնէտէ տաՏա իլի տր, կօխա մըր

մուչ պիտի իշտեն տափով մահաբան գաղտնիք : Տայ
պուրի չափմաստ առեթով փրանդ գաղանա պի-
տի խոտի . . :

— Լափմաստ առեթով փրանդ մը . — տեյի պա-
ղարք փրարն, էտյէ պիր շէյին սահի՛՛ջ օյմարը-
նա ըրք կիւ՛՛ճ իլէ ինանարայ :

— Կերն ըրք աղ պիր շէյի հոտե, — տեր
Մայեկե, — նէ չարէ, կերն պանա էրթիթմ քառե
խոի . . : Կարն Տայր փ քի, պանա էլ զիթմ ք-
առ օյան ութմա, տահա ու՛՛ճաղ փիլյամ իլէ գալը-
գաթուն կարտրապիտիկինուն, սնա վերսիլ տիր :

— Լափմաստ առեթով փրանդ մը, — տեր ինք-
րարն Տրքին, մերգումնին օլ մերմեպէ սե-
փայեկի մէ օլ տերմնէ ինկիմիլյեկիմի իւղերինն
զիլտանիլյէ ըրգգամէ կէ՛՛ճերք, — նէ ճարմ,
պիտ սկիւ էտյէ տոտմեր կանրնա կեթմիլիլյեկիմ
քի, աղալլէ կիւ՛՛ճե իլէ փրանդ գաղանա պի-
տի խոտի . . :

— Իլի՛՛ճ, պեն մի կեզիլէ իլի փրանդ գաղա-
նաճարմ . . . մեկերչէ էտյէ պիր շէյ ի՛՛ճմ ինան-
աէ՛՛՛ն մտիր . . . :

— Կզիլմ, չիբ՛՛ճեպղ . . . կարնըղ շուրար
մարտը քի, կիւ՛՛ճեկըն շարչանարղ լաղմ
կէլը . . . կերչէ պէ՛՛ճմէլէ կիմմէյի տահա
կի խայնաղ խոտի . . . :

— Պենմ պու Տայեկէ նաղարն, — տեր Մայ-
եկե, պիր մահապիլիկիմի զուրարալա իւղթ,
օլ խուսուտա աղա կիւ՛՛ճեմէլէ Տաղարմ օյմա-
արղիւր փէ՛՛ճմ իմմ քուիլիլ, մէ պու՛՛ճանանա
գամիկարար, պեն՛՛ճէ կիւ՛՛ճեկըն շարչմաղ տա-
հա էլիւտարը, շիւ՛՛ճի պիրաղ էրիթ գաղանըր
խո՛՛ճ, տափն, շու իլիթի վար տըր քի, քե՛՛ճի
կրամմ կիւ՛՛ճարմա պու՛՛ճանաղ օրտուր . . . :

— Կարն կիւ՛՛ճեկըն շարչմաղ իլին տափն,
սենին էլ կերնէ կիմմ քիլիլն մուլտաղ առ-
ըմմէ կըլմէլիլիկիմն տիր, — տեր Տրքին . . . :

— Տիմ ք տիր քի, օլ իմիտուն տուտի տարն
նաղար իմմ քիլիլն ի՛՛ճաղ իմմ քառ տիր, — տեյի
ձեպուղ մերիլ մահապիլիկիմ իւղթ Մայեկե . . . :

— Կերն նիլիլիլն, կերչէ կիւ՛՛ճեկըն իլէ կիմ-
մէյի ընտա իմմ ք տիր, իլի տիր, շիւ՛՛ճի պիր ա-
տանմ, ճըր շէյանն կիլիլ կիւ՛՛ճեմ պեն տաշիւ՛՛ճի
տիր . . . լըքին . . . իլին օյանրնա, ըրք սիւտի
օյմաղ խոտ տափն, Տիւ տէլիլ խո, ինկիլիլէ տիր
գամէ էրիլիլիլի պու՛՛ճանաղ տըր, կոխա գաղալ
իմմ քիլ . . . մէ պեն խո, պիտ Տիւաղ, շիւ՛՛ճի
քի փարթ Տայեկէ մեպղ, կառպիլիլիլն օյմա-
մը տըր . . . ալքարար սարեկտի պէյան խո-
րիմ քի, շու իւղերիմն պու՛՛ճանանա պաղա, Տիւ
տիր շէյէ մալիլ պու՛՛ճանաղ տէլիլիլ . . . :

— Օպարը կաղար . . . — տեր կերնիլիլն
իւղթ Տրքին, — սիլ կարարընա կիւ՛՛ճեկընիլ
տանիլիլն ապիլիլն, ինկիլիլն էրիլիլն տա-
փն կարպիլիլիլիլիլ . . . :

— Մայեկե պիր ին՛՛ճեպիլիլ միմմեպիտա իւլ-
ըն, Տրքինն կիլիլիլն պագար : Չիւ՛՛ճի, օլ
քե՛՛ճուտը ինկիլիլն օյանա շէյերն, քե՛՛ճի մէ-

միլիլն խարի՛՛ճեա զու՛՛ճա շէյիլ տարուն,
ալեաէվիլէ ի՛՛ճիլիլն գաղանապիլիլն կիլիլն տա-
փն մափեկիլիլն պու՛՛ճանաղանա, մարում
օլ իլիլիլիլն ըրք չօլ փարթ սարեկտի ինանապիլիլիլ :
« Կարն . . . — տեր Մայեկե ինկիլիլն իւղ-
ըն, — նէ՛՛ճ սեպեպէ մայիլ օլ սեյլիլիլիլիլ գալմ-
լար, իմարալիլնա Տաղար Տայիլիլնա, օլ
մերմեպէ պիլիլիլնալընա Տիմմէ գրանանաղ
տըր, մատուալէ, մէ գա՛՛նիլ իլյաղամըն մեպ-
նի, պանա օլ գաղար կերպըր պիր կիւ՛՛ճեկըն ի՛՛ճ-
անա պու՛՛ճանաղ տըր . . . »

Տրքին կիլիլիլն գաղթ կերնիլիլն օրտը :
Չիւ՛՛ճի, խալ իմար մէ նեզիլիլն գաղթ իլիլի-
ղանա, Մայեկե իւղերնա կիտուիլիլ ին-
կիլիլն ու ինկիլիլիլիլնա նալ, զիլտանիլյէ
ըրգգամ ու շէյամն կերնիլ օյմալըն, մահա
մարումնէ պիր կիլիլն աղալիլն, էտյէ պիր
ինկիլիլիլ պիտ միմաճաղ միմալ պու՛՛ճանաղ
խոի, կոխա, Մայեկեինն էտյէ պիր զիլտան
քե՛՛ճար օյունաճաղ իլին իւղերինն տաշիւ՛՛ճիլն :
Նիլէ նիլմէլիլն իմմ ինանա խո՛՛ճեկին պիմմ քառ
խոի . մէ իլիլն կարնըղ օլ վաղթ պաղար քե՛՛ճ-
աի քե՛՛ճիտ, ա՛՛ճապ մարումն կիւ՛՛ճեկըն կի-
տիլ իլիլն քիլիլն գաղալ խո՛՛ճի մի, կոխա իմ-
մէլիլիլն իւղերինն տաշիւ՛՛ճիլն : Նեպամ, մի-
փայտե քի, Տրքին պիր տե՛՛փա պատիլիլիլն
լը խոտի սեյլիլիլն պու՛՛ճանաղանա, տըր
ճանա ստընա ի՛՛ճաղ խո՛՛ճի սեյլիլն մէ ձե՛՛ճար իմ-
մէլիլն : Մարումն, սարթը սնան սարա քե՛՛ճ-
աու կիլիլն Տայերի, Մայեկեինն քե՛՛ճի տիլ
գամը քե՛՛ճեկըն մէ ըկա ու իմահալիլն ի՛՛ճե
իմմ քի փերիլնէ գաղար միլիլն . մէ նիլ Տայեկէ
իլիլն, պու պէ՛՛ճն պալանա տանիլիլն, էր-
սերիլյա պաղապարն պալանալ օյմարընա կ-
անանապարթըր միլիլն, Տրքին տափն : Մայ-
եկեինն օլ պու՛՛ճանաղա մէ յուտիլիլն պիտը
Տայեկեինն ինանա օյունաղա, քե՛՛ճիտի կիլիլ
կարնընարը ի՛՛ճիլիլնալն տիր օլյաա խո՛՛ճ :
Չիւ՛՛ճի մարումնին նեպեկիլն իմարըն, նէ
տերմէլիլն օյունալ պիլիլն խո . . . :

Վտի ինկիլիլն քե՛՛ճամ աղալ պիրիլ, « Մա-
մաղալ, ալեաէվիլէ գաղանալա օրտուր-
նալանա ըրք չօլ փարթ սարեկտի պիր կիւ՛՛ճ-
աիլը լաղարար, ինանալիլիլն մահալ օլ-
մաղա օրտուրն սարմաղալարմ պեն, լըքին
շուրարը պիլիլիլն քի քի, պենմ սիլն սեյ-
լիլիլն մահալ, էտյէ պիր խարթմ մահալ
տիր քի, ինկիլիլն մէ իլյաղամըն տերնար օ-
լան գաղարըն իլին, էլ մէ կախա կըրմմ ի-
տէ՛՛ճը կեր պու՛՛ճանաղ իմարնա պու՛՛ճանաղ
տիր . . . Կէ մահալիլն մարարն իմմ Վերմ —
Մարի օրտը, կերնը կըրմմ իմարըն իլին կըր-
մմ, մէ կերն ինկիլիլն գաղարըն իլին կիւ՛՛ճե-
կըն էլ պու՛՛ճանաղ տեր ին՛՛ճե իլիլիլն տիր . . .
Սէ Տայեկե, շու կերն խարթմն ինանա խո-
րիլն, զայիլն մերճամմ իլն գաղարընա ին՛՛ճե
գըրմմըր օրտուրնա, մարումնըր զիլն Տի-

մայրերին գաղու իմախբեր իշտ զըզարն
վէ կտտա դատնարն, իսմէրն գաշարը,
կտտել ի ինն կենտրեքերն մաճկերն կա-
զըջ ստրկմտ ընկնէն օրնարը թաղարտէ,
իճայ իսնն ձեպսինն ստին, Տիմէմ իմմբտ
տիր :

Վրոյն լմարաբնտան, եղև պիր կիզկ կի-
զև լմէրնքերէ տայր դու Տարս կէկն լմայի-
րամը մաղուէ, լմպիմիկը Վայեծնին մաճ-
զուկնիկն գաղուկնին պատի օտար : շիւքի
Տեր պիր ի ինքերնուս դաշտա, իշն իշնտ
պիրտն խոյր ու սեմաղ շաղարը տանի պու-
լունմզտն խի :

« Իշնն շինտի անլարմ, Վաստաղէ, պա-
նա սեղեպիկնիկն կիւտակնին դէյառէկի սե-
պեպին, — տեր Վայեծ, — լաքին ետեք խտրիմ
քի, եղև պիր խաղարմիսննն մըճճանմլու
միտարիկնին պենտրեքերն լմպիտի կտեճէր :
Տէր պիր Տասի վէ Տիւ պիր կէկնտ լմանմա-
մազտն խի :

— Էտի սեփիւննիկն տեղբար օրու, շարժ-
զանղընըդ իէ կճի բրղղընը տանի անքար
օրուզա, Տիմպէմ Տանմ զաղմազարն տա-
նի գաղուէ շայն կէօրիկպիրտիմիկն . . . Ֆե-
զամ, կայնըդ սիղէ շունու խաղար վրէշիմ,
կանի պիրի օրնուդ քի, մեզՏեպէ մամիպա-
Թընըդ քեմախիկն կտա իմմբտ միսնիկն տեճի
սիղտն սիւղ կտեճէրն միւճէրն տիր :

— Վաստաղէ, Տեմա տեյպիկնիմ քի, Էագգ-
թեպեա Տաղթիկնի Տաղթեա տեղեալ օրն
մուճաղմիմ, Տեր քեմիքնտն դէյառէ պիր
մեթմպեա տուլունմզտն տիր, — տեր Վայեծ
պիր ընմքին լմմաքէկնիմա իէ, — լաքին գա-
միւրէն պազը եղև մամիպէր մար սրըտ քի,
օ խուտայարտա քեմախին տեղեպէ գաղար
խմեպիկնտն, էկէրն ոյ ճիճէկն . . . պանս
պիր շէյ իղրամ օրնունմաղ օրտ իս, գամիքն
գարը իշնմբտն իս, Տիմէմ օրնունմաղ կտա-
մէմտն մաղ կէկնէկնիկն, շինտնտն պէյան ի
տերիմ :

— Ոնա Տաղթըդ մար տըր, դերս պու ա-
լունն քիսննին գամիքն Տիւ տըր օրնունմաղ ճա-
լիւ տեճի տիր : Վեզամ, նաղը սի սեղեպիմ,
կաղընը շունու պիլմիլանիկն քի, մեզպուր խա-
ղարմիսնտն մեմուրիկն ի իզը պուլունմ քի-
մտեճէր, պեղայնմ սպու տակէրն օրուզա-
բնտան, սիղէ կտեճէրն պիր շօք սիւպեր իւ-
զերին լմեամճիւ պիմմեմիկնիկն . . . Վ կ պուն-
սանտա գամիկնաղար . . . պիր տեփա անըտըդ
լմեճիւպէ իմմբտն կիւնճ Սեյիկ տիր կա, նէ
ճարտը մար, կիտեր պաղարընը, կէրէր իտե-
ճէրն լմքերնիկն իշնիկն կէրի կտ, գաղու
խտրիկն . . . եզգ, մաղպիր օրար, կէր-
չի իշնիկն կէրէդ, վէ գամիքնիկն լմօգունը
տարեթան պուլունմար իս, թեա խտրիկն . . .
եղև պիր լմեճիւպէնն շինտի Տաղթիկնն ա-
լա պիր մաճաղու օրնունմաղ : »

Վայեծ, Վրօրնն մեզքեր ճեմաղըն քե-
միկն Տաղթան իէմ մազուն, վէ քենտի է ֆ-
քեարը սերպեմիկնտն մաճաղը պուլունմա-
տան, քիւլի կնիկնիկնիկն վէ վայեծնի պիր
լմարաքի կէ, մըրգու մէ ճեմաղ վերի : « Վաս-
տաղէ, լմքերնիկն գաղու վէ շիւքանիկ-
նիկն գաղուկնտն տանի կոճար խտրիմ, լաքին
քիմ լմաղամ իտեճէր տիր պենտրեքերն օրուս :
— Պէն քեմաթ . . . կարն, կէր խմէր խեմիկն :

— Ի տերն ամմար սի սեղաղմ Տաղթեա
մըրգուփիկնիկն լմմէրեր իտեճէ կտա մաղըդ,
վէ եղև օրնսրտա իճիմիտունն տեճիկն տիր . . .
— Սէնմ — Կերեթիկն տեճիկն մայտնին, կանի
Սէնմ — Վարն մանաղընն միտրիկնի օրու-
լունմ գաղարն աղա քեպիր մըրգուփիկնիկն
Տանմ կէօրմ քիտն, սիղէ Տեր ճիճէկն լմաճ-
սին իտեճէրն գամիկնտն կէրիկն քեմախիկն մար
տիր, փեղամ, շայն եղև պիր շէյ իճիկն
կէօրիկն Տարտ տանի, սիղ ճեմաղըն գա-
տրեքնիկն : Իտեր, սիմքար տիր քի, գարարըդ
գարար տիր . . . կարն :

— Ի տէր իտե կարն կէրիկն սիղ պուլունմաղ
մաղըլմ պենտրեքեր, եղև տէյիկ մի մասմաղէ,
— Խալըր, նաղը քի սիղէ սեղեպիկնտն, սիղէ
Կիկիկն լմարաքնտան պուլունմ կէմիկն օրու-
ղունմաղ քիտնէր պիլմէկն տիր, վէ Տանմա,
սիղէն պիր պաղա տեփա տաճա պուլունմ կէ-
միկն, պաղարա շիւքէ միտեճիկն իճիկնիկն-
տն պուլունմաղունմ . . . Պէն քեմաթ ա-
ղապա իէ կէրիկն սիղէ աղըլմ . . . Կէրետեթ
սիղէն իգամէկնաճընը :

— Պիլի — Սէր սաղաղ * 1, 3 . . . Վաս-
տաղէ, մաստ քի շու զաճմէր շէրմ յե ա-
խի Տիմէմ իտեճէրնիկն, պար լմեճիկնիկն
պուլունմաղ մաղ իտեճէրն գարունտն պու-
լունմաղ պայմար, կէրիկն պենտրեքէ լմեճիկն-
նիկն խաղար վրմտնին թեճա խտրիկն . . . Վայ-
եպիս շաղարըդ տեր խեմիկն էլ վերի :

— Վասեպիս մա, — տեր Վրօրն Տարեթան
գաղարաղ :

— Ի միկն, մասմաղէ, — տէյն ճեմաղ վերի
Վայեծ, մաճաղ մաճաղն լմպեպիմ իտե-
րէ, — Տեր քեա պենի պու լաղաղ իէ շաղը-
մաղա տիր . . . վէ իշնէ, — տէյն իտեճէր
Վայեծ, կէօրեքնն կաղարն լմմամաղը
Տարտ, — Ի մէ պենիմ պենտնամաղըդ սեղե-
պիտն, շու լաղաղը պանս լմպարը պուլունմ-
րը իշն տիր քի, կիւտեթիկն պաղա կտեթ կի-
տիկն իշնէկն, պենի խմիկն լմմաղըն կա-
տիկնիկն օրոզմաղաղար . . . պու ալնտն ա-
տամ զեղեղեպիկն թե շօք առամար մաղըլմ
. . . վէ պիր տեփա սիւ շինտիկն քի, քենտի-
կն պիր տեթ զեղեղեպիկնիկն վէ կիւլունմա-
լէրի լմպարտն, անպա գարըլարնաղար զե-
մաղընն գաղարտն նէ գատար կարեթն աղըլ-
ար . . . Ի տար, — տեր լմքարն Վայեծ կէօր-
էրնն կաղարն սիլէրէ, — արթըդ օլ խուտա

տիւշնեանձեք հիչ պիւր շէ յիմ՝ օրմուցուց, գորար
վերսիմ տիր . . . :

Յարին, Մայեկեանն պու լազրարարք իւ-
զերինէ, գայրիտեմ զիյառեօսիյէ ետրի ետէֆ հիւս
կոյեապիւնանն, մարտմանն լինն իմաժար վէ
տերս : « Վարպեանք իւհամ իմտիրինիդ, պու
ճհճանտե, պահմարդդ ասար օտն եոյէ իմէ-
եարքեր վէ Տաշէր վար արարք քի, տէյիլ զեղ-
լենիմ լիտիպիք, իլու իրգամ իւզրէ աննրյմա-
լարարար : Տիմք տիր քի, սիտի տարը քեանի
խանիկ իւզրէ սիւսլ իմմալի յիմ, եոյէ՞ մի :

— Պէնիմ՝ տարը ասար՝ Մասլն Մայեկո տարը
լարին, իմէրարտն օեյլէրիմ սիգէ, մասմազէլ,
Մայեկո տէյրէրք սիւսլ իմմալիտիտիդ, պիւր
անճազ օլ իմ իլէ իմանսիլ տար Տեր քեա պէնի :

— Իմտի եարքն եոյլէինն, կէլիւ սիգէ Պիւլ -
Միւ՝ օգագղնտա պուլարում :

— Ը՛հ, մասմազէլ, պիլմմ՝ պու իուսուսուս,
շիւքրոնիյէ ի գապիլէմի նէ՞ տարեթիլ իցճար
խտպիլէճէկիմ սիգէ :

— Պարզում՝ օլ քեօլէրի, պէն անճազ սի-
զին մէնթասմըրըզ պայիս օրպիլմ ըրիյի ար-
դու իմմաքալիմ . . . երկերի քի սիգ Տօնուս
օրուց, վէ գարար վերտիտիլ : Ը՛հ, քիւզ քեյ-
ֆիլէթիմն կէնիտիք, նաարը ի սեօյլէտիմ
սիգէ, էմիլ պատրէթի էտուն պորազմարըզ,
շիմտիրէ Տալ մարդուս հիչ պիւր ճեօլաց պիլմ-
նիլ, անճազ մաճպետան շրգմարտա պէրէյի-
նիլ, վէ մաճպետան ինչս օրուսուս տաիի,
Թէրբիլիւր իտերիմ սեօյլտիտիմ, սեօյլէյինիլ
մարդուս քի, օլ իմտաէլէրի Տեր նէ իտէլէր,
ասլա քիմանէյի իֆնա իմմալէրէ, իմ պիւսար
Տանրմա . . . պիլգամ թէնտիլէր կէօրպիլի-
ճէլէ գասար, էարար օրարագ գապիլէրնտէ Տրֆիլ
կոյեօնիլէ :

— Ը՛հ պա շիմտի, օլ զեօլարը վէ իմտանիյէ կէ-
լէ Տանրմ Տրպանըզ նէրեա տիր :

— Պէնտե պիլմ . . . Ը՛հ պիլմ իմմալ կէլ-
տիլի վարըն : արդ նէրէյէ կէօթիլարտի քիլէրն-
տն պիլտայեր պուլունագտէյիմ : Իմտի եարքն
պէնի պէրէյինիլ :

— Ը՛հ կոյ եարքն, « տեր Մայեկօ :

Իմպիլմիլէլէ օրուսան ասուլարարքի, Յո-
րինն Մայեկեայէ կէօթիլրէճէկի, վէ Ը՛հ տիրն ար
Վարտիլին գարամիլըզ պուլունուսուցա, ազ-
մէօր Պայլէնիտն պիլտարտանտիտն ետարտա
քեպիլ պուլունամ Սենիմ — Մարի մանասմը-
րնտա, ժէնրալ Միմունն քերիմէրինն պու-
լունագտէ օրուսղարքն, ունտիմարը օրմար
տըրար :

ԻՐԻՆԻՍ ՓՅՆԼ

ՍԷՆՅԱ — ԲԵՐԵՒԵՐԻՒՒ ԽԱՅՈՒՌԵ

Մարեշալ Միմունն քերիմէրինն կէօթիլը

տիրէրէլ Սենիմ — Մարի մանասմըրը, ամիլ զէ
ճեօթիմ սերայարտան օրուց, վասի պաղլէտի իտէ,
Փարտին նն իմէն Տաճ Մաճ Քիլիտն պիլիլի՝ Օ-
րիմն նամ ճաստէյէ նաար պուլունագտէ իտի :

Ը՛ ու ամիտաքի մէնգարէլէր, շուպմ 12 սիւն-
տէ, եանի Սէրէրէր Կէճաօտինն զզ գարտա-
չը սիլիտիլինն օսն շեօլէրէր օրուց, վէ Սէն -
Յարտաա սօզաղնտա իմ օրմանայա մէճապար պու-
լունան Ինթրէ ֆարիտապինն ապարարքն իմ օ-
րունագղարը ու գարուց կիւնտն պիլ կիւն էլ-
վէլ, զուճարեափմէ պմաճալ իտիլէր :

Սենիմ — Մարի մանասմըրնտա պիւր նիգան-
մը միւքիմէլէ Տիւքմ իմմաքալ օրուց, վէ Մ -
ա՛ Ը՛հ տիրն իւլիլէրի պուլունուսուցա Տարտէ,
նուֆուլու լարապարտան, վէ քիլնտա տը Սէն -
Տիլիլէ պալարտաա պուլունուսուցա տարեթիտէ
տաիի, զպիլմ տափու գարալարտան միւքիլմէլէլ
պիւր մէյիտն ալիմ պուլունուց, բէք չօզ տէֆա
իմ ճեօթիլ իտէրէր, կէլմիլքն քէսլի էրէրֆ ու
աղամմ իլլէմքալ պուլունան, մեղքիւր մանա-
մըրն գուլմէլէ ու նուֆուլունան, պիւր տարեթի
տէֆիլէտէ կիլիլ կիլիլ) եպմաղլըզ, վէ գալի իմէ-
մէրէ իւլէրէն վուլ իմմալէր զպիլունա իմա-
պիւր ու իմապարի պուլունա նիլիլէրէլէլ : միւշալէ-
րամ ու միւգարեափա կիլիլմքալ իտիլէր :

Սենիմ — Մարի մանասմըրնտա իպնու ու քիւ-
շարտա պէրպիլմ տաճիլ մէճարեթ վէ Տիտալի
թիլմէլէլէրին նաարեթիլ ու իւլյաթիլմ իմմալ օլ-
տուգարնտան պալապ, սօնրտան ըքք չօզար
իմարֆիլարտան ըքք չօզ Տեալիլէր տալի իճ-
տա զլլունըլ օրմարն, զպիլմ կիրան պէճա ա-
գարեթիլէր, վէ էնաար սայրէլէ մարէր պու-
լունագտէ, վէ պուլարքն քիմաֆիլիտ տալի,
կիւնտն կիւն զիյաթիլմ պուլունա իտի :

Օրտաա պիւր ճեօթիլէլէլ ըաճանիլէնն իմալ-
նիւլ վէ իլգամ իմտիրիլմտի, տալմա պիւր մէ-
սիլտն իլյարեթիլ օրուց, վէ լարապարքն Տիւրիւ-
միլի միւսմալիլէ տաճիլ օրմար արգասուտա
պուլունան պիւր կիւրաճուն, էն զիյաա պալա զըզ-
ղն վէ զպիլմէլէլէլէր վասեթիլարտ, Փարտն
տն իմարտին նիլէ գարալարտան քէլտա իմմալ-
օրուսղարը մալուսիլէլէլէլ ամտիլէր, վէ մաուս
մէրտը իմմալէլէլէր սայեօտնտէ, նիլէ վէ նիլէ
զէնկիլիլէլէ միլիլ վէ միլիլէ պուլունան էարֆիլ-
լէրի, օրպա ճէլը իմմաքալ, վէ քիմտի լաղը-
արարտն կէօթիլ, ասուլի ճէտիտ իւլըք քիւշաա
օրունուլ օրան պիլըզը մէթիմպիլէրտէ, կիւտիլ
մաճարի ուլում ու մայիմամիլը պիլմըլէ կոյէլէն
չօմուգար, ֆեաաար տէճր ու զէման իլէ մէֆ-
սուս զլլունագտէ օրուսղարնտան, մէրուսման
օրտաա, կիւտա սայր մէթիմպիլէրիլէլէ պէղա-
յէլմ իմքիլէճ օրունուցա շայան, մէլմն, շէտիտ
վէ րուճանի տարեթիտէ իմպիլմ ու իմարպիլէլէլ-
մէքալ իտիլէր : վէ պուլունուսա պալապ, պիւր
մաղքմ տալը գալմըլ վէ գոմարտան ճիւսան
տիւշիւլ օլան, վէ զէնկիլիլէլէ մարէր պուլունան

գարբար, մեզ դիր մանամթըրա կիտերեք, նիչե կամար ու իրայի նեֆառն ազատ գըրմնագտե, վե էջլե պիր ճայլենա՛հը բաճամ պտիտա՛տե, Տաստն զիյառե կամերա՛մա ու եմօրեմի՛ն գայլ իրզե, խրպար էօմբ ու եկգամ իմմեքտե, վե քենտ ճանարը սեղանեմի՛յե մէշղուլե պուլունմագտե, վե Տեր ճի՛նեմե՛ն տախի, քեմաը շեֆգամ ու մահապպի՛կ խղըն գայլըմագտե իտիլեր:

Գլումասնաս գամիմազար, մեզ քիւր մանամթըրն միտարեմ պուլունա՛մ Անեմ - Վերտեմի՛ս խաման, խարաթիտե կամրե, սահի՛ճ, տարաբըզարը իգմիղալընճա, քենտի խանեյերինե, զերեմե՛ն ֆետար զեման կրոմեմօրե՛ն աղբաքեշ պուլունան ֆաթիլալար իլնն, կերեք եղալընզճա գարմը վե ետաստ սիննի քեմա՛նե իրմիւր օյան գաարնչարա պիր ճանառչ օլմարը նիլեմի՛յե իրամը կերն գըզար, վե կերեք եկերեք խրամեմ իմմեք իլնն պեղեմեղեք, վե կերեք կրունեղբը իլնեմք իլնն է՛ճն գըզար վե գաղբար պուլունա՛լըք վե խմիլտա՛մ իմմարմըրեք եմօր սեվապը՛նք տախի ինքի՛նք (պոյունա տպմա՛ն) իլննմի խաի լարին, մերումեմնին վասեմարըլա պիր եէլե գանուլաճագ օյանարան քեմաֆեմսինն տա՛խի, կերեք սօֆուլուգաս, վե կերեք ստապ մեմիլայիլտե պեր քեմաը պուլունա՛մը գըմբնասա, պիղզամ մանամթըր, քենտի թարաֆրնասն քեֆալեմ իլննեմ խո՛տ խո՛տ:

Ս աղաս մեզ պուր մանամթըրն շու Տար ու Տարեթեմիլերինե նազար օլունտուգու թագախրտե. զիյառեմի՛յե շայանը իմննա ու լաղպեմ ու թեշ վեկամ պուլունա՛ուգու տերընար խո՛տ, լարին մեքազամի՛ Տար սուրեմի զա՛ճրեւտե կեօրուլուհիւ միտիլու, շեֆգամ ու մերճամեմ վե աղիղբե ետերըրնանե խարեմե՛ն օյանուլու, իլլա իլերուլսնան Տեր նեվի Տիլե՛լ ու տեսիտա մարմնապար տախի գուրուլուլու իլնեմքտե խո՛տ:

Անեմ - Վերտեմի՛ս նամ միտարե, Տեման գըզը չաղպընճա, իրնե՛ն վիճուտայ պիր խաթան օլուլու, քաղե՛լն նամ շեկը թեմնիտա՛տ պիր նեվե ապասան պիր ֆիլման կիլննմի՛շ, գուլաղնասն իրի իրի թանեղի պիր թեպի՛ճ սարմնագտե, պաշնտա՛մ վե եւշուլալար շենտի պլմընտան պլմարաղ վաղ օլունա՛ուլ օյան պիր պեշաղ վեզնե տերունիտա՛տ, զայի՛ք վե սարը սուրեմի՛ն սըզընջըլա սարըմը՛ր վե սնըն իւղերինե տախի պիր սիյա՛ճ ճար պուլունագտե, սնընտա իտ եմնե՛ն օլուլու, վե սարաբը՛ր ֆիլախի թեմնիտա՛տ պուլունարաղ տերին տերին դամ մերե՛ն իրօրեմքտե, վե մեղաու՛մնին պուլունա պաղզ քեմիլի կիպի քեմիլնե՛ն օլունա՛ուլա պեթաբի, ալճը գուլընըն պուլունա միտիլու ազաճըղ աշաղբ սարըն ելլորեմքտե, վե սիյա՛ճ վե քեմիլն կեօղբրնա՛տ ետերի ֆիրասեմ, վե լե՛ճնեմսնա՛տ տախի ետերի Տուշարիլե՛ն պերապեր, ետերի պերառեմե՛ն ու մեմանեմ միւշաճեա՛տ օլունա՛մագտե խո՛տ:

Անեմ - Վերտեմի՛ս խամանուն, մեզ պուր մանամթըրն տախիլն Տիւանի խաարետե, վե խարե՛ճնե մեմֆառամը մաստի լեպ. զըմբնաս, ե՛ճյե լեմ ու լիյազամը օլ մերթեպեկրտե իլերուլե խո՛տ քի, են մահըր վե են զիյառե իլիղազար էրբեք նազըրարա տախի, օլ խուտալարճա տերս պեթեպիլն յե գաարեք պուլունագտե խո՛տ: Չիւնք, գաարնչար իւղերնան շու խաստե կեօրուլսնա՛տ տիր քի, մեքգու՛մերը շու է՛ն երգուլուն տեմիլն խամխասա ու լիյազամ իլե մեկուլօք պուլունալու, վե քենտի տաղպի՛ղ ու տերին կեօրեմիլըլեքերին, վե ետուլունաղ պիղմեյն միապիլմեմիլերին խմիմա՛նե գըլուլու, վե ետեր պարեթեմե՛ն մնասուլ պուլունան խմարը ֆիլերերինե (ֆիլերնեքերին կիլեմք,) վե խուտալուլե թեմնիլերե թապիլի օյան շու պիր է՛ն լըլըր վե՛ճն իւղե իրամը իմմեքըր, վե պիր շեկնեմի՛նեմեմնեմնի պիր կեօրուլսնա՛տ վե քեք շախաղ օլապուլ ալույա պիլմեքը մահառեմամթարըր ինույե կեմիլալեքերի թագախրտե, նեմիպի՛ն զարիպե յե մուլաֆաղ օլապիլեմքերին մեղարը ֆիւճերեպտան տիր: Է՛ն Անեմ - Վերտեմի՛ս խամանա կեմնապեքտե, մեքգու՛մ օլ մերթեպե՛ն է՛ճի տրպալեմ վե սահիպե մեմանեմ խո՛տք, ճեմիլեմիլերինե տախի օյան, օլ վառի տեֆեմիլերին Տարաղ ու խրամեմերի, քենտի նեղանտա՛տ առեմա՛տ պիր էկընե՛ն մաղամնասա պուլունագտե խո՛տ: վե տիլչիւն ֆիլամըն եկը պուլունա, վե սամըն ալմաղ, վե աղբազան սնար, սնըր զիյառե փարա խո՛տը պիր Տե յեմե՛մ ու գըլաֆեմե՛ն գըլմաղ, վե լեքըրարնե քեարը իլե սամմաղ զըմբնաս, քիւ՛ճ սե մեքու՛մնին պաղընա կերեմը օլունա՛ման պաշգա, ֆնասաճուլուղ, ֆայիլճիլըր վե եմիլպի շերթեմե՛ն սեճիմիլըր իւղերնան տախի, իրամը տերեմեկըրա՛տ քեպի մեկըր իլննմի՛ր վե թեմիլապեֆեմ օլմա՛ճ խո՛տ, է՛ճյե քի, քենտի թարաֆրնասն իշ ետարըրմագաս օլունալու տասմարըն Տիշ պիրիսինե, պիր ետուլը թալման վերերեք, Տիշ պիր տեֆա, Անեմ - Ս արի մանամթըրնա, էքթիբիլ է՛ճի սելապար թարաֆըրնասն իճա՛մ վե թիլե՛ճ օլունագտա օյան մեղալուղարը, քենտ պիր մահըլե վերտիլըր միլլա խո՛տ: Սեքգու՛մ մանամթըր տերունիտա՛տ, գուլեմ իլերուլտե պիր նիլամ, պիր թալմա՛տ լեքիլպիլե, վե պիր ետի խաարե վաղ իմմի՛ր օլուլու, քեմաֆեկի սայ ու զայրեմեկերնանե մաղսեա խե, տե՛րիլ քենտի, իլլա խաարե իմմեքտե օլունալու մանամթըրն զեմիլըլեյնի արմընմաղսան իպարեմե՛ն պուլունագտե խո՛տ: Չիւնք պիր ճեմիլեմիլն րուճումա՛տ վե ետաստ մաղսեմսնետ, քեմաֆեկի աղապրոն խապիլնիլնին եւէքիւնե՛ն խոլմե՛ն իմ մերեք պուլունալու թագախրտե, տարմըղ պիր տա՛տ իւղերնանե կեօրուլսնա՛տ այնի թագախրամ ու խմիլայա, պիլմիս պիր ճեմիլեմ իւղերնանե տախի կեօրուլսնա՛տ պեր:

Խո՛տի, Տարիլ շան ու թայե օյանար տայիմա

զն, քենտիճէ Էտիմիլ օյտուզու պիր խոյա-
 նէն՝ Տուգուզունա խմբնաւան, ապիմա, մէ կի-
 յա մերգումէ լերի ճանտան սեգտիկիւնտէն, անճադ
 ճանարարն սելամմի խմբը ինն, Ֆեգամ տա-
 Տա առՏիճնի խմբի խմբեր, մերգումէ լերն ար-
 չար յոյա զուգու կերմքտէ օյան միւխապերա-
 թը Էէմմի յեղերն զեպի զուգու իյլէմք րնի
 յէթիլէ, շնոքի, մերգումէ տէյի կալերի
 սիւրառան կէրմի յարմազու, իլու մանաճոր-
 տա Էազըլզուտա տիշարը կիտէճք, մէ բոսմայա
 մէրիէճք օյան մէքմուպարն տախի զեաֆիէ-
 սիւի օգուլույ անյամաք քենտիճէ վաճկամ-
 տան առտ իմմքտէ խոի, ԽՏիմիամը իմմ իւզ-
 մի, բուլարըր կառտ լեզըրիւն տօրերք աշ-
 մազտա խոի: Ս է չու տօրալույ տեմերտի օյան
 գառտորոց մուամլայթը, Տիշ պիր պնամմիմ տախի
 գալմայարըն գոյոյճա ինյա օյուտույ պիթմմքտ-
 էն, մէ զայդ օյուլ կիթմքտէ խոի. Ղեյիէ քի,
 մերգումէ կիլ մէ աղիկ խամնու բեր շեֆիս մէ
 չէլքտէն մուսանն պիր չօդ ուֆաճըլ լեֆիէճիք
 Տիւրքերազը պիւճալըրն կառտա ալեթիւրիւն
 տախիէ պուլունաղունան, պաղը զայիմ էլ
 զայէ զեպիկնէրիլէ, լեօր իլէ գարաթըրը օյան
 մէքմուպարն, լեզըրի կէրմաֆրտանն ուսույ-
 ճաճը, մէ կէօրիլը պուրթմտէ քեաղար զեւ-
 մքտէ, մէ չօգարազը լեօրի իմմիմմէ լեքթ պիր
 իմարաֆտա Տաֆիլ իմմքտէ, մէ մէքմուպու ա-
 չօյ օգուտուգոսան, մէ Էննէ կիլէրի կիպի բեն-
 տի գալմի տօրախի մադ լեֆիտօրն սօնրա,
 էլիմէ կիւզի մէ ուճու միւտէվեր պաշազ պիր ա-
 լէթ պնայտէ, մէ մէզպուր ալեթի տախի ազա-
 ճըլ անէլտէ գրպարտօյան, մէ չօգարըրը յշ-
 տուլէ յեթի սօնրա գոսար կէրնի զոյոսուզ-
 տան սօնրա, մէզպար ալեթիւն արճազ ուճուտու,
 լեզըր թօզըւտուրնայարազ, անճադ էրմաֆրն.
 տա կէպիմքտէ խոի. մէ չու իմմապիլի իլէ Է-
 սէ, իմապիմիլիլէ լեքթ էրիլքեր, ճիւզիճէ կա-
 իլիպտալ մէ նէշիթիւն ուճուտուն զեաղըրն
 իլեղերնտէ Տուտուէ կէթիլիլիլ օյուտու չեղիլի
 կանի զեպիլիլ գարաթմարազ, պէլիմիլ իմ-
 մքտէ խոի. մէ զեպիլը չու կալըրն Տախմուն
 Տազգանիլէթ առյուղաուտուտա բեր իլեքտէ օ-
 լույ, մէ քեախ Տաչալունաբըր շէյի պաշապար-
 նա Էարմուտաղըզ միւպարէ մէպատիլիւն քե-
 մալ մէքմէկէ բիպիլի իմմապիլիւն, բուլ իլէ
 գարաթըրը մէքմուպարն անճադ ինն տախի,
 կառտիլիւն պիր պուլու իմնէճիւտի ինյա իմ-
 միլ պնայթն, մէզքիւր իմնէճիւտի ինն պիր
 բոլարա դոյալտա, մէ առճադը մէքմուպու-
 տախի մէզ քիւր բոլարախի իլեղերնէ մազ իմ-
 տիւտէն սօնրա, բէք խաֆիֆ պիր պուլու իլէ մէք-
 մուպու բալմմալտա, մէ պատէճու ուսուլ իլէ
 մէ ապա իմմապիլ Էրթիմմգորըն անճադը, մէ
 օգուլույ իլեզպառն դարմամմաքտէ խոի:

Մէրգում, չու Տէրեֆան կարարնա մազպիթ
 օյամալը խոյանէթիւն կարարը պիր ալֆա օ-
 դուսոզ Նիւէթիլի Էրթիմմալ իմմմիլ, իլն

կրկիմիլ յեթիմ կէօրտիկիւնէ լեվիֆիլան, մէքմու-
 պունա կէօրէ, իլեթիլա խոնէ Էրթիլիւնի, աղ-
 կա չօդ սուրէթիւն տախի չէլմքտէ խոի, Սէր-
 գում չու քենտույէ Փայիլիլի պուլունան կերթ
 խմբիպարի ինյա իմմքտէ խոն, պիրտէ կա-
 վաճճաճըլ, սիւրմէլիլ օյուտու տարա դարու-
 տան իլէ սեֆա զարուզը:

Մէնիմ — Վերթիլիլ կախմուն, պունու իլիթ-
 տիքտէ, անթնէ կազմունէօրիս կարըր իտի-
 լերէք գարար, մէ մէզպար ալեթի իմազըր իլնտտ
 գալըր: Պատէճու մերգումէ պապա գազպարազ,
 մազարը մէ ազամլիլ պիր Տէրեթիլ իլէ կիմիլ
 գարալու ալար, մէ գարալու զուրմուշ օյան պիր
 իրաթմմիթ շէրտէն, մուսաթ բրեճու աղ Մէն-
 Տիղիւնի կէրիլ օյուտու, մէ սիւրախտանտէ,
 մէ զեպիլը մամուտաղէլ Պրօրիկն տախի պերա-
 պերնտէ պէաւնուամ մէ ֆենա էլպիւտէն պիր
 կենճ գրգ օյուտու Տարա, բրեճուտան ճիւ-
 կիճ սօնրա կէրէք, քիւշիք առճալըրն օ-
 յուտունա ալըրէմքտէ պուլունաուզարը, կա-
 պերիս պեր:

«Մէզըլիլիլ էվիլա մուսաթ բրեճու պու-
 յուտուն պարալա», տեր Մէնիմ — Վերթիլիլ
 կախմուն, մէ աղտէմէ լեթաֆիթիւնա պիր
 Տազըրըպա պուլունաղ Նիլիլիլէ, անէլիւն
 կաննա տարու պիր դոթմուզ չէլի մէրիլ:

Սառամ աղ Մէն — Տիղիւն գարաւան իլեթի
 կիրէ:

Սառամ բրեճու իլեղերնտէ, կենճիլէ մէ
 ճիլլքարարա մախտու պուլունան պիր տալա
 կերի կէօրիլիլէմքտէ խոի, լաքիս պու ճիւզիլ
 իլէ տախի, մէրգումէ, զայիլիլ Տիւտի իմապիլ
 մէ դարաթիլ իլեզը կիլիլիլէքտէ, Ղեյիէ քի, էր-
 պաղը էլիտէն չօգըրը օյարազ պաշտառա սիլաճ
 գառիթտէն պիր շարա, արգաւտուն մախիլք
 պիր Վիշըր շար պուլունալ, մէ կիլիմիլի սի-
 յաճ անյա ֆիթմանըրն էրմաֆըլա, դոյալ գ-
 արըր տախի, զեքմմա քիւրքիլէ միւզիլիւն
 պուլունաուգտէ խոի:

«Շա սեֆիլիլ կազըմ, նէ՞ աղիմ իլիլիլար
 խոնէք շէլ ար պու, զերա պու կիւն տախի զի-
 յարիլիլիլ իլպալիլիլ մէտտէ դրմմազտէ իմմ
 . . . — տեր Մէն — Վերթիլիլ կախմուն մուսաթ
 Մէն — Տիղիլիլէ:

«Շա աղիլէ փաթիւն, պէղըրիլ իլեթիլըպ
 պիր սիւրըրը ինն կիւտիմ, մէ անէթմաճիլ Էնն
 կիւտէ իմմ, Ղեյիլիլ զայիլիլէ ալեթի իլիմ մարար,
 զիւս Օ անը միւ Տիլէրիլիլ կանկախտէ պիւրի պեր-
 լէմքտէ տիրիլ, էվիլիլ կէթիլիլ քի, էնն
 առըրգատան զիլառն միւլալիլիլը Ղեթիլիլ
 Նայիլէ օյամայաճաղմ աղը. մէ թէլըրքէն կէլ-
 մքտէն մաղտէլիմ տախի, Տարը իմ տիւրիլ
 կիւն ուղառն ուղարալա լաղըրըրը իմալիլիլիլ
 կիլիլիլիլ Էրթիլիլիլ կէլ մու տար, իլնն անէ-
 լիւն զեպիլիլ լեթիլիլիլ կարաթիլ պուլունաուգտէ պիր
 . . . Օ անէն մերգումէլիլիլ, միւլալա ու արալ-
 նուզ իլեզը, պիր պիրիլիլիլ տար գարաւտուն կա-
 յուտուն պարալա»

կէօրինարեալնունն, պիտ բերեն ծուն ինքա
 պրն մէն իմանմ. վէ ինքն շինտ մերգում
 պիտնուն պիտնուն պիտն ինքնարեալն
 ինունս պուրումնագտե տր . . . վէ մէնպիտ մագ
 սեպիմէ իրէնէկնմ իւմտիմ վար տր . . . Մարն
 կէօրն յարանուշ կա, կա սեկիւն եկումարմ,
 պիտ իւմար կարողոյ պարա չըգանա գատար, ա
 տամն գարչորնա նէ գատար իրէնէկնմ չըգ
 մագտա, վէ նէ գատար զահէկնմ չըգնմստ ի
 ճաղ իմմքտ տր:

— Իտն, պէնիմ եմնիյէնիմ քեանիմ վար
 տր, վէ Տաթմա քեպիտէմ տախի կեպիտիմ
 քի, էկերն Մ. Պրեպիլ, մասունպէլ Պարիպար
 կէ էկերնէնէք պարտ, կարող էկէլէքի վա
 տնին ինքարնա գանատիմ իմմէ յոյ, տաճա . . .

— Իա սեկիւն եկումարմ, — տր միտիմ
 բրնանին քելումն գամ կէ, — տր քեք պնա
 պիտնունիւ քի, էկերն պէնիմ ինն օյա խի.
 այն գապոլ իմմէ յոյ ըտա խեր խիմ, լաքն
 մանարնա վերէն պր շէյ, Վաճա վերնմէք
 տիմք օյաճարնուն, Մ. տր Պրեպիլ տաճա
 դէյառն խոյր ու սեկպտե պուրումնագ նիյէն
 իմմէ իմագտիմ, իմպիտիմ կէն տե գար
 շէ էկերնմ, վէ պուրումնա գամնագտ, պա
 շմագտա տա էտէնէկնմ պր Տալ պուրումնագտ
 տր . . .

— Իէ իմն օ աճեպա, կա աղ զէ մայիմէմ,

— Իագրէ — Քեօր (պիտ կիւրէք) նամ ճեմիւ
 կէն, պիտիմ կէ խառայա չըգընապ, պիտիմ
 բին բէք միւնատպէնիմ պուրումն պր ապ
 բինն Ֆիլաթիմ, պիտ ինքարնուն գամն իմ
 մքտ տր . . . Իագրումն, պու աճեմն
 խալնէ մէ կէպիլա տամար վարորդար, լաքն
 պու ճիւղէ կէ, մէպար ճեմիյէնիմ միտիմ
 սիմ, օ խառայա բէք չօք սերմէն լաքրոր
 լար սեյլէտիմ:

— Իվէնիմ, էյէն օյուշ, մերգում սեյլէտի
 պնա, լաքն անն սեյլէտիմն նագրն, իմագ
 սիւմ վէքիլարնա իմն, — տէյէ ճեկպոյ վէ
 ըր մասում տր Սէն — Տիպիէ:

— Իա . . . տիմք տր քի մերգում կէ կէ
 բիւնարնիւ, էյէն մ սեկիւն եկումարմ, —
 տէյէ պիտ խեր Սէն — Վերքէնիմ խալնէն,
 կէօրնիւ ճեկպարն, դէյառնիւ իմ Տաթիւր
 տէ գապոյա:

— Պէն մերգում ի Սոննէնէօրնմ կանրոս
 կէօրնմ, — տէյէ ճեկպոյ վէրի մասում տր Սէն
 — Տիպիէ, ճիւղէն մերքտա խոյն, լաքն
 Սէն — Վերքէնիմ խալնէն մերգումն չո
 էնի իմքտապիտին քէճիմ վարանոյ:

Սէ մերգում ինքուն քելումն ապ պիտ
 է, — Տոյոտա, չա Սագրէ — Քեօր ճեմիյէնիմ
 ինքարնուն, պիտ մանատիմ պէյիյնտ
 զուճար կէնքտ օյն Տաթտի ճեպտե սեպի
 էն օյուրումն պր տրիմն անպարտիմ, ա
 լէճիպիտ էն քէնա տրէմնմ արմիքէն ին
 վարնէն նէր իմմէ քտ տրիւք . Տալ պու տա:

Իտ սաճ տր քի, պտե տաէկէր, քէնտի իգ
 նայէ ճիւղէնիմ ինքն կէմարքէնի կէօրն
 ճէ, տային ինքնիկ Տաթտ իմմէ քտ տրիւք:

— Օարտը կօք, կա՛ պիտէ վարնէմ, — տր
 բրնուն տաճ ու տայինն պր սեյլէտէ
 կէ, — Ինչպաճ Մ. տր Պրեպիլ ինքարն
 սն ինս օյումնագ օյն մէպալ, Սագրէ
 — Քեօր ինքարնուն արմորումն ինքարն
 տա խի կէրնտ տառար, տիմք տր քի, չո նի
 քաճ քէյիյէնիմն ինքարնուն, ճիւղէն պէ
 ճիւղէն ֆայիտէր Տալ օյումար . . . Չոյն
 պիտէ միմէպիտ պուրումն պր գամն էկն
 պր պիտը սերմէն ու իրպէ կէնէն տր,
 վէ իմպիտիմն իմմէտիկէ կէպ իմմիմն ի
 տէնէք տր . . . Սէնէն ինչ պն Քանգա կա
 գն պր կէրն տայնիմ, պիտ լաքրէնէլ
 ինքարնունընն նախագումն, տէյլ պր
 գամ տաճ, ին խի գամ տաճ արմանագ
 պի իմպիտէ տր, Սէնտը, քէնտ շոն ու
 ճօճրէնիմն շայն պր պէնէն մալը պու
 լումնալ օյումագը, վէ ինն արմագ օլ մագն,
 քէնտ խառայարմըն կէրն կէմիմէք նի
 յէնիյէն, Տիմալէն մագրէպի տամարնա տա
 միւնէմ օյումը:

— Ի պն պու ճիւղէ կէ տախի, մերգումն
 գալիմնա չօք Տաթրէն վէ չօյա մայիմն
 վարտը, Պէնն մերգումն իմմիմն իմպի
 իմիլաճամը օյումն տաճ, զան խոբոնի քի
 քէնտ արմըն տայնիմն գարն, աղը Պեր
 նարն Տիտիմն կարչարն օյումագտ տր:

— արքի քի, կա՛ պիտէ վարնէմ, էկերն
 պիտէ խոբոն, աղը Պերտր կէ Մ. Տիմա
 լնիմ արա կէրնէն նէ գատար պիտիմ քար
 լար վար տր . . . լաքն իմմէմն էք սեյլէյէ
 լար, շննքի իննմէտ տախի ճայիլ տէյլ տր
 . . . Սիէ օլ խառայա անագ չո գատարն
 սեյլէտէ պիլէրիմ, էյէն իմքարնունընն, էն
 պիտ տայնար տախի, իմմէնէն էյա խոբ
 լէք . . . Վաճա էմնէնէն օյումագ կա՛ պիտէ
 վարնէմ . . . Ինչպաճ էն կէօրն ճիւղէլ . . .

Քեգամ պու կէնէնի քաճ կէնն իրում ու
 իննիմնա Տիմնէմ . . . լաքն մերգում տայնիմ
 պարտէ տաճիմ, ին պր մանա տէյլ տր . . .

— Ի սեկիւն օյումընը, կա՛ սեկիւն եկ
 ուարմ . . . Վէ, ալ տաճ ունաւանարմ . . .

մասունպէլ Պարիմ, սիպտէ պր լումն ու բէ
 ընմ իմպոյ իմմէքիմ ինն, պնա պր բէ
 ճա իմտի խի, կա՛ն քէնտի կանրոս տայնը
 զա . . . մերգումնին, գէպտէ կէննիմն ինն
 բիտէ միմնալ օյումն տայնագ ու կնի նա
 դարն Տագրումն ինքն կէննիմն ասագ
 իմնը պիտիմն . . . գան խոբն քի, մեր
 գումէյէ պու ճիւղէն պր միւքարնմ իմմէք
 է, պիտնա պիտնա գայիմն ճեյլ մէ պոյ
 ու տայնարմըն իմմէնիմն իմն պուրումն
 ուղ . . . վէ պէնմ տախի օ խառայա ին
 չէք քիտիմ պիտ օյումումնալ:

ազրլլո, մէ քէնտի Տայինն նիսպէմէն : պէզընէմ
մերպոյնէն : պիտ պիտաւ տիր : մերգումէ շամաշը .
բա ապիր տիրէն տիրէր իմիւ խտան : պու կին .
լէրան իշտի գալորդանան : սոն տերնէն մաՏ .
բունմէնմէն կիրիթմար սյուշ աուր : Պու սապաՏ
պէնտերնի պիզգամ քէնտույի արամայա կիթտի .
կիտան : Տազընտա ըլլամ կէկն մայրմամեր աշ-
արմ : մէ գիտանտիլէն շայտեր թաՏայն սուրէման
պուլում :
— Սէրգում Տէմ շիրքն տիր մէ Տէման պե-
նտամ : էջլէ տէլէն մի :

— Սիմաը շիրքնէ տիր , լարն կնտամը պէտ
տիր :
Մայեկօնին սուրէմի դաՏիրտան շիրքնէն ,
լարն միլայեմէմի թապը եկրինն օրմադրտան ,
վալտան Սէնթ — Մերքեմի Տաշարը , մէ շէնտ
աազըրա թէմֆերքիրն աալորգտան սնրա , իլալէ
խոն :

— Սէ զանն խտերիմ քի ազրլլա պիր գըզ
օրմաը տոր :
— Սիլէթ բէք ազրլլո :
— Սէ լէք սեֆիլ պիր Տայնն պուլունմալը տըր .
— Սէք սեֆիլ պիր Տայնն . . .
— Սէրգում տնտարըրա՞նա տըր տըր :
— Ս աճիպամը րուՏանիլտնն կաա մէ ինրա
թմէքան տէլի տիր :

— Օարարը կօզ , — տեր սիրերիթօր ֆիթրն
տն , — կէկըն քէնտաի դայեմէթ ազրլլ խտ : օլ
գաաարը տախ ել վերն — ՊատնՏու աշգտան
սեջն յերք , — Մէգաա տիրի սորմէքան նաորը
տըր , պիլիթիտիտի , ոսմամն տըր :
— Օ սնն խտերիմ , վախմէթիտի :
Պու արտաա վախտ Սէնթ — Մերքեմի պա-
ղա գազար , կիտի Տիճընին պիրիտանն պիր
տեֆիլեր տըր , մէ կպիրնի շինն նազարն , ել
վէլա տիգամը քնտիլէ իւզն , մըզքիտ տեֆ-
իթրն իննանն պիր վազըն պիր շէլ արար ,
մէ պատնՏու տեֆիլերի թէքորտն եկրինն գա-
րազ Պլօրինն տեր : Սէրգումէ յէ սեղլէյնիդ
պուրայա կերն . . . մէ սիլան կիտիդ շամաշը .
խանտան պէնն պէրէթիտի :

— Կանտամ . . . ազրլլ . . . ոսմամ տերի-
ճի . . . տեր Սիրերիթօր քէնտա քէնտա յէ տիլի-
նէրք . . . քիտն մըլգումէնն ալէՏիրտան շիրքն .
յէ գաՏիպ օրմայաաազ տոր . . . լարնն , տաը պա-
գալիմ պիր տեֆիլ :

Քրտանն Տիգրնէ պիր վազն կէլաթքան , Պլօ-
րին Սայեկօնի արարազ սուրերէթօրն օտարնա
կէլիր , մէ քէնտաօի տաՏ իլ սըրազըր պիշա-
րը ըզար :

Մայեկօնին պու Տէնկեմանէ կիրեկի պու-
մազան , միմուտի տիթմէքան մէ իւրուտի տմ
խտն օրմադտէ խոն շիւրն , Պլօրին քէնտույի
կաճիդ պըրազարազ վախտ Սէնթ ըկրէմի-
նն կնտրնա կիթտիլի միտանէման : կերտիկի
պիր Տալ ու վօզգումմա , պիր տիրլիտ ազրլլ ի-
տիրմէնիդ մէ ինանամամազտա խոն :

Մայեկօ վախտ Սէնթ — Մերքեմի իլ կազ-
նոզ գալորդտա տախ , սեպէպի նամալիմ օ-
լան պիր գօզդու մէ պիր տեՏէնէ գալպինն Տիքմ
իմէքան խոն :

Ի Ի Ք Ի Ի Ք Ի Ի Ք Ի Ի

Թ Ի Ք Ի Ի Ք Ի

Մայեկօ իւզերինն օլ սնտն տերքար օլան
իմիկարաը գալպին սեպէպին պէլան խտիմ :
Ը էջլէ քի , Պլօրին մէքէլէտին կնտրնա կիթ-
տանն : Մայեկօ , պիրննի գաՏտա տիր օտա
թարգընտա օլան , մէ դանալէր իլ միճէՏՏէ
պուլունն պիր սաՏանըրտա կալնոզ գալորը
խոն : Մայեկօ շու կալնոզըր կնտարնա , պի-
լա իմիթիլարի օլարադ , մանաթըրն պաղէտին
պագան ըննիլէրտան պիրիտն կազալարը ,
մէ մըզպուր պաղէտին պու թարաֆը , կարը կը-
գըզ պիր օրմա տիրպոյ իլ մաՏտաա պուլու-
նուպ , պիր ուճունտա թաՏմա րարմազըրտան
պիր ըէքան , սիկեր ուճունտա տաՏա կարըրազ
իւզն օլան պիր քիւլիք քիլտան , մէ օլ պիր
թարաֆըրտա տախ , կնտրտաքի կէկն պաղէ-
սի պուլունմազտէ խոն :

Մայեկօ աշազըրն օէյր խոիդ աուրմազտ
իլնն , պիրտն կնտաքի խանէնն կեր գալմընտա
կսիլի զէման ոստիլնէն իւզերի շարըրմօր պիր
նէլի սաաադ իլ գարաը , մէ տնիր րարմա-
զըր իլ մաՏֆուշ պուլունն ըննիլէրտան
պիրիտան , պիր կէնճ գըզ կեօրիտ : Սէրգում
կէնճ գըլ , կեօրէրն մանաթըրն ապիրլէ-
րնանն պիրիտն տերիլ օրտաղու Տայնն , գանն
պուլունտաղուն նազարն , կլէրիլէ տախ զա-
րէմպարնա մէ մաՏապէթիլմա իշարէթիլ
իմէքան խոն խտան : Մայեկօ պուլունտաղու
ըննիլէրտան , շու իշարէթիլ քիմ իմտիլինի
կերտնտիրիտան , անազ մըզումէնն Տիանն
ճէմաը նաորի իլ կնտար , լէՏէնննն նաբու-
լէլիտ , իր իր սէյաՏ կեօրէրնն րարազըր
մէ գնէլ սաաաղարըր կիլ կիլի քիւլա իմ-
տիլն թէպիտիմէրտան միշտէտի օրտաղու
օլան սաաըր լէմալիմ օլ խարէնտիլի իւզէ-
րնն տեաաըր թէՏայիլ օրմազտէ խոն : Պէս
պէլն մըլգումէնն օլ մանտարնա մէ նէգա-
քիթիլմա օլան սիրիլգնէ իշարէթիլնն , գազըլ
թարաֆունն տախ ճէպօզ մերիմէքան խոն ,
չունիլ , մըլգումէ պիր Տայեկմի գարաֆէթա-
լուտիլգտն , ալ կէկն սնտի իւզերինն վալ իմ-
տիլտն սնտա , աալ կէլիտ տախ , պիր նէլ
իշարէթիլ կարապազ , ընտի կիրեկիլնն , կեօլ-
լէրիլէ նաաըր գըրմազտ օրտաղու թարաֆն
աաղու թարաֆն խոիլ կիթմէքան խոնկն , սն-
լումարմազտէ խոնկի գըլան օրտաղուտէ խոն :
Ը կնտի թարաֆնն ապիտն պիլապարը , պու-
լուլար արարտանն կէկէրք , օլ աազըրա

կէնից մերգումնին սաչարնա մարմնացան օշ-
տուցուանս : աւեր բարմաղղարա Տեման եւ-
բըմըը կիպի օյան սիմար, դան հաերօին քի : օյ
ալմուռն սարըս սաչարընն ապի ղէյա էլէմէտէյ-
լէ : պիտան պիտ միւռնվիեր գըրնմագտ հոտի
Լօյլէ պիտ սրմա թնէ կիպի բարազ մէ դըր-
մըըս, յա եազըն մէ Տայրեթնէնիլ սաչարն ու-
գուն ուգուն Տայրապըր օրմարտնա բարմաղ-
տա օյան սիմայի տիղիւպայի : Մայեւո կեօրտիւր-
անէ, պիտ իթիթյարի օյարազ, տիւչարը իզիերա-
պը տերուն օյար . . . չիւքի անիտն մասմա-
զէլ տը Կարասօվը կարմրնա տիւչըր, մէ Տըր
Տայրե մերգումնին սիղիպիթ Լ'կիթօցուն Տիմա-
լէթ իտիճիօի օյմարնն տաթի քննիւննէ գա-
րար վերիը (Մայեւո պառնմագտ աւշիլ իտի) :

Լօյլէ Տերմէթ նեվիմանն օյան Տիւտի ճեմաթ
մաթիթ պուլունան պիտ տիւթիթիթ լէթմաթիթ-
քիւմէթիթ, ելլէ պիտ թիթիթաննէյի տէՏէթիթ-
Ֆերմանտ պուլունաուղուն կեօրիպ, մէ մերգու-
մնին, նէ մերթեպէ նեղաթեթ ու իտանիթիթ
իւզէ : աաՏա շնա կիւն ապտն, քննի տե-
րազ պիտ ղէյլէթարա մէ Տայրեթ նեղաթարն Լ'կիթ-
օցուն դապուլ էլէթիլ օյարուն տերմաթըր էլ-
լէթիթան : Մայեւոնն ճիկիթի բաթ բարէ օշ-
մագտ պուլունար : մէ Լ'արիթիթի սաՏիՏէն չը-
արըմըլ արը իթիթարնտա պուլունագտ իտի իտ
ան . . . պու ճիւթի իլէ տաթի, տիղիպիթ քեթաթիթ
իւզէ մերգումնէ նոպար գըրազ մէ թնէնտիս
էլլէթիթան, Տայրե մերգումնին լէՏէնէյի մէթը
տաարնտա պիտ ետիթ ազ ու Ֆիրտաթի մէ նէ-
ղաթիթ ու լէթմաթիթ տերթեթար պուլունագտ
օյարուա իթիթարնա տաթի գաՏիպէ օյմայ
պաչար :

Պիտան, պիտըն պիտ մասմազէլ տը Կար-
տօվը բարմաղղըր աղըրն վազ իտերէք պագ-
մագտ օյարուա թարաթիս տօղու, էլ իշարէ-
թիլէ : իթ թանէ պուտ կեճտերթիթան սն-
րա, անիտն դայց օյուպ կիտը :

Մայեւո, Լ'կիթօցուն մասմագէլ տը Կար-
տօվը, բէք միւՏիմն սեյլէյէնէլըրի պուլուն-
մապըրն իւզըրնն տիւչիւտիթիթն, մերգումնին
եանընա կիտերէք, շու իտուտու քննույթ իտ-
պիտ միւթիթիթ տիղի պիտ շարթ մէ պիտ իՏիթիթ-
մալի թարիթ պուլունաարը զըմըրնտա իթրաթ
մերթեպէ մարնըր էտիթ իթմիլ օյարա : զիտ
մերգումն, մասմապէլ տը Կարտօվը իշն, Տա-
ղըզմէն չըրարըլ տաթի օյա, Տիւն տէյլի
իտ օլ աաղըզալարտա աղը պաչընտա պուլուն
մագտ իտու կի գըլարնտա պուլունար :

Մայեւո շու բիւր իզիերայ թնէթէք-քիւրիթը
տերնայարնտա շարաթնըպ տարմագտա իթն,
պիտան պերապէրնտա մասմաթըր բաՏիպէրիթ-
ուն պիտիթ պուլունաուղու Տայրե, Վյօրնի տիւ
եանընա կիտը : Մայեւո շու կեօրտիկիւ աճա-
լիպ Տալ իւզըրնն տիւթիթիթ իթիթիթազ իտեր,
մէ տերապազ քննույթ մաթիթ Վննթ—Լէր-
թէթիթինն նեղաթիթ պուլուր :

Միւրերիթօր դայթիթ շաթուգ մէ դայթիթ տիղ-
գաթիթ տարթեթան : Մայեւոնն լէՏէնտիթ կեազ-
անն կեթիթիթանն սնրա, մերգումնէյի Տայրըզա-
թնն օլ դաարտ ար ու Տիւտալը, նեղաթիթի մէ
էՏիթ բըլ պուլուր իթ, Վյօրն թարաթիթանտ
արըր օյարուա մալիմաթըր քեթաթի տաա իտերէք
եանիթիթի քեթաթի իւզըր օյարիթնէնն Ֆիթրիթ-
նէ դարար վերիթ :

« Լա՛ սեվիլիւն ելլատար, — տեր մերգումն
պիտ սաաթի մաՏայթիթիթան իւզըր, — տիղն
նէ մերթեպէ պիտ Տայթիթ տէՏէթիթիթանտ պու-
լունաուղունաուղու, Վյօրն պան սեյլէտի . . .
Տիմըր տիւր քի, մերգումնին սեյլէտիթիթի սա-
ՏիՏ օյմար տըր . . . Տիւ իշնիլ կօճուա տուր
իւզէյէնէք :

— Շարաթիթ, իտար, մասմա (Տանըր) :
— Պան, մասմա, տիմն լիպ իլա վալիթ իտ-
միտ վիթիթիթիթ . . . եա սեվիլիլիլի կիլատար
պիտ իշնիլ վալիթ իտի իտ սաՏիթ թանթըր ար . . .
մէ Տեման մանաթըրըրըրն ուսուլունէն տիւ . . .
Օ անն իտերիթ քի, նէ կիթեթար մէ նէ ուսուլ
իտրմէթ իթմէքա օյմարըր սարագ Տաճիթ տէ-
լիլ տիւր, էյլէ տէյլիլ մի :

— Պեմաթիլիպ տայիթն, բըլ ու նամուտու
թանթարազ, քեթաթի էլիթիթ ետէյի իլէ շարըզ
կէչնիթիթ տիւ . . . եա վալիթնէյիթ, — տէյի
նեվալպ վերիթ Մայեւո Տեմ մաՏապիթիթ մէ
Տեման վաար իւզէ :

— Ինարըրմ էյլէ օյարուունա, եա սեվիլիլի
կիլատար, մէ Տեման ինանագըրըրմ մաճիպ բէք
պնա տէլիթիթիթ վար սըլար . . . Միլ տայիթ
ԼլաՏանն, տիղ Տըր նեվիլ պէլա ու Ֆիտաթման
էտիթիթիլ Տըրիլ էլլիթ օյմար իլէն Տանա ու
սեւալար իթմէթիթիթ, լաթի պազաանալըրը,
նա՛րը, տիթիթն մէՏարթիթ լաղըրնիլ վարմար :

— Իշնիմն կեթաթիթ գաար իթ եաբմա շու-
ղընալարտանըր, եա վալիթնէ, շիմաթիթ գաար
քիթիթ քի տիթիթի տիթիթ իտն, միմնա օշ-
մալ տար . . . Վեգաթի, պու ճիւթի, պէնտ-
նիթ պիտ իլ Տիմնիթի արգուսունտա պուլունաու-
ղունաղ թազարտան, սնրա պիղգաթ քեթաթիթ
պաղըպ Ֆարա ու ՖեՏիթ իտպիլիթիթիթ :

— Պեմ տիղն սեղնիթիլէ իթիթանա իտերիթ,
եա՛ սեվիլիլի կիլատար . . . Միտիլ կիւտն-
լըլէ տիթիթ տիթիթ, պաչապ իտրմէթիթ թեր-
ճիՏ իտիթիթիթ, էյլէ տէյլիլ մի :

— Լա վալիթնէ, մասմազէլ Վյօրնիտ պան
սեյլէտիթիթն նոպարն, կեթիթիթիթ պէնտի
պուլունաուղում մաՏիլտան տիթմէք իւզըր, իլ
պիլազ միւթիթ տէյլի իտի :

— Իտար, էլլէտարմ, վազաա շիմաթիթ Տալ
միւթիթն տէյլի տիւր, լաթի կէրէլ իլկուտան
իտրաթն եարաթմ իտեր իտ . . . տայիթն իտաթ-
րնտա օյարունա . . . Շու պու քի շիմաթիթ Տալ
տիղ թազարմ իտնէկիթ իտրմէթ շու տար,
եանի դայթիթն միւՏիթեթն պիտ իթիթիթ քա-
արն, պեման կիւտնիթիթ պիտ տիթիթն իտնէ-

միջ տեր, պէն սիւն օրաց կեանտեսութիւնսն
 մեղուսն տախի գաղաղ խոնճէկի պի իշխուցան
 արք . մէ Տեման օրէն մանաթօրք թարաքնանան
 պիբ գաթէ կայտես եարաքրըլարգանս ստրա, պե-
 տեկն օրան մեղաղ օրաւնարգ եամէ կիւնաւէրքե-
 իրիկաբն թնկող օրաւնարգ ետաէ շիւճէճէր տր-
 շինէն, կիւնաւէրքեկն տախի պիտեմ մերթէճէք
 տր . . . մէ եկմիճէրիպտէ, իրիշէր քրանգ օ-
 լաճագ տր . . . նա օրը, երկնումը մի .

— Մ՛Տ, եա մայտեմ . . . եկմիճէր իրի քրանգ
 պէնտեկի իշին, քեկղ էլ առե պիբ նիլմէմ տր .

— Ա է Տեման չօգ աէկղ, եկմիճէր սապաճն
 սասմ տօրաղուսանս տրաւմն սասմ ալթօր-
 նա գատար չարչաճագորնղ . . . տիմէր տր քի
 քեւտի քէլքիքնղէ չարչաճող իշին տախի, պիբ
 գալ սասմ մաղթնիղ գայմը օրաճագ տր .
 Օ անն կուրիմ քի, շու տրեմն մամլուպ օրա-
 նան շէլէր, ըք աղըր շէլէր աէկղ տրէլը,
 էօրէն աէկղ մի .

(Օ) Տ, խալը, եա մայտեմճէրիմ խալը, պուճ-
 տանտա խախիթ պիբ խոտմէմ օրամաղ պէնիմ ի-
 շն . . .

— Ը խոտի պիբտէ Տեր շէլտեմ եվէլ քիմի
 խոնտօրնէ կիտիղ իշնէճէճէք օրաղուսուղու
 սեղլէմկիմ սիղէ . . . մասամ աղ Պրեմննամ
 զայեթ իւլ զայէ տիւտար պիբ առլ գատրնր
 խոնտօրնէ . . . մաղաք մերթումնն խոնտօր-
 նէ բղղ ու սասագ մէ քեմայեթէ աայր կիւղէ
 կիւղէ խորթիքէ կօրեճէքալիղ աէկն մեմուլ ի-
 տերիմ . լաքին, մաղպիթի օրաղպ գաղաք տիբ-
 ին Տալ ու Տարեթէթի կօրախիկնիւնիզան, կե-
 լիպ պանս խապէր վիբպիկրախիղ .

— Կաւր օրապիլը օր տախիպի, եա մաթ-
 աէճէրիմ, — տեր Մայեկօ թէճալիւր իւղթ .

— Պաղըրը, եա սեվիլիւ եկլաւորմ, պէնի
 իխ տիլէրիմիղ, — տեր Սէնթ — Իերեթիւ խա-
 թմն, կիմ տիղէն իրաղ իմմէքտէ օրաղու
 թարը մու Տապպէթիւնստրնր արթրարաղ . —
 Սէնթ — Մարի ճէմիլէթի իրի քանտ աղիղ նի-
 յէմ ու մաղտեմ խոտմէմ իմմէքտէ տր . . .

— Լա մայտեմ, պուճանտա զէլաւմ Տաղ-
 գանիլէթն ու քեմայեթ մէ աղըրթէթնտիլէթ
 մաղաքն Տիւ պիբ շէլ օրամուլ .

— Ելլէ աէկղ մի եկլաւորմ, շինիքի Տարաքեւ-
 թը մէզումէ ին մէլուփէ օրան պիբ պեպէմէ-
 նն, շայաթ պիբ քիմիլիւն իշին կիբ
 մէպիտեն նէ գատար քեմաղ օլ մաղարթմ
 Տուսուէ կիլըր խէ . . . սիլաղ ու եմ լարը մը-
 տուտ ին մարտփէ պուլունան էքնտի մէ գա-
 արն թարաքնանանս աախի, եամարքնանս խոտ-
 մէմ իմմէքտէ, մէ եախոս կիտիլ խոնտէրիտան
 կիւնտէրիլէ իշնէքտէ օրան . . . պեպէմէ մէ
 իշնէր իւղթրիլէ այնի տրեթէտէ սասըր թեւ-
 սիլէ սրաղէթ խոնճէկի պի իշխուցան տր . Ա է
 իշնէ ճէմիլէթի խալաքն Տիլիլիմ մաղտեմ եվ-
 վիլն աախի, անճագ, քաղթէթիլն աէրքեար
 պուլունան կերէք էքնտի մէ գատըրը, մէ կե-

րէք իշնի մէ պեպէմէլը Տաղաղարնտ քեթա-
 լէթ իմմէքտէ խալաթիմ պուլունանտ տր . . .

— Մ՛Տ, մասամ . . . — տեր Մայեկօ սասմախ-
 լանն պիբ սեղլէրիլ իլէ, — շու խաւաւու Տեր
 քիմիքի ախիշիւղ քիլիլէ կեթիլիմիլ խտ, ճիւմէ
 ին աէմիլն սուս ու սեմաղնա սեղալ պուլուն-
 մաղտէ տր . . .

— աղըրթէթն էլլէ տր, ու պիլնի սեվիլիլն
 եկլաւորմ, ճէմիլն էթիլիլ Տեր քեւ թարաքնանան
 մեաճ ու սեմա օրամաղտէ տր, շինիքի քեւտի
 մաս ու թաղրիլի խալթիտան իղճար սեպմէ իմ-
 մէքտէ տր . . . Մաղը քի . . . աճընայա շայանս պիբ
 իշնի . . . մտաղա սիլիւն կիտիլ . . . պիղթէ էճիլ
 բղղ տրըրը աէկղ զանն օրամուլ պուլունան
 քիմիլիւարնն եամարքնանս իմմիլաւմ օրան
 սուղտան ստրա, եա էքնտէրիլն, մէ եախոս
 Տեր մաղթմ խոնտէրիլնէ կիլիղ չարչաճագ օրան
 էշխաս խղթրիլիլնէ իւղթը տիւղաճան ու սասագ-
 ճա պիբ պօրաղըր, մէ կերէք քեւտի Տիւմաղ
 ու զամիլիլնէ թօղուսուր սուրթմտէ մէղճեպէն
 պիբ ուղղանաւղըր կօրախիկնիւնիւն, կէրէպ
 անիտան պիլի, պիթմափիլ մէ մաճըպէն օլ
 լարաղ իթանս ու պէլան իլլէմէլ տր . . . Պու-
 ալեման պուճանտա զէլաւմ Տաղգանիլէթն
 մաղաքն պիբ շէլ օրամուլ . . . էլլէն աէկղ մի .

— Ելլէն, մայտեմճէրիմ . . . — տէր ին ճէվաղ
 վերիլ իտեմ Մայեկօ մաճու պիլիլէթ իւղթէ, շու
 սաճա մուղուս կէլմիլ օրան շէլլերիլն իւղթ-
 իլնէ, եվէլիլնտն օլ մըրթիպէ մըրաղ օրան
 խաւաւուս, պաղար մըրաղմէլէ պիբ անճ-
 իլիլ սուրթմտէ կօրախիլնէլ .

— Իշնէ էլլէն պիբ ուղղանաւղ Տալ զուճօրս
 կիլիլիլ թաղախրան, — տեր թէրարն մալտե
 Սէնթ — Իերեթիւ, — պիղ կեանտեսութիւնիլ իշ-
 ճի եախոս պեպէմէլէ նախիճմըր վիբերէք, օլ
 քեւտի գալա ու միւլաճաղարնա թօղուսանս խա-
 սուպարը պիբ տէմն սաճա սիղաթիլը սուրթմ-
 տէ անպիլղ տիլնէմսիլն թէպիճ խոթիլ . . .
 թէրարն այնի քեմաղաղարն սաճիլիլ զմ-
 ննտա մաճըմանն իրաղ մէ իշքիլիլնէ տէթ
 ու իղաղ իլլէտէկի թաղախրան, քեւտի տիւ-
 սարճա Տիւմայեթիլը պօրճանաղու պիսասա-
 գաթ, եա իմմէք նիլէթիլն, անիտան շէրք
 մըրաղմէլէ էլլէ պիբ ուղղանաւղ սաճիլնտէ կե-
 րի սորըր . . . Տալ պալ քի, Տիւմայեթ իմմիլ
 էրիլիլնտն մաղար, մաղաք բղղ ու քիլիլիլ
 պապիտան մաճէ շայանս պուլունանտան իւղթր-
 տէ, մայարնա քիլիլիլն եախոս գաղաղը օրան
 քեւտէրի լարըրըլա քարը ու քեճմ խոնճէք
 մըրթէպէտ, նաւըր աղու տրապէթիլ միւնէվէլ-
 թէ պուլունանաղարնտանս պիղ աախի, էնին
 անճագ քեւտի մէմփասթըրը խալթր իշն, օլ
 խաւաւուս պիբ շարէ սարըլաղ նիլէթիլն, մըր-
 օրամէլիլն, սայր քեւտի մայտեմէրիլն, մաճ-
 թեմանէ քեւտի սըրըրըրը իթա խալթար մա-
 գաղնտա, եա պիղպմ լիւանն, մէ եախոս
 թաճըրն, պուլունաղարը խոնտէրնէ, Տաթ-

Թա պաշա գատար Տեր նե քի կէշիպ տեծմեք. ատ խե, Տափմատա պիր տէֆա օրումն պիղե ին- լար ու ինպարա միաբարաթի իմ մէջերինի մի- բաճ ճաճ լծումն պարտ, շինքն չու լարից իլէ, քեանք մարմնայն իմ պիղե, օլ քեանք քեանիղէ տիշնուի պիւծայաա իլէտիքտե՛ն սօնոթ, եա երեւ պուլումուղաբը եկրտե գալ- մայարնա գատար վիրմեքտե, իլ, օլ քեանա շե- քիպ կերի ալմադապըլ, օրա եպաա շինտիլէ գատար էիւլ նեֆերտե՛ն զէլատե զըզարը, եա ճան եպաաը օլ պէպէմ, օլ կիւտեկործի իշ- ճի կիպի խանէլքտե, օլ եաթաա եարարմը կիպի մապազարաա, օլ Տեմոն պիլիւք դալմար եան- շարմաա, պի՛ն շարմար իլզե խեթիտաա իմ- տիրիշիլ ար. օլ Տաթմաա, իպաաաւաճը մե- Փաաթը նիլմիլիլէ տիլուգ իմմեքտե օրաա, օլ- մուլ չու լարից, օլ ինքարնա տէֆամ իմ- մեքտե պուլումուղաաա, չու լծապիր ու Տա- քեթե զընքնաա, բեանիլիլ մուլմուլ սպարազ իմ ինար տաթի իմմեքտե, իլ . . . Վշարարըլ կայեթմե սեպլեաթէլքիթի, եա սեփիլիւ եկա- արմ, էպլե տէլիլ մի :

— Կլիլեմ . . . կլիլեմ . . . վալխա՛նքիմ . . . — տեր Սայեեո, պիթմէտրի՛ն տիւչարը լեշէլ- միւշ տերուն օրապ, շինքն մերուռ օլ գա- արա սաճիլե խեթիլալմե օլ փլմաաթի խե քի, օլ եպաա կերեք էֆեմաթիլքը օլ կերեք իրա- մեթըարարուն ալոպ ու կէչար Տաքրնաա քեպիլ մայնմաթ խաթիլ չըզըլալմե, տա- լա նեղանաե պիր նեփն ճաաաապըլ տար, օլ Տեմոն էպլե պիր ճաաապալ քի, ֆաթիլալարն լա իլէթիտա, օլ Տեմոն զայիլ ինիշ տեր- ճեա լծումն օրաաաա օլ օրա պիր լարից օրաաաաա ճեթիլեթ լարաֆըրաա Տեմոն օրաաաաա օ- լաալար, Տեմաա Ֆէճիլե տաթի վարնալարալ, ինք իմմեքտե տիրլք տէլի կեօրիմե յե պաշ- լար . շինքի, ազգաաա ազգա իրաթմէթըարարա զամաաթ լեթիլիլ իմմեք քիլ փիւ՛ն պիր շեյ օրաաաաաա, ապա շիւրճէ վիրմեմ նիլմիլիլ- լէ, Սեթ — Սարի խարաթ ճեթիլեթի, մեշ- պար զարալ լարիլիլ լալարալ, մեճարեթ իլզե ինք իմմեքտե խա :

— Ա՛յ սեփիլիւ կէչարմ, պէնիմ պու գա- արա ուլուս պաճարա կիլմեքիտե՛ն միբարաթ պաշա պիր շեյ օրապալ, կլա չու տար քի, — տեր թերարե՛ն վալտե Սեթ — Վերթեթիւ, Սայեեոնիս տիրլե իմմեքտե՛ն, քեանք լեթ- լեթիլքը զապալ իմմիշ տիր տէլի զըլաա ի- տերքի — կիթաթիլիլ խանեա տիւտարա օլ ալիլաճ Տալ ու Տարեթմէթը կեօրեմաթիլիլ լապտիրաե . . . քեանք եմիլիլե գարը, օլ քեանք դաթիլիլե ղալմաա մալմաա օրաաա գալմաա մեճարեթ օրաաաըլալ ալաաըլ օրա- սնըլ, կլիլեմ չու խաաաաա լեթերրիլ խեթիլ միլե : Իտաթ, պիլե իլե, մաաաթ տը Պրե- մոնա խանէլքի լալաա իլէմիլե տիր, օլ եպլեաե պիր խանէ տիր քի, Տեմաա Տերաա

Վաճա մազարըլ Տալ ու Տարեթմե՛ն պաշա պիր շեյ կեօրմ յեճեթիլիլ . . . Սեզաթ, եա- լըրըլ շարար վար տը քի, սեյլեմաթիլե նա- ղաաե, վաաա պէնե պէն ինամալ խեթմեմ, ճիւլ պիր վալմաաա պերա, կէլիլ քեանիլիլ պիրլքտե օթուրաաա օրա, մաաա տը Պրե- մոնա զըզ մաաաթ տը Վաթի, քե խիլ էլմ- վար ու Տարեթմէթ իլզալ իմմեքտե տէլիլ ի- միշ, շեյլէ քի, դաաաաալ օրապա մեղպալե վաճիպաթըր կաա օլ ինք իմմեթըրե՛ն պաշ- գա, գօճար պուլումաաալ վազըրաա տաթի, նաար քի շինտի Վերթաաաա տը, էաթ խաեթք պիր Տալ, զայեթ սուրեթեաե, Ս . շարտի նամ զեկիլն պիր ֆարիլաթմաթու, եաթնա գա- պուլ իմմեքտե իմիշ :

Սայեեո Վերթաաաա կեֆեմաթիլիլ խաթիլ ի- շեթաթրա, քեմաալի զապթ խաեմաթիլիլաա, Տեմ իլզերիտա պիր նեփն Տարեթմ միւչաճեա օրաաաա, օլ Տեմոն խաֆիթե իլզերիլ զը- դարմաա պաշար :

Սեթ — Վերթեթիւ խաթմա, Սայեեո իլզե- րիտա զուճար կէլե չու պրեմէթերի, մեր- գումեմիս աչըր մերթեպէ ութնաաալըրա Տալ կէթաթիլիլաա, լեթարաե՛ն քեաթմ ապալ պիրտ տեր, "Ա՛յ սեփիլիւ կէչարմ, քեանիլիլ տայիմա սաղեմաալըլ ալալմարմալ նիլմիլիլ- լէ, պէն Տեր պիր շեյի ալըլ սեյլեմ յի, քե- ն սիմե վաճիլեաե՛ն աաա իլէթաթ", Սէ Տեթ- լա, պէնե պիլմիլն պիլմիլն եաթըլ օրաաթ իճեթիաաաա պուլումաա չու լալալմաթ իլզըլ- արարն տաթի սիլե ինպար իմմեքտե, էճեթիլ- լեթաե կեօրաթիմ, էթաա, մաաաթ տը Պրե- մոնա քերիմաթ, շինտիլեաթիլն օլ գատար կի- ղէլ էթվար ու Տարեթմէթ իլզըլ կլէթաթիլն սայեթ եազը կեօրմիւշիլաթիր քի, էպլե ալիլ- յալմարա, իմիլար ու իմիլաա օրաաաաա գա- լաա ճայիլ տէլիլ տիր . . . շար պու քի, ար- լըլ պուլաաա սօնա, սիլ սաաաճաա սաաաաա գատար մերգումեմիս խանէթիտա պուլումաա, ղու- ղալ Տարա, Տեր քեաե՛ն զիլաա չու ալիլա- լըր սաճի յե ղայիր սաճի օրաաաթ լաճըլ խապիլեճեկիլալ, շեթաճաա միւլմաթիլն տիր. էմաա պազարըլ քի սիլե Տեմոն կեօրիմեք- տե տիրլք, օլ վազըլ, եա սեփիլիւ կէչարմ, սիմաա պաաա կէլիլ, էթարալա, եանիլ օլ սիլիլ իրաթմ օրաաալըլ մալա օրաա իոպալ- լարա, մաճեմաե քեթիլլեթի Տաթ արլ ու ինաա խեթիլիլ, օլ էկերիլ պէնա սիլե Տեմ- էֆթար պուլումաթ իսմ, տրապալ սիլ օրա- սաա շերթ ալըրմ, շինքի, մերգումեմի վալ- տեմիլն ալիլիլաաաա սաաաալըլ իլի իլ- ղեթմէթ, սիլիլ օրաաա գալմաալըլ ճայիլ կե- օրիլալա յալմաաա, զըլմաա, էթվար ու Տարա- քեթմա յալմաթիլեաե (Փեմա) մազապիլ սալ- յալաալար . . . զըրա, պիր տէֆա ճեթիլեթ միլմեաթիլ աաա օրաաաաա ղուլալ Տարա, սեա- լա լեթի ճարըլըլ մեալիլեթիլ պէնիմ իլզերիմ

մաշկըսանէ տիր, մէ Վարդնաւ օրատա սիրի պէք-
լէնք քան տիր . . . արմազ օ սիրն մաշկըսանիդէ
կեօթիքեր . . . Լաթեօ, սեղիկլիւ, էփաթով
ասրեօ . . . »

Մայրեօ սիրերբերօրն ճանրնանս այրլըր
այրլըր . . . օլ առըքարն զառար գազմ կիմէ ք-
ան արտաւս կեօց ետարյա կամայայ պաշար-
լար . . . մէ պիւտրէ, էօյք կեօզերի կաշ իյէ աօրլ օլ
առլու. ինչպիսի, Վարդնն, մէ Տեր Տարտէ պե-
րապրնանս պարլանաւազ օրն քաշկուէրն կա-
նըսա կիմէ յէ աստի ճեարքն կիմէսիրնտէն,
պիլըք քի ճեանմնն սիլմէ ք նիյէթիլէ, կեօտաւե-
քի քեճեթերէրն սիրիտ կօնիմաւ տարու մե-
րի :

Մերգաւն օրաճգոտ, մէ մաշկնաւարի սիր
Տարտէ, մանամթըրն կամարտարի կանննին քեճ-
ճեթերէրն տէր կիմէքան կընէ, ինքրարն
Լարթէն տը Գարտօմիլ թամար, մէ մերգաւննին
պիլ գարտանս տիշար չոքարաք, իքի թարափն
պիլզէրէրն . . . սիր սիրնանս այրլմագտ օ-
րն թաշկնա գափեւտ աօրու, աճէի աճէլ գօ-
տալուն կերիք :

Մէ այնի լաշգաւտ, սիրտ, զարգ օրարաք,
Տարտերն մաճնայի մէ յուսիյի կեթի օրմազ-
տե օրն, կիլ գըզգարնաւաշարտան սիրիտնին
կանի Բօզուն, քեճի սօլմուշ, թապ ու թա-
ւաթ քիսիլիշ սիր Տարտէ, օրա բօճա կեօ-
րիյիքը, մէ Տեճոտ զաննէ քիմէլէր կեօրմ-
սիրէր կեօնիտեւէ մայի . . . շարիտ աեթուն մէ
գօրգու, կըքէ, մանամաղէ տը Գարտօմիլն գօ-
շու պիլզին գափեթս օլ սիր թարափնա կե-
տիկն տախի Մայրեօ կեօրափիկնտէն, մերգաւն
էլմի պէլմ օրու :

ՏԵՐՏՐԱՐՆԱԿԻ ՓՈՍԼ :

ՄԱՅԵՆՅՕ ԱՔ ՄԱՏՐՈՒՆԼ ՏԵ ԳԱՐՏՕՒՂ :

Մայրեօ կեթերապ տիր մէ քերշանի կա-
մըր կըք օրուղու Տարտէ, մանամթըրն քեճ-
ճեթերէրնտէն սիրիտնէ կիլէրէք, տըգաճմ ին,
մերգաւննին օրատան պարլանաւազս սիրլազամ ի-
տանէրէրն ապա կամարտան տախի կեօթերն
իքնս մանամաղէ տը Գարտօմիլ ին Բօզ Մե-
մնուն, Տար ու Տարթեթիլըրն, ապա կեօզե-
քին պաշա կամարափա շիթրմէլէրէք, տէր իլի-
մէ քան իտի :

Բօզ Միմն (1), պիլմիւն պիլմիւն, մանամթըր
իւն աօզթօր Գարնիլննին սիրնարտանէտնին
գօրիլէրէրն թեթրիլ իլլէյն գափեւ քեթաւ յէ
կեօշապարաք, Լարթէն սիր գաշ լազըրտ պիլ-
լէր, մէ մերգաւննին տախի էք քեթարտան, մեզ-
պար լազըրտալըր ինիմափիկնտէ, սիրտն սիրն

(1) Կամարտան գառաթար շօճաքըրն, մէ էք-
լապարտ տախի քեթիլըրնն լազար էքիլէքս ա-
տէմուն տիր :

սիրալըր թէ Տարիլու օրու գտան պաշա, գաշ-
պիտակ սիր կեթի կեթի ին պեթարաք, սիր կեթի
Տիտաւէ մ ողղապ տախի Տիտ կիմէ յէ պաշ-
կարաղը կեօրիլնն, Պիտակ պա արտան քաշի-
պեթարտէ սիրիտնն գօշարաք, մէ էօթիլէ պե-
թիլէ պաշարալարաք, շարիլէ տեթուն իւրքէ
սիրիտնին արամազաա օրուղու, մէ պաշեճու
գօրգարաք մէ ճեթիլէրէք գափեւտ սրըրըր յան
Բօզու կեօրիլնն, Տեման մերգաւնննն օրու-
տան թաճաւաղ, սիրէ, Տէյիլէ ու Տարթե-
թիլնտէն թան ու թարիլըր տախի ինիմափիկն թէճ
կեօթիլէրէք, մէ կեօրիլնն ճե նազարն, մանամա-
ղէ տը Գարտօմիլ թարափնտան, քեճառլէ օ-
րունս սիր գաշ աճիլլէ լազըրտապար տախի լազ-
մն, մերգաւն քաշիպարն, զեվալը կօրիլն
կեօզերի կաշոցն տախի մերճաւն կիմէ քիսիլն,
աճէի աճէլ ալալ կեօթիլննիլն, մէ Բօզուն
իւն օլ արտակ, կիլ իւշ աեփա աեթիլ պեթիլալ
Լարթէն պաշմագտ պարլանաւազ կեօրիլնն,
Տալ պա քի Լարթէն, կիլն տիտաւէթի մանա-
քիւշարալ ին, տախիմ կամարտան օրմաղըր,
մէ քեթաի զարթիլմն ճեթեճէյն Բօզա անրաթ-
արտան սօրն, կեօզերի կաշարաղըր կեօթեր-
նէք ք նիլէթիլէ, սիրտն սիրէ կիլիլիւ ճե-
վիլի վէրի :

Ը ու մնալտէր իք գաճաճեթիլ կիմէ քան օլ-
տաղու էտաւէ, Մայրեօ տախի Տարտէ սիրն-
նի գաճմն կեօթիտեւէր քեճեթերն պարլա-
տալուտանս պաշար թերթիմէ, ալալը դաճմ
իւնէրէք, սիր թաղիլ պաշէլէ կիմէ յէ շար-
ալը, մէ շալ կեօրիլնն սիրն թէլն կիլի աաշ-
լարա մալթը պարլանան կիլզէր գըզ ին գօճաշ-
մալը, մէ մերգաւննն մանամաղէ տը Գարտօ-
միլն մի տիր, էտան պաշարալ մի տըր անրամալը,
մէ քեթաիտի օրու գաա, ալը պաշեթա օրուղու
սիր գաճաճէ քաճմ կեթիլ, խաւկնն կեօրտիլնն
տախի, Լարթըրուն, զալէնմ աղմ մէ դայէթ
մի Տեմ սիր մաաւ Տաղըրտան քեթաիլէր սիր
թեօլէլէճէլի օրու գաա, նէ թարիլ մէ նն տարթիլն
թէլիլիլ խաճէլիլն սիրիտափիկնն կեթաւ ու պէյն
կիմէ թէլիլ, սիրիլննիլ մէ գօճալունս պաշար :

Մեճ աւառմ օրու, մէ կեթեշ անարնա
գալաւաճալ իւրք օրուղուտանս, էօթիմէ Պր-
ինն քեթալիլ պեթիլն քան օտմէ կեթիլնն
կեօթիլնն մեթիլ, Մայրեօ թիլը էլմէ քեթ-
տի էթիլալըրն ինչպէ գօճաճ նիլէթիլն, ա-
լալարալըր կաթիլմէ կաթիլմէ պաալարաք, մէ
գօրգու մէ մեթիլն իւրք, արաղըր արաղըր, գաշ-
լալ գազարթիլ կեթարափ սիրնիլէրէք, կեթիլն
թա օլ սիր ուճաւա գաալըր կեթեր, մէ օրտան
պարլանան մէ իւշ տօրմ գաաթիլ ին շամալըր
կաննննն սաճարաղնա ինիտիլնտէն սօրն, սիր
տարաճըր մէ մաաթ մեթիլնն թարափնա օլ-
տաղու Տարտէ, ին ալալըր գաճա գաալար ին-
լէն մերգաւնննն պաշեթա տարուք, մէ օրտան
պաղը սեօլըր ինիմափիկնտէն, ալէթիմալն աշ-
ղը ինէր, մէ քեթալիլ, կեր գաճաթիլ սիր

ուգուն կէշտին օրժա երբնուէ վազը օյան, վէ պաղչէնի կայրնը Միւրեքիտը մտնուա պուլունան պի գրծարնա աշքան, պիբ ճաթի գարունուն կերնուտ պուրբ: Մայնե գարունուն տեղաբ չգար, վէ եօսան պիբ թարաֆրնուս պոյունա կերպեմքաւ օյան, վէ եղաբր ամմե տեն քեւտայի սեմը խոպիկն շիմիը աղաճըւրնըն արարնա սիկիշ վէրիբ: վէ կիբ պղզէյի պիբ պիբրնունէ թէֆրիգ իմմքաւ օյան գաֆնա բերաէյի պիբ թաղբիդ էպտ խոբ: շէյլէքի, գաֆնէս անճազ պիբ գաւ արաթ գարաղասա, էօմէ թարաֆնա, սաճայի պիբ գանաբէ իւզէրնուտ, մաստաղէ ար Վարաթիկն, տիբսէյի իւզէրնէ տայանը օյարազ օթուրմագտ օյաուզուն կէօրիբ:

Վարիկն, տօղթէօր Պայէնիկն թիմարխանային կեօթիբիբ արեւիս անհէթու կիծեան սօնա, Տէր Նէվէ գաաթի, կերէր եօրպնուրգ վէ տեհէթ, վէ կերէր գօրգու վէ մէյունսյիկն թիմունա նաշի, պիբ մուտեթ քեւտի մեմանէթի թապիկէտիկն զայի կէ, քեւտայի շաքրմըլ զար Տայտի պուլունուր, վէ տօղթէօր Պայէնիկն տախի մերգումնին շու արըղ Տայնուտն ֆախտեւայ օյարազ, վէ թամ ֆուրաթիմաթիմ տիբ տեւերէք, պիբ Նէվի շէյթանի Տիլիկ վէ տեփտ սայեփտեւ, աղընը գաղըրըլ օյմասը զըմըրնուս պիղպիթ մերգումնի ստիկ կիրասը կիմանէ կրա խոպիկը խեւտ, պիբ միւզէթայի թապիկն, են զիյաւտ շէտա ու անհէթմաթի խէճաթ գապլէրաէն սօնա, իմմէթ իմմէմէղ իւտէ կէէն սիբիւնէթի պալ, թէնմիկ ու թէֆէրբիբ, վէ պիբտ մէճալէ պուլունուտու Ֆիքրի սաղըգ ու սաճիՏ սեմէրեփ օյան միւլաճազ ու սիւթաշա, ապտմէ տօղթէօր Պայէնիկն թարաֆրնուն քեւտի գաղըրնէ կրա օյունուր պուլունան գօրգուարն քեաֆիկսիկն, անիտեւ տէթ ու իզալ խոբրիկն: Էթթիմ, Վարիկն օլ իուսուսա օլ մերթիպտ սըճէթ իւզրէ տիշուն մէյէ պաշար բի, մերգում թապիկի Տաղզըն օլ Տարեքիթէրիկն, սէճլ ու խէթարնա տախի Տամ իմմէրիկն ճօրիզ վէ սեպազ կէօրմէկիտան, պիւթիմն պիւթիմն վէ շիւքշիտ սուրթիմ միւնաֆաղաթը (միւրախիթ) մէքու Տեփնէ, վէ միւրաթը նաոր իւլ էնայիկն, վէ Տաոտն զիյաւտ մէճարթիմն Տամ խոբ: Ս է աղըպէթքեար, մերգումն քէօր քէօրունա, քեւտի Տալար օյան մասաթ ալ Սէն-Տիգիլիկն եֆրեար ու մազսեփտ պիբ աթէթ օյմագտ օյաուզունուն Ֆէճիմն մարաղընուն, աթըր օնան սօնա, քեափիկն սիբիւնի իմթիխաղ խոբ (սուստորմայա նիկէթ խոբ), վէ պիբ սիբիւնէթի տիկ ապամ(մայուս իւզրէ պուլունմայա, շէյլէքի քիասա Տայնուն թէլէքի իմմէմէյէ, վէ գաՏք օւ սիմէմ տայի, լիւանընուն պիբ քեւմ սախի չըգարմայա . . . գարա միւրեք, էյլէճէ կիշ սօնուտ պերթէքա պուլունու . . . ՊուՏալ իւզըրիկն, լազա, քեւտիքն պիբ սեր-

պեթիկէթի աղիմ վէրիկերք, իմմէտիկ կիպի կէզիմիզ Տարեքիթ իմմէմնի միւսաստ օյունուր (Ֆէգամ սիշարաթ միւլազարմուն տային մաՏրումէ գաղարաթ), լարի, պու Տիւլէ իլէ Վարիկնին շու Տայի տախի, զիյատեօրյէ սէրն վէ մէշազամթաթաղա պիբ սերթէտ սայըրը, իուսուսայի Տարեքիկն, Տէր Նէվի կերի թէնմէսիւպ ու լէճիմիկն օյմաֆրնուն ինրար կիզամթ իլէմէյէ տիլատտէ պուլունան վէ աղըլըլ օյան պիբ սիւթիմէրի շիբն թազ Տազարմուն: Էլէլ շու գաաթըլ մար իտ բի, մերգումն շու տեհէթ թամիլ Տային քէք չօգ մաթմ տեւմա խեմէյէ յէճէկն թէֆէրբիբ իլէտիքի, գապիւնէթ թէտէյի պուլմագտ խոբ: Կերէր Վարիկն, գապիւնիկն տեղէլէն աՏրեմ ու էմի Նէգարթիմիտան պիտապիբ պուլունմագտ խոբ, լարի կայըրըլ քեւտի աղ ու զքեալէթի իմմարմնա, տարեթի գաՏրեթն թէապարի մաՏրուրն իմմիմայիլէ, աղ չօգ աղէ կազն տարեթաւ, պիբ թաղըմ աղըլմա թիբիշալըզ մար իտիկն սէճանիկէրյէլէ, պիբ զըզնի պիբ գաւ կիւս գարմէրմարըն, վէ գարմանարն տախի պիւս Տէպ գայմասըն, Տէր Տայտէ իճիմայնն սիբ տէյի զըլաւ իմմէքաւ խոբ, շէյլէքի, էյլէ պիբ Ֆէնաղըն միւտաւ իմմէկն տախի Տէր Տայտէ պիբ Տաուսա պուլունմաթ, կանի քեւտի տերթէտիտաւ պիբ կէնճ զըզն պու ալմանէ նախէն զայո օյուպտա, պիբ մաղմուն սօնա, իշխոնիկ մէյունն չըգմանարմնն, իճիմիալն մուղախիլնուտ օյաուզուն սիւշիւնսիւկնուն, էյլէ պիտան պիբ իւզըրիկն պիբ սիւթանիլէ Նօպիկն կէլիլ օյմաստաթիմ իտասար իւզըրիկն տախի, Տիբիւմէթ թարաֆրնուն առյի գաննար օյունարազ, Տէր Նէվի թէֆիթի ու թէճէտիտ միւսարամ օյունանմարն, բանա տէր ու Ֆէճմ իլէլէքաւ խոբ: Վարիկնին շու միւլաճազ վէ շու թէֆէրբիբի սաճիՏ ու զայրի սաճիՏ իւզըրիկն, քեւտիճէ կրամ օյմապտան, քեւտի թապիկն միւթմանտի կենի կենի պաշտան էպիլիբի գուլէթ ու գուրթիկիկն քեալ իմմէրիկն, քեւտիկն իմմէյէ պաշար:

Կեզամ մերգում պաղը քերէ թէճի կերտէ, քեւտու գարամթմարնն սեպէպիկն քեւտայի սիւալ խոբ, շիւնի Տալար պուլունան մասաթ ալ Սէն-Տիգիլիկն թապիկնըլ քէք ալա պիլէտիկնուն, էյլէ կայըրըլ կէճիկն պիբ կէլիկն թիբիթիք Նէլիկիլէ . . . քեւտու ալէճիկն օլ իոյա Տարաթիք գարիպէյի իմթիքամ իմմէյէճէկն աղըլմա գարաթ վէրի: Ս է Ֆիլ վաղըրա մասամաղէ ար Վարաթիլէ, շու իմիկա պիտա պարմանպտա տէյի խոբ - շէրէր, Ս. ալ կիլիկն իլէ ղէնուտ, մերգումնին միայ քէլիկիկնուն, տարեթի գաՏրեթն կեօթիքիմէքաւ օյաուզունուն զիյաւտ մալիմաթը օյուպ, շուպամ 13 իւտան, Սէն-Մրանուս սաղաթու, Տարեք պուլունմաղընն, Նէ մերթիպէ կրէմիլէնէնուն պուլունուտուզուն պիլմէքաւ, վէ քեւ-

տի Տուգուգուսու խոստա իմ մէք զմեծնսս, գա-
 րարտատէ պուլունմագտ տիր տէրի, գըյաս իմ-
 մէքտէ խոխեր, Տիմէք տիր քի, մերգու մէյն
 տիպանէ տիր տէրերէք թմարխանէն անարը-
 մայար, պիհուտէ եկրտէ օլմայրոյ, իլա մը-
 գու մէնին իլէրուտէ մայրէ օլմայրոյ պիլ իզպա-
 ր տիմէ, տէհէթէնիկ սուրէթտէ պիր պարմա
 վարմագ նիլէթի շէրիթսնուտէ իզարթէթ պու-
 լունմագտէ խոխ իտէտէ, մերգու մէնըն շու ստիրա-
 զի գորգու վէ եմի ինթիլ յաթմարը, թէհի եկրտէ
 զի Տուգու կէրմէքտէ խոխեր, շիւթիք, Վարիկն շէր
 նէ գատար, քէնտիտէն կիլէմէքտէ օլուգը-
 րը, ֆաթիլեանմա մայրի պուլունմա պիր սքըր
 Տազգընտա քէտիլ մարէմաթ իմ մէք Իզըէ Ի-
 տիլ յուտէ, պիր գաւ յալա քէնտարարարն սազ-
 լանըր կախտա պորգու մէք օլմայրը Տասէպիլ-
 լէ, քէնտիլերին տալի գանն իլէտիլերի գատար,
 մայր մամէն մայրէն պուլունմագտ տէրի խոխ,
 Մասմաղէլ ար Գարսովիլն տիւշմէնիլերինն,
 շու մուսաղէթը մէթիթիթսնուտէ սեպիպի Տէր նէ
 օլուր խոխ օլուտէ, մերգու մէնին նարի Տիտաթէ ու
 զարպար, Տէր Տարտ պէղպէթ պլ.վիւնմէքտէ խոխ
 Վէրքի, մերգու մէքտէ պիւ ու զարպար սազա-
 լար պլ անար ինթիլգաթ սեպուսարտա կէղն-
 լէրտէն տէրիլ խոխ, լարն մաստմ ար Վն-
 Տիլէն, սպիլէ տ'Կիլերնի, վէ սոթթէթ Գալէ-
 նիլէ երիւնմանն շէրտիլ ֆէնայրգար տէր խա-
 թըր իլէտիթէ, օլ ճիւթիլէ տախի, տէրիլ
 ֆէնայրգարնա շարջմագ էքքէնարնտա պու-
 լունմագտէ իլա անմագ, Տէր ինպատագատ, պիր
 պիլպիւք թմարգիլէ թմարգիլ շիւթիլ նիլէթիտէ
 պուլունմագտէ խոխ: Վէ էոյէ պիր թմարգիլէ-
 յի վերմէք իսթիկտիլերի թմարգիլտէ տախի,
 օլ մերթէպէ գատարարգ, օլ մերթէպէ միւրա-
 միլք, վէ օլ մերթէպէ զարմարն աճարար զը-
 գարմագ իզըր, վէ տէրիլ քէնտի շէրտիլի ֆէ-
 նայրգար զմեծնտա գալպիթ թէհուտէ իմ մէք
 սուրգուտըլա, իլա պաշա զեվարտըր, քէն-
 տիտի կիլի էոյլէլերն քէնէլի գալմանէլերին:
 տիւշէթք, ու զարմայա մէճպուրիլէթտէն խե-
 րա իմ մէք մաշէտիլ, այա արամ ու մէյ-
 րա սիլմէքտիլն, արգարտընտա տիւշիպ գու-
 վալանայա, քէնտիտէ գարար վերմիլ խոխ:

Վարիկն շիւրհէտիլ օլարաթ, Իօզ Սիմն իլէ
 կէօրիւշմիլ սեպէպիտէն, Տայն տիւշար օլ-
 տուղու թէհուտիլ կէթէնիկ թաշթընտա օլ-
 տուղու Տարտ, վէ գաթիլ իզըր պուլունմուղու
 թմարգիլտէ, օլմարտուղու սաՏայի պիր քան-
 քէնն քէնտիտի իզըրիտէ տիրտէրի տայաթմ-
 րագ, ալ էլիլէ կէթէլերն սեթը իլէմէքտէ
 խոխ: Վէրգու մէ շարգարը կանթա զոյմաշ
 օլուպ, վէ պաշըր խոխ պիր թարաֆա սուղու
 էյիլ օլուղուտան, ալմուս սարըր քէնիկտէ
 սաշարընն Տաշարար, Տիմա քէնտիլն գա-
 րաթմագտէ օլուղու թարթագ վէ թմար կանաշ-
 արը իւլէրիլէ կայրմագտէ խոխ: Վէրգու մէ
 էոյլէ քէնտարտէ պիր Տալ վէ իր լէթաթէթ

իզըր, պիր թարաֆնա կայրարագ օլմարմագ-
 տէ օլուղուտան, օլ զայէթէլ տիլպեր վէ զա-
 րիթ պէտէնի, եւշիլ մին քէնիկտէ պիր խա-
 րէ ֆիսման իլիկտէ մէյասն շարմագտ, վէ
 պիւնմաարի էնի կաղարըր թուլմագտ օլան
 ալ քէնը սիլապա պիր պաշա պաղըլի, էպիտիտ-
 նի տիւղ սիլլիկտէ գոլարըր թէղնիլ խոխ զայէթ
 կիւլէլ տաթթէլարար, գուղու գուղու կէրտարնա
 մանէնտ պուլունմա կէրտարըլա, Սափալէ
 նամ մէհուր քէնտիլն գալէթիտէն շարմ էլի-
 քէ միւշապի՛ն, շէյլէթ, կէօրիլմէք սուրէթտէ
 ինճէ ինճէ մաի տամարըր իլէ միւնագար օլան
 կէրիլնի միւղագ պէլաղըրըն, էլիլտիտէ քէն-
 կիլնի ալմընտա, պիր գաթ մաՏա զիլտան վէ
 շէտիտ սուրէթտէ քէնտար քէտպ իլէմէթիտէ մա-
 նի օլմագտ, վէ այաղարընը զպէթ երաքէթ
 վէ զպէթ ֆարըր պուլունմա պիլէլերի, սիլաՏ
 միւշատան, վէ ուֆարթ, վէ էքքէնի երաքէթ
 գուճարարըր իլիտէ, խալարի իսթ իսթէ ա-
 թըրմագտէ խոխ, շիւթիլ սոթթէթ Գալէնիլէ
 մէրգու մէքտէ, քէնտի միլգար միւթար իզըր,
 էպիտիլերին թէլէպիլա իլէմէթիտէ լուխաթ
 վերմիլ խոխ, վէ նարըլ քի աղտմէ՛ն տախի
 սեպիլմիշիլ տիր, եմիլ թէտանու վէ զարթիթէ
 տէրիլն շէյլէր, Վարիկն նեպիտէն տաթթ
 պիր սիւս ու թէղէրնաթ մաշարնտա թուլմու-
 մագտա օլմայրոյ, իլա թէմիլ վէ զարաթիթէ
 իզըր էլիլն կիլիմէյն քէնտիտէ վաճիղաթ-
 տէն ստո իմ մէքտէ, վէ ՎլաՏ տախի զանն ի-
 տէրտիլն քի, պիլզաթ կիւլէլք տէրիլն Տայի
 սեվմէթիտէ մարի, մերգու մէյն օլ թապիլաթը
 լաթիլիլէ իլէ խալ իլէմիլ խոխ:

Օւխալը Մայնէ, մասմաղէլ ար Գարսու-
 միլ, էոյլէ պիր լէթաթիթէ ու զարաթիթէ իզըր
 կէօրտիլքտէ, սատտիլտէն պիր թէհայիլէր
 կիլիթիթար օլմաղն, քէնտի կիլիլմիլ օլուղու
 քի Տէն վէ ֆարըրն էպիտիտ վէ պէտանտա
 լըղ իզըրիլն գալպիտէն պիր էտէֆ ու մաՏու-
 նիլէթէ կէրի Տիս իմ մէքտիլն, էպիլէ էմիլ-
 տէ, քէնտա քէնտալէ սաթիլէթի տերուս վէ էմ-
 րէ ֆիրտաթէ իլէ, պիր սոթթէն զըրըն էոյլէ ա-
 գըրտէ սուրէթտէ վէ գաթաթիթ իզըր էպիտէ
 կիլիլմիլ օլմաղ, ֆէլիլտաթ պիր շէյլ տիր,
 տէտիթտէ սուրա, կէնէ այիլ թէհայիլար վէ
 այիլ իլիլիլարպ պալ իզըր, վէ կալար կալար,
 Վարիկն իլէ քէնտի արա եկրիտէ պուլունմա
 գաթիլն քէրտէլէ կաղարըր, ֆէգաթ քէնտիտէ
 մերգու մէ իլիլ, ինթիլմաղ պիւշար քէնտէն
 շարըրըլ օլմաղ իտ տէ, պու կիւլէլէ Իլի պիր
 Տայտ պուլունմաղ արը տէրի տիւշիլք: Վէ
 պատճու, Տիմաղ ֆէգաթ սեղէտիլիլն ի-
 շիթտիլէ պիլմէք իզըր, Մայնէ երաքէթէ
 պիր սեպիլիլ իլէ, վէ ֆիլմաղ Վարիկն պիլզաթ
 քէնտիլի մի տիր, կախտա տէրիլ մի տիր թաՏիլ
 իմ մէք նիլէթիլէ, թըղթըղ երաքէլիլ արմաղ-
 ա սուղու թմարտէ, մերգու մէյն, Իլա
 մասմաղէլ ար Գարսովիլ, տէրիլ շարըրը:

— Բէ՛մ տը պէնի չաղբրան . . . տը Բարինն :
Պատե՛հու մերգում շնտեմ իւրե պաշնը
եօգարու գարբորարագ , Սայե՛նչիս կեօրախը
ու . . . Տե՛նան տէ՛հնէմ կրիթմար պուլունմա-
ղն . . . թե՛հանն պրնանն նաշն , խա՛նիթ սու-
րե՛մտ պիր շամսամ սըր պըրաղըր :

— Զաղբրմէ՛ն , Բարինն ոյ ընկնի սպմուշ , պե-
տե՛նանու , մէ սեղալե՛մ սեփնէն կի՛նիմիշ պու-
լունմաղու Տարտ , գե՛վայը Սայե՛նչիս պիրտն
պիրե կեօրախը , դա՛մեն լե՛մաքե՛մ ու գար-
տե՛մ մէ կրեղկըր Տաղգրնաս տիրաուտ պու-
լունմար ճե՛հնէն , իւղեթնտե պիր նեփ ետերի
նեփրե՛մ ու Տիրաս Տիս ի՛մմքտ օլուողունման
. . . մեզպար կիր նեփ տուլուարն լմէկտիր-
լերի , մերգումնին լե՛հնէտնտ մանտարն շա սու-
րե՛մտե միշահեան օլունմայս պաշար :

Սայե՛ն , Բարինն իւղեթնտե քե՛տի սեպե-
պնտն զուՏարս կէլն սաարն ֆե՛հմնէ վա-
րամաղ . . . մէ սեղս Տարե՛րէմ , կեօղեթնի
գաղջըրնաս տիրալիշ օլուողու , մէ պիր նեփ լմե-
Տայինը կեօրա տա՛հա սա՛հնի քերթմիչե ա-
ղմ իւրե պուլունմաղու Տարտ , Բարինին
Տիսնի ճե՛մալը տիրապարն զա՛մէն անճաղ եօ-
գարտանն ընճերե տեթրերի արտըրնան կեօր-
ալիշ կէն , օլ տաղքտա՛ն լըրաղըլն սէյր ու
թե՛մալը կիլե՛մքտ օլուող , մէ մերգումնին կի-
ղե՛լկն իտ , Բրիթօլուն քե՛տուլե նաղու վասն
կիլե՛մքտն Տեղարան քեզ զիյաստ պիր տե-
րե՛նէս պալունմաղտ խաթ . շեփե թի , Սայե՛ն ,
Տեր քե՛տան մեթմար պուլունմաղու լմագտիրտե ,
գալալե՛ն իրչա օլունման շարճե՛ն տուլուար վաղ-
տե՛նան տախի , օլ մերթեփէ Տիսնի ճե՛մալը քե-
մալե՛մն , իւղեթնտան տախի կեփրիթի տե՛լի խաթ :

Ը ու պիր պիրնն պե՛նիմէլն , շեփե թի պի-
րիտի ճիւղեկիրտե մէ ֆաղբըրաղս , մէ տիկերի
տախի կիլե՛ղկերտե մէ զե՛կնիցրտե կերթն մէ
կիր պիր պիրնն մուգայիր ուճարաս պուլունման
թիր նեփեր կե՛ն մէ լմաղ քըրաղար , աճայիպ
տարե՛մտ պիր եաղըրաղ , եանի իտյախ պիր
կիլե՛ղկեր նիւմայիշն , պիր նեփ Տայն մեփհու-
թիլե՛նէմ թեպպալե՛լի իրչա իլե՛մքտ խաթ :

Սայե՛ն քե՛տն թարափրնան , թե՛գամ պի-
լը ինձիլայի օլարագ , շու մեթաթի ուլուարիլ-
ե՛նէմ Բարինն Տաղգրնաս ի՛նա կիլետիրտն ան-
րագ , գա՛նիտ տաղու պիր ենի սարմ տա՛հա սըր :

— Ե՛՛ խե՛մքնիթի . . . տե՛կի պաղբըր մա-
մաղե՛լ տը Դարաօմը , իւղեթնտե պիր նեփ
ետերի նեփրե՛մ Տիս ի՛մմքտ պուլունմաղու
թագարտե պաղա գալարաղ : Սայե՛ն մեր-
գում իւղեթնտե քե՛տի երկղունտն զուՏարս
կէլն շու ֆե՛նա լմէհաթիրի պու տեֆա կեօրախ-
կիւտան , Տիսպրնանն նաշն կեօղերի եանիտե
պալունմայս գաղալարագ , մէ դպե՛մէ միւլայիմ
պիր սեփըլի ին ճե՛վաղ պիրերըր տեր :

— Սատմաղե՛լ , պու Տալ մէ պու սուրե՛մէ
նեգտիրիզ կե՛մէլ ճե՛տարե՛մ ի՛մտիկիմ ի՛նն մա-
ղար պուլունմաղ , զիւս վաղմն միւսատետեր

օլմարգտան օլաղաս , զիյաստիլն տախի զիլ-
գըլնէմ պիր Տարտ պուլունմաղտ տիր . . . պե՛ն
Բրիթօլուն . . . թարափրնան կե՛նքտե՛նիմ . . .

Սայե՛ն պու քե՛լամար լմէլափաղ կիլե-
տիկի սրնասա , Բարինն Բրիթօլուն իմքն ու
նու՛մալը օլմարն իչըլ ու կեօրախիլն , գօր-
գարագ կեօրախի եօգար գալարըր իտե՛ն ,
պիրտն զանն իտեթն թի , Բարինն իմքն
իչիմմեփիլն , Բարինին գօրգուտունն մա՛հ
օլունմայս պաշարըրն կեօրախըր , մերգում ի՛ն-
րամ մերթեփէ լմէՏայիթի իւրե սեփնէմէլն
պաշար : Ս է իչիմ օլ վաղմ Բարինն տախի
բարմաղըրագ եաղբըր , մէ պաշար խալիբա՛հա-
նէ պիր մեղա իւրե , Սայե՛նտնն երկղունտն
եօգարու պալունմաղ :

— Ը՛ճայիպ , սիլ Բրիթօլ Պոտանըն թարա-
փրնանն մը կե՛լեքտեփրիթ , — տեր Բարինն
Սայե՛նչե՛լ — լըրի սիլ թի՛մնիլ :

— Սերգումնան տճը՛ն Տե՛կնիկիլն պե՛ն . . .
մատմաղե՛լ . . . մէ ֆաղբըր պիր տիքի՛նի պու-
լունմաղու՛մ Տարտ , մերգումնան պուլունմաղու
խա՛նէտե իրամէ՛մ իտերի . . .

Բարինն զի՛նիսի պաշնա թըրալըր՝ մէ քե-
միլն քե՛տի ի՛մմնանը գալը կիլետիրտն , մէ
Տիլե՛նէ սիլքե՛մ իւրե սուրուղանս տնար ,
թերարթն թե՛լամ աղաղ պիրե , լե՛մաքե՛մ իւղ-
րե լմեպե՛տա՛մ խե՛րեք տեր , “Ս . Բրիթօլու-
պիր քեփալե՛մ դա՛մնար , պան կիլեպ Տային
ի՛նտե մէ պէլան ի՛նն , իրամալը կիլեփի՛շ
օլան զա՛մնըր օլմալըրնըլ , էյըլ՝ սի :

— Ը՛ճայիպ , մատմաղե՛լ , մեկերե՛ տերա՛մթըր
ի՛մմքտե՛ միսրիթ . . .

— Ընճե՛նալըր մէ զատե՛կնանըրագ տայիր պու-
լունման շէլլերի , աղս ունու՛մաղ պե՛նիմ ի՛նն
տե՛լի տիր . Ս . Բրիթօլ , օրին սատաղա՛մ ու
ֆե՛տարեպըրըրըր Տաղգրնաս պանա լաղըրաղըր
սեփեփիկի վաղմ , տա՛նիւս թիգաթըր գալալե՛
կե՛լեքտե խաթ . . . կիլե՛մ էյըլ օլուողու տախի
խա՛մթըրնա կե՛մքտե՛ տիր . . . մէ պուլունմա լմե-
աճիւլ լաղմ տե՛լի տիր . . . Ըտըրն , նա օրը
օլուողու սիլ պու մատմաթըրնա կեփրիլըլ :

— Իլե՛լե՛նք ի՛նիմ եօգ խաթ , մէ պիրիտե՛ պա-
նա , պուրաթի իր պուլունմալըրն սեփեփա՛մ , մէ
իչիմ օլ նիլե՛մ իլե կեփրիմ իտե՛ն , պալմաթըր-
ըրդմանն , սիլքերիթըր թարափրնան թե՛տ
իւրե ճե՛վաղ պըրմ :

— Ը՛յի կե՛նա , պե՛նիմ՝ թիմ՝ օլուողունմա նա-
սըլ լմանըրըր :

— Ը՛խանն ճե՛մաղ տիրաբնըրան լմանըրմ՝
մատմաղե՛լ . . . Ինքի Բրիթօլ պան նաղը
ու պէլան իլեփիլ խաթ :

— Ը՛յ պե՛ն տա՛հա զիլանտ շու՛տան . . . լմա-
նըմարըր մը , — տեր Բարինն , մէ կիլունի-
թերե , մէ թե՛մի բարմաղարըրն ուճարըլս ,
իլեք կեփր ինճե՛ մէ ուղան , մէ սըրմալե՛լ բար-
լաղ սալարըր գա՛լե՛լարըրնան պիրիթնին ուճուն
թու՛նուլ Սայե՛նչե՛ կեօթերերե .

Պատե՛հաւ, պի՛ր պի՛րինսէն այլընձաղ իզգե՛
իրեն, Լարինն, Մայե՛կոյե էջլն պի՛ր թէ՛հա-
սիպն պի՛ր թէ՛կոտիւմ, ո՛ր գաւար միւ՛ստար պի՛ր
Թըպֆինո՛ւղ, զէ ո՛ր գաւար մու՛հրպարանն պի՛ր
Թարղ ի՛նչ, շու՛ ամե՛կեքի քըլտա՛րը սե՛յլք քի՛
Մայե՛կո մըրցումնն խա՛րտի գալոյի Տաղըն-
տա, դերնձն շըբ՛նէ խե՛նկ պի՛ր Տարե՛ պու-
լունար, շէ՛յլք քի՛ :

« Ե՛. Լարիգ՛ւղ, դանն, կի՛րէք թարաֆըն-
տան, Տե՛նան սիգե՛ մանե՛նա պուլունա պի՛րիկիսի
սե՛յլքիսի խո՛ր . . . Ի՛շքն մըրցումն պի՛նիմ գաւար
ու շէ՛րքֆինի նէ մըրթէպէ թէ՛կըքի գըլմըլ զը-
տաղունու, շինտի սիւլարոյ ֆարց ի՛մմըթա՛նլիմ
. . . է՛վլիմ, մըրգում ո՛ր քըլտա՛րընլար, պէ՛նի
ընք շող թա՛րմիք ի՛լլիմը տըր . . . Ի՛նձա խե՛-
րիմ սիգե՛ . . . մըրթիլ շա՛րիոց կըլնիցի դանն
. . . » ա՛յի ի՛լլա՛մ խո՛ր մասնա՛ղել աը Գար-
տալի, կի՛ոյլքիսի խա՛ ի՛նչ տայար . . . պատե՛հաւ
մըրգումն ո՛ր սիւլքեր կըլնի գա՛ֆնսն աղասնտան
ո՛ր պի՛ր թարաֆա կէ՛նքերէք, Մայե՛կոնն կէ՛-
նի թէ՛նուլոյ զըբար :

Լարինն կի՛րի պի՛ր քիցարդատանն կի՛նալ ու
կե՛մալը լա՛նիքն զէ մա՛հաղպե՛նիմնիւմա զէ սու-
Տի՛Տեհի, Մայե՛կոյե ո՛ր մըրթէպէ թէ՛նուլոյ խո՛ր,
զէ ո՛ր մըրթէպէ մէտարթիմ մըրթ քի՛ սաթիմէ տա-
րթե՛տ Տի՛նաղլըլ խա՛նա՛ճաղ կէրա՛ն, սե՛վին-
Տի՛նանն սի՛նթէկըրէք, շա՛րիք զէ դե՛մալը կըլնի
Լարի՛նէ մըրթ . . .

Ո՛ւ վարթն մասնա՛ղել աը Գարտա՛լի, տն-
տարըլա միւ՛ստա ոյան ի՛րալե՛նէ մանե՛նա պի՛ր
քիպի՛ն իզգե՛ Տարթընիմ խո՛րէք, զէ ի՛նթիլարի
տայար (խո՛րէք ի՛նչ) Մայե՛կոնն կըլնի տա՛սաղ-
լարունա կե՛նթիլաթիկիլլէ պէրա՛պի, շու՛ քըլտա՛-
լար տաթի սե՛յլք . . . Մասա՛մ քի՛, պէ՛նիմ սե՛-
լա՛նիմիսի պայիս զա՛ճաղ զիւրա՛ղունա թաղաֆը-
տէ . . . զըլ գարնա՛յաճ կի՛րի, սի՛նչ դու՛ճաղ
լա՛նայա գաւարը զա՛նամաղալալ՛մ, դարի Տը-
տէլիլ խե՛, ո՛ր շալըլոյ ի՛նքմըթ տնիլն միւ-
պարթ շէ՛լ ի՛նչ, քըսա՛մ շէրէք ու ի՛նթիլար ի՛մ-
միլ ոյան, շու՛ տե՛սիմ շըբաֆէն յալա՛նիքն ու-
տան պուս խո՛րիմ : »

« Կըլնն պի՛րէ, պու Տե՛նեկանտ, տօցի՛նար
Պալնէ՛կընն պա՛ղչիմանն պի՛ր այագ սե՛սի ի-
ճիսիմէլէ պա՛ղչար, Լարինն անիման պաղա
գալար, զէ Մայե՛կոյե . . . Դայրե՛ն, թէ՛ղք-
քի՛ր . . . զէ խո՛ր . . . ա՛նկըք, կի՛րից կէ՛նքի-
լնմըլ աղա՛ճարնն արաղարնտա զայլ զար :

Լարինն պու Տարթընիլըն ո՛ր գաւար շա-
րուգ տարթե՛տ ի՛նար խո՛րըրի, Մայե՛կո պի՛ր
աարժ տաթի ալոյա միւ՛գի՛նտիքն զյանաարդան
պաղա կե՛նթ խա՛չարը պաղա՛ղար, Լարինն պու
տե՛նա, պե՛րպե՛ն թէ՛նթիլ կե՛նթ խա՛չարը, սալիւն
կանաղարընտան աչըր, սե՛յլք միւ՛րըլու աղա՛ն-
դա : Օ՛խա, Բա՛նէն աը Գարտա՛լի կի՛րի պի՛ր
Թա՛լը ԳԸԼ թարաֆունան, Տե՛նիքի սրթա՛նընա
լարըլա պուլունա՛ր . . . զէ կի՛րէքն քընտա՛լի,
պէ՛նիլէ մըրթիլնն պի՛ր ի՛նթիլար ապիմ սալըլ :

մաղըլըն քընտա՛լի խա՛ն պէ՛ խա՛ն պէ՛նան զը-
լնումար, զէ կըլնն խորիւ՛նի, քընտաթի կի՛րի
մէ՛նարք մա՛Տէլըլա՛ն, զէ սե՛ֆալէնթ պալը Տալըլը-
տէ պի՛րիսիսի, զյան պի՛ր ֆարցը զէ Տալըլը-
րըլ յե՛ղալըլ, Բա՛նտարնա մա՛ճարըլ տա-
րթե՛տ, կանի քեպպանի պի՛ր գարնա՛ղըլ զիւ-
տա՛նար տալունա սի՛նթ զյա՛նա՛նան, աչը-
րը մըրթէպէ գալոյլնն թէ՛նուլոյ խո՛ր : Պա՛, ա-
լնման պաղը էջլն քըլտա՛ր, զէ էջլն թէ՛հա-
սիպն գարաղըլար քի՛, սե՛նիլքնձն տըր ու մա-
ղաղպմ շըթիլ ոյան կի՛րիլ ճարար, քեաֆ-
ֆէլի շըթիլքըրնն անիւտ ունա՛նտարալի-
լից, զէ շի՛նք միւ՛րըլու քընտաթիսի միւ՛նէկըր
գըլարալ, աղա՛նիմ ալիլէլէրնն քընտալը
կարգ ու պէ՛նա խո՛րըր . . . Կարթ քի՛, ո՛ր տաղը-
գալարա՛ն, Մայե՛կո Տաղըլնտա տաթի էջլն ու-
մա՛չար . . . շէ՛յլք քի՛, Լարի՛նն ալնձնապն
քըլտա՛րը իւրըրնի, մըրցումն քընտէ զե՛նիմ
ու գաւար ու Տարթընիլնն նէ լա՛տալէրալ ու-
տաղուն թանըլըլ . . . Մըրցումնն շու-
տալըլա՛տ Տե՛մ գայե՛ն շալիոց, զէ Տե՛նմ թա-
րիֆան միւ՛նթալի պի՛ր սե՛նիմն գալա՛նա կէ՛-
սիկընտն, կըլննն պի՛ր պի՛րինէ գալա՛չարալ,
զէ կե՛նքըրն լալի սե՛նալ գալարալ, պի՛ր
ճըրա՛նիլէլի քի՛ր կըրիլիլէլ ի՛նթ Տարնտա պու-
լունար . շի՛նքի, մըրցումն Տըր նէ գաւար, քե-
րե՛նձն պի՛ր թաղը՛մ այն ու սաթիլըրն ի՛նա-
ղնտա պուլունամա՛ճաղա խո՛ր խե՛տն, սի՛նտա-
րըլ պաղարնա ալըրա՛ր ոյան Տիւտ անիլն զէ
խալիսէլի ալնիսի խե՛, ճիւ՛մնիլքըրն ֆայիլ
տայըլա՛ն շալան պի՛ր սե՛նիմէտ, շէ՛յլքի մը-
րցումնն սի՛նտարըլըլ . . . մըրցումնն այն ու
սաթիլըր պէլիլնտէ ալըրա՛ր պուլունան ֆարց,
միւ՛նէկըր կըրաղար ի՛նչ միւ՛րըլնն ոյան գալա-
պէ ի՛ սալունա ի՛նչ, ֆիլիսէլըրն գալալիսի պէլ-
նիտն պուլունան ֆարցը ալնի մըլալի՛Տ պի՛ր
Տարե՛ պուլունամա՛ղա խո՛ր :

« Մայե՛կո մասնա՛ղել աը Գարտա՛լի թէ՛նը
ի՛մաթընն պէլ աաղըլա սնըր, քի՛նէ կե՛ր-
մէ քըրիքն պաղչէ՛նա սնըրը շըղաղա՛ն, մանա՛
Թըրըն պի՛րինէ գա՛նընա շըբար, զէ ի՛նթիլաղ
իւրէ քանաղըրնաննն գարունա՛նա վալար :
Մասա՛ղալըրանն պի՛րիսի գարըլու ալար :
« Պէ՛նի պուլա՛յա կէ՛նիլնն մասնա՛ղել Գը-
րնն պուլունա՛ն սե՛յլը մի՛ տըր, Տու՛րք, — տէ՛լի
Մայե՛կո սիւալ խո՛ր :

— Ո՛ւ գաւար կի՛նթալիլըլ քի՛, արթըլ մը-
րու՛նն սի՛նչ պէրթէլէտա՛ր, պաղչէլըլ պի՛նիմ սի-
րէրիտիսն կանընտան կէլմ քաթսիլըլ, էջլն՝ մի՛ :
— Ի՛վլիմ . . . է՛վլիմ, Տու՛րք (1) . . . — տէ՛լի
ճէլալ մըրթ Մայե՛կո կե՛նքըրն կօնիլէ պա-
գարալ, — Տի՛նիմ խո՛ր, գա՛նի թարաֆունան
լըլա՛ճաղըրն պանա խա՛ղըր մըրթ լալիլըլ :

(1) Մարաղալըրն ֆարա՛ղըլ ի՛նալընա Լու՛ր տե՛-
նիլքն ու սաթիլն տէր, զէ մանա՛ղա՛ն, զըրգըրնու-
նա՛մ տե՛նք տէր :

« Կէրնիդ պէնիմ ին՝ պերասպեր . . . »

Մայեկո, Տէր ասորմաստ սիրերեթեօրե բասմ կէլըր գորգուսուլլա, չիւրքե մեքուսմե բասմ կէլ- պրուս, ոչ գաստր կէճիքմեի իւղերինե թեան՝ Տիւպան գարապ, սեպպինի անպանայ չըզը- մայա Տազգը պուլունաճաղը աշիւնար խոխ, արթ- րէլէրքե մարասպեմն արգասընտան կեռեր։ Բ- գըլկէրեթեօր Մայեկո մանասթըրըն պիրինճի գարուսուտան աշխար չըգար, մէ գարու գարա- նըր։ Բճէլէ ին՝ մանասթըրըն իրինճի մէ դայեթ կէնիլ Տալուսուտու կեռարթեմ սննար, գարու- ճուտուն սասպնա եազարաբազ, աշխարքի գա- բուշու արմարըր թաղեպ ինմէր նէլէլէրեթինե իրն, պրուս սերմճէ պիր սեպլեկիլէ ին՝ շու արթխոքի լաղըրաղըրն սեպլէնտիկիի իշխոլը։

« Օսնն խոքիթ քի, ես ինմկար ձեւրոմ, պու կիճէ երնե արգաթմ ու ինճիմամար ար- թըրըլլածագ սիրո . . . Պէնճէ պէն, քէնտի ինիֆէնիմէ իրի գուրուն ասճա մէլլատե ին- պիրեճէկիմ, մէ Տեմոն, մասամ սիրերեթեօրն երի իւղեք, պիր աթիւնն երէրն, պու կիճէ իրի ֆեսա տէլլէ չըպանաղմ . . . »

« Կիզուր, պէնիմ թիւֆէնէկ ինճիլլաճըմ եզասուր . . . սեր պաշգա պիրիտի, չիւրքե արա- ղըմ դայեթ ինի պիւնեթըն, դայեթ բեկկին, մէ սարը տախ թէրա թարափնտան կէրեթիմը աիր . . . Պէնիմ սիլաճըմ պաղէպան սիլաճըր օրուպ, մէ Տեմոն ֆեսա պիր սիլաճ տէլլի սիր . . . »

Մայեկո շու քիլապոր ինճիտօքեթ, պիրա ինմկարի օրուպ, իւղերնե պիրեթի պիճու- ջըլըլըպ Տիւս ինմէլէ պապար, մէ գարուսու- տան սասպնա եազարաբազ, իրի չէքմսիտի բեճա խոր։

« Կէրեան կէլմքուսիտիդ պու վազըմ Ի- սեր գարուսու, կեռաերի չիֆմէ թիւֆէնէկին սօլաւսիտաքան օլաուդու Տալուս, սասար գարու- սուտան աշխարը չըգարազ, մէ չիւրճէնե սու- բեթան մեքուսմէլի սիւլեպ կեզուկն կէլերեթը։

« Մասամ սիրերեթեօր սեյլէլէճէկիմ վար խոխ, սեպլէնտին, օրասան կէլլըրոմ . . . տէլի ճէկապ վերի Մայեկո ինճիլլապ խըլէ։

« Մարճճ մի սիր սեպլէնտիկին, եօխա . . . « սեր իսթիլէպիճէ պիր սեպլէկիլէ ին՝ Կիզուր, չիւրքե Տէլլէկէմ ու Տալուսիդ պէլէնեթըրոմ մէլլ սիլնն, Տէր նէ Տալ խե, գարաբ եօզ . . . Տալուս, շափուչ, չէր ձեր գըլ իրինի պազաղմ։

Ոգար գարուսուտան եալու գարուսու ա- շըրը, մէ Մայեկո աշխար չըգար, Պիրուս մեք- գուսմ պիր գաւ արթմ պըր արմա, կէլկա Րա- պա — Դասնն բեճուսյե սաղըր գօշուպ կէլու- կին կեօրեթը, թէճայիլիսի աղեմ աշխար օլ- սուգասան պաշգա, ասճա եիրազասն մէ թե- րէլին արգասընտան, Տախօպերին տախի գօշա գօշա կեռակին կեօրի . . . Մայեկո Տախօպերե սաղըր կիթմէքան իրէն, աօլիւն մէ սաղըր պիր սեւ ին՝, մէ ուզգասան պարըրարազ, « Բճ, աղըրեմ Մայեկո . . . » տէլի շարըրըրըն ին-

տիր, մէ մեքուսմ թապիթիլէ պաշնըր արգա թարափա չէլիլըր . . . մէ Տախօպերին կէլմքան օլաուդու թարափըն գարըլ թարափընտան, Բ- իրգուրն տախի գօշարազ կեռակին կեօրի . . . »

ՊԵՆՆՆԻ ՓԵՍԼ

ԲԱՍՔԱ ԿԵԼԵՂԻՐ

Մայեկո Տախօպեր ին՝ Բէրիզու կեօրուք- ան, թէճայիլիւրնէն նաչի պիճուլ մէ մէկսու- թիլէնէլմ իւղը մանասթըրոսն պիր գաւ արթմ կիրազաս գալա գալըր։ Տախօպեր Տալուս Մաճ եկայի կեօրմիլը օլաուսուտան, պէղայեթ գա- լիֆէնմիլ, քէլիլլէրի աշխար աիւլմիլ . . . թիւ- լէրի տիրիլիլ, մէ ինմիկ գաշը շամաղըրա օլ- վաննըլ պուլունաճաղըն մուղայիր օլաւազ, դանն խեռիսին քի, սեպլէնտինե սըլլամագաս օլաու- ղու . . . մէ ալաղըր արաղըր, արըլը պաշնըր չէվ- րէրքը, էֆիլիտիսնե պարմագան պուլունաղու Տալուս, Մայեկոյե կիտիլ ճիլլէքեարըլլար եաւ- արգուսն սննար, երնե բեճաի եաղըրն տեօն- միւլ օլաւ Րապա — Դասնն արգասընտան, ա- ճէլէ աճէլէ իւղը սաղըր կէլմէի կեօրիլիլ . . . »

« Կլլէլմ, ելլէլմ, անլաթուրմ ֆերըրին, եւ՛ պէնիմ զէլլըլմ ինմկար գաֆասարթըլմ, — անմեքուս պուլունար Տախօպեր ինճէճանըր աիլ իւ- ղը . . . տէն պեռան նասճա ղեկան սասրօրն . . . կէլկէմ, սնն պէնիմ սեվիլիլու կէլլամաղըրն եանլարնտան պիր սաղըրա տախի պըրմասնն մէ սաղիլա թիլլէրեթն կէլիսին . . . մեքուսմ- լէրի կեօրմիլաղըրէրի կէլին գարուսուտան . . . աճ մէ ինագիր կիճէ մէ կեռաիլ պէրլմիլ օլ- սուսուրն տախի պի ինճիլլաճար, մէ աղըրեթ- քեար, կեօրեպիլմքան գաթի իւլիս խեռեթ . . . պէնի արմապ իւղը գօշարազ ելմ գա- տար կէլլիլիտի . . . Կլլէլմ, պէն պիր ֆե- ճու Տալուս սիլման կիպի, մէլլուսիլէլմէ կե- լիլիթմար օլաւագաս իրէն . . . պէնիմ գաճիպէլմ տնն պուլունանըր սնն էտա մէ ինքա ինմքան ի- տն . . . սնն մեքուսմէլլերն գարաբըրըր մա- Տէլլէն տախի կիտիլ պուլունազան մէ կեօրմէքան ի- տն . . . Պուլունաստ ինճէ շու իսպաճէ օլաւ- մագասարըր քի, Տալիլալար ինսարաթան նասճա մէլլատե մնաճէ շայտարըրա . . . Պու սնլա- շըլըլ պիր մաստեաիր . . . Կիճայեթ . . . պէն չիմնի ժըրըր կեօրեճէլիմ . . . լաթին եարն շու- պաթըն 13 իւ օլաուգուտան, մէ սնն օլաւմըլ օլ- սա խոխ, եւ՛ պէնիմ գօճա Րապա — Դասնըլմ . . . Տէր պիր չէլլին ղայիլ օլալ կիտեճէթ իսու- կինի աիւլունաթեթ . . . իւղերիմ պիր աթմ- բեմըր կէլմէքան սիր . . . Բճ, պիր սնն եւ- թիլլէնե խոքեթ . . . Կէ գասարտս թեճա պիր մաճալե խիլ պարաթ . . . մէ կիճեան եազ- րալունագասար . . . »

Տախօյեր շու լազրուարը Բաղա—Ճօսայ աշտիմքան իրն, Տէմ կուրիմքան, մէ Տէմ տէ կուշեղինն, գօշա դօշա կիմքան օյան մեղ պուր սօհրաման Տայանն իւկերնունն այրւ մամադաա խո. . . պիրտն նախէ Տան ստոր Տայ վանն իէրբունն օյնայալ սրբայարազ քնտայ իմեր իմտիին կօրտիքան, պաշնր եօ գարու գալորբը, մէ քննտուան պր գաշ աարմ իրբուտէ, Բաղա—Ճօսանն կէնտան կէտայ, Տէմու մանտմըրն գարտուան պր գաշ աարմ գալորբը, պր պրինն գալորշուշ գանն Մայնեօ ինէ մէ Լկրիօլ ին սեղնեղ ճիւ վէլէճմէյէ պաշարազն կօրտիք:

— ԼՏ, Մայնեօ. . . տէյի բեաեր մէ կվաա, մեղուակն կօրտիքըրնուն, իմէՏայնեյի աղմ իւզրէ, մեղուակնն կիւղնն պագարազ, մէ կանրն կաղարազ, պաղըշուշ պաղարազ — Միճտէ սան մանտէ Տախօյեր, — տէր Մայնեօ իմտիքան մուսմաղնի պր սեղնէ ին — Բօզ մէ Պանշ պուրտուար. . . — ՊատէՏօ մեղուակ Լկրիօլ օյմ տննիքը, — Միճտէ սան Լկրիօլ. . . մամտաղէ տր Կարտօղի տիւնն տէյիպր. . . տաՏա շինտէ կօրտիք մեղուակի:

— Լճայնոյ, տիւնն տէյի մի իմը, նէ պիտիւր իզպալ, — տէր Լկրիօլ:

— Լճեպօ շօմաղարթմ նէ Տայտ տրիքը — տէյի պաղըրը Տախօյեր, Մայնեանն էլէլէրինն, կիմերաղ գաղնիունն նաչի տիմրէմքան օյան էլէլէրիլէ իմմարա: — Լճեյի պիղպմ քնտի կօղեղնիլէ ին կօրտիքնեղ մի:

— Լվլիմէ, տաՏա շինտի. . . զայնիմէ միՏ գանիլէն. . . մէ գայեթէ խարայիլէն իւզրէ խոյէր. . . լքրն Տայրթ քի, մեղուակէլ ին գօնշաւտարմ:

— ԼՏ, — տէր Տախօյեր, պու խաղէր իշիմակն իւզրինն, նէֆտի քեպիքը կիտի պր ֆէնա Տաչէ տիւշար օյմաղնն, օրմաղաա տարաբազ, մէ կիք էլէլէրինն կօրտիքնէ կօթիլէրէքը, — պու սիննի քեպիքիտէ: կիւղնիլն պու մեթիլէ քեթէ լուրպիլէճէյն սայա մնուլ իմմաղ խոյի, Սէ պու ճիւմէ ին. . . քեթիքճիլգիմ սայլսնուն, Տէման շու զուգու պուլան Տալէրին քեպիքէրին տախի մնուլ իմմքան խոյի. . . լքրն գաղըր եօզ. . . իւզրիմուն. . . սեղննիմունն պր նէմէ կեղ գարարմար գաՏարա կէլմքտար. . .

— Կեթիլ օրմուտան, եա պէնմ գաՏարման. . . քեպիքիմ, պու կիւն իզպալու սեաաթմ գալորաղըրմ աղըմտաաարը, — տէր Լկրիօլ, պր ետիք շիւքրանիլէ իւզրէ, Մայնեանն կիւղնն պագարազ:

— Կէլէ կէլ, եա պէնմ շայանը իՏթիքմ գըզմ, գումաղայարմ սնն, — տէր Տախօյեր կշիլէյարմ տէրուն իւզրէ, Մայնեյի կիք գօշարը աբարնա սըբըարարազ, մէ պատէՏօ

սապրէ իմաղմը գալմաղը օրմուգու Տայտէ իւլմէ խէր: — Էպոյնիլն շախուզ, կիտի շու շօմաղարը աղըրմ պուլարմ:

— ԼՏ, աղնիմ Մայնեօ, — տէր Լկրիօլ ՏէՏանը տէլ իւզրէ, — քեպիքիմն ըաՏանը գաղպինն, պէլէքան ետի ու Տայնիմը պատի զմաղտար. . . Լքրն մամտաղէ տր Կարտօղիլէն. . . նայն իմըր յաղարմ սն:

— Բաղա—Ճօսա տարմադա մէ Տալմամադաաարը. . . տէյի պաղըրը Տախօյեր աճիլն աճէլէ պր գաշ աարմ իէլէրու կիտիքը:

ՊիՏաղազ քեթիք, կօրտիքըր կօրմըր գեմընաա, էֆէնտիտի գաաար սաղըր քեթիքը պր Տայտ պուրմուգ, մէ մըրուակէրն նէրէտէ պուրմաաղարթն իտէ, էֆէնտիքանն զիւյաաէ քեպի մալնմաթմ իլէմըր օրմուգուման, կիտի մամտաղըրն գարտուա կնիլտէր րօթիլէքիլի կաղարաան սննա, Տախօյերին տիւզաթմըր ճեղէ իլէմըր նէլէմիլէ, Տալմամադա պաշարմը իտէ:

Տախօյեր քեպի քեթիքիլնն նէ տիմըր իմմեթիլն սնաղարաա, Տաթիլէլէ պր կաթիլմ խոյէր Մայնեյէ տեր, "Շօմաղար օրմաա օրմաղարթար:

— Լվլիմէ, մանտէ Տախօյեր:

— Օլպապտէ սայա շիւրՏէ իմմաղ խոյի. . . ԿաՏարման, մէ Տաղըրմըր քեթիք. . . Օթ, էլիլէմ, Տայնարըր իմանարման տաՏա զիւյաաէ կիտիլէրէ, ֆեղաթմ կաղըրը սիղանն պաշար օյմաղ իւզրէ, զիւր սիլ Տէմ իմանարման մէ ՏէՏան Տայնիմարման տախի կիտարը. . . Լճայնեթմ. . . օլ պէրէ շօմաղարթ. . . շինտի կօրէճէյիմ. . . մէ Տէմտէ աղըր կօթիլէրէճէյիմ. . ."

Տախօյեր պաշարը սեղնտիլէլէ պէրապր, քեպի սննի քեպիքինն բաղմն, Բաղա—Ճօսանն կանրն կաղարազ նէլէմիլէ գօշայա պաշար:

— Լկրիօլ, — տէյի պաղըրը Մայնեօ, — իմմաղ մէր բէտէրինն, սաղըն օլ գարույա գուրմար. . . սանրա Տէր պր շէլի գաղպ իտէրիլ. . ."

Լկրիօլ կիք տէֆա սըբարըա քեպույի, Տէման գարտուան շաղարթն էլ պմմադաա օլան քեպիքինն կանրնա պուրա:

— Լնա քեպիքիմ, գուրմա, — տէյի պաղըրը տէմրմի Տախօյերին գօրնու իմմարա:

— Իէ սեղնարման սնն, նիՏն. . .

— Մայնեանն սեղնտիլէլէ կօթի, կէր մուրաբ իսնիլ. . . Տէր շէլի գաղպ իտէճէրիլիլ:

— Մպէղ. . .

— Շիտէ քեպիտի աղըրմըր սիլէ. . .

Շաղըրմունն, Մայնեանն, Լկրիօլ գաաար շէլիքիլի օրմաղըրման, ճիւղնն սննրա կէթիլէրէքը, Տախօյեր տեր: "Մանտի Տախօյեր պու գարտուան կնիլտէ տարմաղարմ, շինտի աղըր պիտէ կօրտիքըրնուն, շիւրՏէյէ գաՏիլ

օրաճաշարը պէշէքք տըր : լմտի : շու տիվարը
Թաճառայ կէրու ապուռ կիմտէք սաճա կէի
խտերիկ . . .

— Ը իբճէլնի զաճից օրաբար . . . — տեր
Տախտեր զկտանտիլն լմճհայիլքան զաշարագ
վե գարտան օրըրմայարագ : — նէ շիբճէտի ի
միլ օ տետիկնիկ :

— Կեմին վերիկի սիլէ . . . տուրմայրնց օրա
տա . . . — տեր Մայեկօ օլ գաատօր պիբ լմճե
քիտ իզէն տեշիլէլէրք քի : Բերիզօ տտիտի քեն
տի թարթիլըն թաճարագ : պաշար բետերինն
տիմլ յե :

— Կա բետերիմ . . . մատամ քի Մայեկօ պեշ
լէ սեշլմքքտար . . . էլպլմլմէ պիբ պիտիկի
թար տըր : տիմքարի քի մա իմասմ իմմկիլի
. . . : Պալվար տը լէլրիմալ կլմէ շուրաճեզ
աստըր : օրատան քիմնէլը կէմէզ : — Տայտե
յիմէլ օրայտ կիտեմտէ : պունտէ իզերիկնէ :
քիմնէլը իտմէ կէմլքորիլն օրունալըմ :

— Կեր սիլնն շու սեշլտիքերիլնիլքան պէն
պիբ շէյ ապապիլկոյ իտմ : շէյմայար պե
նիմ պիտմը մերսիտեր : — տէյի պազըրը Տա
խտեր : կիտէ գաթայու ապա լմէլը իմմէլէրք : —
Չածուգար պուրտաստըրար : պէն մարը ալ
ճուր մէ կէճիլքիլնիլ . . . պունտէ տըր էօ
նիլ աճաճ մ տազըրալը պիբ շէյտիլ :

— (Վ) Ք, էշլէ բէք գօլպ պիբ շէյտիլ զըյա
տիլէ : եա Տախտեր, քենտիկիլն ալատմայր
նը . . . — տեր Մայեկօ, — զիտ սիլն Ֆիբ
րիկիլնն կէճէկիլնն բէք չոյ զիլատէ կիճ
պիբ իշտիլ օր . . . Էլէ կիլնիկ պի . . . պու
րայտ կէլնիկ : Կաշարը շ մը . . . Տալուտա
լազըրալ խտիլարալ :

Կիլ Տազըզա : էրէյիճէ կիբքք սուրէմտէ
պիբ կիտիլքիլն սեկ իշտիլմէլէ պաշար :

— Կէլ . . . կէլ, եա բետերիմ . . . տեր Կիտի
գօլ : Տեման քենտայ յալմէն Տախտերի շէլիշ
տիբերիլ :

Կապա — Եա իտ զանն խտիլարիլ, մերգու
մանն շու իճիմիլքան տիվար լմճհայիլքի
պիմ օրմայն : զիտա իրմիլքանայ իտմէլքիլն
եանաճ գօրգալըզա գարը լմճէլքիլ (քրօմէլէմօ)
խտիլար կիպի : ապա եալըրալը կէլի լմէլը իմ
մէլքիլն : կիլ իւլ սեճա Տալուտայա պաշար
իտեմ : Տախտեր պիբ տէճա քենտայ շազը
րազատ : տիլնտէ կիտիպ ալնէլնն սիբիտիլնն
գարըր :

Պա Տէնիկմտէ : սասմ տիշամնն պէշինն
վարնը օրուլ (ալաբիբաճա) : շտիտ պիբ ըիզ
մեար եամքտէ : մէ գալմէ մէ եամք : մէ կաշ
մալուտ պուլմլար : իւլիլ տիվանաճ գօրաշ
մազա խտիլք : Կաշար իտ սեշլտիլար : Պալ
վար տը լ (Օ) իմալ օրաճգատ մանասմըրն
պպլէտիլն քեմէլքտէ : մէ սալիլ քիմնէլը կէ
շիպ տեմմէլքան խտի : Տախտեր Կիլիկօլ մէ
Մայեկօ օրաճգատ պիբ թարթալա լէրէլէրք :
Թեճաճա պիբ մէշլէրիմէ պազմայա միւլքիմէ

տիբ օրալըր :

Տախտեր, շու մէճայտի գապուլ իմմիլ օլ
տուրա կէլի իմիտայ սեպէպիտնէ : Տատմէ
դէյառէ պիբ լմճհայիլքիլնն պալաճտա
լուն կիլ : յեմտիկիլնտէ : Տեման պալէ տիվար
նն քեշտիլնն տեմըր տեմմէզ : քեյաճա տ
գալ պիլլէ Մայեկօյ տեր :

— Էյտէլիլնը պապալմ : եա պէնիմ գըրմ :
անդալնը պանա . . . զիտա : սապիլ թազա
լըմ գալմատը արմըզ :

— Մարէշալ տիմտուն քերիմէլքիլնն գարա
լըրմը օրալու մաճըլ նէլքտի տիբ պիլիլք
մաւտունուլ : եա մնտիկօ Տախտեր : պիբ մա
նասմըր տըր . . . մանասմըր :

— Կէ, պիբ մանասմըր մը տըր — տէլի պազը
րը Տախտեր, — պէն տտիլ օլ շիբճէլէ զաճից
օրմազատարմ . . . — պատէճա մերգուլ կալմէ ի
տեկ : — Ե՛յ ճանրէ, տաճա՛ն, օրունա՛մ նէ վարըր,
վարըն նէրէտի օրալ իտ գունէ : կիտիպ պէն
մերգումէլքիլն արմալըլմ : Կճալիպ, պիբ տէճա
մանասմըրա կիլմէլքէ նէ՛ օրալ իմիլ : Տեր վա
ղըմ կիտիպ կէլմէր տէլիլմ եա պէն :

— Կալքին, մնտիկօ Տախտեր, մերգուլէր օ
րատա : քէնտի արդա մէ կրատէլքիլնն մալա
յիբ օրալագ գարապիլնը արըրալ : տիմք ք տի
քի : սիլէ կէլմիլքօլ լմէլքիմ իմմէլքէլքիլն պի
իլմիկաճ տըր :

— Կալըլ, պանա վերմիլքիլն մի, պիլմ Կէ
լաճ օրմալըլը պիլիլքիմ խտերիմ, սեկ պէն իմա
նէլքրմաւտէ : շիտի կերիտիլն . . . Կէր
գում պունտ սեպէպիլքան ստրա կէրու տաշ
րու ետիլմէլէ պաշար :

— Կա բետերիմ, տեր Կիտիկօ մերգու
թաճարագ : պաճըզ սաղըրը պունտուլ, մէ տիլ
նէլիլնիկ պապալմ Մայեկօ նէ՛ սեշլէլէլէ քիբ :

— Պէնիմ Տիլ պիբ շէյ տիլնէլքէլքիմ կօզ
տուր . . . Կէ : շաճալար շարմըրա . . . պէն
տէն պիբ գաշ տարմ կիրպատ տուրունպատա
. . . մէ պէնտէ էշլն օրունալուն պիլիլիմա . . .

Տեման շիտիլ, պա սաղըրաճա : եա թաճըլըլալ
մէ ետաճ շէպիլ օրալար, մարը ալըզ կէօ
միլիլքիլնն մի, աճալիպ, Տիլ պէլլէ պիբ
շէյ միւլքիլն մի տըր : Ֆիբիլտուն տտիլն կէլիլքիլ
ճայիլ մի տըր : Պալալըրալ պէնն քէնտի Տա
լիմ : Կաշար սէլքտիկօ պիտէ :

— Կման մնտիկօ Տախտեր քէճա խտերիմ ս
զէ : տիլնէլիլնը պէնիմ սեղիլմա . . . — տեր Մայ
եկօ Տախտերինն տիլիլը էլնիլն թաճարագ : —
ղէվարը ետիլքիլնն արմալ ինն Տեմ պաշա
պիբ թարիլ վարտըր, մէ Տեմտէ օլ թարիլքճէ
շիտտէմ ու Տիտտէմ տտիլն իճիլքիլն կօզուր :
մէ մատանալէլ տըր Գարապիլն տտիլն պա նա
տիճարը պանա միբերէր, Տիտտէմ ու շիտտէմ
կալալ օրունալու թապարտէ : քիլլիլ խալիլն
պաճ կիտէլքիլն սեշլէլէլէլար . . .

— Կիլքիլնն պիբ կօլ վար մի . . . բէք
պէն . . . լալքին, Տայտէ, շարիպ . . . նէ՛

խիշ պազարով շու պազա եւ սեփականից :

— Ե ու երկուսն մասնազէլ տը Գարսոյից վերսի քի . . :

— Ի՛նձ տիր օ մասնազէլ տը Գարսոյից տեփանից :

— Կա՛ր բեռները մերումէ եղիւ պիտ ալե՛ն՝ ճե՛նագ կենձ գըզ տըք ինչ պանա քեփալէի՛մ ի տե՛նքքաի կանա . . վէ պենի՛մ իտ շինսի մըրգումէ քե տեյլեյե՛նձք բըք իզ՛իթիլըլ շէյլեթի՛մ վար տը . . :

— Զօք ի՛նչ, չօք ի՛նչ, — տըք Տախտեր : — շինսի օլ խուսուստա տափի տեյլեյիլի . . : Ա՛յ աղիւնը՛ Ս՛պեհօ , նե՞ Խարաճաղը պիղ օլ երկուսնիս :

— Ս՛մնսիօ Տախտեր , սիզ երկուսնիս սլըզ , վէ տարու կիտից Ս՛ սնատ մէյաւանտա Դնի մըրզու խոնկե՛տ իցամէ՛մ իմ մըք օյան Ս՛ լը գօնի՛մ տը Ս՛մնսիօնա պուլունըրըլ : Ընտրուողըն նազաբէն , մըրգում զայի՛մ նուֆուրթար պիտ զամ օյաու զու Տարե՛կ , մասնազէլ տը Գարսոյիցն տափի տափու պուլունըրըլ : Վէ պու երեքիւր իտ , մըրգումէն լարաքնուան քենուս : Ե ի՛մ միջ օյանըլա պիտ իսպամ Ս՛ պեռամէ՛մ սպըլաճաղար : Սիղ մըրզուս , մըրգումէն սիտանէտիր ի՛նձ իրարըլա , մանաս՛իլըն եազըրնտա պիտ պիտարանէյէ կիգա օյունու շ օյաու զունու , վէ մըրգումը մանաս՛իլըն տափի քենուս նիլէ՛մ Ս՛ իրաւէ՛մ իլըրնէ մազալիտ օյաւրազ , մարեշու Ս՛մնուս գըղարըրնէ գարսարսիչ պուլունու զունու պահա ու պէյան էյլէ մէկտիկ :

— Զօք ի՛նչ . . . ծնրան սօնրա . . . ծնան սօնրա . . .

— Ի՛նձ օլ վաղը՛մ , Ս՛ լը գօնի՛մ տը Ս՛մնսիօն լնայիտիկ վէ իրեյաւան լաղմ կեկերէրնէ քեյիկիկի՛մ Տաի անլատամազ , վէ կերէք մասնազէլ տը Գարսոյիցն , վէ կերէք ժենիւրալ Ս՛մնուս գըղարըրն , սերպե՛մ ի կեկերնի իսլիտա խոնձք , վէ ի՛նձ իմարտիր . . . եա եարըն վէ եախտ եարըն տեյլէ օլ պիտ կին . . .

— Ի՛նչ , եա եարըն եախտ օլ պիտ կինուս :

— տէյի պաղըրըք Տախտեր : — Ի՛նձ իմա՛լ տիր մի խար խար պէն էյլէ եարըն մարըն լնանում , կիլա Տե՛մ պու կին , վէ Տե՛ման շինսի պա սասմտա պէն չօմազարը պիտըլք . . . Ի՛նձ եարըն տէյլէ պիտ կին , Տե՛ման ուճանտա պիտ ի՛նձ իմա՛լ լաղըրըրը օյարազ . . . եօզ եօզ , օ ուղան լաղըրտ . . . Ի՛նձ շքերիւր խոքի՛մ Տեք Տարե՛կ , աղիլէ՛մ Ս՛պեհօ , լաքն աղըրըլ սաղլարըն սիզ շու երկուսնիսից . . . Պէն քենուս ինչի՛մ քենուս խոքի՛մ կիտ պիտիլընի տէ՛ն զէյառն սեփան . . . Օղում պանա պապանա , պեքէ՛ տն պէնի պուլունա :

— Կա՛ պապաճըրմ . . . նե՞ Խարաճաղըրըլ . . . — տէր պաղըրըք Կըրից օլ տայինա Տախտերն ի՛նձ մազա Օյաու ը Տարե՛կ , — պուրատը պիտ մանաս՛իլըրտ . . . խոտի աղըրըլ պաղըրըլ աղըրըլ տա , Ի՛նձ տէյլեյիլից :

— Սն տահա տախտերը կեռնմիշտնտիր , օ նան էյնն գորգապան , լաքն պենձ պէն էյլէ մանաս՛իլը քիլայն տէյլեյիլըն տէյիլի՛մ : Խարանտա իրն պէն երկըր՛մ մանաս՛իլը պա կիրմիլ չօղմաճար . . . Պէն լնսին շինսի պէն նէ եարարմ . . . գարույու վարուրում , պի՛նք գառնն գարույու աւար , վէ բլիտ խոքիկիկի պէնտն սիւալ խոք , պէն ճեփաղ գիլու՛մ , օստ պէնի պըրգումաճաղ խոքեր , պէն երն տէյլեյե՛նձք իրերը աօրու կե՛զք կիտերն : պիտ աշնա քենուս մանաս՛իլըն կէրիլուտն պուլունումն յուսու , նե գասար սեփմ վար իտ պըրազարազ , վէ աշաղըսըր եօզալըրն կեկից աղաշարազ , չօմազարըն չաղըրըրմ :

— Ի՛նչն , մնսիօ Տախտեր , օրտա բահիպէլը (մարապետըր) վարարըր պիլըրիտիկ — տըր Ս՛պեհօ , տայինա մըրգումու լնու՛մալ պըրգումաշարազ :

— Ի՛նչն պէլէրն եա վարանան տիշար տիշիլէ աղաղըրան զուշար կիտ պաղըրըլաղ պէնի՛մ սըգաման գոշալնայ պաղըրըլաղըրըր տալի պիլիկի՛մ : Ս՛ վէլ նամ մեթիլմա՛կ (Կարանտա) պիտ նէ վէ ափա մարապետերն ճեպրի գաւրամազ խոքիկիկերն Դնուկույալ պիտ գըղտափի օլ տարեկի պէն զուլմալըլաճար : Ի՛նձ մանաս՛իլըն ինչի տաղըլ վէ Բօզ իլէ Պէն չաղըրազ , օրտա քի մարապետի տափի էյլէ՛նէ պաղըրըլաղըրմ . . . Ի՛նչն աղիլաճիլէ չօմազարմ պէնի՛մ սեփմ աղաղարնտա , գարըլըլ ճեփաղ միտարապետըր . կանա , մըրգումէլըրն գարաւորմըլ օրտա զարըր օսալըլաճաղար , վէ պէնի պաղմաճաղար իմըլ պէնտ օլ վաղը՛մ , կեկմ Տեք նէ քի բաճմ կիլը իտ , սարն իլէ գարույու զըրաղազ ինչի կիտե՛ն իմաւանա չար չար Տէրից օյանսի :

— Ի՛նչն , մնսիօ Տախտեր , մարապետըր իլէ տէյլե՛մ իրիտիկ . . . Պէն ի՛նչ տիտիկ մարապետըր . . .

— Մարապետըր նե գասար չաղըրըլ պաղըրըրըր իտ , վարարըր չաղըրըրըլա գարույու զըրանագան , վէ չօմազարմ աղաղ տիշար չօղմազան պէն մըն խոքիկիկ . կանա տիշարի գարույու տափի իւլըրիմ գարալըր խիշ , վաղիլիման խոքիլ , սըր տափի գըրարմ . . . սնախտըրըլ մը շինսի , — տէյի կիլալէ խոք Տախտեր , քենուս Ս՛պեհօնա կէրիլուտն շքերից ինչա խոքեր , — սիլ պէնի պուրտա տէրէյիլից , Տե՛ման օն տաղըրան կէլըր պուլունում սիլ . . . Սէնա կի՛մ , եա օղում , չախուզ պիտ արապա կէլիլըլ :

Կըրից օլ բեռերնտն զէյառն սիտիլիկից զալը խոքն պուլունու , վէ չօղըրը մըրգուման զէյառն ճեպ գանունանտի աճրանտա վաղըրն պուլունումն , Տախտիլն լնու՛մաճաղ տալե՛մ տն խալի՛մ լնու՛մաճաղ նէ լնու՛մաճաղ լնու՛մաճաղըրն , կիրիլմարն , կիրիլմարն տէ՛նէլ օյալա , վէ մըրգուման աղաղարն գարանարազ , Ի՛նչն

բէք բէք եարն տէրը պիտ կին գութաւա-
ճազարը . . .

— (Վ) Ք, սրբազնըդ պենի, տնիւնիցն սէվը իւ-
սենիդ, սրբազնըդ արմըդ, պենի տնի տնիւ-
նէ՛ մի խոնճէ ըտնիդ . . . — Եւ ի պղղորտազ Նիսի-
պեր, սիւստուգու գանարեան էօժէէ սրջայրդ
վէ վասէն, վէ մէլեւս պիտ Տալ ու Տէրեկէ իւզըն,
Մայնեօ ինէ Բհիզօյանէ Երիզնրի պագմայս
պաշտարանսան, մերձայր տախի լմէՆայեիւր
ու պիՏուզուրդդ իւզըն կերի կերի շէքիմէյէ
պաշարար, — ԲՎժ խոնիդ, Ելատարբ, — անը
Տախօպեր, պիտ վագըն սիւքիմի արժե իւրէ
տարուգանն սանրս, քեպի սիւքիմէնի գալը
խորեքէ, — պու գատար դաղապս կեւնքէլիմ
պիտ խնէմ տր, զնու, զնը պիտիմիլն լաղրուր-
պիտ անպատանագաղար . . . Սիւնի սեպլետիքէ-
րնիդ Տազգըլար . . . Լաքին պու ճիւղէ պենիմ
տախի պու եօտս լաղրար իմմէյէ Տազգըմ
վարար . . . Տէրեկիսիդ պենի . . . Բհիզօյան
ըրը ու վագարն երբեմն պիրիսինն, վէ Մայ-
նեօ սիդ տախի Տէրի ըրը պիտ դըզընր . . . Ե խ-
տի սիւն եպարօպարդ սեյլէրիմ . . . Վնն պու
չօճուգալը . . . իմ Սիպիլիսան ինէրու լէրնանն
պարարարս դատար կէմիմիլիմ տր, վէ սեպե-
սիտն նէ՛ անր պիտ ըտնիսիդ . . . Լաքին տաղաս
Սէն — Պրանսաս սօգարնսան պուրանսպիլէրի
Նէյէ թիտն . . . Բհիզնի մերձուկեր եարն օրս-
սան պուրանսպար խէ, պիտ վախտն լնար-
Քընտան էճէլ տեպէլիտն խմմըլ օրսու Տալ-
եան, զուՏարս կէպիլ օրսն պիտ Նէյէն ու արջու-
սինն, իրյանէն իմմըլ օրսազըմ . . .

— Սէն — Պրանսաս սօգարնսան նիւմըր Յոն՝ մի
— տեխի պաղըրը Բհիզօյ, բեւեռիմն քէլմա-
նը գաժ խորեքէ . . .

— ԻՎէլիմ . . . Լաքին Նէրեանն պիտրին սն
օյ նիւմըրու, — անը Տախօպեր . . .

— (Ո) տեպիլիմն նիւմն ըտնանս պիտ մի-
տալ իւզըրնտէ պուրանսպտէ տէյիլ միտր . . .

— ԻՎէլիմ . . . — անը Տախօպեր, պիտ լմէաճ-
ճիւսի միւնէպիտ իւզըն, — քի՛ չ խապեր վէր-
տի սնու սանն . . .

— Ես բեւեռիմ . . . Տիւղնն . . . տէրի պաղը-
րը Բհիզօյ, — Տարուրուզ պիտար տիւնն-
նիմ տէ . . . շէպէ խոնիմն կերնքտէ տր քի-
. . . ԵՎէլիմ . . . վէ սնն, արդեմ Մայնեօ, մաս-
մասաղ տր Գարսօվիլ տիւնն տէյիլ իմը տե-
տին . . . Եյլէ տէյիլ մի . . .

— Խալը . . . մերձուկ տիւնն օրստըղ Տալ
տէ, անմադ քէմայէ ըտնան օրստս արգանու-
մագանս պիտ . . . ԵՎէլիմ պու Եճտ, վէ Տէրեկ
քիտն ին զարարտ խոնն ըտնիմ . . . վէ մե-
գուսնին սոյի գանըրնս նագարն, քէմտիտ տու-
խի մարեշալ Սիւստան քրղարը կիպի պիտ խի-
յանէնի տէՆէմսիլէ Քիտս օրստնագատարր . . .

— (Մ) սոյս շիւքէ խոնիմը, — տէրի պու
ղըրը Բհիզօյ, — շիտի Տէր պիտ շէյիմ քէՆ
միւն վարըդ անրանագաղար . . . մասմաղէ

ար Գարսօվիլ տախի, մասմաղէլ Սիւստար կի-
պի, տիտ մէնթատմ զմնընտս, եարն Սն-
Պրանսաս սօգարնսան պուրանսպար մէճագու-
րէ օրստը տր . . . վէ պէլիտն քէմտիտ չու-
խուտսանս պիտպար պուրանսպարս տր . . .

— Ե՛՛՛ սեյլէտիմիլ . . .
— Պիր շէյ տաՏս սիւտ խոնիմ սանն, արդ-
ղէմ Մայնեօ . . . մասմաղէլ տր Գարսօվիլ
սանն, եարնս չըրըդ գուրմոյնագըրնն, պիտ
պիտ պիտ մէնթատմ պուրանսպարնս տայր,
Տիւ պիտ սեօճըլիմ անմարը . . .

— Խալը . . . զնրս, գնիմ տր Մ՝օնըրնս վէ-
րիմք իւզըն պու կիպիլիս պանս վէրիլիտնէ,
շէյլէ սեյլէտի, ԻՎէլիլ Լաճճ մերձուկն Տիւ
մէմ ու զայրէնի սպէլիտն, ես եարն, վէ ես-
խաս եարն տէյիլ օյ պիտ կին, կերեք պէն վէ
կերեք մարեշալ Սիւստան քիտիմըրի գուրմու-
լարը . . .

— Իւզըն չու միտալ իմիլիմինն բէյիլիմիմի-
նի իւրոյ լէյէ խմտի պագալըմ, — անը Տախօպեր
քէմտի կիտարնս տաղրուրը իւզըն . . .

— Ե խմտի, շիտի, — անը Բհիզօյ, — ես բե-
ւեռիմ, պենի պմագ իւզըն մաՏպուսան յէ կէլ-
սիլիմ վագըլմ, սանն պիտ շէյ սեյլէտիլիտիմ,
եանի, Եճէ կէմգանն ԵՎէլ Խիա խոննէք պիտ
մագատանս պորնամ վարար, սնը իՔաս իմ-
տիպտն սանրս կէլիլ սննի պուրում . . . տէպի-
տիմ, խախըրնսան մը տր . . .

— ԻՎէլիմ . . . վէ պէտնն ենիտն ենիլիյէ
լմէճիւսիլիլէր չըրըրարըմ քի . . . շիտի սիւն
գաՏս ու պէյան խոննէլիմ . . .

— Վնն օրստան չըրգըրնսան, տայրս Պապի-
լնն սագարնտայր քեօքէ գօշուք, շիտի մաս-
մաղէլ տր Գարսօվիլի չըրըրըլ օրսուգանսան,
եանս եյլէ պիտ իմիլիլիտն սըղամըլ պուրն-
տագանսան պիտպար պուրանսպտէ խոն . . .
գարուրու սանն պիտ խոննէլիտն, պիտնն պիտ
իւզըրնն պիտ Նեօպէն կէլիլէք, մերգուսնին
տիւնն օրսուգանս պանս պէյան իյլէտի . . . Բը-
լմըլ օյ սնտն, ես բեւեռիմ, նէ՛ գատար արժե
պիտ Եսիմ տիւր օրսուգանս . . . սնն լմէլիլէ-
քիտ խոնպիլիտն . . . պնն մերգուսնինն Նէրե-
կն օրսուգանս սորում . . . վէ գարըլը օրստոգ տա-
խի, սոյս խոնիլիլէր պուրանսպար Տէվալըն
արըմ . . . վէ պտնէՏու պարի Քիտիլիտար լնար-
նընսան պիրիսինն կիպիլիլ ըրիլիմ միւլիմն
ան իՔիլիտն տէյիլիտն իյլէտիմ, Տալ պուրի, տը-
գանտայրի պուսն պագարտոգ պենի իմիլիտն ու
խայիլէ շըլէտմէ կէպիլիլիլիլիտնն, Քիտիլի-
պան իյլէտիլիլ . . . Վնն օյ արտաւ տէրեպի բե-
տէրէ տայրըմ խոնն, սանրսան խոնիլիտն պիտ
շէյ խոնիլիլ իյլէտի . . . եանի քէմտի քէմտի-
մէ տեպիմ, մասմաղ քի մերգուսնինն սպընն լմէլի-
լիլէ կէլիլիլիտն Ելլէլիլիլ Տէրիտնն չու խու-
տսանս, վէ Նէրեկ պուրանսպարնսան մայլիս
մայլի օրստը տր . . . վէ կէլիլէ մերգուսն գանն

գաւ թե՛ ճննի լուղեթէր ինչ վազառաթը մեզպու-
րէն ի սնարեմապիտիմ՝ ազբղեթըքեր, աղիզեմ
Սայեկո, Տէման սանն Լազարպիթէրէ միւսաստե
պուրաբ պուլմա՛ն իննե կհտից մասնազէլ աբ
Գարաթիլիկ պուլարագ . . . իմմէնի սանն բե-
ճա իլլետի :

— Ի աբն չու միտալ քեյիլիլեթիմ, չու միտալ
. . . — տեր Տախօպեր, — ժէնէրալ Միմնուն քե-
թիլլէրինն Խանընտա պուլունանս միւշապի՛ճ պու-
լունմիտա տըր . վէ պուտա նա՛ղլ օլապիլմը-
տե տեր :

— Ի՛ս բետերիմ, պունտանտա աշըրեար պեր շէյ
օլաւմ . . . շիմաթ խաթըրմա կեթիլքտե տիբ, Լա-
նի աեմէք իսթէրիմ քի, նապը թի մըրքումս պա-
նա սեպլէտիտի, մասնազէլ աբ Գարաթիլլեթ
անլէրին թէլալիլգաթընտան տըր :

— Ի՛կ . . . մըրգումս Իօղ իլէ Պլանշն թէնալ-
լիւզաթընտա՛նը իտի :

— Ի՛վլէթ, շիբ Տէտից օլարագ, — տէրն իլալի
խտեր Մայեկօ, — մըրգումս տաճա շիմաթ պանս
սեպլէտի :

— Ի՛յ ճանըմ, — տեր Տախօպեր ինչէ՛ճանը գալց
իւղթ Լիբրօլուն սեպլէթէ պագարագ, — անպա-
տը ն մը շիմաթ, թա պու կիւնտէն էվալարըրմա
գուրթմալմար զըմընտա, իպրայ իլլէտիլիմ մե-
րագ ու զըրթեթտ Տաղգըմ եօ՛ գմնաուր : Ի՛ն-
լալճուրմաուս շիմաթ, քի մըրգումէլէրին ճան թէն-
լիմ իմմէթտե օլաթ պիլտեթէրինն սեպլէտիլինն
թէլիլիլգան, պիբ կիւն կի՛ճ գալմալալ, Տեր պիբ
շէլին զայց օլամալը տաթի սըրքեար տըր : Ի՛ն-
լալմալաուրալ շիմաթ, քի պիլէրիմ էոյլէ զէլէ վէ
էրալ լաղըրալ արընտան Տօլանմարըրմա զէլա-
տեիլլէ Տաղգըմ վարարը . . . պէն թա Միլլէրիւ-
նըն իշէրալէրինտա պէրու չօճաղարըրմա կե-
թիլլիլլիլիմ տիբ . . . սանալ Լաղըրը Լաղըր մըր-
գումէլէրի Սէն — Յրանսա սագաղընս կեթիլիւ-
մը Երէթիլլէ . . . Ի՛նչա՛մարտանն նի՛ Տայեթիմ շիմ-
աթ քի, թա պու կիւնտէն պէն չօճաղարըրմա մա-
նասթըրտան չըգարագ իլին, էլիմտէն կէլէն Տիւ
պիբ ճէ Տա ու զայրեթ վէ թէնալիբ ու ճիւրաթը
տիբիլ իմմէմէլիլիմ :

— Ի աբն, Լա բետերիմ, թէքրարէն սեպլէրիմ
քի, սագըն շիտեթիմ . . .

— Ի աբն, Տէյ Լլաճ միւսթաճաղգըրըզ վէր-
սին, պիլիլլիլիտի քի զապթիլլիլինն մեմարու պու
սապաճ քէնտալէ, զէվալը վաթիտէնն իմիբաթի
բաղարը ալէնճիմտե թէքրարէն թէ՛ շէքքի իմտի-
կիմտե, պանս ճէվալ օլարագ, — Ի՛նչա՛մտե պիբ
իւղալիմ օլմարգըն, Տիւ պիբ շէյ Լաղըմ կէլէմ-
թէ՛ ճէլին պէլան իլլէտի :

— Ի աբն Լա բետերիմ, շիմաթ իւղալիլլարըրը
տաթի վարարը, վէ Լաթա Տիւ տիլ իտե, մըր-
գումէլէրին ներքտէ պուլունտագարը մարիմ
տուր . . . Պուգաուար վազալիլլիլեթիմ սա՛ճի՛ճե
տաթի բէք պիլիլիբ պիբ շէյ տիբ . . . Ի՛նչա՛մըմ
տիլ իւղթ օլ սէն : Ի՛նչա՛միտի սեվլէթ, տիւն-
Խաթէ պուլունանս մանասթըրարըն քեաթիլլէրի

պիբերիլլեթիլլիլինտէն տաճա զէլաթէ գուլլէթ-
լի տիբ :

— Ո՛լ մասնազէլ աբ Գարաթիլլին, կհտից
մըրգում՝ իլէ կէօրիլլալիլիլ բէճա իմտիլի գոնթ
աբ Սօնարթն տաթի, — տեր Մայեկօ, — նու-
նալըքեար պիբ զաթ տէլիլլիտիբ : Իլլը մըր-
գումս, կէրթ մըրգումէ կըքսիլլէրին վէ կէրթ
մասնազէլ աբ Գարաթիլլին, մուլթագա պու սիւ-
շամս գուրթմալարընտան նէ գաուար զէլաթէ
է՛ճէմէլլիլեթիմ վար խուկիլլինն սեպլէպիլլիտի տա-
թի պէլան իլլէմէլլիլինիլ . . . զիւր կէօրիլլարաւ-
նուլ Լա, մասնազէլ աբ Գարաթիլլին տաթի Լա-
րըն սեպլէթիմ պըրաղըրմաուս, մէնճալթըր քե-
տիլլէ վարարը . . . Ո՛լ վաղըմ ֆիլճալգագ, գոնթ
աբ Սօնարթն ալէթթմալիլ շէրիման միւրաճա-
լիմ պիլլէ, պու սիւշամս . . . չօճաղարըրը տա-
թի իտէյա իտէ՛ճք տիբ :

— Ի՛ս բետերիմ, Մայեկօնին Տաղգը վար տըր
. . . շալտե սէն օլ գոնթա կիթ, վէ պէնտե
զապթիլլիլէ մեմարուց զօշուպ կիթեթիբ, մըր-
գումէլէրին ներքտէ օլաուղարըրմա տիբըզ շիմաթ
մէլանտէ չըգըր օլաուղան Լապեր պիլէտիմ,
շալ պու քի սէն, աղիլլիլ Մայեկօ, սէնտէ կի-
տից պիլլիլէ էլթտ պիլլիլ պէրթէմէթտ օլէ Տա, նէ՛
տէրինն Լա բետերիմ, իլի օլմալիլ . . . շէի-
տիլիլ պիլլիլէ էլթտ թօղմալալըմ :

Տախօպեր ինչի՛ճքքիբ իւղթ պուլունմալինն,
պիբտէն պիլլէ Լիլիլգագ տեր, Ի՛նչ Լիլի, բէք
Լիլի . . . Պէն սիլլին նասի՛ճաթըրըրըզ սէլլիլե-
թիմ . . . Ի աբն, չօրասթըրտա բե՛ճէր խաթըր-
տան չըգարմալալըմ, զիւր պիբ շէլին Տեր թա
րաթըրը տիւ շիմալը, էլիլի պատիլլէթիլլի իլլիլիլա-
լընտան տըր, Լա զապթիլլիլետէ սանն ճէվալ օ-
լարագ, Լաղըրմա իլլէլ Տիւ պիբ շէյ օլամալը
տէրլէր իտե, վէ բէպիլլը, Լա գոնթ աբ Սօնար-
թն պանս պիլիլ տուրթիտէ ճէվալ վէրիբ իտե .
. . . Ի՛նչ՛ գանն իտերիմ, մէկըրի պէնի, պիբ
գօճա զարթ կիտի, իրի զղարարթ կէպսիլլե սաղ-
լալարագ, թա Լաղըն սապաճա գաուար սապրի-
տից պէրթիլլիլիմ գանն իտերիմ :

— Ի՛ս բետերիմ . . .

— Ի՛ճ, իմթըզ էլ վէրիբ, — տեր Տախօպեր
զըրտա պիբ սեպլէլիլ իլէ, — պէն նէ Լաղընալը-
մը պիլլիլեթի . . . շալտե օլաւմ, սէն զապթիլլի-
լիլէ զօշ . . . Ի՛նչա՛մ սիլլտէ էլէ սեմիտիլիլիլ,
վէ պէնտէ գոնթուն Խանընս կհտից պագարըմ՝
. . . Ո՛լ էրինիլլ պանս չու Երիլլաու . . . Ի՛ճ, նէ-
լեաթ սեմաուր իտիլ, վէ նիւմիլլու . . . գաւ թիլլէ :

— Ո՛ սնտա՛մ մէլալարըրմա, 7 նիւմիլլու խա-
նէտե, գոնթ աբ Սօնարթն . . . մասնազէլ աբ
Գարաթիլլին թարաթըրման կիթիլլ օլաճաղը-
րըզ, — տեր Մայեկօ :

— Ի՛նչ պէնս, ունեթմա՛մ օնլարը, — տեր Տա-
խօպեր, — իլլէթ նէ՛ գաուար միւլլին օլուր իտե, օլ
գաուար շախիւզ սուրթեթտ Պիլլը — Սիլ յօղա-
ղընտա պիլլիլլիլլիլլիլլ . . .

— Ի՛վլէթ, բետերիմ, Տայեկօ Լլաճ գուլլէթիմ

ու ճեարելն վերսն . . . Սնն կերելն քին քի
տայինս գապանին տեղն, բնափն վե եճն
ըրբ օրանցը ճրփո ու ճիտայե կելեքտա՛տ տր . . .
— Ինչպե՛ս, Է՛սձե վերսն, — տեր Տախօպեր
— կէրն եօյե օրնաչ խե, թապխաթկոյե բնա-
փն ու եճն ըրբ քեման, լէրտե, քնեաթ քնեաթի-
րն ճրփո ու վեգայե իմեքն մեճաւր օլուր-
լար . . . Ի՛նչն պէտէ կէլալարքո՛ւ, ազ վազըմ-
տան, Պրիզ — Սիշ սօղաղննա . . .

Տախօպեր, Էրիզօզ վե Սպեկե տիրօրէրքն.
տէն սպրբարդարնոս, սոխամն գարանըը
պիւթիւն պիւթիւն պատըշ խաի :

ԱՐԹՆԵՆ ՓՇԱԼ

ՊՈՒԼՈՒՇՄԱԼԵՐ

Սասն սոխամն սեղեղնե վարմը օլուր, սի-
ճիւ կիպի եղանագա օլան ետմուրար Պրիզ —
Սիշ սօղաղննա վազը : Ֆրանսազ Պատանըն
տասանըն ճամբորդը գաղչլարմագա, վե բեւ-
կն իրգկեաղար տախի ֆեճն գարանըշ օլան
գարուլարը վե բեմեճրէրէր թնկըր թնկըր սաշ-
լամմագա խաիկը : Ա՛է Տեր վազըմ Տիւսնիւնի-
գամ վե տեգամ ու իճնիմամ կոչը պուլուն-
մազտ օլան չու ֆազրնն տանըն տերուննե,
օլ անտե կերպիմքտե պուլունն գարըղըզըզ
վե բերնանըզ, մկարը ֆեզտամ տայիշի Տալ
կոչը ետանագա օլան պիւն ֆապիւնմըն նե
մերթեպե արնիւթ օլունշ օլուր, վե զուՏուրս
կէմիշ օլան վազու ամալարն նե՛ մերթեպե՛տ Տիւզ
նեկիկ օլուրաղըն անլամարմագա խաիկը :

(Օտանը թուղա տեօշմէսի, շամբուան կեօ-
րիննեզ օլունշ, տեօշմէրին վե եշնայր սայրե-
նի սեղիկի ինեմիպէնի վե բարագըղնն աղախե-
րի գայմընը խաի : Ֆրանսազը զպպիմ արըզ պե-
րապր կեօթիբաթի բան սանր, եամագ տա-
խի եարըմարղննոսան, Տախօպեր կեճննի տիր
գաշ սասնընը, Բօշ ին Պաննըն ներետ օշ-
տարըրնն տայմագ վե պուլմագ նիկիկոյե,
Ֆեզամ թեճէ՛ կերտ, ըրբ չօզ գայրեմ ու թեճ-
րիպէկը խոերկը ետուրկը, պի իմագմ գաղըզ,
վե տիւշարը մեխուսիյեթ օլուրգաան սանր,
կէ՛մ ամեթնետ, ապա կարեւնին տախի շու-
զանագըղն, կալճն քնեաթի եամագըն իւ-
ղերնե արմըշ օլուրզու Տալտե կեճնընը խաի :

Կեօթ թապիր օլունն պիր նեպի տայպըն
իւղերնե՛ կեօթիմքտե օլան պիր շեշ, պիր
գասե՛ճ, վե պիր գաշ փարա տախի պայսմ
եթմք, Տախօպերն նե մերթեպե գանասմ
կոչը կեճնեքտ օլուրզուն պէյան իմեքտ
խաի : Ճիւնթ մքրում Ֆրանսազըն կեօթիբաթի-
տիւկնանտ սանր, Սպեկե՛սին կմանեթխա-

նէյե վազ պրե՛ն, գալըրըրը պիր մըզար փա-
րատան պաշգա Տիւ պիր շէյե մալըր տեկը խաի :

(Ու սասնարտա, ճիւնթ խալի վազըմտան
պէրա եազանազարը պիճմըշ խաի, մերքը կե-
պի սումուշ օլան պիր քիւճիք տեգրմ սօղա իւ-
ղերնե՛տ վաղ օլուննաշ պուլունն գանաթիւն
տայիւն ըղըղնոս, պաշը կերպորնե տարու եւկի-
միշ, կլէրնի պատմա ֆուճմը արմ պիճնտա կիղէմիշ
վե սպաղարըր տախի, օթուրուզու տանաթիւե-
նին երտն եօզարու օլան իւք բարմաղըղըն
ղէրնե վաղ իմմը օլուրզու Տալտե, Սպեկե՛սին
ուլուրգանագա օլուրզու, վե ըլլազ կալիւնէրն
տերուննե՛տ, զեվաղընը, ուչաւուս իւննե, ա-
րաղը արաղը պիճնեքտ պուլուննուզու կեօ-
րիւնքտե խաի : Պիւսի Սպեկե, կիւսիւղաէն
զայեթե ետուրճուշ, եմպի իլթիբարտը գալպե
տիւշար օլունշ օլուրգաան պաշգա, Տալտե՛ս պիր
շէյեք տախի եեմմիշ խաի (ամէպա տասանըն
Լքմէյի օլունարըրն, խաթըրնն օլուն կեթիբիմիշ
մի խաի) : Ճիւնթ մքրում Տախօպեր ին Կիւ-
րզուս արեթիբիւն պէրթմքտ օլուրզունտան,
իւղերնե, Տայրմար, միմաթ ինանե պաղը
Տալտե ու բաճաթ կլէրնե ուչաւուսան ըրբ չօզ
ֆարըլ տրեթնտ պիր նեպի կեմաք, վե պի
գարար պիր ուչաւ պատըշ խաի : Սպեկե օշ-
թն պիճուր պուլուննաղն, արաղը արա-
ղը, կեօթին նիտ աշմագա, Լեթաֆրնա պաղ-
մագտ, վե պաւնճու, միւզմէ կեօթի իւրազ
իսմիթաճաթ գեմընտա տերեաթ օլան իճնիւթ-
մը շեաթիւնե՛ն շաշի, թէրալուս պաշը կեօթիւ-
նե տարու տիւշու միւրթա խաի :

Բուլկեարն կիւրիւրիւթնե՛ն գաշգա Տիւ
պիր սն ին գամ օլուննայան, էնա տարգա
պիբեթտան սանր, սաճնաղտան եամաճա,
Ֆեզամ զուպէթնե՛ն պարզմագտ օլան պիր
այազ սեօթ ինիտընէյե պաշար :

(Օտա գարուսուտար աշըրը վե Բապա — Ծառ
պերապէրիտն օլուրզու Տալտե, Տախօպեր գա-
րուտան իւղի կիւրե :

Սպեկե սրչոյարազ ուլուտան ուլանը, շիտ-
տեթ իւղը պաշըն եօզար գալըրըր, վե ա-
յաղա գայրարա, չափանազ Տախօպեր ետ-
նրան օլար, վե մերգուն տեր, "Ի՛շ ճանթ",
մմաթե Տախօպեր . . . կալըլը ետպէրըր կե-
թիբաթիմի գի . . . նո՛ւզմու . . ."

Տախօպերն եշքննտա միւշաճետ օլուն-
նագտ օլան ետեր կեթիւնիկտան, Սպեկե՛սին
ճեարեթի օլ զտար քեպիք քի, լազըրտարն
տախի տեվաթ իտեմը : Ճիւնթ Տախօպեր օլ մեր-
թեպե թեճիք քիւրըր տերեաթա տայմը պիր
Տալտե պուլուննը քի, կէվէ Եմիթտ Սպեկե
իւ տախի կեթմաթիւնե՛ն, տերաթ արմ կոչ-
ը, պիր սանտայի իւղերնե տիւշու վերըր,
տիրեքէրին թարեպարն խաթիւնէ տայար, վե
կէրնիյե տախի կիւղերն գարար :

Պիր միւտանե՛ն կալճն միւշաճա իւղը սուր-
տուգաան սանր, այաղա գալար, վե եամաշ

պիր սեւ ին անր, « Դչելն կարմուզանս պաշտս
 պիր շարե եօզ տար . . . Էլիկն, պաշտս պիր
 շարե եօզ տար . . . » Օլ վայրժ, Տախպեր
 օտս սեբանիտն զնր գաւ արա՞մ արտըը հայ-
 ման, պիր շեյ արայր կիպի կնրախնս պաշը-
 նըր, մէ կնրախն պիր տաղըզս գաւտար սիւղեղ
 թնկնիկն իւրախան սօնրս, տաղս զայնն քը-
 ճազ սյուռուց Վաղրմաս գարաղընր գայրըզս
 իւզն զուրմարմոպակ օյան, մէ հնամն կնր գա-
 ւան՞ սյուռնաս պուլունան պիր անկիր բարչաօր
 կեղիւնն ինչախրան, մեզպուր անկիր օպանըն
 կանրնասն սար, մէ տիգզամըճաս կեղտոնն կե-
 շիրտքոնն, մէ շեյլէ պիր թարթըլաղըզս
 սօնրս, պիր հտերն մեծանիկնն ին՞ կնրախն,
 տարարն իւրքոնն վաղ խոխր:

Մայնեօ Տախպերն չու ուզուն միտանն
 սիրախնիտնն թնկն շարե կալաղս, ին՞ թի-
 բաղ ու սիհաղուր ին՞ գարըզս պիր մերայ
 կաղ մերգունան արշաօր սրոս կեղնմ քան ի-
 քնն, պիրան, պիր ին՞ մէն իւզերիտն պուլ-
 նան շանմասնր պարազ, աղալ ին՞ ման կնր
 թանն ձեպ տաղանձալըր չգարտաղըն, մէ տիգ-
 գամը լաղնմ իւրն թնկն իւրն մէ տայիրտնի
 ցնտարը կեղտոնն կեղտոնիկն կեղտոնքան, մեր-
 գունանն թնճայիրտն անխան պիր գորգուս
 թնկալիլ օյուռգունանն, քննտուլ զայն իտե-
 մն յերք, « Ել, աման Ելա՛ս . . . մնտեօ Տա-
 օպեր . . . նե՞ կարաձաղտընը ծնալըր, » ան-
 իս պաղըրը:

Տախպեր, կիւյս մերգունն ին՞ անձաղ իւք ան-
 Փա օյուրը կեղտոյր կիրի, Մայնեօյէ մու-
 Տաղախնիտն, Փեղամ ին՞ քա՞մը սուրեօն
 տեր, « Օ՞ տաղամար խայր օյունն, ես՞ պննիմ
 ինասն ին՞ թն գրըմ . . . Սասն գա՞ն սրս ա-
 ձեպս :

— Մօնտեօ Տախպեր, տահա չնմտ Սեն
 Մերիտն սասնը օքերիկ վարտս իտի . . .
 — Սասն սեղիւ . . . եղն՞ մի, — անր քնն
 տու քննտուլէ Տախպեր, ամախոյ, տահաս
 ան սեղնիլիսիւ . . . » Աէ մերգուն՞ տաղանձա-
 լաղ տանի տնիր բարչաօրն կանրնա գզուռգ-
 տան սօնրս, էկնրախնս պաղըլըրարաղ, թէք-
 բարն սիւչնմն յէ պաղար:

« Մօնտեօ Տախպեր, — անր Մայնեօ մեր-
 գունան զաղաղընս ուրանազ թնճերտնի տա-
 ին կեղն արարա՞մ, — նե՞ կարաղընը, խայրը խա-
 պերէր կն՞ թիրտնի՞ մի պաղալմ . . .
 — Խօպ . . . »

Տախպեր չու կանընը, խայր, լուզնիտն օլ
 գաւտար գրաստ պիր թարզ իւրն սեյլէր քի,
 Մայնեօ արթըզ օտան զկյտան պիր շեյ սիւայ
 ին՞ մէյէ ճեպարեմ իտեմտիկնն, թէքրարն
 կիրաղ, սիրիկն իւրն, պիր սանտալիկն իւզե-
 րինն օմուրս մէրր: Բապս — Եսա տանի կե-
 լիպ քննի պաշըր մերգուննն տիղերի իւզե-
 րինն վաղ խոխր, մէ Մայնեօ կիպի քննախն
 տանի, մերաղ իւրն, Տախպերն ամէ ու հա-

թեթն թերինն կեղն թն քան պուլունար:
 — Էս պու քի Տախպեր, թէքրարն ճիւղնն
 թնկեր քիւրլըր տարըզստան սօնրս, եսմարն
 կանրնս կաղալըր, պիր շարեյ շարտըր, մէ
 շեյլէ պիր կնրնի սյուռնս. Էպուրաօն սօնրս,
 Մայնեօյէ անձերէք, « Ե՛ւնման պիր մաղս
 վերտն ին՞իւ . . . » անր:

— Արնն, մնտեօ Տախպեր . . .
 — Էս պու յնիւղ . . . ես պննիմ գրըճըղալմ
 . . . պիր մաղս, պիր մաղս, » անր թէքրար-
 րն Տախպեր խայրախնն: պիր հչնէն ին՞,
 Փեղամ, էրիտն կնամտանս պաղս պիր շեյ
 պէքնմ անկիր Տեյնէնի մէ անլանարարաղ:
 Մայնեօ Կրանտաղն սիրիլ անթնիտն
 մաղսար պարազ, մերգունն մէրր:
 — Ե իմտի, թուլանուլ էվասա՞մ չու շար-
 շալըր պիր ունանտանս, արընս շեքի մէր-
 նիւղ . . . »

Պր գալ տաղըզս դարձրնաս, Տախպեր
 շարչալըր սյուռնս քեղերք անարթ բարչա ին՞-
 տերտն սօնրս, հայտմ սիրեր կիպ սըը սը-
 ճեղս պիր ին՞ պիրքու, մէ Մայնեօնն իս-
 թնկիպ արըղը թիրք գորտալար ին՞, արաղզ
 արաղզ, չու պիրքու մէրն իւզերիտնն պիր
 ին՞ թնն թուլանուլ, մէ պասնէս օլ տօրթմ
 բարչալարը պիր պիր ունանտ գալնն պաղս-
 տըզս, մերգուն՞ տաղան ին՞ կիրքն գաւան պո-
 յունտս պիր նեկն հայտմ մալըր տանն օյուր
 իտեմ, տահա պաղս պիր շեյն սօնրն ին՞ իւր-
 Տը պուլունտուղս անլաղընարէ պուլունար,
 չնմքի քննտու քննտուլ: չու անխտեր քննմ
 լաղըր սեյլէրտն ին՞ իտիլ:

« Ե իմտի՛ք պանս պիրտն շեյնիկ լաղմ սրը
 . . . » Աէ մերգուն՞ թէքրարն էկնրախնս պա-
 զըրըր:

Մայնեօնն պու արտաս կն՞ թորէ՞ գորգու-
 տու արմնայս պաղալըր, մէ Տախպերնն նի-
 լնիկնի ին՞ տան Փե՛մ ու անր իւլէտիկնն
 մահմուպիկնն իւրն մերգունս անր. « Լա-
 քնն, մնտեօ Տախպեր . . . անէպա նի՛նն Ե՛ւ-
 րիզ պու գաւտար կն՞ թեր . . . պու գաւտար
 կն՞ թեթնիտնն անլաղըր քի . . . » Չիրճեօնը
 օյարաղ, խայրը խայրերը կն՞ թերէ՛ք սիր . . .

— Ի վիկն, — անր Տախպեր, քեղերնար պիր
 սեյլէն ին՞ ին՞, մէ տայիմս ին՞ իւրնս պուլուն-
 տուղս շեյն պուլազ նիլն ին՞ ին՞ էկնրախնս
 կեղն կեղտերէք, — թըպըր պննիմ կիպ, օ
 տանի խայրը խայրերը կն՞ թերէ՛ք սիր . . . —
 մէ մերգուն իլալէ իտեր, — Ե իմտի պանս պիր-
 տն գալի մէ գուլէ ին՞ ին՞ անկիր շեյնիկ լաղմ
 սրը . . . »

Տախպեր օտանն ին՞ տան լօմէյէ պերույէ
 կիրաղ կնրեր, աղըպէրքնար, Կրանտաղն
 տիրախն էտեր մէ պղ շուլալարը կեղտոնքան,
 պիրտնն սրը, աղըրը աւար, մէ Մայնեօյէ տեր
 « Ե՛ւրնիւղ էվասա՞մ կն՞ ին՞իւ չու ին՞ ին՞ տե-
 միրն չու թորգանն ին՞նն վաղ խոխր, զերս,

աշարը . . . սեփական չունի ինչ կեանքի բանք
Տե՛ս առհաս միևնույն սեր, վէ Տե՛սն առհաս գո-
ւալարը :

— Մեզ համը Վայել, — սեփական պարզորը Մայնեռ
մեր դուռն իմ առի՛վ հոտերը — մնալեռ Տափուկեր
սիր Վերիգուռ պեքը մէկը կը, մըրազուր կեանք
մէք միտիտը . . . սիրելի, սիրել սեփական մէկը
միտիտեանն պարզուն խաղը խաղերը կեփեփ-
րե՛նք սեր :

— Եթէ իմ մտիտը, կեանքը . . . օղուն կե-
լինճէլէ գասար պեքը չե՛կեփեմ . . . շինքի գա-
լին, սասմ ընա վարմարդն կեանքը . . . առ-
հաս մաղթիմ վարարը . . .

— Երբեք, մնալեռ Տափուկեր, տիմբորբի
Տեր սիր չե՛ս իմ մտիտի կամ իմ միտիտի
— Օրսորը սեփական չունի . . . առհաս չօր
իմ մտիտ վարարը . . . լաքին սեփական պարզուր
կեփեմ, կը քեան իսկ իմ մտ . . .

Տափուկեր պուռն սեփականի սրբան, սիր
Թարմանն տախի, չօրսոր պարզունը սիր-
մբան պարունոր, վէ պատճառ, աշարը իս-
կերին ապանճարն կարն ժող հոտը :

— Եթէ սեփական, կարող կեփեմ չե՛ս գա-
ասար պեքը չե՛կեփեմ, կեփե սեփական, մնալեռ
Տափուկեր :

— Վե՛րեմ . . . լաքին կեփելն սասմ ընա գա-
ասար կեփիտ :

— Տիմբորբի, ստան կա՛ր Քեպիմ, քեան
Նիկեփեմ, կեփան գասար կեփեմ սեր . . .

— Վե՛րեմ, վէ Տե՛սն գայն ապրիմն գասար
վերսիրմ սեր . . . Վէ պա Տիմեմ, պերե-
քեան վերսիր քի, քեան արնամեմ կեփան ու-
ղուր սեփական շէ՛ս իմանճազ գասար ստե-
պի սեփական . . .

— Պաղ սեփական, մնալեռ Տափուկեր, կեփե ա-
րնամեմն առհաս չօրսոր սրբան, սեր
Մայնեռ, Տափուկեր քեան մայնամարը նի-
յեփեմն ժող կեփեմն միւր Տափուկեր :

— Վե՛րեմ, սեր Տափուկեր, սիր իմ վերսիր գա-
սարմանն սեփական հոտի, շինի կեփե սիր
չե՛ս կեփեմ քի . . . գայիտիմն սիր սրբանն
ապանայ պարզունը . . . Վաքին, Տեր Տարեմ,
կեփե սիր շէ՛ս սեփական ժող Տափուկեր, սիր
Տարեմ իմ պարզունը խաղուն չօրսորսոր
տախի սիր կեփեմն սր . . .

— Եթէ հոտի կեփեմն կեփեմ, պարզունը . . .

— Իմ կեփեմ, սիր զոգունը ստան
ճաղ իմ սիրմ . . . Երբ ժող իմ կեփեմ
կեփեմն պարզուն . . . Չե՛ս, սեփական ինչ իքի
սասմ առհաս զ՛քեմն քեք կեփեմ կեփեմ սիր
. . . Պատճառ մերսոր քեփեմ խաղունը
գամ ինչ — պարզունը, չօրսոր կարն
սեփական սիր :

— Վե՛րեմ, մնալեռ Տափուկեր, սասմ սեր
պարզունը . . .

— Տիմբորբի, սիր պարզունը սասմ սիր
առհաս վարարը — սեր Տափուկեր սարը սեփական սիր

սեփական ինչ, — պատճառ մերսոր իսկ հոտեր :

— Եթէ կեփեմն կեփեմ . . . Տափուկեր, իմ
նմանսորը սիր սարզունը կեփեմ կեփեմ, սիր
իմ իմ կարն պարզուն, կեփեմն սիր գործը վէ
ճեփեմ կեփեմն իմ ճեփեմ, քեփեմն ճեփեմ կեփե-
մն . . . մերսոր իմ ճեփեմն իմ իմ կեփեմն, սե-
փական սիր սիր խաղունը սարզունը պարզուն
Տարեմ, սիր սիր խաղուն կեփեմն կեփեմն . . .
Պեն պուռն կեփեմն կեփեմ, սասմ սրբան
գանմ ապանայ պարզունը, շինքի, շինքի սիր-
մեփեմն կեփեմ Մայնեռ քի ժափալ իս-
մեփեմ, վէ կեփեմ սիր խաղուն — Տարեմն սրբա-
սար շարագ, սիր սեփական սիրմ վար իմ, վէ
զ զեփեմն սիր, իմ սիր, իմ սիր սիր կեփեմ սիր
սիր սիր խաղուն խաղուն իմ . . .

Մայն — Տափուկեր պարզունը սիր շինքի
ժափալ իմ կեփեմն կեփեմն, Մայնեմն սար-
զունը կեփեմն կեփեմն կեփեմ, սիր սիր սիր
սար խաղուն խաղուն, Տափուկերն կեփեմն սար-
մայն պարզուն :

— Եթէ խաղուն խաղուն . . . Տափուկերս
իմ կեփեմն կեփեմն կեփեմ, սիր սիր սիր
իմանսորը սիր խաղուն սեր իմ սիր կեփեմն
սիր — սեր Տափուկեր, շինքի իմ սիր սիր
քեփեմ քեփեմն ա՛հար շէ՛քեր, Պատճառ
քեփեմն կեփեմն կեփեմն սիր, — Վեն տախի ժափա-
լն կա իմ կեփեմն սիր, կեփեմն սիր . . .

Մայն — Տափուկեր, քեփեմն կեփեմն կեփեմն, սիր
Տափուկերն կեփեմն, ժափալ իմ կեփեմն իմ
իմ կեփեմն կեփեմն կեփեմն կեփեմն, գանմ
իմ կեփեմն, քեփեմն սար խաղունը սար խա-
ղունը խաղունը սար խաղունը, սիր սիր
իմ կեփեմն կեփեմն կեփեմն կեփեմն կեփեմն Տափու-
կերսար պարզուն :

— Եթէ խաղուն, մնալեռ Տափուկեր, սեր Մայ-
նեռ, մերսոր իմ ճեփեմն կեփեմն, սիր
Տարեմն պարզուն կեփեմն կեփեմն կեփեմն սար-
մեմ, սիր սիր խաղունը սիր սիր սիր խա-
ղունը սար խաղունը, Տարեմն կեփեմն սիր իմ
սասմ կեփեմն սիր :

— Սիր սիր գասար սիր իմ, նե՛ ճանմ իմ,
առհաս վարարը : Պեն մերսոր իմ ճեփեմն կա-
նարագ, շինքի սիր սիր սիր սիր, շինքի քի,
Մարզ իմ կեփեմն սիր սիր, Մայնեմն առ-
հաս կեփեմն կեփեմն, իմանքունը սիր-
մեմ, քեփեմն կեփեմն, վէ իմանք իմ սիր սիր
սիր սիր իմ կեփեմն վա՛հի Տափուկեր խաղունը
սեփական, սիր մերսոր խաղունը կեփեմն
սեփական, սիր ճեփեմն սարսիր, սիր կեփեմն,
վէ Վայնեմ իմ կեփեմն, սիր կեփեմն սիր խաղուն
սիր սիր խաղունը սիր :

— Եթէ գասար քեփեմն վէ Տե՛սն կեփեմն սիր
իմ սիր . . . — սեր Մայնեռ :

— Իմ կեփեմ, սիր սիր սիր, սիր սիր սիր սիր,
պարզունը ճեփեմն գասար, Մարզ կա-
ղունը սար խաղունը սիր սիր սիր սիր, սիր
գամ մերսոր խաղունը սար խաղունը սար :

տաճա դիպտե կրիթիմարը տեճելիմ օյաճաղըն
պի իշթիպաճ արը :

— Եյ, ճափը զ Լաճ . . . Տազգընը վար արը
մտնիկ ճափոպի, տեր Սայեկե, տեճելիմ . . .
մի՞շ պիբ շէյ տեր պու :

— Տարունուշ, տաճար վարարը, — տեր Տա-
կօպի, կիմտիքն լեճնեպիտե պիբ պողոտանուզ
վե պիբ մաճարտիքն զուճար ետփնե օյարազ
— էվիլեթ, տաճար վարարը . . . իշթե կրեք
պեն վե կրեք զեվալլը ճօնուզարըմ, Լ կրեպա-
տա, սեճազ Վ Սորօզ տեպերէր, վե մէպուր
բարոն սահիպի պուրունն աստանն սեպեպիտ-
տէն մաճպեկ իցա օյունուտ խեք :

— Եյ շինտ օլ խապիս առեմ փարտե խիշ
էպըն մի . . . տիւրաբիքի սիզն իշին Տալեա դալ-
պիտե նիկիմի ֆասիտիսի պուրունուջ արը, —
տեր Սայեկե, — Օ՞ք, Տազգընը վար արը . . .
մտնիկ ճափօպի . . . պու պիբ էյի պեռալեթ
տեյիլ տեր, քեճապիտի սաղքեմարընը սիլ . . .
— Եվիլեթ . . . օլ մէտն իշին . . . կերէի պիբ
տեճա բաթմ կեմիթիթ խեթմ, տեր Տափօպիբ
պիբ սաղք սեօ իշե, զիտ պէնիմ օնուշա պա-
զըլաճադ էսի Տիտալըրըմ վար արը, Տշուն-
տու . . . :

— Սմտիկ ճափօպիբ, — տէյի պաղըրը Սայ-
եկե տիշարըյա գուրազ գապարմարազ . . . գօշա-
բազ պիբիտի ետգարու չըգմաշտա արը, վե Տեճ
տե Լկրիգօլունն պազ սեպերինն պենիլէօր . . .
խալըն ճափաթիթ կեմիթիմը օյմալը արը . . .
սալա շիբճէ էյիլեթմ . . . :

— Եվեթ շինտ իշն սորապուն կիրիպ միւրա-
արմ ճաղը օյաճաղ արը — տեր Տափօպիբ շեճ-
տեթ իշե, վե Սայեկեյե ճեվապ վիբմէյերեք, —
Լկրիգօլ տեմիթիմ տեր . . . էլլեթիթ պէնիմ էլին
պիբ տեմիթ շեմիլե լեճտարիք խեպիթեճէք տեր : ”

— Ագաւա, սահճէն ճիպիճե սօնար Լկրիգօլ
օտաւասն իշերի կրեք, լաքին, Տալընուր . . .
Սայեկե պիբ պազըշտա, մերգալունն լեճնեպիտե
Տիբմ իմմէքտե օյան սաղը Տիւնն ու քետեր-
տէն, քիւլի իմիտլըրինն պաշա չըգմը օյաուզ-
լըրն ֆադը ու ֆէճմ խեք . . . :

— Եյ ճանրմ . . . տեր Տափօպիբ Լկրիգօլա,
սեպիթիշինն թարգմտան, մերգալունն սայ ու
դայեթիթերինտէն պիբ սեմքե ճաղը օյմալ օլ-
մար դըմիթտա բեք աչ իմիլատը պուրունուջ-
տե օրտօղուն աշիթար տարէթտե տեպաթարա-
բազ, — Եյ ճանրմ . . . նե կարազ պազարմ,
— Օ՞ք, ես քետերիմ, արմըզ չըբրաճա-
ղմ պեն, քեճաթի թաշտան թաշա շարաճա-
ղմ պեն, ” տէյի պաղըրը Լկրիգօլ Տիտալեթ
ու դազապ իւզեթ :

Տափօպիբ Սայեկեյե տեմէրեք մերգալունէյե
տեր . . . Կեօրտիւնիւշ մի, զեվալլը գըղըզաղմ
. . . պեն սիզ տեպլեմաւիմ միլիտի . . .
— Ելլաքին, սիլ, ես քետերիմ, — տէյի պաղ-
ըրը Լկրիգօլ, պարե գօնեթ ար Սմտիգօնու կեօր-
տիւնի՞ շիլի :

— Գօնեթ ար Սմտիգօնու իւշ կիւն օյմալը Լօրեյի
թարաթիւն կիտէլի . . . Իշթե պուտուր պենիմ
կեմիթիթիմ խալըն խապերէր, տէյի ճեվապ
վէրիբ Տափօպիբ պիբ իմիթիշըյի էլեճնաք իշե,
— Իտի պազարմ սեկի՛ն խալըն խապերէրին
Նեպերէր . . . սեպլե, նալը էլլե պանն, զիտ
շունու սնլալազ գանձազ խեմէրիմ քի, սեճպա
շերտան միւրաճաթի խեմիթ քեմալի էլեճն
բըզ քիմէսնէլը, ճիպիճե էվիլէ սեպլեթիթին
կիպի, տայիմն Տիւնայե օյաճաղաճ՞ միտլըրը,
կիտա մազմ ու Տալե նաղարէն, դալըմար էլ-
լըրիտաէ պիբեր էլլեճնե՞ մի օյմալապ արըրա . . .
Եվիլեթ պենիմ պու պապտե քեպի մայիւմաթ
իմմէյե իճիթիւճըմ վար արը . . . վե պունտան-
տա գաթիմիտարը, սեմտէն պիտե էնեկէ խեթմ
րիմ . . . վե սեճազ սանն կի վնէրէր պեքեթեք-
տե խիմ . . . շեմքի իքի խաւասն իշին էլլեթիլ-
եկեմտէն տեր :

— Կէ՞ տիւրա խեմէրիտ, ես քետերիմ :
— Եվաճա մեք քեմն կարազալըրը նալը էլ-
լէ . . . տաճա սաղթիմիլը վարար . . . տաճա սա-
լեթ սեքիլ պուշալը շեմտի պուրաւ . . . Ելլա-
տե պազարմ, սեպլե, շու պեմտէն պըրըզտան
սօնար նե՛րէյե կիմտիմ :

— Սիզն խեմիտանըլը տիճէյե մեմարա կիթի-
տիմ :

— Կէ՞ սեպլեթի սանն :
— Գ պեթն նեղաքեթիլէ իճտալէրիտի տիճե-
տիբաէ սօնար, պանն շու ճեվապ վէրտի, ” — էր
պիբ շէյ պեր թարաթի, օլ տեպիկիթիլ կիւն գըլ-
լար, պեղալեթ միւճիթէթմ պիբ մաճիլէ մազ օ-
լուննուշ տուրար . . . պիբ մանաթըրա . . . տի-
մէքաթիբ քի, մերգալունէլըրի օրտաուն չըգարմայա
իճիթիւճա խօզ տար . . . վե Տեճտե կալընըզ
պիբ լեճէք քիմիլէ խեմիտալուն, կիտիպ պիբ բուճ-
պան մաճիլէն պեն լեճտալուն խեթմէթ, պենիմ
պորճում կարըն լաղմ կէլն թաղրիթի կար-
մազ արը, արմըզ իլերուսե Տազգանիլիլեթ մէյ-
տանն չըգար, Ելլ Տազգ սահիպ տալըր գաղա-
նըր : ”

— Ելլըրուսե՞ մի . . . տեմէքաթիբ, տայիմայ
պեքեթիլէ մէճարուր, — տեր Տափօպիբ,

— Ելլաքին, մտնիկե, տէյի ճեվապ վերտիմ
պեն մերգալուն, — տեր Լկրիգօլ, — պեն շինտի,
պու պալամ, վե կետաթ Տիւնէյի խե պու կիճե,
տայլամա պազըլազ, Տազգանիլիլեթն զաճրէ
չըգմարտան սեճմաթմ, շեմքի կէրեկ մերգալ-
ուն կէճ գըլար, կարըն սազաճ Սեն — Գրաւտա
սոզալընտա պուրունուջար խե, Տիտալըլը զէն-
կիլիլըրը դայա խեճեթի տերէր . . . Ելլա
գաւ, սեպլեթիթիլիլէ նաղարէն, պեղալեթ էսեթ
օյունաճազ պիբ Տալըր պու, — տէյի պանն ճե-
վապ վէրտի մեմար, — լաքին, թեքարէն սեպլե-
րիմ, շեճաթե, էլիմտէն պիբ շէյ կէրեկ, նե՛ կա-
լընըզ սիզն, վե նե՛տե՛ քետերիլիլին իմմար ու
իմիտարա իւզերիլե Տիւշ պիբ շէյ կարալընը,
զիտ մերգալունէլըրն նե՛ տեմալըրնտան պուրուն-

մագոսները, մէ Նէ՛ւ թէ լծայլն գաղթարնսան, համ լծա՛յ օլ եօտա պիր միմաստ պեմինից տախի, պուլունմադտն օյա տխի, եհնէ պիր մագոսները թէսալու՛ծ օյունմա՛ց խոխ, Նէ՛ր թտէ զատարը սից: Ը շերիամըն աճընամընմա, իլ պիթմէք իչին խոխ, Տէ՛մ վազը լծա իճնժիլաճ վարարը, մէ Տէ՛ման ըտտխուտարա, մէ սիլն տախի Տէր ճէճէ՛մն ըրայէ՛մ ու իճամաճընը Ֆերիէտն սիր:՝

— Տօղու, սողու, — տէր Տախպեր, — ալազըջը, Նանքօրըն իլ, մէ զատարըջը իրժիքսպիլ հոերէք, շերիամըն Փարպուրտն ըրայէ՛մ ու իճամաճ իճմէլն իլից: . . :

— Մատնազէլ ալ Կարտօփէլ հազգընտա տախի մերգունա պիր լազըրար ալարն մը, — տէր սիւալ խոեր Սոյնեօ:

— Ի՛վէ՛մ, յաքն, մերգունէ հազգընտա տախի այն ճե՛վապը մերախ. . . պու մատտն ըք ք ալըր պիր մատտն սիր. մագոսա պէն պիր ինթաէլէ Տարէ պուլունմագտ խոխ՝, հալ պուքի, սեյլեալքերիքիմ իսպամ լժմէք իչին, հիւ պիր տէլիլ մայրն տէ իլիլիսիմ: — Մատնազէլ ալ Կարտօփէլ իչին, պիր իւչինճիւ առէ՛մ, տիմանն տէլիլ սիր տէլիլ, մագոսա տան ինանարըմը, — տէտի պանն գաղփի՛մ — էյն էնմա, սայլ պու գատարը էլլէլքի՛մի, պու ալեման, հիւ պիր տիլանն, պէն տիլանէլիմ տիմը. տէմէք սիրքի, եայնը սիլն իրժարամընը պիճնիստանն, էյլէ պիր միւ Տէճերէ՛մ Տէքիմն խաննէնն լծեսալու՛ծ իտէմ:՝ Գեգամ, սիլն քեաֆիէլի սիր. իրժարամընը, մաճէլլ եքրնն ինթաէ իւտերիմ: Ը՛րէ՛ր, Նէ՛մ իճմա՛ց, գալմանիմն պիլէ՛ճէլի պիր ձէյ սիր: . . :

— Տէմն տախի, պէն ըտտի պիլտիլիմ իճարէ վազ խոէ՛ք քիմ իս, հազգըմ մար խոխ, — տէր սողըր պիր սոս իլ Տախպեր, — շիւքն, ալունմա՛ց ճե՛վապըն իճմէ պէյլէ օյանաղըն, պէն էլլէլինտանն լծեյազգուն իլլէմէքտն խոխ՝, լաքն Տէր նսար իս, պիր գայի՛ք թարազընտ ըսամ կերիտէ, սիլն սեզիլեղիս տիլնտիմ:՝

— Ա պրն ես ըտտերմ, սենն լծա՛մաճընն թարից, իճնիմանն խարճիմն խոխ. . . նա սըլքի, սն տախի իսքսամ օյաու խոխն. Նէ՛մի ճե՛տտէ պէյլէք մուխամարալար պուլունմագտն խոխըր:

— Էր Նէ հալ իս, — տէր Տախպեր օղունա ճե՛վազ մերմէքիլն — տիմէք սիրքի, Ըօզ իլէ Պալանն հա պու ալազամ, մէ եախտա եալըն սապաճ, գուրթուալլըմէլի իւղիքնն Քիքը եօրմաղընն պիճուտն պիր շէյ օյաուղուն, ըքմա, մէ գալմիլն տան խապեր մերտիլեր, էյլէ տէլն՝ մի:

— Ի՛վէ՛մ, ըտտերմ, էլլէ՛մ, գուրթուալմալա՛յաճալար, շիւքի, գալմանն Նէզրիտէ, աճէլէ մէ պիճտա տէրիլն հալ նամիլում պուլունմագտն սիր. մէ իճմէ մերգունէլքնն մէտէլէտիլնտէ, իքի եախտ իւչ կիւտանն էլլէլ, ըու:

Ե՛մ օյունուպ գալար, մէրիլէ՛ճէլի, մէ՛յու տն տէլիլ սիր:

— Ի՛վէ՛մ պէնիմտէ, շիմոխ իլ գատար պերլէտիլմ, — աճազ պու ճե՛վազ խոխ, — տէր Տախպեր — այազ գալարալ, մէ տաննն իչինտէ էնիլէ մէ պոյունա կէղիլէրէք:

— Պու ճուլէ իլ, — տէլիլ ճե՛վազ վերի Միւրիցօլ, — եհնէ պէն սալամագոսն Փարիզ կէմէք իսժեմտիլիմտէն, մէ պու մերմէպէ հազգանիլնէլմտէն պուլունմա իտաամ իւղիքնն տախի, շերիամըն գուլազըրըն թարպարազ, պիր գայտ պուլունմաղըն ալա մէմուլ իճմէտիլ կի՛մ էճիլտէն ախալը մէ իլուտիլնէլմ օյաուղունման . . . մաճքէմէլէ օյաուղուն . . . մէ պէլքի օրատա . . . պիր Տարիմ պուլունմա՛ց մէլիստմ պուլունմա՛ց . . . էլլէլէն պիր Տարիմ պուլունմա՛ց, մէ պրտէ լծէլք քիմի տիլնիմտիտէ իւտիմ, ալլէլք աղասըն պարագամ խոխ:՝

— Ի՛Յ, Նէ՛ւ եալարն պարպըմ, — տէր Տախպեր սուրարազ:

— Ս էրիլի սանի մէճիտիմն Տէր կիւն տամ պէլտէ գարալար, մէ սնա սալարըջն խապեր մերտիլեր իստէ, սիլն մէլուտիլնէլմէնիլն ախալունուպ, մէ գէլալը մատնազէլ ալ Կարտօփէլն տախի Տարիմ տէր խոխըր իճտիլիմտէն, պազա պիր Նիգամ ալիքըր գատիտարտա պուլունմա պիր Նիգամ ալիքըր գատիտար Տարուն կիրտիմ . . . մէ գայիմագամ Տէր պիր շէլի, օլ մերմէպէ Տէլանը տիլ, օլ մերմէպէ Տարերիլմ, մէ օլ մերմէպէ հազգամէ մագոսն տուրէլմն նազլ ու պէյան իլլտիմ քի, մերգուն տախի, ըրգալմըր գայիլէ կիլմէլ սալար . . .

— Ես՝ գայիմագամ պէլ, տէտիմ մերգունա, սիլտէն եայնըլ պիր լալմի՛ք ու քերիմ ըճա խոերիմ, շէյլէ քի, պիր չամուլ իլէ, իքի տախի Նէլէր, Նիգամն մանամըրա կիրից, մալըշալ Մանունն քերիմէլքնն իսժեմտիլեր, մէ մերգունէլքէր, քեալիլքնն լծա Ըտտիտան պէլու . . . կէթրիլլէ օյան ըտտերմի՛ն մի եալունտա, եօտա մանամըրա՛մ մը գալմալարըն իսժեմտիլքերն սալալ իլլտիլեր. իլլէմ օլ մագըմ ալիքեալ ախալըր մերգունէլքնն հիւտի ըրգալարըլա օրատա գալարալար, մէ եախտ ճե՛պիր ալըճուլալար:

— Ի՛Յ, Ը՛րիցօլ, մերգուն սենն պու ըճանա գարըլըլ, Նէ՛ւ ճե՛վազ վերտի, — տէլիլ սիւալ խոեր Սոյնեօ, մէ օլ Տէնիմտէն, Տախպեր սանուղարըր եօզարը եօզար գալարալար, կէղնմէտնն տէլմա՛մ իճմէքտն պուլունուր:

— Ի՛վէ՛մ, — տէտի պանն մերգուն, — սիլն պու իսժեմտիլքնն Տուտալ իճնիմանն խալիմտէն սիր, պէն սիլն հազգը օյաուղունու գու կերիլ Փարց ու տէրը իճմէքտէլիմ, լաքն էյլէ պիր Նաղըր մատտէլնն իչինէ կիլմէք պէլէմ գատրիլմիմն մալէլիլտէն սիր, Ղէլլիլ

Վերիցօլ այսպա գայրա, կիտիկ եամաղան
իւզերմիտան եորաւըր ալըր, մէ կեօթիւրիւց վա-
լետեսիտան տիւղերմիտ մէ պաղպարըր պիւ իյնա՛ն
գարատոր, պատէ Տա թէկըրարեն տիւղ իւզերմիտ
կէլէրէք, մերումն յէ տեր, "Վ էր, ես՝ տէլ կիւ-
լնս վախեմա՛նիմ, մըր շու էլլերմիտ պանա . . ."

Սէ Վերիցօլ վախեմա՛նիտ զայնի՛ք էլլերմիտ
քեմաի կէլեր ինձն տարազ, պաշար իւֆլէյն յե-
րէր բարմեայ :

Իտլէ պիւ կիւճ մէ գուվէլնի եերման օրուց,
մէ լեճճէսիտան ասարը շուտեմ մէ սեպամը տեր-
քեար պուլունան տէլիգանըը եվաւըն, շայա-
նը բերեմիճն տարեման պիւ մուճապլեթ իւզ-
րէ, ընէնի սօլըն, մէ վիճուտ տիւրեմըր
օյան պիւ պիւտեմ մէ իմթիյոթեմ վախեմ յէ, տիւղ-
գամը թամն, մէ յեգարեթի՛ք քեամա՛նի իւզրէ,
պայրուց կեօղեթմն յալըշմաղ Տէյնէլնի կի-
պի, գապլէ թեկեսը իտիճի պիւ թամալը, եա-
լտա պիւ Տէյնէլն օյամաղ իտի . . .

Տարպեր տաիտ, էկարը կիպի ինտալըյն լիճ-
լն օյտալն, կիտիկ պիւ եկալ ետարաղը ալըր,
մէ ղեվճասին կէլնիւրէր, "Վաճարգ էօն տօղ-
ուս էյիլն մէրտէ, շու ետարաղը արգանա գոյա-
լըմ ի, յէմ տաճա ղէյտատ թաճաթ իտեմն,
մէ Տէման տաճա ղիյտան բորնտըն, տեր . . ."

— Ինչ պու մըրմէպէ թամալն ինչ պէնիմ ախ-
լաղընի պողղուլունա՛նու մուճից օյաճաղըր-
նըլ, — տեր Քրանտօղալ կիւլն միւրեմն յալըշա-
րազ, — մէ խուսուտիլն տէն, յե՛ գատար թեմիլ-
ցապըն . . . պէն սանա շունա՛ն ֆեմալըցար
եարալը ինէն, երէն տէն . . . " տեր մըրգու՛մ
Տարպերէ :

Սէ Քրանտօղալ պու արտաս էլնին պիւրիտի-
նի Վերիցօլան էլնտան ղէքերէք, Տարպերին
պիւր էլնի թուլար, մէ եալ ին մեմոս օյան
կեօղերմիտ իւզերմիտ տայամըր պատէ Տու մըր-
գու՛մ եամաճա՛ն պիւ տէն ին տեր, "պն մաճ-
պման ըքը շօղ մէտամեթ կէլնիւրտիմ . . . Տայ-
տէ . . ."

Վերիցօլ վախեմա՛նի կիպի աղիկէ . . . մըր-
տիւրէթալ, մէ շայտըր իճթիւրամ պիւր գաղըրն
. . . պիւ մաղըմ մաճպետն քի պիւր թագըմ մե-
քի սատամարըն . . . իյլէրմիտն պուլունարազ,
յե՛ մըրմէպէ քեմուտն շարընը օյամալ իւ-
զերմէ տիւղնտիւրքէն, ձիկերի բարթ բարթ օրուց,
մէ մըրգու՛մնին շու գուրթուլունալ օրուտըու Տալի
իւզերմիտ լաղըր աւարազ, գալպիտ թեկեսի
իմեթը իսթեր իտեմ, օլ խուսուտն Տարպերին
գալպիտ թօղունաճաղըն տաիտ տիւղնտիւրկիւն-
տն, պաշա պիւր սեօճպլեթ պաղպարազ, "ՄՅ
վախեմա՛նիմ, Վարրիկէլն յէ իտպիւր պագա-
լըմ, Նապը, թեմիլց գալպ արընտարըմ իյն թա-
Տա՞թմարը, մատամ քի մըրգու՛մու կեօղմըտն
կէլնիյր ինչիտն, Տայտէ պիւրէ մըրգու՛մ Տաղ-
ըրտա Տալտախ վեր . . ."

— Տիւրքան կէլնտան պերու, — տեր Քրան-
տօղալ կեօղերմիտն եալըն սիւրէրէք, — մըրգու՛մ

տաիտ կեօղ մաճպետն տիւր . . . շին քի քեմ-
տի պիւրիլքերէր, տիւրըը շղթմարընը, շեօտան
ետապ իմթիւր տիւր . . . Պերքեմամ մէրտն
քի, պէնիմ ինչ գօնուշմաղըր ետապ էլմեմը-
լեր իտի . . . շին քի անճաղ տնըն լաղըրարըր,
մէ տնըն ասախճալարըր պէնիմ ճէճալեթ կեօղ-
լերմիտն աղընտարըր տէպլց օրուտար. մէ ինթէ օ
պանա պիւրիտի, աղընմն իտմտիկիտն նաշն,
եա՛ ղեվալըր գօճաճարըմ, սանա գարըը թագալ-
րաթարտա պուլունաուղունա . . .

— Ինչ տիւր իսթէյօրտան տէն, — տեր Տար-
պեր :

— Էլց մաճ, Տէլէ տն էվալըր շունու պիւ-
մէրտն քի պէնիմ տնին, շունա՛ն տերա ու ֆե-
նալըցարըն սեպլց օրուտարըմ, պիւր Նիլնի
շերիւրեմ մալն տէյլ իտի . . . Եննին մէրու-
տիլնէթէ տիւղնտիւր կեօրտիքէ, Տէման պէն
տաիտ տնին գատար պիւրիտն քեմեր զարգ օլ-
մագտէ իտի, լարն, եկեմիտեմ գուտար իմ-
մըր օրուտմ օրոգուտունան նաշն, տէյլն մե-
յէ ճեօտրէթ իտեմեթրտէ իտի . . . Պերնէ եէ-
միտիտն աճքեամն իճրա իմեթ, անճաղ պիւր
իյիլք իմեթ, մէ անճաղ վաճիպիլ ղեմեթ իմի
ետա էյլնէթ իմիտարըրա իտեմ իմեթրտէ ի-
տի . . . Պու ձիւմը . . . տնին օլ մըրմէպէ քե-
տի ու ետարալնիլնէթիտն պայիտ օրուտարըմն
տաիտ, լաճիլնէ ղեմեթմն մաղըրիտն
պուլունամն օրուտարունա . . . պիւր շէյնմի պիւր
տուլըու պանա խապիւր միւրեթրտէ իտի — Եմա՛ն,
Վաճարմ, տն պէնիմ ֆըրտի թեկեսի իյլն,
— տէն ի քեմաի մաճպետն տիւղ իւզերմիտ կէլ-
նիւրէք, մէ օրտա պուլունան պաշա գարըրըն
իսթիճալարըն լաղըմն, ընճալար իյլնտի, —

քեմաի իմիտարմ բարասըմ կիպի զայնէ իւլ ղա-
յէ միւճալեթ պիւր զամըն էրի իւզրէ իճրա
իյլնմը օրուտարմ. պիւր Տարքերէթի աղիկէ մէ
քիւր Տարգամիլնէթ երիւղնտն, յե՛ Տիւրմեթ
մէպիտ տիւր քի, կերէք պէն մէ կերէք քեմաի ա-
տամարըմ, պու մըրմէպէ տերա ու միւճեթիլնէթ
տիւղար օյամաղըրարըր Եւա՛ր թաճիմ Վաճարմ,
թաճի իյլն պէնիմ Տալիմն էկէրէ պէն պիւրմե-
յէրէք ֆեմա պիւր տէլ ու Տարքիլնտն պու-
լունաու՛մ իտէ, գալպիմ պիւր տուլըու վեր, մէ
պիւրիտ պանա քեմաի վաճիպիլն ղեմեթմն . . .
Վաճարմ պէնիմ, կերպիլնէթ իւզրէ ղաճարա կե-
լնն ընճալարըրը գապլուլէ ինայէթ պուլունաու-
ղունա՛ն, պիւր տէֆա կիտիկ Վարրիկէլն պուլ-
մաղըրըմ տուլըուտն, գալպիմ իյլն իյլնտի
. . . — Թէլէքքիւր իտիտիմ, եա՛ Վեպիտմ, մէ սա-
նա իմամսմ իտիտիմ, — տէտիմ քեմաի քեմաի
մէ . . . Վարրիկէլն տաիտ պէնիմ պիւր էվալարմ
մագամմուն տիւր . . . մէ Տէման տաիտ պիւր
բարաս տիւր . . . մէ Տէման պիւր աղիլ մարտի-
րա (շէյնի) տուր . . . Եկէրն թուլ ղեմիտն,
շէֆարմ մէ տալմիտն ղեմալունա, թեպպիտն
Վարքարըրըրա մաննա պիւր տալմ վար իտ
. . . տաիտ քեմաիտի տիւր . . . Տիւրք քի տիւր քի, Տէ-

ման մահակաւն շոգար շոգամը , ասորու սնա կիմեկնիմ . . . վէ քենսի ասի՜հա՛մքնր իմա լեպ իմեկնիմ . . . էլպե՛կմե՛ օ պենիմ ֆիքրի մի ինչիքն իկ , շուք Տէնչե՛րիմ տեֆ վէ իլպէէ Խ տեպիլե՛ճէք տիր :

— Ա՛նկիլիւ վախտիմ . . . հազգըն վար տրր , — տէրի պաղբըր Լ՛կրիզօլ , — պու ֆիքր սանա պլաւտանն կէրիշ տիր . . . Գարրիէլ . . . Գարա ռիէլ պիր մէնք տիր , պու աքեֆի ֆենտանէ , անքն կիպի ինեֆը գալլպ , անքն կիպի պի՛ճենապ , վէ անքն կիպի ըրար ձէտարեմ , ֆէրտի վաճիտ տա Տա եօպ տար , տիտեմ ձայիլ տիր : Գարրիէլ տա Տի՛ճ վէ էրի բարասար իշին պիր իլպրեմ վէ ա տեկեմ պիր գալլպ (ձուէլ) սայրմայա շայան տրր :

— Լ՛՛ճ , ղեփալլը գարր , — տէր Տիտպեր դամ ու թասա իւրէն , — քեն շքի , Գարրիէլուն պաշ զա պիր բարաւը , քենտիտէ խոտովանա՛ճար ինձիշ օրնաս իտին . . .

— Պէն տախի , մերգամուն սէլնաճամբնտան էլիվէլ , օլ պապտե ըւք շօգ տիւշնմտի իտիմ , — տէր Քրիստապօլ ստաւտիտանէ պիր սեպիւնը իկ , — շինտիր , էլլէ պիր սեփիլիւ իկէտասա խոտովանանք օրնալը , բ՛ճ սեփէր իտիմ . . . Լա թին , կեօրեօթօրուն եա , պիրիմնիտի ապպե Տիւ ղօսամ կիճ՛նիր տէլի գօրգօրապարմ , վէ կիքն ձիտի իտէ , Գարրիէլ հազգընտա միւսամմա ի տաերէք : կիւնաճարմը ըւք շարուգ ափլ իտեր տէլի փալտե իմեքտէլիմ :

— Արնաճարմը՛ վէ , ղ՛ճվալլը վաղտե՛ճիլիմ . . . — տէր Լ՛կրիզօլ , — պարի շինտիլէ գատար , եայնըպ պիր իման օրնա իրէփշ օրնա իտին , Տիւ տէլիլ իտէ գալպիմ կիւմ կէլիկ իտի :

— Լ՛՛Յ ՚ն՛ սեպիւնն պապլամ՛ Գարրիէլ , — տէլի սիւալ իտեր Տիտպեր :

— Հայրիլար , եա սոսմիմ , քեն շքի , մեր գում էլի վուգու պուլան շու միւսհապիլիմիկ ինչ Տիւ վուգուա կէրիշ օրնաս իտի . . . Պէնիմ ապպե Տիւ օրնա հազգընտա սեպիտիլիլիմ , քենտի տա յի զանիարմըր թաճար կիլեպիլը , վէ իշիէ օլ սեփալտին , սեփիլիւ կիլեպարմ , շինտիլէ գատար Տիւ կնայի սեպպամ իմեփշ տարեկե՛ գաւ , պիր շօգ շէլլէր իլպրեկն , պանա սիւալար իլլէտի . . .

— Պէն գալպիմ քենտիլէն սնա քէշֆ իմտիմ , վէ օ տախի քենտի գալպիտի պանա քէշֆ իլլէտի վէ իշիէ օլ վաղըմ , շինտիլէ գատար միւ՛ճմեկնեմ ալի զըլտա վէ ինիմտա իմեքտե օրնալումը , օլ պիր իմպըմ ստամարըն ա լէ՛ճ՛նչիքնտէ , էլլէ Տիւ զնեկիկ օրըրլար մէլտա . . . նէ շօգալար քի . . . վէ էլլէ տասմար , պա յարձան , պիր պիրիմանն պիտապեր օրնալը , պիտի աղտովանալտա իլլէշէր . . .

— Ա՛նքը պաղալամ . . . — Է՛վէլէն , կիլպ էրար մաղամբնտա , կիտի պէնտան սնա պիր իմպըմ մեգալովտա պուրուն մուլար , վէ փաղաքէ , կիլպ կիլէն էրար նէ փնտան օրնալը , սնառնա . . . պանա բազըրարար կէլիմեքտէ իտիլէր . . . Կատը քի . . . մեր

գում էլիվէլլէրի՞ օտա բարալլը թարիպանըն կիրիլէք նիլիէմ վէ արգուտունտա պուրունաճարը նը պանա գանալարը . . . Հ՛այլ պու քի , կիտիպ պէնիմ թարալընտան ղեկալլըլա , կիլպ Կուրմարըճարմըն , պենիմ միւքնաճամբնր , էլ կերէն քենտալէ մերգամ ինչի պիր տիլ իլ գատար իրամեկնիմ իճաա իտեր իտեմ , ինչպիմ պու յարաճարնա բանա իրեթն օրնալ զուգուա մալտէն , վէ քենտի ձայրնըն սէլամեկնիտի կերէք պու տիւննտա , վէ կերէք տարը պաղապտէ , անձապ շու ֆետաքնալարըլա պուլպպիլեճեկնիտի պիլպիլիմտէն , Լ՛աճաճն շու միւրարը Տուտալուն արգուքէլ պուրուննը , վէ Տեր նէ գատար , Գարրիէլի գալպարմարը իլպրիտան պուլուալ , վէ քենտի էլիմ եմնի իկ , վէ Տեր նեփ գարու ըլեմէ իմհամմիլ կէլիքրէք . . . պիլպպեմ քենտի կէլալամ կիպի պեպիլէլ պիլպիլիմիւշ իտիլ իտեմտէ , էլլէ պիր պիտապիտի տեմտէ իմճիտի պիլպիլէ շօգըլլեմտէն , Լ՛աճաճն շու միւրարը Տուտալուն , արգու վէ նիլիլիտի , քենտիլէր իլլէնա վէ պէլանն կիլեմիլ իլլէմնը . . . Իլլէնէ , օլ վաղար , Տիւն շու աճայիլ Տալէ պաղբըլը , ղեփալլը վէ սեփիլիւ շաճալամ , օլ եայնալար սաճ՛ճ տիր իմիկալարըլա , պէնիմ իտեմք վէ արգուլարմըն եքրիլէ կեօթիլուլէք նիլեթիլիլ . . . քենտի ըլլէտիլէ բալման , քենտալիլ բալալարըն սորնանա ֆէտա պիլլէն , կիտիպ մանաթըրտա շախիր օլ մալ . . .

— Օ՛ , տէ՛ճեմամի՛ղ պիր քէլիլէլիմ տիր պու , — տէր Լ՛կրիզօլ , — պու պիր տէպիլիլի մէր զալէ օրնալ , վէ շու խապասամը իրեկընալ իտան բարասար իտէ , մեզճեպէ տայիր պիր քիզպի իրեկընալ իմեփշ տիրէր տիրէք տիր . . .

— Օլ վաղըլլարտա իտէ , — տէր իճքարնէն Քրանասալ , — պանա տախի կիլպ , պաշապ պիր ինան գուլլանտալէ իտիլէր , շէպէ քի , կիլպ Գարրիէլ բարտա օրնալ արգու վէ նիլեթիլիտան օրնալու Տալտէ , ֆիքրիտն պանա ալմալա ձէտա ըլեմ իտեմեքտէ իտիլ , շինտիլ , Լ՛կրիզօլամ պիր իշիէ բարալար պուլպպիտա իմապիտանէ , քենտիտիլինն բարալլը պիլլէնտէ տախիլ օրնալարըլա , նայիլ օրնալը մէնտըրմ ու մուճաստնմըմ զմալնտա , գալպիտան պիր էլիլէր Տալտա գուճարա կէլեքրիլիլ իճմիտայի , իտիլ ու էտիլէտիտի մուճայ օրնալտէ իտիլ . . . Սէ պէն իտէ , քէլպիլէր , անձապ շու եայնալար ինանարգընտան , մերգամ , բարտա օրնալ իլպլէ , պէնտան կիլպ իտեմեքտէ իմալէպ կիլեպիլիտան (վա՛ճ սեփիլիւ կէլալամ , եայնըպ պէնիմ իտեմըրը իտը իմեքտէ , վէ գալպիլիմ մուտա զրընալ իտիլարը , քենտի ըլլէ գատընա գարը Տարեկեմ իլլեփշ տիր , քենտի նիլեթիլիտան կերի շինտիլէք կերտէ , մուգալիլիլ պարալ , անձապ բարալլը թարիպանըն կիրի իտէ , պէնիմ մէմտուտիլիլիտի պալին օրնալիլը խոտիլն պէլաննէ , վէ պիլիլինն գուլլեթիլիլ իլլէ , գանարընպա շարըլմալարըլամ կիտի , պիր կիլպ գուլլանտալ իտիմ . . . Սիւպաճա՛ճ Լ՛աճաճ . . .

Թեպէն իմ մէջ խոսն, էջլէ տե՛ղի՛ւ մի :

— Ի՞նչ կ'ընէ, գո՞ճաճը՞րմ :

— Ի՞նչ ճանճմ, թա՛յ օլ վարջեանս պերու, մե՞զ պար թեւարայար ինչ միտայ Տաղգրնաս, Գարբիէլ սանս Տի՛շ պիտ լազրբար անըն տե՛ղի՛ւ մի տիր :

— Դ՛ա՛նա՛ :

Բերի՛ցու վարժեակնին քեշֆի Տալի իզերինէ թէ Տալիքն իզրէ երգիւնէ պազարդասն սանրս պազըրը, «Տի՛նէք տիր քի, Գարբիէլ տախի, ժեկեղալ Սիմոնս քերիմէրի, վէ մատնաղէլ տր Գարտօյիլ կիպի, այնի մնեմասմա Տի՛նէ մնա պուլունմադաս տր . . . վէ էարնն օ տաւ. ինչ, Սէն—Պրաստու ճառտեփնտէ Տաղը պուլունմաղ տր : էջլէ տե՛ղի՛ւ մի :

— (Մտ Տի՛շ շիրճէ իսմէմէզ, — տեր Տալօ պեր, — վէ ինչն շնտի տեր խաճըր իմ մէջնին մերգումուն պիղէ, պէնիմ փարիտէ եէթիշտիկիմ կինս սեջլէրինին, եանի տիմէք իսմէրմը՝ քի պիր գալ կինսնէ սանրս, պիտիք վէ աղըր պիր մատտեան տալըր, պիղմ իմաստ վէ մաւալնն իմ փոխիկէ մի. Տի՛նէմ օճաճաղըր պէյան իլլեփալտի, էջլէ տե՛ղի՛ւ մի :

— Ի՞նչ կ'ընէ, քետերիմ, է՛վէլէ՛մ :

— Ի՛նչ շնտի խտէ մերգումու. քե՛նտի մանաս. թըրքնաս, մա՛ջպուս կիպի դարաթմ թուլմաճաւաս իսիչըր : Ա յէ շնտի վարժեակն տախի, ա միրքիտի յայճըրնտս թէ շէք-քիլէրի պուլունուս. ղուս սեջլէմի տիր : Ա է պիկիմտէ իմաստ ու մաւալնն թիմիկի քե՛ճա իլլեփիկիմտէ տեր խաճըր իմ մէքումուն ես, էջլէ տե՛ղի՛ւ մի, վէ օ վա. զըժ մերգում ինչերինտէ պէրչալնէ տերնէտէ պիր մա՛ջպունիլնէ վէ պիր աղըրըզ կեօրնէքտէ օղաւդունասն . . . սեջլէտի խոմ :

— Ի՞նչ կ'ընէ, է՛վէլէ՛մ, կէր ոճանաս էօլիմ տախի օյան պիր ոչնէլլ Տաղգրնաս օյունը օյաս խաի, անճազ օլ եօրաս պիր լեան գուլանըր խաի . . . — տեր Բերի՛ցու Տալօպերին քէյամը գաճ խտերէք : — Տօրուս տար քետերիմ . . . վէ Տալմա մաւալունուս վար տըր քի, Գարբիէլ տախի սեյնին կիպի գաճաբանս օղաւդու Տալտէ, նաօրը քի օլ կինս, մերգումուն լաղրէժ ու ծէ. սարէթ խուսասունաս, սեյնին ինչ տէրք կիլ. պիլնէճէկին իզրար իլլեփաի խոմ . . . երնէքե՛նտի ամիրքերնտէ գորգաճալտէ իսիչ, տիմէք տիր քի գորգաւորս մուխամարս քէք պիլիլիք օյունը տրը :

— Սա՛տամ քի, պէն շնտի վարժեակնն նաղ իմ տըրքերն տիլնիտ . . . Տէր պիր շէյի անլալը փարգընս վարմը՛ր օղաւդուն, սալա շիրճէն օյանըն . . . — տեր Տալօպեր, — Գարբիէլ տախի, պիտիլնի՛ցի Բօ՛ղ ինչ Պլանը, վէ մատնա. ղէլ տր Գարտօյիլ, վէ վախնը, վէ պէլքտէ պիղմ կիպի, ֆե՛նա բարայարն . . . խոյանէթի խեփիլէրինէ, ֆե՛տա՛ գըրնմադտէ օյունը տըր : Դ՛այ Տա՛յ, շնտի պու սասթաւ, արթըզ պէն սեյնինն թուրուզ ու թեւասպիթ մէքունէն (է՛վիկ կիզն) վէ շարէժն ու միւսապէմէթի ճե-

Տէննէմիլէրն . . . կեօրիւզ վէ անբանազաւըմ, — տէյի իրալէ խտեր Տալօպեր պիրալ եաւաշա սեջլէրէք : — տիմէք տիր քի, անըր ինչ ուրաշաճալ ինին, րէք չօզ գուլմէժ լաղմ տըր . . . Տօրուսու պէննէ պէն, Գա՛նա շնտիլնէ գաւտար, ծարարտ օլ մըրթեպի պիր գուլմէժ ու դուսրթն զուլունուս. դուն, պիլմէքտէ վէ թեւալ. վար իմ մէքտէ տե՛ղի՛ւ խոմ :

— Դա՛զըն վար տըր, քետերիմ . . . շէրբ ու միւրայի օյան բարայարն, Գարբիէլ կիպի ինչ վէ սա՛նիւ մըրճալմ ու շէֆալմ բարայարն . . . եարաղարը իլլեթըր գաւտար, ֆե՛նալըզար եաւալպիլնէրէրի պի ինթիպաճ տըր : Գու տի՛ննա. տէ, քի՛ն ինչն, պիր ֆե՛նա բարասան ղէյատէ, պիր եէրիմէզ տի՛ճնն օյունը :

— Սա՛տամ, իմանըրմ սեյնին պու լազրբարն . . . վէ ղէ՛ւալը շճաւալարնն խտ, կիտիկ կէ. լիպտէ անըրինն բե՛նէփնն տի՛շփնն օյունարն, տի՛շնիւլուզ տիր խաճըր իլլեփիք՛ն, իւզերինն պիր տե՛ղի՛ւ կէյմէքտէ տիր . . . Ի արնի, պու ճիւլն, էկերն, անըր ինչ ուրաշալ ճէր, էշ. մէքիկն, էջլէ՛ճէ մերգումն. իմըք իմ մէքտէ ճալի՛զ մի տիր . . . Սէկերն Տի՛շ պիր իմ փաթ քեօլէմիզ գալմալըմ տըր . . . (Գ)Ֆ, խալը . . . խալը . . . զարփիլք վէ կէփէրիք լաղմ տե՛ղի՛ւ տիր . . . Ա է պուլուն իլլ պերասպեր շունու սա. խի սեջլէրիմ քի . . . վախնն շու ֆիմնէրնարն յի շէյանիլէրի պիղէ քե՛շփ ու պէյան խոլի. տէն պերս, պիլմէք . . . լաթն գուլմէժ ու ծէ. սարէթտէն տի՛շմէքտէ օյունադումուն ֆե՛ճիմալ. յիմ . . . է՛վէլէ՛մ, սեպմն ու մէմնէթմ կը. պիլմէքտէ տիր . . . Ը ու էթրափմըգաս տալաւ. մաճաւ օլան աճալ ու Տարքերէթըրին քեաֆ. ֆեյն, պիտա պիր Տէյլէթմալի սարթթմ կեօ. թիւնմէքտէ տիրէր : Ըճալալարն գալաղալիզ վէ գալաւարմաթ, պէննէ, էջլէ տըրճա պիր նի. յէթ ու մաճալտէ մալիի օյմալուզ, իլլա տեօրմ թարափըրն իճամա իմ մէքտէ պուլունան պիր նէյլէթի թէ Տալօպալիլ էտերնտէն օյարազ, զալէթ վափի պիր ֆեւասալէրիլք շիպէթըրնտէն պիրի. սինէ մերպուլն պուլունմալ տըր . . . »

Տալօպեր շու գալմալար օլ մըրթեպի խալի. սանէ պիր թէյաֆիթուզ իւզրէ սեջլեր քի, Բերի՛ցու արթըմէկէ պաշար, շիւքի մըրգում տախի թըրպըր քետերինն առաջարտանս պուլունմաճաւ օյան խաի : Ա է էջլէ օյմալը տախի թիպիլի խաի, շիւքի, տիլաղը տերպէթիլնէ ինչ մէլալիք, ան. նը ալըզ, շէփա միզա՛ն, սալպիթէք, վէ լալը. ղալ պէմ մուլաճէ Տէփիտէն ուրաշալաս ալըմը. օյան սասմար ինչն, պու արթտէ գորգաճալ, շու պիր շէյտնէ, եանի կիլմ տի՛ճնէրնն, գաճպէթըրի առաջաղարն տի՛շմէքտէ պաշալա գորգու եօրաւոր. նաօրը իմ Տալօպեր օլ կինս գաւտար երկրիք տեֆա ծէլ. քեօրիս սիւնտէն կէ. ղ. մէյէ ճիւրաթ իմ միջ օյունալու Տալտէ տախի, ղէվ. ճէպիսին սասթալտէն օյարազ պիլմէքտէ իլլեփիկի, խալիլիք, զաւտարըզ, զալմըզ, եալանըզ

մէ ֆիւնէրեարդ օճաղները պահարկ իշխմտիրտէ քննուոյէ նամայիմ սարկեմնի պիբ գորգու է սերի Տյոս իմ մէյէ պաշար, մէ մազաս մերգում կիտէլէյնի ինքարմա իմէպպիկա իտէճէկի բէն սի ինիճն ու գարտարանն ապա շաշմայարագ, կիտէ մնամալըրտոն ճոմուգարը գուրմարմազ իտասարնտաս ստպիճիթր բէյ պուրնուար իտէտէ, կարըրը շու ֆարց Տաղըր սյուր բի, ու կիտնի քննուի Տաղըրնտա, զիյաոտէ տէճէլմֆերմա, մէ զիյաոտէ իտմարնիկը կիտէլըրտն պիբիտի տիր տէյի գըլյաս իմ մէյէ պաշար:

Պիր մաղբմտան պիբու Տիւրմ իմ մէրտէ օյան սիբիթմ, Մայ յեմիտն պոկեմիթըլէ գամ օյու նուր: Մայյեո Տախօպէրնի զէլմէնսինն, մէ Միբիբոյն զէլյեթրմտ, կէմէրտէ օյան միքեւա ճէմէրի, իտրիճտէն պիբ առեմն իշխմմտնիտ, մերգումտնէ իտը կէլմէյնէկիտ պիտիկիտնէն, իտֆիլմէն գարոյա մարուր, մէ պապա Լ օրիտ պիբապիթրմտէ օրտուր: Տայտէ տիշարտա պէլըր:

— Մտամ Վրանտազ, բուխտմնըր զմար մը սրը, իմէն պապա Լ օրիտ կէլմիթտի օտուն, տէր մերգում:

— Իմէլմ, եմէլմ, կիրի մէր, աղիլմ Մայյեո . . . տէր Միբիբոյ, մէ օյ արտառ բէտէրի տախի, անընտան աղաղ աղմաղտա օյան սուգ սոնգ թէլըրի սիլը:

Վարա աշար, մէ էլիթիլէ գուրըր գատիֆէ շէլէյի թէնիկտէ օրտուր: մէ պիր էլիտտէ պիր սերկեմ օտուն, մէ տիլեր էլիտտէ տախի պիր ամէլը քիւրէյի ինիտէ քեզ օրնու ամէլը պուրնուտու: Տայտէ, շայանբ թիպէլմ պոյաճը օտա գարուտամա կիտիլիթր:

Վիշարար իսյր օյուն գափատարըր, — տէր պապա Լ օրիտ, — թէլէթրիթր իտերիմ, պէնի տէր իտմիթը իմտիկիթիկ ինն, մտամ Վրանտազ սիլ պիթիթիկը բի, կէրէր պէնիմ տիքրեւ նըրմ, մէ կիրէր ինիտէ պուրնտն թեմիֆէյի եշեւամ, սիլին կիտի տիր . . . Վամշարուգաս, Տէր քիտ պիր պիթիթէ իտատա պորճիտ տուր, մէ էյլէ օրտուրտ Տաղըրմի ինիճնի իլմիկարտուն սրօ: Օյան իտերիմ բի, սիլ տախի, մաղթիլլէ, պէնիմ մերճում զէլմէնիլիմ Տաղըրնտա, տպիմա իտանիլէլիլի պուրնուտաշուտուլ սուր: . . .

Պատէճու օտուն սերկեմիտի պիր քեօշէյէ մաղ իմտիրտն, մէ ամէլը քիւրէյի ինի Միբիբոյա մէր տիրտն սուրա, շայանբ թիպէլմ պոյաճը, օյ Տէնիտանէ, մերգումն իտիթրտէ տէրքար պուրնտն, սասըր մաճուէլլէյլմ, մէ մէլլուլէլլէլի կիտերիթ, օրտաս ճոգ տուրմարոյա մտալի օյանալըրըր տէր իլլտիթիտնէն իտիտէ իտէր: Պաշա պիր շէյ իտմէմէլ միթիլլի, մտամ Վրանտազ:

— Թէլէթրիթր իտերիլ, պապա Լ օրիտ, — թէլէթրիթր իտերիլ:

— Իտի էլլէ օրտուրտ, պանա բուխտմ մէրիթիլ, կէմէլը իսյր օյուն գափատարըր: . . .

Պատէճու պոյաճը Մայյեյէ իլմիպիտն իլալէ իտէր: . . . Մ Տախօպէր օյան մէթմուպու ունուլմայըրը . . . պէն էլիլի տախի թօգունուրնոյա ճէտարկմ իմ մտամ, շիւթի պէլը բարմարմա պէլ թան գամիլիլէ շէլէյի թէնիլէլի տէրտա ճոգ սրմ: Վիճէր իսյր օյուն գափատարըր: . . .

Պապա Լ օրիտ տիշարը շոթըր կիտը: . . . Մ օնիտէ Տախօպէր, իմէն մերգումն սեղլէտիլի մէթմուլ: . . . Տէր Մայյեո:

Ս է պաշար մերգում սօպար թուլմ շուրումայ, մէ Միբիբոյ տախի, վալիտսիննէ կիլի գօլմուրնու ամէլէ կազնէ կէլմիթմէյէ:

— Մ օրում պ, պաճ պապաճըր նէլ իմիլ: — տէր Տախօպէր Միբիբոյ, զիւր պէնիմ զիճիմ օլ գատար պարըր սր բի, կիտիլիթմ պիլէ էլիճէ կիտիթըրըր . . .

Միբիբոյ մթմուպու ալըր, մէ անճոգ պիր գալ սալթրտան իլաղթմ պուրնուտուրնտան, ինչպիսիտա տախի պազմաբըրն օգուր, շիլէյէ բի:

« Տէնիթոգ, քանճիտ էմէլ 25, 1831»

« Իմօպպա կիլմէրտէ օյան պիր կէմիլէ բաթմ կէլիլ, մէ պիր գալ տարգառ տախի միլՏաղա . . . թա մուլմֆիթաղ օրտուրտան, եւ պէլիթիլլէ . . . թիյար գափատարըր, ամէլմէն իլպու շէտ . . . սալթրտան իլպարէլմ մէթմուպու կաղպիլմէր . . . իլպպիլիթմ նայիլ օրում: մէ ումարմ բի շամը . . . թարիլլիլէ, մէ իճիլիտ պիր պէնիմ ամա . . . շիտտնէ կէտէրիթիլ սն մէթմուպումտան . . . տախի էմէլ, էլիլի կիլիլ տէլէճիթ սիր . . . Ե իտիտ սն մէ զէլմէն իլէ կիլալարմ պիր . . . իթրտէ օրտուրար Տայտէ: կալմէրտէ Փարիտէ . . . օրմարըր . . . սեղլէ օյար . . .

« Մէթմուպում պիլմիթմէյէ մաղթմ եօղ . . . տուր . . . շիւթի անտաղ կիտիլար . . . ամէլէ պիր գալ լաղըրար տաճա . . . Պէնտէ Վրանտա կէլմէրտէ իմ . . . Ե ուպաթըր Թիլիտն . . . նուլմա . . . զիւր զէլմէնիլէ մէ կիլալարմիլմ, տէլիլէ ու իլպպիլիթ, անճոգ օլ կիտն միճ . . . թամ պուրնուտարտա սր . . .

« Մտիյե, տօթմում, էպիտիլ թէլէթրիլ: . . .

« ՍՄՄՕՆ . . . »

« Միբիբոյ . . . գօլ, շարիւլ . . . թտերիթրնէ գօլ . . . » տէյի պարըրըր Մայյեո:

Տախօպէր զամէլէն կարուր, իլմիթըրա տէրտն տիշար օյուն, մէ թապ ու տէրտանն տիշարըր պուրնուտուր թաղարթոտէ մեղպուր մէթմուպուն տէրմ իլլէտիլէ լաղըրար իտէ, պիթիլիտ պիթիլէն օլ պուրնուտուր տէ Տէլէլիլիկը Տայտէ տայր պուրնուտուրնտան, Տէման իլը թուլիլիթ իշխմիթ իլմիթմէր, մերգում օյուն պիլիլի օլ մթմէլ պէլ ամբար բի, տնիտա պիր մէլմա Տէլիլիլի քիտա պիլիլէ . . . տիրտն պիթէ, էրըրըր տիլլիլէ կիլ թուլմար: Միթտէ Միբիբոյ իմտապիտա գօշար, մէ մեր

գումու գումազարարաց պիտակ էլայինէ թուժար, արքին տերազար, ոչ մուսուգասի պիտակ էլայինէր նեօպեթի կէտի մասէ զմաճ զմաճին, Տոհոպեր էլային սննդն օգար, ուղուն պէտէն եօղարու տօղութիւն, վէ կէպէրի փարամայ, վէ լէՏճնի տակի, պիտակ թեօպեթի լէթի մուգար, բերէ քեպի իմաճէ կէպ թուժարու պաշարարը Տայտէ, մասճնէ պիտակ զըրկեղը իւզ, վէ պաղարու պաշար, " Հայտ, Տայտ, գաւթան իտայինէր սեփնէ շէյի իրմիտայ իտեմէ պէն, ապա վէ ապա, նամարթի զարու իլէյէն մեմ պէն. Տայտ, կըպիտի օրաշարտան զօրգմազ պէնիմ ինն սեյի տեր, կ'վէթ, կ'վէթ, ի՞նչ ինչ Պլանշ պէՏեՏեՏ պու կ'իճէ գուրթուլմալ արը:

ՍԵՔԻՔԻՆՅԻ ՓԵՍԼ

ՃԻՔԱ ԳՆՆՈՒՆՆԵՐԻՄԻ

Տոհոպեր քեփտի սեփնի քեփտն ալէյինտէ քեփտի թապիրինէ, ի՞նչ էլէնէլէր, ետի բարապար թարափրտան իտմարեփիկ տարեթտե կծարտըն տեթմ զուճարտա օյան Նիյաթ ու Տարաք ետիմ ֆատիտէն մեքունէ վէ էլէնէֆա իւզերին, պիտակ միտաթէ կիրիթ թարտ սեճէթ զարագ, ի՞նչ ինչ Պլանշն իտայարն զըրկեղը զմաճնա իոճար թեքտե տիտէ պաշար իտեփ, մարեշալ Մմնունէ մեթուգուտու օղար օղարմալ, կ'վէթ քի մուգատու տարալարըն տերալարըն իմաճէ պաշարազընտան, սննտէ թեքտատիտի բէյնտն մալ կէպեր. շէյէ քի, մեքգումուն կէճիմ պիտակ կ'վէթ քի կէպեր, տերունտէ մեթուար օղարու վէ սեփնէթի տիլ իւզը պուլունտու գուտարեթտէ, կ'վէթ Նիյեթինէ գապէն գարար վէրը:

"Վերիգու, սասթ գաճ արը, — տէյի սեպ իտեր մեքգում օղունա:

— Ես բետերիմ, տաճա շիտի սասթ տօղու գու մուրտու:

— Պէտիմ ինն պիտակ տէրի շէյի կարմալարն, պէնի գալարարպիճէք գատար դուլիթիլու, վէ ալը տակի, պիտակ արմարն իւզերին պիտակիլէճէք գատար ալը օլմալ արը. Պու. սօպաճը, սեփն ինն Տեմ օմազը վէ Տեմալ եօղպի. քեփտ պիտակ, վէ կ'վէթտէ, շու կ'վէ իննտէ պիտակ շէքիճ պուլպիտիտի . . . վէ . . . տէրիտէ գալարալուն իննիպ, — տեր Տոհոպեր իճիթիալ իւզը, վէ կ'վարթնա պազընարալ, — տէրիտէ գալարը գու իննիպ . . . իննէ, իննէ, ա՛լ շունու. . ."

Տոհոպեր պունու սեփնի կէպէր պերապեր, սօպանը կարմուն գալթի իրի արը պիտակ մաշալարագ օղունա թագաթիմ իտեր, վէ իւզվէթէն

տակի տեր, " Հայտէ. Վլանշ պէլարարըն վէրապի, Տայտէ կ'վարար, թուժարուտար ամէնի, զըրարը շու տէրիտէ, վէ շէքիճէյի վէր պաշար . . ."

Մեքգումուն պու լաքարարարը կ'վերինէ, Գրանտալ ինչ Վերիգու, թեճալիտի իւզը: պիտակ իտեփնէ պաշարար, վէ Վերիգու, բեփտերին Նիյեթ ու գարարունան, վէ Մայլեօնիս կարթուլլա, զամէն թեքտարեթտէ միւպաշարեթ իմաճնալէն պիտակն պուլունտու պիտակ, պիտակ գալար պիտակ կ'վիտ գալար:

"Ինչ սեպէտէրիտի իմաճնալունտան տն, Վերիգու, — տեր թեքտարն Տոհոպեր տայիտ մաշարը կ'վիտէ թուժարտէ օղարու Տայտ, — շունու ալը շարունալ պէնիմ ինն պիտակ շէյի կարմալարն . . ."

— Պիտակ շէյի . . . ես բետերիմ . . . Նե՛ ես բաճարն:

— Ըրանտալ պիտակ ինն ուճունա պաշարարմալ. վէ Տեմալ տէրինի պիտակ կէպիճէ կարմալարն քի, մեքգուր իրի լարարալ սըր սըրալ պաղարալ պիտակ:

— Ապիտակ իտեփ, վէ պու շէյիտն միւրան Նե օղար:

— Ինչ Նե՛ օրաճալ, կ'վեր մանաթարալ պիտակ գարունտն կ'վերինէ կարմու պիտակ իտմ, տիպարունան աշարալ կ'վերինէ:

— Գաճըն մանաթարալ, — տէրիտէ սեպ իտեր Գրանտալ օղունա:

— Վե՛ սեպէտէրուն, ես բետերիմ, — տէրիտէ պաղարը Վերիգու պիտակ պիտակ ալը գալարագ, — տէր Տայտ . . . օլ կուտու Տազընտա զին տարթ իմաճնալ միտակ:

— Մաշար, օմանա պաշար տարիլ զին տէճէք, տաճա Նիյեթ մարտ պիտակ:

— Ապիտակ, ես բետերիմ . . . օ տէրիտէ շէյի միտակի պիտակ շէյի տեր . . . տն ալալ կ'վէ պիտակ Նիյեթ ու թեքտարեթտէ զըրկեղարար:

— Ապիտակ, պաղարալ, ես կ'վարար, Նե՛ սեպէտէրունուլ, — տէրիտէ սեպ իտեր Գրանտալ կ'վերինէ պիտակ ինչ, — Նե՛ օլմալ, բետերին Նեյեթ կ'վերինէ իմաճնալ:

— Պու կ'վէ, մարեշալ Մմնունէ քերիմէրին պուլունտալար մանաթարալ կ'վերինէ, մեքգուլէրի զըրկեղար Նիյեթերին կ'վերինէ:

— Հալար Վլանշ . . . զե՛ վարար զօմաճըլմ . . . մեքճեպ ու քիտէյէ Տազարեթ (ապրիլէթ (1)) իմաճնալ արը, կ'վէ թ . . . " տէրիտէ պաղարար Գրանտալ, տայիտ քեփտ սօփունա իմաճնալարունտա սաստալմ իւզը պուլունտարագ, վէ կ'վերինէ պիտակ գալունտար:

(1) Տաճա կազն զաղարար գատար պիտակ Գրանտալ տակի, բուճար կ'վերինէ ոչ գատար Նուֆուգու գար իտեփ, մեքճեպ, ետիտ քիտէյէ վէ փափուտ թագուտար պիտակ Գրանտալ պուլունտալ տէրիտէ, ուճուլ մեքգուտան տաճա շէյիտէ ճըգ վերինէ, վէ օլ թարար Նեյեթալ (սըրալարունտին) տէրիտէ:

առաջած ստերս, այսոյս զսպորոյ, վէ Տախտե-
րն Լանդան կիմեմք նէյեթիւն յիբ Տարեքեթ
խտերք :

Տախտեր, զէվճար թարափնտանս պիբ չօր
մանկարս վերիկոյ, վէ պիբ չօր ր՛ճարս սյունա-
ճարն էվէկնտան Քեճճ իլէտակնտան, վէ
քեւտի նէյեթիւնտն վազ կէշմէմէ իտ գարար,
աստէ սյունաճարտան, էյլէ պիճատէ վէ
Տեմտէ զըճմէկն վաղթիտի զայոյ իմտիբճէք
օրն ր՛ճարսն, իսկնտանտն Ետնիսն սյունոյ
նէյեթիւնէ, Տեմտն րեմտի սուրթմտէ կիտի, էյ-
լէ պիբ Տէկեթիմ շեմտան, վէ էյլէ պիբ իմտի-
րը րիսր վազար քեւոյ իտեր քի, այսո նէյեթն ու
գարարնտան սարթը նազար իմեկ յէճէկնն ան-
լաթտարարս, շու քեւոյտար սեյլեր, «Պաղ-
սանն Ես՛ զեվճէճնէ՛ս, վէ սեն ստիտ Ես էվ-
թաթմ, պենիմ Եաշմտա պիբ ստամ պիբ շե-
յէ գարար վերիբ իտ, իմպիտիմէյլէ նէ Եարս,
ճարնը Էվէկնտանտն էյլէք պիլէր . . . վէ քեն-
տի վաճիտէտիտի իմա իմեմք իւրէք Տարեքեթ
խտեր . . . իլէթէ պենիմտէ գարարմ օլ մազու-
լէտան պիբ . . . Տիմէ ք տիբ քի արթիզ օլ պաղ-
տէ սիճատէ լազարտար իտերք, պենիմ վազ-
թիտի զայոյ իմտիմէ քանն Ետիբէմէկնտիտի . . .
Վ ազատ սիթէ էյլէք ս՛յլէմէք ք տիւ շեր իտի, վէ
իլէթէ սիթէտ սեյլէյիլոյ, քենտի վաճիտէյիլ զիմ-
միմիտիտի Ետա իլէթմիտիլ, լաթին, արթիզ էլ-
վէրիք : Պու կիճէ քեւտի իանեմէ քենտիմ
Տիբմ իմեկնտիտի . . . »

Պրանտալ գորգուզ վէ տէճէմէ կերիֆմար
օյմաղն, կերի տիճաննտան պիբ լազարտար տա-
ճա շազարմադա ճէտարեթ իտեմէլ, լաթին, քե-
տերիբ քեւտերի Էվաթանն սաղոտ պազմայս
պաշար :

«Ես՛ րեւտիմ . . . — տեր Երիզօլ, պիբ
պըրարմ սաճա մարտը . . . էվէթն պիբ լա-
զարմ սաճա :

— Ե՛կ իմիլ զազարմ, սեյլէ՛, սեյլէ՛, — տեր
Տախտեր իմէճատիտիտիտիտի իլէ :

— Վ ազատ գարարտար գարը կէլէք իա-
թեմէ՛, լաթին շա գարարտար սեյլէմէք իտեթիմ
քի, քեւտիտիլն նէ պիլիթ պիբ իմէճէթէյէ
սալաճարըլոզան պիտապեր սյունաճարտար-
նըլ . . . »

— Պեն Տիւ պիբ շէյտն պիտապեր տէրիտ,
— տեր Տախտեր Տիտեթիտ պիբ սեյլէյիլէ իլէ,
— կերի շազարմադա իմէճարիտ քեք աղըր
արը . . . լաթին, սանրս պէյճիմտէ գարեթն ու
թեւապիտտէ գուտար իմտիլ տիբ, տէնէլէպիտիտ
սայս գաղաղ իտեմէ՛, պիբ տէֆա պիբ շէյիտ
իտն վէ կրմաղ իլնն վատ իտիլ սեյլ վերտիմ
միլիտի, Տերնն պատապատ, պեն օլ վատիմն իճ-
րայնտա սյունաճարմ . . . »

— Ես՛ րեւտիմ, իլէթէ պիբ տէֆա սաճա սեյլ-
լէրիմ սանն . . . սազնն քեւտիտի, գարը կիթ-
մէք իտեթիտիտ իմէճէթէյիտի Քարգուլտան տէրիլ-
տն սեն, — տեր Երիզօլ իտեճանը տիլ իւրէք :

— Էստէ իմիլ պաղարմ, Ենիտ սաշտան պաշ-
լաղարմ շու իմէճէթէյիտ, իմիֆէնըլեր, վէ պաղ-
լէպան իմըրարտար քեւտիտիտարն, — տեր
Տախտեր, պիբ սուրթի իմաճարտանտէ ումաղ-
լարնը սիլքերէք, Տախտիտիլ, իմէճարիտիլ գա-
տար սեյլէյիտիլ քի, պիմտիտէ գարիտարմ
պարի . . . Ե՛ջ ճանրմ, սանրս, Տախտէ, ֆաղ-
խտեթմ քի, շու մանաթմրտա պեն պիբ պէլա-
յա սուղաթմտա Ետիմէ՛, Ենիտ սեն վաթիմնն
Եանրտա գարաճաղ տէրիլիտն, գաթիմն կիկի-
մի սենտան պէրու, պէնտիլ իտարը Էվգաթմ իլ-
լէմէյէ ալըճըլարնըլ արը . . . սիթէճէ պիլիթ
պիբ քեւտար սայլթմադա արը . . . »

— (Փ, Ես՛ րաճիմ Ելաճ, շունճա Քերա-
թեթիլէրնն ճիտեթիտնն սեյլէպի պենիմ, էվէթն
պիզարմ քեւտիտի . . . — տէրնն պաղարըր զե-
վալը Գրանտալ, — Ե՛ջ, Գարիտիտն պենի
Քաղ ու զեմմ իլլէմտիտան Տազար վար իտի :
— Ստամ Գրանտալ, Ես՛ Ք իւրէ օյմաղ-
նըլ, րաճիմ օյմաճալ, — տեր Եոմաշմաճազ
Մայեէօ, Տախտերիտն զլճէպիտնն Եանրա
Եաղալարար . . . Երիզօլ պըրարմալ քի, րեւտ-
լի կիտիպտէ քեւտիտի էյլէ պիբ իմէճէթէյէ իլլա
իլլտն . . . »

Երիզօլ պիբ վազրմ իլճարը թերետուտ
իմտիտան սանրս, էլէճաթը պիբ սեյլէյիլէ իլէ
տեր . . . Պեն րեք ալմ սիլիտիմ քի, էյլէ Ե-
լիմ իմէճէթէյիտի գորգուլարնն թեւտիմ պիբ-
լէ, սեն քեւտի գարարնտան վազ կէլէնէրտան
տէրիլ տէ . . . »

— Եյլէ օյմաճալ, սենիտ սեյլէտիտնն իմէճ-
լէթէ գարնի իմէճէթէ տիբ . . . »

— Եյլէ պիբ իմէճէթէ տիբ քի . . . շու գա-
տար պէճարտար օյմաճալ Տախտէ . . . իտիտի ի-
լէթիտիտն անտէ սեն ստիտ գորգուլայս պաշա-
յաճարն . . . — տեր Երիզօլ, վէ էյլէ պիբ
իմէճէթէյիտ իմար իլէ սեյլէր քի, րեւտիտիտն
գարպիտէ թօզուտար :

— Երիզօլ, — տեր Տախտեր սերթմէ վէ գա-
յաճա պիբ սեյլէյիլէ իլէ, — սիթն պու սեյլէ
տիբերիտիլ սիթէ պիբ սանրտիտի վէ պենի ի-
լէն իտէ տտեթա պիբ Տազարեթ իտիմ ք տիբ . . . »

— Էս՛ շա, Ես՛ րեւտիմ . . . »

— Պիբ նաթիտիթք մի իմեթիլ, — տեր իմըրա-
րնն Տախտեր Տիտեթիտնն ամէշ քեւտերէք
— էվէթն, պիբ ստեմ գորգուլար վերերէք, սնը
քեւտի վաճիպաթը իտարտան մաղ կէլէրիմ-
մէյէ շալըլմաղ, պիբ նամըրտիթ տիբ . . . վէ
պենիմ գորգուլարըլ մի իմտիտալտէն ստա իմե-
նիլ տտիտ, պենիմ իլնն ալըլտան ալըլա պիբ
Տազարեթ տիբ . . . »

— Ե՛ջ, մնտիտէ Տախտեր, — տէրնն պաղարըր
Մայեէօ, — սիլ Երիզօլտն թապիտաթնը իմա-
նըլտալարնըլ . . . »

— Ես՛ սիլ իմարմամ, րեք սիլա իմարըրմ ա-
լըլ պեն, — տէրնն ճէլալ վերիբ տտեր Տիտեթ
իւրէք :

Վերիցօլ բեւեռներն շու մուսմէլէի շեփ-
տեհներն, իրմիրապք քետերափող տիւշար օւ-
լար, վէ սննէօի շիտակմ իւղէ վուրսպատս օւ-
լուտուր խտե, երնն մերգում Տաղգրտու տեր-
քեաք օյան մուՏաղպեմ ու բիւլիմի քեփրեփ
սմեքրիտ պուլուան գարար ու լեւալմիլյեկեմնե-
տե սեպսմ իւղէ պուլուարաք :

Էյան բեա ըրմ, Երիտիլե իրամսմտա գուտուր
էմսիկիմ իշն մալուր տիլերիմ . . . լաքն, սիլ
պէնիմ սեօյեալերիտի շիտիտ Տերնե գաաար սե-
մի նեփրեմ իլե տիլեմեքտե խենիլ տե, սննու-
տան, կիմէլէին պիւ մանասմըր տիլարնտան
աշմաղլաքտա, նե պեօյիւք խամար վար խու-
կն կեօրեճե քօփիլ, տեր . . .

— Գնան պագ օյան, եսօղում, Տաքեա . . .
Ճեսարեմ իմեքտե Միսիլ, — տէլի պաղըրըր
Տափօյեր, եպքեխտեան նաշե երիւզերնտե
սմեղ շղաքաք :

— Վերիցօլ . . . — տէլի պաղըրըր Գրանտաղ
աղլաքաղ . . . — աման օճամըրըմ :

— Սմտիկօ Տափօյեր, տիլեկիլիլիլ Վերիցօ-
լուն սեօյեալերիտի . . . զիւր անճաղ սիլե ա-
ճըրըրտան սեօյէլաք, — տէլի պաղըրըր Մայ-
իկօ . . .

— Ըղըրըրտան պու խուտուտա պիւ լուղէմ
մաղա շղաղպըր իշնմեյեկիմ . . . — տէլի ճե-
մաղ վերքեր Տափօյեր, շիտեմ ու զաղաղ իւղէ
պաղլարըրըր կէրե վուրաղաք :

— Իշնէ սիլե սեօյէլաքում . . . ես բեաե-
րիմ . . . շիւրՏեխիլ սուրեկմ քեփտիլիլե էյ-
լէ պիւ մուխամարայա սալամաղըրըր քի . . .
նեկիմնտե քիւրեյե կիմեքիլ շաղմ կէրե-
ճեք տիւր, անպաղըրըր մի շիտիտ, — տէլի պաղը-
րըր Վերիցօլ, պիւր սուրեկմի Տեյեմամիլաք
պէնիլ ամարաք :

— Սեփէլ, — տեր Տափօյեր կիւտարնի օյուն-
տան իմումարաք, — պէնի պիւ խայիլեք վէ
նամըրտիք ինարսնա սաղէմ իմեքտե խե, իս,
շու քիւրեյե կիմեքիք լաղըրտիւր պէնտե
քեմմ իլլեկ խոն, սաՏա էլի տէլիլ շիլիտի, վէ
շու գաաարճիլ պիւ շէյե գաաար տէլիլիլի-
տի . . . — պատեճու Տափօյեր, տիլերեյերք
շու լուղէմէր իմեքրիւր իմմեյե պաշար,

— Իլիւրեյե կիմեք Տա, քիւրեյե կիմեք,
եա . . .

Ս է մերգում շու սեճեմփերմա լաղըրըր ու-
ղիլիմե բեք փնա սուրեկմ տիւշար տերա ու
էյմ օյունաղուտան, պաշարըր էօփիւմե էյրեք,
տիլիլիլ կիլի սուս ըուս տիւշումեյե պաշար . . .
Վիլէմ, կիմե մաղմի, իշնքտե սեփն պու-
լունա պիւ մաՏեյիլի տիլարնտան աղարաք, եա
խոս պիւ թարափըրըր զըրըր տէլերք . . . իշնի-
լէ կիւրեյեր իշն, ճեղա գանուսմամնտե
խասեկեմ պէնա մարտըր . . . վէ Տեմե քիւ-
րեյե իլլա օյունաղ օյունաղ սերաճեմնե եա
զըրըրըր, — տէլի պաղըրըր Վերիցօլ, բեաե-
րիտն օլ տիւշնե Տալե խեղերն, պիւ թարափ-

տան սեփնտիլի Տաքե, տիլեր թարափտան աա-
լի կեփ խեղերք, — Վիլէմ, բեաերիմ . . . քիւ-
րեք մար սար . . . էլիւր, շու գապաՏաթըր իշ-
լէր իշն իմումար խենիլ . . . վէ պունտանա
գանմարաք, շու իմշկօյիտ խեճեկիլիլ իմա-
րիճե, էլիւր պիւ խոն վար խե, մուս
մեճեքե վար սար, շիւրքի, նապլ քի Մայիլե
սեօյէտի, պու կիմե մանասմըր պեքեմնիլաք
տիւր . . . Տարն սապա, օրմաղք, լաղըրըր
ըշուրգտան սնորա սախի, մերգում կիմե զըշ-
լարըր այմաղ իւղէ, նիլէմիլիլալուն պուլունան
մեճեիւղէլի ինար խեպիլիլիլիլիլ, Եմա տիլ
մումարալար խիլ, գարըր եօղ, պիւր, աղգտան
աղղա պիւ քիւսմաճըրա շղաղըրտա, Տիւ
տէլիլ խե, Տաղպալիլիլիլ ճիւլիմե պիւ եա
գըրըրըր պուլունաղուտան, իլլարուտ երնե
գըրմումարըր տախի իճմիլալուն տիւր . . .
— ապու քի, պեօյե կիմէլէին վէ Տեմե տե-
վարտան աղարաք . . . պաղըրըր իմեքտե սեօյ-
լերիմ սիլե, նեկիմնտե քիւրեյե տիւր . . . Ը իմ-
տի . . . եա բեաերիմ . . . Տեր նեյե քի գապա
վերեճեք խենիլ վերիլիլաք . . . պեքալեր իմ-
քարտա միւրաշէրեմ խեղէմ . . . զիւր Տաք
գանիլ թարափի իմումարըր, իշնիլիլ պըրա-
գանաղ տէլիլիլ պէն . . . սեօյէլիլիլ . . . խ-
մեփիլիլիլիլ պէնիլ եաղըրըր մը, աղղուտա
սաղապա պէնիլ շէփիլիլիլ վար սար, զաճա
լարնտա վար սար . . . վէ պիւ սասմանտաեա
լա շղապիլիլիլ . . .

Վերիցօլուն պու քեւալարըր իւղերնե, օրմա-
լաղա պիւ տէրն սուլաղ շէօրե, վէ շու սու-
լաղ Տեկեմումա, սեօյէտի . . . — ապըրըր
. . . աման ՎլաՏ . . . իւղէ նիՏալե, գօրգ-
տաղում պաշարմ կիլեքտե տիւր . . . նապլ քի ապ-
պե Տիւպատա օյան սեօյէտի . . . — տէլի քեւ-
տի քեւնիլ վէ մէլուսեկիմ իւղէ սեօյէմեք-
տե օյան Գրանտաղըր պոլուաղ օյունաղ ըղըր-
ըրըրըրտան պաշար Տիւ պիւ շէլ իշնիլիլիլ . . .

Գու սարաա, Մայիկօ, իմեճի երալ Գրան-
տաղը իմեկիլ իմեկիլ շաղըր, շիւրք Տափօ-
յերիտ, բեպալեթտե տախի գօրգմայարաք, բեւ-
տի նիլիլիլիլ ինար շղաղա պիլեճեյին պիւ-
տիլաքտե պաշար, վէ թալիլիլիլ Վերիցօլուն
տախի, քեւտալի պիլիլաք, բեաերիլիլ սալա-
ճաղը իմեճեքե կիլապըրն սալամաղըր տախի
պիլիլիլիլիլ, պիլգամ քեւտալ տախի կիլիլի-
լիլաք սեճեմ օյունաղ խոն . . .

Տափօյեր խե օլ անտե, քեւտի սապիլիլիլ-
րեյիլիլիլ, վէ սալաղըր շէախտիլիլ լաղմն,
քեւտալի շաղըրաք, սուրա գալըր, Չիւրեյե
Տարպմ սաեկիլիլիլ կեօրե, մերգում օլ տաղը-
գայա գաաար, կիմէլէին պիւ խուտուտա ինար
սնա շղաղըրաղըր քեւտի Տաղպալ սարճի իղմի-
լաղըրնա, վէ օլ Տեկիմնտե քեւտի պուլունաղ-
ղու ուղարաղ իմեկիլիլիլ վէ իւր. աղաղ Տալ
ու մեփըրնե ինարնա, իմեկիլ վէ միւստաե
օյունա կեփիլ մաՏարեյե խոսա, պիւ Տիլե վէ

եսխտս պիտ ֆենտ տիր տեչն թանրամագտև, վէ
 Տեմ'ան մէճագոք պուլունմագտև խոխ Խեան, ել
 Մարմնն տեճեմֆերմա լազըրըր լարըրնն տախի,
 սահՏեճեխի անպարզ աղբն պարնն լծօք
 լաորգնտան, պիր լծեճեխ Տեյնեմօմիլե
 տխար օտոր, շեյլե քի, օլ Նիլեիմ քիւսմա
 խանեմտնն զաղ կեչուէ Էթօխլեքին զախու-
 սնինն սոն արդու վէ Նիլեիմնէ վէ մարեչալ Սե-
 մնուն Տաղգրնտան տերեւար օյան լեմիլեիմնէ
 խոյանեմ իմմիլ օյամաղ, վէ օլ Նիլեիմնտն տար-
 ֆըր նաղար իլեիւէ, միւճի խիթը տամաղար տեճու-
 լէն տեճեմլու տամաղար քեմտիտ կելեճեք օլ-
 տուգան . . . վէ ելմաղար տախի, ելվեմ ել-
 լաօրըր տախի, շու բեղալեմ տամաղար լծեճի-
 բեխ շուգուրտան իղա իմմիլ օյամաղնտան
 պաչաղ, պարի Էթօխլեքի գուրթուրաղիլեճե յի
 զեմննտան տախի, քեմտի նեղախտե տիր եմնն
 թարից կեթեմաղ . . .

Պիրտն Պրանտաղ, նախեճ գաղպին տիր
 շեյ իղա օյամաղ կիպի, կեթեմնինն կաչարն
 սիլեիլք, « Վ քրին, սամ'ն կա Ռեպպիմ, խաթ-
 րման շնտի արի շեմիր իքն տիր շեյ կեթի . . .
 զանն խեղիմ քի, աղա իղճարը շխտեմ ու
 Տիտակեմ միւճեմ օյամաղարըրն, օլ սլվիլե, կե-
 շթիլեքին մանաթմարտան գուրթուրաղըր
 կեթեմնտան, պաչաղ տիր թարից թուլալաղիլե-
 ճեք տիր, » տեյլի պաղըրըր :

— Վ սըլ պաղպալմ, կա՛ զախտեմ, — տեր
 կերպիլեմ իւրե՛ Վրիլիզ Ը . . .

— Ս աղան մերգումկեք Ս. ապլե Տիւպտ
 կեմտակրոխ մանտմարա . . . լաքին, Գարրիլեմ
 զըյաղնտ նաղարն, մերգում իմիլոմք բարա-
 պրնն, անճաղ Ս. Թաննն լոպլտանք մա-
 ճիպինճէ անլ ու Տարեբեմ իմմիլ օյամաղ իճ-
 թիլտանն տիր . . .

— Ի շյլե տախի օյունչ օրան, կա՛ սեվիլեիլ
 զալտեմ, Ս. Թաննէ կիմեք տախի լծեճե
 տիր շե՛յ տիր, շեմքի մերգումտան Տիլ տիր շեճ
 ալմանաղ :

— Զ աղըրըր զար տըր, զագաս, օնուն կլն-
 տն տիր շեյ կեթըլ, լաքին զանն խալիմ քի,
 պաչաղ տիր նախագըրտար ապլե զար տըր օնուն
 կեթունն կելիլ, վէ պիլմմ Գարրիլեմտե պիւ-
 շիլիւ տիւր սիւրեթիւր, վէ Գարրիլեք բարա-
 լըլ մերթեպինն կերեպեմն պերաւտ, աղա Տի-
 մալեիմնի իւրեթիւրտն էթօք իմմիլ տիր :

— Ր լմմ տիր օլ տակիլիլեղ ապլե, զալտեմ :

— Ս. ապլե ա՛յ կրիննիլ . . .

— ՊիլՏաղըրա, սեվիլիւս զալտեմ, մերգում
 տաճա բարաղըր թարիցամբնուն կերմըտն ել-
 վէ, սիլքի տակեթիտ խոխ . . . տեմք տիր քի,
 պաչաղ տիր բարաղտան զիլտաւ, օնտան տիր
 իմիլեք պերեթիլեք, աղե կաղըր տըր . . . լա-
 քին, կեմն պու Տիւմն . . .

— Վ՛, նապլ, ա՛յ կրիննիլ մի, — տեյլի պա-
 ղըրըր Տախոյեր տիր կեթի նեթիլե ու զաղպ
 իւրե՛ :

— Վ սիլեթիլե կելիլ օյան, վէ ա՛յ կրիննի
 թեմիլե օյունն տիր տակեմն բարաղըր, պու
 դատաարըրնն իլնտե տախի պուլունմագտա՛ մը
 տըր . . .

— Ի վիլեմ բեաերիմ, մարրիլ ա՛յ կրիննի . . .
 Ռեմօրտան տեվիլեմնէ ելվէլ . . . Թանտ
 խալմեմնտե պուլունմաղ տըր . . . վէ 1815 տե
 Պուրպոյար սայեմնտե տիր այալ սահՏեի օլ-
 մաչ տար . . .

— Վ՛, լա՛ քեմտիտ, — տեր Տախոյեր, ապղըր
 տիր սեւ իլե, — Վքնն օտար, վէ տայինն օտար,
 եվիլեմ, օտար օ՛, տիր մեյուն իլլուն կիպի . . .
 զանն խալտին քի զախտեկրինն, բեաերիլեինն
 վէ կախտա կելաղարըրնն բիլիտե կեմք քալ տիր :

— Վ՛՛ սեթիլ յորտն, կա՛ բեաերիմ :

— Վ՛՛ սեթիլ յորտն, — տեր Տախոյեր, — Պիլիլիլե
 Նիլ սիլ անն նապլ տամ օրուրալունն :
 Մերգում տաճա բարաղ օյամաղալ ելվէլ, Թօչ
 իլե Պաննն զախտեկրինն ալմաղա իմեք ի ա-
 լմեմիլ, վէ մերՏու մե տախի, մերգումտան ալա-
 գարնա գարըր իղճարըր նեթիլեմ իլեմիլ օյա-
 դանտան, պիւրալեինն մեվիլեինն սեպիլ օյունչ
 տըր : Մերգում տաճա բարաղ օյամաղտան ել-
 վէլ, իքի տե՛ֆա քեմտի զախտանտան գարըր սիլաճ
 շեթե յի իրթիլեպալ իմմիլ օրուրալունն, մեյ-
 տանըր մաճարեպեմ, իքի տե՛ֆա ժնեթալ Սե-
 մնն իլե գարըր պե՛ գարըր ճնեթըմիլ տիր . . . Ի շ-
 վիլեմ, Ս ալմեթըր մաճարեպեմտան, միճուտ
 գուրդուն կարալունտան տեթըր տեթըր օյունչ
 տուրա Տալտե, Ի իրիպաաս ժեկեթալ մաճարե-
 պե կախմաղտա կելն, մերգում միլեմն մար-
 քիլ խե, Թուպար վէ Նիլեիլեք իլե պիլեթուն
 զաթերեպաղըր տուրալուրա սեվիլեպ իմմիլալ
 իմեք քալ պուլունմաղ տըր . . .

Պուրպոյար տեվիլեմն տախի, մերգում միւ-
 թեաա Նիլե շեճեթեթեթե մաղճար պուրալուրաղ-
 տան զախմնաղար մաճալ ու խարաղ օյունչ օյուն
 տիր Նիլեթմթըրա գ տեթի զաթիլմաննտան
 պուլունմա ժեթըր Սեմն իլե, թեթարեթն ուղ-
 բաչըր, վէ պե յիլեթունն իքի տե՛ֆա շխտեմ
 իւրեթ տիւրեթ զաղա պարմաչ տար . . .

Վ ՛ զագաս մերգում կարալունմըր տըր, լա-
 քին ժեկեթալ Սեմնտանտան զախմնէ կա՛մ օ-
 լունտուրալունտան, պիւրալե այրալ պաչաղըր ֆիրար
 իմմիլ տիր . . . Ը խոտի օլ միլեթեաա բարաղ
 տըր : Էթիլե մի . . . Խոտի, Էթիլե օյարաղ թոտաա
 տիրտե, պեն շնտի, շեթեճտի օյարաղ խոտաա
 խալեիմ քի, Թօչ իլե Պաննն մերգում գալ-
 արըմմըր տըր, վէ Նիլեիմն ֆախտեթի տախի,
 բեաեր վէ զախտեինն տեյնիլեինն, Տեմիլե
 թաչմագտե պուլունտուրա քին ու զարաղըրն
 իմիլգալարըր, անճաղ մերգումեթեթե շաղար-
 մագտան կաղըրեմ տիր . . . Ի վիլեմ, պիւրալ օ-
 ճաղըր, օլ ալմաղ ա՛յ կրիննիլ թահթըր Տիւ-
 քի մեմնտե պուլունմագտա արըրալ : Տեմք տիր
 քի, պենմ պորճում շնտի գա՛մ պե գա՛մ արթ-

ար, չեւերի, եկվիկե կարելոյ իր պալ ու տեղ-
էն ինքնի գուրժմարնայ պոքոյն պուրժմարնայ
խոնի, ճայ պու քի չեւիս . . . Ճայլարըն տախի
. . . անայթորն սուռուղ, եկվիկե, ճայլարընը
տախի . . .

— Ես՝ բեւերիմ . . . մերգուժուն ետլե պիր
ճիւղայէն իր ինքնայ իտեճեկն մեճուլ իտեք-
միսինիլ . . .

— Ա՛մանընա խիյանէն իմ տիրոնն սանրա,
բարասալա չղըղան պիր պեանամըն, մեկըն Տէր
պիր շէյի իր ինքնայ էյլեճետ ի իրոտմ մերժեպե
ի Տիմիտան տէյիլ միտիր. մէ ճանթմա, պէն.
Ճէ պէն տերիմ քի, պէլքեռե շեմոն պու սասթ-
տա, մերգում պիտաի շոճուգարը, շիչէրե սար-
ըլայտադ, գուճվ իմ տիլ ամէլ իսգէրինտ, ես-
վալը կամալ ճեպոպ իտեր կրոյի . . .

— Այ պարըրը Քաօպեր, զոյճեմէ քետերնաք մէ
զալղէ լմէ կասիր իտիճի պիր սեյոյճիլ իլէ, —
չեւերի մերգումեկեր, պիր պիրնուն պերմադ,
զաճեմն անըրի ետլոյրիմ յէ պաշանադ տիմը
տիր . . . Պատեճու Տաօպեր, ի մարիտան միւս-
մաճի պիր իր ճանկիկն իսգէ իրաճէ իտեր, —
Ս՛արեչալ Սիմոնոն զուրպու մարքիլ ալ կրին-
եկինի մէ քեմոն կիրաճուճուն Տիրմի. ի մա-
թընտա պուլունունա . . . պէնտէ քիրէյէ կե-
տերիմ գորգուտուն մեպի . . . անըրի գուր-
թարմադ զըմարտա իր Տարը լմէրետախու ի-
տեւիմ . . . Ա՛հ, քիրէ՛ք մի, տէյի իրալէ ի-
տէր մերգում սեւաճար (սերիթըրի Տարեթմէ
կէրէթի) պիր կրինիլ իլէ, պիրտէ քիրէյէ կե-
տիր իմիմ, օնաա՛ն ի վար սոր գորգամադ:
Ս՛եկերէյի քիրէյէ կրուն տասնը ետլոյրիսընը
մի: Ս՛եկերէյի չու լմէճիլպեմ պաշա չղարադ
լմաթուտադում, մէ ճայգամը պէլան իլէ տիյ-
նեւտմաթիմ թապերտէ, էյլէ ճայգարըր
իլինտէ կաշանադան իտէ քեմոն ճանրմա քեւ-
տիմ գաւա իտիպուն զուրպու ճայլարըն: Ս՛են
չու տեմիրի գոյու վէր ամէնէ, եկեաաթմ . . .

— Եյտե, ճայտադ, զիրա վաղըմ գայմաթը սոր
. . . Տայտէ վարու վէր . . . շէքիճէյի վէր չու
տեմիրի պապաթմ . . .

— Ա՛րին . . . կելեաաթն տախի . . . սեննիլ
պիրպեր կելեճէր տիր, — տէյի պարըրը Յրան-
տա, վալեպերէ մարտա օյան պիր մէյու-
սիյեկէն շամթմար գորարարադ: Պատեճու մեր-
գում պարա զալղարադ, կրինոյ Տաօպերին
պալարըրն սարըրը մէ տիր, — Ա՛կեր սենի
թուլարադ իտ . . . թապիմաթիլէ անը տախի
պիրպեր կեթմիլեճէրի տիր . . .

— Օրարըր եօգ, քիրէքտէն գուրթուրադ
իլեն . . . կելեաաթմ տախի պէնիմ կոյունա . . .
չեւերի տապանամ իր տիր:

— Ես պէն . . . տէյի պարըրը պեպաթիմ
վալեպէ ոչ ու քերտալար իլէ գուլարըն աշա-
րադ, — սենտէն . . . մէ կելարման . . . մաճ-
րուճ գայտըրմ թապերտէ, նի՛ճէ օյանադար
պէնիմ ճայլմ . . .

— Պուտա ճայգըն վար սոր . . . պէնիմ կար-
արըմ պիր իտապիլիթ օյանադար . . . խայր կար-
լընը կրտերիմ պէնտէ, — ար Տաօպեր:

— Խայր բեւերիմ . . . պըրադում սենի կալը-
նըլ . . . տեր Վերիթուլ . . .

— Ա՛յի իմնա, վալեպէն նէ կարարն . . .

— Ե՛ն կարամաթմ, իլճէ Ս՛պեկո Տէր պիր
շէյի կեօրմ բաէ տիր, պիրթմ պաշարադ կայլ
պիր քիլարթմ կելըրտէ, աննա, պէնիմ է-
թեւտիմ օյան Ս՛. Լարթիլէ գաշարադ, վու-
գուրի ճայի նալլ կտեր . . . մերգում էն ղեկտաէ
ճեւտեր մէ պիճենայ զալղարան պիրտի
տիր . . . մէ վալեպէնտէ իլճէ մէ վաղըմ,
թա կոսիրնիւն սան տասնընա գաւաթ, մերգու-
ման սայեթման գալըրըր, մէ կէնիլըր . . .

— Է՛լաճ . . . պու քեւալղարըն քեւա-
թեթիտէ սեպեպ, պիրըլմ մէ անապ քեւտիմ
պուլունադաթմ . . . տէյի պարըրը Յրան-
տադ, մէյուտարարադ: — Ես Վաճաճմ, վէր,
վէր, պէնիմ գալարըր . . . մէ ճեպաթմ վէր . . .
զիրա թապերտէ պէնիմ տիր . . . պէն իտեւիմ
իմաթմ շոճուգարըր . . . պէնիմ ճեպմ, կելե-
աաթմն կրեմիւ օյանադարըր:

— Խայր Վերիթուլ, խայր . . . կեր իտերիմ սու-
նա, սեն պէնիմ իլէ կըլեմիտիս, — տեր Տաօ-
պեր, մերգում գաճալղարըր պիրլէ, գուճ-
վէմ իլէ պարըրն սըլարադ . . .

— Պէն . . . ի Տիմիտան պուլունա լմէճիլ-
քելէրի սենին կեղըրի կեմիտէ զոյաուգան
սանրա . . . քեւտիմ գորգարադ, կերլէյէ մի շէ-
քիլէյիմ . . . պիր տէպ ու շէյի քիրթինն
չղարմարըր պապամըրմ. մէկելը պէն տախի,
այնի սենին կրին, պիրտիլի գուրթարադ պոք-
ու պուլունադա տայլ մի թիմ: Ս՛եկերէյի,
պէնի մաճպետն գուրթարադ իմէկէյու մէ զու-
թեկէյէ իմաթիլէն մէ պիճենայ մաթմաղէ
ար Վարաթիլ տախի, լմըրըր պէնիմ կրին,
մաճպետն տէյիլ մի տիր, Խայր բեւերիմ,
խայր, կերէք Տաօպադ, կերէք վաճիպաթմ,
մէ կերէք իմէք ու միւրաթմ իկմիլարընա,
պէճաճալ, պէն տախի սենին իլէ պերապեր
կելեճէյիմ:”

Վերիթուլ պուտ սեյոյտիկիլէ պերապեր, օլ
չեւիլէ կարըրմադ օյան մալըր, սպաթնը շայիլ
շայիլ կանմադա օյան ամէնէ իսգէրինտ վալը
կտեր:

“Վճան Վաճաճմ, մեր Տալմ իլէ պիրլէ,
տեր ղեվալը Յրանտադ, ըլլըրարադ մէ ապի-
մա տիր իսգէրնտէ պուլունադ. մէ վալեպէ-
սինիմ օլ ճայիլ կեօրտիքե Վերիթուլն իտէ,
քեմոն ճայ ու Տեյեկէթման, զայեկէմ տերտի
տերուն բեւեթման պուլունադա միւրաճետն
օյունադ:”

— Ես՝ սեվիլիլի. Լալիտմ, պըրադ չու աղա-
մաթը, զիրա երեթիմ բարէ բարէ օյանադա սոր,
— տեր Վերիթուլ, Ս՛պեկոնն կարարըրըր:

բաժնուան քննած տեղիքին չէր ծնւելերք, — աս-
մէք սիր թի, պաղէնին պիտիսնունեն տիկերինն
գոյարան կէշէպի՛նձէկիլ . . . պէշքի թիմարտու.
նէ թարաքննուան, տիշարտա տասի, էնիկէն
վն սուհայէնի իւրէ չօղտապիկիլ . . . Աքնն
զանն խտերի՛մ թի, սեն մասնաաղէլ աը Գարա.
վինն օտարընն ներքեմ պիտիղուն պիտիղուն
— Ավիկէն, մ. . . պիտիկիմ, պիտիկիմ — տեր Մայ.
նէօ զի՛նիսի պաշնա թօրայարագ, — մարդու
չար թէօչէ պիր ապիլիտէ, վէ օտար րենձէրէ.
սինն իստիմստէ տասի, իլը աե՛քա կօտար.
կիւմ խաղարն, մալն ին պէլաա օրջանմը
օրաուու հալտէ, քէթէն պիլիմստէ, չարըլարի
պիր թէննէ պուլունագտէ խի:

— Զօք խի. . . արթըղ ունումմամ պեն պու-
նու:

— Պիւարէ չօճաղարընն տասի ներքտէ պու-
լունաուգըլունուան աղ չօք մալնմամն եօգմու
տար. . . տեր Տափօպէր:

Մայնէօ ճիւղնէ տիշնմտիքտէն սանրա,
թէրարնն թէրամ աղաղ պիլու, տեր, — Մեր-
զումիլը մասնաաղէլ աը Գարաթիլինն ապիլ-
սինն գաղըլունու օրմըլ արըլար, շինքի մեր-
զում մերզումէրէ, խի կիւնտէն պէլու, քեն
տի րենձէրսինտէն իշարթէլը իմմքքտէ խի:
վէ շինտի խաթրմա շու տասի կիւմքտէ տր
քի, պան սեղէտիկէն նաղարն, չօճաղարն
օտարըլ. այլը այլը գաթըլարտա, եսի պիրիսի
եք գաթըլարտա, վէ տիկերի տասի պիրիմն գաթ-
տա խիշէր:

— Վճպա մերզումէրէն րենձէրէլըլինտէ տե-
միր վաթ րը տըր:

— Պիլմ յորում:

— Էր նէ հայ խս, թէշէքքիլը խտերիմ, ա-
ղիղմ Մայնէօ, պու գատար մալնմամ իլը պիլ
իլիմիղէ պագա պիլիկիլ, — տեր Տափօպէր, — վէ
արթըղ պունտան զէլաա իլիմիպ իտնէր ի-
շնտէ, պենն տիշնմտիկէն թէտապիր պանա
էլիկիլ:

— Շարմ Մայնէօճիւղնէմ, պան աղաճըգ
սու ճիւմէնի խտիմտի, — տեր Վերիտ, — զիրա
չէնիլ պիմտի, պարի սոյաւնուտա վերէլիմտէ
գաթըլարտա: — Պատէհու մերզում րենտիլնէ
աեծերէք, — Կաթըլ խի՞մ պու չէնիլ, իշնի.
զէ կիլիլ մի:

— Ավիկէն, էմարում, պրաղաա, հեման սո-
ուուուղու կիսի իրի պաղապըմ ուճունա. . .

Քրմասաղ Պոտան պիր վաղըլունուան պերտ
տիլ իւղերինն կէշէրէք, կերք Վերիտըն վէ
կերք Տափօպէրին հազաղարտա, մերզումանն
պիւմէլէր պիր աղիմ կիւնաճա տիշէճէրէլին,
վէ շու թէշէլպիտա խտէճէրէլի էսթէնիկիլ գա-
թըլարտա խտ, անձագ քէնտիսի սեպիպ օրմըլ
օրաուուն պէլա, վէ պիւնտէնալէյ, զաղապր
սեմալիլ, կաթըլը քէնտիսինն սեպալար պու-
լունաուղուն իրար ու պան իլ: տուա վէ րե-
ձնար իմմքքտէ խի:

Տափօպէր իլը Վերիտը տիշիլմ իւղն հա-
ղըլունմագտէ, վէ իրիսինն տասի չէճէտիտէն զի-
լաաւալըլ: պիր օպիւնըլար, վէ պիր ետեր իմմէ
քին աղիմ միշահտէ օրունագտէ խի, շին-
քի, շու ճիւղն իտնէ քերի թէշէլպիտալմն,
նէ՛ մարմէլէ մուտպիլմէնամ վէ մէլուտիլ-
նէլմալըլ օրաուուն հաա իմմէյ: պաղարըլ
խիլիլ: Վրասան պիր գաա սաղըլա կէտիլտէ,
Սեն — Մերի քիլիտիսինն սաաթը սաաթ օնու
վարուր խտէ, Տալնա եաղմագա օյան եաղ-
մարուն, վէ եսմքտէ պուլունան Փարթաւնարն
կիրիլալախունտէ նաշի, րէք զայիլ սուրէթտէ
իշիտիլիլ:

«Պատմ օնուր. . . — տեր Տափօպէր տիշա-
ըլ իլիկիկապ օրարագ, — պիր սաղըլա տասի
զայպ խտէճէր վաղթիմիլը գալմար. . . Վերի-
տըլ, ալ շու թօրպայլը:

— Ավիկէն, րէտէրիմ:

Վերիտը թօրպայլ արմաա կիտեր իրէն, պի-
մէմալ պիր հալտէ կիւճ իլը այաաա սուրապի-
լէն Մայնէնինա եանընա եաղարըլ, չալուր. . . շա-
փուր սեղէլէրէք վէ կալաղաճաճըգ տեր. . . Վա-
կէր եարն սաղաճ պիլ աեծիւպ կէշէմըլ ի-
սէք. . . վալտէմ սանա սիրարըլ խտերիմ: Սեն
Մ. — Զալտիլէ կիմմէլիսի, իճէթմաա պր սէլ-
նաճալման ալտէնէ իմիմի տր: Սենի կէտր-
լիմ, ես հեմէլիտէմ, զայթիլմ վէ ճաթըլիլ
օլ, կէլ գաճաղաղալմ: Պիւարէ վալտէմ
սանա էմանմէ խտերիմ:

Վէ Վերիտը, ետիլ աղիմ, վէ պիր մուհայ-
պիլիմ գալպիլէ իւղէ, հեման պաղըլմալ մեր-
թէպիլէրիտէ պուլունան Մայնէտիլ գաճաղա-
ղապ պու խտեր:

«Չայտ պաղալմ, ես պենն իլիմիլար
Րապա — Ժօսաճըլմ. . . Եօլա տիշէլիմ, — տեր
Տափօպէր — գարաջօլունու սեն օլաճաղուն. . .
— Պատէհու մերզում, օլ հեմէլաալն պաղա
գաղալմ օրաուուն հալտէ, էլիկաարնն պաշնը
պաղըլունա սըլըշարմագաա, վէ կէտրէրիտէն
կաղարա պաղապապ կիւղերին վէ կէտրէրին պուս
իմմէքտէ օյան զէլէտիտին եանընա եաղաղա-
րագ, վէ սուրէթի գաճիլիտիտէն, սիւ քիւմէլիմ
գալպ վէ քիւշաաա ըլիլ կէտիլէրէք, — ան-
տէ, հալտէ, սեվիլիլ զէլէմէլիլմ, ալտըլ
պաղընա ալ, պիլիմ ինն կիւղէճէ պիր սեմէլ-
Տաղըրա. . . ինշաղալ, իր ետիտա իւլ սա-
ալմտան սանրա, հեմ զէլալըլ չօճաղարըլմ, վէ
հեմտէ պիր ախիլիլէրի սիլաա կէթիլիլը սա-
նա. . . վէլ գաճաղաղալմ. . . քի գալիմ
քէտիլ Փէրաճ իլիտիսի:

Քրմասաղ տիշնմտան պիր լաղըրըր տասի
չօգարմագըլուն, կիտիլ գաճաղըլն պիւնալն
սարըլըլ:

Վաթըլը սաղըր վէ սինիլ հարթէլիմն թա-
պի սուրէթտէ գաճաղա կիւմքտէ օյան ըլըլըրը
սեպրիտէն պաղա, հիլ պիր սեա իշիլիլմ քի-
ղն, հեր քեա իւղերիտէ օլ սաղըլալարտա կէօ-

ընդունելու օրն ասի պիտի քննութի մէջ յետոյ յեկեղեցիս, երեսըքըք փարույցըք պիտի հարկեմ պարտաւոր : Կի՛ն հարկեմ, մեծագորի, զվճիւնսինն զօրսըք արտարնան կերիչ շերիւնի, վէ, երկն ճանը տիկն սեկը իշէ, ֆեղագ մարգ պիտի սե ին օրունս տը : Էնչոյն, կիտեկեմ . . . կիտեկեմ . . . զիս վարտեմնն հալ ու հարեքեկեկերի, պիտի զլազ կիպի գալցիտեկե կարողար արձագաս տը . . . Լիդեմ Կարկեմ զվճիւն կեպեկեմէ յէ հիմնիմ իշէ . . . Լիդիտ . . . կեկ կիտեկեմ արկըք : ”

Սէ հ հարկեք բնին տապանաւորներն սեկըրի ճէպեկե վազ խտը, վէ Բապա — յաւարդարնան կեկեքտե օրտուղա հարկե, ալեկեմա՜նիլ գարույս տաղա գօշար :

“ Կ՛հ, տանս կեկեարմ . . . պիտե անֆա տա. հա . . . պիտե անֆա տա՜նս պարի գունալարայլմ սեկն, հարկեմ . . . պեկե սնն վեաւարդ օրա՜նագ տը պա : — տեկի պարզըք պեապախեմ վա. լիտե, օժտարուցու կեկենն գալցիտա մեծալը պարտանաղըք թագախտե, գուարնն Լիդիտա տաղա աշարագ — Լիդի իշէ . . . պա խե. թանն տա՜նս կեկե պեկեմ : ”

Լիդիտը կերի տեաներ, վէ բնեաի կեպե կաշարնն տախի, աղանագաս օրն վարտեմնն կեպե կաշարնն գարըշըրըք յալ կարպեր, պարնագ վէ կալալ սե ին տեր . . . Լիդիտե, տեվկիտա վալտեմ . . . Բա՜նալը տը իւղե օլ . . . Կիշապա՜նս կեկե կեկերիլ . . . ”

Պատե՛նս մերդա՛մ վարտեմնն թերը իշէ, մերպիկե պարնաս պարտանս բեաքերնն կա. նրն գօշար :

Պարտապ Պատան, ա՜ն ու ֆերեաւարք ի. տերք, վէ Տեման պիտ հարեքեկե պիտ հարկե օ. լարագ . . . Կարտեմնն գարըք արտանս տիշեր :

Հարկեք իշէ Լիդիտ, կեպե պիտ պարըք Տախա օրմարնաս, Պիդգօ — Սիշ սօգաղըք թերը իշէ, իրի իրի տարմար արագ, պուլ վար ալ Ըրիկեմ թարաֆըք էլէ արըքար, վէ Բա. պա — յաւ տախի արգալարնանս գօշապաս պարտաւոր :

ՏՕԳՈՒԳՈՒՆԺՈՒ ՓԸՍԼ

ՏԻԱԼԵՏԱՆ ԱՇԱՐԳ

Հարկեք օղա իշէ պիտերնն պուլ վար ալ Ըրիկեմ կեկեպիտեկեմ, տախմ օպիտ պուլ վար վարնագաս խի : Էնչոյն շեախ իւղ. կեպար կա՛քտե, վէ սեմն կիպի կարմուրք կարմուրք խիլըք իտեան, գալըք վէ կարմուր. լա պուլ վար րալմն տախի, մահիկալ կե. ճէ զգալը օրտուղանս, օրմալըք բէք գա. ճէ զգալըք տեկիլ խի . . . շեպեք բի, կեպե պիտ տե. կեպ պարնագ օրմարնաս, մանտըքնն պալ.

շեպեքն իրի վէ օրա՜նս աղանալըք պեկալ տիտարըք ֆարգ օրտանագաս խի : Սեպագաս կանմագաս օրն պիտ սօգալ ֆեկեկեկն զըղըձա ըլըք : րուպար վէ կարմուրք արտարնանս, կե՛ճ իշէ կեպիտեկեպեմ բա՛ն, վէ մեղալըք իւղիկ պուլ վարն շանըք : գարտըքնն իւղեկեմն, իւղիկեարտան թահիլըք օրտանագաս խի :

Լարըք արըք, ֆեղագ թէք սեկըք տա. լեկեմն, ուզալանս . . . Տեմ զպեկե ուզալանս կի՛ճ գալըլ օրն պիտ արալանն թերեքերի. նն սաղըք սեպերի կիտեկեքտե, վէ պատե՛նս պիտնն պիտնն պիտ տեխի սօգալըք օրմա. լըպ հիւր իմեքտե խի :

Հարկեք վէ օղա : Պիշ — Սիշ սօգաղըք թերք խիտեկե պեքա, անձալ արձագալըք տանս պիտ կեկեք ըլըք ըլըք ըլըք օրալ, մեր. գունանըք կերի տախի, պիտը գալցի շերաֆե. թարա վէ պիտեկեպա մալըք օրտուղըք թագա. անտե, կե՛ճ նն գարնալըք, վէ տա՜նագ ճիւն. յեկ վէ իւրարտա մախուս պարտանս տա. ամարնաս, նիլ ինի գալիշէ վէ թեկեք բիւր իւղե, տիվիշերք վէ սաղըքարգ կիմեքտե խիլըք : Լիդիտ, կեկեպե շեկիլ, իւր, վէ սեմնը պարտեկե պարտան թարալըք անագալըք օրալ, Հարկեք մերդանս գալըքնն կերպի պարտանագտե, վէ Բապա — յաւ տե : կեկեպիտ. նն արգալարնան կիմեքտե խի :

“ Տեկեպի օրտուղանագ գանալ (1) շու. րատա օրմալըք տը, — տեր Հարկեք տարարագ : — Կիվեկե, — տեր Լիդիտ կեպեկեկե մեղ. պար գանալըք արալարագ, — նա, իշէ մեղ. պա՜նագալըք : ”

— Տա՜նս տախմ օպիտ պուլ վար տար, կարը կի՛ճ յէ գատար պերեկեկիլ, — տեր Հարկեք : — Պարտա տօրալըք պիտըք, զիս Տեմ կերպարագ արըլ շուրալ, վէ Տեմե թէլ ու երկարալըք պիտ գարար վերեկեմ . . . ”

Հարկեք պիտը պիտեկե իւղե տարտագ. անս սմրա, թերարեկեք բեա՛նս աղալ պիտե : զըլունս կեկերն բեմալ կեկեր իշե՛ն տը, վէ կիտերալըք տը իւղե մերդան տեր, “ Կիվե. արմ Լիդիտ . . . տա՜նս վարկեկեկե միտա. տախի վար տը . . . թե՛նս խեկեմ տան . . . կեկ սեն պեկի կարմըք պարագ . . . պեկ բե. ն տախի պա. իշե՛ն գալըքնն պիտըք . . . վա. գրեկար կարմարագ . . . պեկե պիտ թե՛ն. լեքեկ իշէ սեմնն տախի գարնալըքնն տա՛ն. տալէ կեկե՛ճք օրն ֆեկեկեկե գրմանս, գալ. պիտե կեկերնն պարտանս գօրալըք, տա. Տա զեպե՛նս արմագաս տըրալ : ”

— Վ է պեկ տախի, կա՛ պեկալըք բեա՛նն, վարմըք կարմարագ, պարտեք պարտե :

(1) Պարտե, վէ Երտուղան նիլէ մեկեկեկեկեմն, շատեկերն վէ միտան կերեկեմն, կա թարտան տեպարեմ վէ կարտա թահիկա՛նս գանալըք վալ տըրալ բի, խիլըքն օրմարագ կերպարագ տըր թէ կարտա գանեկե կեպիկ արտանս զըձալ իւղեկեկե ֆարագաս տախի կերպի շեր գանալըք :

մարդըղծման, սանա ֆոյտիտե ոյմարնա զեյա-
 տեօրյէ իւ թեթմ օյմարաղլըմ սենին թեճեղին
 իսմեր իտայա թեճարմ օյման, վէ իսմեր շեր-
 րե՛. Տեր Տարե՛ պէն տախի Տիւնտար օյմար-
 յրմ. . . նիյթմ ու մարեթիմի մեճե՛ շոյմ-
 ար. . . սն նամուս տայր օյան պիր մարե-
 պէյի զիմմեթին էտարնա շարջնագատարն. . .
 իսմի Տիւնտար տախի, էյթէ պիր միպարեթ պը-
 ճուն Տիւնտար տախի պէն իմ իմմեթին. . .
 Ը իսմի պէնիմ սեօզ վէ նիյթմիմտե՛ կերի
 տեճմեթիյթմ իճթիմայրն տեյիլ տր ար-
 թեթ. . . Իսմի, եւ պէճատր բեճերիմ. . .
 պիզ թուսմաղլըմ թարիզ ու թեճարե՛ գա-
 րար վերմեթիլըմ .

— Ետե՛ կայէ օյտուգոս, — տեր Տախոյէր
 պիր սն ր սերա շեթերեր .

— Ի՛ն պէճատր բեճերիմ, շիտի պիզ պիր
 մուխարիթեթմ բասմ կէլմեթիլըմ, միյէտեր
 օյմարնա շարեթին տիւնտարիլըմ, վէ էլվիլ
 Մարջոտ միյէտեր օյմաճար. . . Ան տեթին
 պաղեճնին քիւնիւ գարուսուտ կեթորտիւն-
 օյտան տիւրար քեօշտե՛ն նարե՛ ների. . .
 զանն խեթիմ քի բեք այնա վէ բեք միւնտիպ
 տր .

— (Րոտան աշորգոտ պաղե՛յէ կիրմե՛ն, վէ
 նիճալեթիմե՛ գաթնա բերտ պուսուան պիր տ-
 վար ին այրըլըմ պինաղար արամաղլըմ .

— Ի՛վիթմ. . . շիւքի մեզգուր գաթնա բեք-
 տեթին պիր թարեթնուս մասմաղլըմ տայրե՛-
 սի, վէ սիկեր թարեթնուս տախի, ժենրալն
 զըլարընն գարաթըլըմ օյտուգոս մասմաղլըմ
 պիր զըլըմ քեյային պուսուանգոս իմիլ .”

Պա արտաս, Տախոյէրնի պաղարը կանըն-
 տա օթուրմագոտ օյան Բադա — Ժաս պիրտն
 տիրե՛ պաղա զալգարագ, պիր շէյ իշեթմեթմ
 պիր կիպի գուլագլարն տիքի տիքի վերմե՛յէ
 պաշար .

“Օ սանն խեթիմ քի Բադա — Ժաս պիր շէյ
 իշեթմեթմ տր — տեր Ըկրիգօլ, — պիղտե՛ գու-
 լագ վերեթիմ գագաղմ նե՛ տր .”

Պալպըրն ճեպմ ճեպմ աղաճարընն, ըկզ-
 կարտան թաճիթ օյունմաղլըմ Տուտալէ կե-
 ճեթմ օյան կիրալտիտե՛ն պաղա Տիւնտար
 շէյ իշեթմեթիլըմ .

“Ա արնն, պաղանա եւ բեճերիմ, ֆարզ
 իտեթիմ քի, պաղե՛նին գարուսուտն աղարզ,
 Բադա — Ժասը տախի պերպար կեթիւրե՛-
 ճեթիլըմ .

— Ի՛վիթմ. . . էլվիթմ, պէյէ օյտան տախի պիր
 բեթեր վարըր, վարըր օ սանն ին ուղաղար, վէ
 պուսուանտա գաթիմաղար, տեյիլէ կեյեթմ օ-
 լան ստամարն կաղաճմարըն պիլէ քիմ իս-
 պեր վերեճէր տր, վէ քի՞ր պիլըր. . . մեզ-
 գուր Տայման օյ գատար աղլըմ տր, վէ Բօզ
 ին Պլանջոտ օյ գատար սեվըր քի, մեթու-
 մեթընն պուլտուգլար մաճեթի պուլտագ զըմ-
 նընտա պիլէ կարթմ խեճեկէ տախի իճթի-

մարտն տր. պէն օնան կիրիթմ ալ ֆա, ֆեթ-
 թեթաթե թապիլի պիր սույու սպեթիտե՛ն, օր-
 մաղար իշեթմե՛ մեթումեթիլ պուլտագ գաթու՛ շ-
 տաղան կեթիլաղլըմ տր .”

Իսմեթան օյան բոյաղ բիպիկարարընն կիւ-
 րիւրիւրեթին պուլտարագ, աղըր, գապա, վէ
 կիրեթք պիր սես իլէ, կարը կիճէ վարմայա
 պաշար .

Ասամ օն իրենն կիրիպիլըմ սեթերի, Ըկա-
 թիգօլ ին բեճերիմն ռուճարնա օլ մըրմեթ-
 քեթերամիլ սուրմեթմե՛ թեճար խեթ քի, սիւ-
 քիւն վէ իղմիլաղլըմ իւղե՛ն, տիմբեթմ յե-
 պաշարար . . . Պիր Տարեթեթի իթմիլարիլէ իլէ
 կաննանա կեթիլըր, վէ ղըզ պըլըճա պիր պի-
 րի էլին սըգարար . Բեճարիլըր իսղնն օյտու-
 գո Տարե՛, կիճենն էյթէ պիր տերն տա-
 լուղու օթմաղլըմ, վարմագոտ օյան սասթըն,
 ուղան ուղան սուրմեթմ օյարագ, պէճեր վու-
 րուչնուտ, մըրգումանն տախի տիւնտար վարմա-
 յա պաշար . . .

Ասամըն սօն Վարջուտան, Տախոյէր գաթն
 պիր սես իլէ օյունա տեր, “Իշեթ կարը կիճէ
 վարտու. . . կէլ գուճաղլայրմ սենի. . . վէ
 նիյթմիմիլ իլէրու կեթիլըմ վէ մուպալեթեթի-
 տեթիմ .”

Ի՛նտեր վէ օյուլ պիր պիրն գուճաղլարար .

(Ղ) աաղըղարը, գարաթարընն են միւթե՛նա
 տաղըղարը իմ .”

“Ը իսմի կա բեթերիմ, տեր Ըկրիգօլ, —
 պիզ, պիր աղճէ սանաղընը աղը գարաղար
 կաղան իմմե՛յէ կիւնն իրըրըղարն թուստուգ-
 լարը կօլը թեճարագ, գայիլէ թեճար վէ Տիւ-
 ռաթ իւղը Տարեթեթ իմմալիլը .”

Ըկրիգօլ պուլաղըրարը սեյլտիկէլէ պե-
 րագեր, թօրտան շեթիլէ իլէ իրի տախի շը-
 գարըր, վէ Տախոյէրե՛ տեթիլը շըպուղու ալըր,
 վէ կիթի պիրիթե՛, իճթիլաղ ու իճթիլաթ իւղ-
 րե՛, տիւրարն պաղանա կիւթիլըր, վէ պուլար ին
 ճաւատեթին թեթըլէ իլէլտիլը քեօշտե՛ն կաղը-
 նընտա պուլտան քիւնիւ գարուսա աղու ի-
 յըրուլմէլէ պաշարար, վէ արալըթ արալըթ,
 կաղմուր վէ շեթիա իւղիկար սեպեպիտե՛ն Տու-
 տալէ կէլէն կիրալտիտե՛ն պաղա պիր սես կե-
 ճեթմ միտիր տեյի տիգղաթ իւղը գուլագ վէրիպ
 օթմաղլը տիլըրըր: Աթմեթըճէ կիճենն գա-
 րանըղը միպարի քիֆայէ աղարմայա պաշար-
 աղընտան, Ըկրիգօլ կէ Տախոյէր, պաղե՛նին
 քիւնիւ գարուսուտ, վէ թաճմաղլարն շե-
 թիւրիլըմ վէ գուլեթիմիլ օյտուգոս բեք այնա
 ֆարզ խեթեր .

“Չօզ իլի, — տեր Ըկրիգօլ բեճերիմ, — պիր
 վարուտան տիւնեթք տր .”

Ա է Ըկրիգօլ տիլըրիմն գուլեթմ վերտի-
 տե՛ն սօնար, գաթին ումաղուտ գարուսա տա-
 յաթմաղ իւղե՛ իլէն, պիրտն պիրե՛ Բադա —
 Ժաս արը կաղար սուրմեթմ, վէ ամ կեթորիլ պիր
 քեթեր քիթի օթուրագ, Տախոյէրա պաշար .

Տախտեր քերտէ ևնի հտերք սեփնի թեւ տիրաբարձն սնորս, որչառնուն զգրւանան թու թարագ ետալը սես ին մերդանս աեր, «Եւ ընթիւնդուն զքրտանանս կէլմէզ . . . Բայցս — յայս սիր սես սրելը սոր . . . զառկսս պաղչեւան սասմ վար սոր . . . »

Վերից մէ գապար, նէֆեւերինի քետից . . . մէ գալար գապարժարսզ օրժամաղը տիր նեմբ նիխիթիլէ, շնու տաղըզս, ալա Տա րէրէմ իմմէլէր . . . Բերքք տախի կէլմտի սրնի կէրնէ իմասմ իմտիրնուն Տալանաղս տան սարքը նաղար հտեր հեռէ, կէրք սիՏու գալարսզ մէ կէրք գաղաղը, իրտիյաս իւզրէ գալարէ կէլմքտէ պուլունար : Լարնի Տիւ սիր սես իշխաննէրք . . . »

«Եւս քետերմ, քերտէք պլանմաղը օրժամ սոր, — տեր ետալանաղը Վերից :

— Պէն խոտաս իտերի կէ խայր . . . զքրտանանս պլմ եկերիպանն . . . »

Եւերտուն շնու սանիլէ տաՏա օրժամաղս գալար մէրտարանն սնորս, Բայցս — յայս սիր սեն սիրէ կէր ետալար, Տար Տար սալարաղս միւնին մերժեպէ պարունուն գարունուն ալմ գալարսզ տարաղընանս իւլէրի տաղուս սպուշաւարս :

«Կէլտօլար . . . — տեր Տախտեր շտանմ իւզրէ կէլետարնս :

— Լըրալմ գարնանս . . . — տեր Վերից : Լարսր — տեր քետերի — տիրնէլէլմ պս գալմ, ղերս, գարու աշարնճայ գասար, սիդ իտեկտիկտիլը կիպի գալս սիրելից . . . կէլ պուրայս : Բայցս — յայս, կէլ պուրայս . . . »

Բերքք իմասմ հտերք, գալարս լմէրք սիրէ, կիտիպ կէլմտարնին սպաղարը ետարնուս ետալը մէրտեր : Բարտուն շնու սանիլէ կէլտիրտէ, ետալարանս սու քետիլի օրս եկրէր իւ դերնտէ, աղը աղը տարնարանս գուՏարս կէլմքտէ օրս սիր նէլմ շարբլմը սես իշխանիլմէ պաղար : մէ պատէՏու ընդկեար մա սրտաղս կէլն լաղարը սեպաղար տախի ի շտիրիլի կտտէ, նէ սեպլէնիպիկիրնի, Տախտեր մէ Վերիցը փարընս վարամաղար . . . »

«Պալպէլի պուլար, ՍայնՆտին սիրէ սեպլէտիկ տէլէն կէլմէլէր օրժամ սաղար, — տեր Վերիցը քետերնէ :

— ՏաՏա ին ես . . . սաղարաղս տէֆնս կէլմէրնէ գասար, սիր խայրնէ վազրմ գաղանմըլ օրարուլ : շեպլէ թէ, ալպլէ ին սասմ գասար մէլյանս պուլար բաՏալմ հտերից . . . Իմնէ շտան մարտարըզս իրէճէկիպէ իւմիտ գալի իւզրէ պուլունմաղարսզ . . . »

ՍիՏաղըզս, աղար աղար մէզպուր սպազ սեւէրի ղայպ օրնայս պաղարուլ, մէ պատէՏու սիւն թինս սիւնին իշխանիլմը օրար . . . «Սյտէ, շախուզ, վազրմ ղայպ իմմէլէ կէլմէզ, — տեր Տախտեր օղունս արտանս օր սաղըզս գասար վազրմ կէլտիրտէ, — ուզպգ . . . »

լանաղար, իմնէ շտան պս գալարսզ տաՏայս շարընաղըլ . . . »

Վերիցը գալմէլմու ումագունու գալարսզ տալանը, մէ գալմ տաքիմնէ ինիլի մէրիք իւտտէ, ետիրիլնէ բաղմն, տայանը տարար մէ եկերնտէն տախի օրնանաղ . . . »

«Նէլ ՄաՏս պէլարսըր մլարն, — տեր Վերիցըլ, — սղարանս տէլիք գունուլունար տար : Տիւ շիրՏիլեր իմնէմէլ, ետասս, սեպլէ սիր ետիլ գարունուն պս գասար գալմէլմնէ գալար մլարնէն տայանսղիմտի իՏիլտայանն տէլիլ տիր :

— Ե՛լ, նա՛սըլ հտելիմ ես շմտի : — Պէն շտան սիրելմ շննկէ ին կրնի ետալանըլլաս շու տիվարանս աշարմ . . . մէ գալարսզ իւլէրի տարնանս աշարմ : »

Վերիցը պունու սեպլետիկիլէ պերտաղը, իր ին շննկէլն տախի սաղը, մէ սիր շօզ տէֆնաշարը շարանս սնորս, սղարէլմքտէ շննկէլի տիվարն սրբլմնս պիտարեպիլիք :

«Ե իմտի, ես քետերմ, կէլ սեն պէնի եւս գար գաղար, պէնտ իրէ սարընաղ ետաղը ղարայմ, մէ սիր տէֆն տիրարն իւլէրնին սիրնտիմ, մէ շննկէլն աղընրոսս շէլտիտիմիլիտի, սրբլմը պաղչէլէ իմմէլ քելմք գալմի գաղս օրար : »

Տախտեր սղարաղը տիվարս մէրտեր, իրէ կէլերնի կան ետան կէլմիրիք մէ աղը օրարսզ իտուժար : մէ Վերիցը սիր սպաղընը քետերնին կէրէր իննէ պատաղը սիրէ, մերգունուն գալմ մէլմու ումագարնս սղարս, մէ կէրէր իրնի ետարսըլլաս, մէ կէրէր տիրարս պուլարուս պաղը իտուժանաղ եկրէր ետարսըլլաս, սիր լնաղրիպ : քեւտայի կտիարն իւլէրնի ամբար : Լարնի ղէվալը Սիրիպ, տիրարն իւլէրնին, զըրրզ շիւլէր բարաղար տիրելիլ օրարուն ելմէլմտուն կէլմտիլ օրարունանս, կէլր մէ տիլերի ետարսընըրար իտտէ, քետերնին Տէլմու լմէլաշխնի մուճիպ օրնարն նիլէլմնէ մէլիտ, սալարուզս աճրյաս տախի տարս իտիպ տայանըլ : շննկէլն աղընը սերի լնարաֆն շէլիրեր, մէ իրէ սարընաղը կիպի, սղարաղար աշարս ինը, մէ գարու իտ ետարնուս պուլունմաղն, անինս տէ գալարս : Տաղընաղն սղարանանս վաղ օրունանըլ օրս գոՏա ստեռն գաղարսըր, մէ քեւտի գալմէլմնէ մուգալմէլմնէ իտմէլէլՏք մերթեպէտէ Ֆէնս Տալտէ պուլունանս քիլիտ սեօքիպ, գարսլուս աշար, մէ Տախտեր ին Բայցս — յայս իւլէրի կիրիլեր :

«Ե իմտի, — տեր Տախտեր օղունս, — սերէլընամ մէլտին սանս թի, կիւճիք քերտիրտիրնին ես լմէՏիլերիլ թարաֆընը կէլտիր . . . Լրմրզ շտտիտէն սնորս, կէրէր ղէվալը շաճուղարսըր, մէ կէրէր մասմաղէլ սըլ Կարտսիլիկ գաղարագ իննի, սիր սեյանմնէ թարիլիլմը վար սոր . . . Ե իմտի մարիլիլմ անիլերի պուլունաղ . . . սիր սերլայս բամնէ կէլմէքիլիլն . . . Բայցս — յայս ետանէ կտերէք սիրէ գաղարուզս իմմէլի տիր . . . Սյտէ . . . Տալտէ, պէնմ իտանիլէլմ . . . »

ըն թեօրէ իմ, — տէր ի վաճէ խոեր Տախօպեր, — վէ ալ լիտաւսա . . . սուս օլ . . . սազըն սեա շք. գարնայարն :

Դննան Ֆիրասեմի Տայան պիբ գաւ արօր իլէրու տիշտիկիս պիլը, գօզպարագ, տիշտիկեր՝ ք, վէ ճասուօյարագ, վէ շինար արս. մազա օյան ալ թեօրէ ի միտիւ, եմրի պս. սիլըն ու սիլգօսմ, վէ Տայա՛ ու իՏթիլալ իւզը, Էեօրիմէ յաշար :

Գուրմիլար արտաբան աշաշնագաւ օյան մաշիմայնն նիմ բշղանա, Տախօպեր իլէ Լիլի. գօլ, Էմրափարաւս էրի թարափը գարչըլըլար արա իլէ տիլիլիլ պիբ շօք ձեօնմ ալաճար վէ պիբ շօք տախի աւլըրէ կէնից պիլիմէք. քսէ օյան կօլար կօրիւրեր : Օլ արատա մկզուր կօլարտա գանդիտի թմուտից կիտէճերլիլի շաշարուր : Գ Լիլիգօլ բեւերիլէ տեր, "չու տիտարն պոյունա կիտէն կօ, ու կէն արլալմ, զի. բա մկզուր կօլան կիտէ կիտէ պիբ Է. նիլէ, յէ շօքաճար պի իճիլիգաճար :

— Իմեմա՛, Իլի տեշտիան, Տայան Էեօրի. յէլիմ, վէ Տեմա՛ շալըլարն բնարանան կի. տէրիմ, շինըր շամուրան իննանէ կիտեր իտէք, պաշալարիլըն տիտ զիլաւեճէ շօքար :

Գապա վէ զօլ, Բապա — Ժասնըն արգաարնա տիլէրէք, տիտարան միլիկնէ պարմագաւ ու. յան, վէ միտիլիլըն պոյունան կօլա պիբ գա. զրիմ տէրիմ իտերիլ, վէ արալըլ արալըլ էնմ. բափք տիլիմէք իւզըն . . . վէ կախաւ իւզ. կիտարն տարնարագ, մաշիմայնն սպիտն զի. յարանա, շօք տէրիմ աճարից սարեթ ու Տէ. յէլիմ. էր իարալ իմեք. քսէ օյան ալաճարն վէ շա. շարարն, կէպիլէրիլի կօրտիւքն, եմրի պս. սիլընէ իրալիմ պիլը, նէտիթ վէ նէ տէրիլ տիթ աճարագ նէլէլիլէ աուրուրար :

Լիլիգօլ իլէ բեւերիլ, մաւաթըրն պաղէտի. ննն սիլըրիլօրէ մախաւս պոյունան զրմարնըլ արբանդալ օյան տէմրտն միլիկնէլ պիբ Էն. լի յարանարագ Էանիլն Էլիլիլալէրիւնէ, աւաթմ օլ իրիլի (կար իլիլիկ) կարմ կէտիլ իտէ, վէ Մայնէ իտէ, Բօլ Միմնիլի Լայիլն ալ Գար. տիլիկն գնու շաուգարըր կօրտիւքն, կիւն. տիլիկն պաղէլէ օլ զրմաւան իլիլիլ իտէ :

Սէլարն տէրիլ բարձրիլըն արալըլընան, Լիլիգօլ իլէ պապար, պիբալ կերպաւ, Տէ. նուց կարբանդաւս օյան պիբ բիւլիլէք բիլիկնէլ պիլիլիլ, թաճա գաթեւան պիբ բլրակ, վէ աճն տախի իլրուտիլն . շարէտէ պիբ բիւ. շէ. ք տայիլէ պոյունալըն կօրտիլըր :

"Մաւաղիլ ալ Գարաօլիլն պոյունալըն պիլիկնէլէր տայիլն, իլիմէ շիւրճեկիլ պարա. սը օյալար ար, — տեր Լիլիգօլ :

— Ալ Բօլ իլէ Պաւնըն տայարը պոյունան Էպիլիլ տախի. Տէր նէ գաւար շնտիս պիլ կէ. թեմէլ իտէք տէ, գարչարանա պոյունաճար պի իլիլիլալաճար ար, — տեր Տախօպեր : Օլ կօլար շօ. ճալար, պարատա արբար . . . վէ քիմ պիլիլ

նէ գաւար աղալըլ կ'օլ կ'աշար տօրմէ քսէ, վէ Էն միլիկնէլ, մէլիտիլիկնէլ տիշար օլ. մազաարը — տէր ի վաճէ խոեր միլիկնէլ պիլիլիլալ պիլիլ իւզըն :

— Լլալէ վէր, յոտն, շու բարձրըլըլ ալըլ օ. լարալ, — տեր Լիլիգօլ :

— Լլալէ օյալար իՏթիմայնն տիթ . . . շինքի իլէրակ տիթ :

— Լլալալ կախալ իլէրու կիտէլիմ :

Տախօպեր իլէ Լիլիգօլ, տիթ գաւ արբանա քիտալիլիլ, կալիլըլ պիբ սիլիկն իլէ գարանըլըլ պոյունան բարձրըլըն Էանիլն տէ պոյունար :

Տախօպեր բարձրըլըլ ալաճար կիտեր իլըն, պիբիտն Լիլիգօլ մերգումա տեր, "Մայնը իւ. զէլէրիլնն սկալէրիլն շօքարմմայարն . . .

— Լլալը կարալ, պիբալն տիթ մի իլիլիլ վէրիլէ, կիտա կախալ իլէ կախալ մը :

— Սէ օ իլի պանս զըրալ . . . տեր Լիլիգօլ :

Սէ մերգում բարձրըլըն գանարնըլ օլ գա. տար շարալ սարեթմ Էլիլիլըլ ալար քի, իւք իտիլիլիլ սարեթմ տէր զըճըրմ տէր շօքար իտէ, պոյն վէ իրգիկարն պիբ տալիկնէլ վալըլիլն թէտատիլ իմ միտիլնէլ գաթիլըլար, գաթիլն իտէ կիճննն տալու գա. տալըլ օյալալ զունտան, լլալըլըլա իշտիլիլ :

Լիլիգօլ վէ բեւերիլ, սիճալուրի տիլ իւ. զ. իլէ, վէ գալարարն Էմրափն մէրէրէք, պիբ մալըլմ տիլ. քիլմ պիլը, պիլա Տարէլմ աուրալ պիլըլըրէ . . . վէ պիբ Էլ պալըլ օյալար գոր. գուտ կիլիլիլըրիլն Տի. ք իմեք. յալարըլընան, բարձրըլըն Էլիլիլն տախի ալաճար նէտայլէլ իտ մկզըլ : Պատն Տու Էմրափնան Տէլ պիբ սեա շօքաճարըն, վէ օրմալըլա պիբ սիլ. քիլնէլիլ Տալ վէ թաճաթըլ շօքաճար օյալալ զուն կօրտիլ քէրիլնէ, իրիտ տախի քէտիլ իմ. միտարըլ գալըլ իտէրէք, սիլըրիլիլօրն պաղ. շէտիլն կիլիլըր :

Բապա — Ժաւ մաՏէլիլ մկզուրալ կիլիլ կիլ. մէլ, պալար Տէր նէլմ մէլըրմ տէլիլիլիլ իլըլալ իմ մէլ, շէլըլէ քի, գալարըլըլըլ տիթ. քի, գալարալ, յալ Էլիլիլըլըրիլն տօ. յէր, վէ գօլմալան զիլաւէ օյալըլըլ ալըլալարագ, կիւն. տիլիկն մաւաղըլ ալ Գարաօլիլ իլէ, Բօլ Միմնուտ կօրտիլալ քէրիլն թաճա գաթիլնն Էանիլն գաւար կիտեր. պատն Տու օրատա մի. զիլն տալարագ, վէ պիբ կօլ արալըլ պոյունալ շալըլան քէրէք քիթ միտիլալ, մերալ վէ աճնէլ քիլ, կօլուն տախաճար Էլիլիկնէլ կիտիլ կիլ. մէ. յէ պալար :

Տախօպեր վէ Լիլիգօլ, Բապա — Ժալար քէն. սիլ թալիլ տայիլնալըն պարալըլար, վէ քէն. տիլիլ տախի, մկզուր Տայանն Տէլ պիլ Տա. իլէրմիլիլ զալըլ իմ մէլիլն, վէ Տեմ տէլիլն մէ. Տեմա՛ թարիլիլ կէլիլըլ պիբ իլիլիլալալ տիլ իւզըլ օյալ, վէ բիւլիլ իտիլիլիլիլն, կիլըլ քէտիլ Ֆիրասեմի, վէ կէրէք Էօրիլըլըր Տալ. զանա տերբար օյան մէլ ու մաճալըլըլ իւ.

զերինն Տամ պիրն : արգարնտան կհտերլն :
 « Պէս պէրն Սոյնն քեռտու յի կերտի կի-
 վարքն , Բոյ շու գաթնօնն կանրնտա պուլուն-
 մագառ խիշ . —տեր Տահպեր , — Բապա — Երասն
 մերգու մնին իղերինն կիմէ քան տիր , պրրագա-
 մըք քնտի Տահինն : »

Բրասան շինա սանկյնն միւրուք իմտերքն :
 քէօրք պաշնը Տահպերտան իմարտիա չեփի-
 ղից պագրգտան սնքա , տերթիքն կհտերլք :
 Բարի յնին պուլունտուցու տայիլննն գարշաը-
 նա տիշն պիր կպիլնննն կեր գա՛րնտա վար-
 պան գարուտան տաղու իղերուլք , վէ գարուլա
 կազաշորգաա իտէ , Տահպերի պ՛րքնէք Նիյն .
 թիլլէ տիր կիտի , օրաճգտա կտեր վերիք :

« Զօնագլարն պու կպիլն տերունինտ պու-
 լունտուրը զքնննտա գաման շիւրՏէ ճախիլ տե-
 յիլ տիր . —տեր Տահպեր Բապա — Երասն
 կանրնա կհտերլք . — պեսպլլէ Բօզու օրայա գա-
 բամիշ արբլլ : »

— Էտյոն պագալմ , բնծերէլերն տեմիր
 վարմար , կտտա կօզմուտար . . տեր Բերի-
 ղօլ բեռնիլննն արգարնտան կհտերլք :

Բքտի տախի Բապա — Երասն կանրնա կի-
 տերլք :

Ո՛յն , պէնիմ գօճա գաճրամանը . —տեր Տա-
 կպեր քէք կամաշ պիր սու իլէ մեպուր Տա-
 վանա մեզարուր կպիլն յի կեամէրէրէք . — Բօյ
 իլէ Պլանտեմք քտիր քի պուրտաա տրըլար , էջլէ
 տե յիլ Պի . . »

Բապա — Երասն տախի ճէվագ օյարաք , սեփն-
 ճինտն մըրրտանտը՞լլա պերապք , իքի կա-
 կտա իւշ տեփա կննք :

Տահպեր Տեմանտմ էլերիլլէ Տայաննն աշ-
 ղնըք գարար :

« Ե՛ր շէյի դայի իտէճէ յիլ . . —տեր Բի-
 ղիգօլ . — պէլլէր տեփոյ իլիմտիլք . . »

Խա՛յր . . —տեր Տահպեր , — Էտքն աայա
 շիւրՏէ իմէմէլլ . . շօնագլար պուրտաա օյմա-
 լը տըրար . . »

Պերտե պու արտաա , պարէննն սիրքիլեօրէ
 խաս օյան զրնտարնը թեփրիլ իտէն , վէ Բի-
 ղիգօլ իլէ Տահպերտն կետտարն ստերա ալոց
 պրրագալլարն տեմիր բարմալլըք , շախըր շա-
 թըր սեպը չըգարարագ գարանըք :

« Պիլն էլերն մուճաքեր իմէմքտտիր-
 լեր . . —տեր շիտտէմ իւզը Բիլիգօլ , — վէ գաշ
 մագ իլնն իտ , պաշպա պիր կօյտա կօզտար . . »

Տահպեր վէ կէտալը , պէ դայեթ սուրթնտ
 գայպերի գրըմալը օյտաղու Տառն , պիրպիրի
 կեպիւնն պոլմալա պաշալլար . պատեճու Բի-
 ղիգօլ պիրտն պիրէ , քէպմէ ալալ պիրէ
 տեր . . պիլ բի բարմալլաք , բնտի արըրըղնտան
 իմաճրի օյանալանալ , քնտի քնտիլն գա-
 բանըլ արր . . շիտի պէն կիտեր պազար մե
 սնալար . . վէ էկիլլէ միւմինտէ օյուր իտ ,
 թէրրտուր աարմ . . .
 « — Էտյոն . . չափուգ , վէ պէտտէ սնն կէլնն .

ճէյէ գատար , պագալմ շու բնծերէլերն տե-
 միրպերի վարմար : »

Բիլիգօլ աճէլ իլէ բարմալլալա տաղու գօշ-
 տաղու իմաքտար , Տահպեր տախի , տիվարն
 պոյունա սիվիլեպ կիտերք , կեր գամընը բն-
 ճէր՛լերի էօնիւնն վապըլ զար , վէ օրտաա պու-
 լունտն տեպրն տտեա բնծերէլերտն , իքի թա-
 նէս նին տեփարիլ օյտուգլարն կերտիր , վէ պա-
 տեճու պիրննն գամն տիլգամն իմտերքն : Տեմ
 քէք կիւքտեք օյմալարն , վէ Տեմէ Տիւ պիր
 բնծերէլերտն տեմիր պուլունտարն քէշի ա-
 թէճճճ իտեր . վէ պիր տեփա էօրսիւլերնն օլ
 գամտաա պուլունտանրնա կապէր վերիպիլի թալ-
 տիրտն . Գօզն պրրա կանրնտա գալարա-
 ըրնտա կարաղլար միտար , բնծերէլերնն
 ղօլ տեմիրնն պիր չարքի պաղապըլար պիր-
 լէ , սլլըլըլա ալալը ինիլիճէլի սնալալըր ի-
 տէտն , մըրումէլլերն գանիլ օտտաա պուլունտա-
 տալարնն պիլմէք կիւճիւլն յի տախի մէյաա-
 նէ չըգար : Տահպեր քնտու քնտուլի , կեր
 գամընտարի շօնուգ , կվիլա էլէ կէչափիլ Տալ-
 տէ . Տէւնըրէլերնն գանիլ օտտաա պուլունտա-
 գանուն ստտն սնալալալարն տիլ շիւնիւր . լարն
 օլ պագաք տախի պաշպա պիր կիւճիւլ ք դախիլ
 չըգար . շէպէ քի , մեզարուր տեօրթ բնծերէ-
 լերտն գա՛նիլտնն վուրուլմալ լալմ կէլէճէ-
 յին պիր տիւրնն պիլիմըլ :

Պիրտ Բիլիգօլ աճէլ աճէլ կիլի :

« Պէպերի բարմալլըք բեպիկարտան գա-
 բանըլ խիշ . —տեր մէրգում . — թէքարնն Տեմ
 ալարմ . վէ Տեմէն պու տեփա էօնիւնն պիր թալ-
 պոյունալ . . լարնն , Տայոն չափուգ կարալմ Տեր
 նէ քի կարաճալ իտէք . »

— Էյի կա , նալըլ թանըմալըլ պիլ զան-
 տի , պիւտէ շօնագլարն բնծերէլերի կիւճի-
 լերի օյտուգլարն . —տեր Տահպեր իտէճանը
 տիլ իւզըն :

— Էպըրնը վար արր , —տեր Բիլիգօլ պիր
 պիճուգրիլի տիլ իլէ — նէ՛ կարալմ կա շիտի :

— Բամն կիլա չարքալմ պագալմ . —տեր
 Տահպեր . — էկըր կանըլ բնծերէտն շաղըմըլ
 օյուր իտէք , Տերքտի օյունարմայա սեպիլն-
 նէմ վերիլլ օյուրուգ . . »

— Էման Էլաճ . մամն Էլաճ . —տեր Բիլիգօլ
 պիր քետերի միւմէգայիտ իւզըն , — նէ՛ պիլիլք
 տերա տիր պու , պուրայա , վէ Տամթա բնծերէ-
 լերի էօնիւնն գատար կէլիլքտն ստերա . . շա-
 չըլըլ պտա գալմալա մեպուր օյմուր . . »

— Վ ալըմ կէլմքտն տիր , —տեր շիտտէմ ի-
 լէ Տահպեր , օյունուն լարրտարն գամն իտե-
 լք , — տայիլա իլ օյանալանալ վալըր տէյերէք ,
 Տեր թէճիլքն կէպիւլիւգ արմալըլըլ :

— Էլե՞նոյ թուլմալա պագալմըլմ :

— Պէն շիտի կիւքտէ պիր սեա իլէ , Բօյ վէ
 Պլանտէ կալըրըրմ . մըրումէլեր , իլի պի-
 լիլիմ քի , մէյուտիլէթիլերտն նաչն , ոյ-
 գալար կէօթիլմտեփիլննն , օյանըլ օյմալը-

արբար . . . Տեման պէնիմ կ'ը սեփնի սլոր աւ-
մազ , սըջտըզդ այազա գաղաճալարս սի հշ-
ժիգաճ արբ . . . Կը գամտա պալունան , քն-
տի շարափնը բնձնէրնի գոջ տեխիփնի պա-
լաւորդ պիւրէ , պէշ սաղըզ գորփնուա , կե-
լիզ գաճաղընդ տի շնձնէրնի ձևիկ կը պիւր
վար սոր : Հայ պալ քի եր գամտա պալունան
. . . Կէրէր բնձնէրնուտ տեփի հոգ իտե , պի
տաղըզ ինձնե հանրոցա կ'ի շնձնէրն անբրա
տըր . . . Եօզ , կէրէր մազաիթի օլորազ տեփի
վար իտե , տեփուտ տեփիւրն պիւրիտի գորարբ
վէրիկ :

— Ի պիւրն , եալ բեաւերիմ . . . էջրէ եր. բոք
սեա ին շարքնուզա օր. լուա ե :

— Պէլքի բիտե ինձնիկ . . .

— Ի յի , լուքն եա ինձնիկըրտե , օլ մաղըն
Տէր շէլի գայի ինձիկ օլմա՞զ մըլը :

— Քի՞մ պիւր , գալքի տեփե կեղեկէրն զա-
ղըրդ , մէ պիւր յօզ պարալար տըրնուա զա-
տար , լաղըմ կէլն վաղըմ սրաւորտա , սիզ յօ-
ճալարս օտըրմարարդ , մէ բեմախիթի պոչը
վարաւ տեփար սմարազ սելամէ մէ շըջարբ . . .

— Կեղեկախիկիկ լմէպիւր վազաա մախաճա.
բառան խալի տէլիկ պիւր . . . Լուքն սնաւուտա
պաշապ ինչչպիւրս իտե՞ք պիւր թարիզ հոգ
տար :

— Ի կեր պիւր պատնէլար ին նեփը բեաւա.
տաա դիշաա տըլուար իտե , մէ կէրէրն առճա
Հօճալարս գալքնարամաւուա Լաղըմ էլէ մէ-
րի իտեք : Բապա — Դօսպրա պէն օնորա գաղըմ
խալպիւրիկ , մէ ինձե օլ արաւաա սեճուտ վար-
տաճ պալարազ , մերգալէրիկ սըլորըն պիւրէ
բալամար շէղէրտի :

— Եա՞ պապաճըրդ , խաղըրմա պիւր թարիզ
կէլմ իտե պիւր . . . մէ Տեման կեփիլէմէ շալան
պիւր թարիզ , — տէլի պաղըրդ պիւրաճ պիւր Բի-
րիզ : — Պիւրիտիկ եա , Կայեկօծին պիւրէ
իմաւտիտե նաղըրն , Բօջ ին Պաւնը մաւա-
տէլ տը Գարաօլիկ ին , իշարէմ իւզե գօնու-
մաշար իտե :

— Ի վիլէմ :

— Տիմէք տըր քի մերգումէ , զեփալը յօճալա-
րն գանդի տաղարա պալունաուզալարն պիւրնե-
լիտի , շէրքի բնձնէրնէրնուտ կեփրէրք մըր-
գումէրն ին գօնուճուշ տար :

— Շաղըն վար սոր . . . տիմէք տըր քի աւ,
ճազ շէրէլ կարմալըր . . . տղորա մերգումէրն
տայիւրտե կիմէլիկ . . . Ի պիւրն աղըն պա-
լունաուտ կէրն նաղը պիւրիտիկ . . .

— Կայեկօ պաւա սեփալէրտի , շէրէլ քի մաւ-
մաղէլ տը Գարաօլիկն պալունաուզաա օտաւորն
բնձնէրն ին ինձնիկ , շարափարս պիւր նեփն
ըլաւ կեփաա թըրնիկ վար իտի . . .

— Ի տեի էջրէ օլորազա , Տայաճ շախոզ օրա-
յա կիտէլիմ , մէ ինձու կիւրմաւտ իտե , Տէշ պիւր
կիւրմաւտ օլմալուզ , սնճազ իմաճա գափեփն
պիւր բարաւորն զըմամը ինձիկա իտե՞ք տըր

. . . Քիւրիտիկն հանրուտ՞ մէ սըր :

— Ի վիլէմ , ինձե պալունա :

— Չախոզ , էջրէ իտե . . .
Հմաւ պի գաշ տղըմ պաղըտա , Տախոյեր
մէ էփաւոր , բէնախիլըն օլ զայիթ գափեփն
հանրուտա պալարս . մէ Կիւրիզ մըլալար գա-
փեաւն ին թաճաա բաղաազ գարաարազ , գօ-
լալաա կէլիկիկ պիւր տեփի տար :

« Եա՞ բեաւերիմ , տար օրաւա . . . մէ կե-
ղեկե կեմաթը » տըր մըրգում Տախոյեր . մէ
բեմախիտ տօլմէտ Պաւնէրնիկն պաղըտեփն կե-
լէր :

Կայեկօծին խաղեր վերախի բնձնէրն թա-
լումազ քիբ գալը խալ . շէրէր Տեմ կիւրմաւտ
մէ Տեմաճ կիլ օլմար բնձնէրն զուզ , մէ գամէն
իտե պիւր գարա օլմար Տաւալիլէ , իտեմ թա-
րափնուտա պիւր նեփն շըգմար պալունաճաւ : մէ
պաւնճա ինչ բալաա պիւր բաղը տեփար կիլի
կորիլիշ օրալազաա պաշազ , կաղարա թարա-
փը տախի , տէլրէքճե տեփրէր ին մաճափազ
օլմաւազաա իտի :

Շիւղեճե վաղըմաա պիւրա կաղմար արմ
մէրնիլ օրալ , մէ պալունալար արգաւանաա
պալունաւազաա օտն մաճիմալ իտե , օլ տաւե
մէ յաւնէ շըգմը օլմաղն , տայիլէի ճըլալալէ-
ի լաղըտէլա թնիկը կիւրմաւտ իտե խալ Կիւրիզ
բնձնէրնիկն ճալնաա կաղըշաղըտա , պիւրիկն
պիւրիկն գարալիզ պալունան օտաւոր գարը
թարափնուտա արալըզ գաղմը օտն պիւր գարաւաա
իւրի , բեալիմէ պիւր բըլը վարալալտ օրալալան
կեփրի , մէ մաւաւաղէ տը Գարաօլիկն առճա
օլմալը օլմար կեփիլէ գաճիզ օլմար , իա-
փիթ տարմալմա ճաւա վարալ :

Բաւաաա շիւղեճե վաղըմ կէլալրտե , օտաւորն
իւրիտէրն գարա բեալիկն աղըր . մէ մաւաւա-
ղէլ տը Գարաօլիկ , առճա կեմալը օլմարա-
ղըտաա , Կայեկօ ին կէփիլալի կէ վաղըմ-
աա կէլիկիկն օրալալը կիւրիտե Տայաճ արգա-
ւորտա պալունաուզա , մէ կիւրմալ թալմաուզա
մաւաւաճ ըղըղնաա իտե , ճալալ տիարար մի-
շաճեալ օլմաւաղալտ օլմալը . Տայաճ , պիւր էտ-
րի թնճայիլը մէ պիւր Տէլիկիկ պիւրալի իւլ-
րաղիկն օտաւորն իւրի կիւր . . . Կարալիկն
կիւրմալը բըլը պիւր թարքնա իւզիլիկ վալ
իտե , մէ տըլալմ իւզե կեմաթը տեփն էրէր
բնձնէրնէլ տաղըն գօլար . . . Ի պիւրն պիւրաճ
պիւրէ իւրբըր . մէ տեփուտ տալա գալը . շէրէր
ճալմալմաճ տարմալմա պիւր աալմիւր , ճալմաճ ար-
գալունաա իւրիկն պաղմազաա օլմալալալա Ֆարիզ
ա : փեճճ իտե :

Հայ պալ քի Կիւրիզ , գօրգաւաաաաա նալի
Կարիկն իւրբի տալա գալմալը մէալտեփն
մէպի , թնքարտե ճաւա վարալ . մէ , տըլա-
ւաաա իւրիտէլիկն կիւրալըլաա , միտարի քիմա-
լէ կիւրմալմա պիւր սեա ինչ , « պէն Կիւրիզ
Պաւաւոր » , տըր :
Կերպունա սեփ Կարիկն գալալունա կէ-

Թիշր. վե մըգում անհետեւ, Մայրեւոյ կէ կեն. տի. գուն իմտիկի մասնաշաղկի տեր խաղըք իմտիկիտան. Արեգոյ կէ Տափառերին, Բող կէ Պանջը գուրթարմազ նիշնիլէ, մանա. թըրա կերպի օճաղարմը աղէն պուրար, վե տըրազայ քննէքէքէ գշար, վե մահիմայրն բըշընտա Արեգոյ րէք տեւա թմարը, վե իՏ իմարը կէ քննէքէքի աչար :

— Մամտաղէ. — տեր մըրումը կէ ասէլէ ա. ճէլէ սեօյլէլէրէք Արեգոյ. — սեր տաղըգասա. ին գայդ խանէք վազնիմիկ եօպար. գանիզ տը Մմարն փարթառ տեյիլ խիը, պեն վե րէտերիտ սիկէ գուրթարմայա կէլտը :

— Ինչէքքիւր իտերիտ, ինչէքքիւր, մնտե եօ Արեգոյ, — տեր մամտաղէ տը Վարտա. վի, սեր իմլաթֆիլա գու. միւտարի վե չի. բարմի. յէնիճիգա խոքե, լաքնի էվէլա մէնէրալ Մե մնտու քերթիմէրին գուրթարմաղարը. . . :

(—) Ատիտ նիշնիմիկտան տեր, մամտաղէ նաղըլ զի սիգանտե քննէքէքէրինն գանդէլէրի օյաուդուտ սիւալ խանէքքիտ :

— Պրիտի եք գամլընտ պաղէտն թարա. ֆա սյան ստ քննէքէ տեր, վե սիկէրի տախի, պիթնիճ գամտա. . . թա մնտու խոքիմու. զի տի :

— Ն յոյէ խե, անէրին տախի գուրթար. ճաղարը պի էլիմիգաճ տըր, — տէլի պաղըրը Արեգոյ :

— Լաքնի, շունու տախի ունտմայայրմ սիկէ սեօյլէմէլէ զի, — տեր կէրեւ, յիմիկ խոքե Ատրի. յի, — սիթինճ գուրթ քննէ քննէ քննէ քննէ տեր. վե շուրթըրտա, եարմըրտա օյան զիխտէլ. յին եաղըրնտա, խոքիլէրտան չոքմա, գայեթ մաղուն թնճմայար վար սրըլար, սնարը պա. թար, ինչէլի խա խանէլէրիկ նիշնիմի խոքի. մալ խոքիլտիկի :

— Ինչմամ, սիրունի գամլըն քննէքէսիկէ չոք. մալ ինն, ճարտան էլի տի. մարտիմն օյամաղ. շիտի սիկէ պաղարմ, մամտաղէ :

— Ող անճաղ օլ սեփիլիւն եպիսկոպէրի տի. շիմիմիկ, վազնիմիկ սղըճմադտա տըր. . . Լչիլէրի զի պա կիմէճք անէրի գուրթարա, պիկտիկ, պենն պենիմ ինն, սիր ինն կիմ տաճա զիյտե պուրտա գաղը խեմ, վաղիֆէ խանէք սիր շիլ տէլի տի :

— Խար, Մամտաղէ, — տէլի պաղըրը Ա. րիգոյ, — զտարը սեօյլէլ յարտուոյ զ, սիլն պու կիմ պարտան չոքմարը էլիլմիկիմտան տի. . . թաճմընտ սիլն պիտապեր պուրտ. տաղունու յիկէ մնիֆաթար վար սրըլար, վե պենտ օլ պապե շիտի պի էլիմիգաճ պուրտ. մաղարիմ :

— Ե՛՛՛ սեմ. բ խոքիլ յարտունու :

— Ողն օլ պապե գու գաւարտան զիյտե սեօյլէմէլէ վաղըն եօպար, լաքնի, եէմի սե. րիտի սիկէ, մամտաղէ. . . կէրիկը պեն պու քննէքէրնն տեմըրթիտան իրիտի՛՛ զըրապի.

լիտի. . . կիտիկ շարուճաղ քիլիւնիկալի կե. իրէրիմ. . . :

— Կաթիկէ գաճմէմ չե. քն յիկէ, Պա տայի. րէտէ գենտե պաղար փնտ եօպար, վե գա. րտ. յու տախի իւրթիմ գարայարալ, սայլմ տի. շարտան սիր զիլտ մարմազա սրըլար, իմտի տիմ քտի զի, գոյաճա տիարտան քիտի տի զըրապիլտիկի :

— Ու արատան ան տաղըգա կէտիլտե, սիկէ քնտիկիկ պուրթար իւրթիտան պուրարուլ, — տեր Արեգոյ : Չախիգ, մամտաղէ, ճա. ղըրամմազու օյամաղ սիկէ, վե սիր շու ին սիր. տէ շարգա սյանը, զիտ կիմէրն շիտեթն խոտաու պամը տըր : Ե իտի կէլիլտի պեն :

— Մանտի Արեգոյ, — տեր Վարիմ կէտիլէրի եալ իլէ տաղարուլ, — պենիմ ինն ի՛՛՛ մըրմէլէ իմմարնիկ շարեթնիլէ ճիւրաթ իմտիկիկին Ֆարգըտայարմ, ինչաղար, սիկէ կիտի, պեն. տէ տախի, ինտանիլէրի ունտմայաճաղ գա. տար սիր տաղար մէ սիր գուլիլէ շաֆըլէ վար իտալիկն, սիկէ իտաղ ու իտալմ իտերիմ. . . :

(Ն)Ֆ. . . կէրէք սիկէ վե կէրէք աճիլմ ճեմէ. րէնիկ, իրնիկ տախի, պենիլ տաճմն ան զիյա. տէ տիմ յաղ, վե ան զիյտե տաճիկ ճէլառ. իմտե՛՛նիկ (կիկիլէր իտէն, Ֆարիլէմ եօպա. տա գորգոյու պի թարաթ խեւ) . . . Պրիմ ինն, իրնիկ շաղըրտա տախի շի. բարմիլէմէ յարցոյու պաղ կիտի, գալիկէ պիտը փեթաճ իտիճի սիր շիլ օյամաղ. . . Լաքնի, քնճա ի. տերիմ սիկէ, էվէլա մարշալ Միմնուն քեր. մէլէրինն գուրթարմաղարճա, թէրըրտէ պանա կէլմ յիկի :

— Ինչմէմ իմտիկիկիկ մայեմամ սայեպիտե, օլ ինն պիմիլտե տայապիլիկիկ սիկէ, մամտա. ղէլ. պեն շիտի գոյար րէտերիմէ գաթիլարուլ, վե մըրում իլէ պիթըրտէ կէլի սիկէ պըրըլ :

Արեգոյ մամտաղէ տը Վարտապիկն կիտիկէ նախճաթարըր տէլիլէրի, տաղու կիտի, ինչա պումադա օյան մէտիտի սիվարը եօ. նիւտեմ, ուղուն վե գալի սիր սիլէն պիլմիտ րարշար պըր, վե զըգանտա. տա օյան ունտ գա. րնա մարտաղա սիրէ, տէլէմամիլ գոյուլ րէտերիմէ գաթիլար :

Արեգոյ թաճմա րէտերն կէլիտ, մաճա. մի տաղու գարմըրտա ճեման իլէրալէր ին. րուլէմիկ, մամտաղէ տը Վարտապիկն կէպի. նէ, մամտաթըրն պաղէտի աղաճար արտը. րտան չոքմա սիր առեմ գարմըրտը կէտիլիլ : յու գարմըր անէլ անէլ պաղէրն եօլունու կէտիլտե սանա, կիտիկ կիտիկ շիլիլիկը տը. գարտա գալի օյար : Վարիմ տի. շարի Տիրա օյարալ, մըրումա իմմալ իմմալ ինչէլիլէ, ինչի կէրտե եաթալ սեւ իլէ, Արիգալ շաղը. րըր : Մերում ճիւ սիր շիլ ինտեմիկ, շիւ. զի օլ վաղէմ գաւար, սիր ինչէճար տիկ սի. կէլգալի իւրէ, քննէքէրնն պիտիտ պոպարալ, տիլէրիմ կիտիկ տէլիլէմ. քտ, վե թէճամիլիլ

բնակիչք տերեւէլերին եազարձագտե կուլու-
նան րեւերին գազաշուշ գուլուճուր :

Ա Միւժտե՛ սան, գուրմուշուճ, գուրմու-
տուճ, — տեր մերգումա Միրգուլ եամաշ սեւի-
ն — ի՛նչն զե՛վայը շունդարն րե՛նձեր՛լերի
շունդար խիչիւր, նա՛, նա՛, աշպը դամաքի . . .
վէ շուտա պիրնմի գամաքի :

— (Մ՛ն, է՛նճատիւճն, տեր Տախտըր, լմա-
րիքի՛ կե՛րմէ՛ղ մերձե՛լտե սե՛վինճնտե՛ն նաչի
կարու, կարար սրբախաղա :

Վ է մերգում րե՛նձեր՛լերի կեղտե՛ն կե՛րմ-
յե գոշար :

— Չ՛ն, ի՛ն, չ՛ն, ի՛ն, Տէլէ տե՛փոր՛ն ի՛նչ խիչ-
լէր, տէ՛ն պաղըրըր Տախտըր :

— Ի՛վէլա պիրնիսի կարգալում պազալում,
շունդարտան պիրնիս օրտամ՛ն տրը, — տեր Մ՛կ-
րիգու, — գատե՛նա կե՛նիտիկի լմաճմայը պշու-
նա տիմարա տայաճարգտան սծար, պէն լմա պի-
րնմի գե՛ղան րե՛նձեր՛սին զատար եկե՛նիչեպի-
մէ քուճիւմ . . . շինքի քէք երբքեր տէ՛նյէ տրը,
— ի՛նի, չո՛ղ ի՛ն կե՛նտամըմ, պիր տե՛փա օրայա
եկե՛նիտի՛ նմիտի, ճամա Վուրուրուճ, վէ Մ՛ոյ
իւն Պլանշը խիչի՛լերն վերեր՛ք շաղըրըրն, վէ
գարշուք պիր ճե՛վազ ալողըն կիպի սէն աշաղ
րե՛նձին, վէ պիրկուտե՛ լմաճմայը լմա րե՛նձե՛-
րնմին զօլ տե՛փորն զատար կարար գարըր
ըրըր, վէ պիշալե շունդ տախի, իւղեքնտե՛ն
գաղըրը պիրէ, քենտայի աշաղտա գուլուր,
շինքի մերգումէլերն իրիտ տախի, Տե՛մ շե՛վք
տիրը, վէ Տե՛մա՛ ճե՛տաբե՛լն . . . շպտե՛, շա-
փուգ . . . ի՛չ կե՛րիկիմ :

— Վ է պատե՛նա կիտից մատմաղէ աը Գար-
տալիկ խըսա խոկրից :

Վրիցօլ լմաճմայը կարար գալորըրպատ, իւ-
թե՛նիկի կիպի վաշ ի՛նտրտե՛ն սծար, իւղըրն
չըգազ իւղե կընէ, Տախտըր տախի աշաղտա-
քի րե՛նձեր՛սին ճամբա Վուրուրուճ, երբքեր սե-
կե՛ շաղըրըր :

— Պէնիմ պէն . . . Տախտըրմ . . .

Ի՛ոչ Միմն Տաղըրաճե՛ն զլ օտտա տուլուն-
մագտա խաի, Պետալաճմ շունդ, զըրգարտա-
շնտան պրը տիւճտի իւղե՛րն կիրիճմայը
մէ յուտիյե՛նձ օրտաղն, ըրըմճմայը րե՛նձեր՛մտե
եանդ գալուտմագտ, վէ կեղտե՛րն սպա ոչ-
գու կիրմտիկե՛նտե՛ն, աղայա աղայա երւզ ետա-
տրգարն ըրտմճագտա խաի . . . Տախտըրն
ճամա Վուրուրուճան Տուտէ կէլն կիւրիւրա
իւղեքնտե՛, էվիկա գորգուտման տիմերմէյ-
պաշար, պատե՛նա Տախտըրն քենտայի մա-
լե՛մ, վէ քէք սե՛վիլիւ օյան սե՛սին ի՛նձիտի-
կե՛նտե՛ն, մերգում կե՛նձ գըր կամաղը իւղեքն-
տե տիրն վերըր, վէ ի՛նձիտիկի սե՛սերն պիր
րիկա օյամաղը լմաճըր ի՛նձի յը՛կե՛նիլէ տիր
կիպի, էկերնյէ ածըրը օճաշուրուր : վէ պա-
տե՛նա պէյաշ վէ ուղուն կի՛նէլք եմճարտին
սարըրըրը պիրէ, պիր ստայի մեւըրե՛նիմա
իւղե րե՛նձեր՛յե գոշար :

Ի սքին պիրտե՛ նախէ՛նան . . . վէ մերգում
տաճա րե՛նձեր՛սին ալմաղ իրպարնե՛ն նայիլ օ-
լամաղարն, իրի տան գուլուն սե՛սիյէ պե-
րապեր. “ Գարսոց . . . Խըրըր . . . ” սե-
ւեր տախի ի՛նտիր :

Օ՛ն Վալըր Եպրիկ, տիւշար տե՛նձե՛մ օյարազ,
պուճ կիպի տարա գարըր, կեղտեքն մարնա-
լարի պիր Տախտ րե՛նձեր՛յե տիրը, վէ արդա-
սինտա մաճիմարն ըրըրըր, գարնաղարըր
տարե՛նտ, պիր շօղ տաճարն, պիր պիրկերի
իւղեքնտե՛ն Տիւճում խոկրէք, երկիճից շեքի՛շ-
տիրքերն կե՛րտիրտե՛ն պաշար, Ի՛պառ — լու-
նան զազայնար զազայնար Տախտարն իտե,
պիր տիւճի՛ն պաղըրըրմագտ օյան “ Գարսոց . . .
Խըրըր . . . Գալիկ . . . ” սե՛տարընտ
տաճա պէյաշե՛ կիմարնա արս ի՛նձե՛կ պաշար-
ղն տախի ի՛նտիր :

ՕՆՈՒՆՃՈՐ ՓՈՒԼ

ԵՆՎՍԻ ՄԵՎԵՂՆԻ ԱՇՏԻՄ

Սէնիմ — Մէրի մանամըրընտ շու պաճար կե-
ւն Վուրուրուճար Վուրուր կե՛նիլտե՛ն իրի տա-
լամ գատար պատե՛մ, Ի՛տե՛ն իլէ քէք (Տար) ա՛-
լիկրնի, մուգտաճե՛նա զերի սեպղամ ի՛նձ-
միշ օյան, վէ Միլիեօ — տէր — Խուրե՛ն նամ տօ-
գայտա քեպնիս պուլունան պիր մայաճաճմ մա-
Տէլիտե՛, պուլունագտ խոկրը, Պին սեքիլ
երւզ սճուզ սե՛նեթ ի՛նձե՛նալու ի՛նձիլունտան
պերու, քէք ա՛լիկրնի, մուճագալմ տարե՛նձ-
տե օյարազ, քե՛նտի Փերիկեքնտե՛ն տիր ի՛նձիլա-
տիյէ, ճե՛միլե՛նիլերնիս րե՛տաՓէլի կիպի լմէլի-
մեր, քիւլիք, վէ լմաճիրումըր տայիտե՛նի,
մաճէլի մէջուրա նաչ ի՛նտիրմիշ խաի, վէ
մերգուման շու Տարե՛նի, երի պատիլիմ
մագրուն պուլունագտ խաի, շինքի, Ի՛նձարա-
սին վազիճիտե՛, մերգուման միւճիմերէմ րե՛տը-
լերէ, պէնն վէ միճաննէ ի՛նձ օյանմաշ օ-
լան պիր միլիկի՛Փ իրաճիմիկե՛նտան, շիւրի-
մէնի Տախտ : Տե՛նիկե՛նտան, լմարա օյանմայա-
րը ի՛նձիմալի գորգուտա, քենտայէ շու պարճա-
նու լմէ՛ֆիմ զըրմագտան խաի տէ՛նյէ խաի (1) :

(1) զու զորոս պէճուտ խաի շինքի 1832 սե՛նեթ
չուրաքըր իրմ ետաճուտ, Գալիկ — Գալիկ նամ շա-
ղե՛նտան, շու աճիկերիլք օջանմագտա խաիէր (Սե-
տան պերու օն իրի սե՛ն տիր) :

Մ. Գարիկի 1832 սե՛նեթտե՛, պեր Տարե՛նի
մաճիլանիլէ իրմ իրապ պերէ, ետըրըր պեր զու սե-
նէ գարճե՛նտ, շունտա տարը կե՛նտիւն վէ սե՛նեթ-
ի՛ մերգում Զուտայի մաճիլ օյան իւղը
նարմաղ (Շունըրը մե՛նեթի) օրոյալ տարմագտա,
պիր միւրե՛նտիլ տարմաղ իւղը, մե՛նեթի մե՛րգում
եանի իւր — ճատտե՛նտե՛ քեպնի օյան սե՛պա, սա-
րն ալմարաղ, Սէնիմ — Խըրի (Էպրն Սուրը) մէ՛պի-
յէ լմէն (Փարսունիմն) ի՛նձ օյանմաղա գարա

ատա խորհիմ, ևսնի արևմ.ք խոմերիմ թի, կքի կհեման սեբու. Մորոզ պարասա պուլունմագ. տա սոր :

— Լճախոյ, Մորոզ պարասա, էջըն՞ օր, — տեր ապղէ ալ կիրենի ինչհայր իւզը, — Պեն մերգում իչին, Լճանես իչ Սիւրի թմեր իմ. արեան սանրա, Ղենուց թարափրնա կիմմ.ք իւզը, Գրիպարեանս պիր էմր պուլ. արը գլ. արասան պուլունմագտա խաթ՞ : Պու. Տենկեամ. Լճիման իչ Լճիմանտա բլք Փայտալու պիր վարթան օլապիլը խաթ . . . զրա բրթնեման. ար թմէլիզ օրունուց իչ զապագա կելմ.քտ Օլ. սուգարբնան, գամօլբրբէր գարը պիր Ֆեսառ գորարածայարը գորգուլմագտա արը :

— Պրե. յուլմ, — տեր Բառն, — Մորոզ քեն տի նիկնիլին, պաղը էսպաղը մայաստէյէ՞ մի մէպի թէպար իմմր տիր : Սուրեթի գա Տրեւալ, իւրբաղ իմտիկի էսպագա, իչ պանտ սեպլէտիկին : Նապան, պարասա իչճարը Տրաներ իչ մարի. ֆէթ իտճեր իմր :

— Կտըլ պագայմ, — Մերգում Լճանան կէչից կելմ.քտ իչեն, թեանթրունմուն պիրիսիլէ, Լճորմ. — Սեն. — Մար. թեն իմանթրունտա իգճար իմրանմ իմմ.ք իւզը մագալէլէյէ կիրեմիչ, իչ թմերլիք կմտիկի իմրմ թմերմպէ կիւրեք պիր Ֆէլյանն գա. պուլ զունուգուն կորոս.քուն, պանտ սեպլէտի. կինն նապան, բետա իմմ.ք իտճէմ յոյ, բու. յի մուլափագամ կտաթերմ.ք իմճնիլ իմմր տիր :

— Իքը իչի, — տեր բեր ալ կիրենի ումուղա. բնը սիլքերէք, — Լաթն, ուփաճըք քիմայար սաղթմմարյա, թէս յիճիլ իչ բեիմիլը սամ. մարյա, իչ բեպաղը Ղենուց իչ Պրմաներ թարափրնան տնտար իչ ճահիլ է ճալիկեր իւզերինն ճար օրան քենտի թմսարբերիլէ, փարստէ իտճէկ իտաթմտէն տաճա ղիյատէ պէտր.ք խրամթեր իմմր օլաճարը շուքճանն արի խաթ :

— Մերգում ղիմի տաղտառ պերէմքտ, իչ պերպիրենտէ տաթի տիլ կիպի իւզանտուտ պիրիտի օրունմագտա արի. իչ նիլթի տաթի, Օլմը մի.ճմերմիլինն ամից գուլարնտան պիրիտի պուլունմաչ օլաճար ճիճեթէ, պու կիճէ պիր տեփա սեպիլ շերփիլիլը պուտ իյլէմք իգպալինն նայիլինթեմտէն իւարեթ պուլուն. մագտա արի :

— Սիւմ.քնի տիլիլ տիր . . . միւ.քնի տէլիլ . . . Պու կիճէ նէ գատար շոք մէլզուլէլթիմիլ լար խուկին, սիլ պիրիտիլիլ, . . . Սեն. — Գրանտուտ սաղտընա կիպիտի՞ :

— Լճիլէն կիմարիք, Պերմի իմմիլար Լչէ. Տաւտիլէ, քեանիլիլ թարափրնան իմմար կիմ. միլարի : Լարն կիւնարիլնն սասմ արմարն. տա արիարճարը կելիլ, էրիպիլը օրան գա. բու.յու սեպլէքեր տիր, սիմ.ք պիր իլ, մէլզ. պար խանն, կիլը կլն սենտէն պերու, իչք

տեփա օլարագ ալըլըլը օլաճար արը :

Իքը ալ կիրենի պիր ճիւզ լաղը թէլէլէք. քիր իւզը գալը, պատճա. Բոտնն տեր, Վչըլէ պիր մագարբըր սաղթգատան պիր կինն էլիլէ, Տրե. կիր շիլ ումուտըմարագ, Տրե. պիր շիլ տեր խաթըր օլաճարը արը : Ս. Իչեն. բուն քիլիկիլթիլնն տայր օլաղտ, օրունտան կիլը կլն սեն էլիլէ, Ղէմիլինթիլն քիլթիլ. յիւտէ միւնտերիլն օրունտան ճիւլանն սարեթիլ. նի օրունտայարը սիլ պանտ պագայմ :

Ելաղըր քենտի Տրե.ճերթիլնտէն պիր ճիւլ ա. լարագ, շու սեմիլքի սարեթեթ պաղար օրու. մայա :

« Թա պու կիւնտէն, 19 շուպմ 1682, պաշ « սիւրբերթըր մի.ճմերթմ բետեր Լչէքանտ « Պարասն շու սեմիլքի իմմարթմը, շու « Ի. « Էրատէ ճարթն ղիւտէ պիլաւ օլաճար քք. »

« տեր Ֆեարյա պիրլթաթէ կէնտերթիլ խաթ : « Պիլթմ բեւալթիլն պիրիլնն Տաղըր պու. « յունտուգու Տայտէ տեւիլն պիրիլնն կելր « իքն, գայեթ կիլն պան պիր շիլ էղար ի. « սիլ խաղեր միլմտիլ լաղտա կելմր տիր :

« Ս. Մարիլա ար Իչնրան, բրթնէտան « մէլճէպիլնն պուլունմարյանն էն ղիյանէ Տէլ. « պիլմէկիլ, իչ էն ղիլաւ Ֆեստաթիլը պաշ « լարնտան, իչ աթիլ ճիւլիլնթիլիլն էն պիւ. « յի.ք տիւճնէլթիլնն պիրիտի օլաղու լաղ « տրտէ, սիւլաք իմմ.քտ օրունուց ու մէք. « բուճ տնիպլէլի սեպլէպիլնն, կիլալ ու էմ. « լաթնինն գալթմ ու թէլտիր օրունտար գորգու. « սունտ մէպիլ, իչ սնճար կելալ ու կելաթիլ « գուրթարագ նիլթիլնն, սարեթիլ գաճիրէ « տրտէ արնտարագ օրունտար, իչ կելարնն կէ. « լի.ց, Իլիլնթիլնն գու.ճարնա սղըրնայա գա. « բար ղերթիլ խաթ, Տայ պու քի ճիւլիլնթիլիլն « տաթիլ պուլունտան ղիլաթմ մի.լիլնթիլն թա. « յափրնտան կտաթիլնն սեպլէլէն նապան, « սիւ.թ Լչէքանտ իմանն կիլմտիլ խաթանն, սու. « բեթեթ օլաղուց, իլա մէլճէպ մագայր պիր « Տրե.լիլնտէն նաչի պուլունմագտա արի. իչ իչ. « ին մերգում յափրըրնն էնպու ու էնպու. « Տալմթիլա գաղթըլը մա սեպրանմիլ Լաի « Տաղթեթիլիլ թարափրնտան գաղթմ ու ղատ « պիրէ, բեւաթիլնն իտէ, կելմէլէլէ գատար « քիւրթաթէ գարնտընա Տրե.թ օրունուչ (1), « իչ մերգում մէլզար իլանն իւզերինն քեն « սու. քենտուլն թէլիլ իլէ, օլ ճէպտան գաբր. « թուլմալ իտէն, շու ճիւլիլնթիլն մէքրու Տրե. « մագայլիլ օլմագ իւզը խաթի, լալէտի գա. « Ֆեարիլ իւզերինն սիւրիլթիլնթիլնտէն սն.

(1) Օն տեղադրմիլ Լաի գաղա մագաթմ, շոք տեփա ճէպիլ օրունուց Տայտէ, Թէքարն գաղթըր քիլթիլնն բու.ճա. իտնն բրթնտարագ, տայմա բիւ. բէլէ կէնտերթիլ խաթ, Տայ պու քի սաղթ օլաճար Ֆէլմանտա բաղմն, կիլն Գրանտուտ գաղաթ բրթ. թէլտարայ իտէ, գաղթըրնտար գաղալ, օրունուց, լալէթէր գաղթէր իւզերինն սիւրիլթիլնտէն սն. տա. շիւրթ.ք քերթերէր էնթերթիլն ամբլըր խաթ :

11 րա, շէօրիքէր քեօրէքրէրի եօղէրնն ա-
11 թրիւր սոր :

11 Իշգու եզիէա իծրասը լազո՞մ կէնն խու-
11 սուստան սօնրա, իէրուտէ ձեմիյեկէմիօղ հազ-
11 դնուա, մէնփասմը քեօրէքրէրի մուճող օյաճազ
11 օյան եօրաք խուսուսուա կէննիւր տիր :

11 Զառմէլու գրալուրը մտեօրտիւնա՞ն Ի ուի
11 հազրէմէրի, քիւնեմիլ վէ խուսուտիյէ ձե-
11 միյեկէմիօղ հազգրնու տէրքեր սօնր րէչ-
11 տէրանէ մու հազգրն վէ ուգուա իյեկէմէրիս :
11 տէն նաչի, մէրգում սիւօր Բէնրանուն մեղճե-
11 պիմիղէ օյան հազարէմիսի վէ տնիսիղիյնիսի
11 մէյաանէ չոգարմազ զըմընտա զուհուրա կէ-
11 միլ օյան հայրէմիօղի վիր միւքեմփա՞մ օյա-
11 բազ, միւսատերէ օյանուն եմիլալ ու եմիլաբի
11 պիղէ իհաս իյեմիլ տիր . .

11 ԳԻՐ ՍՈՐԻՔԻ ԳՎԱԿՅԵՍԷ սալոզըմը
11 մալիմմա թէզփիգան, շու միւսատէրէտնն
11 (գալիմ իօր), վէ պիւնեմալէ Ղէմիյեկ-
11 թիմիղ հիւքիւնուն, քաքիւնուն Լեն Վրանն :
11 սա սօգալնուա քեալնն 3 Նիւմըսլա միւ-
11 բազգամ պիր խանէ իէ, կլիլ պին լիքստան
11 միւքիմիլ պախիր պիր մեպիալ տիչուտա գալ-
11 մըլ, կանի գալըրըմը տոր :

11 Ը եօլէ քի, սաճա եմիի միւսատերէ իծրա
11 օյանմալաան կվէլ, կիլա սամըմըլ սըր կի-
11 պի պիր սաթիմ թաթիլ թուճուլարազ, սի-
11 կօր Բէնրանուն պիր սօսմուսուն իալէրնն Ֆի-
11 բազ օյանուլ տուր, վէ պօս պապտէ եսէֆ
11 օյանմազ երիտէ շուրաս տոր քի, մէրգում
11 իւլէրնն ֆէրազ օյանուն քիւնուն, պեղալէմ
11 էլի պիր գամօլիք տիր, տիմք տիր քի, մէր-
11 գում ալէշիւնէ մուսալէլի շէտիտէ օյանն
11 մազ միւսիյն օյանայաճազ տոր :

11 Ի սքին թէչքքիւր օյանմալ տոր քի, սի-
11 կօր Բէնրանուն մէրգում սօսմուսուն, քեմտի
11 սաթիմէքալըղնա հիւտտար օյաուլու տէր-
11 քեար օյան, Ֆիգամ Նիդամն թուճուլամա-
11 յան գապահաթիւրնն աճքեամընճա, կանի
11 սիւօր Բէնրանուն սօն միւրալալըր իզմիլալարն-
11 ճա, խանէլի մեզպուրուն գարուսու եօրիլիւիշ
11 օյուպ, թա կիւղ կլիլ սէնտէն սօնրա սը-
11 լաճազ տոր :

11 Զալ պու քի մեզպուր էլիլ պին լիքա, կիւղ
11 կլիլ սէնէ խիթամընա սիւօր Բէնրանուն պեր
11 հայաթ պուլունան սիւլիլիտի պէնիւնտէ թազ-
11 սիմ օյանմազ մազաթիւլէ, վէ իլէթթորիլուպ
11 պիր մեպիալը ձէտիմ գըրընմազ Նիլէմիլէ,
11 հալաա պու կիւն վէ պու սասմա գասար, է-
11 սէ ֆի խեճէք շէչ, նամալու՞մ գալիւր օյան կեր-
11 լերէ վազ, վէ կախոսա տակէրէ թէկիւմ վէ
11 իհալէ օյանմալ տուր : մեպիալը մեզպուր իտէ,
11 օլ վազմէ գասար, հէման զըրզ վէ կախոսա
11 կլիլ միւնն թուր շէհրի (1) լիքարնա պալիղ
11 օյանմազ տոր :

11 Կամալու՞մ գալիւր օյան սեպեղէրէ մեպիի,
11 հէր Նէ գասար մեզպուր սեպեղէրի պիր վա-
11 սիյեկէմմա՞մ տէրուննտէ զէքր ու պէյան իյ-
11 էմիլ խեանէ, սիւօր Բէնուն, Վրանստան
11 գալիւրուլ, վէ պիւնիւն Լվժուլաան թարա
11 օյանմալ օյան ֆաթիլկարնուն, մեպիալը
11 մեզպուր էլիլ պին ստեա լիքա ներէլէ վազ օ-
11 լունտուլուն սէլթր իլէմիլ տիր, վէ թէնտի իր-
11 սրիարընա իտէ, գիւրիլէկէմէրիսի չօղալարազ,
11 գարընտան գարընա իլէրու կիմիւքիւնի, վէ
11 իլէրիւնտէն, պեր հայաթ (սաղ) պուլունանայար,
11 նրն, մեզքիւր կիւղ էլիլ սէնէ խիթամընտա 1832
11 սէնտի շուպիթ 13 իտու, Լեն Վրանսա
11 սօզաղնուա հազր պուլունանայարն թէնպիհճ
11 իլէմիլ տիր : վէ շու թէնպիհի ունտուլալարն
11 էնն սախի, հալ ու մեզգըր նա մալիմ օ-
11 լուպ, ֆէգամ՞մ տէրքեր օյան ալեմէլէթիլէ
11 մալիմ պուլունան պիր սասմա, իւղէրէրնտէ
11 օլ միւրաք վէ օլ թարիլն կաղըլը օյաուլու
11 հարէ, թուճան միալար կարորարազ,
11 քէնտի ֆաթիլկարնուն պուլունանայարն պէ-
11 ճէրիւնէ պիրիթ թանէ վէրիլէմէ ճիմիլ ու
11 իրտամ օյանմալարն իհալէ վէ սրալըլ իյ-
11 լէմիլ տիր : քեղալըր սեպեղի նամալու՞մ օլ-
11 սուլու թազտիրտէ, վազաա պուլունան սախի
11 Նիլէթ ու մազաեախն Նէ խուսիլ, վախիլէթմ-
11 նամէտն անլալըմալաա տոր, մէրգում տիղ
11 գամա շալան սուրէթնն պիր թէնպիհճ տասն
11 իմիլ տիր, շէչլէ քի, միւրախօր օյանարն
11 քեալիթիտ, շէտէ կիտիպ, էեզիմ մեզպուր
11 կոլէտնն ելիլէճէ, մեզպուր խանէն հազր
11 պուլունանայար օյորճու պուլունանաա տոր
11 կօխա հիւ կիմիւսիլի, վէ կախոս թարա-
11 ֆընտան պիր վէքիլ կէստարիկի սուրէթտէ,
11 միւրախօրալաա տիւլէճէք տիր :

11 Լէրգում քիմ օյաուլու նամալու՞մ օյուպ, վէ
11 մեզպուր միտալար Բէնրանուն ֆաթիլալար աղալա-
11 րնա սաղըլմ մայա կիտնէ առեմ, օթուլ կախոս
11 օթուլ ալթը շաղարնտա լէճճէտնտէ սաս-
11 րը թէքրեպիւր վէ մաշընպիյեկէմի տէրքերա,
11 վէ ուզոն պոլու պիրիտի օյաուլունան պազա,
11 սիյաճ սիյաճ, վէ սըզ սըզ գալալըր իտէ, պիր
11 սուրէլիթ գարիպէտէ պիր պիրիւնէ պիլիմէք-
11 տէ, վէ քէնտուտի սախի ժազլէթ թէմիլէ օ-
11 լունմազտէ իտի : վէ մէրգում, գալիլն օուլի
11 գանն օյանտուլունա նազարնէ, գուտուրնէ
11 միւնհարիլէկէմ թարաֆտարըրնտան, վէ
11 միլիթմէֆիղ լէտիլ Գալալըր րոթմէսմանալա
11 րընտան պուլունանու թազալարն, շալէլէլէ-
11 տէ շաղալան վէ խաթարնիլիլ պիրիտի օյան-
11 րը տոր :

11 Լիլէլէ պուլունարանն Նէչէթ իտեր քի, մէր-
11 գում բալիլը թարաֆընտան, պիր սուրէլիթ
11 հիլէքարաննտէ, նամալու՞մ պիր առեմ թէն-
11 լիմ օյանմալ օյան շու մեպիալ, օլ րուհա-
11 լունմազտէ : վէ քաքիլ լիքստանուն պէլ ֆալաա պեր
11 ֆալ քիւլէք պուլունանալ իտի :

(1) Թուր ֆրանսանի պիր մեթիլէթի օյուպ, էսկի
զէմնտա օրտաա սախի ֆրանսալ լիքալ տոր օ-

« մուգ կնիքի սեպմեքակ օրտուղումուց գրաւորուց
 « Թարափրնոսան պիտէ իհնա գրընմըջ օրան էմ.
 « վաղ մեզուլմասան խարինաւ գալմըջ տրք.
 « վէ պու իսէ պիղմի ինն պէգայէմ պիւլիւք
 « պիք գարար, վէ պիր Տիւլլքնալուք տիմէք օլ-
 « աուղունասան, էկերքի շինար մուլափնագ օլ-
 « մագ կիւք տախի, Տէր ախլի իսէ ինչուտե
 « գարարք մեզուլուրան ածարնը շըգարմայա, այ
 « ու իգամա իմմէլիլիլ :

« Մասամ քե ձեմիլեկմիմից, ձեխալը ւա-
 « գըն վէ — ԷԷԷ ԲԷԷԷԷԷ լուխի ու իսայէկի վէ
 « ձեխալ ու աղամկի սայտիտե տաղըմագ, վ-
 « զեվալ պուլմագ պիր ձեմիլեկմ տիր, վէ մա-
 « տամ քե տիւնասըն Տէր թարափրնոս վայիչ-
 « չեթմիլ, վէ մեմուրնի սայրեթիլ պուլունմագ-
 « սա տրք : տիմէք տիր քե, պիղմի ինն, Տէր
 « Թարափր ին տերքար օրան միւնասեպմիմիլ
 « մարիլեկմիլեկ, ին շնտիտեն պէտեմ, աղա եա-
 « գարարնը վէ բիչըկնիք պրազմայարագ, ինն-
 « բան ֆաթիլեսարն, գարնոսան գարնա գօլա-
 « լամագ բէք գօլոյ պիր շէյ տիր. վէ պունասան
 « տախ մագսեմախիլ, ին եխզ էլի սեննին
 « ինչեմիլնուտ, պիրբմէք օրան օլ Տիասպըզ
 « մեղալըն, թագօթիլ սասմիլնուտ, էպիլ իա-
 « յիլիք վէ գատարըզ սեպէկնիւտե մաՏրում
 « գրընմըջ պուլունուղումուց պիր ալմի մի-
 « բասա, Տէր շիպարնուտ տախիլ օրմաղըզ-
 « սաս իպարէկ օրմաղ տրք, վէ շու մագ-
 « սեպե Տուսուլնի ինն իսէ, Տէր նեկ թարից
 « ու թեապիր իսմիմըջ օրունուտան պաշգա,
 « իլիլիլա իմտիլի թագարթուտ, Տէրլու վէ ձեպը
 « տախի իսմիմըջ օրունուտ տրք, շիւրքի, օլ ի-
 « քնիճի տեֆա լաթիլըզըդա տիւշիււշ օրան ի-
 « սիւտըղն վէ տն ու մեզէպ տիւշմնինն,
 « պիւրնի խապակեքնարանն պիր թարից ին
 « շարըջ օրունու պիր մեղալըզ միւլէնարըթ
 « պուլունասարն մուլալիլեկմիլեկմ գարը, ի-
 « յերուտան ինքարը լաղմ կէկեճք մուսմալսմա,
 « թապիլաթիլեկ, . . . ձեմիլեկմիմից մեճպուր
 « օրմագ տրք. վէ պու տախի, նիճպէկմ սաՏիՏ
 « տիր քե, ձեխալը ւալց թարափրնոսան պիտէ
 « լալիլ ու Տիւմիմիլ պուլունուլըջ օրան էմվալ
 « ու էտիքնիմից Տեփը ու վիգայէ իտիլ, վէ
 « գարարըզը շըգարմագ ինն, շիւրքն էրուն
 « կիլն Տէր նեկ թարից ու թեալիլի ինքա
 « իմմէլե, մեզուլեկմիմից վար տրք :

« Ս է պունասանու նեշեկ իտիլ քե շու մեղ-
 « լալ թէրմիլնի պիլե իտաւ վէ թեպեմ գրը-
 « ննմագա գատար, իննրան ֆաթիլար, օլ իա-
 « ֆըջը Վայէնին զերրեկմիլեկ կիպէ, տայիմա
 « քիլեպեան մըրուտա վէ մեմուր սայրաճաղըն-
 « սաս տայիմա բիչըկնիքն կիլիլեթք, Տուսուլն
 « վէլաստէ կեօղետիլեկերէ հեճմիլեկմեման տիր :
 « Ս է պունասան տախիլ սիմուտէ կեմեթ ինն,
 « թա պու կեպեանն պագայարագ, լապիտա
 « սուրեկմալ օլուու գայտէ, մեզուր ֆաթիլ-
 « եանըն Տէր պիր աղալըզն, ալմիլեկմալմ աՏ-

« վալ ու Տարաքաթը թեփեկն ու թեճեպիտի
 « զաննուտ, խասեկմէն պիր մեճիւ թեճեթիլ վէ
 « թեթիլ օրունուտ տրք :

Քատն պուրնուտ օրունասըն պիլիլիլ, վէ
 բեր ալ կիլիլեկն տիր, « Բիլըզ պունասան ա-
 շաղար. 1682 սենսեմանն ին պու կիւնէ կե-
 իննէլե գատար, մեզուր ֆաթիլա Տարաքաթ,
 Տէր սենն թօրունըլըջ օրան մալիմալմ ու վու-
 գուֆիլեկմիլեկմեմ իպարէկ պուլունուտ տրք,
 վէ գանն իտերիմ քե, « Օտմը միւճեթեկերն
 պուլարըջ օրունուտ պիՏուտէ պիր շէյ տիր, էպ-
 լե տեթիլ մի կեփնտիմ :

« Ի վիլեկմ բեք պիՏուտ. — տեր ապպե ալ Վե-
 թիլիլ, — պու նօթմա, բէլիլիլեկմ Տարի բեք միւ-
 թեմալ տարեկմալ տերճ իլեմէք օր. . . : —
 ՊասեՏու մըրում ճիւղմէ միւքիմ իւրըն
 սա բուտգասան սօրա, պիր թեթեպիլիլ մա-
 զաքիֆարանէ ին թեթարթէն բըլամ աղալ պիր
 լէ, — պիր ձեմիլեկմ, պիր գարար տեվալ իտիլ,
 վէ Տէր պիր շէյ տայիմա պիրիտէն տիլեթիլե
 թեպեմ օրունուտը կիտեր իսէ, նե՛ պիլիլեք
 գուլիլեկմ ու գուարթեմ բեյաս իմմէք տիր. . . :
 Պերեթեմ վէթոն, պունասան եխզ էլի սենն
 էվիլ, ձեմիլիլեկմ քիլիլիլեկմ գայտ օրուն
 մալ շու նե՛նպ. քե . . . օլ վալցմասան
 պերու, մեզուր ֆաթիլա, գարնոսան գարնա
 սիլգաթմ ու նալարեկմ թաՏիլնուտ պուլունուլը
 տրք . . . մեզուր ֆաթիլա սիլեկնիլիլ սե-
 պէպիլնուտ, քիլիլիլ արըն Տէր թարափրնա
 սաղըմըջ օրունու Տարաքաթ տախի, ձեմիլեկմիլիլ
 տայիմա, վէ Տէր եկարէ տօրթի կեղ իլէ կե-
 զեկմէքան տալա սուր օրմալըջ տրք : . . . Վա-
 սըլ քե եարնուտ, շու զայիլեկմ վէ տեֆաթիլը
 սեմերիլ օրան, վէ աղալնու ճիւղեկմեմ նեվա-
 սան պիր շէյ տրալ, Տալ պու քե եխզ էլի
 սենն միւտեկմիլնուտ, պիր գրըլիլեկմ վարտա-
 թիմա միւշապիՏ պուլունուտ զեմիլիլեկմ մալիլ օ-
 լաճաղըլ . . . : Ի վիլեկմ . . . շու իգայէն տայիլ
 օրմալըզ պիր, շիւրքի, պեմիմ իմիլատարմա,
 Տէր պիր շէյ տայիմա Նիզամնա գայմըջ, վէ
 Տէր պիր գորգաճաղ բեճէ պրագմալըջ տրք
 . . . : Վեգաթմ, եարնըջ պիր շէյ, զեյաստիլ-
 լէ զիՏիլեկմ իլիլեկմ տիր :

« Իսնպի շէյ տիր օ, — տեխի սիւալ իտեր
 Քուտն :

« Ե ա թեճի եերեկ, Վէն — Պրանսոս սօգա-
 ղընասթի կիլն պերճիթիլնուտ, գաթմն պընմագ
 շալըջնալմ վուրըլիլեկմ Տարաքաթա տիւշիււ-
 մէքալիլ : Ս էրաթիլմ էմ մաճիլիլնէ պիր
 տեֆա թեճիլիլ օրունուտ մալ :

« Ի վիլեկմ օրունուտ :
 « ԻՏ, նե՛ լալ վէ նե՛ սեմեր :
 « Էն, պու տեֆա տախի, թըլըզը տիլեր
 տեֆալար միլուտ, մեզուր իմիլիլարըն իտա-
 նընուտ պիր լալըզըջ պունասանը տրք, Տեմու-
 գաթմն մըրուտ օլ գատար իմիլիլարըջ տրք
 քե, տալեկմ պիր շաճուք Տայիմա պուլունուտա

արք. վէ զարքոք տակի բնասուան աշար դաւը պիտ Տայտե տէյի տի :

— Կէն. — տեր թէքարտէն բեր տ' Լյկրինի. — չու Սեն Պրանսուտ սոգարնտորի էօրփիտիւ զէ գաւրասարնիւ զյան խաննին պէքօրիկ յինն, մեր գուտ Մամուէլ ֆամիլարս ի Տակսինտ օյարագ գարնան գարնա սիտիւրի կէլտիկինի տի շինն տի. բէն, շինտիէ գատար պիտ Տիտստոլ մեղալոյ օյնու զյան դէննինիտուն, սիգլամ բէն տիլէրի իտե ալէթիմօրի կեննէլտար պուրուն. մուշ օյտու գարն Տարտ, պիտալեր պուրունաւըրը զմերնտա, պիտ տիլլիւ բէնտիտի իտրեալի իտէմէ. բտէլիմ :

— Օտմերնոյ կէօրփիտիւ կա — տեր Բօտեն պու բէլլիլէթ Տագրնտա տեր բէնար օյուն մուշ օյան իլլաՏամա նաղար, 1682 տէն. սինտն տերու, ձեօրլիլէթ մատու ի մեղպուրէ. յի տային վէ տիգլամ ու իլլատամար բեալիլէ իւղը զօլլալամագուտ պուրունուշտուր : Բէր Պուրանուն բէնտի նօմարանտա ալամուր օյտու. զու մատու զմերնտա պար զուգուրիլլէթ թաՏ. սին թէլլիլէրի պէսին, վարլմ վարլմ շոգրշոլ միլ իտեա, Տեր տէլլալունտ տակի, օլ Լէ-Տատ սիգլամիլէրին Տիլ պիլիտի, տիլիլոյ կիպի սիւ բիւթ իմ մ. բտէն պաշգա, պիտ ձեօլլալ մեր մեփիլ օյտու գարնտան, Տիլ պիտ շէլլտէ իտ պերտար օյնամալարը նէլթիմէսի Տարլ օյնուշ տար :

— Իլլթ պանա տակի իՏթիմայն իտրիմիտե տիտ տէլլի կէօրփիտեն տար օյարալ արք . . շեն բի նիՏայեթ . . չու Մամուէլէրին աժարար, պուն. տան երլո կէլլ տէն մուգատուտ, խանն ի մեղպուր գարատրոլըր զագրթտա, ձիւմիլէթն Տարլ պուրունուշտար արք : Տեր բէնարտէն ալլալարըրնա նաղարն, իլլ Մամուէլ, Ս. Բենրանուն կա կենիլլէթի պիտ տակի իտիլ, վէ կախտա իտրամիլթարը իտիլ : Տիլք տիտ բի, մերգուան Տիլ պիտ շէլլտէ իտպերտար օյնա. մար իՏթիմայն տէլլ տիտ . վէ պիտիլլինի բէնտուտեն տերալիլէրէ տէլլիլէթ օյնարլլա, ֆամիլարար պէլլիտն շինտիէ գատար տէլլամ իտիլ կէլլիլ օյնարտա պի կէլլիլլաՏ արք :

— Լկրին գուրարնըն ձեալթիլթին մարուր պուրուր իտ, ուֆաճը պիտ միւթալամ վար արք պու պապուտ, — տեր Տագիբանէ պիտ տէլլէ իլլ իլլ Բօտեն :

— Իտէլլէ ինիլ . . :

— Պուտան եալըրլ շէնա տէն էլլիլ, իտա տալանար զագրթտէն բարտուն պիտիտին ալարըր մալիմամտան թատիգ օյնտուգունա նաղարն, մեղպուր մեղպուր Տեմ աուրմագա ի. միլլ : վէ Տեմտե, բէր ձեօրմ տուրթիմտ պուրունագալ իտիլ :

— (Սնա շիւրՏէ իտէլմէլ, վէ իլլթ պու մատա Տագրնտա, միւՏթիլթն Ղէնէրալ բետերին տիգլամըր բէտիլթ վէ շէտիտէրին տալլէթ իլլէլլին օյտար արք կա . . :

— Տիլք տիտ բի, կէօրփիտիլէ նաղարն, Բենրան ֆամիլեալըն պի իտպեր պուրունտալ զու չու միտարն Տիտստոլ տուրթիմտ պիտ մեղպուր օյտուգուն պիլլմ. բտէ տիլլէր, էլլէլլ մի :

— Լկրին, — տէլլի ձեօլլալ մեր բէր տ' Լկրինի, — շինտի, բէնտի իտապալանաՏարլըն չու բէլլիլէթիլ տաՏիՏ օյտուգուն տէլլիլլին բէն, կենիլլէթն շայն պիտիլ տի . . շամթամուտիլթիլթն տակի, մերգուտ օլ մատուէրին սրՏ. Տէլթի Տագրնտա թէքարտն իտապա իմ միլ տիտ . . իտիլ պու ձիւմէ իլլ, մերգուտ բարա մերգուտա, մեղպուր մեղպուրն բիտն զագրթտուն օյնարն տէլլէթիմտն տայիլ բէր շոգ իտրամար իմ միլ, վէ մերգուտ տակի իտա իտիլ տէլլէթ մեփիլ իտ իտ, Տէլք բէր իլլերուն պուրունան տաՏարը Տագրանիլլէթ զագրթնտա պուրունալարն, գալիլէն պէլլան իլլէլլ տիտ :

— Իտիլ էլլիլ օյտուգուն, — տեր Բօտեն, — է Տէմիլլէթիմտէն պուրունան շէլլէրին բեալթիլէտին վագրի պուրունագալ տարլար :

— Լ պիտ, պագլամ, օլ գատար մեաՏ իմ տիլլէրի օլ է Տիլ Տագրանիլլէթ զամ, պու գաւտար պիտիլ պիտ մեղպուր բէնտի զագրթնտա պուրունտալ թագալիտէ, կարրիլ կիւն մլլտանէ շոգարալ Տարլ պուրունագալ մի տար : Տարաւալ բէնտիլթ իտիլլէն օյարալ, տալթար կալլալարըրն, պէլլիտն իլլթիլարալ տիլլիմ իլլ տիլլա տալ պուրունագալ տար . . ԼՅՏ, — տեր բէր տ' Լկրինի ձիւմէ միլթիմ իմտիտեն տէլլա, — պու գատար ալիմ պիտ դէննինիլթ տայեփիտէ, պիտիլլիլիլլ ձէ գատար Տատա ու Տիտալա կէլլմլ իլլիլթիլթն տաղաՏարալ տար . . շէր նէ Տալ իտ, Տիլ տէլլիլ իտ . . էլլէն կէլլն վէ միւթիլլիլթիմտէն պուրունան Տիլ պիտ շէլլ չու գապուտ զամտն տիլլիլ օյնունալ տէլլպիլլիլթիմ :

Բէր տ' Լկրինի չու տերալիլ բէլլալարըր տէլլէթիտէն տերալ, Բօտեն թարաֆնտան, էլլ վէթ տէնիլթիլ թատիգ իտիլլէն ձեօլլալունա իտիլթար պուրունար իտ, ապիլ — Տիլ պիտ ձեօլլալ մերթ, իլլ տիլլիլ իտէր . . :

Լպպէ Տ' Լկրինի տիլարըր թէՏայեթ օյարալ մերգուն տեր, Սիլլ օլ բէլլան տէլլիլլիլթիլթիլ իճրա օյնունտան իլլլալտէ, պաշգա պիտ շէլլ տաՏա ձեալթիլթ օյնալալիլթ իտիլլիլթիլ. էլլ Տարլ, միւթիլլիլթ տէնիլլէն շէլլա, թա էտէն ուճունա գատար կէլլիլլէտիլթիլ :

Բօտեն թալիմ ու իՏթիլթար իւղըր պաշնըր էլլալիլթէն տերալ, տիլլիլ կիպի սիլթիլթիլ իմ թիլլալ իտէր :

Լկրինի կիպի իՏթիլթարալ պիտ էլլիլթիլթ օյնունտան տեր իտար իմ մէլթ տէնիլթ, — տէլլիլ պագլարըր բէր տ' Լկրինի, պիՏարալունա վէ թէՏամիլլիլթիլթն պիտ տէլլէլլիլ իլլէ — տէլլէլլիլթիլթ . . ՏաՏա վագրթիլլիլ վար արք . . Լկրինարտէն սիլլա իտէրիմ սիլլէ, բէլլիլթն ձէլլ տիտ, իՏթիլթարտէն պուրունան շէլլէրին իճրա

արնձա տաճա պիր գուտուր գալարմը, Ռենթոն սիրիելսիտուն օրնդար իշմէ քեաֆֆէթն պա-
 յիս ցրընալար, Եարնքի կին Սեն Պրանտաս
 սօգաղանտ, Տարըր դուռնանագ իշն, մեզպուր
 Փասիխասան օլարագ Վարքիլուեն պաշգա քիմ
 սէ վար սր արը, վէ պու Տարն իտ, շու սեր-
 ձէթի ճեպիտն, Եարնըր անն լիտարրիֆի-
 նէ իճալ վէ լիտիֆի նէճն վէ ինտպ իմմ ք-
 տէ տէյի՞ մի տիր, Վտի, մատամ քի ճեպի-
 եթիմիֆիցն գալմանին աճրևամնա լիմմպիգան,
 մերգուտա շու քեմտի միարսըր ճեպիլիմ:
 պտեշ իլլեմիշ տիր, սիմէ ք քի, տէյիլ քեմտիտ,
 իլա ճեպիլիմիֆի միմտարրիֆ օլաճագ արը
 Պուտանս պաշգա, վէ Եարտա տաճա անլա պիր
 լիարից լիմմալար իճիմիպուլէն միլտի, սեօ-
 լէյիլիլ սերպիտմ վէ պիլա մատաՏէն:

— Պետնեից պու պապտէ գամնոն րէյ պե-
 յան իտեմմ, — տուր Տարքիլուեն պիր սեօլէյիլ
 իլէ Ռտան, վէ լիքարուն պաշըր էյէրէր, —
 պու իտուտասա իլի վէ Եարտա Փննա, Տէր նէ
 նէմիճէ Տարըր օլա, անձագ Չաթըր Սիւճիմ-
 րէմիլիլ մատուտուգ . . . :

Ի՛ր տ՛լիլրեթի, քեմտի զիլիմիտնէ, անձագ
 իւշ խասն, Եանի գուվ էյի Տարքիլ քեպիկ-
 լէյի, Տրիֆը Եարըր, վէ տիգալմիքարտուն պաշ-
 գա Տէր պիր շէյէ մալք օլմալուգ, Եարնըր
 մաքրնալարի Եագօ Եարմագ պիլն, Ռտան կիպի
 պիր Եարնըրտան, շրըպտա րէյ սարմալ գամ-
 նըտա, քեմտա քեմտալ սիմիմիլիլ իտէրէր,
 ումալարըր սիլ րմէյէ պաշըր:

ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՓՆՍԼ

ՊՕԳՈՒՃՈՒ

Ի՛ր տ՛լիլրեթի պիրք պիրիմտան սօնրա,
 լիքարուն քեթմէ աղալ պիլիլ տեր, "Շու
 մէյաունէ օլան քեմտան պու կինքի Տարքի
 լիագրիլլէրինի, Եեկեան Եեկեան օգուտանալըր
 պաղարմ":

— Իճնէ պու ախալմիլ կէլէլիլ . . . :

— Ի՛նէ խիշ պաղարմ . . . :

Ռտան շու սիմիլրիլրիլ օգուտայա պաշըր:
 Ի՛— Գուշ — լիմ — Ի՛ն սէտիլրիլ լիագ Ռեն-
 րտան տաճա պու ախալմ, սաթմ սէրիգտ,
 պորճ սէպիպիտուն մաճպետտ պուրունուգա կէ-
 ղիւնէն պիւր . . . :

— Տիմէ ք տիր քի պուտան լիարաֆնտան Եա-
 րնքի կին պիլիլ, Տիւ պիր պիճուրըրուգ իլ-
 րիլմէ կիճէք տիր . . . Սէ պիրիտուն . . . Տե-
 վամ խիլիլ . . . :

— Ենն — Սարի մանասիլրըրն սիւրէրիմ-
 րիւ, րիլնտա ալ Ենն — Տիլիլէտն պարըր իմ-
 լիար լիմմպիգան, ժեմըր Սիմանս քեր-
 միլէրի Ռօլ իլէ Պաշըր տաճա զիլառէ արը

սարլիմաէ գարալը լիմմայա պաղարմ արը,
 Շէյլէ քի, պու ախալմ սաթմ սօգուտա,
 մերգուտըր քեմտի Տիւճիլլէրինէ, տիգալմ իւղ-
 րէ գարալարըրտան պաշգա, սիլաՏի պէքիլէր
 տաիտի, կիճէ սաղաճա գատար, մանասիլրըրն
 պաղէսիտուն սաղաճաճագար արը . . . :

— Իճէք քեր իմմիլիլիլ քի, պու Երիլ իճ-
 լիլիլիլար սայէլտուն, Օլ լիարաֆտան տաիտի
 գորգաճագ պիր քեօլէմիլ գալմանը արը, — տեր
 լեր տ՛լիլրեթի, — Տէվամ խիլիլ . . . :

— Ի՛նգուր Ս. սօլմար Պալնիլլէ, մա-
 տամ ալ Ենն — Տիլիլլէ լիարաֆնտան պարըր
 լիւնպիճամ լիլիլիլիլ, մատուաղլ ալ Վար-
 սօլիլիլ զայէլմ սերմ վէ սըր սարլիմա կէօ-
 զէլմէ քտէ տիր, վէ պու ախալմ սաթմ սօգուտա
 շէյլէր գալարագ, մերգուտնին տայիլրէտի գա-
 լուտա գարալարըր, իւկերիմունէ տաիտի պիր
 րիլիա վարալարմ տուր:

— Տիմէ ք տիր քի, գորգաճագարըրիլտան պի-
 լիտի տաճա Էրիլիլ . . . :

— Սալպու քի Ս. շարիլէ կէլնտիլրտէ, —
 տեր Ռտան, — պու սաղաճ լիտուգտան մերգու-
 տուն տօթմ օլան Ս. ալ Պրեստագտան պարը-
 ղամ պիր լիլիլլէրէրէրէր Նաղարն, մերգու միլիլ
 պիր պիլիլլէր խալմէլ իմմիլ օլմագ Նիլլէլիլլէ-
 լէ, մեզպուր Փասիլիլիլիլ տօթմաուն, պիր
 գաշ կիւնտան պերտ, ուղալ Երիլլէր սիմիլլ-
 տըր . վէ մեզքիլր լիլիլլէրէրն տերտիլնտէ
 տաիտի, Ս. շարիլ լիարաֆնտան, քեմտի
 Եեկիլլէլիլ տատարըրտան պիրտիլնէ իլիմալլէ
 պիր մէքմուգ պուրունագտա արը . Ս. ալ
 Պրեստագ մեզպուր մէքմուգա, պիր լիլիլիլիլ
 կիտնէկի մաճիլլանէ կերի շէվիլիլիլ Երէ իմ-
 սերտուն սօնրա, պիլլէ օլան խալուտ ու սաղաճ-
 լիլըր պիր Եեկիլ տիլիլ իլէ տաճա խալպմ իմմէք
 Նիլլէլիլլէ, լիմմուպ պիլլէ կէմտիլլէրիլլէ,
 քեմտիլնէ պիր վաճիլլէր զիմմէլ տատ իմմիլ
 տիր, վէ պու պապտէ իտ, պիլլտան պիր մի-
 քեաֆաթմ կէօրմէք Եեկիլնտէ պուրունագտէ
 տիր . շէնքի տէյիլ իլլովէ իտեր, մերգու միլ-
 զէ խալմէլ իմմէք Նիլլէլիլլէ, պիր իլիլանէ-
 լի մէքուՏէրի, վէ պիր Տիլիլլէր իմմիլիլ
 իրմիլիլիլ պիլլէր, քեմտի սաղալ տօթմաուն
 պիլլէ գամլ իմմէքտէ տիր, Շէյլէ քի, շիմիլ
 Ս. ալ Պրեստագ, պու խալմալ մերգուլիլլէրի
 ինչա իմմիլիլիլ տօնրա, քեմտուլ Տէր վաղիլմ
 լիլիլիլլէլիլ միսլմալիլիլիլ լիաճիլնտա գալ-
 մայա մճար, իտն կիլոպն, քեմտուլ լիլիլ-
 լիլ օլունանագ զըմիլնտա շիւրՏէլիլ պուրուն-
 մագտա արը, շիւրի Ելարըր մեզպուրէ քեմտու-
 լի լիլիլիլ օլունանագըր լիալպիտան աղըր Փիւ-
 ճուր պուտ իլլէլ (գօճարալ իլիլանիլիլ) սէվ-
 մէքտէ գալուգ, վէ աղըր մերմէպէ տիլիլիլ-
 լիլ պուրունուգա տիր գարըր, պիլիլիլ պիլ-
 լիլիլ զալպ իմմիտ ինտպ իտնէք տիր . . .
 Ի՛լ Տարըր մերգու, շու իրի գօլըր պարալնտա
 գարըր պիր տաճա կիլիլ, տերտի ալիլիլիլ մա-

ճիւղ օրհնագրաւ օրան մեջբերւք, մէ անճոճնագրոց շայան տէճէճննիկ Տալնէն, Եանի պիր թաւ-
 րափառն տիրաատէ պուրաւնուրա գարւը ճէմ
 զայգ իմմք, մէ ճէման բերսի նամուսունու
 պայա օրհնագրոց, մէ տիրեր թարափառն տախի,
 զառափառը մէ նամաբարի իրճիթեայ պիրը
 շէնան սաարց սասմունու զամբ իմմք բեր խա-
 պանճննուան գանգիտի միւրանճաճ թուճմանգ-
 լըրց զոմբնուա, զպայման Տիա իշխտիտի, բենճ
 ու պղպա մերճանմ զոճնագրոցն: Վաճիտե-
 աեն պուրաւնուրա տախի իփաատ իրճիթը տիր:

— Ու քիւրաբարցար տասիր օրան իմէքքքքի-
 րի, լուքիմ ու մերճանմ շայտմէ շէյէր տե-
 ճի տիրեր, տէյի ճէճայ վերիր, բեր ա՛յն-
 րիտէ պիր սուրթմէ թաճճիթմոց իւրք:— Պու
 ճիւմէ, սնուն իւրքիմէ սանրա տիւշնիւիւպի-
 լիր . . . Ս՝ աք Պրեսապ, տաճա պիղմ իշ-
 միէ կարպա պիրք: | Աքիթ Տանը շու Ս՝
 արաթ նամ, շէնափիր մէ ճիւմճուր թարափ-
 աարը քապրիգանըն մէ բնուպոճ ներեաե տիր
 կէտրիմէ, զիւրա մերգում օլ զերրիթիմէ մե-
 լուննէն էն իշխուաէէրնուան պիրի օրապու
 իշն, պուրառան պայիա զըրնուար բէք էլէ-
 միլնննտէն իտի:

— Այլմէ մերգումն մէ բնուպու, տեր Ս՝
 աեն, — կարնն իւրքիմտէ իամի կազըմը զան
 սատմ կէսնտրիկէճէք տիր: « Ա է Քառն շու
 սամիթիք սուրթմէ մէ բնուպու օգուսայա պաշ
 լար:

« Թուրազ . 10 շուպոմ »:

« Աիճայիմ, տալմու ազիղմ, պիղէ մէք
 « Թուպ կապպիլէճէք, մէ տիղն պիճուպրի
 « գարնիթի մուճիգ օրհնագրան զէյաատ, իմէ
 « աճճիպիթիթ պիլփտան օրհնաք սուրթմէ
 « պիրտէն պիրէ պրապրոց կար շոգարըմն սե-
 « պէպնն իշղաճ իտէպիլէճէք պիր վազըմ պու-
 « լապիլիտմ: Պու մէ բնուպուսուն միւրա,
 « կարընը պուրար օրհնագր, պիրտէ կարմէի
 « սասմաննիդ թալէպ իմմք տիր: Ուրում
 « սեօղնն զրասար, իշնն մաստմննն օրնուր,
 « ճիւնիտ շոճուրազ բնփիթիթմանն, վազաա
 « պրանն պէստէն սաճա քիւշէք տիր, Պէլիթ
 « աք Պրեսապըն շոգ տէփա տիլ լաքըրարըն
 « իմմիլէճ տիր, պիլ մերգում իլէ, տայիտ մէ-
 « ինտմէի տիլն իւրէ պուրանուպ, մէ սա-
 « լիւա թարափէյանն պիր պիրիթիլ, ճանտի-
 « բերանն տալմուգ մէ քիտաթարալըար պիւա
 « միլէթի իշար իլէճիլ տիր, Նիճայիմ շիւյ-
 « իէ քի, իրիմի տախի պիր պիրիթիլն սեօղնն
 « տն շոգարըն խալըրնը զըրմանար, կենի
 « յիլի քամիլէտ տէրքար պուրանուպտ տիր
 « Մերգումն պիլգամ թալմուք կերիլն գո-
 « մուրում սուր: Սիլ պու շէյամար իլէ, պէ-
 « նիտ ին՝ ալըպոյ, մէ Նն ճիւս իմմքտէ օլ-
 « սուրալուս քիճմ իտէ պիրիթիլնը | Կարպիլէճ
 « կիւտէն պիրա սուր քի, մերգում պիր էյ-

Եամ օրաաա գարմաք Նիլիթիլիլէ, թուրալա
 կիլմիլ օրաալա թագաթրաէ, մաճիլի մեզ
 պուրառն պանն շու սամիթիք քէյամարը
 կազըն իտի, կանի,
 « Այլէք պէլէ մէթիլ ինն, դուրա կէ, շէր
 « Էննէ իննիլճէք Լուրա . . . Ա է կէնն լափաք
 « կէր տէնն պիլթիլ . . . իննիլճէք կէ, մէթիլ
 « Իննիլճէքն սուրթմէ, լալէր . . . ճիւննն ու-
 « բէք Լուրա պիլթիլ . . . Այլէր պէ կէթիլ ինն
 « . . . թէլ էյիլ: Մէ կու ճիւննն սուրալապա
 « սուրթ քուրթ շու պիլթիլ . . . կէ պիր դուրանա
 « դուր էրէն իննիլճէք: »

« Կրթըց մերգումն շու քէյամարըն օգուր
 « օգուսայ, նէ մերթմէ կիւշար կէմ ու ճի-
 « րաա օրաալա սուր իտէպիլիթիթիլ, Քիւն-
 « տէ միլարըն Տալըր օրհնալըն կեր իլլտիմ,
 « մէ պու արաաա, քապրաթման սասմա պաշ-
 « ք օրան միլթմպեր ու միւճիթիլ մէ մի-
 « սինն պիր դամ, կանի ժէնքար Սիւնունն իւ-
 « տէրի, ճիւնուպ թարափըն իւպու պալաճաք
 « շու սէյաճանըն իշիմտիթէ, կէլիլ պա-
 « նա, պէննիլէ պերապեր կէլմտիլ, մէ պու
 « կազընարաա գուրալմաճ օրան քապրիգալարը
 « կէպունն կէթիլք միւնապա իմմք կազ
 « Վրեղաթիլ տայրէտէ պիր գալ իւրէ զալ-
 « մազըլընը բէճա իլլտի: Պնն մերգումն շու
 « թէրիթիլի գապուլ իլլտիմ, լիւն թի Տիւ տէ-
 « լիլ իտ Պրեսապըն մէ բնուպու սեպիլմնն
 « գալմանէ Տարը օրհնաք օրան կէմ ու քէ-
 « տեր զըմբնուա, կանաթի բաճաթ քէլիլ տերուն
 « իմմք իշն, պիր արգաաաաա միւճիթմն պու-
 « լուննագտէ իտիմ: »

« Աիճայիմ, թուրալա վալը օրաաա: մէ
 « պիրտէ օրաաա, մէ լիւտալիլէթի շէնտէն բէն
 « ճէտնն տիւշէրք, մէ սիւշարըն պերապեր
 « սարաք, մէլէթիթմնն սարապը կիլմիլ օլ-
 « սուրալուս իշիմտիմ: Այլիլ կիլիտէ մեր-
 « գումնն ներէլէ կիլմիլ օրաալուն պիր տիր-
 « լիւ ալըպաւսարմ, մէ արաաաա իրի կիւն կէ-
 « տերտէ, բէք շոգ գաճմէն շէթիլէր թարաթ-
 « դմ պալա գալաթիլիլէթիլէ կիւլիլէրք
 « իլիլի պուրալա շոգըրար, աղպիլթիթն պիր
 « լէրնէ իմէթարալա իմտիթմնն սանրա, բէք
 « սեփիլ պիր քէպնն պուրանուպուն քիլիլ իլ-
 « լէտիմ: Կար, խար, սար, մերգում իւրէ
 « ինուն կէթիլիլ մէ լիւտալիլէթի կիլիլ մէ-
 « կուտիլիլէթի կէպիլմիլտէ տիր, վազաա ճիւ-
 « տէթն տայր Տիւ պիր Տարթիլմ իշար իմ-
 « մէրտէ մէլիլ իտի, լալիլն Տաաաաաա զէյաատ
 « պիր խարապիլիլէթի, մէ տիրիլ կիլիլ պիր սու-
 « լապ բէննիլտնն պուրանուպու իտի: Այլիլ
 « լալ, սայրի մերգում պանն գարըն կէրի իւ-
 « թէրքն կէպիլթիլ: մէ պու սէճէթիլիլ
 « քէտրիթմնն, կանի սան տերէնն քիւնալըն
 « տիւշիթիլտնն սանրա, կալաճ կալաճ պիլթիլ
 « բէնուալ թարափալա պալալար, մէ արաաա
 « պիր շալէրք գաաար կէտերտէ, կէպիլթիլտնն

« Եւ զարարացաւ զհրեւիս սկզբն զուճազը .
 « մա սիր շարի . . . Երբգումուն սիրաչարը , առ .
 « յու օրսու գործը ճարտ , Եւսր պաշտնոտ ճա .
 « զըր պուրումնացտէ խոխ . . . Եւ Կեր պիր կին .
 « սու ճա կինիքսր օրս խիւրիմ , պէրքի . . . Իշն .
 « պիմիմը օրս պ կնսճերթի . . . Երբգումուն .
 « պու սն ճէնճիքիմն մէ յետսիյեկնիմնն սե .
 « պարիտ սիդէ անա պիտրիքիմն , շինքի պիւ .
 « սիրմէք էրիմտն աեյիլ սիր , Ֆեգաթ շու գա .
 « տարըր սեպէյէ պիւրիմը քի , օլ միքնէպէ .
 « իմ յետսիյեկնիմն սիրաչար օրսարնա իճեւճնուպ .
 « իմնտիմ . . . Եւ սեյիւյեկնիմն սիդէ , մեր .
 « գում , քեսպի շնփա Իյեմէք Իշն , Իգտամնիմը .
 « Քնտիտ մերգումուն բաճամը գապիտէ շարը .
 « շրմագ , վէ Եյիլ պիր իճէՏիքեակ պուրունան .
 « զամըն խեյար զմնտիմն , Տեր նեպի սայ ու .
 « Տիմնէթ սարքի օրսնմագ էյէպիւյեկնիմնն սիր : .
 « Ա է Եյիլ պիր շաղէք Տարտ պուրումնագտա .
 « տըր քի , անճագ մուպնէնթի սոսմանէյէ .
 « մի Տիմնտ ար , վէ Եյիլն սըսՏառ Էնիլ էյ .
 « էյպիտունն սիր . . . Այն մերգումուն կիտիպ պիր .
 « վագընն սեյիւ ճամն իմնէք Ի զարէ գանարըրմ ,
 « շինքի , Տարէքէն , վէ Եյիլնճէ Ի զտէ պուրուն .
 « մագտան քեսպի մէնֆատն իտնէկի մեմուլ .
 « սուս արը . . . Այն մերգումուն Կիտէ կեօմիւ .
 « քեճէյիմ , վէ Եարընտա Եօյա շըգաճաղըր . .
 « Իտնիտիկն իմագտիտէ , շու ճատրուդու նի .
 « յէյիմն ուղունճա սուրէթտէ , իմնմնագ տըր ,
 « շինքի մարտ այնտան էվիլլ Գարիտաէ բէք .
 « պէճնտա Իշիմ օրսարըրնտան , իմպիտնիլէ .
 « վագնիմն միտատտէր օրսճագ արը :
 « Գարտ քի պնիմն սիդէ օրսն մեմուլ պում ,
 « շարմ իմՏիքնտա պուրումնագտա տըր : Է ԷՅ .
 « Էք քի ,
 « Ա այնտէմն ֆատիլեար իմարաֆրնտան գալ .
 « մըշ օրսն պաղը քեւաղարարն Իյնիկագտնճա ,
 « զանն իտերիմ քի , պիր մենֆատն մեպնի ,
 « շուպն 13 տէ Գարիտաէ Կնն - Կրանտա .
 « սագաղընտա , 3 նիւմարու խանէտն դուրուն .
 « մագըրգմ լագըմ կէլէճէք տիր : Այնիմ պու .
 « մատտէտն մայիմնտըմ վար իտիյտտէ , Երիզ .
 « էյիլ սննտն պերա վարիտիմն ամալարըրն .
 « պիր նիյեկնի զարիպէլէրի աճքեմնմնճա , գա .
 « բաղը գաղըրգտան ստնա , Իլ պու մաՏը Տա .
 « ին 13 իմտէ , բեաֆիքի միտափարտըր Տու .
 « զըրունտա քիւճա օրսնմագ օրսն խարիճնն .
 « կեօրիւնիշուճէ նագարն , պէգայէթ ամիկ .
 « պիր խանն Տագըրնտա Տիւ պիր շէյ անալարպ .
 « սիտէմնմիլ իտիմ . Տամթմա շէյիլ քի , շիտի .
 « իճեպիլագնթմ ինտէ , Տիւ պիր միտափար .
 « վար մը տըր Եօթա Եօգմու տար , գամնա խա .
 « պերիմ Եօգ տար : Իմտ , իմպիտնիլէ Ենվ .
 « մի մէլպարտա պն օրստա Տարըր պուրունա .
 « մայաճաղըմուն , Ֆեպիլգամն ութմա պաղըր .
 « օրսն , վէ Կրեօյ տայիտէպնտն պրըպմըլ օլ .
 « տուղում իմիկարա , Եստի ճէնեպուլ Կնն .

« Եսնն բեւտերինն Եագարմ քի , կիտիպ մեղարար .
 « խաննինն աղըրըրնտա Տարըր պուրունուն ,
 « շինքի մերգում իւղերինտէ կնիլէկնի քեսամի .
 « Էմ վարտըր , Ֆեգաթ պու Տիւմն , մերգում .
 « ման պուրումնարնտան միւրաթըմ , պիր վէ .
 « քեսպի իմիմը օրսար օրսարպ իլա , մերա .
 « զրմ Իյնիկարըրնճա , շու ստեղիկիմն մեճէլ .
 « Նեյիլնտն պուրունան նիլէկն ու մագտէպէրինն .
 « անպարըրտան ստնա , Կիտ Եագարագ , պան .
 « պիտրիմնտան իպարէթ սիր , Եօթա , պն .
 « ճէ պիՏառտ պիր շէյ օրսայա տըր : Էայ պու .
 « քի , մերգումուն կիմ գարտագ , շու միւրա .
 « տըր Երա իտնմնտէր իճմիմնտան պուրուն .
 « տուղունտա , Իլըլտիտէ քեսպիտ քեճաի խա .
 « նեմ տտեմ կեօնտերիքէ , մերգումուն կէպիլ .
 « օրսպ օրստըր խապէր այմանըր , վէ կէլէ .
 « միշ օրսպու իմագտիտէ , իմարաֆրնտան .
 « պիրիտիկն կեօնտերիքէ , մեղպուր խանէ Տա .
 « զըր պուրումնարնմըր խատտէկնն թճա , վէ .
 « օլ պապտէ լագըմ կէլէն շիւքարնիյեկնիմնի .
 « ԻյՏար իտերիմ : Ա պապ , Ենվիմ մեղարար .
 « Գարիտա պուրումնարնտա պուրտա պուրուն .
 « մագըրընա , տսնթում Պըրեսապա բէք պիւ .
 « յիւք պիր Ֆետըրարպ , իմիլ օրսնայճա .
 « զրմ տըր , լարն պու Տիւմն իլէ , շու Ֆէ .
 « տըրարըրն Տեր նէ գատար քիւլիք օրս ,
 « Երնէ պպիտի իճմիլխարըրնտան պուրումնագ .
 « տըր , շինքի , գարնտաշըմ կիտի սեյեկնքտ .
 « օրսուղում , պիր տսնթում Տագըրնտա փաճի .
 « պամտան պուրունան , իմտա ու մուպնէնէթի .
 « Երա իմիլ պուրումնագըմ տըր :
 « Իտն , մեղպուր խաննինն աղըրարնտա Տա .
 « զըր պուրումնարնտան ստնա , մուպտի Տաիլ ,
 « պանա Կիտ Իլը բոսմա իլէ պիտրիմնեկնի .
 « իճէքարնն թճա իտիլիմ սիդէ , զիտ , մերագ .
 « իտնէք պիր շէյ տիր պու , վէ զարի Տիմ :

“ ԿՐԵՆՍՈՐ ՀԱՐԻՏ ”

« Էք նէ գատար մերգում մարշուլ Կնն .
 « Եսնն բեւտերինն Ենվիմ մեղպուրտա մեղպուր խա .
 « նտէ Տարըր պուրումնար , բէք զիտա բոր .
 « գուճաճագ պիր շէյ աեյիլ իտնա , Տիւ պուրումնա .
 « մարտ տաՏա Իլի տիր , -տեր բէք ա՛Կիլիտի . -
 « Էք նէ Տալ իտ , Կ . Էպտիմնն ուղարարա .
 « ամըրըլ օրսարնտա տըր շիւքնմիլ գամնմըլ .
 « տըր . վէ տիմք տիր քի , շիտի անճագ Էն .
 « ստատնըր բրնտին Տագըրնտա տարիք էֆըրար .
 « իմնէլիլ .

- Իշ մերգումուն Տալինն գարտագտա տաիլ ,
 -տեր իճէքարնն բէք ա՛Կիլիտի միճմիքէք .
 « քիւրանն պիր իմագ իլէ , -մատմագէլ տը .
 « Կարտոսիմն Տեպիլիտիլիտին , Կ . Կարպալ մու .
 « իթիթիլիլ կեօնտերիքէ , բէք աղըրանն պիր .
 « Տարէքէթ իտիլիլ օրսուղունտա ինքնար պուրուն .
 « մագ , Ա է Կ . Գարնիլիլիլն իճեպիլիլն իճէլ .
 « Ֆեգան , Կ . Կարպալ իլէ կեօնտերիլիլ օրս

Տեքիմ թարափնտան աստի, հիւ պիւ շուրհէ վեպիւն յեճեկիտ պի իշմիպաս տըր . . . ետլն աճ յի՛ մի :

— Խար, ապա, — տըր Քօտէն, — մերգում թարափնտան կեղն տիւնքի մեթմուպա նազաւուն, իշերը բէք սրտարնտա իտիլ :

— Տիւնք տիւր քի . . . ինտ շէճչուտիս թարափնտան աստի հիւ պիւ գօրգումուդ գարմամը տըր, — տըր բէք տի՛կրիտիս, — Տէր պիւր շէյ սըրազնտա տըր :

— Այլ պու բի Գարբիէլ, — տըր Քօտէն, — Օւսմը միւ Տիւնքիմիտիլ կիլ պիւր տեփա կեօրիւ շէպիմէք Նիյնիմիլն, պու սապաս թեքրարեն մէքիուդ եւպըլը իտի, մէ թեճի Ներտէ, իշէ կիւնտէն պերու, շու արգաւտնտն հուտուի ինի շալջամգուտ տըր, պէշ կիւնտէն պերու մանաս թերտան տիշարը շըգամամըն տպիւր քեմտայէ օյանտն թեմպի՛ն մէ ձեգա բէք կիւհիւնէ կէլիւ տիւր :

— Ետըն պէն . . . մերգումու տըր, Սէն — Գրանտա սօգաղնա կ'օմիւրիւր իրեն, իրատէլերիտի տիւնքիտիմ . . . մագիմիմ միւսատէ իտեր . . .

Իտի, շիմտի պու սասմտա, — տըր բէք տի՛կրիտի պիւ մաճգուկի յեթի գաղպի Նի գաթեւալուտ իւզը, — պիղիմ Նիյնիմ ու մագաթալերիտիլն օյանտի հուզարմարըլա խորապիլիմիտի մուճիլ քեպիլէճէք պուլուան սիտիլէնիս աղաղարնտան հիւ տիրիտիլն, ետրնքի կիւն ետլնտէն էվիլէ, Սէն — Գրանտա սօգաղնա, հազըր պուլուան պիլմտի իճիմիտիտն օյանտամագ տըր, հալ տպու, եւպըլը Գարբիէլ հարըր պուլուան պիլմէք տիւր . . . Ըգղպեթքար, մնիլիկ մագաթաթիտէ մաղը օյանտամըլը էւմիլ էզէպտէն տիւր :

Պու արատա, իճիմիտ տարեթիմտէ իր տեփա գարու մուրըմաղն, բէք տի՛կրիտի քեմտի քեպմըր գաթ իտեր :

« Պուլուանուդ, կիրիտիլ . . . » տըր մերգում : Սիյաճար կէլիւ պուլուան պիւր ինիմիյար իտըմեթքար, գալուտան իշերի կիրէր մէ տեր, « Պիւր առէմ կերտի, աշարտա պերթեքտէ, մէ Ս . Քօտէն շայթիմ իգիմիպալ պիւր տեղիլէ յեճեկի պուլուանուգուն իրատէ պիլիլ, հէման շիմտի կեօրիլէ պիլմեպիտի թեճա ինիմեքտէ տիւր : — Իտի՛ տիւր, իտի՛ Նէ իտի՛ — տէ յի սիւպ իտեր բէք տի՛կրիտիս :

— Իտիտի տեղիլէտի, լաթն, քեմտի իրատէտիտէ նաղարեն, յապա ձեպիտիտնտի պազըր կեմա . . . Ս . Քօտէն թարափնտան կէլիւ տիւր :

Իէր տի՛կրիտի ին Քօտէն, պերէր կեօղ իւշարեթիլն, հէման թեճաթիլերիտիտի տիւր պիւրէլիտէ նալամարըրար : « Պագըրը քի՛մ իտի՛ մերգում . . . — տըր տի՛կրիտի Քօտէն, քեմտի պիլհուպուրի գաղպիտն սեթըր իտեմէլերէ, — մէ պատէ հու կէլիլ պանտ իտպիլը մերթիլը :

— Մերգում Քօտէնէ պու թեմպի՛ն ինիտիտէն սանկա, տիշարը շըգամը իւզըր օյան իտա

մեթքարա ինիմաղն աստի, տըր. — Սեղիլիտիլ օլ առտէմ իշերի կէլիտն :

Իէր տի՛կրիտի պուլար տեղիտիտէն, մէ Քօտէն ինէ մանտարնա պիւր իշարեթ աղը վէրտիտէն սանրա, պիւր եան գարուտան իշերի գալպ օյուդ կիտեր :

Ըտատան պիւր տագրա կէլիտիտէ, Պօղուճուար ձեմիլէթիմիտն սաղըգ պաղը պուլուան Գարեմիլ քեմտուր, Քօտէնն Նեգրիտէ պուլար, մէ մերգումու Գարտիլի սերայնտա կեօրիտիլ օյանտան, արմտէ թարափնտան տիւր իտեթըր իտեր :

Քօտէն մերգումու կեօրտիտէ, թիւլերի թեքրեղնէլէ պաղար իտէտէ, սալա աղարմալարազ, հիւ թանըմամաղըլա յուրուր : Սէն առաջին պաղըր եւպրիտանտի իւզերիտէ սաղուտա մըլ օյանտ հայտէ, կիւյա Գարեմիլ կեօրեմտի մէ կեօրմէյար կեպի պիւր հէյ յեթ ու թարպա պուլուանարազ, անիտէ մէ ալեթիմաճիլ, եանիտէ տէ պուլուան պիւր քեպըր թարափնտար իւզերիտէ պիւր գալ լուղեթտէն միւրեթիմաղ պիւր շէյ եւգար :

« Սանիտ . . . — տըր թեքրարեն իտըմեթքար, Քօտէնն շու սիւրեթի իւզերիտէ թեմաճիլ իտերէք, — իշեթ պուտուր գաթմըրըլա ինիմար ինիտիտի՛ առտէմ . . . »

Քօտէն աճեթիմն եւպըլը օյանտուր լալը տիւրէր պիւրքեր, մէ իտըմեթքարա միւրէրէք տեր. « Ըտա բուտալար մաճիլիտէ կեմա տերմիտիտիլ . . . Նէ իտպըրա ս իտեթիտի՛ »

Կըտեթքար քեպիմ թաղիմի իտըա ինիտեթտէ սանրա, գալուտան տիշարը շըգար :

Սէն մագըթ Քօտէն, եերթիտէ գալմաղարըն, կըլան կեօղի կիպի աթամաղը աթամաղը կեօղերիտի Գարեմիյա տիտերտէն սանրա, Նէ գաթեթիլ պիւր թարպ ու տեղիլէլ ինէ, « Սոնտիտ, աճեպա գաթմըրըլն քիմ օյանտուր պիլէ մէք իտպալիտն նայիլ օյանտիլըմիտի՛մ : »

ՕՆԻԿԵՆԻՍ ԳԵՍԼ

ԽԱՅՐԻՆԱԸԼԸՆ ԹԱՊԻ ԳՈՒԼՈՒՆԵՆ ԻԿԻ ԳԻՐԱՏԻՒԼԻՐ

Գարեմիլա շիտատ աղըլը օյուդ, տեղիտնտիլիտէ նաղարեն, Ըրիտնըն միւթեթիլ զըմալարնտա մագիմ պուլուան Լճաղալարար մաղաղարընա բէք շըգ կիրիլը շըգիլը, մէ բէք շըգ սեյնաճաթար ինիմը, մէ Գրանտըլ մէ ինէ կիլըլ իտանաղըրը տեղիլ մեքտէ օյանտան պաղա, տիրայթիմ ու թեթմեթի մէ Էտիլիտիլ տիտի քեմտը մերթեպտէ իտի :

Մերգում Քօտէնն սիւպիտէ ձեմաղ վերէճէք եերտէ, տիւր տիւր, մէ տիղգաթ իւզըր իւղանէ պաղմալա պաղար, մէ Քօտէնն աստի մերգումն շու սիւրեթիտէն թեճամիլէ քե-

Բօանն չու արտատ, սուրբնի զահրեպնանտ
 Խորազ Լիլտիկի սիրբինննի պաղ բազմն, Տեր
 Տարտ Ըարմատան տախի պոճո իմննի ԻՏԻԻ.
 մայրն պուլանն Դօպիւննն մըքմուպուն զպօլ
 Իմննքտ օյան Գարեւելի կիպի պիբ Թլուռն աս
 սեպին երգիւնն պագարցաճ, տերուննտե պիբ
 Ետիք խեղիք Տիսս Իմնն զի պաշար: Չիւն քի,
 Գիւլազար, Բօան Տեր նէ գատար, Ըալ-
 մանն Գիւրապի Գարիտան պուլունմամարն,
 պիբ վնճՏի մախլուպ զըրարան զպմաչ խիխե-
 ստ, Գուրմունա կիւնիւնն պիբու, Գարեւ-
 ելա իլն մերգում, իմերիւնտ տերբար պուլունն
 ապար միւնասեպնմանն պիւթիւն պիւթիւն պի-
 Խապեր պուլուննաղունանն, Գարեւկանքն պե-
 դայնն իտմարամիլ պիբ ստեմ օյանը ԻՏԻԻ-
 մայրնն մէպնի, մերգումն երգիւննալն եօգա-
 բու պագմագատ խի:

Բօանն տերունն նէ գատար զիյատե պիճու-
 զար պուլուննագալն խիխե, սուրբնի զահր-
 քեպնանտ տախի, օլ գատար զիյատե ԽըՏարը
 սիրբինննի տի, վն գաղեխիտիք Իմննքտ
 օյաուղունանն, իմերարնն մըպաղ չիւրու պիբ-
 լն, " Հագրգամնն, Բօան իլն ՊօՏիանի պէյ-
 նիւնն տերբար պուլուննալ ֆարգ, աչքըք մըք-
 իմն պիբ սիգգամնն շայան սուրբնտե պուլուննագ-
 տա տար . . . Լաքին մնսիւն, սիգ պուլուննալ նէ
 նննիճն Տարը Իմննքտ սիւնիլ, տէր:

— Լա՛ պիւրատեր, պննիմ զիմ օյաուղունա,
 նիքնի գատար պուլուննաղունա, սիգ պուլուննալ
 մննիլիմի տալնն Իմննքտն խե, տալնուղու-
 մա զպալուննաղունն մննապիւննի, շիմախ սիգ
 կեօտնէրնպիւրիմ:

— Պաշգա թարգ սեյլն յէլիմ սիգէ, մնսիւն,
 —տեր Բօանն, պիբ Տեյլի իմնգիրամիլ Խը-
 լն, —սիգ Լնտիսիմանքն տալն Եօրախիւճիւ-
 լէրիւնն օյաուղունալ իմպախտն, բնտի էլ-
 ֆաղը բիւնուլ պուլուննիլ իլն, ալըգատան աշգա,
 չու պննիմ խիմալն Խիմալ պուլուննալ մէքմու-
 պու Լիլտեան պլըճ օյաուղունալ պիբ տախիւն
 Տալնն, պանն անյալմագ իմննքտ սիւնիլ,
 չօլ Լիլ, պէն տախի քնտի թարաքիւնանն աս-
 ճիւղան սիգ խապեր վէրիլիմ, բն մնսիւն Գա-
 րեւելա քի, մագատ պուլուննալ, կախիլ պոլմաչ-
 լար, Լաքն եկերն պիբիլիմ, գալպարտա բն-
 ալ ԽաՏեկիլ օյան ՊօՏիանիլն աշքնա գուր-
 պան Իմննքտ ճիւրաթ խիբ խեկիլ, իլննն օլ
 մագքմտա, պուլուննալ էՏատի նաս իտաննտա,
 շիւրիմ տնիլն, պաշգա պիբ ԽաՏեկիլ աշք-
 նա, սիւլնն սիւնն պննալուննալ քէտիլը:

— Իլք Լիլ, Լաքն, պիբիլիմ՞ զէՏեկիլն խեմ
 նէ կարարար:

— Բազայիք սիգ տնիւղան իմնար խեկիլմ,
 մնսիւն Գարեւելա քի, անիլ խալթիլիլ, պու-
 լուննալ պննիմ սիգ թաճարը ճիւրմ, վն
 Տիւրմի ճեգ տնիլիլիլ վիլննէ նէ պորճում
 վարարը, վն նեալ գաղնիմ: Լալունը սիգ
 շուճու սեյլնիլմ քի, ապըն շէյն, քիմնէլ

պոլմագ վն զէՏեկիլն իլն չըրըմայարնը: Կի-
 Տայեթիլն քեւամ, շու Կ: Դօպիւննն մէքմու-
 պունն սիլ պանա վիբնէլք միւնիլ:

— Կէ՛, բրնն Ըարմատա տախի պուլուննալ մէք-
 մուպար սիլն իմննքտ մի խեկիլմ: " տեր Գա-
 րեւելա:

Ս է մերգում պու Տննիւնանտ տիբ Բօ-
 աւննն երգիւնն պագար, վն մերգում տէր պիբ-
 աւնն պիբ գալպիլն գալմանագատ օյան պիբ Խը-
 թիւրալը շեպտն բազմն, այալ գալպ ու ֆիւ-
 թուր կեօտնէրն յէրք, վն պէլայիլմ տափոն-
 րուննալ պիբ ճէլայլ վիբերք, տեր:

— Սէլ չուր մէքմուպարն տերուննէրնտե
 նէ կաղըլ օյաուղարն պիւլնտիքն, մնսիւն,
 սիգէ Տէլ պիբ ճէլայլ վիբնէլք միւլթմալը օյա-
 մամ: Խմտի պիտաեթամ բննա խեկիլմ սիգէ,
 կա՛ շու մէքմուպարն պանա իմննքտ խիլիլիլ
 . . . վն կա՛տա պուլուննալ պրգալը կիւնիլիլ:

— Լա՛ պիւրատեր, պիբ գալ խաղըլուննալ տն-
 լա, տնիլ շիմալիլ կիպի չըրմագըլըն կնի Խ-
 մնէլքսիւնիլ, Խա՛ տարմագըլըն կնի խեկնէլք-
 սիւնիլ:

— Բի՛մ պիլիբ արմըլ շէյն օյաճարըլ:

— Ը իմտի սիլն պիբ օյալ Լարար վարարը
 սեյլեր խեմ՞, շէյն գաուղունա անյարարըլ
 . . . Պագաճարնըլ պիւրատեր, տաճա շիմախ
 պնն սիլն, տաճա զէՏեկիլն ք Լարարարըլ Իմ-
 տի խիմ, շէյն ալ իլն մի, պիլն շիմալիլ օլ
 Լարարարտան պննիմ մագախտն նէ՛ խիլ մագ-
 սեպտ շու սիլնն, Գարապիլ սերարնալքի . . .
 բրնն Ըարմատա մագալագում սուրբնտե զէՏեկ-
 իմննքտ Խըլքէ . . . կանտիլըլ օյաուղունալ
 պիբ Տէրիմ անյալմարմագ խիլ:

Բօանն քնտուլն բազմն, վն կեօրիւննը
 տննէտե, Տեր նէ գատար, մերգումնալ պու-
 քլուննալը Խըլքիլնն տննէլնէլն պուլուննալ խետե,
 իմերարնն քէլամն ալալ պիլիլ, տէր, " Կէ՛
 տննք իմննէլիլիլիլ անյալմարմագ:

— ազգընըլ վարար, պննիմ կիպի պիբ Գա-
 զըր կապանճընն Լարարարըլը չօլուլ Խը նե-
 րիւն զպմաճարնըլ պի Խնիկաճար, Լաքն,
 պննտե քնտի թարաքիւնանն սեյլնալիլն սիլն
 անյալմարմագալ չարնաճըլմ տար Խմտի, պիլ-
 միլ օյալունալ քի, կարննի կիւն բրնն Ըարմա-
 տան պուլուննալ պուլուննամարտա . . . սիլնն նէ
 գատար մննիւնամ վար խալիլ խիլքիլնն, վն օլ
 Խուտուճա կարարըլըլըլըլն Տագըլնտա, Դօ-
 պիւննն մէքմուպարնտան քէպի մախնամ
 Խըլքիլննէլն պիլ Լալունըլ մի շիմալ:

— Պննիմ շէյն Լարարարտա գարըլըլ ալալ
 ճէլայլ վիբնէլք Խննիլննալմ կնքալար:

Պա՛ արտատ խի խե՛քն գալու վուրուլուն-
 գունտան, մերգումանն սիւնաճայեթիլ գալմ օ-
 լուննալ:

— Խիլքիլնն, —տեր Բօանն:
 •— Սէլքմուլ Ըարմատան կիլիլիլ, մնսիւն, —
 տեր Խիլիլար Խըլքիլննալ պալընը էլիլիլ:

— Ի՞նչն է ձեզ պարտա կէտիւ տեր :
 Բառն քե՛նտույ՛ն թագաւմ օրո՛ւնան մեզ պարտ
 քեազըստ սար : զի, ամսագաւան կէտիւ, Նեղա-
 քեմն պիրէ Գարե՛նկոյս տեր, “ Սարգսր պու-
 յուր յառաջ, մմտիտ :
 — Ի՛նչնիչէ պաղընը, մմտիտ, — տեր Գա-
 րե՛նկա :

— Զօք կէի, չօք կէի, — տէրի ձեզ պաղ վերեր
 Բառն, զի մէք մտպու պույու պիթիթրաթեան
 զի ալ թմամնի, այն քեազըստն առաջարնան,
 պեր գաւ լուղէն կեազըգասն սո՛նրս, թէ՛րբա.
 րնն կրամթեթարս վերերք տեր, — Պա մէք
 թուպու թէրբարնն կէտիկի կէրէ կէտսերնիկ :
 Կրամթեթարս պաղընը կէտիթեան սո՛նրս տի-
 շարը չօքար :

“ Կէր լուխամթեթար վար իտ, տօ՛Տպէթիթմ
 տէվամ իտէի, — տեր Գարե՛նկա Բառնն :
 — Կայ, Տայ :
 — Ի՛նչէ իտ տէվամ իտէի, — տեր թէ՛րբա.
 րնն Գարե՛նկա . . . — Տիւն տէրի կէտիկի կէրն
 մէրգում րրե՛ն Ղալան, պէնիմ նասՏամթմ
 մու՛Տուպիմնէ, քե՛նտի մէրո՛Տ Տայնէ տաթի
 պագմոյարագ, թմամն Գարիտ կէտէք ի պրէ
 եպա չօքմայա կըն, գայէն կէտիւ պիւր ա-
 րապա կէ պէրագեր, պիւր նամպիւմ ասթմ թու-
 րաթիթան մէրգում ինն օյարագ կիրան պէ՛Տա
 րիթ քէլեր կէտիկի, զի մեզ պարտ արագանն տե-
 րաննիտն տաթի, իքի տաթմ պարտնուպու կե-
 րիլաթի. զի մեզ ամմտան պիրիսնն, օլ նա
 մայիմ ասթմ թարաթիթան կէտսերիլիւ օլ-
 անուպ, զի տիկիթիտն տաթի, պիւր Տէրիմ օ-
 լուպ . . . Ղալան պաղընը կէր թէտաթիկ
 իծրա իմմտի, զի Գարիտ գասար տաթի մէր-
 գում ին պիրիթու կէտիկ նիկիթիլէ . . . տի-
 զին թարաթիթան կէտսերիլիւ պարտնու-
 պու անպարտ : Ը ու խուտուտա նիկիթ ու մեզ-
 քէտիթիւ անմագ պիւր չէրգաթմ ու մէրՏամթեթան
 իպարէն իտ, կէրէ տէրի մի պիրատեր :
 — Տէվամ իտիթի Տէրիպէնիզէ, մմտիտ :
 — Ղալան տիւն եպա չօքար . . . Սէրգում
 Տէրիմ, օլ Տեթիկիթիլ կէտիթիտն տաճտնն պի-
 րըլլապ, մու՛Տուպու Ղալան ին պիրիթու պու-
 րմանուն նիկիթի իտիթիլաթն մեպի, կէրի
 թա մաՏիթիտն մու՛Տուպէն իտիթիլէ գասար,
 մէրգում արագանն տերաննիթու կեազըլ կաթմ
 մագ իտ, կարապարնն քէր քե՛նտառաճարը եօ-
 զիլիլէրն մէյանն գոյու, զի պիւր թագրիպտն
 միւրարնա իտի, զի ասթմթի կէրն քեա տաթի
 պըրարըլ պըրճա Գարիտ կէտիկ. կէրի մէր-
 գում Տէրիմ, պէնի տաթի Ղալանն կանըն-
 անն պըրմագ սեխապըրման կէրի իտն, Ղալան
 պիւր տիւրիլ լաղէ օյմարըլմանն, իւ-
 չէպիլ պիրիթու կեա չօքար : Տիւն տառամ
 կարը կեա կէթիլիթիլիպտն, Տէրիմ Ղալանյա,
 Տէր կարմ օյա, քե՛նտի միւրարը իղէ, մաՏը
 Տայնն 12 տի տառամար Գարիտն պուրմանպի-
 րէնէ կիրան պաՏօ ին, օրամըգաս պիւր լօպան.

Թայա ինիլմըլնն կըրէ մէյանէթիլի կո՛Տար զի
 կիրամ կէտիտրանն պաղա, թէրբարնն պէնի
 տաթի ասթմայա քէր չօք շարըլար իտէտ, կէ-
 ղամնէ, Դօղիէնի մէք մուպարըտա օյու-
 անուպուն նագարն, պիւր 13 իտնն Ղալանն
 Գարիտն պարտնամարման, սի՛նէ Նէ պիւ-
 յիթ մնիթամթ Տուպէ կէթիկի սնլարը
 օյառազմանն, քէր չօք տայի գանընարա պ-
 Տիպ օյառում, զի տիլէ թանըրար մի տէրի, օլ
 արտան, Տէրիմ սիւալ կէտիկ, մէրգում պա-
 նա գարմագարը ձեզ պարտ զէրի . . . զի թա-
 պիտիթիլէ օլ լաղըլմ, պէնիմ տէ տայի գանըլա-
 րիմ արթմայա պաղաարը . . . Ի օյանիմայա
 վարը օյառազմուպա, տօղմէթ Ղալաննն օ-
 տարնաա իրն, պէնն կարարա քե՛նտի օ-
 տարնա չօքարմ, զի կէրիլմէ րամթ կէրն, զի
 իննտն պիւր չօք շէրէլեր տօյա պուրմանն պիւր
 գութուպու թմթիթիլ կէտիկիթու, պիրիթիթն
 իննտն, ամիթն պուրմանուպուն կէօրիտ . . .
 Ի զէ տէննտ քտն օյան քիւրաճոն, քիմն պա-
 շնա կիթիթիլէնիլն, ալ ինն պուրտում :
 — Կէն ինն օլ քիւրաճ պաղարմ :
 — Ը իտի տէրիթիմ տիլէ . . . Էքիմ Ղալ-
 մանն կանընաա չօքմայան կէտիլ, մէրգում
 չա քէրամար սեղիթիլ տեր :

— Եղընըլ ին Տայն տիւր, լարն կօր-
 կուպուպան քե՛նտառաճար տաթի իՏիմայան
 տեր, իտի կարն կիւտիլիլն պիւր միւրարըլ
 շէրթիթիլ արմարն, տիմէք տիւր քի, մեզ պար
 շէրթիթ արագասա Տայրը պուրմանուն ինն, պու-
 տօրմանան կարըլ Տայր իմմիլիլ . . . “ Է-
 քիմն Տիւրար քէր ալիթար պիւր շէլ իտի, —
 տեր Գարե՛նկա, — Եղընն տէրի պիւր կիւն (կա-
 նի պու կիւն), րրե՛ն տարանն ասթմ տօրթ
 պէրէ րատտէրիթուտ, մեզ պար շէրթիթիլ արմա-
 յա պաղար . . . զի աննտն իղէրիթն պիւր տէ-
 րն ույու շօքթ զի պաղարըլ կէօրիլաթի . . .
 Էքիմ, տիւրար կնտիլէ զի վեպէտ օյարագ,
 տիւրամ իղէրի արագար ասթարթուտ . . . զի
 կարմուպա տէվամ իտեր իտեր, Իրե՛նիտն թէ՛Տ-
 իթիլէ տիւրաճն իՏիմայան պէլան իլիտի . . .
 պու արտա Տէրիմ Ղալանն կանընան օյ-
 րրլար . . . զի մէրգումմանա պաղըլըլըլ, անմագ
 սիլնն միւրա իմտիկիթիլ սասման կէտէ յի
 պաղար : Սիլնտն իմթիկիթիլ կէրէ կէր . . .
 պու խուտու պէնիմ ինն պիւր ինի փօրարմ սա-
 յրմանաղն կէօրիտկիմանն, պէն տաթի քե՛նտ
 մնիթամթ գաթիլէ կէ իրամթ իմմէք իտէ-
 տիմ, զի մուպիթագ տաթի օյառում :
 — Կիլիմ մմտիտ, սիլնն պու սեղիթիլիլիլի-
 նիլիլն քեաթիլիլ, — տեր Բառն թըրմարըլ
 քի կէթիլիլէ, — պէնիմ ինն շննէ պիւր լիսան
 կիլի տիլեր :

— Ը իւրՏեպի կէրէ, զի տայիտն կայէ օյանագ
 ալիթար սր, շնն քի պէնիմ կաղըրարըլ . . .
 Լարն, տէրիլիլիլ պանա . . . քէլ — Նէ Նէ
 իտուկիլն պիլեր մի պիլէ սիլ :

— Իւնթը ։
 — Այսոր գ. քի պիտէ յօրանունդ, զէ Տիրի նե-
 պսմանն մեքենանք օյան Ճափա նե պսմա-
 թընանն, թէ Տայիւրեք շայան պիր նե պսմա սոր ։
 — Իւի, լաքին պէնին նե՝ մաքիթեմ, — սեր-
 թունն զրասա պիր տեյլէյի՛ճ իլէ, մէ կիւճ իլէ,
 իզթիրապը տերունի միւլէ զըպիտիտի տէրի խեղերէր ։
 — Իկը շօք մաքիթեմիտանն օյմալը սոր ։ Պիղ
 ՊօՏյախանն ելեալար պուլունարսմազ թագ-
 տիրան, ինաս զանր պրթմազ, մուճիպի նե ֆ-
 րեկիմիպանն պուլունարսմազ սոր, — տեր Գարեւ-
 կա, — լաքին, պէլլե իմմէյէրէք, Տեղը իմմէր
 իսմեկտիմիզ ասեմէրին պոյունարսմազ, թընտի
 իրէրիմիզ կէչերմէք իւնն, ուլունուզ պայմալ-
 րասա պէրէրիզ . . . Սէ ուլունուզ տերին օյ-
 մայալարն ուլունուզ, իսմեկտիմիզ գասար
 արթըրըրը . մէ պիտիմ պու խուսուտա օյ մեր-
 թէպէ մէ Տարեկիմի քեանկէմիզ վար սոր քի, նե՝ եր-
 յունար պիտիմ գասար իսմեկտիմի կերէ սիվէլու
 կիրէպիլիզըր, մէ նե՛տ արունար պիտիմ գասար
 ճուրթմա մայր պուլունարսմազ սորալար ։ Ղա-
 մանն խեղերինն պիտիմ նիշարնար վար սոր
 . . . Իկէ — ի՛կ պէպէլէ՛ն ինճէ պիր թօզ սար, մէ
 պիղ անը եա պիրեր միտար իսմեկտիմիլ
 ասեմէ, ուլունուզ մայրինն շէրպիրիզ, մէ
 եախա արըլըղընա թիւթինն իլէ պիրիքան
 գարըրարազ, չորագ կինաս իւտիրիզ,
 — սմեմա պիղ, պիւթինն պիւթինն պայլըր տէյի
 զորգուղունուզ ասեմէրէ, եյլէ պիրանն պիրե
 չօզմ օյարգ շէրպիրիլիզ, իլա ուլունարը
 Տէնկեանընա, ապար ապար, ֆէրգմէ պիտե-
 ֆաթ շէրպիրեք, այա թէ Տիրէյի սապէն իմ-
 մէյէ՛ճ արեմէ՛տ, լաքմ կէրպի գասար,
 եւմէրիզ իւմէրիզ, եյլէ՛ճ պայլըն եամըր-
 թըրը . . . Տեման թմուզ մէ զորգ սասմ . . .
 Կերթըլըրմասունուզ շիտի, շու պիտիմ թեպ-
 պանն օյան զէ Տիրիթիմ, աթլիյան նիպիլիլէ,
 նե՛ գասար ֆայիզ մերթեպէտն պուլունարսմազ
 սոր . . . Պէն պերպիրիմա՛ն, մեզպուր զէ Տիրան
 Ճափասան պիր միտար կէկիրպիլիլէ տիր . . .
 Լաքին տէյիլ պաշգա պիր նիլէն, իլա եամըրը
 պիր մարզ կէն . . . քեպուր պիր միտար տա-
 թի քանգէ՛Տիր կէկիրպիլիլէ տիր ։
 — Լա, լայէ պիր քանգէ՛Տիր տաթի վար մը
 սոր ։ — տեր Թօնն մայրեմպիրի պիր Տէնկէն իլէ ։
 — Լայ Տայ, նալը քի, ինասնարան, թա-
 պիրմէնասա պիր պիրիտն սապան սապան զրասա
 լարը վար սոր մէնա խարիտա Տըլ Տէմիլիլէն
 տէն օրտալունուզ թագտիրան պիղ . . . Եյլէտ
 զէ Տիրէրն տաթի, պիր պիրիտն քեանկէն զրասա
 Լարը վար սոր ։ Ճափարար, մեզպուր թեօրին
 եախա քանգէ՛Տիրին սալունա իւղիէ թէմիլիլէ
 իտըրէր ։ մէ մեզպուր սաւ տէյ — ի՛կան վերտիկ
 պայլըլըր, կիւն շին պուլունար տէր իմտիկի
 միլիլա, տէր իտըր . . . Իտիտ, տին տիտա՛մ,
 սիզին մեմուրունուզ օյան Տէրիթին, Ղափա Տագ-
 քընաս արըրեար օյան նիլէն ու մայգետիրի

տերը ու ֆէ՛Տմ իլէ պիլիմանն, մերքուման եամ-
 մասան պէրէրիմ, մէ մերգում ուլունու . . .
 Պէն սիրիւներէք մեզգուման սասարն կիրտիմ
 . . . մէ տէյ — ի՛կանն պիր միտար թէյ մերգու-
 մա շէրպիրիմ . . . նալը քի, թմայտաթիլիլէ
 շեմիլիլէ գասարսա ուլունուզ սոյար սոր . . .
 — Ա սասաբ, — տէյի պաղըրըր Թօնն, մեր-
 գուման շու Տիրէրանն իւղերինն պիլիմեկտիլիլէ
 տիւշար սե՛Տմ թագազ, շեւքի, Գարեւնարն
 շու Տարեկիմի կերէք սօկիւտն Թօնն, մէ
 կերէք քեմտի սասմարնն մուամեթիմ ֆէսա-
 սապէրանն մէ Տիրէրարանն, տէրն, տէր Տէնկէն-
 կիզ պիր պսմա տաթիք իտի, — արեմ, իլէ տիւ-
 շիւնիւնիլ, օյմասըն թի, Տէրիմի պէ Տիրէրիլի օ-
 լարըրը ։
 — Պիրասեր . . . քեմտիսի Ղափար նե գա-
 տար զէ Տիրէրի տի, պէն տաթի քեմտիսի ոլ
 գասար զէ Տիրէրիմ տիր ։ Իտիտ, պու սապէ՛ճ,
 սիզին Տէրիլի լօյանն օրտա ։ տերն ուլունուզ պը-
 րազարազ, եայ չօգարգ ։ Պէն Ղափանն արա-
 պարսմա եամըրը գալար ։ Սէրգում, ապը
 Լիւտիլիլի իրա իտըրէք, ուլուն շօպուտն
 իւմէք իսմեկտիքալ, թիւթիւնին իլէն Տիզի՛նէ
 տէյ — ի՛կ գարըրարազ, իւլէնն տօյուն-
 սալ, իտի, մէ կիլիլէ կիրան իւղերինն պիր
 ուլունուզ լազ կէպի . . . Թէրարէք պիր միտար
 սա՛ճա գարըրարազ, մու տաթի իտիտէ,
 պիւթինն պիւթինն պայլըր գալար, մէ իլէնէ ե-
 յանն պու սասմա իւտիլիլի լօյանն ասալ
 մազա սոր ։ Ը իտիտ, պիրասեր . . . Ղափանն
 շու ուլունուզ սարըլ պրթմամար պէնիմ թէյ-
 ֆիմ մեմում սար, մէ ուլունարազ իսմեկէ-
 տիլիլէ թագալիլէ, մէ եարըն տիւշանա գա-
 տար եյլէ՛ճ պայլըն գալաճազ սոր . . . եախա
 իսմէր իսմ, շիտի պու սաղըրասա արըրը
 պաշնա կէկիրի պիլիլիլէ . . . Իտիտ, արթըր
 Ղափանն եարըրի կին Սէն-Պրոնասա սօ-
 զագընա, 3 նիւմըրալ միւրազաթ խանեան
 Տարը պուլունարիլիլէ մէ պուլունարիլիլէ մեթ,
 պիրն, պէնիմ իսմեկտիլիլէ իտըրէք, կէրիտիլի
 Տօլ խիզ մէ եախա Տօլ իմմէմիլիլէ թագի
 պուլունարսմազ սոր ։”
 Գարեւնա պու լաղըրօրըր սեյլեթիլիլէ կէ պե-
 լապի, ճէ պիտան Ղափանն միտարըր շէրիզ
 չօգարըր, մէ Թօնն կէսմեկտիլիլէ տեր, — Իւ-
 լապըրըր մը շիտի, տեյլէպիրէրիմն սա՛ճէն օլ-
 սաղըրարն . . . Ղափա ուլունուզ իրն, պէն
 պու, մերգուման եարըրի կիւն ճէկի ետրան, քեմ-
 տաթի թմարթմարազ ինն, ելէկանն պեանկիլի
 օյան միտար, մերգուման պոյունուզ չօգարըր
 արա՛մ . . . Տիւնք տիր քի, պէն քեմտի լա-
 զըրըրըր պաշաղըրը կիրի պիլիլիլէ քանէլիմ,
 եանի գամէն սիզե սեյլէմիլիլէ օրտալունուզ լաղըր-
 արնն ինարայունա պուլունարազ, շիտի սիզե,
 — Պիրասեր, սիզան լազ շէյ իսմէրիմ,”
 սալմ քանէլիլէ ։
 Պու տրասա Թօնն, Տաստէն զիյաւէ Տիւ-

արտոս Գարեհիւանն թէ՛ Տայեիս ու թէ՛ Տափիւիս
 իւզը պիտան պիտ Տարեթիկէ կէտիկին կե-
 րերէք, — Տիւ էջյէ պիտ սույի գաստ Նիլեթին
 աւ պուրմանագտ օրտս իտիմ, պէշըն առգտան
 աղուս Նիլեթիմ պիտ խաղէր Էլիթիմի խաղի
 : . . . Նա, Նե՞ տէրտիտ, Տայե յիտի, ձե՛-
 վայ վէրիտի . . . Պիտ տէֆտ էջյէնէ՛ կէտիկ վէ-
 գուտնոց պաղը զարագ, սիտ պիտ կիկի մտ,
 Տէլէ ամտարարագ, երկրիմ տէրթմ սասմ մաՏ-
 պուտ իմտ իտիմ, Նե՞ կաշար իտիտի, երտ
 պէտիմ գարարը մաՏիկ օյմայ միգթմ տի օ,
 լպիլիթիմ իտիտի, Սէ՛ օլ վաղըմ, պէտն
 ին, շու գապնընդտ պուրման Դայեիտին
 մէթուպարըն, վէ պէտն իտմիկ վէ պէՏուգուր
 իտնէ յէճէր սուրթմտ, թա կարն տիշամտ
 գասար, էջյէ օյպըն գալմաճ օրտ Ղայմանը
 միտալըն արմալը, բէր գօլպ պիտ շէյ օյմաճ
 մտ . . . Միտարըճ մի շիտի, մմտտէ, սիդն
 պտն ծիպնէն ապմմ կեօմէրտիտի թէ՛ Տե-
 տիտմն պիՏուտ օյտուգուն . . . շիտի սեյ-
 լտարեթիտին թեֆթիտի, թէ՛ թէտն կարն
 տարըն, շիտի Ղայմանը պուրտ կէրի,
 վէ Տէտտ սիդն Տիւրմիտիկ թաՏթընտ պու-
 լունմալըն, ալա ալը կօղ տար . . . Շտտե-
 յիտի . . . շոգընը պուրտան, վէ պիտ պաշ-
 գ տէֆտ սաՏա, եկեր տտմ պուրմմայ շո-
 գաճագ օյուր իտիտի, պէշըն միպնէտիկըն շո-
 մայր, իլա կօրտու վէ սուլիտի էջյէնիտի
 տէ, էջյէ շոգընը . . .

Գարեհիս պունարը իշիմթիտտ, տիւարը
 տէ՛ Տէմ օյարագ քնտնի շարչըր, շիմ քի մը-
 գուտն սեյլէտիթիթիթի թեֆթիտի, շէ-
 լէ քի, Բտն միտա իմտիկ թազարտէ, քն-
 տի էլիտն, Դայեիտին մէթուպարըն, վէ
 Ղայմանը միտալըն արպիտնէ կիտն, վէ Ղալ-
 մանը էջյէնէ օյդուտ գալա գալը, քնտի-
 տիտն իտէ, գաղտարը պիտ տէլիէ իլա օյու-
 նաճարըն, իՏիմայտն պուրմանուգուն ՖէՏմ
 ու տերթ իտեր . վէ պու ծիպնէ ին, քնտի ի-
 թիգտընտ, քնտի կիպի Տէլիէնիկ պիտ ա-
 տնէ, շոգընը տիւարը տէլի էր իմթիկիտու-
 իտ կօրտի :

Գարեհիս Բտնիտ շու կօրտ, մանտ գա-
 պուլ իմմիկ օյան պիտ թալո ու Տարեթիտին
 սեպէպիթի արմալայ շարչմագտ ինն, Ֆիթ-
 րին պիտ շէյ տօլար, շէյլէ իթ մերգուճ քն-
 տու քնտույէ, Վտնիտ էֆթար անճագ պիտ
 շէյտն իպարթմ օյմալ տար, պէն Տէր Նե՛ գա-
 տար իպարթար իպար իմմէքտ իտմ տէ, եր-
 նէ մերգուճ պիտ տիլիտ, Ղայմանը, պէտմ
 գուարթիթմ թաՏթընտ պուրմանայտն իտն
 մաղարման, թապիթիլէ Դայեիտին մը-
 թուպարըն իլ երտնէ գօլմայր, շէյթ Տազա-
 րէթ ին պաղմագտ օյմալ տար, տեր :

Բտն իտէ պու արտա, պիտ թարափտան
 պիպնէթմ արմէտէ պիտ քիտմալըն շոգը-
 նարագ, մէՏարթի տիտ իլէն, մերգուտ ի-

շիտ տիշերթէնի տօլարը գուրուլ Տաղըն-
 մագտ օյտուգու Տայե, պիտ թարափտան տա-
 իտ, գաղպաղտար պիտ Տէլիէթմ իւզըն, վէ տիլէ-
 րի արարման, քնտու թնտույէ սեյլէնէ ք-
 տն պուրմանուլա պիտարըն, թէլէթմ, գալի-
 Նէ պիտ իմթիտարը շէտա Տիւրմ իմմէքտ օ-
 լարագ, կէպըրի տընման, Գարեհիտն էշ-
 քնպ ու իՏէնէտն տիլէթմ իմմէ յէ պաշար :

Շայ պու քի Գարեհիս քնտույէ, Բտնիտ
 օլ թալո ու Տարեթիթիթի սեպէպիթի քն-
 միտն արպապիթի տար գրտա իմտիկիտնէ,
 քիլմա միպնէթիթմ պիլէ, տեր, . . . Վշիտ պէն
 կիտ յարմ . . . լաթն սիլէ պիտ շիթմ լաղը-
 արմ սաՏա վարար . . . շիտի սիլ պէտն սեյ-
 լտարթիթի իպարմալարըն պաղմագտ սը-
 նը . . . էյլէ տէլիլ մի :

(Սա Տիւ շիտիթի իտմէնը, սիդն սեյ-
 լտարթիթի, պաղմագտ գաճա գար մաղա-
 րման իպարթի շէյտն արարըն վէ կաղ-
 քի, տիլիտն իլիտ շու գասարտ լաղըն գալ-
 իտիտ, Տէր Նե՛ Տայ իտ, քերմ իտիլտէ,
 պարի լաղթիտն պունտան արարարը գաղմագտ
 օյարմ : . . Սալըն կիմ տիտ, քնտ իտիթմ
 սիլէ, արթը կարնը պաղմընը պէն, շիտ
 իլիմ վար ար :

Պիտ սաղար ստրա . . . սիլ էյլէ պիտ ա-
 տամընը քի, տարը քի կօրտնէքտ տիտ
 սիդն . . . Տիւ պիտ շէյն կիլէնէր պաճա, —
 տեր Գարեհիս . . . Շիտի պու սասմտ պէտն
 Ղայմանտ պիլէ, յէճէթմ, Տիւ յիլէն Նէլի-
 տն պիտ ստաճա իլէ, պիտն Տաղարթի շէ-
 տիտն պաշար պիտ շէյ տէլի տիտ . շիտ Տէր
 Նե՛ գասար կարմարմ իտէտ, կէրի կարմագ
 իմթէլէթ, պէն սիլէ քնտույէ գամ իմթ ի-
 տիտ . . . պիտ շոգ միտ քնտիտ թալէկ իտնէթ-
 տիտ, Տայ պու քի մերգուճ տալի, քնտն թա-
 պիթըն իլիլպարընտ, Տիտն ու գաղպա
 կէլէթ, պէն թաՏիկ իտնէթ . . . Պէն իտ-
 թէտ իտի, շիտիտ գասար մերգուտն կիլիթի
 տէֆտ էյլիթի պիլիթ իտիտ . . . լաթն սաՏա է-
 ձէլէ կէլիթիտն տէլի իտ . —տեր Գարեհիս
 էլէնագ պիտ թարը կէ . —վէ պու կիտն պիլէ-
 մէք իլէն . . . վէ սաՏա սպիտ Ֆէնտ կիլիթ
 իլէն, լիւարար, վէ բէր շոգ լիւարար իլիթ-
 յարմ վար տար . . . վէ պու լիւարար իտ,
 Ղայմա տէլիՏիտն լաղմ կէնէ գասարըն իլ-
 թիթայ իմթիթմ թապիտ, անճագ սիլ
 գիլէ պիլիթիտի պտն, շիտ քի, շու գասար-
 րը, անճագ սիլն միտալարըն մաՏիկ օյա-
 ճար տէլիտար : Շայ պու քի, սիլ պէտն
 լաղընը պիտ տիլիթէք իտնէքտն պաշ-
 գա, իտա իլէ ձե՛ վայ վէրթմտն թուրմագտ
 սիլ, պէն պիտ քնտիտ կէրտն թուրմագտ
 նը . . . Պէն իտիթի լաղմանը իտ ու
 իլիտուտն իպարթմ իլիթիտ, իլիթ պուր-
 մանուլ պաղընը . . . Սէ իտիթ իտիլ, սեյ-
 լտարթիթի թաՏար իմմէք իլէն, իտնէթն

պիւր առեմ հեռաներից թնփնջելու և թնճնախա-
կիմտիրենից . ոչ միազբմ թագախմբիլէն ինանս-
ճարարըլ պի իշմիտաց արը . լարն ճարմա ա-
լէյճինակ իրթիքնայ խոնճեկիմ եմքի խյանէ-
թնն պեռեկեակ , մախմ կա , պիտազ թագու-
ճա պանազ արը : « Կարըլ քի սիկն սեռչեկտի ի-
տիմ , սիտակ չոգ խոնճեկնէմիմ պէն : »

Պարենիս պաճուտ սեռչեկտիկիլէ պերապեր ,
Բօանէն պասմա օյարազ , պիւր յոյանթմա պիւրէթի
Թագախմ Խոնը . Տալ պու քի Բօանէ , կեռչեկի
սճուայս , մերգուտն Տեր պիւր Թօանը և Տա-
րեթիկիլէրնիս սիտակեռտ օյուտու Տարտէ , կիւյս
րէք առչալը արը կիւսի պիւր Տէյեկնէ կեռթեթե-
րէք , Տէր իշմիթմեղլիլէ մէ կեռթեթեղլիլէ վար-
տուղուտան , ապա ճեպազ միւրեզ :

« Պոյուրուտուց , արնըլ պու պիւրէթի . . . մէ
Թագալը խոնիկ սեռչիլ տիրէրիթի . — աւր Թէք-
րարն Պարենիս , իմքարտն պիւրէթի Բօանէն
ուգաաարազ :

— « Կ . . . Նե՛ խիլ օ՛ , — աւր Բօանէ , մէ աւ-
լա պիւրէ իմ մէյերէք , չամբոզ սուրէթմակ , յօգան-
թանքն խոն ու մաՏէլլիի պէյան խոնն պիւրէթի
օյուր խոն տէ , ապա էլիմի թագաճաարազ . »

— (Պոյուրուտուց պու պիւրէթի , — աւր իմքար-
րէն Պարենիս , — մէ ինճէ ոչ միազբմ էմին օ-
լապիէճեքսիրիկ քի . . . »

— Տօղուտուտու սեռչեկեկիմ մի , Մանսիօ , —
աւր իս պաղբոր Բօանէ , պիւրէթի էլիլէ էրիթի մի-
րէրէք :

— Ըս սիտակ օյան արըրըլ ք պէնիմ թեճաճ-
ճիւսի արիմիթ մաճիկ օյանազ արը : Իշմէ սի-
ղէ իմքարտն սեռչեկիմ քի , պէն սիտակ կիսի ա-
տէմին տէ յիլ սեռչեկնէ ինանսմազ , Տաթիթա միւտա-
ճանակիմին տախի զպալու իմ մէք խոնէկիմ : Սոս
տէֆուս օյարազ օղբորիմ սիկն , չոգրիմ պուսա-
տան ախար . . . Էտիթմա սիպն ճոյան տէտի-
կիւրիկ առեմին քիմ օյուրուտն տախի թանթմամ
պէն . . . Վէնտի լաղբորըլա նաղարէն , պէնիմ
զարարթը մաճիկ օյապիւրի խիլսիրիկ , չոգ իլի-
պու կիւրի էլիմիպանէ կէլեկի նարնա պըրազմա-
յալազ , կարնըլ կարաճաղարն , ապա էլիմ
իւրէ օյարազ , սիկ քէնտի նէյեկն ու քէյիթիպէ
պաղբոր , լարն ՎաՏէրըլ առեկ սեկր խոն-
նիլ , չոգրըլ արթըլ պարաաան : »

Բօանէ պաճուտ սեռչեկտիկիլէ պերապեր , սըլը
արըլա չոգրազան իրնի չէրէք :

Պարենիան իւզերիտակ , կիւյս քէնտի ի Տըֆը
իմ մէք խոնէկը կիւրի , պիւր նէյի կտեր Տարեթիմ
Տարըլ օյուր :

Մնիտակ ի Տէնտիտակ աարըլ միւրայեկիմ մէ սի-
քիւրէթի տըրթուր օյան պիւր իմիմիար խոնմէթ-
քար գոյուտան իւրի կիրէք :

« Պոյուրուտուց , Ի արիլի . . . ըլլազ թոնթու-
տուց միւրայե , . . . աւր մերգուտն Բօանէ , Տարե-
թեկիլլէ : Պարենիսը կեռթեթերէք :

Պարենիս , ոչ պատաս պիտու՞ն պիւր Բօանէ իւ-
զերիտակ կեռթիլլէյէ պաղբորն սիւրիւնէթի գալըլ

կիւրէք բաՏաթիլլըլ իւզերիտակ , զօրգույս պաղ-
լաղբորուտան , օտաաան տիւարը չոգազաթ , իզՏա-
լը իմքարտիտակ պաղբոր :

« Ի արնի , մանսիօ , — աւր մերգուտն Բօանէ ,
զօրգու մէ մէպէտէպնէ տիգգամ խոնրէք , — նէ՞
պիւրէ յարաճուտ , չոգանսարըլ տիւարը , ա՛ , ալ
էֆէնտիմ , իշմ մար արը պէնիմ , կարնըլ գաղ-
մազ խոնէրիմ տէտիմ սիկն :

— Իմտի , մանսիօ , — աւր մերգուտն Պարեն-
իս կախալ կախալ , մէ արգասըն տօղու կէրի
կէրի չէրիլէրէք . — Ը խոնտի պիւր պէնիմ իմքար-
թիլիլէրիլի քեաա իմ մքարտիւրիկ , էոյլէ՞ մի : Ի արնի
էյի տիւրիւրիւրիկ . . . սոս քէնտիանըլ գիւրա
իմ մէլ :

— Սէֆա կէրիլիլ , մանսիօ , ուղբոր օյուտն
սիկն : »

Բօանէ պաճուտ սեռչեկտիկիլէ պերապեր , կտի-
պանէ սուրէթմակ պաղբոր էյեր :

Պոյուրուտ օտաաան տիւարը չոգար : — Պարա-
մերգուտն արգասընտան գարնիլ :

Պիտակ անիտակ , կանապի օտանքն գարուտա-
տերուտնիտակ , ի Տէնտիտակ պիւր սալիւրըլ մէ ալ-
թիւսիմիլէք կտերի տէրթար օյուտու Տարտէ , րէք
ա՛լ կրէնէի մէյուտն չոգար :

« Կէ՛ կարարըլ , — աւր իս պաղբոր մերգուտ
Բօանէն խիթապէն : — Պէն Տէր պիւր չէյի տիւ-
րէյիկ իշմիտիմ . . . Ը ու միւրիս առեմին սեռչեկ-
էտըրէք , չէ՛ ֆայիտէ քի , քեաաֆիթիմն սաՏիճ
խոնրէք . . . Էնտիկ չէՏգառ ՓիլՏարըլա քէնտի
պիւր Տիւրիւրիտակ պոյուրուտուտա արը , մէ շիտի
կիւրիկ մերգուտն պոյուրազ արը . . . »

— Օտան իմ մէմ , — աւր Բօանէ Տարիտակ պիւր
սեռչեկիլ իլէ , պաղբոր էյերէք , մէ ի Տէնտի , եւ՛-
մէլ քի Տէյեկիլի կէնտիպիլ մէ կտերի իմաաթը կե-
նտիակ քեպա խոնրէք :

— Ի յի կեմն , մերգուտն ճոյանքն կանքնա
կիմ մքարտն քի՛մ մէնն խոնճիլտի :

— Մաղբոր պոյուրուտուց քի սեռչեկեկիմ . . .

Սէրգուտ չէրի ու տէ Տէնթիքիքմա առեկ պու-
րայս կիմիտարիլէրիտակ , պէն քիմ օյուտուտն
Թանթարըլուտան , աաՏա միւտաՏապիլէ պաղբու-
մապանէ էլիլէ , էմի պատիլէթիմ քիւրիլէ պիւրէ ,
Օտիլը միւ Տիմէրէթիլիլիլ , Պոյուրիմ իլէ պիւրէր-
տէ , աաղաքի տիւրիտանէտակ պէրէմքտէ օյան
Սօրգա , չէնտաթիլլուտան միւրէթիմէլ պիւր իմէլ-
քիլէ կաղաթմ . պատէՏու , մերգուտ իլէ գանաճ-
մապակ իրէն , Սօրգուտան քէնտի կիւրիլիլէ միւ-
րաղբոր պոյուրուտուղան տպիւր պիւր ճեպազ ալ-
աղբուտան , իլէրէրն Տարիլէ իմէթիլլան , մերգուտն
կեռիտակն թալիլիլլալըլ մէտիմ :

— Ի յի , Ֆէզաթմ , մերգուտ պոյուրուտան չոգրըլ
կիմ միւր օյուտու իմապիտակ , սիպն պու սեռչեկ-
տիրիլիլիլլալէն Նե՛ մէնտաթիմ Տարըլ օյուր :

— Ի մէկն , լարն , գանն խոնրիմ քի , Օտիլը
միւ Տիմէրէթիլիլ կէրիլ Տիւրիլիլէ տիւրիլիլ իմ մէ-
յէ իմէնէլլիլ պոյուրուտ Խոնիկ , Տէր Նէ գա-
աար մերգուտ պոյուրուտան կիմ միւր խոն տէ , Էնտիլ

— Ի յի , Ֆէզաթմ , մերգուտ պոյուրուտան չոգրըլ
կիմ միւր օյուտու իմապիտակ , սիպն պու սեռչեկ-
տիրիլիլիլլալէն Նե՛ մէնտաթիմ Տարըլ օյուր :

— Ի մէկն , լարն , գանն խոնրիմ քի , Օտիլը
միւ Տիմէրէթիլիլ կէրիլ Տիւրիլիլէ տիւրիլիլ իմ մէ-
յէ իմէնէլլիլ պոյուրուտ Խոնիկ , Տէր Նէ գա-
աար մերգուտ պոյուրուտան կիմ միւր խոն տէ , Էնտիլ

— Ի յի , Ֆէզաթմ , մերգուտ պոյուրուտան չոգրըլ
կիմ միւր օյուտու իմապիտակ , սիպն պու սեռչեկ-
տիրիլիլիլլալէն Նե՛ մէնտաթիմ Տարըլ օյուր :

— Ի մէկն , լարն , գանն խոնրիմ քի , Օտիլը
միւ Տիմէրէթիլիլ կէրիլ Տիւրիլիլէ տիւրիլիլ իմ մէ-
յէ իմէնէլլիլ պոյուրուտ Խոնիկ , Տէր Նէ գա-
աար մերգուտ պոյուրուտան կիմ միւր խոն տէ , Էնտիլ

— Ի յի , Ֆէզաթմ , մերգուտ պոյուրուտան չոգրըլ
կիմ միւր օյուտու իմապիտակ , սիպն պու սեռչեկ-
տիրիլիլիլլալէն Նե՛ մէնտաթիմ Տարըլ օյուր :

— Ի մէկն , լարն , գանն խոնրիմ քի , Օտիլը
միւ Տիմէրէթիլիլ կէրիլ Տիւրիլիլէ տիւրիլիլ իմ մէ-
յէ իմէնէլլիլ պոյուրուտ Խոնիկ , Տէր Նէ գա-
աար մերգուտ պոյուրուտան կիմ միւր խոն տէ , Էնտիլ

չէ հաստեղծելն աստի ներքեակ պաշտօնաւորան խա-
պեր վրայ քանն անոր կեցիմըջ օրտաւոր ֆէհմ
սարքեմով, վէ օլ խաւտաստան կենսաջորդ
խտրտեղի, վէ օլ խաւտաստան կենսաջորդ
պարտաւոր ինչճար էյնեպիսի հարաբեմամբ թաճ-
գիրափընթիւ թէ չէք բեր իմ մէջ իմ . . . Վէր մը-
գում, պաշտօնաւորաբ յօրանմիջը խապեր վեր-
մեփը օրտախի աստի, Տէր Տայտ, սօզադաս,
գարտասան պիր գաշ տարմ աջգոտա պրէմէքտե
օյան Վոզմիտի ինչ Սօրօզան էլէրինէ տիւնչէք
խախտեալ, օլ վազընէ պիտ աստի թապիտիւնէ
պիր կեանքի վէ պիր դայէ իննէ տիւնչէք ասիք,
չինք բի Տայմանն ներքեակ օրտաւորանան պի
խապեր պաշտօնաւորան խաբ . . .

— Վէրն մի Տարբէթի ճէպպարանէ իր թի-
քեայ իմ մէքտե սիւնից, — տէր Վէր ա՛յլ կրնի
իչճար նեփթեմ խտրէք :

— Ս ազատ էսֆի իտեճք պիր Տօլ . . . զայէթ
էսեֆ իտեճք . . . — տէր թէքրարէն Քօտէն . . .

— Ս քին չի շարէ քի, շիտոյ յէ գատար թաթաւ-
մուշ օյան ուսուլ ու թարիգին իյն իրաւորնա՛ն էօյ .
չէ օյմար իճայ իմ մէքտե տիր :

— Միւրաւորնը պատմ թալըն մի իմ մէք տիր —
տէր Վէր ա՛յլ կրնի, վէ օլ մարմէ պաշար Քօ-
տէնին, եւրնը կաջ ետգմագ ինն երապորնը
մարմնախի, պիր ասամ օյմարալն անբաւայա :

— Օտմը մի Տիւրթիւնից Տազընտա էյլն պիր
քիւտապիտա ճէտարեթ իմ մէք Տատոմ տէնից
տիր, — տէր Քօտէն Տէման երկրէ պէրապեր
պաշան էյրէք . — լաքին մարգուման եւրնը
կիւրթի տէրթ սասմ ալազմուլմար էրէմի-
յէմտէն տիր :

— Նա ծնասն անբա . . . Մէկէրն պիրալն
թէ չէք քի իտեճք մի :

— Մըն կիպի պիր չափըն, թէ չէք քի յէ ճէ-
տարեթ իտեճք, պաշտանաս գաթմազար, սէր-
պեթմէ պարանան տիւրը չըգմըջ օրտաճա,
Տիւ պիր չէյ Վազմ կիւմ յէ ճէկիտ աշիւր
տար : Սօրօզ ինչ Վոզմիտ մարգուման թաթա-
րադ, կեօլէրինի պապալաճապար տըր : Պաւ է-
մին Ս էյն — տէն — Ս — տէն սօզադան չըգար պիր
գարտուտ մար տըր : Պաւ սասմ լարտա, վէ պէյ-
նէ պիր պարալն Տայմարտա, պէօլն պիր թէն Տա-
մաՏէլէտէն, քիտէլէրին կէճմ յէ ճէկի տախի մա-
լիւմ տար : Օլ մարքին աստմ կէճտաէ պիւ-
թիւն պիւթիւն եօյալու շարաճապար, վէ
չիտան քէնտույ իննի տայիթիւն զիւր զէմինն
խափրից, կիւն եւրն, կիւնէլէն, պաւ սասմ-
լարտա, այի թէտապիր իւրէ, սէր պեթմէ տա-
լը վիտեճքեր տիր . . . Շիտի, — ինչպիսի պաւ-
մար իտեճք գօյալ տըր . . . լաքին մարգուման

եւրնան էմիլէթի պիր աստմ՝ եօյմար լըջ :
վէ պապընը ճատան պըլընը թապարտե իտե
. . . պէթմ գրտա աղլէմ, ապա շիտաթե
տայիր օրտաւոր սուրէթաէ, խաթըրման զայէթ
աստի պիր թարիգ կէճմրաէ տիր, — տէր Քօտէն
էտարանէ պիր սօլէյն ինչ, — էլնէ օլ թարիգ
իլն, եւրն տիւրան գատար մարգուման, Սէն —
՛՛յրանտա սօզադման պայտա զըրապիլըրից :

Գարնիւրը կէթիւրն վէ կէօթիւրն վէ լէճ-
ճէմանէ էսեր ներմտայի տէրաւար օյան իթի-
յար իտեճքերտար, իՏիւրալ իւրէ գարտա
մարտուգտան անբա, թէքրարէն ստանա իննի
կիրէր, մարգում էլնտե թաթմազալն օրտալու
պիր Տիւն կէյնք տէրիտիւնէ եւրըլըջ պա-
լուանան պիր նէյն ալնը շանմարը Քօտէն վէ-
րէրէք, տէր, “Պաւտա Սօրօզ կէթիւրից տիր,
վէ քիտարտաէ, Ս էյն սօզադման ինչի կը-
մի տիր :”

Խրտեթքար տիւրը չըգար :
Քօտէն շանմար աշար, վէ բեր ա՛յլ կրնի նի-
յէ շանարը կէթմէրէք, տէր :

“Իննէ մտալ . . . վէ իննէ Քօտէնն մը-
թապար . . . Սօրօզան Տէմ մէճարեթի կէ-
թիւնտար, վէ Տէման սէրի իւլ ամէլ տիր (իննէ
չափօլ) :

— Սախաթարանը պիրիտիւնէ տաճա, գօր-
թալուտօգ, — տէր թարիգ, — եւալը քի պէօլն
թէտպիրը, մի Տիւրթիւն պաշտանապալը . . .

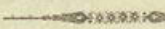
— Քիտէ սիթեմ իտեպիլըրից, Վաճ պիւ-
տըր վէրան օլ մարքին աստիւն քի, կէթիւն
պիլն շու թէճէ պիւթիւնէ մէճալու կլիտի . . .
Շիտի պէն, պէթմամիլ — ինչպիսի լարտա
օրտա պիրիտիւն կէթմարմըլիմ :

— Ս է սօզաճն սասմ կէթիտե, սից
Վարիէրի ալարադ, Սէն — ՛՛յրանտա սօզադման
կէթիւրեթիւնից . պէն մարգում ինչ, իւլ կիւն-
տէն պէրտա սըրը սըրը խաթմէտի թէթի-
գան, օրտաճա պաշտաճալը :

— Պէն էյլն օրտալու մարգումա իթմար իթ-
տիմ, վէ էմիլը ճաճիպ օրտա կէթէք տիր :

— Սէճպէթ, — տէր բեր ա՛յլ կրնի, — պա-
գատար կիւրեթիւրէն, պաւ գատար գօրգու-
լարտան, վէ պաւ գատար կիւրեթիւրէն անբա,
չանճա սէնիւրտէ պարտա պրէնիլէթ օյան
պիր մարգուման, շիտի իտե, անճապ պիր գաշ
սասմ լըջ մտաթէտէ պաշտանապալը . . .

Ըրթը օրտայարըլը, Սէն — ՛՛յրանտա սօ-
զադման քեպի իտեճք տալէթ իտերից :

ՔՐԵՍԵ ՅԱՏԻ ԱՅԵՐ

ՀՈՒՊԸԹ ՕՆ ԻՆՉ

ՓՍՍԸԼ ԻՊՊԸԼ

ԱՆՆ—ՓՐԱՆՍՈՍ ՍՕԳՐԱԳՆՏԱՔԻ ԽԱՆԻ

ԻՆ պօ Տիբեայէնն ճերէ, յանր վազմիտէ, Տօրէ սօգաղանսն (Մարեռ) ԱՆՆ—Ջէրիկ սօ գաղընս կիրքի կըն, սենէր թէկասիկյէ տէ լիբ տէիք օրուշ, վէ գարարիշ օրն, թաշտան միւրեթեկ վէ պէտքեթ կիրքեք պիր տիւար թէտասիք թմեքտ, վէ մեզպօր տիւար, շու թննհա կօրն Տեման պշտան կիմեքտ օրուշ վէ գաղըրման զըզ գտակէ գատար կիրք սեքտ, վէ երպէրէն սենէիք արաճարն սա յէկերի թաճմընս պալունսն պիր սէտտիլ պաղ շէնն կօն թարափընը Տօրի ա վգայէ թմեք տէ խոն Աղգպօր արաճարն սաղար արա լըրքանս, թաշտան օրն զէնեթ յարամըղը լարբ, վէ պիր տիկի խանէնն թարաշտան եա լըրմա կի կի օճաղըր, վէ սիկիճէ տօմաղը կեօրիմեքտ, վէ մեզպօր խանէնն իրաքտ սա 3 օրուշ, ԱՆՆ—Ջէրիկ քօշէպիտն աղ ուղագտա, վէ ԱՆՆ—Պրանսօս սօգաղընս քեա յիս պալունսգտէ խոն:

Աղգպօր խանէնն տիւար թարափը զէյա տեկիլէ զամնիկը սուրեթտէ օրուշ, իշպօ սօ գաղտան թարափտա պալունս գտեթ կիրքեք տիւարտա ստիկ, քէք գայիկ տեփըլը կէ մու Տափագ օրունուշ օրարգ, կիբ իւշ առէտ, միզղաղ տէիլիսէ մանեկա մենճերէրէ մայիք պալունսգտէ խոն: Ա Վէ մէշ արաճընս մա մուշ օրն արպագ գարտաու գանտար իտէ, տէ միր բաթիլար իկէ թուժտուրուլագտէ, վէ իւ գտէր կի կի կէսէր պաշարըլյա տօմամըրըլ օրուշու Տալտէ, բննիկ ասիք գամրանս, թօղ տան վէ բառանս կեօրիմեք օրուշ, վէ եօգա բուտա միտէվէր շէրիքտ պալունսգտա թագա տիրտէ, տիւարն զայեթէ գաղըրը իննտէ ա շըրիշ օրն քեմերպար գարույա թուժտուրու ճագտա խոն:

Ա Վէ մեզպօր արպագ գարտաուտն էնի գա ճամպարնանս պիրիտի իւղերիտէ ստիկ, կիկն սօգըրամանս մամուշ պիր կըրնճի վէ քիշիւք գարու պալունսգ, մեզպօր զամնիկը խանէ նն պէրճիտի օրն Աշհուտի Սամուշ իտէ, օ բառան կիրիպ շըզմագտա խոն: Օլ գարուտան կէշիլտըտէ, սօգաղա նաղըր պալունս, պիր տայիրէնն քեմերպար արժընա կիրիմեքտ խոն: Սամուշէն տատը մեզպօր տայիրտէ մաղը օ րուշ, մենճերէրէր գայեթ կէնիշ, վէ ինրուտէ քեայնն Տալույա պագմագտա խոկեր, վէ մեզ

պօր Տալույան էօն թարափընս պիր քար մաղըրգ, վէ էօնէ թարափընս ստիկ, պիր պաղէ պալունսգտէ խոն:

Աղգպօր պաղէնն օրմա կերիտէ, կանմա թաշտան միւրեթեկ օրուշու, վէ աճայիպ սու թեթտէ պալունսգտա Տարտ, իկա էլիս սենտ տն պէրա կօրիլիս գայիշը օրն ինրի գարու տան կիրիմեք ինն, կիրիլիս գատեմտն ի պարեթ պիր շէրեթէ մարտիկէն մայիք պալունսն, պիր պիտա կիրքեթքտէ խոն: Աղգպօր խանէ նն մենճերէրէրն տիւարի գամտարը շըգա լըրքարգ, վէ կերիլերն տիւարտա բերեթիլէնիշ օրն տեմիր շէրեթէր իւղերիտէ տիգ գամ իւղէ լէ Տիւննիշ օրարգ, գուրուն թաճմար գալ լաննըլար խոն, Պաճտանտա մատա, կերէք Տա լա մէ իւղիկիար, վէ կերէք ըրգ սայա կիրմիտ, վէ պիտաբըրիտ տասիկի վէ խարիճէ ֆեն թէեա սիրէրտէ Տաղու միգայէ պաճտան ինն, քիրե միտէրն իւղերէրի, վէ կիրքեք կիրքեք թուղա օճաղըրն պաճտարը տասի սրըը սըըըյա թը գամըրըրտան, վէ կօրիլուրքտն սնդա, քեա միլէն գուրշտն թաճմար իկէ գարաարըրը ի տի: Անգամ, գարայիպ նեմիտն պիր մըրագ մպիտ, մեզպօր քէշէրտ տօրթ մէթէր թիւղ իկարարտա գարը պալունս տեօրմ թարափընս տասիկ, գուրշար իւղերիտէ ալըրը, գարագ, խարիճէն զօղըղըլա ֆարց օրունը սուրեթտէ, վէ խաշ շէրմնտէ, ետօղարգ ետօղարգ, կէ տիշէր առտա տէլիքէր ալըրըլ խոն: Ա Վէ պուտ լարտանտա գամնիպար, Տաթմա, Տէր թա լարափտան գարըրիպիմը օրն մենճերէրն իւ լիլի տասիկ, պիւթիւն պիւթիւն տօրաբուլուշ խոն: Պերքեթմէ մերիտ պա մըրեթեկ տիւ գամթ ա կիր իճիլյաթմ, վէ պիտարն միւճ քեմիլիտէ քի: Տէր նէ գատար խարիճէն քի զիճէ թամիք միւճիճաճ օրուշ խոկտէ, Տա վանն թէկասիթթմնտան քեաթիլն գուրմուշ մուշ օրմարը քիճէթէլ, կիւղ էլիս սենտն պերու, ինըրի տայիրէր, գարաարըրըրը կիրիկ Տալերիտէ պալունսգտաղը, կէլի կէ շէպիտն պալունսգտէ խոն:

Նկանս տիւարարը շաղ շաղ եարըրըլ, գա ճատարը չիւրիմիւշ վէ զըրըրըլ, տամար եա լար շէրիմիւշ, վէ բենճերէրիտի եապտի օթ լար գարըրըլ պալունս կիլերն մըրգտի, կըլէ պիր մեզպօր միւրիտ, տէմիլքը վէ գուր չունար իկէ, մաճափագ օրմագտա օրն շու խանէնն կիրիլուշն գատար, էլէմնիկ տէլի խոկեր, տէշպիլիլիլ:

Պաղէ պիւթիլն պիւթիլն մէթարք պիր Տալ տէ պալունսգտէ, վէ աճաջ Տափմանս պիր տէֆա, պէրճի Սամուշէն շաղարթիլն շայիլ օրմագտ օրտագտան, Տէր թարափընը, խու սուսիլէ կաղ մէփիլերտէ, օթար վէ շաղար, գարմարըրը սուրեթտէ պամագտա խոկեր: Ապ պա քի աղաճար, քեմիտ քէթիլերն գու թըլ օրտաղարման, Տէր թարափա սուրըլ օ

Թրնտա Տէնուզ մազուդ պուլունմագտե տէյիլ
խառնի, ֆէՏմ օլունմագտե խոթ, շէօյլէ քի, մը-
գում Տէր նէ գատար, Գեմ, Լեմ իննուտէ դայլմ
մէրքճէ կեօրիմէ քտե, վէ քեճտույի Բօտենին
սէր րո՛յիլլիննիլէ սեօյլեօրի միօրիւմ, առեճա
պիր շօնուգ Տախմուտե կեօսմէրմէ քտե խոթիտե,
Տարգրամը Տայտե, կիւճ ու գուօլիմի կեօրիմտե
պուլունմագտե խոթ : Մամուէլ արքայուն պիր
կեճեղք գաֆման կիլլիլ գուպ, մէզուր գաֆ-
ման խոթ, երև իլէ իլըք գարըջջ, վէ քեճման
քեճիմտե պիր գուճաշար օլունու թագաօրտե,
կեճիլ կեճիլ գուլար սարգմագտե, վէ կեճը-
լէրի թա պազլարուն գատար ինմէ քտե խոթ :
Մամուէլին ճէրեպ, քեճմանիլ քեճուտ ճիտենե,
վէ գուտարուզ օլարազ շարք սիմարուն մու-
սու պուլունմագտե, շէօյլէ քի, լէՏՏեօր սարը-
ճա վէ սուտուգճա, պուլուն սիլիճեճ վէ էլլի-
ճէ, շէճեօրի պիր ճիլիլ պէլա սագալ գարաթմ,
մագտե օլուպ, վէ կեճազ քեճիլլէրի քէք կեճը-
սէք օլունուգլարունտե, շուգուր շուգուր վէ գաթմ-
մըր գաթմըր օլունու ճամաղլարուն սայտար պու-
լունմագտե խոթիլը : Մեղգումուն իճճճ:սիտունե,
զիլառեօրիլ սալ ու պարիլեմ վէ տերին ֆի-
քիլե տեճիլ պիր առեճ օլունու տերը օլուն
մագտե խոթ : Լճըր Տեմ կեճիլ վէ Տեճմտե կեճը-
սէք օլունու, սաղուն, վէ միտաճեճ վէ լիլայը
գապուլ իմմէլ, վէ սեօլունտե սալ օլունու տա-
խի անաղլունմագտե օլուպ, վէ արապ կեօլլէրի
կեօրի սիլաճ վէ փարազ կեօլլէրիմտե առախ, պիր
կեօրի թարալլէմ վէ սեգապլէմ սիլաճեճտե օ-
լունմագտե խոթ :

Օլէմճաք Պլէթգապէ, քեճուտեճ անճազ սե
պէր կաշ գատար քիլլէր օլունու, վէ ուզուն պշ-
լու, վէ սիլաճըր կիլլումիլ պուլունուտու Տայ-
տե, պաշունտարի կատար վէ սեյրէք քեճմուն պեղու-
տենե, վէ գուլարունը օլուն թագալեօրի, ֆիլէ-մէրքիլ
էպլ գատըլարուն, սերթճէ գըլաթիլթիլիլ տեր
խամըր իմտիլմտե օլարազ, սալուն վէ կեօրի
ճիտեմիլ իլՏար իմմէրմէ օլուն սարեթիլիլ գու-
շաթմագտե խոթ : Մեղգումունիլ մաղթիլլէ նատիր
իլ կեճալ, վէ թէրեպպիլե շայտե պիր կիլլէ-
լիլ, վէ քեճուտեճ թեճեթմըր շիլլիլիլ աճքեա-
միլա մուլաթիլը պիր սրթաթմէ մաթիք պուլուն
մուլ օլունու, ֆէՏմ օլունմագտե, վէ Տեճմտե
սայխա գրրիլըք գատարըր օլունմմարունտե Տու-
տայլէ կեճիլլէ օլուն անըրունտ քի պիր գաշ գաթմ-
մըրքիլլէր խոթ, մեղգումունիլ, քէք շօք տեֆա,
քեճէրի Տիլուն իւ կեօրի աղիմ սիլաճիլլէ օլ-
տաղուն խապիլը վիլմէրմէրի շէճեթիմտե օլ-
տաղունտե առախ, Պլէթգապէնիլ շէճեթիմտե,
Թարիթուն միսթմաթիլ պիր քեճուրի աղիմ Տիլաթ
ու թեճեթիլ թաճիմունտ պուլունուտու անլա-
շլլունագտե, շէօյլէ քի, կեօլլէրի տերը գապիլլէ,
պաշը կեպիլե թարաթիլա սաղուն միլլումիլ,
վէ քիլաճեթ տեֆիլլէրի թուլմագտե օլունու
տալ կէրի տերէրի իւլլէրիլ պրազը վէրքիլլէ օլ-
տաղուն թագաօրտե, սալ կիլմտե իճէ, տիլթե-

մէրտե օլարազ, քեճուտ օլունունտ թաղունմագտե
օլունու զեթիմ կիլլէ սիլաճ սալարունտե էա-
րիլլիլ պիր գալուն ֆիլթիլ թուլմագտե խոթ :
Միլլգուր սալուն ուճունտա առախ, պիր բարմազ
պիլլիլըքիլլիլտե պիր ալլունտ գուճում պաղը
գուլունուպ, վէ մեզքիլը գուլունուն իւլլէրիլ
առախ, պազըլլիլ շերթիլ գուլունու պիր միլլու-
լու, պիր ճամ կեճիլլիլ օլունուտունտե, տե-
լունունտե, տերթ մեթը շէրքունտ սիլիլլիլլէ,
վէ Տեճմտե սիլունտ պիլլունտ պիր սուճուգ գա-
նա պէլունմիլ (շիլլիլ մեզգուր գան խալը վաղթմ-
տան պէրու գուրումուն վէ լեճիլ սուճուգլարունը
խոթ) պիր տեղ բարազը կեօրիլմէրտե խոթ :

Մամուէլին կաղը կաղմազ միլունտեթիլլիլլէ,
օրթաղազ շերթէրտե օլուն ճիլլիլլէ: սուլուգ
կեճուրտեն սոնա, մեղգում կիլլէրք սեա իլէ
կազարգլարուն օլունու պաշարապա, տեր,
“ Պաշալմարաֆուն 1.000 էր ֆիլլիլլիլ 5.000
առեա Լճիլլիլ մեթալլիլլէ, վէ թարիլի առախ
1826 թըրքիլի կլլէր 19 ու օլուն իւլլէր, էլլէ
տէ իլլէ մի : ”

Մամուէլ պը նարը գայա իլլիլտերուն սոնա,
պաշըր կեպուն գաղարապա, զեթիլլէրտե իլի-
թապեն տեր, “ Պլէթգապէ, տեթիլլէրիլլէրիլլէ
թաթապիլ իմտիլլէր մի, պէլունտ սաղուն մուտար :
Պլէթգապէ ճեկապ վիլլիլլէ : ”

Մամուէլ մեղգումէր պարար, վէ քէք քեճուր-
տըր պիր Տայտե պուլունուտու կեօրիլթուն,
անաղլար սիլաճըրի օլունու Տայտե, պիր կեճ-
րի շէֆաթիլլիլա իւլլէր մեղգումէր, տեր “ նե ”
օլունուտու . . . սամս Լճիլլէ, նե՛ օլունուտու . . .
ունու :

— 1826 տեր թըրքիլի կլլէր 19 ուճուն . . .
— տեր մեղգում պիր սալը սեօյլէ իլլէ իլլէ, վէ
կեօլլէրիլլէրի տայխա պիր կեթիլ տերթուն պուլուն-
տուտու Տայտե, վէ պուլունտա թաղունմագտե օլ-
տաղունտե կեօրիլլիլ պիր սիլաճ սալ ֆիլթիլլիլիլ,
տաճա զեյառե կիլլիլլէ իլլիլտե սրգապ, — Պու-
թարիլի պիր ուզարունը թարիլի պիր . . . Մա-
մուէլ . . . Տեճմտե դայլմ ուզարունու . . . պու-
լիլլէ . . . տան մեթիլլու պաղարունը կիլլիլտեր : ”
Պլէթգապէ լաղարարունտե լամ խոթեթիլլիլ-
տեն, տերունտ տիլունտ սճար շէրթիլլէ, կլլէ
րիլլէ կեօլլէրիլլէրի գարար :

“ Լճ, անաղլար, անաղլար, — տեր իլլիլ-
լար պաղար պիր սեյ իլլէ, — պիր քեճուրի սալը
մեղալիլլիլլէր տայարապ, տեֆիլլէր իմմէր
միլլիլլիլլիլլէր օլունտ առախ, Տարաթիլլէր, պիր
փաթեճիլլէր շէճաղար գապիլլիլլէ, տեր ու կլլէմ
թաթալլիլլէրիլլէ, տայխա նեգաօրտե կեօրեճէկեթ
թապիլի տիր : ”

Մամուէլ գաթիլլէր կեճուտե թըրապեղանը իւ-
լլէրիլլէ պըրաթիլլիլ սոնա, քեճուրի աղիմ
իւլլէր, անըրըր կէրի իւլլէրիլլէ տայաթըր :
Պլէթգապէ, շու սեճեթիլլէր թեթիլլէրիլլէր-
տեն, պէլապիլլէր քեճուրի սարեթուն . . . օլուն-
ուտունտ, անըրտե քեյաթ իլլէր պիլլէ, տեր :

4 Վիլիէմ . . . պու կեն եկեալորնդ Քղզինն, քննոր կեամբրիկդ մուծիսննէ, պարտան կեօ թիրաբեկե բարոյսոր . . . խմելիմը իմմիջ օլապուհուս, Վամանայան եւզարար պիղէ պիւտիրոսին, զէ պաշտ պիր ճեմբոյնն տաճա պուլունայօ իւզօք, 1 էճիսմանա կէտիկի կին սիր . . .

— Ս է Վէճիսմանա իշնէ . . . ճէճիտ սիւշ միւշ սիր, — սեր Սամուէ, — սեղեպտիղ զէ յեմիսիղ, պուստանա զէյառէ ասիմերեարդօք օրանայ, նաճագ եկրտ կեամբրոսն մայ գա չըմտօղ նիլեմիլէ պիր ճեմբոյնն ընէշքիլ իշնէ մքտ սիր սեյերեր, իմիմիրա ամմիշարար . . . զէ Րուսիա Տիրքեմեմի տախի, օրալարտա, պիրտերեկիկի պէյաճիկնտ, գալիկօղ զէ ճեպոպրօք իւզօք, նէ մուսնէ թուլունայտ իտ, մերճամ Տագգընտ տախի պնիմուսակէյի թուլունայ օրալունայ ճեպոպրօք սուրեմիկ սուրեմիկ գըրոյճըմտօղ ճեպոպրօք Տիքիլ իշնէ միւշ սիր . . . զէ պուստ, մերճուտա պապ կեօք, զէ սեյեկտօղ սիլեմիք իմմիլէ մքտիլն . . . 1 օլէ սեյ . . . նիլն սեյեկմիլն, զէ նիլն սիլեմիլն տիրէր պիր 1 էճուսիլ . . . 1 էճուսիլ քօք սիր 1 էճուսի սիրք, մէկքն քեթ թապիր օրանն էսիրէրտն տախի աշաղջ պիր մախոպօ տիմք տէյիլ մի սիր . . . (Ս) մէմիլէմտէ, թէ զալէրի մուճիկ օրա էսիրէր թննիկնէ, 1 էճուսիկնէ ընէլն իմիմիրտն սմար, պիրտէ սեօ Նիլուսէ, Տէր նէյիլ թագաբնտն իւզեկերիկն սգլ իէ, թալիկօղ գըլունայ տէյիլ մի տիրէր Սոլարար պըմընտա պիր 1 էճուսի, ճառ մէրեր իսիլ, նէ՛ չըգար ծնտա, իրմիւ մախիկնտ, զէ քիմիւն գամիր, օլ ճիճեմտէ քննուսիլ թալեկի իտեր :

— Ս է պիրարէ Քղզինիկ տախի, Տարմեմիլ թալիկ, զէ իմմիկամեմիլ գալիկն սեպրեար օլաուղու Տարտէ, գըրոյճըմար ամմընտա, արընտան զէ անթընտան նաշի, էնէլ ճերպեմիմի նուշ իշնէ մի տիր . . . — սեր Պեմիկայէ իշնէր րապր շետա իւզօք, — շամթա, պիրարեմն ճէնուզեմն տէքն իտպիմք գըմիրտա, 1 էճուստանը պիրտերեկիկի պնն պիրտի, պիր թուստ ամ թաճիլ իմմիք իշնէ, թէք շօք կիճիլքեր ճերմիլ տէյիլ մի սիր . . . Սերճամ օլ սիլյաճ սալարար քետիլ . . . զէ իշնէ պու կիւքի կին քննոր կեամբրիկդ ընէքքիլն գապընտա, անճաղ պու սալար իէ, պիրտէ գապընտա պրոյսնըջ օրան շամաղըք բարձըմտօղ մալք պուլունայտար, 1 տէյիլ պրոյքըք Պեմիկայէ :

Ս է միլլուտ, տիմրեկեր, մէպար սալ իէ, գանը կեօմիք բարձընըն գուլունուսն պիր դա՛ տէքն պու իտեր : — յիլլուտ, — սեր Սամուէ, շու ճիկընուղ թնէքքիլքեր իւզիկնէ, կեօլեքնտան ալմայտա օրան նալարը տիրէրք . . . Պերքեմիլ զէրտն քիւ Ղննարը Տագգ կիլ սեմեմն պերտ քննոր սիրէմիկն սաապամ իւզօք տեմամ տ

1 էճիմամ իմմքտէ օրալունայ պիր իրամեմիլ իշնէ մալիկն միլլուտէր օլաճարմըրա եաղըն ճերիկ պըմը արբ կիւարմըք կիմիկտն . . . 1 էյէ կարար պուստն սմար, թուիլ արդա նէպիկիլն պուլունայ . . . — տէյիլ իշնէ իտեր Սամուէ, պիր տէքնի ամիլ իւզօք, — քննոր մուճիկնի զիմմեմիկն իշնէ զէ իմմալ իմմեմիլ մի . . . 1 էմտի տ սանթըրտա, պիր գրալ զէ կիմիլնի գաաար սերլիկ մաճիկօղ պուլունայտա տէյիլ մի սիր, զէ կիւզիլն սեմեմն պերտ էօրիլն գալըլըջ օրան շու իտնէ, պու սալաճ քննոր ամալարմըքն զէկիլն նիլմեմիլն նէ սիլէրի նէպիկնէ քիւշաա օլաճաճաղ տէյիլ մի սիր . . .

Սամուէ պուստ սեյեկտիկն սմար, պաշտը կէմ իւզը, թննէրտն կեօրիմէքտէ օրան իտնէյէ աղղալ ճեմիկեր :

Պու Տնկեամարտա ճեմիկօղ տէքնէք իւզօք իտեր :

Սամուէ իմմքտէ օրալունայ, կերք քեօք, կերք կիլն սամար, զէ կերք օճալարը, կեմար նիւճամ իէ մուսիկէր պուլունան գուպլէյի արիմանը մալիլն օրմարտա, սիլյաճ սիլյաճ ֆարջ օլաճաճաղա իտիլն :

Պիրտէ պիլէ Սամուէն պննէ ամար, շիւստէ՛մ իւզօք ալարա դալար, զէ տիմրերպիրտն իէ զէմիլն մալլար իտնէյէ, կեօմէրերք տէր, 1 Պեմիկայէ . . . պապանայընը, կիլն օլ կեօի առտա բարոյքըք, նալար թի սիմուգտէն մուգաատնէ տախի . . . պալըրը . . .

ՔիլՏաղըք, ճամբանըն տէրմ թարաֆունա գըմն իալըլար պիրիլք պուլունան կեօլն շեր առտա եւմարդա տէրիլքտն, կիլյա էօրիլլուշ օրան իտնէ տերունիտէ պիր առտէ կիրմիտրտն, ըրդ կաղըլք կիլի, կեօի առտա ըրդար, ա՛լարըլա զիլյաճաղ պուլունայտէ իտիլն :

Ի Գ Ի Ն Ի Մ Ի Փ Շ Ա

ՊՕՐՃ ԱԷ ԸԼԼԱՅԻՒ

Սամուէ զէ Պեմիկայէ, կեօլեքնի գորգու զէ պիճարուրի իւզօք, պիր մալըմ, կիճեմն իմմամըն մնտալ պուլունան պարըլք օրմարտա, թէճ թնն ընէպնտն զիլյալ սալունա կեօի առտա բարոյք արմարար տէրէք, պիր պուլմի պիճան կիլի գալա գալարըլք Տարտէ, իտնէյէ մալլարուն տըքարտան իտէ, թուլի տ ֆարգաա, զիլյաճաղ իմմէքտէ օրան գըլմըք ֆիլանտ ալարն պիր ըրդ, ճեմիկօղն Տնտալ սեօրիլքէյէ պալարմարըն իմմամ իմմէքտէ իտեր : 1 էճիլն պիր քեմիլն կիլիլա Սամուէ ճերմիլ պիրէ՛ ճէ կիլիլն սեմեմն պուլունայտար, զէ՛ ճեմիլն տէր, 1 Օլլալը կիլա

արքրդն դերքի տխրութիւնը խզերինն դժուշտագ-
ան օրտաղուսուգանս, շու կերտիսկիւսիւզ Ը-
շագնս տիւարը Տիգրոս օրտագ Տիւ արք շէյ
պուլունտաղըն թե՛նքը բեր խեղձտիք :

— Ե՛ն՞ սեղէ յորտաղըն Սամուէլ :
— Իրտարնան խայեծէ վագընլար կէշէրք,
նիշէ տե՛նարը այի բըզղարը, կերէք բե՛տերիմ
պիտիմ կերտիւշ օրտաղուս, մէ կիրք տե՛տմին
կերտիւշ պուլունտաղուս ցանտ սեղէ՛մ տիտիլար :

— Ի՛վէլէմ, Սամուէլ . . . լարն մերՏու՛ աս-
տի, պիտիտի ցիլիմ՝ կիտի, շու ըշգղարտ պիտ
մաննս վերեմ տիկին տախի պէլարն էլ յէշտիլար . . .

— Պէ՛զ տախի բե՛տերիմ մէ պիտիլք բե՛տերիմ
կիտի, բէ՛նա վագընլարնան շիմնէ գատար
նանալիմ վագընլ արար, էլիմ էլիմ կիտիլ-
մք խզե՛ք, պիտ եկարն կիտի պիտ ետ պուլուն-
տաղուս, մէ պարը տախիկերն, կատարնս
պիտիլար պուլունտաղարը ետար նէվիտէ պիտ
կերտիլիմ վագընլ վագընլ կէլիկ ինք մէ ինքս
իմ մերտ օրտագղարնս, իմիկատ իմ մէլէ պիտիլ-
լու պուլունտաղարը : Ի՛ն Տարը, թէլքարտն
սեղէլիմ թի, բե՛տերիմ պանս, իլ պու զարու-
սիլ նէվիտէն օրտս բէլիլիլէմ զնմքնս, արտ
գօրգուց կտախէ իմ մէլէլիլիլիլ թե՛նքն էլ յէ-
տիլար . . . մէ էլիլէլունտաղ խայիլ վերտիլ-
տի . . . մէ էլէմ պիլ խէ, շու իտուգալիմ, օ-
թուց սե՛ն գարիլունտա, էլիլիմն տե՛նարը կեր-
մքնս իլ . . .

— Է՛ր նարը յուր խէ օրտն, Սամուէլ . . .
Տեր Տարտ, պէն պու մատտէնն թայիլիմն
խարի՛նտա պիտ Տար պիտ զիւրտիմնէ գա՛նիլ օ-
լարագ, տիւարը տէ՛Տէմ օրտագղարը :
— Ի՛ն միլէ վագընլ կէշտիլ տիւ . . . տեր Սա-
մուէլ կտու՛Տար տերթիմն ցալունը տպլար-
րագ, — պու մա՛նիլիտիք անիլի կէլիլիմն ամե-
լարնանս, ուղար կերքն զիլար ետար վար ի-
տուիլ սա՛Տէ պիտ, Տարիմն սեղէլիլիլիլն նա-
գարն, պարըլարնն ամլարնտալիլ էլիլ ետար,
թա Սեն ըմարզնս, մէ թա գարիլիմնարտ
գատար վարըլ զգմագտա իմիլար . . . Պէ՛ս պէլ-
լի պու կէլ, պեղլէլ բէք սեղլէլ տերթիմն
կէլիլիլ օրտս անիլիլ տախի, պիտիմալիլ էլիլ
պիտ ետարն կերթիլիլ օրտագղարը . . .

— Ի՛նքն էլի կէտն, պու բե՛տքիմն պու գա-
տար պարըլ օրտարնս նէ՛ մանն վրտիլիլիլ . . .
— Ի՛ն էլիլիլիլիլ թի, պու տայիլիլիլն իկ-
մին նարտն, մէպուր բե՛տք խա՛մ գա՛մ-
տալիլ օրտս անիլիլ պէ՛տքն անիլիլիլ իլիլիլիլիլ
պիտ ֆէ՛նք կիտի պուլունտաղ օրտու, մէ աս-
տիլիլիլ խէ թե՛նէլիլիլիլ, բե՛տիլիլ գալար
պուլունտաղարը մի՛Տէլիլ, պիտ գուց գարտիլը
կէլիլիլ Տիւլիլ իմ մէլ օրտու պուլունտաղ, մէզ
պուր պիլունտաղ իլ զգմագ իլիլ, Տարիլիլ ը-
շգ մա՛նիլիլիլիլ մի՛Տէմն պարտնարտ ար-
լար, մէ օրտա խէ, սեղլիլիլիլիլ կէլիլիլ
գարտիլը նէվիտէ, մէ սեղլիլիլիլիլ շէ՛նք
մա՛նիլիլ պուլունտաղա իլիլիլիլիլ . . . անիլիլիլ

լալիլ խէր Սամուէլ էրէլիլ զնայարագ :
Կերք Պէլիլգալիլ մէ կերք գժար, մէզ-
պուր ե՛տի ասե՛տ տէլիլիլիլ, տիլգամ իլիլ
գալմագտա կէլն, պիտ թարտիտան կիւնտիլիլ
ըշղը ետլիլիլիլ պալարագնս, տիլիլ թարտի-
տան տախի, տէլիլիլիլիլ ըշղարը կիւնտիլիլ ա-
զալմայա պալարար :
— Ի՛վէլէմ, Սամուէլ, պու արքրն թե՛նիլիլ
անճալ պիլիլ տէլիլիլիլ տարթիլիլ օրտպիլիլ
կերէք տիւ . . . տեր Պէլիլգալիլ իմիլիլարտ, —
Պուլունտաղա գա՛միլարագ, Ի՛նքն Քարիլար
Տարգընտ, պու կիւն զպէլիլ մի՛Տէմն պիտ կիւն
օրտուգտա տէլիլիլ օրտուգնս, պէլիլիլ արա-
լարտա, արթիլը էլիլ պիտ իկուլիլիլիլիլ թե՛ն-
միլիլ շարտ պիտ շէյ օրտագղարը անիլիլարտ :
— Սէ կէր տիւ շիմիլիլիլ խէ, — տեր թէլք-
րարն Սամուէլ, — չալ տե՛նա, կիլ էլիլ սե՛նտն
պիտ, շու ըշղարտն կէլիլիլիլիլ նարտն, պիտ
պիտիլ կիտիլ պալար պիտ Քարիլարնս տա՛նս,
գարիլիլիլ գարնս, պիտ տարթիլիլ մէ՛նքիլիլ
րանտէ, տիւտարնս պիտ վա՛նիլիլ ի՛նքարտա տե-
լա՛մ ու իրտա՛մ իմ մէլիլ պուլունտաղու . . .
անարգաճաղ, պե՛տիլիլ տիւ . . .

— Ի՛նքն նէ՛ տիւ տե՛նպա օլ վա՛նիլիլ Ի՛Տ-
իլիլիլ տիւ թի, պու կիւն Տեր պիտ շէյ մէլար-
նէ շղղր պարըլունտագղար . . .
— Է՛նքն, Տարտ, Պէլիլգալիլ, — տեր պիտ-
տն պիտ Սամուէլ, իկ յարթիլ պիտ թարտիլ
իմ տիլիլիլ պալար, սարթ իմիլիլ օրտուգղար
գատար վագընլ Տարգընտ տախի, բէ՛նտա բէ՛ն-
տուլէ տիլիլիլիլ խտերք. — էլիլիլ սաղա՛Տ օրտու,
իմիլիլ տալիլ մէլիլիլիլ էլիլիլ, շու սաղարը ի-
շիլիլ Նիլարնս գալար պիտ իմիլիլիլիլ իլ, շունճ
Տիարպար վարըլ ետլարագ, մէ կերիլ կե-
րիլիլ ետլարագ, — մէ մերտուլիլ, պիտիլք սեղ-
լիլ սարտըլ կե՛տիլիլիլիլ, — շէլիլիլ պու բար-
լար իլ Տարը Տարուգ խե՛նէլիլ թե՛նիլ օրտա-
պիտիլիլիլ . . .

— Է՛նքն ըշղր վարըլ, Սամուէլ, պու կիւն
պիտիլ իլիլ տէլիլ տիւ . . . մէ ի՛Տիլիլիլիլ պիտ
կիւնտիլ . . . մէ նէ՛ գատար կիլիլիլ, օ՛թ, էլիլ-
լիլ, նէ՛ գատար կիլիլիլ պիտ կիւն օրտագղար . . .
կէլիլիլիլ պիտ պիտիլ իկն տախի, կիլիլիլ կիւն-
լիլ Տարգընտ պիտ բե՛Տպեր օրտպիլիլ խտ, — տեր
Պէլիլգալիլ տերտիլ տերտն խզե՛ք, բէ՛տիլ էլիլար-
ըլ տեր խարիլ խտերք . . .

— Պէլիլգալիլ, տեր մա՛նքուն մա՛նքուն Սամու-
էլ բէ՛նտիլ էլիլիլ զէվէնտիլիլ էլիլ խզերիլիլ վալ
խտերք . . . Տիւ տե՛նիլ խէ բէ՛նտիլ վա՛նիլիլիլ կիւն-
մէլիլիլիլ ինք իմիլիլ պուլունտաղը զնմքնս, պիտ
մա՛նքուլիլիլիլիլ շե՛տիլ Տիւ խա՛նէլիլիլ
տախի Տիւլիլիլիլիլ . . . Դ՛նտպը Տարգ, Տեր
նէ գատար, գալիլիլիլ պիտ իմէ՛նքիլիլիլ շղղ-
լարագ, կէլիլարթիլը էլիլիլիլիլ տար խտէ,
պիտիլիլիլ պիտ մէ՛նքուլիլիլիլ մա՛նք օրտա-
ղարը : Ի՛նքն էլիլիլիլ Քարիլարնս, իլ գա-
լունտաղարտ, շու Քիլիլիլիլիլ, պալունտար :

— Է՛նքն ըշղր վարըլ, Սամուէլ, պու կիւն
պիտիլ իլիլ տէլիլ տիւ . . . մէ ի՛Տիլիլիլիլ պիտ
կիւնտիլ . . . մէ նէ՛ գատար կիլիլիլ, օ՛թ, էլիլ-
լիլ, նէ՛ գատար կիլիլիլ պիտ կիւն օրտագղար . . .
կէլիլիլիլ պիտ պիտիլ իկն տախի, կիլիլիլ կիւն-
լիլ Տարգընտ պիտ բե՛Տպեր օրտպիլիլ խտ, — տեր
Պէլիլգալիլ տերտիլ տերտն խզե՛ք, բէ՛տիլ էլիլար-
ըլ տեր խարիլ խտերք . . .

— Պէլիլգալիլ, տեր մա՛նքուն մա՛նքուն Սամու-
էլ բէ՛նտիլ էլիլիլ զէվէնտիլիլ էլիլ խզերիլիլ վալ
խտերք . . . Տիւ տե՛նիլ խէ բէ՛նտիլ վա՛նիլիլիլ կիւն-
մէլիլիլիլ ինք իմիլիլ պուլունտաղը զնմքնս, պիտ
մա՛նքուլիլիլիլ շե՛տիլ Տիւ խա՛նէլիլիլ
տախի Տիւլիլիլիլիլ . . . Դ՛նտպը Տարգ, Տեր
նէ գատար, գալիլիլիլ պիտ իմէ՛նքիլիլիլ շղղ-
լարագ, կէլիլարթիլը էլիլիլիլիլ տար խտէ,
պիտիլիլիլ պիտ մէ՛նքուլիլիլիլ մա՛նք օրտա-
ղարը : Ի՛նքն էլիլիլիլ Քարիլարնս, իլ գա-
լունտաղարտ, շու Քիլիլիլիլիլ, պալունտար :

— Է՛նքն ըշղր վարըլ, Սամուէլ, պու կիւն
պիտիլ իլիլ տէլիլ տիւ . . . մէ ի՛Տիլիլիլիլ պիտ
կիւնտիլ . . . մէ նէ՛ գատար կիլիլիլ, օ՛թ, էլիլ-
լիլ, նէ՛ գատար կիլիլիլ պիտ կիւն օրտագղար . . .
կէլիլիլիլ պիտ պիտիլ իկն տախի, կիլիլիլ կիւն-
լիլ Տարգընտ պիտ բե՛Տպեր օրտպիլիլ խտ, — տեր
Պէլիլգալիլ տերտիլ տերտն խզե՛ք, բէ՛տիլ էլիլար-
ըլ տեր խարիլ խտերք . . .

— Պէլիլգալիլ, տեր մա՛նքուն մա՛նքուն Սամու-
էլ բէ՛նտիլ էլիլիլ զէվէնտիլիլ էլիլ խզերիլիլ վալ
խտերք . . . Տիւ տե՛նիլ խէ բէ՛նտիլ վա՛նիլիլիլ կիւն-
մէլիլիլիլ ինք իմիլիլ պուլունտաղը զնմքնս, պիտ
մա՛նքուլիլիլիլ շե՛տիլ Տիւ խա՛նէլիլիլ
տախի Տիւլիլիլիլիլ . . . Դ՛նտպը Տարգ, Տեր
նէ գատար, գալիլիլիլ պիտ իմէ՛նքիլիլիլ շղղ-
լարագ, կէլիլարթիլը էլիլիլիլիլ տար խտէ,
պիտիլիլիլ պիտ մէ՛նքուլիլիլիլ մա՛նք օրտա-
ղարը : Ի՛նքն էլիլիլիլ Քարիլարնս, իլ գա-
լունտաղարտ, շու Քիլիլիլիլիլ, պալունտար :

գամ ու ուսուցիչները իւրեք պուրումանազարն, քեռտնե՛ն ա՛տա ու նիւթէն ինժիւր խոխի Լուսինի քի Բ. ար լե՛նքուն, պիւր պիւրիչք երկրք. պիւր պիւրիչք առչոյր. զէ պիւր պիւրիչք ապլ ու Ֆիրաստնէն մէկուք պիւր գամ պուրումանազին մէր. գում հազգընտա զուհարա կէլեն շու երկր ինժիւր. խաղընտա գաման արտանմը տէլլլ խոխի Ը Էոյք քի, մերգումուն վարտամըն, Իրասնիք Մամուէկնն կէտի թէտարրուփումա թէտիմ օլումուն. զու կիւտան պէտն, հիքմէն Նիկոնու օլարագ, քեռտի թէտարր ինժե՛նէ պաշարը խոխի, շիւմ քի մերգում, ումուր ու մաւոյ՛ն զըմընտա, շալար թէտարրու սուրկամըն, սահայ մէհարեթ պուրուման Զի՛հէլէթ. քեմաը տիգտամ զէ սա. տարաթ իւրդէ, զէլն իլ նիւթմէն մնքիտամըն. նա շարչընտա սարփը կէքերար ու էզհան ինժե. ր. տէ խոխ:

Պա արտատ, Բ. ար լե՛նքուն թագնիգ, զէ խարպիլյեթի միւրտա օլումուն. զաւա, միւտանէ. րէ օլումուն էմբար ու էմիլի, էպիւմիւտան էննա կիւն էվէլ, մէրգումուն զամիցաըր օլան մի. Տ. թէրեմ Ղիլլիթն ձեմիլյեթի քարապարնա թէտըր զէ թէտիմ օլումուն: Բ. ար լե՛նքուն, թէտիւրին սան կիւնէլլինի, միւթէն ու քեմաը շիտակ իւրդէ կէտիմք Նիլյեթիլլէ, շէրիմը օլումուն պիւր ճոյի էոյլէթուէ, խեփիլլն Իրասնի Մամուէկն կանընա մէրպ խոխի, զէ քիլլի սերլէթիտան պարլ իէ օլարագ, կանընտա զարմըլ օլան, կալընը 50 պին սանա ալմուն էէ. շէրի սենէպլերն մէրգումուն թէտիմ իլն պէրա. պէր, մպաըր մէրպ. րու թօրըրպ Ֆայիլ իլն իլլէթմէտիւր, զէ քեմիտան սանա, էկիւր էվլիւտար պուրումունը խէ, սնա տաթի այի խոտ. մէնի ի՛հայլ զէ թէտպի՛ն ինժեմիւր, զէ էվիւտ. ար օլումունը թագնիք, թէտիւր. գամը ինժե. տն, քեմաիլէն պիւր սասամ պուլարագ, սնա թէտիմ իլլէթմիւր, էլ՛ճարը մպաըր մէրգում. րուն խարպիլյեթն տէվամ օլումուն, տէվամ խոն. լէրէ տաթի, միւնտիպ միգաուր իւ՛նըթմ զէրի. մէտիւր, զէ մեմուրլյեթի մէրգումունն, կա. զընտան կաղընա թէտիմ զէ ինժե զընէարագ, ալէթմէթմիւր, թա նիւզ էլլն սենէլէ գասար էլլէ՛նէ իլտամ օլումունաըր տաթի էր ու թէտ. պի՛ն խոխի: Բ. ար լե՛նքուն օլումուն գամի. ր. նաըր, տարըր պէմանք սնա Իրասնիպ, Սէն — Պրանտա սոգաղընտա վարը խոնէտիտան, քի. րաղընա իգամէթ խոխի զէ պէքընմիւրին, զէ շու մեմուրլյեթի տաթի, ի՛նժիմալին խարժիւն. տէ օլումունը թագնիքուէ, կիւն քեման արա. պաղընըն իւ՛հտետիէ ճալպէ զէ ռաթի՛ն իլլէթմիւրն թէտա խոխի:

Լէլլըն Իրասնի Մամուէկն էվտար օլումուն խոխ տաթի, պաղը Լէ՛հուտի Փաթիլայարընա մախուս պուրումարագ, էրաթ տէվա պիւր պի. ըր հազգընտա զուհարա կէթիլի կէթիլի կէլեն զարլէթմիւրըր զէ մուսակնէթ խոխիլիք տայեմիւ. տէ, Տէր հարէ Բ. ար լե՛նքունն Նիլլէն ու

մաղստիւրն ի՛նքոյէ կէլէ՛նէ կէլն էլլէպուէն խոխ. շէլլէ քի, Իրասնիքն սարապարը տա. խոխ, քեման կէթետիտ ճազգընտա զարլլյեթն Տիւս ինժեմիւր օլումուն. հարչոյ շիւրրաթիլլէթն Տիւսէմնա պուրումանազարնուն, կէրէք քեմ. տիլլերն, զէ կէրէք սիլիէլէրիտն, քեմաիլէր. տնն պիլիտիւրն կէրալմիւն թէտիլլի օլումունը օլան պիւր խոնմէլին իրաւուն, քեմաըր իւրլլէթն ու սասաղաթն իւրդէ իլտամ ու տէվամ խոնէք. լէրի պի իլլէպուէն խոխ, Բ. ար լե՛նքուն. նունէ մեմուրումունա խաղընէ սենա սարա, Ի. սահայ պիւր էվտաա մայիք օլումը խոխ: Բ. ար զումուն շու էվտար 1689 սենէտիմն արընը օլումուն, քաթիլ ինժիլյա Լէլլի Մամուէկ շարըրումաթ ի. տի. զէ Լէլլի Մամուէկ խոխ, իլք զէլէտիտան էվտա օլումարընտան, ալմըլը կաղընտա իրնն: թէքրաթն էլլէթմըլ, զէ 1750 սենէտիմն տիւն. կայէ պիւր էվլէպուր կէրէրէ, Տալիա Մամուէկ թէտիլլէ օլումունը, զէ իլլէթ մերգում խոխ, Սէն — Պրանտա սոգաղընտալ խոնէտին պէր. ճիտի ինժիլյա Լէ՛հուտի խոխ քի, 1832 սենէ. տիտան (պա Տէրալյեւնն թարթիլ) սէրուն իլլի կաղընտա օլում, զէ սոսան իլլէ կաղընտա մէ. փամ ինժիլ օլան թէտիլլ գասար կաղընտաըր տաթի, մեմուրն պուրումանպէ խոխ. Նի՛հա. լյեթ իլլ քէլամ, Պէթըպուէլին օլ գասար ա. ճընոպ, քետըր ինժեմն օլումուն էվտարը Լ. պլ Մամուէկ տաթի, 1790 սենէտիմն: տարմըլ զէ կիլիլիթն ալմըր կաղընտա օլումուն հարէն, Իրասարըն գրապաըրը ալմընտա Տէրա օլում. պի ինժիլ խոխ:

Իլ պա մոխիտասար սիլիէ թարթիլտանն, Մամուէկ Փաթիլայարընուն օլան իլլ Նիլլէր ա. զարարն, օլ գասար ուլուն կաղընտարը, զէ քալումու էրօրիմիւր պուրուման խոնէտին պէր. Տիլլիլլէն տէվամ ինժիլլէրի թագնիքուէ, սն սա. զուզումուն սար իլլէ, սն կետիմնն արըր տաթի կէթիլլըլ օլումունըր ճի՛հէթմէլ, Բ. ար լե՛նք. ունուն սան միւրապարընը Նէ՛ մէրէմպէ գոլա. լըրա զէ սատէկի սուրկամն ինքոյէ վար խոն. պիլլիլլ պուրումալարընն գոլոյճա Փէ՛ճմ ու տէրը օլումունըր պէտ՛Տի տիւր: Պուրումանա գամիկնաըր, շունու տաթի պիլիլիլիլլ քի, Բ. ար լե՛նքուն Մամուէկնն ալմարարնա մէրգաղըր մէրգիւրա թէտիլլ ինժիլլի վազմումա, սեն. տէ կիւրաէ պէլանն զիլտան իլլէ Ֆայիլէ մէ. իլլիմէտիւրն, շէլլէ քի, վաթիլ կէլիւր, ճիւտի թիւրաթարըրընա մեմուրն Տիւ պիւր աղճէ պու. լումանաըրըն խոնէթմէլն զէ Նիլլալմն պէլանն ու թէտպի՛ն իլլէթմիւր խոխ:

Իպիւրա քեմաըր խոխիլլալլինի, Մամուէկ Փաթիլայարըն մէրգնէպաղըրը ի՛հասա ինժիլլ օլումունաըրընա, տարըր միւլլէպումումուն (պիլլիլլ ար) շու խոնտա սէր շոյ իլլէրիլլէ կարալլըր տար, շէլլէ քի, պիւր սուրկէլ խոնիլլէտէ օլում. արագ, քիւլլէլլէթմն սերլէթմէլլէրի, քիւլլէլլ տար

տիպ, իսկ եեր ինչ ֆնան եերի ֆարգ իմ մէյէ, վէ թէպէտախիւր զնման ինչ, պիւհանսնր տիպ ու իման դապալարնա ուղարմամտա շարքընը, վէ թէՏիլքեանէ ինքնիւրայ իմ միւրիդ տրբ . լարնի օլ իտատարաճա գոյալարարըրմիլ պուլունու . զուն տախի ինքնար իտէմէյից, շէյլէ քր, Տէր թարաֆտա պուլունան մեղՏէպատալարըրմիլ տերքնար օյան միւնտանպէ թիլմիլէ թիլէքքիւր իմ մէլէյի . պու Տիւրիլ ինչ, չու տախի սահՏէ տրբ քր, նէ պէն, վէ նէ շուան քետերիմ վէ տէտեմ, Տէր պիւր եերէ, ֆասիլէ միւրապէՏան ինքարա վերմտիրտան պարզա . . . Տաթթմա պարա տէֆա, ուտուրի մէլուտատան պուլունանտան տախի աչաղը ֆայիլդ պիւրջոլ տրբ . . . Իւլիմիւր տախի, տեաթմիլ Մ . տր Բէնրուտան պարըր թէնարՏաթթմա մախուտէյի տնիչա իսկէմիլ զուտղունուգաման, շինտի շու անարտա պուլունան վարտաթմըն, Տէլարան Տէլալ պիւր վարտաթմ պուլունտուղու պի ինքնիպաՏար . . . Լէկերն իտրաֆիւրպտան սարֆի օլունան վէֆարեաթարա, պիւրպուտա իչէր եարըրմ իմ միւր օյա խոյէր, մեղպուր իքի եիւլ, ու իքի միլնիտան, սահՏա զիւտաթէ, վէ քեթ շոց զիւտաթ պալիլ օյամաղը տախի իՏթթմաթան պայիտա աէլիլ խոթ :

— Կէ՞ սեյլէ յարաժուտա, անճալպ, մէկերն սեյլէտիկիւրի միւրապալազ աէլիլ մի տրբ :

— Իսյար Պէթղպէ, վէ պուլունտա տաթէ, վէ անալարմար օյուր պիւր շէյ օյամաղ . . . չին . . . թե, ու տրթմ սենէ միւտաթմ, վէ անճազ եիւրաթ 5 ֆայիլ Տիւտալիլէ, պիւր մեղպուրն իքի գաթ օյամաղը, ամմէյէ մալիմ պիւր քէյիլէլմ տրբ . շինտի սիլ շունու տիւլնիմիլիտիլ քի . եիւլ չէլլ սեննաթ, ու տէֆա ու տրթմ սենէ վար տրբ . . . վէ թապիտիլիլ Տէր ու տրթմ սեննաթ, մեղպուր մեղպուր իքիլէր գաթ օյարազ . շու շինտիքի միտարա պալիլ օյուր տար, վէ գանն խոթրիմ քի, պէլպի օյուտղուն պիլտիկիւրիլ թագախրտէ, արմըլ թէաճճիւր իմ մեղքիլից . Կարըլ քի, Մ . տր Բէնրու տեաթմ 1682 տէննիտան, 150,000 ֆրանգ թէլպիմ իմ միւր, վէ արատան 14 սենէ կէտիքտէ, եանի 1696 տէննիտան, մեղքիւր մեղպուր 300,000 ֆրանգա պալիլ օյուր խոթ : — Սէ ու տախի իքի գաթ օյարազ, 1710 տէննիտան 600,000 ֆրանգա տայմուշ խոթ : Պիլիլիք քետերիմ ետրալիւ սէնէ, 1719 տա, շու մեղպուր Տէման պիւր միլիտան եարըն օյամուշ խոթ : 1724 տէննիտան թագախրտէ թիլլէ 1 միլիոն 200,000 ֆրանգա տայմուշ խոթ, 1738 տէ, 2 միլիոն 400,000 ֆրանգ օյուր, վէ 1752 տէննիտանէ, եանի պէրիմ տայմուշուտան իքի սենն սանրա, 4 միլիոն 800,000 ֆրանգ օյուր խոթ էլ Տարը, 1766 տա 9 միլիոն 600,000 ֆրանգա, 1780 տէ 19 միլիոն 200,000 ֆրանգա, 1794 տէ, քետերիլմի վէֆարմընտան ու իքի սենն սանրա, 38 միլիոն 400,000 ֆրանգա, 1808 տէննիտան 76 միլիոն 800,000 ֆրանգա, 1822 տէ 153 միլիոն 600,000 ֆրանգա

պալիլ օյուր, վէ պու կիւրքի կիւն, ու սենն լիք Տարըրմըր տախի Տիւտալա գոյալարմուտա, տարըլն 225 միլիոնա պալիլ օյամաղը շիւրՏիւրիլ տրբ :

— Ը խոթ, գոճանըրմ, նէ տիմք իտէտիկիւրիկն անպամալարմ . — տեր Պէթղպէ թէֆէրիլիւ իւղըէ, — լարքն, չու մեղպուրն պու մքթիւլէ ճէտաթմէ քեպ իմ մտի, նէ գտարաղըն խարթիլնուէ պիւր շէյ տրբ, վէ պիւր սաթմ էվէլիտանէ միւրաա իմ տիկի թագախրտէ, կէլէճէք վաղըրմ ինն, Տիւրի պիւր սերմալէ վարթմա օյուլա, նէ՞ տրթմէ թէՏայիլիք շոյան շէլէր եարապիլիլ ինիլ :

— Պէտպէլլ, Մ . տր Բէնրու տախի, օլ տէտիկիւրիլ միւրաա խոթմէ իմ միւր օյամաղ տրբ . զիւրա, քետերիլն տէալմնէ ինքնիմիլն, նաղաքն, Մ . տր Բէնրու քեմտի վաղթիլնուէ, պէգայիլն սահիլ ֆիլաթթմ ու ֆիլմանէթ պիւր աւտմ ինիլ . . . տէլի ճէվալ վիլիլ Սամուէ սերվի սանորըլ գարալարազ :

— Պարի Լէաճ վէրէլաթէ, շու պիւր գըրըլ վարտաթմըր գտար վարտաթմա միւլնարըրմ վարճազ օյան սիլիլիլի աղալար, լարըլը, վէ ալիճէնապաճա իսթթմաթն միւրթիւտիլ քիմննէլէր օյարալար, — տեր Պէթղպէ պարա գարալարազ :

(Ըրմալըլ կիտան քչամըլ օյուր, վէ սաթմա եեախիլ Տէնուր վարթմէ խոթ :

— Ը խոթ տիւրալըր կէլիլըր, — տեր Սամուէ, թէքարն սերվի սանորըլ, մէլէ թաՏմարնտան մամուլ էալի աղալարն արգարտան կիլլէմիլ պուլունան տէմիւր սանարըն տերունին վաղ խոթրք . — Պէն տախի, Պէթղպէ, թըղազ սիլիմ կիպի, — տեր թէքարն Սամուէ, — շու շինտի պուրպա կէլէճէք օյան Մ . տր Բէնրու ֆաթիլիտարըն նէտիլիլիլն քիլիլ օյուտղուն կեօրիւպ անլամազ պարնտա, մըրազ իմ մըրտէ, վէ գալիլմտէ պիւր տիՏուղուրուզ Տիւտա իմ մըրտէլիմ . . .)

Լարազ գարաժուտան տէմիւր շաղաղը, պու արատա, իքի իւլ տէֆա շտիտ սուրթմ զուրալարազ, խանէլ մեղպուրու ալ Խոտիլիլ, Պու կիւրիւտի իւղիլն, պէլքիլ քեթիլէր շամիլիլա պալարար . Սամուէ քեմտի գարըրնա տեր, “ Ը իւրՏիւրիլ օյարազ պուլնար, քեաթիլիլն պիւր բարա տախի պերապիլ օյուտղուն Տարտէ կիւրտէլիլն սիլարմըրմ արըրար . քեմա խոթրիմ սիլ, սիլ շու անախ . թարալըն քեաթիլիլն քեմտի իւրթիլիլիլն պերապիլ, պիւր Տարըլա կէլիլիլնուէ, պէննէ շինտի կէլիլիլն արըրմ . ”

Սամուէ պունու սեյլէտիլիլն սենն քեմտի իմ միլիլարըրնա թաղմն, աճէլն ինչ մըրտի վէննէ աչաղ ինչ, գարույա եարալար, էմիլի պատիլիլ իւղը պիւր գանտարն ալար, վէ պերապիլիլնուէ, սէլաՏար կիլիլնիլ կէմ պիւր սաթմ պուլունտուղու Տարտէ, տիլարըլ դըլա .

Ֆեթիստէ իւշ Նեֆեր ամէլէ կ'օրիր :

“Ի՛նձ խմելքսիմի, միտիւրի — տեր Լէ-
Տառի, տաճա գարույու ամացանն էլվէլ, Ի-
չերի կ'ընէքքերի պէրէնմէքտ օյանլարն Տա-
ղգամեն քնտիկերի օլու պմտաղլարն ան-
լամաց Նիլէթիլէ :

— Գլեն քնմտիկ Ս՛. Տիւմէնիւն թարաֆըն.
տան կէմէքտէրիմ, — տէր ձէվայ փրիբ րա-
բաս, — լէ էօրիլի. օյան գարու աղբարընտա,
պրաքտա Տաղըր պուրտանազմ, ինքն սիղէ
Ինէնիմ թարաֆընտան տախի պիր մըրմուպ,
լարն մմնսիտ, պու խանէնին պէքճիտ մմնսիտ
Սամուէլ պուպիլի սիղ օլմարընըղ, էջլէ՞ մի :

— Լ՛յվէլմ, մմնսիտ, — տեր Սամուէլ, — լարն
րեճա խեղճի սիղ, օլ մէքմուպու սիղ գուժու-
յա պըրաղընըտա, գէնտէնիղ աղը օգուրու՞մ :

Իրան Սամուէլն ինքնֆիտի իճա խեղ Ի-
տէտ, ումուգաղընը տախի սիքէր. շիճիք, ին-
թիլար թարաֆընտան օլ մըրմէպէ շիւրճէ կե-
րիւնէնէկն, աղա խամըրնտան կէչըրմէքտ տե-
սիլ խի :

Սամուէլ գարույու ամացանն էլվէլ, մէք-
թուպ գուժուտուտ (1) աչար, մէքթուպու ա-
ղը, վէ ըրգոտա լարըրյա օգուպիլմէք Ինին,
քէմըրն խաթիւ աչղ թարաֆըն կ'օրի, վ՛
մպուր մէքթուպուն ինլարըն, օնտան էլվէլ
քնմտիկ թարաֆընտան աղը օլուտու պաղգա
պիր մէքթուպուն ինլարըն, Ինմտիկ վէ սիլ-
ղամ խեղ, վ՛ գու գատար ինքնիլամ վէ
Ինթըրաղտան, վէ քէօրէրէրն գէնճիլէրիսի
պոյնլարըն կէչըրմէքտ սօնրա, կերի տե-
նիւպ գարուտան պիր գանաղըր աչարաղ, բա-
բաս իլէ սիլարընըր ինքի սըր :

“Լ՛յ Էֆնիտիմ, Նե՛ տիր պու, — տեր բարաս
գարուտան ինքի կերի կըն, էկեր պիր սերպ
գարուտա օլմուշ օրա խի, Էինէ պու գատար մէ-
քտիմ ինլարըն շղըրըմաղ, գոլոյմա աչ-
ըր խի . . .”

Սամուէլ Տիւ պիր ձէվայ վիւնը քիլին, պա-
շնըր էկեր :

“Լ՛աճու, աղիլմ, Եօխա գուլաղընը օա-
ղընը սըր, — տէր բարաս ինթիլարըն գուլա-
ղընտան աչղը պաղըրըր :

— Խաչը, մմնսիտ, — տեր Սամուէլ Տալամէլմ
Խաչը կ'ընէրէք, վէ քէմրտան սիլարըն օտորու
պիր գուշ աղըն պարաղ. վէ մըղուտա, խանէ-
ժի մըղուտու կեօմէրէրէք շուտա տախի իլամէ
խեղ, — Լ՛մէ, մմնսիտ, աղըրմաղ գարու շու

(1) Եփրատա ինք օլ գատար գորոյաղը, վէ
մէքթուպն շղաղընը սըր քի, Տեր ստան քամու-
նըսը, Տեր թարաֆըն վէ Տեր մաճէրէնին մէքթուպ-
ուրընը, Էնթըրնէ կէօմէքտէքտ պուրաղըրնտան,
Էնթըրն սօղաղ գարուլարընտա, մէքթուպ վէ գաղթիմ
սըրաճա գատար պիր տէր ինտա օրուտուշ օրուտ,
մէղպուր տէրէրէքն աղգարնտ տախի սիլէր գուժու-
պաղ պուտմուշ աղըր քի, բամբաղ շղաղալ, սըրաղա
մաղըրըր պրաղըր կէր, վէ խանէ տախիլտ. Տեր
մաղըրն մըղպուր գուժուտու աչղը պաղըրաղ, տերունին
տէ պու լուտանը սըր :

տար. վէ սաղ թարաֆտա պուրտան կըրնճի
ընմէրնին տէփըր շըրէլէրէրի վէ գուրըն-
լարընը տախի սօղաղըրմէրնիլ :

— Լ՛իւնն, մէկըրն րէնմէրէրէրն քնաֆիքի
տախի աղըրմաղ տէրլ՛ մի տերլէր, — տէր սի-
ալ խեղ բարաս :

— Խաչը, մմնսիտ, պէն պէքճի պուրտանաղու՞մ
Տալտ, էջլէ պիր շէլ կըրամու՞մ, շէնքի, պանա
էջլէ թէնպէճ պուտմուշ տար :

— Բ՛իմ ինթիլ տիր սիղէ օլ թնկպի՛ն :

— Ի՛տէրիմ . . . մմնսիտ, վէ օնա տախի տե-
տէմ, պու խանէնին սաճիլմտն, Նաղըր աղ-
նէփըր խեղ, էջլէճէ տէրլէփըր իփըր . . . Գլեն
պէքճի պուրտանաղու՞մ միտալթէճէ, քէնի պը-
նուտա էտա խոթըրնէմ, պէտեճն սօնրա կէնէճը
օյան կենի միմէսարըրիլար, մարսնար, Տեր
Նէրի խմէրէր խեղ կարըրալ, քէնժ վէ կրա-
տէլմ քէնաֆիքի տար :

— Զօղ էլի, — տեր բարաս թէճալիլար իւղը,

— Պատէճու սիլարընըրա տեճերէք իլամէ Ի-
տեր, — Պաղտանարընը գախարար, կարընը
պու գարու աչղը, վէ պիրտ շու սաղ թարաֆ-
տաքի կըրնճի րէնմէրնին տէփըր շըրէլէրէրի վէ
գուրընլարըն սօղաղըրմէք սիլարըն, աղըրը սիղ
պիլալիլմիղ կիլի կէնկոյէ պաղապիլըրիլէր :

Տիլարընըր, քնմտիկ թարաֆընտան կէրիլ
օյան բարսըն նաղալթի թաճթընտա օլարաղ
իլէմէքտ կէքն, պիրտ սօղաղ գարուտա էօ-
նիւտա պիր պաղապ կէրիլ ստաղաղըր իշտիլիլ
վէ Բօտէնիմ, պէրաղըրնտա Գարրիէլ պուրտ-
անաղա Տալտ, Սն — Գրանտա սօղաղընտա
քնպիլն, մըղիլար խանէնն ինլու կիրտիկ կե-
րիլիլ :

ԻՐԱՅԻՆԻՍԻ ՓԵՍԼ
ՄԻՐԵՍԻՕՐ

Սամուէլ կէրիլ Գարրիէլ վէ Բօտէնէ գա-
րույու աչար :

Բօտէն Սամուէլէ տեր, “Ս՛մնսիտ, պու խա-
նէնին պէքճիտ սիղ մի սիլիլ :

— Լ՛յվէլմ մմնսիտ, — տէր ձէվայ վիւրիլ Սա-
մուէլ :

— Խլթէ Բնըրն ֆալիլիսարընտան օյան մմ-
նսիտ ապիլ Գարրիէլ գու զամ քնմտիտ տիր,
— տեր Բօտէն քէնտի սրգատաչըն կեօմէրէ-
րէր :

— Լ՛ա՛, լօ՞ գ էլի, լօ՞ գ էլի, մմնսիտ, ” տեր
Սամուէլ, Տէման սիլա ինթիլարի օլարաղ, վէ
Գարրիէլն սիլալի սիլարաղըն գարըրաղ. շին
քի մըրուտան րուճուտա տէրըրա օյան աղը-
նալթըր վէ սաֆիլթի սիլէ տարըր, Նիկուճը
մէլքատարնտա, վէ գամէն շէճալիլար նարաղա
միւնէվէր պուրտան, բաղ վէ պէրաղ անըն-
տա, միւշաճէտ օլունմարտա խի :

Սամուէլ, ասարը թէ վէճծի։ Տի տէրուն վէճա-
լիս թէ ի՞նչ մեծու պիտ մերգա իւրդե, Գարրիէ-
լին եւ զինան պագմադաս իստ իստան, ետլէ սեւ-
քիւն իւրէ աուրուպ պագմադար, յա, մերգումուն
վեպօթեթիքին սեպեպիլեթ միւրմտի իճմիմա-
լին, աննտէ գաճից օյմադ իւղերին, քերամ
աղաղ պիլրէ, մերգումա տեր, «Սմնտիտ ապպե,
քեամիկ լմամ սայիմ օնտա կէլեճէք տիր» :

Գարրիէլ թէճայիլ իւրէ Սամուէլին եւ-
զինան պագրգուման օտրա, «Կա սըլ քեամիկ
տիր օլ տեպիկնիկ . . . » տէյի ձե՛վայ վերբ :

— Էր ա՛յլ կրնիկ պու խաւտուտ սիգէ իյաճճ
խաճէք տիր, — տէր պերտանէ շախազա Քո-
տն, վէ մերգում Սամուէլէ իթիմպակն տախի
իլաճէ խոր, — Պիղ պրաղ էրրեննէ տաքում-
մը՛ զյադ . . . Իճէպ պարաճըգումա պիր եէր-
տէ, քեամիկ կէլիննէյէ գաաար պէրեճէք օլ-
մա՛ց մը :

— Ի՛նչ կրնի թէճեղիկ պոյուրուր վէ գաճմիմ
չէքեր իսնիկ, կէլիկ քեանտ օտամտա պէրեյէ
պիլրաթնիկ, — տէր Սամուէլ, — պոյուրունաղ
կիտիմ :

— Ի՛նչ ի՛նչ, մնտիտ, թէճէք քիր խաթիմ տէ-
յի ձե՛վայ վերբ Քառն :

— Պոյուրունաղ, մնտիտ, կէլինիկ արգամ
տրա . . . » տէր Սամուէլ :

Պիր գաճ տաքրգա սմորա, Սամուէլ եմը-
րնան պոյուրունաղու Տաւան, Գարրիէլ ի՛նչ
Քառն, Սամուէլին ետրաքի պիլմանը եէր գա-
լմրնա պոյուրուն, վէ Տալաւա Նազըր օյան
պիր օտաղնա կիրիլէր :

«Սմնտիտ Գարրիէլն իտիպ պոյուրուն Ս-
ապպե ա՛յլ կրնիկ, շմտիկ կեպիկ պիլը սեպ իմ-
տիկնաւ, — տէյի իլաճէ խոր Քառն, քերմ
խորպտ, մնտիտ, պուրայա կեանտերբ միտիկ :
— Ի՛նչ ի՛նչ, մնտիտ, » տէր Սամուէլ օտառան
տէշար շըգարաղ :

Քառն ի՛նչ Գարրիէլ ետրաղ գարըրաղ :

Գարրիէլն, Տալաճիթի թաղ պիճեթմադ,
Տէր վազըթ էշքեղա տիլ իրապարնա, զէլյաւտ-
տիլէ պախը Տիւան ու լէճաթիլէ իթմէքտ ի-
քն, « օլ ստտէ իտ, պէղպիլէ տէրեճտէ պիր
եէնրի ետեթ ու Տիւղն, վէ մէճաննէմ ու սալապիթ
իրա իթմէքտ իտ : Քառն պիր գաճ կիւնտն
պէրու Գարրիէլն կէպիմիջ օյաուրունան, մեր-
գումուն իւղերինտէ կէպիմէքտ օյաուրու չու
թեպետաթ իսթ իւղերին, քիրիլէլէ իթրաթ մեր-
թեպէ մէջըլ պոյուրունապտէ իտ. վէ չու խա-
տաւա, Քառն սաղաթն ճաւտսիման, — Սէն
Պարսաւա ճաւտսիման շըգա իւրա տախի, տի-
քիւն իւրէ տիղգամ իլէթիլ իտ : Գարրիէլ
միճմադ իւրէ, պիր սոյաճ վէ ուղան ենթա-
րի կէպիկ օյաուրունան, երկրիլինն ճէթիաթ
սպիւնալուր, տաճաղէյաթ, մէլյաթ, շըգմադ-
տէ իտ : Սամուէլ տէշար շըգարաղա, Գար-
րիէլ սէրթնէ « Իր սէպիլն ի՛նչ Քառնն տէր :

« Ի՛նտ, մնտիտ, — սէյէյէճէք մի սնիկ ա-
թըգ պանա, Եօխա եօգ, խայլի կիւնտն պե-
րու, Օլաթը միւրճէլէրմ բէր ա՛յլ կրնիկ ի՛նչ
կէօրիւ շմբիլիմին միւրքիտիկ օյմաար Նեւտն
Նէշամ իթմիլ տիր, վէ գաճիկ սեպեպէ մէպն
տիր, վէ սէպիմ ի՛նչ կէօրիւ շուպ գոնալայա
լուճիթ ու քերմ իթմէք իլին, խառնէլին պու-
խանէյէ Նիլէթ վէ գաար գըլմադունան միւրա՛տ
Նէ տիր :

— Պիլին պու սիւպէրնիկ ձե՛վայ վերմէք,
պէնիմ ի՛նչ իճմիմային խարճիմտէ տիր, — տէր
պիւրաւտէլ իւրէ Քառն : — Ե ի՛նտ Օլաթը
միւրճէլէրմէրիկ կէլը, վէ սիւպիլիլըն գարըր-
ղըն օնտան իշտերնիկ : — Պէն սիլէ անճա-
շու գաաար սէյէլէյէ պիլրիմ քի, միւրճէլէրմ
թեպերիլիմ տախի, թըպը սիլըն կիպ, սիլըն
ի՛նչ պիր տէյա կէօրիւ շուպ գոնալայա կրու-
սիմտէ օյաւ, վէ չու միւրաղամ ի՛նչ, պու խա-
Նէյի իմնտիկ իթմէտի տախի, ա՛յլ իլաղաղ
պիր Նիլէթ, իլա պոյուրունա սիլէ պոյուրուն
պիր մէթիաթմա մէպն պոյուրունապտէ տիր . . .
Իլ կի պիլրաթնիկ . . . Տէր Նէ գաաար պէր-
ճիմին պիր քեամիկ լազըրտը իթմէք իւղէ
րնէ, աււաթը թէճայիլ օյաուրունա իտ տէ : »

Քառն պու՛նա սայլտիլիլէ պերապէր, Տէր Նէ
գաաար, Գարրիէլն երկրիլինն Նէ տէրն քե-
չէլէրին, վէ են կիլը տուպալարը կէօրմէք
մերազը վէ պիճաղաղաղալա, մերգումուն եւ-
զինան եօպըր սիւպիկ վերբ իտտէ, մերգում-
ուն լէճեթնաւ, Եսեր թէճայիլաթն պաղա
պիր շէյ կէօրէմիլ :

« Պէն սիլըն, օլ սէյլտիլիլիլտէն պիր շէյ
անյաւտաթմ, — տէյի ձե՛վայ վերբ Քառն, —
Պէնիմ պու խառնէ պոյուրունալըրունա, քե-
տիմ ի՛նչ Նէ մէթաթմ օյապիլըր :

— Ի՛նչըրաթն սէյլէրիմ սիլէ, սիլըն օլ մն-
թաթմտան պիլապիր պոյուրունալըր միւրն տէ-
յի տիր, — տէր Քառն, տայինա Գարրիէլն
լէճեթնաւ տիղգամ խաթիլ :

— Պէնտէ ի՛նչ սիլէ սէյլէյալուրմ, մնտիտ
քի, խայլ, աղա խաթիլաթը տէլիմ, — տէյի
ձե՛վայ վերբ Գարրիէլ, վէ Քառնին օլ պաղ-
տէ ինաթ իթմէպ իւղերինտէ ամէլա կիւննաթ
օյաուրու թաղաթրտէ :

— Ի՛նտի ետլէ օյաուրաւ, աճրէթ մալիտերին
տիրէրի կէլիկ սիլէ սէյլէլէրն Նէ խաթ, վէ մեր-
գումէյի, միւրճէլէրմ բէր ա՛յլ կրնիկնտն րաթ-
աթմ պաղաղըն, ետրնիղա գապալ իթմէլէ
Նիլէն ճէաթրլմ իթտիկ, ի՛նչտիլիկ Նաղա-
րն ետլէ օյմա, Ետլէ տէյիլ մի, Սէրգում
սիլէ, չու սիլէ քեանտ խայնալա սայլըն վա-
զըրտա, իւղերինտէ պոյուրու օյաուրու փա-
պիլանա պաղը էրաղ Տաղըրտա, Տիւ պիր
լազըրա ա՛լմաթրա :

— Խայր, մնտիտ, — տէր Գարրիէլ, — Օլ վա-
զըթ օլ քեաղըրաթ աճրէթ մալիտէրն խառն-
լանաճարունա վէրիտիլաթիլը, վէ, պատէճու,
միւրճէլէրմ բէր ա՛յլ կրնիկնիլն էլինն կէճիլ ի-

տիւրէր : Իսայի վազըժտան պէտք, էկզազը մէջ պուրէ հագգընտ լազըրոր օլտուզուն, էլք տէ-
Փա սոր քի իշխմէք քաշիմ :

— Իմո՛ս, տիմէք տիր քի . . . Գրանտաղ Պօ-
տանքն տիւրքի կին սիզն իէ կեօրիշմսինտն
մագստ, էկզազը մէջպուրէ օլմալարէն գազին
իցար իմմէքտսինիզ շնտի, էօյն^ո մի, — տեր
Բօտեն իմաննիւս իւրէ, վէ սեօյնէտիի քէլամ-
լարը ազըր ազըր թէկափնալ տերէք :

— Իշնմ, մանտու, պու իրիննի տէ՛ֆա սոր քի,
պէնիմ գազինն իցար էլ իշխակիմ պիր մատտ
աէն ՚հինտ, սիզ տարը շիւրհէն էկզհոյ օլմալ-
տատընդ կնի կեօրիշմէ քաշիմնիզ : — տեր Գար-
րիէլ հայրակէ իւզն, վէ ստեռ իւզիքնտէ գու-
հուրս կէլն սաղըրընդ Տարէքնիմի գազիմ ի-
տերէր : — Վնն սիզէ գազինն սեօյնընիմ քի, սեօյ-
նէտիիմ տա տաղու տուր :

— Տիմէք տիր քի, պու՛նուն Տիւ պիր շէյտն
խապիրի եօզ տուր, — տեր քէնտի ֆիլքրինտն Բօ-
տեն, շնտի, էկէրն օլ պապտէ ծիւզնմէ պիր
շիւրի օլմալ օլտա իտի, պու գատար իմմա-
րալք միւսպիմէ իւզէրինէ, իտիքնիմիտէ նա-
շի, սէկըր իտէմէլճէկին, էլ վերճէք գատար
թանրմագտէ իտի :

— Իմանտըմ շնտի սիզէ, — տեր Բօտեն :
— Վշնիմ պու էնքեարա գաճիպ օլմալըղըմ
տէնիլ պաշառ պիր շէյն, իլա բէր տ՛կիրիննի
ֆիւրի պիր գալըմ միւհճիւրէմն էկմալիի իտիս :
Կիրտա Տարէքնիմէ ճէտարէն էլլէմէմիզ մէպի
օլմալ տուր, շնտի մէրգումուն սիզէ օլտն էկա-
միլի իղիկիպարնճա, սիզ քէօշէն զաճաէմիտիզ-
տէ իտիւրճանէ քիմն էլէ միւսպալմ իմմէլէրէք
պէրէլճէլքսինիզ . . . Վունտանա պաշառ,
պիլիմ մանտալըրն քեափնէլ քանուպարնա
մալգալի օլտար, օտանըրն գարտաւուն տախ
գալանայա ծիրաթ իմմալնիլիզ տուր, շնտի,
մալիմ ես, Տէր պիրիմիզ պիր պիրիմիլն էմ-
մարու հարարնամնա ալնիմէկալի տիգգամ ի-
տիպ կեօյնիմէք ոյրճունուզու զօլպըլգալ ետա
իտէպիլմմիզ նիլէմիլլէ, գարուպարնըզն ես
պիլիմն պիւրիմն ալք, վէ եախտա աղալը
պըրազըմալ, գանուլարնըզն իղիկիպարն-
տան պուշնմագտա սոր . . . Իշնմ պնն սիզն
շու իմանամըլըլ խուտուտնտա զուհուրս կէ-
լնն իմալտիմըմ աղնմնիլիզ պաշառ պիր շէյն
Տամ իտէմալկիմնտն, աճիմն մալնտէնիլ կէ
պէնիլիլտէ մալգուի բէր էլլէմիլլէմտն պու-
լունտն պիր միւտաճալէմէ Տամ էլլէպիլլալիմ :

— Վն մատամ Պօտանը քէնտի օտանս,
տէնիլ պու աճիմն էկալար սըֆաթըլալ, իլա
մէրգումնին քէնտի աղալու իւզէ, պիր բա-
տա օլմալմըլա գաղալ էլլէտէլլալիմ, տէլի
ճէկալ վէլիլ Գարրիէլ սերլմէ պիր սեօյնէլիլ :
— վէ գանն իտերիմ քի, պուտա պիր իմագպիլաթ
տէնիլ իտի, հայ պու քի, գարուլու գարաթ-
մագըղըմ կէլնտիքտէ, իշալ խառտոլնտէր իճ-
րաւը լաղըմ կէլնմտէ խառկն պէլնա իտերիմ :

— Իշն ես, Գրանտաղ Պօտանըն պու գատար
արըր տուրէթտէ խառտոլնտէր օլմալա յէտի՛ վար
իտիլ :

— Է իմո՛ս Օւմըր միւհճիւրէմիլլէրինն իմալտէ
էլլէտէկիմտէ, էկէր բուխաթ վէլիլ իտէ, սիզ
տախի իշխարիտիլ, " աէլի ճէկալ վէլիլ Գար-
րիէլ :

Գարրիէլ շու քէլալար օլ գատար սափ տու-
րէթտէ սեօյնը քի, իմալլալիլ էլլէ արգալն-
տան, օլմալա տըլունտն պիր տուրգ շէլքրէր :

(Օղայնիմըմըն շունտ տախի իմմալար իտերիլ
քի, Գարրիէլ օլ կինն գատար, քէնտի սիւ-
բերիլլէրի գայրէթէլլէ, շու Սէն — Գրանտա սօ-
գաղընտա հայր օլտուրու հայտէ մուսաֆիւր
օլմալաղ ֆալիլաճա պիր սերլմէլլէ ճէտիմտն,
պիւրիմն պիւրիմն պիլապէր գըլլն պիլիլ ի-
տի : Պիր կին էկէլէլ Գրանտաղ Պօտան,
տէրնալի քէտէր տալիլ պուշնտուգուման,
եօրսիլ գըղարն տախի, էէկմի մէլգուրտա,
մէլգուր իտնտէ, պուլունտալար էլլէմիլլէլ ի-
տի սեօյնէլլէլ Տիւ խաթընտն կէլլիմմիլ ի-
տի . քէգալմ, ունուճմամըլ օլտա տախի, մէր-
գումա շու խառտու իմալտէ վէ պէլալ իտէմ-
էկի աշիւրա իտի, շնտի, քիմնէլէ պիր շէյ
սեօյնէլլէլ, հալգալը թարաֆնտան էրիտէ
թէնպիճ օլունտալ իտի : Տիմէք տիր քի, Գար-
րիէլ քեամիլն, քէնտիտն տախի, մալնէլ
Միմնուն քէրիմէլլէրինն, մատաղէլ սը Գար-
տալկին, Ս . Լարաֆինն, բրնա Ղալմանն
վէ Գուլ — Թու իտիւրն թէլքիլ էլլէտիլլէրի
ֆալիլա ղէնտիլ հայալարնտան պիրիլ օլտու-
ղունտան պիլ իտալի պուլունտալտէ իտի, ետի
շէյնէ քի, էկէրն օլ տաղըտա, շու ետարս
վաղըն օլմալ օլտա իտի տախի, Ս . Մարիւս
սը լէնտն ֆալիլալարնտան գալմա միրախօր,
քէնտիտնտն պաշառ Տիւ պիր քիմն եօզ տուր
պանն իտէճէքտի :

Բօտեն իլէ քէնտի պէլնիմնէ կիլէրան իտն
միւտաճալէմտն տնար զուհուրս կէլն տալուլ
եանարնտա, Գարրիէլ էէր գաթընըն բէնճէ-
րէլքրնտան, իմալ իլէ էօրիլլէլ օլտն պիր գա-
րուլու սեօյնէլլէ քաթընտա օլտն տիլարճըլ
սը սէլլ էլլէմմալ տէ իտի : Մէրգումալ, շու իլք
իմալլար պիլիլալիլալտն սնքա, գարունտն իւզէ-
րնէ գարալմըլ օլտն գուրշուն իմէրէլլէրինն աէ-
միլլէրինն տախի սեօյնիլ չգարնայա պաշալմըլ
իտիլլէր :

Պու Տէնկեմտն, Սամուլ բէհար օլտուր
Տալտէ, բէր տ՛կիրինն օտանն էլլիլ կէրը
վէ Գարրիէլ տաճա բէնճէրտն երպիւնի պէ-
լի իմարաֆա շէլլիմէլլէ մալըմ գալըր գալմալ,
Բօտեն ալնէմմալ, բէր տ՛կիրինն իլէ շու ա-
լմիտէրի քէլալար սեօյնը, " Պունուն Տիւ պիր
շէյտն մալիմմալ եօզ տուր, վէ Լնպիլ հագ-
ընտա տախի տիւլար էնտիլէ օլմալ լաղըմ տէ-
լիլ տիր :

Սարէթի գաճիլիտէ իւրալ իմմէքտէ օլ

— Ի՞նչ էիք, սոսի՛ն հոխորէք, բետեքիմ, — տէ՛րի ձե՛վազ վերելոյ Գարբրէլէ կեօղերի ենդիւնէ պարագա :

— Սիկն ետաշնորգ քեմախ կրտսրձն, Քեզայիւն մնտուհէ վէ նատրիւնէրինիւղ տախի պրիւրեւաւ քեմախ ապառնէմ իմ մէքտ, շէջլէ քե, սիգաւ օրան էտրի իմասմ, վէ քէլ խուտուտ էտրի հաւալնէմ, աչմ մ պիր իպրէլմ օրաճազ բառտեքեւտէ խոխէր, վէ թասիլիւն տերայխաւ տախի ըքը Իւլէրուտէ պուլունաճազ խոխիւղ : Պէն օլ վազըլմ լարատ, սիդն պիր կիւն նէ իշէ կրիւղ, վէ նէ թարիգ թուժամաճարնրդան կերչի պիտապեր պուլունաճազա խոխմ . յարն, Տեր նէ հարտ վէ էրտէ պուլունաճազ, կինէ միւտաւէլմ ետրիւնիւղտն, տայխա Վիլիննիւն տաղը էվրտարքնտան պրիւրիտ օրաճազնորգ զամբնուտ տախի . Խեմախ գալիւ իզըէ պուլունաճազ խոխմ : Կարը քե, շու իմ իզպառնտա սայանմախը օրուտուտա մէլ յամնտա տրը, վէ համթիւմ, աղիւ էվիւտարմ, պէնիմ գըլարմ հուտուտուտ տախի, խայլնէ թիւճալուղ իմ մշտնիւղ տրը Կաշիմա՛ աօսմ լարնրդուտան պրիւրիւտնէ, խաճիչ էլմ տախ իզըէ, ահիւթ միւլտեւիւրն, պիր յուհպան թարիգա թընտ կրամքըլիւնի խոմ էտրիւնի իշմտախիւնիւրտէ, գիւմէղէյի զիւմնէմիւնըլ քեմալղէն խիտ պրիւրէ, օլ խայրես հ գառնըն սրգուլիւնի գարշուղ, քեմախ պիմձնապըլնորգ իշհար իմ տնիւղ . . . Լարն, Ղէնապը հազգ տախի, Տեմիլէ քեմալղէն ապառնտն նայի, շայնթմէ պուլունաճազա, միւքեաթաթը լէպպանիլէտն յուժմ օւ բեքիմ պուլունաճ շարնտան օրմալն, ահիւթ վախտեւիւղ հազգընտ իպրալ իմ տախիւնի շէքըն իշմէմի խոմնէ պայքնտա, սիդն էրթաթը սենալիլէտն տախի մոզհար պուլունաճ տրը, կանի սիւմք իմ էքերմ քե, սիդն տախի, աղիւ Վիլիննիւղ աաաքրի սիւքրիւն զայտ օւ գապուլէ ինայլն իմ միւղ տրը :

Գարբրէլ բեր ա՛յ Կրիննիւն պու քըլամբարնը իշմիմքրտէ, Կրանտուտան մուգատեմա պըլն օրուտը մաճարու իմէմի քեմալղիւրէրի տեր խոխըր իլէտախիւնտն, իւզըլնտէ պիր էտերի հիտաթէ զուհար կիւրի վէ քեմալղի գալիմ խոք իտէտ, Իօտէն տախի օլ արտաէ տրիւտիւնի օմազըն պիր քեօլէտնէ տայնթար օրուտու հարտէ, աղգալմը քեմալղէ վէ խարաւ մնաւալ սուրէմտէ, պիր տիւղիլէ մերգուժուէ կըմալ օւ հարքեաթաթը իմէմիլ իլէմ քտէ պուլունալ :

Ի՛նչ ա՛յ Կրիննի թերքրտէ քեմալմ աղազ պրիւրէ, տեր, — Սիլէ աշերբան սեյլէլէլիմ, աղիւ էվիւտարմ, թարաթիւրդան զուհար կէլն օլ ալմ ու թէպիլիլէլմ, պէնիմ աշուրի մըրնէպէ մէտրէլմիւն պատի օրմաճ տուր . պէն սիդն պիր կիւն Վիլիննիւղ մէշտէլիւրտնէ պիտի սյաճազնորգ կեօղտիմ, վէ համթիւմ ձե՛վազ լէլմիւղ իշմալ շէօլէպախ օրաճազնորգ իմէֆէրբիւրիլէ տալթիւ գրգանարմ սիդն :

զմ շիւ վէ թեճիւրպէլիւրիւղ, շու գատար կիւճ, բէնձ էֆգա, վէ միւթնտախա (209) օրուտըրը հարտէ տախի, քեմալղիւրէ քեմալղ ձեմարնէ իլէ թէ համալղ իմ տնիւղ, վէ ձեմիլիլէլմիլղէ գապուլէ շայն կեօրիլախիւնիւղ, վէ պիգալմ պէնիմ նեպախմալ, Հազգ թէպալն աղիմ իլլան հազգիլէլիւրնի իլղ ու շէքիլիւն, վէ ապա ձեմիլիլէլմիւղտն պըրքմալ իզըէ, պազուլմը վէ էվիլմըլ սուրէլմտէ, մուգատեւ նէմիլիլէլա իմ տնիւղի վէ պատէ հու աղըլ ըտերիլիւրն միւրարտը հուտուլմէ միւրարալմ իմ մէք արղու . սիմտէ պուլունալղուժուտան, քեմախ հիւնի ըլպանըլ իլէ, վազըրըլ սրթաթըլա, պարպարալ իշմալ կիւրի (1), գալմ օլքըրըլ վալ իմ մէք իմ էտրիւղ, Վ ադատ պիլ, սիլն կիւրի պիր սիվիլիւ էվիւտան պըրքմալ իմ էմէտըլ իտէտ, էջլէ պիր սիմարան արղունալ տախի, թապիւթիլիլէ մուգալմէլմ իմ մէտիլ, վէ էլմէլ սիլգալ պայալը պիր վազըր կիւր կիմ տրտն սօտրա, պէլլէ պիր շէ հիւի շէ հըրէլմըլալ օրապալ ալտալմ իմ տնիւղ, վէ շիմտալ պիլն, պիր միւտաճէն սեյլէլիլմ, պայիտ շէլիլ ու իլիլիլալըրնոր օրմագատալնոր : Պու կէպիլ հալէրի, աղիւ էվիւտարմ, պէլլէ մուլթաալտն ըլպալթիւտնէ միւրարմ շու տուր քե, պուլունա սօտրա սեյլէլէլմէլիլմ իշմ կըլմիլիլէլմտն խոխէր, զիւրա, միւլթիւն օրուտու թագալիւտ . . . ձեմիլիլէլմիլղէ, սիդն տաճա զիլլտալ պիր սուրէլմի գալիլիւնտէ պուլունալղըլըլ իմալ վէ իլմիլղալ խոմէլ ք տրը . Խոտի, իլն տիլնէլիլիւղ պէնի կէլմարմ, պուլունան սօտրա սեյլէլէլմէլիլմէլիլմ հեմ մաճըմտն սրիւրը, վէ հեմտն պէլլալթի միւհիմ, վէ տէլիլ խոքըրըլ սիդն իշմն, իլա ձեմիլիլէլմիլղ իշմն տախի . . .

— Տիւմք տր քե . . . էա ըտերիմ . . . — տէլիլի պաղըրըր Գարբրէլ, բեր ա՛յ Կրիննիւն ըլպանն գալմ խոքըր, — գատըր օրմարդտան պաշգա . . . պըրձըլ տախի տէլիլմ, արձըլ սիլղն սեյլէլէլմէլիլմիլղն տիլնէլլէլ : ” Գարբրիլ պու քըլամբար սեյլէլիլ կըլն, բէն կիւն իմար, վէ էշքեալնտալ զուհար կէլն պոշիւրուգատան, տըրունէն պիլ խոմ օրմագալ օլտուրու անլաշըր . հալ օլ քե, մերգուժ տիլնտէ էվիլէլ քըլապըրնըլ էլ պարալ, անըրն հոգար գալըրըր, վէ պիր նալըրըր մէմտնէլիլիւմալ իզըլ, տիլիւղ կիւրի վէ թէ հայիլիւր իլղըլ քեմալղէ պայունագատ օրն բեր ա՛յ Կրիննի իլէ Իօտէն նազար զըլարալ, թէքրտէն տեր, “ Տէլիլմէն սեյլէլիլմ սիլղէ, էա՛ ըտերիմ, էկերչէ ձեմիլիլէլմ մարտու մաճըլմիլիլմիլղէլ ապիլ պիր շէլ իմար խոք . . . տէլիլմէլիլիլմ միւլթիւն տէլիլ տրը :

— աղգալմէն, էա աղիւ էվիւտարմ, պայիտ

(1) Ճիլղիւմ ձեմիլիլմիլղ, Խոքըրըլ, մըլգալղ վալ իմ մէք խուտուտալմա, Գալմալըրըլ բէլիլիլիլ սիւտալ, էա կըրէլիլէլմ իմասթալ պըրլու տուրըր : Բէլիլէլ տէ :

Թեաճճիւսի աղիմի՞ օրհագոտարնոց : Կե՞տ առ սիցէ, ամա՛ն եւ Բեպոյ, Կե՞տ ար Եշբու- լանցոյսքի պողոտայոց : Ից՞միրաւը դայսինոց զճհերս կեօրիւլեքուտ ար . . . Կեօյլէյինոց պագալոմ . . . սեօյլէյինոց . . . ապա գօրգմայը- նոց . . . Կե՞տն պուտան զԵյառն պեհի տե- նեյ, իմէպսինոց :

— Եւ՞ թեւերիմ, պէն տասի թըպգը սիղն կե- պի : Կե՞տն իւղերինն ծիղեճէ ամփքը նիկեաճ իմէքսիցին : Տիչ պիբ շէյ սեօյլէյինոմ . . . շին քի խայն վագըմտան պերու, քեւտիմէ իմտ- կիմ մուհարեմէք, էպէ լազմ կէտիկին խա- պեր վիրմէքուտ տրերի . . . Օլ մազըմ, իշմէ անրապաղօտնոց, եւ՞ թեւերիմ քի, արթըգ սիղն մաճիմի յեմէմինոցի տիյնէմէյ, պեհիմ Տազգրմ Խօգ տար, շինքի, Եագըմտա իրփիղնն արտարնա տիբ կիրատար աղիմ աշլաճաղը պի իշմիպաճ արը . . .

Գարբիէլին պու լազըրորը իւղերինն, Կօ- աճն իչէ բեր տ՛Լհրիննինն տեմէմաճիլ պիբ պիբի Երիզնէ պագմարըրն Տալ ա Տեյնէմի Մուտիքան միտմաղնի տր . . . պու արատա Կօ- աճն, Ետիբ զՅոյ ու զապայ իչէ մմմա օյան Իրթիմէքէլէ կեօզէրինն Գարբիէլ տիբերէք թըրնագլարըր շէյնէմէյ պաշար, վէ բեր տ՛Լհ- րիննի իւտ, մու մօր քեպիբ, վէ անընտան ա- շաղ պիբ սուգ թէր ագմայա պաշարըր կեօ- րիւլեր : Ը էօյլէ քի, միղգոմ քեւտու քէն. տայէ, վէ կրիթիմար տէճէմ օյարագ, աճպա Տեր պիբ շէյ պիթիպտե . . . թեմամ մեւնիչ մագ- սեաւ մարը օյաճա լաճապտ, Տեր պիբ մեփա- նիսն Ետիբ աղնը՛ զըզապըր Եագմայըր վէ Տաղըրաննըր իքն, պիղգամ Գարբիէլ մի պիբ մանի օյաճա արը, տէյի տիչիւնէմէյ պաշար : Կէրգումուն շու թէճէքքիւրի, մէյնուտիյնէմ Կէրիկի տէրեճէլերոտ պուլուուր : Լաքնի, շու միւճմերմ բեաք, թէրըրտն քեւտայի զապմ պիլէ, սիւբիւնէմի պիս էլէ պարագ, վէ պիբ թարըր մուհապիթիմի մա իւղէ տեր, « Եւ՞ սեփ- կիլիւ Ելիտարմ, սիղն իչէ պէնիմ պէյնիմտ, էօյլէ պիբ կիրտապ աշլաղապ, պիլն պիբ պիբի- միւտան ալըրա պիլէճէկի իճմիտիլնէ, գաման ինտանամ օյա . . . էօյլէ պիբ ուպաղըր օյա օյա, անճաղ սիղն սելամ թիւնոց զմննտա, մե- աղալաճ, զուհուրա կէլէճէք պիբ ափէթիմ տերտ ու Եեթիկ զպպիբ . . . լաքն . . . սեօյլէյինոց . . . պագալոմ, Կե՞տ ար պու լազըրորարնոց- աճն մագստ . . .

— Կիլ Տաղըրա, եւ՞ թեւերիմ, թըպգը սիղն սեօյլէտիկինոց կիսի, պուտան օն իքի սեւէ ագ- տեմ . . . տեր թէրըրտն Գարբիէլ, զապի պիբ սեօյլէյին էլէ, վէ աղոր աղըր բեապի Տիտեմ իտերէք, — սիղն Տիմէմինոց իչէ, Ղիլ թիլերի ճէպիւնէմինն պիբ մէքմէպիլն կիրտի իտիմ . . . Պէն օրայա տասիլ օրուգումա, Տեմ սեփիւ- մէքուտ : վէ Տեմտէ սափիլէթի զապ վէ Եմիլէ- թիմ պեր քեմալ պուլունագաւ իտի . . . Ը իմ

տի պագըրըր սիլ, օլ շօմուգըրա միտու օա- լան թապիլ վէ պիլէճա տայըրալըրըր թէլէլէգ իմէք բիւն, Ելիւր, Կե՞տ թարգ դուլանոց- լար . . . շեօյլէք . . . Կէքմէկէ կէք կիրտի- կիմ կիւն, մէքմէկին միտիբ, պանս պէնտէն պրաղ զիւտա խաշըմն իքի նէթիբ շախրատն կեօմէրէքեր, տէտ, — « Կիլն պաշարըրնա թէրմիճ իտէճէկինոց (Խաթիւն թուլմալ) իւ- ֆիլիլեր, իշմէ պուլար օյաճաղալար : սիլ իւ- շիննոց ապիմա պիլերտն կէլէճէքսինոց . . . պու- րաննն գանուունմէտի իցմիկաարնմա, արգատաշ- արըր Տեր նէ լազըրա իտերէք իտ, քեափիւն- սինի տիղգամ իւղէ տիյնէճէքսինոց, վէ պու- տէճու կէլիլոց պանս Եեկիւնն Եեկիւնն խապեր վէ- րէճէքսինոց, շինքի, պու սեփիլիւ շօմուգալ- արն, քեւտիլերի ֆարգըտա օյիւյարագ, ֆնտա թէճէքքիւրէք տարալար, վէ Եախա պագը թագսիրթա ճէսարեթ շիյնէմ իմէլէլեր իճ- թիմայան տր . . . իտի, քեւտի արգատալըրըր խաթըր իչին, էկէրէ մըլար սեփմէք իտեր իտինոց, անըրտն ֆնտաղա տարու տերբար օյան մէյլէլերինի, պանս ինթագա միտարաթ իմէլիւննոց քի, պէնտ քեւտի թէլեպիճամըր բեաքանմէլէ, տիչճէլէլերի թագսիրթա թար- թարտանս սաղըրորարագ, միտմաճաղգ օյա- ճաղըր միւճաղմտանս տասի պերի զըլըլ օ- լարմ . . . զերա, պու ալմտէ, պիբ սաւմէ ճէղա վրմէքուտ իտ, իչէլէճէկի թագսիրթա լէլէլիւնտն քեւտայէ խապեր վրմէք, տաճա Ելի տր . . .

— Կիլ Տաղըրա, աղիլ Ելիւտարմ, էօյլէ տր : — տր բեր տ՛Լհրիննի, պիլիմ մէքմէկին գա- նուուտ մուճիպիւնէ, Եեկի կիւնն շօմուգալա պուլարըր պէլէլէ պէյան իտերէք :

— Պիլերիմ, բեաքիմ . . . տէլի ճէլապ վէ- րիբ Գարբիէլ Եեթիկ տերուն իւղէ, — սալըր քի իւչ կիւն ստեր, պէն տասի պիբ էպէճ շօ- մուգ օյուպ, վէ իմաթ ու թէլէլէլիլիլիտիմնն խաչի, պաշարըրտմ սատետիւնն օյարագ, սա- յիմա արգատալարըրն լազըրորարնա, ճաւ սուտարի գուլոց վուրոց տիյնէմէյ, վէ կի- տայ միտիբ պիլեր պիլեր իտեր իտեր վրիլէք, պայիս մէմուննիլէթի օյալա, վէ ափէրնէլերին իչիլմէյն : վէ տաճա զիյառն զարեթմէ կէլիւ- յէ . . . Պանս Եարթորդարըր շու հարեքէլէ վազա շաճիտի տասի տր քի, պէն պու ֆիլիլի մէզուուտ, անճաղ պիբ վաճիլէլի մըրըրպէ է- տա իմմէքուտ իմ իմիպարըր, իրթիկապ իմ- մէքուտ իտիմ, շինքի, Տաղըրտա իրայէլի թեափիլմ տերբար օյան պիբ միտիլին կիւմիլի իմաթըրտա պուլունուգաճ, քեւտիմ մեուտ տատ իմմէքուտ, վէ սինի տպիլիմ իցմիկաարն- մա, մըրգումուն քեւտալարըր իչիլմտիկիտէ, պիւրճանը Բեպոյանն իչիլիլ տիյնէմէք- տէ իտի . . . Պատէճու . . . պիբ կիւն մէքմէ- պիբ գանուունմա մուլարըր պիբ հարեքէլմտ պու-

— եսազդ, տիւնք տիր քի, Մըրիդայա օյաճազ սէլեւաճաթընը ճազգընտա, մուսմանամ կհօսթէրսիկմանէ, ճազգըմ վար իմիւ :

— Իճեղքքիբ ր իտերիմ Ղընեղը Տրքմթուլլաճա քի, քէնտի միւրապը իրճիղազընճա, կայէ պիր ենէր, քէտիր իւլ տերքէթ, սերպտօթ, վէ պիր թէլապտիթ զորպի պէտմանէ, կերէք շիմ միւրի ճալ, վէ կերէք կէլէլ զման պազընտա միւրիվէր գըրընմը օյան պիր մ՛վէրէթէթ, շու կէպլէրիմ աշըլարազ, ալմճ նէ իտուկին կէօրտիւմ, — տէլիւ պազըրըր Գարրիէլ : — Իճվէթ, շուճա կէնճէք սենէլերիմ կէփուրիկիմ պիր խանէյի սարթէ քէօլէօնտէն չըգտըլտան, վէ իլք տէփա օյարազ, զ՛ նիճայէթիպ չէօլէրի կէփիզ աշըլարազ, ազամէթի բեպպանիյէ նէլլ սինտէ պուլուտուգտան սենրա . . . Չէյէ քի, կէօրտիւկիմ շուճա ճէլալ ու իճթիլճամ ասաընտան միւթէէտիր օյարազ, կէմին իմտիմ . . .

— Եսքին Գարրիէլ պու արտաա սեօճպէթիմի գաթ իտերէք, թէրարէն քէլամն աղալ պիրէ, շիտի, շիտի, կա՛ բտերիմ, յէ ճիմիթիմ սիլէ իլլաճ իտէճէլիմ . Եսքին, իմիմտա իտերիզ պաճա, — տէլի իլպլէ իտեր մերգում, ղայէթէլէ քէտէրամիզ պիր թէլափիլոզ իլլըթ, — պէնիմ իչէն պէղպէթ ուղարուզ վէ պէղպէթ մնէճուս սայըլուս կին, խայլն վաղըթլար, թապիմ ու իճթիլճամ իլլըթ, սուպէր վէ սենյալը օգուտուղում շէլլըր պէլճիլէրիտան, տիւալը շիւրճէ օլարազ, թէլէքըրէր իմմէլէ պօրճու օրուղում կին օրմուշ տար . . . (Փ) Յ, ճազգաթմեն սեյլէրիմ, կա՛ բտերիմ . . . — տէլի իլպլէ իտեր Գարրիէլ, կէօլէրի կալ իլէ աշըլարա, — օլ վազըթ, կալընըղ քէնտիմ իչն աղամաթըմ տրա :

— Ղընեղի թապընըրն ֆազըրտայըմ, կա՛ աղիկ կիլեաարմ, — տեր թէրքաթն բլր ա՛լ կէրինի, Գարրիէլ իլլըթրիտէ զուճըրա կէլէն էտեր իլլթիլարազ տերունի կէօրտիւքաթ, թէրքաթն քէտիլ իմիմ իտեր, — պէն անճազ աշըլու կօլտան շալմապընըղ տէլի գօրգարըմ, իտաի քէնտի գալմիլիլ, բուճանի բէտըրէրի նիլէ քիւշաա էլլալիլիմիզ միւրիլու, պիլէ տալի քիւշաա իտէպիլիլիլիլ, վէ, ումարմ քի, էտիք իտէճէք շէլ, քէնտի թէլմէթմէնտէն սարսմըլ օյան իման ու իմիլպաընըրա, էնիտէն զուվէթ վէ մէթանէթ միլիլ, վէ ճան կէօլէրիլի կօնիանէ չէքընմըլ օյան զուլմէթ բէրտէլէրիի կըրթա պիլիլիլ . . . զիրա, ճայըփլար, աղլէ կիլեաարմ, զանի իտերիմ քի, սալը պէրուզ բըզ Էլէրէն, իէլլալ ու թէկապիլուրուտուգտա զուճըրա կէլիլ պուլուտան պիր արտաալըն բըզ, սիլի թաղլիլ իմմէքաթ տիր . . . Տէլամ իտերի սեօճպէթիլիլ . . . »

Իճը ա՛լ չէրինի շու քէլապըր սեյլէմէքաթ իրէն, Իտէն տարուր, թէպիլտէն պիր ճիգտան չըգտըր, վէ տերունիտէ պիր գալ շէլ իշարէթ իտեր :

Գարրիէլ պիլթէտրէճ տիւալըր իլլթիլարազ

տիլ օյմոյա, վէ բէնիլ ամմոյա պաշար . շիւն քի օլ սեյլէտիլի լազըրտըր, պիլիւք ճէտաբէթէ միւճիճամ շէլլըր իտիլըր : վէ քէնտիտի իտէ, Մըրիդայա սէլեւաճաթ իտերի պէրա, Ղըրիլթիլէր ճէպիլէթիլիլ, գուլլէթ ու գուտրիթի տէճէթիլմիւրազ ճազգընտա, քէտիլ մալմանթ իմմիւր իտիւր լալըն շու կէլալը Տալլէրին քէլէլի, վէ տաճա ալլըրտա սուրթէթտ, պիր ենէր Տային գալիթ կէլիլտի, մէրգում իլին, քէնտի սիւքրիթիթօրիւնէ Տէնուզ պէլան իմտիլի գարարը զմընտա պիր վէտիլէ, վէ տաճա սալճիճէ պիր սեպիզ սայըլաճազընտան, Տէր շէլի, նէլլալտէ պուլուտան մախաթարալըր կէօրտիւկին վէ պիրիլիլէն բաղման, աշըլուլուզ իլլըթ մէլտանն վալ իմմէք Էլլալթիլիտէ պուլուտանգտէ իտի իմտի, մէրգում, կէլմաք պիր սեյլէլիլ իլէ, սեօճպէթիլիլ տվում իտերէք տեր, « Ես՛ բէտերիմ, տիլ պիլիլիլիլ քի, վաղթի սեպպէթիլիլ սան կիւլիլիլիլ, կանի միւտաթիլի կօնիլիլիլ սերպտէթիլիլ, վէ պիլը ու պէլաշէլիլ պի կիւլաճէ մէտուլ օյամ, վէ սէլաճիլ ու իլլթիլապալուտա պուլուտան գալմըր, օրգուլլար, սըլըլար, վէ վէպէլէնաք ճասալուլլաք օրթաարտա կէլլալիլ : Ելլ վաճ, Տէր պիր ալլէ ու Տարթիլիլիլ, սալա էնիլիլիլ սենիլէն շէլէ իրպէթ իտեր, վէ շէլթիլիլիլիլ ֆերաղաթ կէլլէմիզ իտիմ . էթրափտա Տէր նէրի կէլէր իտէ, լալըրըլա իշիտիզ, Տէր պիր շէլէ տիլգաթմ վէ իտամ իտէպիլիլ, վէ Տէր Տիւս իմտիլիլմ կտերի կիլլէլիլ, վէ դարձեաա լազըրաք իտերիմ սեօճպէթիլիլ, իճճիտէ գուճալուս կէլլէճէք օյան թէլէտըրիլիլ, քէտիլ մըլթէպէ, — տէր իտէպիլիլիլ իլին, էկիլանէ տալի պազմայլուզ, անճազ կէօլէրիմ կօնիլէն պազմազըլըր, Տէր կին վէ Տէր տալըրա, պանէ կէր ու թնիլիլ թմմէքաթ իտիլէր : « Իճչպէթ, էլլիլիլիլ օն պէլէնմի շաղմա գաւտճ պատըմ, վէ Տէր նէ գաւտը, թա՛ օլ վաղթն գաւտը, քէք սէլլէք սուրթէթտէ, կա՛ աճրէթ մայիտէ, վէ կախա աճրէթ պիրտէրիմ պէնի կէօրմէլէ կէպիլիլիլիլ, վալաա, պիլիմ բտարէրտէն պիրիտի կէօրիլիլու գօնուճաճազըրի միւտաթիլ, սայիտա կանըրընա ճալըր պուլուտալըր Տալլան օլոււն, ալար ալար միւտաաթ իմմէքաթ իտիլիլ, լալըն օնտան ստրա, յէ Տիլթիլիլ տալիլիլ պէնի մաճում գըրմոյա պալաաղըլըրնտան, քէտիլ մէրալարըր իճա պիլիլ, Տէր պիր բիլգաթթը լամիլիլ վէ Տալլէն գալալըրը, միւրիլ տիլիլմ գարը գալաթթըր : Վէ իլլէ պէնի պէնի օլ ճէպիմ, Տիւրէնիլիլ, սալ թու, վէ սուզ խանէ տերունիտէ, թիլիլիլ (կիլիլիլիլ գալալիլ) վէ գօրգաք պիր Տալլան պրաղալալ, կալալ կալալ, պէլիլ թէլէլիլ իմմէքաթ օրուտու պիր կօնի մաճապէթիլիլիլ, վէ սերպտէթիլիլիլիլիլիլիլ սայըլըր, մաճում գըրմադա օրուտըրն Տիւս ու ֆէճճ իմտիմ, վէ պիլիլիլ վաղթիլիլ, գուտըր քէտիր նիլամ

սրբ վն աստարը թագուց, վն մաննասրդ տեր-
 ւնր ին, վն սայլոյ Տիասպա կէլմզդ պիր թա-
 դրմ մեզհեպնէ պին ու ասեմիկը ինչայտըր լիս
 կհիմնէրտ օրտուգում կերտում . . . Վարն
 նա ըտտերիմ, պիտը խտերիմ սիզ, պարի Տի-
 տէյիլ իտ պիր կիւ, շու կեննիկը բուհուսուցա
 պիր ամէշ վն դայիւթ վերիճէք, վն իննիկ Շ է-
 րիֆին աճքեամննա մուսիֆթը սուրեթմտ, Տի-
 պիր կտերի մուհայպեթ ու բիզգամ Տազգընտա
 լազըրը խտերիմ խոյիկը . . . Նայրիւր, Տա-
 շա . . . Մուսիկտի սեմամինն շու շայտըր ը-
 ըսմիկը պուլուննա քելայտըր երբին, Պի-
 ըննէն տէննէն, սայ քի շու ամիտեքի քելայտ-
 րը էտրեթմէրտ խոյիկը, Պի-
 ըննէն տէննէն . . . Վերհայեթ, նա ըտտերիմ,
 աճեպա Տի- պիր կիւ, պիտը, վաման վն սեր-
 պեթմիկէթ Տազգընտա լազըրը իննէրտեթմ-
 իտիկըր: Նա շա . . . Շֆ, Տաշա, շեւերի, վա-
 ման վն սերպեթմիկէթ լազըրընտա, սինէր
 վարնայա պաշարըր, Տալ պու քի, սելարն
 մազտեթմնէ, ապա սինէր վարնայա տըր . . .
 Տերաճ, մէ մեզհեպնէ ինչայտըր ինն լազըմ կե-
 լն ասամլարմըր կէտերիմ սանա, իննիկը-
 ընա (ըրտտըր) օրտար, անձա իւշեր իւշեր
 կէլմէք իզպպինն նայիլ օրտար խտեր . . .
 սայ իքի ըննիկը պիր ետրտ կէլմէրիկիմիկ
 միաստտ օրտմաղ խտի, շեւերի իւշ քիշի պէ-
 նիտա, պիր դիրին դամաճարմաղը, ասճա դե-
 յատ: իճմիմնէ մազրուս պուլուննապտ խտի (1).
 վն պիպմապի, իքի քիշի պէննիտա ասամլուզ տե-
 նիկն շէյ ասճա զօրայ Տուսուրեկիբ օրպպիճէ-
 լիտան նաշի, օլ միպրեք վն քեթիր իւլ մի-
 ըննէթմն ասամլուզ իննէրտեթմն դամաճար-
 լա, սինէրն վարնաղըր տտի իճմիմնալան
 օրտա, վն սինէրն վարնաղ խտի, անէրն ըն-
 նէ մուպպիր պուլուննապտ խտի . . . Վշմէ, էտրե
 պիր սըր Տալտ պուլուննաղումաղ կնիլտն
 տայլուլարըրն քեմիֆիկտի ըտտըրնէյե պուշ-
 արարալ. արտանա սլմըր այ կէլպ: նն աճքեթմ
 վախտեթ, վն նեա աճքեթմ պրտտերիմ կեր-
 մեթը օրտուգում Տալտ . . . իքիտ տտի պիր
 կիւ ըննէթմ պի կելպիկը . . . (Նանտ շեւտ սե-
 նէ ազամ, մարդանըր կերտուֆիման, քեմա-
 լը մուհայպեթնէ դադուր խտի, վն սեվիննիմ
 տն կեօղերիմ կաշարնայա պաշարաղ, ին-
 Տարը մաճաղիկէթի տիլ խտեր խտի . . . Նայ
 պու քի օլ տեֆա, նն կեօղերիմ կաշարաղ,
 վն նեա զաղղիմ ըրնըր. վն վալտեմ ին պի-
 րտաթմ, պենիմ օլ Տալտի կերտուրքերիմտ:

կեօղերիմտն կաշար տեթերէք պրըզղը կիմ-
 տիեր . . . պու Տիւնէ ին տտի, իւղըրերիմտ
 միշաճեաթ իլիտեթիմ կտերի դամ ու քեաթը,
 գալպիմ աշըր մերթմէ պի թէտտիր ինտ . . .
 վն իննէ օլ վազըմ, օլ մեշար կիղ կեօղիկ
 գալըրը օրտուգում խտնէնն, նն տերճէ թե-
 կաթի թաճմընտա պուլունուզ, ասամլարընտ
 գանպարընտ սանըր օրտուգան, վն սայլոյ
 միւթմալլըր թիլլերիմ կէլէթը պուլունտուգան
 տեր ին, գալպիմտն թաղիկը օրտմայա, վն
 սուշարը տէճէթմ օրնայա պաշարաղ: Վ է
 տէճէթմֆերմա Տալտ, Տեմուլ գալմէթմ իւ-
 ղերիմտ իքն, շըրը գալթմալլազ միւրաթ ին-
 տիմ . . . Վ է, իննէ, նա ըտտերիմ, քեմիմ
 ինն, պիր Տալ ու մէվըր թէտտիր պուլուննա-
 նըրը սիղ ինմար իլլեթիմ . . . շեւերի, օլ խ-
 յալտմ Տեմիմալարնտա, ուպազտան ուզա-
 ճան գալպարընտ, դայրեթ ու պերեթմն մե-
 սուզ պիր կամ ու թէպիկը, կանի սերպեթմ-
 ճէ շարճաղ, կեմք, իննք, մուհայպեթ ին-
 մէք, վն Ֆաթիկա իննէթ պուլուննալազ . . .
 սեաարըր կելմէրտ օրտուգարն գըլաա իլլե-
 տիմ, (Շ) օլ կանտա, նն մերթմէթ, Տեյ-
 ճանր տըր, ամէ ու Տաթերեթմ, Տարրիկէթի (տըր-
 պեթմէր) շերաթեթմալա վն ընար կերպիկէթ
 Տազգընտա իճմիմնաճ Տիտ ինտիկիմ, սիղ սիլ-
 մեզպիկը, շեօլլեթի, անձա, օլ Տալն նայիլ օր-
 իւթմ, կեմիտն պիր բուճ քեթ պեթ խտնէկիմ
 Ֆէճմ ու տերը իննէթտ խտի . . .

Վարըր քի, նա ըտտերիմ, օլ վազըմ, տիղ-
 լըրիկը գարտարաղ, գալըրն սիղ իննա խ-
 տիպ, պիր ամէ կեմիկէթ Տաթիմ շըմէրտ
 օրտուգում, կեօղերիմտն կաշար աղտարաղ,
 իննտա վն պէլան իլլեթիկիմ . . . վն սիղ տա-
 խի, իննէ օլ վազըմ, տէֆաթմ օրմաթնտ
 էտրէք իւղըր ինն, պէնի գալթմարըր կանըր
 ալան, կանի կամ ու կեմիմի քեմալլե պորմ-
 լու պուլուննաղում, օլ աճքեթմ վալտեթմ . . .
 ղերա, ղեվալըր քեմտիտ տտի Ֆազըր օրտուգու-
 Տալտ, պիզպմ քեմտի կելկաթնտն, կէլէճէ-
 յի կմմէլինն քեթիպ կարըրն պտն վրմէք
 նիլէթիկը . . . պիր վալտէ Տազգընտա, թէ-
 Տայիլըր շայտն պիր Ֆեաթարմալլըր տըր պու . . .
 իննէ օլ վազըմ, —տեր թէքրարն Վարրիկէ
 թերտալա իւղեթ, վն կեօղերի տեմիկէ պա-
 գարաղ, շեւեր մերթմ, Ֆեաթ օրնըր պու-
 լունտուգարըր պեմանն կելկաթնտն, տըր վն Տե-
 ճաղ կտիպ, կելկերի տտի գըրաթան տայլու-
 լու քեմտնէլերն պուլուննապտ խտի — իննէ
 օլ վազըմ, նա ըտտերիմ —տեր թէքրարն
 Վարրիկէ, պիր կեմի թերտալա տն սանա, —
 աճքեթմ վալտեթմ, անձա պիր նիլէթմ վն պիր
 մազտեթ պուլուննապտ պտն խապեր վերտե-
 նիլ, կանի . . .

— Վլլէթմ, էլիկաթըմ, մարդուկէնն նիլէթ
 ու արըլուս, անձա սիղ պիր թարիպըր տա-
 իննտ կերթմ քեմն իպարեթ պուլուննապտ

(1) Ճիլլէթմ մերթմպիլլեթմ: շու նիլլաթ օլ գա-
 տար սըր թալմ տարմալլաթա տըր քի իւլ շանըր
 պիրեթ կելկեր իքն: շուտ իննէրտն պիրտե-
 նն սիլլեթ գըրաղըր կիմտի լազըմ կելպեթմ.
 ին մարդու կելկեթն գատար, քեմա ըննէթերի
 պիր պիր սեթի կիւթմէլէթ գատար պիր պիր
 տն սայլարաղ, կալըրըր կելկէթ մեմալ
 պուլուննապտ արըլուս:

խի, —տեր բեր ա՛յ կրինիկ, —չնւնքի, մեզու մէ տնտար մէ քեանիկ գատարն իմ իրատար մէ սեղանով սայրի եմքն, անձազ սիզն սեղանով ճանընդըն իւզերնուտ պուրանագատ խի . . . լարքն, քենտանէ պեր մենքատմա մեպի, շու պրու մէ նիլեմտե պուրանագատ տըր սայրի գաննքնա գաճիպ օլորտուուզ գորգուուուտան նաչի, էտար ու մազեպիտի սիզէ պէյանէ ձէ սարել իտեմէ քոտ խի . . .

— Լըլերի . . . եա բեւտրիմ, —տեր Գարբիէ պեր Տարբեթի Տիտեթիալուտ պիցա իր թիլարի իւզե, բեր ա՛յ կրինիկն քեյամեր գաթ խտրէք, — էպլէ պեր եանըլըզը, սաճիճ եկրինէ թուլարիւզ շիտի սիզն տաթի խտտա իմ մէ քոտ պուրուուուզ ինն, էեճի խտրիմ. խալը Վրաստու պոտարն Քիլերիտե, գալման էպլէ պեր շէյ կէշիլ անիլ խի . . .

— Լա՛ աղիկ էկեւտարմ, պեր շէյ Տազգրնտա պեյլէ բեր չափուզ Տիլքմէ չոզըլմամալորսրիկ, —տեր իմ թըլըզը պեր ա՛յ կրինիկ, — Ի՛նէ պէն. պիլըլամ, սիզէ սեյլէրիմ՝ մէ խտտա խտրիմ քի, շաճեթ վալտանիզն, եկեանէ միւրատար, անձազ օլ նիլեմտէն խալարէթ պուրանուու տար . . .

— Տիւնքի կին, եա՛ բեւտրիմ, մեզու մէ պան Տեր պեր շէյի սեյլէրիկ պէյան իլէտի, Պէն մէ քենտանի, իքթիշ տաթի գարըլըզը օլորազ աթանալըզ տըր . . .

— Իտե՛, եա՛ աղիկ էկեւտարմ, —տեր բեր ա՛յ կրինիկ Գարբիէ սերմէ պեր սեյլէրիկ իլէ, —տեմ ք տիք քի, սիկ սաճեթ վալտանիզն լազըլտարսր, պէնիմ՝ սեյլէտերբերիտեն զեյաւտէ ինիմտե շայան թուլմագատարըլ, էպլէ մի . . .

— Լա՛ բեւտրիմ, պու սրալնիկէ պեր ձեկայ պերմէ ք, պէնիմ ինն բեր էլէ մենիկ օրանագընտան, օրարըր սիլիւթ իւզե կէնէ քիլ յիմ մագուր պուրուրանըր բեճա խտրիմ, —տեր Գարբիէ կեօլերի էնիւնէ պազարաք . . .

— Ե՛ խոտի սիկ պանտ սեյլէրիկ ձեքթիտիկ, —տեր բեր ա՛յ կրինիկ իլըիթարա սիլ իւզե, —նէ՛ տիք սիզն խտտա մէ մարմըլը . . .”

Ի՛ր ա՛յ կրինիկ քեյամեր պիմիմիկ :
 Սամուէլ գարուտան ինքի կրէր մէ տեր,
 “Սննի էրէյիճէ եկրնուտ պիք առեմ կիլթէ,
 Ս՛. Բօտէն քիմ խէ, անն իլէ կեօրիւմէ ք իմ թէյօր :
 — Պէնիմ, մնտիտ, թէ շէքթիք խտրիմ,”
 անի ձեկայ վերիք սօ՛կս թէ Տալիկս իւզե :

Պատե՛հա Բօտէն Է՛նտաիլէ ձեկայ վեր մեպն էվիլէ, զուրան գալէմ իլէ շեյտանը ինիտէ կարըլէ օլորուու պեր գալ լուրէթ տերթ իլէլէն պիք բուտուաճըր, բեր ա՛յ կրինիկէ վերիք : մէ Սեն — Վրաստու սոզար կիպ պեր եկրտէ, քենտայի արայան քիմ՝ օյպիլիք տեյի էնաիլէր խտրէք, Բօտէն օտտանտ տիշարը չոզար :

Ի՛ր ա՛յ կրինիկ իլէ Գարբիէ կարըլը գալըլար :

ՏԵՐՏԻՆԻՆԻ ՓԵՍԼ

ԳԱՅԵ ԱԼԵԱԳ

Ի՛ր ա՛յ կրինիկ օլ Տենիեմտէ, տերպիլ զամ ու էլէմա միւսմտարազ պուրանուու Տալտէ, մարեմալար օլորազ, Բօտեն բուտայտարն տըր, մէ ալըզ օլորուու տաթի տիշնա մեքիզն, էպլէճէ էկնուտ թուլար, շիւնք շու միւսմէրեմ բեւտեր, քենտա քենտայէ. Քեզամ գօրգու մէ իլէլէ իւզե, Գարբիէն կէպիլ շէլըր Տազգրնտ, իմ միլի մեպլէն պիլ մուլմէմտէն նէ նէլիմէ Տարըլ օրանագըն սիւլ իմ մէ քոտ օլոր, մեզամ վերսիլի սիմէմտէն քոտէ ձեկայարա տաթի, խտտայիլէ էպլէ պեր մազըլմտա քի, պաշը իւզերնուտ պեր ձեւիմ տէլէթ գուա տեճն մէ քոտ խի, սաճա զեյաւտ զալապըր թաճիք իմ մէ սիլ նիլէլիլէ, գարըլըզ պեր շէյ սեյլէմէլէ տաթի ձէսարլ իմ մէ քոտ խի :

Շիլիմէր ձեկիլեկէթիլն նիպանուտ իլը թիլարսնա, Գարբիէ պարնա պիլզամ քենտի Տիտալընա, Տիւ պեր շէյէ մալք մէ միլե տարրիք օլամայձալընտան գաթիլտար, բեր ա՛յ կրինիկ, ձեկիլեկէթն մենքամթ իմաթըր իշն, էվիլիլեմտէն իշիլարըզ խտրէք, իլըրուտէ պեր կին, մալք օրանագը կեկայ ետտա էնալքն քեաթիլտիլն տաթի թէրք իտէկիլէն, պեր սուրկի մախուտէտ մեքուտ թալար իմ տիլթիլ խի. լարն, շու միւրեպէմէն պիտայէ թիլտէն պերու, ձեկիլեկէթ Տազգրնտ, Գարբիէ թարաթընտա իւր Տարա կէլէ պեր թարը միւլետիլէ նազարն, իտէտաթի թալարտան, քենտայի ձեկիլեկէ լուլթ իլէլէն բէլէ կիլ փաճիպըր գրապիլէճէկի սեղալըլմագտա խի. մէ պուտա տաթի սեպլէ, օլ կիլնէ գատար, սաճա Տիւ պեր թալարիլիլիլ բեպի սուրլթատ իրտա խալի, մէ Քերպիլի կատարն, էլա՛ մէճ պուր պուրանագատ տէլիլ խի (1). Գարբիէն Տիպէտի խուտուտ, Քիլլէն Քեպս օլանուու օլուպ, մէ Կենտ Քալիլեկարն Տիտալըլը զէնկիլեկիլն մալք օլամա իլըպիլն յալիլ օլմալըր, Քիլիլէն ինքա օլուտան իլըն, զիլուլը բեր ա՛յ կրինիկն քիլիլ իմաթի, քեաթիլն մաճ օլուպ պիմիլ խի : Ե ու միքա Տազ.

(1) Տիլիմէրն գանուանուտ իլը թիլարսնա, ձեկիլեկէթն, քենտա սաղանտան պիլթիլի մալքը մէ ետտա Քիլիլեկարն տիք տէլիլ գուա իմ մէ կիլ թալարտէ, սաղանտան բեա իմ մէ Տազ ու սերա Տիլիլեկի օլուտան պալա, պիք ալա մաթիլիլէն քոտէ ձեկիլեկէթն սաղանտան իմ կէ տաթի ձեկիլեկէթն սու իմ իլէ իւզ գրալմալը, մէ ետտա, իլէկէ եալըլամալըր ալէ քեաթիլն. պըրպալը իմ կէ մաթիլէ Տալտէ, սաղանտան տաթի սեղալըլեկիլ գալ տըր :

Թե՛րե՛ր :

զընտա, վագաա խայրի վազըլծանա պերու, բեր ա՛յ կրկնել, բեր չոգ կեանիւ կղկրապը շէք միւ խոի, լաքին Տէշ պրիտի, պու աէֆաքի գաւար սեմանի դայրի, վէ աէՏպէմֆերմա սոււ թեմաէ պուլունաշ աէկ՛յ խոի Կէրգում Գարբիէլն սեՏպէմֆն գամ իմմէյէ, Լախաա պիր շէյ սիւալ իմմէյէ աաիի գորգաուղունան, ոյ սանիյէէյէ գասար թէՏֆուաաիղ պուլունա մնչպուր միւրեպաէմնիւ սմաուու պմայա գաւար վերերէք, Տիրաաը տիլ իւզըն, սիւրիւթի իմ թիսաշ խոեր:

Կարբիէլն թէրարէն քէլամէ աղաղ պիրիւ, աէր, «Լա՛ ա բետերիմ, շու սեՏպէմֆնի աէ մըշ գուաղումու, վէ կիւկերան իմմիշ օյան եօսրիմիւն պաՏարա աէ՛վ խոիք, թա՛ Լաւմըիպայ կիմաիկիմ կիւնէ գասար նաղ ու պէյան իմմէք, քէնաի վաՏպիպթմութան աըր . վէ պուսու աաիի սէպիպիւն շմաի սնրպաՏաղոր Նըգ . »

Ի՛ւր ա՛յ կրկնել մերգումա, քէնաի սեՏպէմֆնի սէլամ իմմէք իլիյնի պիլ իշաբէմ պէյան իտր:

«Կիւյա աՏրէմ վախտեմ թարաֆընտան գուՏարա կէթիշ պիր տէյն պանա իմմիւր օյունան, պիր Նէյէն ու աղըլու պէն իշիմիսիկիմ, սսւա նն պիւլիք Ֆիտաքեաղըգ օթուղուն տիւշին մէյէրէք . . . գապուլ ու ինչպաղա քէնաիմնէ գարապ վերտիմ . . . վէ պղըղաղ ոյ Տիւղննիկի կանէա՛ն տիւշաը զըգար . . . վէ սպապէմ ու թրֆիլյէթիմի պիր գըմընը կէՏրիք օթուղում մնչպուր կանէաէն շըգաղըմ պիրիւ, Տեմիլէթիմ լաղապըգ մէթմէպէկիմաէն պիրիւնէ կիրտի : Պէն օթայ կիրտիկիմ, միմիմէի իւլ մուգալմմ Սուրէթաւ, մնչՏեպՏէ պիր աՏա ու աաաղ իմմաիմ . . . Իլա, աճաա աՏրէմ վալիտեմ Տագընտա Ֆիլիլիէյէ վէմմէթիմնէն պուլունան պիր վաՏիպէյի մուգաաուէթի կաա իմմէք Նիլէթիլիւ, մերգումնի սաղու վէ Նիլէթիմի եէրինէ կէթիլալմէյէ միւաաարաթի իլիէաիմ : Աալ պու քի, սօքաաան Տագըթի իաա մնչՏեպիլն լուՏա Տայաթ պախաաընտան թէշվիգ վիգ թաՏրէք օյունաարգ, էպէ պիր Մուխիտ սէմալիլն, շայանը բերեթիլ թալիմաթ վէ թէնալՏաթարն ինչա իմմէք գըմընտա, քէնաի գալպիտան, պիր աթէլէ Տէպիլն ու զարիմ ալէվէմէյէ պաչաաղըն կէօրաիմ : Վիբրմէնէ, էպէլիմիմէ, պիր բաաա մարտէնսի, ոյ կիւնէ գասար, պիր աարէթի շէաիտէաէ, ինրաը էպպիմ իմտիլիմ պիր մէթմէպէ պէնդէմ իյա, իլա, պիր մաՏէլէն թիւղարէք, վէ Լէնաարանը աՏրեա մընա մուվաթըգ օլաբաղ, ումուման խայր ու սէլապէմնի իլիկիգաթ իտիմ սաթվիմ ու կիրիլ թապիլաթ, վէ գարընաաղըգ մուՏապիլիլիլէ աօլու, շէօյիէ քի, մէթյա Տեմիլէ աղ ու ալապայի ինսանիլիէթ, վէ Ֆուգարա ու պիլալէկիա Տագընտա ինսաֆ ու մերՏամիլ իւղիլիլէ վաղար վէ նաոիՏաթար վէրիլիւ, վէ Տալթիլի Լա

սանըն քէլիմաթը ճալիտանիսիլն (էօլէլ քէլալալար) մաննաաղար, պիր սուրէթի վախտեմ վէ միւֆիտէաէ թաարիլ ու էլղաՏ օլունուր, վէ աղըլիմ, էն զիլաաէ աիճճնաալ օյան սուղըլ լարն միւլմաա իւզըն էսրի ինչպաթմ իլէ, Լաւնի էն կիւղէ էսրի րէաալէթ (աաաքեալըգ) իճրայէ կէրէք, սՆիլիլիլն վէ սէրալիլիլն Տալ ու Տէլիլէթի էրմննիլիլիլի, նաղ ու պէյան պիրիլ, սաՏիպ սերվիմ ու սէաալէթիլն, էՏֆգաթ ու մերՏամիլիլի, քէնաի գարընաաղար Տագըլարնտա, թաՏրիլ ու ապէլէմ գընըլըր պիր մաՏէլլ օլմաը տըր տէյն, թէՏֆէք քիւր իլիէաի խոիմ . . . Լ՛Տ, ա՛Տ, պու ալմաէ Լանիլի Է Լըրիլն աՏքեմըն իկիլ, Ֆուգալիլն աթիլիլի շէլիլէ վէաղիլէ օյանաղ . կէօլէրտն Լալար, վէ Լիւրիլիլն շէֆգաթ ու մուՏապիլմ էսրիլիլի տօլու օլաբաղ, Ֆուգարա վէ մաղաթիլն Տագընտա, վաղար վէրիլիլ, վէ ինայէլմ ու մերՏամիլիլի րէճա օլունաաղու թաղաիլաէ, մէկիլիլ թաչաան վէ աէմիլաէն Լիւրիլիլիլն աալի Լաալաղալը րիղգաթի կէլէճէքիլիլ, իՏթիլաթն աէյլ միտր:

Է ու սօքաաքի քէլալալըր սէօյլը իքէն, օլ մէրէթէպ միւլիլէաթը պուլունուր քի, Կարբիէլն կէօլէրի Լալ իլէ սօլապա, վէ սմաաընտա աաիի, մէլիլիլիլ մախտա պիր կիւղիլիլք միւշաՏէաէ օլունապա պաչար :

«Աաղըլաթն, Լա՛ աղիլ էլիլաաթ, խրիւթիլալըլըն լուՏա Կէլիլ պիր, լաքին, ալէ Լուաաա Լաղըլընա մանաա վէրիլիլ, վէ միւլմալաա օլունապաա լաղըմ տըր, - աէլն Տէպիլ վէրիլ րէր ա՛յ կրկնել պիւրաուէթի իւղէ . - Մէ պիլիմ Տէպիլէլիլն լուՏապա մարտէլէրի աալի, իլիմ պաչաւա օլ միւլմալաաթա թախաի գրընըլըր աղըրա, Լանիլի Է Լըրիլիլն թաֆարիլիլ, Լիւրիլիլ վէ սուղըլու իլն օլմալալ . . . Իլա իմաթիմ, էսրի իսթիլիլաւ, վէ թալիմ ու թաՏսիլէ միւՏիմաթ պիր շէյ տր :

- Լվիլիմ բետերիմ, մուն էօյիլ օլունաղուն րէք պնա Ֆարգ ու ՖէՏՄ իլիլիլիլնաիր . . . ԲուՏպանիլըգ մարտէաիլն կիրտիկիմ . . . Տալիլիլաթ, բէաիֆիլի իաֆարիլիլն մաՏլ օլունաղուն կէօրաիմ, պիր Տիւղէ վաղըլմ իլն կիւղի կպիլ աղըլարաղ, քէաիլ ՖերաՏ իլիլէյն գաղպիմ, թէրարն սղըրըլաա պաչաար . պէն օթաը իլէն պիր մերէթի թրֆիլիլիլ, իլիլիլաղըր պալ, վէ էաիր ու Տայաթ օլմաը խէլաաթընտա կէղմէքն իլէն, սուա լուա, աաղ . վէ ալիճէնաաղըգա մնաաալ օյան սուղըլալըր իս, այիլ Տայաթ սղըրաղըլմաղաա, թիւղաթըր աիլն խարիլիլնաէ օյան այիլ թալիմ ու թիլիլիլիլիլ իլէ մալու, պիր պիրիլն գամմաղաաղ ոսուլիլ այիլ սուա լիլմաէ ինչպէ կիթէք, Տըր քէա սարաթնաա աիլն էմիլիլիլիլիլիլ, Լաիլ պիրպիրիլնաէն շէրիլիլ սաղընմաաղը Տիւրմ իմմէք, վէ Տըրնա վէ ալապայի մուՏապիլիլէ գարըն, այիլ աէրէճէաէ Ենիլիլիլ մէվաիլ իլէ մուլալիլիլիլիլ պու

լումաւորան կերտում . . . Իճնն ոչ սեպեղ-
տէն, պիբ արուղզ, բուհաւմաս հիաս իմմքքտ
օրտուրում շեպէ ու զայլեթմ, Լննիտան զասփա
եկեղ թուծմայս պաշտար, վէ կախաշ կապա,
սարնն, վէ իմաամը ֆէկզ էլ առէյէ մախուս,
վէ մաքնկալարի ուսույ ու առեթմը: պըշնայս
պաշտարմ, չիւրի ճանաղը սաթմկարն հարա-
քեթկերնն նիգամնն վաղ իմմքքտ տիր կիպի,
մաքնկալարս մնասուց պալուման պիր թարիգէ
իմիգար խան, պիր նէգարեթի պի թերասհիւմ
զերի խարեհման պալումանաղտ խոթմ :

— Զիւնքի, ես աղիղ եկեալարմ, պիրմ ճէ-
միյեթմիպիցն, իւք թէմքերի, գանուն, իմա-
ամ, վէ նիլամամ իւղերնն վաղ օրանմուշ
տարար :

— Ի պրն, եազգ Գ, շիւնքի եպէն պիր նիգամամ
թաշմընաս, քիտի քեօպի հայաւ իւլէյեմէ-
յիպ, իլլա վարթայի Տէրպի սուշար օրուր, ա-
լիճնաղըզ մեպատիրնն մատուքիէթմնն տա-
յիր օյան շու հալ օրմարնաս, քեհաթի մնա-
րետէն վէ իլլի իւր հիճն տերպու ու միմաշաւմ
կոչհայ իմտիմ: Ա ճէ մի. թարամը մեզգուրե-
նայ խե, էէնմպտը, վէ շամթայաւա (ուզուր-
տիչ) օրտուրան, վէ պիր իլլի բիւր տեսյիս,
թէհտիտապի, վէ խուսամթննիկ օրմար ճի-
հէթնէ, ֆիքրի ինասն, զերտէն թէսալիւրա-
ւը սուլճ ու տալիթ, բեթիթը հայ, վէ սեր-
պոթմիյեթմ թազարմ իմմեյիլ աննաղ վէ տա-
յիմա, խաթար ու մաարաղա վէ կնրի մաշա-
րեպէ կարաղ իմմեթի պալումաւորան, բանա-
ֆարգ ու ֆէճ իւլէտիմ :

— Իլլեաարմ, իլլի իրահ, — տեր սերթնէ պիր
սեչյէյիշ կէ բեր ա' Լիլիտնի — էպէն պիր շէյ
տիր քի, պիտիճի պիր զըճ իէ, պիրն զըլ-
աս պիւնը, շեչյէ քի, գամթիւր միջհպիտի
հըֆի ու վիգայէ իէն զըճ մազամնաս, վէ
րաֆըղըրաս (Տերտիտոս) հիւճամ օրանմազ
իւնն տարի, զըլմ մազամնաս խթմիւր օրան-
մազաս ար :

— Պա ճիւմէ իլէ, ես բեռերիմ, նէ հաղե-
թի խա, վէ նտէ հալարիլուլարը, օլ իլլի
մազմիլանն խաղբարար օրմարգալարնան, մի
ճապ քեհտի ագվաը միււտարէ վէ սառետիւ-
նէլերիլէ, Տէր քեհ պաղը Տայաթ խոիպ, վէ
եպիլըք եկրնն սերպեթիլէթի իպգա իմտիր-
մքքտ խոլէր . . . (Ոլ զամանիի բեպամիլէ
օյան Լանիլ շերֆ, մէկըն ինասարարս, պիր
պիրերնն սեվթըլը վաճիպէյի զիմմթնն էպ-
րեթմբըք իւնն քեհտի պիր քեթմար աէյի՛ն մի
տեր . . . Ի պրն, հարթիար, գաման պիգէ
պաւնասհամը միտնիպ, վէ պունա տայիր հիւ-
պիր քեթմամտ պալումանաղ, իլլա վէ տայիմ
կալ էկամ, րաֆըղըլը մաճա ու նապետիս
իմմք, վէ ճէնաղը Տազգա խոշ կերտմմք
նէկթմ լիէ, սըլմարըլըր օյան նիւն վէ նիւն
պամարն, վէ մէզհպէ մագամթէլէրնի պաճ
ու հիւրեպէլէրնն խաբ խոլէր, Տերպիտի մեզ

պարէ, էպիտիմիւրիւ տաճա զիլյան զամիլը
գըլլապտէ խոլէր: Կիննիկը իւրաբէյիպ, թամ
տեկեպանըլըք տերեճէլէրնն գատն՝ պատարգ-
նա: մեարետէն տերբար օյան միւնաւեպամը-
նը, տայիմա պիր սարեթի միւլէզայիտեան,
մալամաը հիւզն ու կէճճ վէ էլքիլ պիր հալ ու
Տէլէթմ քեպ իմմքքտ խոլէր: Իճք պիրպիւր
վէ մի. հիւմ խուսաւպարտ տարի, զամնաղըզ
առեթմիլիի իծրա իյէմքքտ օրտաղումազան,
կեղն կիլն քեռ ու զարապար, վէ զալը ու
ղազալը աղիմէր հասարիի մաշոյ օրմազտի
տիլէր: Պն տարի քեհտի բեթիլըրիման, նէ
տաճա իլի, վէ նտէ տաճա ֆէնա պիր թա-
պիթմտ պալումանաղտ խոթմ: Ճիւլեթիլ տա-
լի, շունճա սնէլըրտէն կիլու, բեթ քեարա-
նա իմաթ իմմքքըլը սըզը պոյանտարուրու ալ-
թընտա պալումալ, վէ հիւ պիր շէյ իլէթմ
վէ թէճտիտէ մըզան պալումանաղտան պաշ-
գա, իրատէյի ճիւղիլէ տնիլն իճանր սեմա-
վտն տարի, պի. թիւն պիւթիւն մաշոյմ պա-
լումաւորումազան, միտարըրիկը նեղոթնէ,
տայիմա հաղիր իւլ հալ, տայիմա տիթըմք-
տէ, վէ տայիմա սարարըլը սոյնալ, վէ տըր-
եայի գատավթմէ տարիլը պիր հալ ու Տէյ
նէթմտ կերտմմքքտ խոլի . . . Կիճպէթմ բուհ-
պանըզ մանետիտէ նայիլ օրում, վէ էլքն
օլ վազըթմ, ես բեռերիմ, սիլ պէնն ճիւլ-
վիլէր ճէթիլէթիտէ սեպ իմտիլը, վէ եա-
խոա տաճա տաղուտ, իլլեր վէ հալէր, էպէ
կեթիտարիլը քի, Տէման քեհտիման քեհտիմ
տարի պի խաղբ օրարա, ճէթիլէթի մեպաւ-
րէյէ տարիլ օրում . . . Լամա, նա՛սպ, օ-
րարըր պիլէմէ . . . շիւնքի պիր վաղըթման
պերու, իրատիթմ քեհտի էրման զըլպէ կե-
պի խոլ: Կէ գատար թէճտիլէթի քեթրիտիս վար
խէ, քեհտիթնտան կետիմ: վէ կն զիլյան
տէհէթմթերմարնա կերտիքտ գարար վէրտիմ . . .
շեչյէ քի, այարճա, բնտի հիւճեթիլտէ,
պիքիւթ իւրնէ իմարը կիգամ խոիպ, վէ, ես
բեռերիմ, պանա կոթ իմտիլիկը զարայիպ նե-
վտան օյան մաւալմա ու հարաթեթմ, մաքի
նալարի, վէ, սա ու թէպեթիլէթմ իլլըք ետա
վէ իծրա իմտիմ: (Ոլ ուզան միտմթմտէ, Օ ա-
թը մի. հիւլէթիմիլիպտէ պազգա, ֆեթաի վաճիթ
եանրմա կէկալ կիթմտի, վէ սիլնն սեթնիտէ
պազգա, հիւ պիր ինան օլու սեթ կիթմմէ-
տմ . . . կիճէլէր, պաղը տէֆա, իւլէրիլէ պիլ
նէկ կիլն զօրու վէ տէհէթմ պամազա ի-
տի . . . եարըլըլըլտան, վէ սըզը հարա պալում-
մազան, վէ օրաճ թուծմազան, զեհիտան
պալէն զապէ բէլտա օրուլ, կեղըրիթմ տէհէ-
թէնիկը հաղիր կերտմմքքտ պալումալար, վէ
պազգա տէֆալէր իւլ, մազայիլի օրարա, քեհ-
տի աճա ու սաաղարըլը թազրիլ իլլէթիլմ
թազարիտէ, տիւնմմքք վէ բէլ իտաւարնտա
պալումանաղ երաթիւնն քեհտիլէր զըրմուլա-
ճաղըր . . . թէճքըբըր իմտիլքն, գալիման

քեմալ մերթնէպէ պիր ետքի բաճաթ Տիսա իմ-
 մքան, մէ պիր Նէմլէ գառափը Տաթե տեղաւորութե
 խորմ : Օլ վազընդ գէն տասի քեմալին, պազը
 գարտար թուռալարադ, մի Տիքը սուսգադ օր-
 թմարտաւ օրչա ճաղապարս պիւտրեղէր միտիլու : պիր
 Նէմլէ միւսմէնի իւլ ինօթիֆա (տէֆ օրուճաղ) պիր
 օրչա ճաղապարս քեմալին թէրք ու թէնպիմ իլլէ-
 սիմ : . . . Ս է օ սազըրայի մէջ Տուսէ պիր Նէմլէ-
 սիմ պուլունուս : . . . Սի Տայիթ, ես՝ քեմալին,՝
 Նիգարաթիմ ժամթուրպու իւլլէ, Նէֆէօճ Նէմլէ, Նէ-
 հէն Նէմլէ, Նէմլէ պիւտրեղէր օրչա : . . . (1) միւսմէնալը պ,
 ճան միւրմքութ օյան իրատեմիմին սան պորճունու
 էաս իմմէր, եանի քեմալի թէյ ու էֆթերարքունան
 վազ կէտէր իւլլէ, իսէնէլիմ աճա ու ատաղնի,
 պիր սու կէվէլ իճարքունա միւտարասմ իլլէտիմ :

— Տեր խաթըր իմմքութ միտիլիլ, էլիէտարմ,
 — տէյի ճէվազ մէրբը թեր ա Վլլըրնիս, թէնիթ
 օրչա ճաղապարս մէ պիր քեմալի միւսմէնալիս քեմալ-
 սիմէ միւրաւ պուլունուս Տայաթ, — քեմալի
 աճա ու ատաղնիլլէ թալարի իլլէմէնիլլէ իլլէն մու-
 սիլէն գուլունան կիւնան պիր կիւն էվիլլէ, ճէ-
 միլէնէմիմլիլլէն գառաթուն մուճպիլլէն, սիլի պիւ-
 թիլն պիւթիլն սերպիսմէնէ քեմալի թէյիլիլլէ պլ-
 ճարարաթ, շիմքի պիլլ, գաթման, Տիսանի թիգա
 իւլլէր օրչայան պիր աճա ու Նիլլէնի գապալլ իմ-
 մէր իսմէնիլլէ, ճէմիլլէնիլլէ տասիլլ օրչա ճա-
 րան վազ կէմալինիլլէն, պիլլգաթմ սիլլէ թէր-
 լիլլ իլլէտիլլիլլէ, սեր խաթըր իմմքութ միտիլիլլ,
 — Ս ագաս, Տազըրըզ մադարը, ես՝ քեմալին,
 — տէյի ճէվազ մէրբը Վարըրիլլ պիր ետէֆի ա-
 զիմ իւլլէ, — լըքին, էյլլէ պիր մազըրմաս իմ-
 տիլլիլլ օլ թէրֆիլլիլլ քի, գաթմէ պէնիմ, թնայ
 ու թազաթիմ քեմալիլլ, մէ իւլլ պյասն պերու
 շէրֆիլլիմ եայըրըզ իլլէ թէնիլլ պիլլէր սէպի-
 պիլլանն, քեմալի տասի զայիլ իսթիլլ, իս-
 պիլլ ու թերիլլան պիր Տայաթ պուլունուսգաթ թ-
 սիմ . . . շէյլէ քի, Տայաթէն իմմէյի տասի
 մէմալըմ գայմալըմ օրչա պիր մազըրմաս,
 քեմալի միւսմէնալըմ արարաթ, իլլէրի կիրօտի-
 նիլլ . . . մէ պանա շէյլէ սեյլէտիլլիլլ, "Վլ-
 կեր իսթիլլ իսթիլլ, գայըրըզ . . . եթիլլ-
 յիլլիլլ . . . իրատեմիլլիլլ քեմալի էլիլլիլլտէ տիլլ"
 . . . — արաթ քի, սուրքուն թազաթիմ գալ-
 մաթըլլ օրչա, մէ թուճու սաքիլիմէն պիրիճըր
 արգալլ իմ, իսթիլլ մազըրմասն պերու քեմալի
 զայիլ իսթիլլ օրչա ճաղապարս թալարիլլ, անճա է-
 լիլլ պիլլէ մեզարէ կիրմըրթեան ի պարեթիմ պուլուն-
 մազաթ իսթիլլ . . . իլլէն օլ Տէնիլլաման, աճա ու
 ատաղնի միւսմէնի իլլ իլլարմ թազաթիլլ իլլէ, Գ-
 Նէմլէ պիլլ Գնուէ, կէվէլ սիլլէն կիւնիլլէ տիւ-
 սիմ . . .

(1) Իլլ օրչա Տայաթ ինթիլլիլլ (ճան շէրֆիլլ) թալարի-
 թի մէմիլլէն մուսթըրաթ . . . ճէմիլլիլլ իլլէն Նիգարաթ
 ճաթի իլլէր իրատեմիլլ, թէնիլլ պիլլէր Տէնիլլաման,
 ճէմիլլիլլէն տասիլլ օրչա ճաղապարս աճա ու թազ-
 օրչա պիլլէն, տիլլգաթիլլ քեմալի իլլէն, օլ գու-
 ժաթ միւրմքութ, եանի սուրքունալըմ սազըրըզ
 պիլլէնիլլէր, շաքիմ սալլ :

— Ս է Նաթըր քի, էլիէտարմ, ճէնալլէրէ
 մասուուս օյան իմաթմաս սա, շիմալլէր գառաթ
 պի գուսուր պուլունուսնուլ . . . Ֆիլլ Տազըզ
 ճէմիլլիլլէնիլլիլլ օլ էլիլլ իլլէն միւսմէնիլլն
 (Տիսալարիլլ) էրֆի տասի էյլլէ տիլլ . . . շիւն-
 քի, իմաթմ պազըրուն զիլլա ու շիլլա ու տաս-
 գաթմ իւրալլ իսթիլլ, թալարիլլիլլ զիլլա ու տասի
 սեզալարը էր օլ սիլլալլ սայըրմաթ սոր . . .

Շիլլիլլէն սիւրբիլլամէն սօթր, Վարըրիլլ թէ-
 լամի ալալլ պիլլէ տեր, 'եմա' քեմալիլլ, շու սա-
 իլլիլլէն պուլունուս ճէմիլլիլլէն, մազ-
 սեա ու Նիլլիլլ Տազըրարը, պէնանն տայիլլա
 սեթիլլ իմմքութ իսթիլլ . . . Ս ագաս պէն քեմ-
 ալի թէյ ու էֆթերարը սիւրբիլլիլլիլլիլլ թէն
 իլլէ իսթիլլ, քեմալի իմաթմ աճա ու թէրգ-
 իլլիլլ իլլէտիլլ, լըքին շու Ֆեաթերարը, ան-
 ճազ պանա սեյլէտիլլիլլէն պիլլանն, Վարըր
 իլլէ ու շէրֆիլլ սազըն սոր գըրչա ու իմիլլա-
 արչա իլլէտիլլ . . . շու ատաղնիլլ իմմք-
 տէն սօթր, պէն սիլլիլլէն էլիլլտէ, անճալլ պիր
 միւնասիլլ մէ իմաթմը ալլէմ կիլլի պուլունու-
 ճազարմ, լըքին, պանա սեյլէտիլլիլլիլլ շալա-
 թէն, Նիլլէ կիլլէլլ, ալլիմ, մէ ալլիլլ Ֆիլլ ու ա-
 միլլէրտէ իսթիլլալլ օրչունալար . . . Վա՛ քե-
 մալիլլ, պէն սիլլէն լազըրըզարըրըզ էմիլլիլլ
 ու իմիլլա իմաթմ, միլլէրիլլ սիլլէ իսանմալալլ
 օրչալիլլ թիլլիլլ . . . Օլ գառաթ սալլ իսթիլլ
 պէրթիլլ քի, ազըրիլլէր, պիր գալլիլլ յիլլ
 մնալուս իսթիլլ կէրթիլլ, սաթիլլիլլ թէնէլլիլլիլլ,
 թարը սիլլէր թէնպիլլ իլլէտիլլ . . . սեյլէպիլլ-
 տէն . . . քեմալիլլիլլ պիր քէյֆիլլիլլ տիւ-
 շար օրչա :

— Վլլէտարմ, — տէյի պազըրըր թեր ա Վլլըրնի-
 կի Վարըրիլլ քեմալի գաթմ իսթիլլ, — Օլ
 Տայաթիլլ մէ մուրաթմըր շիմիլլ օրչալապաս
 սեր իսթիլլ իմմէր, պիւճուէ պիր շիլլ տիլլ :

— Մագուր պուլունուս, ես քեմալին, Տէր
 շէյի սիլլէ իլլալլ իսթիլլ տեր խաթըր իմմքութէյի
 պորճուլլ . . . մէ սիլլէ տիլլէնէլլէ պորճ-
 լուսունուլ . . . շու պէնիմ, պիր սուրբիլլ միւս-
 մէնի իլլէ թալարիլլ, աճա ու ատաղնիլլ
 յիլլի մուճալլ օյան Տայաթ քէյիլլիլլիլլիլլ Տիլլ
 պիրիլլիլլ, թերտէյի սիւրբիլլ իլլէ կէմալիլլ, իլլա
 կէվէնա կէվէնա սիլլէ սեյլէյիլլէնիլլ տիլլ :

— Վլլէյլլիլլիլլ էյլլէ օրչալապաս, ես կէվէնա-
 արմ, — տեր թեր ա Վլլըրնիկ, գալլարըր տի-
 քի տիլլիլլ իլլէրթիլլ, մէ սուրբիլլ գալլիլլիլլիլլ
 աճալլա շու օլ մալլիլլէ գառաթ սաթիլլ պու-
 լունուս Տայաթ, Տէման օլ սազըրալարտա,
 եանալարըր գըր գըրըրք քեմալի կէմալլալլ,
 աճալլա Նէ սեյլէյիլլէր տիլլ տէյի, գորգալարտա
 օրչալապաս պիլլիլլ իսթիլլ :

— Վլլէրիլլալլ օյան եօճուլլալլաման ալլըր
 մաճ մուրաթտէր, — տեր թէրթարտէն Վարըրիլլ
 կէլլէրիլլ էմիլլէն պազարալլ, — պիլլիլլ իմիլլիլլ
 իսթիլլարըր սորալար կէլլէրէնիլլիլլ, պանա
 իմմաթ իմմիլլ իսթիլլ . . . մէ . . . շու միւրա-

ըղը սինխեքան պայունան պիտ ինձիցարն, չօգ տե՛ֆա թէ՛կեսիրի թահճընտա, միւթէկտիր գարգազա խո՛ւ :

Թախճո՛ւ ու թէրդիշեմն թէ՛կեսիրի օլ գատար գու՛վէթէն տիր քի, Գարրիե՛լ օլ տտակ, քեւտայի ճեփխեթէն թաղթի խոնք պէտնն շեղի մտի դրմննտա, սարքճեթէն իտտաա իյլեմք քան մեղարմար տակի բաղմն, քեր տ՛լ Վրինիմնն Տուգուրունտա, Տարեա իւղքիրտակ պիր նեմք զօրգու կտերի Տիտ իմեքան, մէ կտիր եեմնիլերինն պողուրմար նեմք ինչի, դուճուր կեմքի օլ լան իսթիտայի աճիկնէ գարըղօղ, միւճեթերեմ քետեր թարքիրունտա իրաա պունանաղ ճեփա պր, կտեֆի ալեմ իւղք պէրքեմք քան խո՛ւ :

Օ՛ւնը Բա՛րեթեթէն իտե, պետպրիլ, թեշեգ պիտա խոնճէրի Տիւնիմն, խարթմայն լաղթեմտին, ագտեմնէ լաղթը վեճճ իւղք, լեփՏայի թասաթիւրունտա թաղթի իմփճ օյմաղին, սիւքիթի գամ ին, պիր աճը սերտ, մէ ազանըղ եփլիլ, ըրիւ շիտակեմ մէ գագապնար օյմն շեճքեպիտակ, պիր Տալակեմ քեպօլ իտեր, մէ մուճաղ պեթմնիմա պիր սոյլեյիլ իլէ Գարրիեղէ տեր, «Դա՛ս աղիլ եկեմաարմ, շիտիլ քի գատար սիւքիթ իմփտիթի՛ն ինչն մաղար պուլարունուղ . . . շիւնքի, սիղին ֆեկզ էլ տակ պիր գալարընըղ օլ մերթեպէ սեպիլ շուլուրտա մուճից օյմուղ, մէ օլ գատար մերպղմա թօզունմուղ տուր քի . . . սիղին օլ միւֆարեգամընըղն սեպէ ին անպաւ պիլեք ք նիլեթիլէ, շենա տաղըղա տերայի թէ՛ֆերքիթ տալարմ, քեմնանեմ ֆերիլեանտ տտա իմփքիթ տիր . . . մէ գամն խոթիթ քի, շու միւրաարմաա Տարք օյմուղ տուր . . . Տիւնք տիր քի, եա սեփկիլու եկեմաարմ, օլ խուտաա իւղքերին պիր իյլե՛ն տրեշեմնիլ շիտիլօղ տիր . . . էպիլ պիր աղք իտտանաղա, պիր միւլաճաղա գալար մեմքիլ օյմամաղընըղ, էպիլ տե՛թիլ՛ :

— Կվէթն, քետերթո՛ւ :
— Կալարմաղ սուրեթեմ, մէ պէնիմ քեյիմ մուգայիր օյուուգու թաղթիրակ տակի, ճեմիլեթի թէ՛րք իմեք արըղաթնտանիլ, էպիլ տե՛թիլ՛ մի՛ :

— Կ ազաա շու խուտաա պայիտի կեփիթ օլ մագաա տըր . . . եա՛ քետերթո՛ւ, բարն, շի՛ շալե քի, գարար վեմփշեմ տիր :

— Կիլ Տաղըղա, պայիտի կեփիթից օյմագաա օյմաղ տըր, եա՛ աղիլ եկեմաարմ . . . շիւնքի, սիլ քեմտի Տիւնիթ տեղանըղ իլէ իմփտի խոթիլ օլ պողուրմաղ եկմիլն : մէ մեղպար եեմնիլն շեղիլիլ, մէ սիղին ճեմիլեթիթիլ թէ՛րք խոթայիլեւնիլ իտե, գամնաղարմընըն իյլթիլաղարմա, անճաղ սիւրերիպրերիլիլն թուլե ըկա կետեթեր մեյլիլն մնում պիր քեյիլեթիլ խոուկի, շիւք Տետեն միւսմաղնի տիր :

— Կա՛ քետերթո՛ւ, սիլ պլ լըրսիլիլ քի, պէն օլ մաղթմ, իմփտիթ մաճա օլ թաղթիրն գուլ՛վէթն ու իղթիլաղարմաա պիլապեր պուլունաղ :

տալարմ : Է՛պ պու քի շիտի, տաճա դիլառեքեպի մարիմաթ իյլեմիլ օյուուգունան, ազատեյի կերպուն իմեք միւրաարմաարմ, մէ են դիլառե արըմ իտ, փարթունէ ուղղազաա պուլունան քեյիլերն պիրիլունտ, քարոզիլք իմեքանն իպարեթ պուլունմագաա տըր : Կ է շու Տարրանէ մէ պատիի ֆիլպիտա սիւն իտաթեթ Տաղընտա իտ, միւճեթի իլ ժուգալեմեթ սուրեթեմ, գալարիտակ պիր նիլեթ մէ պիր գայրեթն կտերի Տիտ իմեքանէ . . . քեյիլեթն օլ մերթեպէ տեճեթեկիլ սեփաթեթ, մէ օլ տերեճէ քետապիլ պիր ճ՛ճալեթ Տիւնք իմեքանէ տիր քի, պիւտեթ շիֆմնիլեր, անճաղ դեմկիլեր ինչն լաղընագաա իտ, պտիր պիրազաա քեմտի Տալեթիթ խաճ իմեքէ տրեշեմնէ քիլիլ տակի պիլմտիրիլունտեն, պայաղըճա, Ըրաղ քեյիլերի կիպ, սեփիլ պիր Տարք կալարըլ թէ՛ալ իմեքանէ տիրեր, — շիւնքի, ան՛ն եա իկպ, նէ տերպեթիլեթ նէ խոուկին պիլեքանէ տիրեր, մէ նէ՛տն ուլում ու ֆիւնունաա շիտա արըլար, — մէ իշեթ, պէն գամն խոթիլ շիտ, Ըլաճըն միւրաար օյուուգու մագապրակ, էպիլ պիր քեյլ քեթեպիլունէ բարալըլ իմփտիթ սուրեթեմ, թարիլք ինանիլեթեմ պիր խոուկեթեմ պուլունապրեճեկիլ տիր, Տիւնք տիր քի եա՛ քետերթո՛ւ, կիլեր պեյլե պիր նիլեթիլ կայրիլէ ժուճանաթ կետեթերեթ օյուր իտերիլ, պայիտի կեփիթ օյմամաղընըղ . . .

— (Յ՛), իմփնանըղ գալար իւղեթ օյունուղ, եա՛ աղիլ եկեմաարմ, լարն, պլ իմփմաճըլ Բոնայա կաղթաղ, պու պապտ, փճեթաղթընըն թուխ սաղմընտա թահայիլ իմեթիլ իտ :

— Կեշեքքիլ խոթերթո՛ւ, քետերթո՛ւ :

— Կ է պունանտա նեշեթ խոթեր քի, կեմաարմ, օլ սիղէ կիրան (աղք) կեթեք օյմն կիրտունէ մէ պոլունուրուգաան, կաղընտա խէլաա օյաճաղընըղա եմէն էղեպտեն տիր : մէ կեթի տերունի աղն իլէ, իրքար կեյիլեթիլիլ քեմանեկեր իտե, եննէ գամն սիղին ինչն տալար իմեքանէ տուր օյմալաճաղար տըր . . . Տեման Ըլաճ սիղի, տաճա պիլիլք քեմաճիլերունէ (եղունու շաղըմաղ) կարիկտն . . . եա՛ աղիլ եկեմաարմ, կերն սիլ քեմտիլիլ, պիլաթն պրըլըղ զըլաա խոթեթիլիլ, լարն պիլըր ապա էպիլ պիր Իմիլապա կիլթեկապ իմեթեթիլ, շիւքիլ, պիլե՛ն, արըլմըլ օյմն տիր քետերունէ մուճաղ պիլի թէլիլն շեքեթ իմեքք, ճայիլ կեփիլեմեղ : Կէ՛ գամն իմփտիլ . . . Կալե պիլ պեյլեթիլ, եա՛նի, իյլերիլ իմփտիլիլ տակեթուն տակի, գամնան Տիւնիթ թէլ՛ճալե՛ մէ մեկտակեթիլիլ տիրեր իմեթիլ . . . Կալըլ քի, սիլ գամն պիր ֆաղթը խոթիլ . . . մէ Տեման էպիլ . . . կերեք սիլաթ միւճալետ օյունան իսթիտաա ու լըրաղամըլ, մէ կերիլ իւղքերն պիր պարը ալեմ կիլի պուլունուրունուղ, օլ խուլաղթար աճըն կիլի պուլունուրունուղ, մէ խուլաղթար աճըն կիլի պուլունուրունուղ, սիղէ էլ սունուղ մէ գալարաղ :

— Կա՛մ բեռերիմ, — ասեր Գարբրիէ խելէ ձանք տխրն դառնիմ իլէ, — ասէն պիտ նախքն օր տե յիմն :

— Պէ՛ն աստի եղջէ՛ր զանն խորիմ, հիկեաւորմ, պիտ սիգն շունճաւ սնկելիքսնն սկերս : պիտգամ թնտնի եկեաւորմից կիսի, նամք սրտից ձիւմ ու ձան ինն պետէ յիտ պիտի թափար, եկնոս, սիգ պոս կինն : սիգն ինքնար ու ինքն իմնէ յի, թնտնի նիգնէ ձայնի ինքնիտ իսկնիտից . . . պիտ աստի թափար թնտն կեանքիտ թնտնն պաշտա . . . Սէ ձառտմ թի, սրտից յիտնի, շաւ մի փարցեալ Թարգան ապր սեպեպին սնաւորմ աքր, եկե միտելիքսնն սիգն ինքնա իմնէ յի, սիգնգամ թնտնիտ պարտա պաշտանագարմ :

— Կա՛մ նիգն սեպեպ պիտ սեպեպիմնից, եւս թե սեպիմ :

— Զարգար, եւս սիգն կիկեաւորմ, պին սիգնն գորգու մէ ձախիչիտնն նէ օյաուգունանն թէք, աստ փարցանաւորմ : Պաւ կիկեաւորմ, թէ Տիգրեկեա կը թափարցոյր գուշամարդան տրուար . . . Զարգար թի, սիգնն թէք յի Փարցանաւորմ պար . . .

— Ինն Տիգրեկե՛ր մի, նա՛ օրը թէ Տիգրեկե՛ր, — ասէ յի պարզար Գարբրիէ :

— Կա՛մ կիկեաւորմ, հիկեաւորմն մ փարցեկէ թնտնիտ, եւսն թի շի ու թնտնը թափարիտի միցն սուգունելիքսննն (սիգնիւ) պիտ, օյ թափարի իմնէ յի զարգարցարմ, կիկեաւորմն թէ Տոսիտաւորմ օյաուց, մէ սիգն Տիգրանն նկն թէ Տաւորմ թափար իմնէ յի թնտնն պիտապար պաշտան մարդ ի Տիգրեկեաւորմ սիցն սիք . . . Ի շի կեկէ լեաւորմ, պէնն, անպար թէ շի իմնիտն նա զարնն, սիգն սիգնաւն պիտիք պիտ մախամարար պարցանաւ պարցանաւ մ ձապար իսնն սեպեպ, պարցանա պաւ օյաուց աքր :

— Կա՛մ բեռերիմ, — ասէ յի պարզար Գարբրիէ, պիտ հիտնիմն թնտնիտն իլէ, — պիտն՝ ասէ յի Տիգրեկ, թիգրեկեաւորմ սալա եղջէր պիտ շի կեկէ թնտնիտիտից . . .

Ինքն Կարբրիէ թափարցանանն զուտաւ կեկէն, արք իմնէ յի սալա պաշտան յարաւ կինն թնտնիտ յիտն օյաուց Տարգարա մը օյաուցաւ, Տեմիտիմն էր թնտնն թէ Տիգրեկի խորիմ սալար, մեզոյանն նեզոյնն սիգնն յի տեման իտիք, Տալ պաւ թի, Տարգարից Տալ կեկէն օյաուցաւ, իլա պիտաւ, Տեմիտիտիտի, եկնն թէ կեկէն, թիգնամ կիկն կիկն, թէ կեկեարմար սալարցամը կէ կեկիթիթ թափար :

— Սէ՛, կեկեր Տեմիտիտիտիտն սա՛ Տալ պաշտանն աք սեպեպ կեկէն կեկեանն յի գաւար օյաուցաւ միտել . . . թնտնի գաւարը մախմարցոյր Տարցանն օյաուցաւ . . . ասէ մի Տիգրեկեա թնտնը, — կեկեր սալարցամը սա՛ Տիգրեկ սա՛ Տիգրի օյաուցար, ասէ Տիգրիտն զուտաւ կեկէն շունճաւ պարի Տեմիտիտի իմնիտաւորմ յարմանն, թնտնն թիգրեկեաւորմնն պաշտանն, թիգնիմ ու թաղանաւն պիտաւորմ պաշտանագար օյաւ խորիտ, պիտ թի օլ մաղանն, եւս սալար կեկեաւորմ :

արմ, սիգնն կեկեաւորմննն շեգնէ պաշտանն, իցարք թնտնագարն իտ յիտն, մէ սիգն թի օլ մաղան, կեկեաւորմնի իլէ, սլալանն ըլլար տարաւորաւ շեքիտնն օյան թնտնիտ կրկնարար, սիգն օլ սեպար պիտաւ օյաուցանոց սեպեպիք թնտնիտնն թնտնիտն շեգնար իտն յիտն, պաւ կեկեաւորմ կինն, սիգնն իլէ թի մաղանն, մի Տիգր թափարցանաւորմ զարգարցանոց իլէ թէ, պիտ Տարցան պաշտանագար օյաուցանոց մէ յաւանն օյաուցան, սիգնն զարգարցան, սալարցար իտնէք, պիտաւն սալարցար գուրմարմար զիկեաւորմ, թնտնիտնն միտիլ օյաւ սալարցանոց պարտա պարտ, սիգն Տեմիտիտն սալարցանա զարգարցար, զարգար մէ իմնիտնն սալարցանն յի յի, շեգնար, Տեմիտիտիտն սիգնն իմնիտնն գաւարցար, մէ Տեմիտն մէք Տաւորմնն գաւարցար իմնիտն խորիտնն սալարցար . . .

Ինքն Կարբրիէ պաւ թիտաւորմ սեպեպիտիլնն պիտապար Տիգրեկ շախար սալարցանն, Բոսնիտն կիկեաւորմ պաղար, մէ թա՛ Տարցանն սալար օյանն Տեմիտիտն, մեքոյանն թափարցանանն սիգն կեկէ կեկեաւորմնն սալար շեգնար, մեքոյանն Տեմիտիտնն սեպեպիտիլնն մեքոյանն ի կեկեաւորմնն զուտաւ կեկէ Տարցանիտնն . . . Զարգար իտնտի, — սիտն թի իմնիտնն թափար կիկն պիտ մանեաւ սալար, անպարցար :

Գարբրիէ զամննն պիտն խորիտն օյաւսոց մեք թնտնն, անիկեաւորմ, մէ անպարցար սեպար մէ մեքոյանն ուղարմանն սալար թնտն թնտն խորիտն պաղարցանանն, թէք Կարբրիէննն յ սեպարիտն կիկեաւորմ, մէ անպարցանն սալար թնտնն իտնն սեպեպ ի կեկեաւորմնն, օլ սեպեպն զարգար զարգար թի, սալարցան սալար թաղանոց գալանոց :

— Կա՛մ բեռերիմ, — ասէր մեքոյան, պիտ սալարի մի կեկեաւորմ իլէ, մէ կեկեաւորմ եւս իլէ սալար օյաուցաւ Տարցան, — թիտաւորմնն, սիգնա յի թի թի կեկեաւորմ սալարցանն սիգնը . . . Տարգար զարգար . . . շեգնար, սիգն պիտիտից թի . . . պէն եղջէր ձաւարիտնն սեպիտն :

— Կարցար, — ասէր Բոսնիտն զոյաւ մէ թնտն սիգնն սեպեպն, կեկեաւորմնն թէք Կարբրիէնն իտն թնտնն, մէ մեքոյանն սիգն նիտա՛նն թաղանն իտնի իտնի Գարբրիէնն կեկեաւորմնն, — սալարցան, պաւ միտեա սիգնն սալար կեկեաւորմնն . . . թէք սալար օյաուցար . . .

Բոսնիտն պաւ զարգարցար իտնիտնն, Գարբրիէնն թիտիտն թնտնիտնն զարգարցար, եւս շաղարք իտնիտնն զարգարցար, մէ մախ կեկեաւորմնն, պիտ հիտնիտնն միտիտնն իմնիտնն սալարցար օյաւ սալարցար . . . մէ պաւ Տալ, մեքոյանն Կարբրիէնն յալարցանն մէքոյաննն պաշտանն սալարցանն կեկէ թէ թէ սալարցար, մէ սալար ու թնտնիտնն սալարցար սալարցար Տարցան, մէ հիտնիտնն սալարցար սալարցան զարգար իտնիտնն կեկեաւորմնն, սալարցար եւս նիտնն է թի, մէ Տեմիտիտիտնն զարգարցար օյաւ մաղանն սալարցանն սիգնն իմնիտնն սալարցար, կեկեաւորմննն զարգարցանն օյան եւս սալարցար սիգնը :

Քօռնը մերգումուն շու կեօզ եւազարդուն քէՏ-
միտն զար, մէ պետեղի շու Տարէ քնտի-
ւերիտն պր կայրէ պրամմէտ սառ կտեր, շնու
քի՛ն զ արտառ, ի ճէրքերն, քեր ա՛յլ կրնին
իւն, մեմունի յեմնէ տայր պր կեօզ իշարե-
նի պր ճէրք:

Ի՛նք ա՛յլ կրնին զ Տեմեմանտ, մ յամուն,
Կարբիէն տաՏա սիլտակ սիմբրիքին թօզա-
նըն պր մտէն անմայա Տաղ յանտազառ օյ-
տազա Տարե, քնտու յեփնէն զան Տի ք-
մին յայնն, խափնի սաքեմնտ սեփ սպօզ-
մայա դաշար, կանի, շէպէքի, զ լազրիմ, Բօ-
տնին պր սպօզընտուն իւէ շիփ զաւնուչ, մէ
զայրէն տարազ, մէ քեմաղ մերեմնէ կեր պա-
սիւրէն: տիգամ կտեր՛ք, Կարբիէն տեր,
(Վ ինն եմմեմեմեմեմ շէզք ք պարզմառ, կո-
Տարէ ինէրտառառ իմմմմմ ինն, պիտ մեՏ-
զարբ ինէրտառն տալէն իմմէ քան զան դաշառ պր
սեպեզ սաՏա լազրք, կեմաղը: . . մէ քեր
ան յազք պր մտէն սիր օ . . Իլպիմնէն
տերեքի կին, աճրէն մախանիգուն, պու կա-
զրնառ պր միբառ գառն շանազնըն միժտե-
սիր տըն օյմաղընը պր . . յարն, քեմե-
կեմի նէ գառաղ դառաղ: Տեմազ մայրա՛մ տե-
նի տեր օ . . :

Կարբիէ պու լազրքը իւզերին շտակն իւ-
լէ պաշար կօզար գաղաղարազ, քեր ա՛յլ կրն-
էիւն տեր, "ՏաՏա շնուտ, Կ՛: Քօռնէ Տա-
զըպմի Տարէ սեյթէմիմն տր, պէնիմ աճրէն
իլպիմ, պանտ աճազ, զեմմմնէն թօզուն:
մայակ զան պազ մառաճիք իւզերին միբառ:
Տալէն ալընտը . . մէ պէնիմ կտ, զ տե-
տիկնից միբառան, զերեճե կոպերին տախ
կօզ տ ք, ես քեռերիմ: . . "

Կարբիէն քրտաղարնառ, միբա Տազընառ
զըՏաղա կէն մախանիկը կտրիէն, Քօռնէ
էլիտն տիգամ կտեր:

"Կարբի կտրիմ քէ կոյն օրնուչ օրնուչ . .
տեր ի ճէրքերն քեր ա՛յլ կրնին: — պիմ կօր-
տաւառ, կոյնէ մի . . Տը նէ դառար գոՏիբ-
ան պուլունտ արմամմէրտան, դառար քեշօ օ-
լունտպիմ քան, մէ նիՏայէն . . պիտ պիտուն
պրբը՛նա գարտառակ զըլուն պաշարա սե-
պիլերտան սիրեմունի տախ, մեզպուտ միբառ
մառտակ զառաղ: կօրիմ քան կտեր . . պու
Տիմէն ին տախ, սիգն սեյթէտիկնիգն ինի-
մառ կտրիմ:

— Ի՛ն քեռերիմ, պն սիգն սեյթէտիկնի-
նիգուն պր շէյ տընառառօրառ:

— Իմմէր իտնից քեր տնա տընաղպիկնի-
նից, ինչի, քեր ազգ սաքեմնտ տրեր . .
պնճե տրին պրբըն ինէնմնից, իքն տեպե
մպիտ տր, կանի, սիրեմնէ պիտիմ: Տալմիգն
զօզառ ինէնտ պուլունտառ . . մէ իննի տիգա
պընըն կտեր, պիմ իմմէր իմմէր սեմառ
զըլուն կեմն քեռերիմ:

— Ի՛ն քեռերիմ:

— Ի՛ն քեռերիմ, ես կեմաղը, շու լա-
զըրաղը պիմնիքիմ . . մէ պուտ Տու կրնիմ նե-
պեպէ կեմնէ: . . կէր կանոնա՛մ մայր կտ . .
ճեմաղըն ինէպիկնիկնից: Ի՛նն սիգն սեյթէն-
իմ, ինն Տարի ի Տ ԷՅՄ՛քն, մաղմիլէն, Տալ
ու ինէնէնիտան սիտապեր պուլունտառառ
Յամմեմաղ թարաղընուն, սիգն պր բարձր
միբառ գաղաճաղ զաննառ գոՏիպ պուլունտառ
առ կտրից . . ճեմէն իննիպիկնիցն կօրտուկն
նիպ իննիլէ մոզապիլ օրառաղ . . կիլիքի,
անճաղ շու նիլիքն ին, լաքն տէր, քէ պիլիքն
ինն, իլա, ին տար շանազան պաշարառազ,
մախիլի կիլի պուլունտառառառ Քազըրը կա-
շն, մեզպուտ իննիտան պուլունտառ միբառ
նըզ, ճեմէն իննիպիլ իՏառ իմմմէր կիլ, մառ
ու թաղեր իմմմմմմմմմմ . . :

— Ի՛ն, սաՏա, ես քեռերիմ տէր սիւլա ի-
տեր Կարբիէ, Տալա մերգումուն շու մոզառ-
տեմտի արգաղանուն նէ նէմնէն դոՏարա կե-
նէնիտան պի կապեր զարազ . .

— Ի՛նն, ես պիլ կեմաղը . . շնուտ սիլ,
կոյն պր գոզըլը զմմնտառ, պաղ կեմիլիքն
քեմաղն մէ քուրանմայր մայր կուկն կօրտուկ
կեմնիգուն . . պեպեղէն, մաղմիլէն իմմմմ
օրառառառ մառ ու թաղերիկնից, Քիտ
պիլիք, քնտի միբառընառ պիլազն միմնառ
ըքի օյմազ սեմաղանուն կեպիլ քան զմաղմիլը . .

— Ի՛նք տօզընառառ իմմէր իննից, տիգն
սիլ անճաղ պիլիմ շըքէ քան զպաղառառ թաղ-
կիգամ մէ թաղառման շարմալազ, մէ
քնտի միբառըն քեմաղնի կեմն Կաղմալի-
լէ, եմմմմիլից իւղիտը իմմէրտեմնիլ . . տեր
Քօռնէ քեռերի պր սեյթէնիլ ին, մէ Կարբի
կին Տիլիկնիքն ճեմէնիքն Տազընուն պու-
լունտառ կրքեր ու նիլպնըն, գառա մէ սամի
տարմնտ մ յամուն մայր իմմմէր թաղը ին . .

— Կարբիէ քնտի սիլՏիտան ազլ օրնուն շու
պնտալազ իմՏալի իւղերիմ ճեմաղ վրան ին
տախի դառար օրամաղընուն, կէրիքն մէ կեօզ-
լերին կեպէ գաղաղարազ, մէ կուրք բարեկ-
նիճէ պր սեյթէնիլ ին . . Օ՛ք, ես Վեպ . .
եա՛ Վեպ . . տէր պարզը:

Ի՛նք ա՛յլ կրնին, կիլիքն Քօռնէ ին կեօզ-
կաղմիլիքն տաղ մեքաղքն սօրն, կիտա Բօ-
տնին ոչ մերեմնէպե ազգ մէ սեքն տարմնտ
օյան սերպէմնիքնիքն գաղաղ շէմն ու սիլիմ
կա՛յր կօր պիլ թաղ իմմմաղազ, մէ աղըն
եա պր սեյթէնիլ ին մերգումուն տեր, Օ՛ անն
կտրիմ քի, սիլ Տառտի Տաղառմիլ Տալ ին-
ճալազ կալիքընունառ: Ի՛նն, պու պիլիմ սեվ-
կիլի կեմաղընը, շու մ յամունտ պուլունտ
միբառ քեյթէնիքնուն խապարազ օյմաղ օրառ
կտի մազառ սիլին տեպիկնից միլիլառ, պր
նալառ ու Տըյէքառ առա գունապիլի կտի,
լաքն մառառ քէ զառաղի խառառ իմմմ քան
տեր . . իննի տարմնի գոՏիլիքն գաղառ-
արառ: քնտի սեյթէտիկնիքն իմմմմմմմմմ . .

մոյս իրմիբեայ խոնդրեանն անչիմ . . . Կա-
 արը ըի սիզն սեպեմոյսիմ, եւ՝ բեանքիմ, դե-
 նիմ եկեանն Տէվիտիմ, քնւնճեք, վե ֆա-
 գորճա պիբ քեօշտինն շքիբէրիբ, հօգի-
 րանն պիբ քարաղբոյս խոքար եկզամ իյնմէք
 տիր . . . եվմէմ . . . Խառտօյլն պիբ ֆուգարս
 քեօշտինն . . . Ճնարի, եօյն եկտն իտեճեկիմ
 իրառնիմ, սաճա զի յոտտ ֆայխաչիք մուճոյ օշ-
 մուշ օյուր : Խանի, եւ՝ բեանքիմ, իյնէ պենն,
 միատնիմ եօրիմանն, զամանն եայար իրմիբեայ
 իմմիշ պիբ սաեմ՝ օյուտղամ իմպարտն, սա-
 իմ քննար մնեֆասմը զամիբեմի ախշնմն յե-
 րէք, ֆազրը հալ իզրն պիբ եօմբ ու իմէպիե-
 շէ իտեֆէքր պուլունաղուճա, այննն իզրար
 ու պէյան իմմէքտնիմ, վե զանն իտեֆմ քե-
 աբթըզ սիզոտ, պնիմ կիպ պիբ սաեմն, եօյն
 իմարտ մալ ու միջն միպմմա օյուտղա, իհ-
 սա իմմիշ օյուտղուճա կիպ այմայս իրմիբեայ
 իտմէյն ճեկինն ինանմայս, պօրճու պուլունաղ-
 տարնը : ”

Իկը ա՛ Վերիննի, ճիւղիճէ եվմէմ, տերունի-
 նն ճիւր ա՛ իմմէքտն օյան հերարս սիկ կնճ ին
 սևմր իտեպիմքտն իրնն, մազպիտն օյարազ,
 օլ անտն, մեքերնիմ զալպիեմնիմ տախի, Տըֆլ
 իմմէք զմբնոսա, ղեյանտ սօյլն կնճիւք շէքմէք
 տն պուլունուր . վե սաբէմիմ զաճիբեմնտն, միգ-
 տախի քեֆայե սիբիւննիմ պալ իպրապիյն,
 Գարրիկն տեր, “ Եւ՝ սեկիւնն Էկեմտոյմ,
 պենն տախի սիզն, անճաղ քննար սեյլէտիկինիլ
 կիպի պիմմէքտն իտիմ : ” Պատեհու մերգում պու-
 արտառ, Բօանն տախի, լազրորյա գարրնա-
 ցիր, իշաբէմ ինն սաբմթըրը :

Բօանն քննար էֆնետիսինն նկնիմիմ քեք
 ախս անպարզման, օճարն եանքը իմէք ի-
 յե, Գարրիկնն եանքն եազլար, վե իղչ-
 րինտն հօգգա գալեմ վե քեաղքս պուլունան
 պիբ եազլաննէյն տայնապազ, պաշար մաքե-
 նախարի սաբէմտն, եազլանն իւղիբնտն, պօ-
 ղուճարր գաճիբ շօգմը բարմալարնն, եասը
 վե քիբն իմբնաղլար ուճարըյա, իմանպուս
 ալունապ, վե օլ արտալ քեր ա՛ Վերիննէյն տեր .
 “ Գարրարն քեֆաֆիտն շօգ ին շօգ կն-
 ղէլ . . . լաբնն, սիզնն աղեզ էկեաաղըզ, սի-
 ղէ, քննար սեպեմոյսն պաշա Տըլ պիբ էնի-
 յեմ կեօմէկնմմէքտն տիր . . . պիբ եկմն . . .
 քեֆայեմ իմմէք . . .

— Ե՛՛՛՛՛, մննսեօ — տէյն պոզըրը Գարրիկ :
 — Ե՛՛՛՛՛ իտերինն, — տեր Բօանն պիբու-
 տնիմ իւղչ — մտառմ քի, զալաննի ճիւրն-
 մնն, ճեֆիյնէմիմիպ քեանն իմանրամագաա
 սար, ախնք տիր քե, իմպիւմիյն, սիզնն ճե-
 միյնէմիմիպ իմմնն օյան օլ ճիւղիկն տախի
 իմանրայաճա սար . . . Ս է իննէ պուլունանս
 ալիքեար նէլէմ իտեր քի, պու կնարի վէրտի
 կիպի, երնն եարն կերի ալպիկնիտիկ . . .
 — Եւ՝ պնիմ իմմիբիմ եկմնն, — տէյն պաղը-
 րը Գարրիկ :

Բօանն, տեր տեր Գարրիկնն եկպիւնն պազ-
 արգտան սօնրս, մերգուճա ճեկապ միբերէք տեր,
 “ Եճիմնիմիշ մի . . . մէկընն ճեֆիյնէմ տա-
 յիմ իւլ Էվպմ իմօսմն իմօսմն զմբնոսա տա-
 յիմ, եկմնն իմմիշ տէյն լիպիտինն, մէկընն,
 ճեֆիյնէմտնն ալա սարբմայաճաղնըա տայր
 տախի անա իմմիշ տէյն լիպիտինն . . . Իման
 օլ էեմիպիբիտինն պու կնն գաճիպնն իմմի-
 մագաա, վե գաճիպնննն սարբըլըն իմանը-
 մագաաարնը : ”

Գարրիկ Բօաննն պու լազրորյաղը իղիբե-
 նն, պիբանն պիբն պոզուր, վե քննարի շա-
 շըրը, լաբնն պու ճիւղն ին, անիտալ մերգումնն
 էմիբ իմանպիգիտնն նէ գաաար իտնն մար իտու-
 կիննն ֆէճիմն մարաղա, սիբիւննէմի գալպ վե
 պիբ իմմիշը ազամէմնիմա իղչէ, սյաղա գալ-
 գարազ, կիպի եազլաննննն էնիմննն օմու-
 րուր, վե էկնն պիբ գալեմ վե պիբ քարա տա-
 յի քեաղքս սարբտան սօնրս, պաշար շու ա-
 իմիտէքի սաբէմիմ եազլայա :

“ Պէնն կեօրմքտն վե ինիմմէքտն օյան Եւ-
 լաճըն հաղուբունաս, մէ պննիմ եկմնիմն
 շաճիտ օյան, եւ՝ միւճիբէմն քեր ա՛ Վերիննի
 վե Ս՝ Բօանն, սիզնն նէգառնիպն, ճիւրն
 պու սաամոս, սերպեմմէ, վե քննար ին-
 իմիպըմ իղչէ, միւճիբէմն քեր ա՛ Վերին-
 նն իննն իմմնն օյարազ, իննուտ պեննն իմէ-
 շա, սարբիֆիմն այխ օյանճա էմմալ ու եկպիքն
 քեաֆիեմննն, միւճապիլ սաբէմտն, ճեֆիյ-
 նն էմէմ իճաա օյունուշ սարբմայաճա տայրի
 իմմէնն իմմիշ օյուտղամ, աճա ու եկմնիմն
 իմէքերըրը վե իմճաիտ իտերիմ : Ս է շու-
 պոզուլնալ վաա ու իմադրիտինն, ինչա վե
 իքմայինտն, էկեր, պի այնիմն պիբ շեկրի
 նիյնէմնն, վե մեղճեպմէ պիբ զաճիպննն է-
 տարննս պուլունուր կիպի պուլունանալ ի-
 սեմ՝ պեանամըրը իրմիբեայ իմմիշ պա-
 յիմ : ”

“ Էլպիյն մեղպուբեանն մազսեօմիմ, կիզերան
 իմմիշ օյան ճիւրնէմէրէ պիբ միբեանֆմն սա-
 յըրըզ, վե պիբաբէկնարն գարրիտար օյանճա
 զննուան, իննուտն, ֆերտի մաճա անը իմախի
 իտեմէյնէք տիր . պուլունն կիպի տախի, պենն
 ճիւրտանն, ճիւրտն պու սաամոս, քննար ճիւրն
 իղչամ ինն իճաա իմմիշ օյուտղամ շու ճիւղի-
 նն յի, պիբ կնն շէրա ֆեմա ֆեմա կիպիէճեկիմ պիբ-
 սիկնմ իմապիտն, ճիւրտանն, այննն : Տըլ
 պիբ սեպեպէ մպնն, եօյն պիբ պի մեֆարը
 իրմիբեայ իմմէյնէկիմ վաա ու իմադրի
 իլիպիկննն, էկերնն, մազպիլ պիբ հա-
 ղէքէմտն պուլունուր իտմ, ղեվմըր քեա-
 մն միւպեյնն, իշպու սեննտի իմա իյնէմի-
 շիմ տիր : ”

“ Գարրառն, 1832 սեննտի շուպմըն 13
 իննտ, քեանքիմ նկննսնն գալմա իտերմ
 լարրման պիբիմննն վաաիյնէմննմէ պըլ

— Գիր սամթաւան պէրու սէնի չաղըրմագաւան ,
արթըզ սէսիմ չէրիտի :

— Սնտիւտ . . . սալա իշխմաւտիտիմ , — ատըր
Ս . Իտիմօն :

— Տիմը սիր քի , դուլաղընը սաղըր սըր ,
էջլէ մի . . . Իւղէրինիղտէ վարաւըզ վաւըր մը
սըր :

— Իվլիթ , մնտիւտ , — ւտէյի ձէվապ վէրիբ
քեւմիթի կամաղը : Թէ Տայիկուրտէ դալարապ :

— Իմտի , էջլէ օլաուգաւա , չախուճապ գօշուպ
չաւնաւան էն կաղըրտա օլան մաՏէլիւնտէն , իւշ
տէօրմ գըթմա , պիւլիւք ճիւտիւնտէն , սէնէտիթ ,
վարապայի սաՏիՏէ կէթիթիլիտիտիլ , չախուճ . . .
քէր կիթիկալը սըր :

— Իւէք իյի , մնտիւտ , — ատըր քեւմիթի կա-
մաղը , էլէննաք պիր իւմիտ քէտիթիլի իլէ , վէ
գաբուտա վէր քէնձէրէրէրի էօրիլիւիւշ օլան կա-
նէյի նիկաՏէնաղ օլորապ :

— Իմտի , Տայալիլիթիլ , չախուճ , մնտիւտ
Իտիմօն , — ատըր Թէքըրաքէն քեւմիթիպ :

— Սնտիւտ , իյի կամա , վարապայի սաՏիՏէ-
նէն նէտաւտ սամըլաղըն պիթիմ :

— Իշլէ պէրՏի գուրաւա սըր , — ատըր Ս . Տիւ-
մտիլ , — սնտան էջրէնէպիլէՏէլիլիթ պի չէքք
սիր :

— Կաղըրմէն տախի , տիվարճըր սօղապ
գաբուտաւա գաւար կէթիթիլիտիքտէ սօնրա ,
Սամուէլ կէրի աէսնիթաւ իտի :

— Սնտիւտ , ատըր քեւմիթի մըգաւաւա , — քէ-
րմ կախալտէ , վարապայի սաՏիՏէյի նէրտաւ
սամըլաղըն կապէր վէրիթիլիտիլիթ :

— Ը ուրաճըլաւա , մնտիւտ , — ւտէյի ձէվապ
վէրիբ Սամուէլ , — Ս իլ . — տիւ — Թամըլ սօ-
ղաղընաւ քեւայի , 17 նիւմըրա թիթիթիճի
մաղաղաթնա :

— Իլաղընը օ մը , մնտիւտ Իտիմօն , — ատըր
քեւմիթի քէնտի կամաղընա , — Ս իլ . — տիւ —
Թամըլ ճաւտալիտաւ , 17 նիւմըրա թիթիթիճի-
ճիւտիւն կամընա սամըլաղաւ իտի : Կօշու-
նուզ չախուճ , զիրա կաղըրմապ սէնէտ , վախի-
կէթիթիլիտիլիթ թիւչաթիլիտաւ կվիլէ Տաղըր օլա-
ճապ սըր , զիրա , վաղթիլի սալա միւսաւաւտի
էօղտար :

— Պաշ իտիմիւն էփնտիմ . . . չիմտի , ա-
ճէլէ կիտըր կէթիլիթ , — ւտէյի ձէվապ վէրիթիլ-
Թէմ յերէք : " Ս է պատէՏու , արթիթմաՏիլ , է-
Ֆէնտիթիլիթ արգաթնաւան , Բօտէնիլ , Կարթի-
լիլ , վէ քէր ա՛լ . կրինիլիթ պուլաւաւաղալըր օ-
տալա կիտըր : "

Պու Տէնիկամաւտ , Սամուէլ , կամէյի մըգալու-
րու գաբուտա էսնիտալիթ մըթաթիլիտաւն կօղա-
րու չըրալըր , Թալարալ , տիթիթիլի , վէ գուր-
չուլաղըր Տէնուզ սեթիթիլի օլան գաբուտան
էսնիտէ կէլիթ : Սէրգուս պիր իլթիթաղըր աղմ
իւղըն , կէնտալի անթիթալարալըր իլիտաւն , քէն-
տալի կիթիլաղ օլանը արաթըրտան սօնրա , տէ-
լիլէ սօղալ , վէ գաբուտա ալար :

Ընտիւն էրիլիտէ , իլէրաէն տիչալըր , պիրտէն
պիրէ ալըրան մախըլէրաւ վաւալու պուլաւալու
միտիլու , նէննամ վէ սաղա պիր Տալա վաւալուր ,
Սամուէլ , իլէրու Թարաթնան տախի քէր տիլ
գաթիլաւ գաբաւալըր , վէ ճիթիլէ տիլալիլ իլէ
տիւրմէլիտիլ օլան գաբուտան իլէրիտէ , մըգալուր
գաբուտան քէմըր տըրուտիլիթ թէրթիլիթ օլաւ-
մուշ , կամաւ կաղըրալ չէքիլէկաղըն , վէ ճամըր
քէնձիթիլիլիթ Ըղըրըլա միւնէվիլըր գըրնան սաՏիլ-
զէ տօղու իլէրուլիթ . ճամալար շուճաւ վաղթիլ-
աւան պէրու Չէփնաղըրըր զայլ իմմիշ օլաուգ-
լարնաւան , ճիլաղըր ճամալար միւչապիՏ պու-
լաւաւագաւ իտիլիթ : Սէղըրիւր տէՏիլիթաւ , գաբ-
չըրգըլ , պիր պէլալ վէ պիրտէ տիչալ մէրիթ
տէալէմիշ օլաուալու Տալա , վաւի , վէ սէս գաղըր
ապ իտիլիթ օլաուգաւան պաշչա , իլէ գաթմա չը-
րըրմաղ օլան մըթաթիլիտ տախի , օրաւա պու-
լաւաւագաւ իտիլիթ : Տիլաղըր թալաւան միւրիթ-
թիլիթ , տիլա վէ ճիլալ օլաուգաւան գաթիլիտալար ,
սալա պիր տաւար իտիլիթիլիթ վէ նէննալի
տախի , կէօրիլիտաւ տէլիլ իտի . վէ տէօլաւ
տիթիթաւ մամուտ մըթաթիլիթ բարմաղըրալար իւ-
ղէրիտաւ իտէ , զէրիլիթ բաւ կէօրիլիթաւ տէլիլ
իտի . վէ մըթաթիլիտ իլէ գաթմալի իւղէրիլիթ ,
գըր քէր բալաւաղըր թալալիտաւ միւրթիլիթ օ-
լարապ ալիթիլիթ օլան , վէ թէրէտիտաւ տիչալ
մըթաթիլիտ մամուտ պիր արկալ սուրթիթ պուլա-
ւան տիթիլիթ թիւթալարմուշ իտի : Սէղըր
արապըն էլիտաւ պիր գօճա չէնտան օլաուգ-
աւան պաշչա , լէՏէսի տախի զարալիլալ նէվիտէն
Տէլիլիթաւ , կամի կէօրէրիլիթ պէպէրէրի , պէ-
ճալ մըթաթիլիթ իտիլիթ պուլաւաւագաւ իտի :

Սամուէլի սաղըր սաղըր պամաթնաւան , մըգ-
ալար տէՏիլիլիթ էրիլիթ գաւապիտի թաՏիթնաւ ,
պաղաղըրըն տիթիլիթ մըթաթիլիթ օլալ , վէ իւլ
էլի սէնէ կվիլէ գաբալըրմըշ օլան սու կանն
տէրուտիտաւ , էն սան տէփա , շիւրՏէտիլ օլարապ
քէնտի տէտիլիթ կէզմիլ օլարալ իտիլիթաւ
կէպիլիթաւն , իւղէրիտաւ կէփնիլիթ պիր էսըր
Տիւտ իմմաթաւ իտի , չիւնքի , գաբուտա սան տէփա
քէնտի տէտիլի գաբալըր իտի . զիրա , Ս . տը
Ինտիտաւ , կամիլի մըգալուր , միւլաղէտ թա-
րիլիլիթ (սուրէթի գաՏիթաւ) սամթիլ օլաուգաւ
պիր նէտիմ տալիտ , սնրաւաւան Սամուէլիլի տէ-
տէտի իտիլիթ էվիթիլ , վէ մըթաթիլ տախի այնի
Թէպալըր ու թալիլիթ գալալիլ օլարալիլի , էլ-
լաւաւաւան էլլաւա , պիր միւրա միտիլու , նաղ օ-
լաւաւա կէթիլի իտի :

Սամուէլի Ֆիլիթիլի գաղաւաղաւ օլան շու
Թէփէքիլիլիթ իւղէրիլիթ , պիրտէ շու սապաՏա-
լիլ , ճամիկաւալըն գուրչոււ գալալալար իւղէրիլի-
տա պուլաւան էտի տաւա տէլիլիթաւն գու-
Տարա կէլիլ Ըղըրըլալ Թէփէքիլիթ պիթ Օ-
լաւաւալիլ , մըգալուր քէնտի միլթաւնէլիթ թալիլի-
տալիլիթ բաղմիլ , իւղէրիլիթաւ պիր էտիլի լէզալիլ
(տիթիլիթ) Տիւտ իմմալի պալար . վէ պատէ-
Տու , անթիթալարալ իլիտաւն , Տայալարաւա

որը օրան բույուն իւրջինսէ, քառաւ օրէնքն-
 էնէն անկիւն բազմեթիւ կարգը պուրանսն,
 պիւր երկունն անտեմար սահա չըգարը, վէ ին-
 քի տայրեթիւքն աջնսն, իրի գանաւոր սայիր պիւր
 գարու սահա աչար, խանէնի մէզգարուն բեն-
 ճերէնքինտեն կայրը պիւրտն աւըրն օրմադին,
 օլ մատի մահա անձազ օրատան ըրդ արմազ-
 սն, վէ տօրնթ թարաթ իտ, գայու կիսկէզ բենը
 վէ գաման սոյնմըլ օրարազ, ամանաօրար ին
 անտեմարըլ օրուպ, եկտն արտ վէ գապս
 թմարըլտա սեճանտօտի տօճէն պուրանադտ,
 վէ օն տօրտիւննիւ. Շարլ արընս մախտուս
 շէր ու տարեթան, իրի իրի վէ կարողըզ գօլ-
 թուգըր, գարըըզըզ օրարազ, տիկարպարն եօ-
 նիւտտ տիկիմբ քտէ իտիէր. վէ շու տիվանխանէ.
 նին գարուտու գարըըրտտ աստի, պաշգա պիւր
 սոյիրէնի աջար, սայիր պիւր գարու սահա կեօ-
 րիվմբտէ, վէ մէզգար տայիրննն տօրարմասը,
 վէ թամար թէքնէրէնի պէյաջ օրուպ, վէ սայիր
 օյմայար վէ գապարնմայարը աստի, սոյիուն
 կարըլ ին մի գէնէն պուրանազտ իտ: Մէզ-
 պուր գարունուն իրի թարաթընտա, մէջուր ա-
 յանազնա Պուլ նամ Տիւնըրարըն ինչերնտեն
 օրարազ, իսգէրի դազըր վէ գապը ինչէմէն, պիւր
 նէպի տօրապ թարաթտա պիւրեր գըլմա իրի էշա-
 լըր վալ օրունմուլ օրուպ, իսգէրիւնտէ աստի,
 սոյիուն կէշի բէրնթ թէքնէրնմա գապըլարը պու-
 րանմապա իտ. վէ բեննէրն ամանազտտն միւ-
 րէթթէնպ, աղըր վէ սաշաղը բլրտէլէր ին մի-
 ճէյնէն օրուտու Տայտէ, Տեր պիւր օյմար ու-
 ճաննտն, պիւրեր տակթ իրէք բիւպիլէր տարը
 մազտէ, վէ գալեմ ինչ պազըր չօգուգըր ին
 թէգիկն զըրնմըլ օրան մաի մերմարտն կարըլ
 մա օճադն թա գարըըրտտա պուրանմազտ իտ:
 Պաշեթ միւնթմազմ գանտիլէր վէ պիտէ շա-
 րար սաթթ, միւտվէր շէրիտէ պիւր Ս էնտիւր
 պիւրտար տերուննտէ միւշաճէտ օրունմազտ ի-
 տիլէր: Ս է մէզպուր տիվանտեննն օրթմա ետ-
 րինտէ, իսգէրի զըրմըզ գաթիթէ եօրթիլիւ պիւր
 պիլիէր: Ս է տէրիլի թըրարեզա մէլճաւա պու-
 րանմազտ իտ:

Սամուէլ մէզպուր թարաթընտն կանքնա կալ-
 լաչըրտա, իսգիլունտէ պուրանսն պէյաջ պիւր
 թիւրի բարարարը կերիւր:

Սէրքիւր թիւրէնի իսգէրիւնտէ, շու ամթու-
 քի կալըլար պուրանմազտէ իտ:

«Պէնիմ մախիկէնթմազմ պու տիվանտեն-
 տա աշըրմազ արը. Վէ սայիր տայիրէր իտէ
 թա սոն միւրապարմ օրունմաթըզմ, աշըրմայա-
 ճազըր արը»

«Մ · ՏԸ Ը ·»

«Սվիլէթ, — տեր Նէհարա, շունճա սենէլէր
 էվիլէ կարըլըլ օրան կարըլար կօրտիւքտէ
 Տէյման տիւ իսգէլ: — Պա թէնպիճէ պէն բէ-
 տերիմտէն աստի տըլըլ խոթմ. շինքի, գաննէն
 պու խանէնն սայիր տայիրէնքինտէ Ս · ալ ինն»

քոն նէզտիւնտէ լարն տէլիլ զըլմէթճէտէ, իլլա
 ապընճատա կիրանպէճա թութուրմուլ էշա-
 լար սօրու օրմարտըլար. նասոլ քի, հալէտ օճ-
 էնէն-նէլ աստի, կարաթէ մնտուպ, վէ զարա-
 յիպ նվիլտեն պիւր շէլ տիր:

— Սարն, — տէր իսգէլ իտեր Սամուէլ քէն-
 տի Տարմանիւն ճէպիւնտէ, երկուր սիյաճ մէշն
 գապը, վէ պիւր պազըր քիլիւ ին գապալը պիւր
 տէթիւր չօգարարազ, վէ թարաթընտն իսգէրնէ
 վալ իթտիքտէն սօնր, անտիվարըր աստի շէ-
 քիպ պարազ, — ինչէ պանտ, միւրանտըլարն
 կէլմտիւնտէն էվիլէ, պուրայա կէթիլմբքիլիմ
 եր ու թէնպիճ օրունմուլ օրան սանտրաթի
 մէզպաղն ստրէթի Տայլ:»

Սամուէլն շու տէթիւրի կէթիլիպ թարաթ-
 զանըն իսգէրն վալ իթտիլի յազըլտա, տի-
 վանիւնտէ տերունիւնտէ պիւր տէրն սուպալ շօք-
 մբտէ իտ: Պիրտէ նախնաճ, պէզալէթ թա-
 պի, լարն պու Տիւնէ ին աստի, պէզալէթ
 տէճէթթիլմբքիլիմ պիւր վալգուտթ, մերուտն տիգ-
 գաթմըր քէնտպէ տաթթ իտեր: Նանտարի
 օտտա, պիւր սաստի վէլիլէնտըր ու բազըլ ին,
 սասթ օտա վուրուգու իլիտիլիլ: . .

— Գարգաթմեն թամ սասթ օն իտ:

Սամուէլ, հալէէնի քալէնէ, կանի, երկու էլ-
 ի սեննտէ պէրազ, պիւր սասթըն ինչէմբտէ օլ-
 մարնա ինանճազ գատար սաստիլ օրմարըլն-
 տան, քէնտու քէնտուլէ, օրգօլ վէ թէճայ-
 յուր իսգէր, աճպա նասոլ օյմաշարտա, օլ
 գատար տէնթիւրտէ պէրազ. Տէմ սարմարմ արը,
 վէ Տէմտէ տազըլար տազըլարտա տօրալ գալ-
 մըլ արը տէլի, սիւլա իթմէլէ պաշար: Սա-
 աճնիլ պիւր մերազտն թաճիք օրունմաթը,
 մերգում իլմթիլտ, մէզպուր սասթը պաշա նի-
 յիթ իտեր իսգէր, կէրէք բէտերիւնտէ արմը
 օրուտու, վէ կէրէք Տէնուլ Տիւրիմէ մազա-
 տեմ, օրունմուլ պուրանտուգու թէնպիճ Տամբ մախ-
 տուէլի տեր իսգիլար իլիտիլիւնտէն, սաս գա-
 բուտուտան կօնիւնտէ սուրար, վէ պաշար տիգ-
 գաթը քէնտիլէ իսգէլ, ինչուտիւն զուլազ փէրիպ
 տիլնէլէլ: Սարն սասթըն իսգէրն պուրանմազ
 իսգէր օրան ինթիւնտէն տաշա Տիւ պիւր շէլ
 իշտէնմըլ: Սամուէլ պու զարալիպ նվիլտեն օ-
 լան Տալ իսգէրնէ, խայիմէ տիլիւտիւքտէն, վէ
 այի տէրճէտէ պիւր ստրէթի զարիպտէ, սա-
 պաշարըն, ճամբանըն տէլիլէրիւնտէն կէր-
 տիկիւ ըրդ ին, շու սասթըն արարտա պիւր
 կարըլըզ. պուրանմաթըն թէյազտն իլիտիլ-
 տէն սօնր, իրիւն պէլիւնտէ պիւր նէլի միւնա-
 սեպէթ պուրանմաթըն գապար վէրիւր:

Ստրէթի գաճիլտէ Տայրէթիլիպ պուրանսն
 շու վուրուգումն սեպիլի Տազըլըրըն, Սամուէլ
 անլայամարընտան, պու պապտէ աստի, անճազ
 կօրտիլիլ ըրդ Տազըրտա վէրիլի մաննայր
 վէրպիլիւնտէն, թա էվիլտէն պիւր ինթիլի
 օրուտուտա թէնթիլիւն, խանէլի մէզպարտն զիւ-
 ղէմիւնքիւնտէն, ուզազ մաճիլէրէ գատար եօլ

կիմեք, քան, մէ երարա մեծուց, մէ նամալմ
քիմանէլէրն, հիւզ սենեակ ինի կտեսա իւշ
տէֆա օրոյս կիտի կէլմեք, օյնաբնա բէւ.
տա քեմտայէ խրեմէլ օյրա: Մամուէլ պու
թեֆէք, քիւրէք տերնարնա տարիւլ օյրուգու
թագարնա, էլվիմեան պիտի կէմեշ օյան մէ
քեմեմէրնն թամ գարջարնա պուլունան օճա.
ղն նամարն կիտի: Պուլուլար արարնան
կէշէրէք կէլմեշ օյան, շէլայը իրա թագը աֆի.
թուպ, մէլուր օճաղն իքի թարաֆրնա մազ
օյունմուշ պուլունան, իքի զըմա ձեւիմ ըտիմ.
էքի միւնեվէր զըմագուէ խիլէր: Տալ շու քի
Մամուէլ, Տալնա մազըր ըտիտիքի տիգաթ իմ.
միշ օյնոյուպ, մէ ըտիտիք տախի, թամ տամ
պիլյի, քիւրիւնեակ օյրուգարը Տալեւ, այգտա
տուրմուշ օյրագ, պիլիտի պիլ գասուն, մէ տի.
կերտ տախի պիլ էրքէ թեմեւտիմ իմտիմեք քան
իտի:

Մէջգուր ըտիտիքին ընէրէրի առգ, Ֆէլգամ
գալի իմեմէկտար օյուպ, մէ սանմէճա տախ
մէ Տիւնէրի սուրեմուէ կաղարըշ պուլունաու.
ղու գոյոյնա Ֆէճմ օյունմագուէ, մէ էն մէշտուր
ըտաւարն տախի տիգաթի ալիմեանի ձէլպ
խտիտի մէրթեպէ նաախի իւլ էնմալ զտուղու տա.
խի կէտիլմեք քան իտի:

Գասարն սինի, կիլիտի պէշ օթուգ բատաւ.
էրնեմ օյուպ, սալար սարը, կիւլէ, մէ տալ.
ղանմագուշ օյան կէտիքի սրմամէշ փարցամագուէ,
մէ ձէլպին (ալմ) միւրթեֆի մէ շէրաֆէթատար
իւղէրնեմ գաղարմագուէ իտի, պաշննն թէլէի.
տաթը, օն տօրիւնմիլ: Լուիին տարնա տե.
վամ իւղէ պուլունմուշ օյան, մատամ աք Մե.
վինեկին մատարնը տէր խալըր իմտիմէլիպ,
իւլ մաղարի օյրագ, Ս ըտեմէլ ըտաւարն,
պէղպէմ մէշտուր օյան զըլաֆէթի տէր խալըր
իմտիմեք քան, շէպէ քի, սալար իքի թարաֆր
նամաղարը իւղէրնեմ, տեմէմ տեմէմ էնի մէ
տաղարնմիշ օյրագ, փարցամագու օյուգտան
պաշտ, Տարը էօրիլիտեմէ էօրիլիտէ օյուու.
ղու Տալեւ տախի, պաշննը արգարնա թարան.
միշ պուլունմագուէ իտի: Մէրու մէրն լաճիլիտի
նաղուլմարի մտի, իքի մէ փարցա կէտիքի Լու.
ղէրնեմ շէրմիլ օյան գաչարը պիլ պիլիտեմ
զայմէ աչգտա օյուպ, Նիկեմաղնա պիլ էտերի
էլմ ու թէրէլպիլիլ իք պիլարա, պիլ էտերի
պէտալթիմ տախի միշտէտ օյունմագուէ իտի.
պուլունա զպիլմ իմէ օյուուղու թագարն, տե.
լիւրիլ պիլարա նաղըմա պուլունմագուէ, մէ տա.
ւալարը իտի, ըտեմար սուրեմէմ խաֆիֆէ
թեկեպտիմ իմմեք քան իտի. հիւղէրի ուղունմա
օյուպ, մէ շէճեպի պէլպա Ֆէլգամ ստուգմա իտի.
մէ նաղարընա, կիւճ իք պիլար ըեմպէ.
լիլ էօրիլմեք քան իտի. պշնունա մէ կերտեմն.
տէ թապի պիլ կիւղէլիլ մէ պիլ լեթաֆէթի
նաախի իւլ էնմալ տէրնար օյուպ, արգարնա
օյիւյն մէ բարպա գումարնա, մէ պաքիլէրէ
մախտա սուրեթատ օյրագ կիլիմիլ օյուուղու

պիլ նէլի գաֆիմար, ումուղ պաշարըրը գա.
լաթարգտան, մէ գամեթի ապտե մէ տիւնեա
քէրտեմնի զաճիլէ շրգարգոյն սանը, թա
պաղարնա գատար իմմեք քան, մէ ներգուլնի
պաղարը իտի, մէլքիլ արգամը կէրտ տիւ.
րնմեք քան օյան կիլիտիքին գաթըրը ալըրն.
տա սեթի օյունմագուէ իտի: Մէրու մէրն էլմ
վար ու կիլարնա զեմալ մէրթեպէ պիլ տալը.
գատիլիլ, մէ տալիլիլ միշտէտ օյունմագուէ,
մէ պաշննն էթարաֆրնա պիլ ըլլալը պիլարը
պուլունալ, էտիմէ պիլ տախմա, մէ պաղը
զըրմուշա պուլունար իք գարնմիշ պիլ ու.
Ֆուգ ինեմէ թեմեւտիմ էթմեք քան, մէ մէլքիլ
ու Ֆուգ իւղէրնեմ տախի, թա ուղարարտ,
կէտիլիլ օթմարնա գալմը օյան թեկեմէր.
էրնի մաթէ թեկիլիլիլ կէտիլմեք քան իտի: Բեւ.
տալը տէնիլէ Տիւնէրի իւղէրնա օյա.
ղըլարագ, շու ըտիմ իւղէրնեմ քի իլք ըտիմ.
էրնի ընէրէրնի բարպաղըր մէ գոյուղունա,
մէ ուղարարտ քի ըտիլիլիտեմ, այս պիլ միւշ.
գամ օյունմագուէ, պիլ գարնմա գատըն, պիլ
կիւրէք մաճէլեմ տուրմուշ օյուուղու թագար.
տէ, ու Ֆուլու մէլգուրէ քեմաֆիլիմէ Տիւն իմ.
մեք քան խալիլ, գոյուղա Ֆարգ ու Ֆէճմ օ.
լունմագուէ իտի: Մէրու մէրն սիմարնա, իք.
լաթ մէրթեպէ պիլ էտեր էլմ ու թեկեք, քիւր.
միշտէտ օյունմագուէ իտի: Մտուտիլ էլմ նիմ
մէրթեպէ ըտիլ սեմալէ տաղու գաղարմը, ը.
տուղու կէտիլիլիլ, Տիւնն թարաֆրէն միւս.
նաղի պիլ էտերի նիլպա ըտարիլի ըրը գամ ու
թեկեպիլիլիլ տէրնար պուլունմագուէ իտի:

Օճաղըն սալ թարաֆրնա պուլունան տիլիլ
ըտիմ տախի, այն տէրեմէտ ըտեմն սուրեթ.
տէ թէրթիմ զըլմիլ իտի: Մէրու մէ օթուգ
պէշ նաղունա մէ ուղուն պոյու պիլ էրքէ օ.
լուպ, արգարնա կէտիլ, էտիլ, մէ թիպու.
ճա իք շուճա գարը պիլ մանթօ պուլունալու.
Տալեւ, ալըրնա կէտիլմեք քան օյան պիլ նէ.
վի շարեթատը իտի թա պաղարնա գատար տիլ.
մէլիլ, մէ իւղէրնեմ տախի, ուճարը սիլիլ
պէլաղ նաղարա, տէրիլիլ իտի: Մէրու մէ
պաղը պիլ Տիւնէլիլ ալիմէտ մէ Տալնեմ օյ.
տուղուպ պիլարա, անընա տէրնար օյան
տէրթիլիլ ալեմեթի օյան գալիլիլա շիլիլիլ
բաղմն տախի, թէճալիլիլ շալան սուրեթն,
պիլ միւրեւտիլիլ էտերի, պիլ թէլիլիլիլիլ,
իլ խուտալիլ թարիլիլիլ խաթիճ պիլ լեթա.
ֆիլիլ թագ միշտէտ օյունմագուէ իտի: Մէր.
ղունմա սալար, սաղար, մէ գաչարը, քեմա.
ֆիլիլիլիլիլիլ օյուուղա օյան պաշտ, թապիլիլիլ
պիլ աճարիլ շիլիլիլ իւղէրնա օյուուղու օյրագ,
գաչարը պիլ պիլիլիլիլ սալը օյուպ, մէ ուճ.
լարը ըտարիլիլիլ աչար տաղու միլիլիլիլիլ
էտեր, կիւրա պիլ միւշ շիլիլ շէրիլիլ պիլ
կիլիլ, պիլ գոյուղ, Օթունմա տիլիլիլ գա.
տար, պիլ նալ միւրու անը իւղէրնեմ ուճա.

11 հիշի զուրաւուրս անտէ, վասն յեկեմնամեմ օ-
 12 ղունմալը, վէ պրբարաբըմ միքսս, անձազ,
 13 Տաղբ պուրունանլարս թագաթի օրունարագ,
 14 Ին պիժմէն տիր, իմոն մեմուլ իտէրիմ քի,
 15 ասիմս անվամ օրունազ իւզտէ վըրմիշ օւ-
 16 ասուրմ թէնպիճամ մուճիպիմնէ, եկից էլ-
 17 ի սնէտէն պէրու, անանէն իրվայէմ իլէ,
 18 Փասիխասան պուրունանլար, քնտի վաճիպէ-
 19 լէրնէ վազըն օրունաբարանս, տէնի պիւ-
 20 վէրտէ, իկա պիզպիմ, էրչէտէն կվիլէ, շու-
 21 պամ 13 տէ, կէրից, Սէն—Պրանսոս սօգա-
 22 ղնոսա Տաղբ պուրունանազ տրըրլը :

Քեանձիպ էֆենտի շու պախտաւորի սամըր-
 1 լարը կիւրիտիւն պիր սեկ իլէ օգուտուգասն
 սանրս, պիրազ սուրուր, վէ գաստէճօ պաշար
 բէսմի սարեթտէ շու ամիտաքիտի օգումայոյ, «
 Ս՛. Գարբիլէ—Պրանսոս—Սարի տր Վէն-
 2 բոս բաթս օրունու Տարտէ, գայտանմը սե-
 3 նէտէր իլէ, բէտերի թարաֆնոտանս վասիյեկեթ
 4 սահպիտինս սնն եկիլէրինսնն օրունուրուս իս-
 5 պաթ վէ իղճար իմմիւ օրուգ, վէ շնմտի պուսա-
 6 ամս գասար, Վէնբոս Փասիխասանս, քեն-
 7 տիտիտէն պաշգա Տիւ պիր բիմէ կէրից Տաղբ
 8 պուրունանաբղընտանս, վասիյեկեթամննն տճ-
 9 քնամը մուճիպիմնէ, շնմտի քենտի Տուրուրն-
 10 սա, վասիյեկեթամնէն յաւարթ : » Քեանձիպ
 11 պունու սեօտիտիլէն պէրապէր, գամէն, գա-
 12 վասիյեթ թէվիթգաս մուճքէմնիսնն ընչիտի թա-
 13 րաֆնոտան աշարիշ օրսն զարֆնն իլինտէն, մեղ-
 14 պուր վասիյեկեթամնէն շէքիպ շրապրը :

15 Երս Վ՛չիլրինի պիր թարաֆնոտան կիլէրէք, վէ
 16 լարնախտան աշար շէքիլէք տրեկէնի թարաթ-
 17 գանն իւզէրնէ սայաթըր : Ս է Գարբիլէ տախի
 18 տիլի պիր մնեֆասմ Նիլեթիլէ, իկա մերս
 19 զընտան Նաչի, վասիյեկեթամնէն տիյնէնէն յէ
 20 Տաղբիանըր :

1 Վտնն թարաթգասան պիրազ կերուտէ օմուր-
 2 մագոս, վէ տիզէրի իւղէրիտէ քեօճէ շար-
 3 գապնը թուժմագոս օրուգ, վէ շարգասր տէ-
 4 բուննտէ, պիր էսիլ, վէ մաի սամբանձը բամ-
 5 պուգ մնտիպիտն գամբար տրաբունտան սասմը
 6 աշարց կեօրիտէն քտի խոս . . .

1 Վտնն օյ տաղբայարոս, անձազ իքի շէյ,
 2 եանի պիրնիճտի, տիշարոսն աղտըր էն քիւնիք
 3 պիր սեւ, վէ իքննիճտի տախի սասմընըն աշ-
 4 րէպիտն տիւշէնիպ տիգգամ իմմէ քտէ խոս,
 5 շիւնքի, պաշգա պիր միրախօր սաճա մէյասնէ
 6 շրգար տէնի գորթմագոտ, վէ թէճամիլի բէտի-
 7 մէ քտէ օրունաբարան Նաչի, սասմընըն սանիյեկե-
 8 լէրի, քենտիլի բէք աղըր սուրեթտէ կիւղբան
 9 իմմէ քտէ տիր կիւրի կեօրիտէն քտէ խոս, շէտլէ բի-
 10 էօրէ վազըն պիր տաղբա եվիլէ կէրիտն, շու
 11 միրաս իլն պիժմայն կիժմայն արըր վէ Նիյեթիլ-
 12 լէ, գանն խտրաթն քի, ուֆանձը ուֆանձը վէ
 13 բիր Տիտէն կեօրիլէ, մեքիւր սասմըն
 14 զէմպէրէնի թամիլ իմտիրմէ քէվապարտանս
 15 կէմէ քտէ խոս :

Քեանձիպ էֆենտի թիլը լախճար աշարագ,
 Տիր քես տիգգամը քեանիլէ իւզտէ տիյնէնէ ք-
 տէ օրունու Տարտէ, պաշար շու սամիտէրի սու-
 թիլտէն օրունուգա :

« Ղիթանուց նամ քենար մաճէլտէ,
 1682 սենտի շուպթը 13 իւնս : »

« Գասիլեմըն թաշ էկիւրէրլ տիւշնէլէրինիս
 1 պէնի թէքարտն թաթըրըրա տիւշիւ տիր
 2 տէլէրէք, սամբարըրաք քիւրէր ըկայէթիմն-
 3 տէն, արթըգ էձէլ սայէսիտէ գուրթուլաճա-
 4 ղամ տըր : »

« Ս է պունտանտ գամիխաղար . . . մասամ
 1 քի, էվէնաթմ պիր ճիւտէթի բուշիտէյ (կիզ-
 2 լն) իրթէքեապ խտնէլէրն սեպկէսիտնէ, էձէլէ
 3 գուրուս կիտրէք, էանիմիւ տերնայի տերս
 4 ու էլէմէ իկա իլլէմիւ տիր, արթըգ պէնիմ
 5 իլին էւաշամազ Տարամ տըր : »

« Օւլալը — սարթ . . . տաճա ոն տօրուգ . . .
 1 եաղընտ իրէն, սէճի էձէլէ ուղընտըր տըր
 2 . . . վէ մէվմիսի մուճիպ օյանլար, Նամալիւմ
 3 գայրըշար տըր . . . խայր . . . էկէր պէն քէն-
 4 տի տուղուլարքս իմիմա տիտէր խտր . . .
 5 քիտր օրունուլար թախիմ խոխէր, լուրն . . .
 6 Պէն, պարի, վարտամթմ էլիտարտն միրաս

7 գայապիտն Նիլեթիլէ, սաթիմէ օյարթ բրու-
 8 թէճամննըրտան վազ էվալիլ խոս . . . Սէ է
 9 կիւն էլիտարթ, Տայաթմս պուրունուրու
 10 միտտէթ, պէն տախի, սուրեթի զաճիւրէտ,
 11 սրըր սրըր գամպիլէք կէտմէքոմ . . .
 12 Ս պասա շու միւխայթ, գամիլիմ թօղուն-
 13 մագոս խոս, լուրն, շէ շարէ քի, էվէն-
 14 տընն խաթր ու մուճապիմիտէ, գայաթիմ
 15 Տիրմ իմմէ քտէ խոս . . .

« Վիլեաթըն էօրիտիւլտէստն սանրս
 1 . . . արթըգ, քենտի իմիգաղմս ըաղմէն,
 2 սաթիմէ սուրեթտէ գամպիլէքի սամմուլըր,
 3 պանս ըք տըր վէ բ'ք կիւճ կէրի . . . Պէ-
 4 նի ճասուպաղար, վէ իրնիսի տէֆա թաֆը-
 5 զըրգա տիւշիտ տէնի թէլէք բի խտրէք, ճիւն-
 6 Տայը իւնըր կիտիրթիլէր . . . էմըր ու էմ-
 7 վաթիմ գայմ օւ զօսոյ կիտիրէր, վէ պէնի-
 8 տէ քիւրէյէ կէտմ'արիլէր :
 9 « Վալէ պիր տէճէթիթըմս վազըր օյամաճ
 10 խոս . . .

« Սէֆաթէթ վէ էտիրլը, ճանլարս գաստ իթ-
 1 մէ ք իւզտէ ճէպպարըր, վէ մեղճէպնէ թէ-
 2 ասիւպ Տիրմ իմմէ քտէ տիր . . . (Օ)Պ, պէտյ-
 3 լէ պիր վազըրն էաշամագոսն խոս, Տա-
 4 ղբգամնէ, էպիլէ տաճա էվէնա տըր . . .
 5 Պու գասար Ֆիւաղըրըր, վէ պու մերթէպէ
 6 տերս ու էլէմէրի կէտմէ քտէն գուրթուլաճ
 7 . . . մէկիւր էն պիւնիք բաճմըրըրտան
 8 պիրիտ տէնիլ'տի տիր . . . (Օ)Պ, Տէլէ օլ սեւ-
 9 տէն իտէտէսիտն, խաթրաս Տաթ զուպէթիմի
 10 Նուշ խաճէլիմ տաղբա . . . պիր քաւ սա-
 11 ամտան սանրս կէրիպ էկիլէճէք տիր . . . »

« Իստի, մասամբ քի պէն ետիւց կիտե՛ճէ իմ
 11 սիր, պարի սիրելեման պուլունսգաս հաւ
 11 յաճմաս օրանորբ, մէ ետախա պէնեւն սան:
 11 րա իմարբ ետր ու հայամ իզբէ պուլունան:
 11 Լարբ սիւ շինեմէ ի ից . . . պէլքն էն վագրմ-
 11 արտա . . . »

« Ի խոտի պէնիմ մայիմ օյարագ, անճագ
 11 պիր տուծումս թէւսիմ իմ միշ զտուղում 150
 11 պին ֆրանգրմ գարնի տրբ: »

« 11 պասս էկիւտարմ եօց տուր . . . լարին:
 11 12 փրօպանն տեօրմ թարաֆրնա սիրկին օ.
 11 լունուշ, միւ թէւատախ խարսիլարմ վար տրբ:
 11 13 Ի կեր պու 150 պին ֆրանգրմ, ագրայաւ»

11 լարբմ պէնիման, շինտիսն թագա՛մ օյուն:
 11 մուշ օյա իտի, պիլիւք պիր իշէրիքէ եարաւ.
 11 յամոյանագար . . . (1) սէպէպէն պաշաւ»

11 պիր թարիգ սիւ շինումս:
 11 « 11 է գու թարիգ տախի, պիր առնմն ա.
 11 դըւնէ նասի համ լարնա իմասմ իտէրք սիւ-
 11 իւք իմարմ . . . պէն զ սանեմ, րոյի տրշ»

11 տա, Ղէնարբ Տագրն Տագրն թէն սիր տաւ.
 11 րէնի զաճրիս սիր կիտի թագիմ ու իճնի-
 11 րանն շարեմէ պուլունմ . . . իւնքի մըրու-
 11 մուն ալ ու տրպէթի, էնի պատիթի կէ-
 11 ճէլէթի թագը, Տեման րէպպանն կիտի պիր

11 հալ ու տէրեճէտ իտիլեր:
 11 « 11 Դուտեթի ետրիման, պէն մըրգումս,
 11 անճագ իջի տ. ֆա, մէ օ տախի տայիմ, ու-
 11 զուրուց վագրմ լարնա կիտիսի . . . իքի
 11 տեֆասա տախի, պէնի սաճիլի սէլամէթէ չը-
 11 գարտ . . . շէլչէ քի, պիր տեֆասումս պէնի
 11 ետիւմանէ գուրթարը, մէ տիկեր տեֆասը»

11 տա տախի, պիր պէլասան իւլա իլէտի:
 11 « 11 արֆար . . . զէվալս էկեւարում տախի
 11 գուրթարմար իճնիմարուն իտի, լարին չէ-
 11 ֆայիտէ քի, րէք կիճ էկէ իշտի . . . րէք կիճ . . . »

11 « 11 Երգում պէնի թէրք իմ մկտնէ էպիլէ-
 11 պէնի էճէլ շէրպէթի իւմ րանէ ֆարից կէ-
 11 թիրմք իսմէտի . . . շինքի Տեր շէլէ վու-
 11 գու իլէթէթի վար իտի, լարին, իմասիկ լա-
 11 գըրուլար պիր շէրի միւֆիտ օյանտարբ, զի-
 11 րա, տերա ու րէտերիմ իֆրամ մըրթէպէտ
 11 պուլունուց, զարբէթ ու ճէտարթիմ իտէ
 11 վէլատեկոյէ քէտիլմի իտի: »

11 « 11 Վայից շէլ . . . մըրգում պէնիմ, շիտեթմ
 11 իզբէ, ճանրմա գասս իմ մէկէ գարբտատէ
 11 պուլունտուղումս իտի թմ օյուուգա, լիսանը»

11 « 11 ասն օ տէրեճէ տէ Տէթիմից մէ գամնկից
 11 պիր մէգալ (տեօլ) գաշարբ քի, պէնիմ օլ
 11 անտէ տրթարբ օյան հայիմ . . . մէ ետիւ-
 11 միւմ տախի . . . հասէա շէրմէքտէ օյուուղուն
 11 սնյաթարբ: »

11 « 11 Վեպա, մըրգումս, տայիմա եաշամալըլ
 11 իլալը թաճնումս մր պուլունսգաս իտի . . .
 11 « 11 Կէլէթ . . . պէպպիլի, մըրգում քէնտու
 11 քէնտուլի, ճէմիլէթի պէշէրիլ շինն մէնֆա-
 11 անընա շալըշոլ, մէ իմասա ու մուպէնէթ

11 իմ մէկէ վագր իմ միշ օյանը իտի . . . մէ օ
 11 տախի ետրիմանէ տանմըլ իտի, շէնքի,
 11 պիր կիւն, Տիշ խամրմանա չըգում, մէլ-
 11 ետիլէթիմալա պիր ետրիմուլգ էտեր իլէ:
 11 « (1) Տ, շու ետիլքուն . . . շու ետիլքուն . . .
 11 քիւմ գուրթարմար տր պէնի . . . » տէլքի ֆեր-
 11 նառ իմ տիկին իլէթիմ շինումս: »

11 « 11 Տիմէք սիր քի, մըրգում քէնտի եաշամա-
 11 օյունսն թամից պուլունսգաս տրբ:
 11 « 11 Երգում պէնի պըրպըլ կիթիմ, լարին,
 11 օլ սանրաքի լարըրարբ իզբրինէ, ճամբ
 11 ֆէնայք տէսիթի էճէլտէն նուշ իմ մըրիլէ,
 11 պէն տաճա զէլաստէ պիր ֆէրաճը տէլ իզբէ,
 11 հազըրմանայա պաշարմ . . . »

11 « 11 Պէրքէթ մէրսին օնա քի, պէնիմ մէֆա-
 11 թմ պիտ սեմեր գայնայանագ տրբ . . .
 11 « 11 Պէրքէթ մէրսին օնա քի, պէնիմ կիտի,
 11 պիր գաշ տալման սանրա, րոյի արբ թէրք
 11 իտէճք օյան պիր առնմն, շինտի պու լաճ-
 11 զատ ետրք շարու շարու իշոց շէնա սանըր
 11 եազըլար տայնիտէ, պիր պուշոլ արբտան
 11 սանրա, պիլիւք շէլչեր Տուաւ, րէպիլ օյանա-
 11 զը իճնիմալուն պուլունսգաս տրբ. (1) ֆ,
 11 էպիլէթ, Տեմ ալմն, մէ Տեման շէրաֆէթա-
 11 լուա շէլչեր . . . լարին, էլչեր պէնիմ նէպիմ-
 11 անէ օյանար, քէնտի միւտարբարբ, էլ ճան
 11 ու տիլ տիլնէիլ իտրա իտէր իտէր, շէնքի,
 11 պէնիմ իլէրուտէ հայամաս պուլունսգաս օ-
 11 լան թէւլիլգաթմընա քէնտիմ թագաթմ իմ-
 11 մէքտէ իտի: »

11 « 11 Են տարարբ լարըլ լա անլարըլ մէ է-
 11 Տէմիլէթի թանըրնար իլին . . . մէ գա-
 11 պուլ իմ մէլքիլ րէճա իտերի . . . օնար քի,
 11 պէն կիտից Տէլչէլէ զարըլագ իզբէ իրեն,
 11 քէնտիլէրտէ պու թարաֆա կէլմէք իզբէ տրբ-
 11 լէր, պէնիմ ֆամիլեամս գուրթմ ու թէնալ-
 11 լում իտէրիլ թանըրարբ, պիլիմ ինիլգա-
 11 միւլըլ . . . պիր տուրթի գատէկտէ սալալա
 11 միլքմ տիր օյնալ արբար: »

11 « 11 Պէնիմ տալմ Գաթիլք օյուուց, տէլչը
 11 մէլգէպճէ զաթիլթիման նաշոլ իլա գազըլա-
 11 րն գատարմա նասի համ լարնա արանարագ,
 11 տիւնէլիլ հայիման, քէնտի գուրթում ու գուու-
 11 թնիլ տայիմա կիտի գալմնագա, մէ տէճէ-
 11 թնիլից պուլունսգաս օյան պիր ճէմիլէթէ
 11 տախիլ օյանլ իտի . . . ետիլ Ղիլլիլմիլք ճէ-
 11 միլէթիլէ . . . »

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 « 11 Ղէմիլէթի մըրգում Տագրնտա պիր սու-
 11 թնիլ միւտարբարբ, շէնա սէնէ իշհար սա-
 11 տագամ իզբէ պուլունսգաս սանրա, պիր-
 11 տէն պիրէ, ճէմիլէթի մէգուրթն կէրք

11 « 11 Կախիլէթումնին պու մէգալմը իզբրի-
 11 նէ, րէր ալ կիլիլիլի, Բտան, մէ Գարբիլէ, սայ
 11 քի պլա իմիլիլարբ օյարագ պիր պիր եիլ զե-
 11 նէ պագարբ . . . Բեաթիլիլ կիլիլտի պու հա-
 11 րէթիլիլ ֆարքընտա օյնալընտան, տայիմա
 11 քէնտի օյունարնա տէլամ իտի: »

11 կիցն մե Տեյայեմամից նիւթն ու մարգարեի,
12 մէ կերէք մեծնիս մարտեմ վարչը օրապիւրեք
13 ինն խմբիմաղ իմարիկն թուրքն ու թեւասարի
14 ըր զմեծնստ, բեպի մայիւմամ խոբ, մէ
15 Ֆիքրի արցըր . . .

16 "Տեօրախճնիւ Հանրիկն էօրիւնէ գաստ օ.
17 լուծապարան պիր այ մուգաստեմ, հանն 1610
18 սենեպիտե կոխ :

19 "Պենիմ տեւեմ, թեւտայէ բազմն, տե.
20 բուժանն մեմտար պուրունն էարանս տիւ.

21 շարը Տիրաս (գորգու) օյմաղնն, մէ պասմա
22 (պունտն ստերա) էարաը մեպուրե, էն էյի

23 գրաւորանս պիրիս պուրունն մեքթուր գրա.
24 լոն մէ Գամըր թեքթիլեմիկն թաստիգ օյուն.

25 մաղն, տեւեմ Ղիզլիկեմիք ձեմիլեմիկնի
26 թէրք իյեմտիբուն պազա, Տեմիմա, գամծ.

27 լեքիլին պիւթիւն միլիկն ձեմիլեմիկնի մեզ.
28 պուրե կիլ, Տեմ ձիւրմ ու Տեմ կիւնաՏ պու.

29 լուծապարան մեպիլ, օլ անէ գաստը գուճա.
30 զբնաս պուրուննուլ օյունուլ Մանա քիլիտե.

31 սինն տախի թէրք կիլ, բրթեմսմանըգ մեզ.
32 Տեպիլի գապուլ (տ)եր :

33 "Բաժայեաղան 1) ձիւրեմիկնն, Ղիզլիկեմիք
34 ձեմիլեմիկնին կիլ աղալարընն շերք պու.

35 լուծապարըր միսիլու, տեօրախճնիւ Հանրի.
36 նն էօրիւնէ գաստ խոն յան Շ ամէկն 2)

37 ձիւրեմիկնն տախի, էինէ ձեմիլեմիկն մեզպու.
38 բեւեմ Տեմ թեճաճեմ օյունար պուրուննուլ.

39 թաստիգիկն տայիր, թարիլ գապուլ իթմեզ
40 տուրեմաէ խապմիլար, պենիմ տեւեմ մա.

41 լիք պուրուննագտ խոխ :

42 "Իլթէ մեմիլեմիկն մեզպուրենն, Ֆափիլեա.
43 մեզա առայի էրպեր օյմալարնն իլք սեպեպի

44 պու օյունլ տուր ՂլուՏան թէլէքբիւր իթմ.
45 մեմիլիլ քի, պու բեաղարըր, էնիլեմ

46 թասմընա վաղ պուճուլ տուլար, բեւերիթ
47 մեզբիւր բեաղարըր պունա Տալալէ իթմիլ

48 տիր. մէ, էկեր պենիմ սան միսարալարըր իծ.
49 բայէ կէլիր խէլեր. մեզպուր բեաղարըր.

50 Ղ. Ս. Գ. Տ. Ժ. Տարթարըր յա մի Տիր.
51 լեմիլլ օրուգըրըր Տարե, Սեն - Գրանասա օ.

52 պոքունա բեպիլն խոնիկն, մաթեմ տիլան.
53 խոնեմիտեքի ապանուլ սանարը տեբուէրեաէ

54 պուրուննուլ արը :

55 "Ինտերիմ տախի, կիլիլ զուլում ու թեւա.
56

(1) Բաժայեաղ սայիր կէլեր կերպ շղթալ օյունու.
գաստ պազա, բարաղըր տախի իթմիլ. մէ տեօրախճն.
Ֆի. Հարի նամ Ֆրանսալըր քարա մէ յիլեմն. կիլա օլ
վարըրէր բարաղա քարը մաՏարալէ պասնաղըրըր տե.
յի խոյալ իթմիլեմիկն, մաՏե շալան պիր սանլ
Տարեթեմաէ պուրուննուլ իթմիլարըր յա, 1610 սենեկ
մայի 14 աւ, մեզբիւր գապա էպուրիլուլ, մէ անէ.
տե Թ. Ս. Ս. արաղ. էթիլեմիլ քիլեմիկն շեքիլեքտե
սանր. վիտուրի բարա բարա խոնիկն արը :

(2) Ժան Շաթէլ, Բաժայեաղ օյունուլ Տարե, էլ
սանա 19 էպոքունա պիր տեխնալըր օյունուլ Տարե,
նաալ էլ մեզբիւր գապա Տուրաբունն կիրմիլ, մէ
ստաղարըրըր զուլում, մէ սաննալ թեւտայեաղ
բարա բարա խոնիկն արը : Գ. Ս. Գ. Ս. Ս. Ս. Ս.
Ֆիլիլեմիլ ԹաՏիլը իթմիլ օյունար սայիր գանն օյուն.
մալ տուր :

11 տիլաթարա պիր Տեալի օյունլ տուր. շէլլէ
12 ըր, էկեր պիր մեքբիւրմա գաստն թէվասաւթ

13 իթմիլ օյունաս, նեթիլեմիտեմ մեքբու. մալ խա.
14 բապիլեմիկնին, մէ պէլքիտէ մեթաթիլըր

15 մուճիլ օյունաճաղըր տախի իՏիլիմալուն պայիա
16 տեյլէ խոխ : Ինտերիմ մեքբու. մալ գաստն Տար.

17 զբնաս, մեզՏեպէ լայըր սարեթեմ, տայիա
18 պիր Տեալի տիւտարի Տիա իլեմեքտէ պուրուն.

19 մալ տուր :

20 "Պունդան աղ սենէ էլիլէ թէքբարեն կեօր.
21 տիլիւմ օլ մեքբու. մալ գաստն կիլ, օլ Տար.

22 զբնաս, իՏիլիւրմալ աղիւրմ տեքբար պուրու.
23 նան էրքեյիլն բեպիլեքիլն, լեպՏալի թեթիլըր

24 տա գապիլ օյունուլուն թէլիլ Տեմ, իթիլեթմ
25 իթիլիլըր, Սեն - Գրանասա սօզաղըրունարի

26 խոնեմին զբարըր տիլաթարունտիլեմ վաղ իթմ.
27 տիրիլեմ 1) Ետի բեաղարըր քի, Ֆափիլեամուն

28 պուրուննարան թեպիլեմիլ թարաֆրունան
29 կերք մեքբու. մէ կերք մեքբու. մալ Տար.

30 տա տայիա իլքարըր շիւքանիլեմ մալուր. Ֆ
31 պուրուննուլ արը :

32 "Պիրալ վաղըրման պերու. Գարբիլեմ սիլգ
33 գամ ու մեքբար, վասիլեմիլունն օյունուլ
34 սիլիլըրենն, պիլեթեթիլ իլքալ յաա պուրուննուլ

35 տե խոխ, շեւքի, իլքի էրիլ սենէ էլիլէ քեւ.
36 տի տեւեթիլըրունն պիրիսիլն, Ղիզլիկեմիք ձեմիլ.

37 ելեմիկնն գամըր ալապա իթմալիլ, "իլգ
38 գամ թեւտայիլն տախի, Տեւալ պիր սասթ

39 էլիլէ, քեպուր ձեմիլեմիլ մեզպուրեաէն պ.
40 րըրմալ պէլիլն, զարալիլ շեկիլուն օյունար

41 պիր միգաթեմիլ մեզմաա պուրուննուլ տախ
42 . . . մէ կիլ սար էլիլէ զուՏար կէլիլ օյուն

43 գամըր ալապանն աղըպիլուն տախի . . . Ղիզ
44 վիլեմիք ձեմիլեմիկնին, բեւտի Ֆափիլասարըր,

45 պիր նեպիլ զարաղա մեպիլ, տայիա թաղիլ իթմ.
46 մեքտէ պուրուննուլ խոնիկն անաղըրմաղա տախ

47 . . . Գարբիլէ Նէպիլուն, Ղիզլիկեմիք ձեմիլ.
48 ելեմիլ երիլունն Ֆեւա օյունլ օյուն պիր արա.

49 պար թարաֆրունան պրապուրըր պիր միսարը,
50 էրիլ էլիլ սենէ սանրա, քեւտի թեւարալու.

51 նա տիւճէք էրեն, պիլգամըր բեւտի իրաւ.
52 իլլէ, էրեն այն ձեմիլեմիլ իՏան իթմիլ օլ.

53 մալար տախի, քեք անալիլ պիր Տալ աղըրմաղ.
54 խոխ . . .

55 "Ինտերիլ էթեւտի, օլ իլք զրմա բեպիլեք

56 տայիր պուրուննալ մեպիլ յի օյունուլ գաստ, Գար
57 բիլէ կէլ քեր ալիլիլնի, մեզբիւր բեպիլեքի

58 կեօրմէք նիլեմիլլէ, էրիլըրենն օլ թասալա
59 շեփիլըր . . .

60 "Գարբիլէ մեզբիւր գաստն բեպիլն Տեման

61 կեօրալիլի պիրլէ, թեճալիլ ու թեճալիլըր

62 իլք, մէ էրիլք սեա կէլ պաղըրմաղա պաշ
63 ար :

64 "Ինտերիլ մեքբու. մալ Տարիլ կեօրալիլ.
65 իլք իլք, մէ անալիլ զալիլ

66 էթեմալ յի օյունուլ գաստն Ֆարիլ կէլիլ.

11 եայց Տիւբա՛ իտեպիտիկի Տալտե . . . 1 Նի-
 12 յեմ ու մազտետի , էրբ՛ քիշեր մէ գատընյարը
 13 էտիբլըբ բննէտմտան խելյա իյեմէք , մէ գա-
 14 բնտաւլըգ , մէ Կնճիկ է էրիթ մուհապղե-
 15 իմանէն , մէ միտառիկ էտիբլտեմ տելա ու
 16 իմմ մէ տեփաթեմտն պազգա , Տիւ պիբ շէյ
 17 կեօրմմիշ օլապար , տայրելի իցպալ ու տե-
 18 առեմէ տայիեմ իմմէք , մէ պեճիի առեմք
 19 պեպղեյն տաննիլար թազմիյեմ ու շէ-
 20 բէք մերմէք , դուլեմի ձէ՛ Տալեթեմ պուլու-
 21 նապար թեճնիլ իյեմէք , մէ ձննապը Լազ-
 22 դն , քե՛նտի քեճնալեթի պիբ՛Տպէտի իցիթի-
 23 գաթնտան օլապա , մէ քե՛նտի լուճի ու Նիյ-
 24 մեթիլ րա եուհապարտան պուլուտարազ , պեճիի
 25 առեմէ , պիբըբ դուլիեթնու մաննիլա մազա .
 26 միտա իմա պուլուտալ օլապա , Տէր պիբ
 27 Տէվիկե ու տեվտանըն եմիլ ինպիտմընը սէր-
 28 պեմէմ պրազմազ , մէ Լազնտան կեճե՛նի , Տէր
 29 Նէ՛քի օլաբ իսէ օլաւն . . . մէտելա , ազց ու
 30 ախազա , մէ մուհապղեթի մատերանէ , դուլ-
 31 վեմ , մէ ազլ ու ֆիրտաթեմ . հուպղեթ , մէ ֆե-
 32 թանթեթ , քեպֆիթելիի մուգտառեմ մեսպի-
 33 սիտե թուճմազ , Նի՛Տպէմ աղէրէ թապիա .
 34 թըն ի՛Տիշալմընը թապիմ իտիպ , մէ պիդիմ
 35 մաճաթ պուլուտալա օլապա մուլ Նիյ .
 36 մեթերէ , քե՛նտի լիյազալմաթ իցիթիլապընն .
 37 Տիտա՛տար զըլարազ , ինաննարը , քե՛նտի Կա-
 38 լիթ Տազընտա տիտար մէ զեպտաճիլէ մի-
 39 թէ՛շքքիթի զըլուպանն իպարեթ պուլուտան
 40 պիբ ձէմիյեթիմն , արմզ տա՛Տա Նէ՛ գատար
 41 իկելու կիտիպ , մէ քեպիլ գուլիեթ իտեճեկի
 42 թարիֆէ Տաճեմ տեկի տիբ .
 43 Լ՛Տ , Տեման , Լազ՛Տ քերեմ իտեյտիտե ,
 44 պիբ պուլուգ աարտան սօնրա , պե՛նիմ ֆաթիլ-
 45 եանտան օլապար , ինաննիյեթ ուղղուտա պալ-
 46 պի տիբ տիբնէի քիչառեի պուլուտան պիբ ա-
 47 տեմն , սօն միւրապարընը , սաաապաթ իւզը՛
 48 ինրա իտերէք , քե՛նտի պիշիլըրիտե պիբ ձէ-
 49 միյեթիմ աղիթ թէ՛շքիլ իտեյտիթեք :
 50 Կէր Լազ՛Տ խմերեթ , սնէրնի լուրիտուէ ,
 51 գալուի մերՏալեթիլ , մէ ֆուգարա ու պիլա-
 52 բեկապը լուհա մաճընր առեմիլը , ալի՛ղէր . մէ
 53 արիֆէր , մէ կիլիարը տերպեթիլէյե յալա .
 54 գա իմմիշ քիմանէր , տուլարու շեպիտ մէ
 55 պիլալեթի եերնուէ , մէ սեպաթ ու մեթա-
 56 նեթի քե՛նտ մերթեպէտ օլա մաճար , մէ
 57 էշքեպա ու էֆիթար , մէ էկգա ու եմմար
 58 կիւղիլիյեմ պիլիլթե մալթե պուլուտան գա .
 59 արնար գուհուր իտեր իտելեր , Նէ՛ գատար իյի-
 60 լիլթը Տաթը օլաճազ տրը . մէ եօյե էկֆերար .
 61 Լալըն , թեճտարիլերն , գուլիլեթերն , մէ
 62 գալարա մախուտա պուլուտան պիբ մարտաթըն
 63 էմբաթնա թեճեմմի իմմիլ օլա մալիլէթի
 64 ճաղիկեթերն , էարի իմմիլա , մէ Տիտանի
 65 իմմիլալմարտան , իտաուտիլե , պիբ ձէմիյ-
 66 ելեթ րապիմ օլաուտալ , մէ ալըլանէ պիբ ի-
 67 տարե թաՏիլտա գուլուտուգու թազաթի-

11 տե , Նիէ մէ Նիէ՛ մուհապղեթիմ կեօրի-
 12 լիւպ , մէ Նիէ՛ թեճալիլուրէ շոյա մէ իտյա-
 13 ի զըլա օլաւան շէյլերն տաթի ինրա օլա-
 14 նապիլեճիկ շիւթեճուն միւլաճալի տիբ :
 15 « Լազն պիբ պիլերեթի օճաղընտան , Նէ՛ գա-
 16 տար Տիբեթմա մէ պիլեճնապնա կեճըլեր
 17 Տաուլե կեճեճըլերի , մէ էլյլէ պիբ շէ՛նալմ
 18 ու մեաննիյեթի մէ շե՛վզ ու մուհապղեթ մեր-
 19 քեղնուտ , ը՛ք շօզ Տալեթալալ մէ մի-
 20 ֆիտ գէլալար էմբաթա կալըլաճազալար , շե՛մ
 21 կիպի աշերիտա տրը :
 22 « Լ՛է՛ք շօզ պիլիլէք իշերէ էլ աճըլաճազ-
 23 լար , մէ առեթիյաթ առերթիտե , Տիւմ-
 24 լէ ալեմէ , քե՛ք կիւղլ իլարեթիլեր էլիլեճեճը-
 25 լեր : Պուտան պիլիլա , թե՛մա ի պիբ բտուլ-
 26 լուգ օլա խալ՛ Կի՛Տպէթ , թեճալիլ պիբ ֆա-
 27 միլա , էմիլ իմմիլապ ու իմմիլա իւզըն ,
 28 թեճալիլ ու Տարեթիլերիլն էլյլեճե՛ Նիյալմ-
 29 նա զոյուգալը թազաթիտե , թարթիլնու-
 30 Նիյեթեմ տե՛ք պիլիլա բլիլիլեր իտեճեթ-
 31 լեր , մէ ինաննիլեթի տիւղնիլերնէ զաթը
 32 իտե , պեղալիլ միւլմեթի իլ մուգալեթեթ
 33 Տիւմուտար իտեպիլե՛ճըլեր տիբ :
 34 « Ա՛ է պուտանտա գաթիլազար , իլիլըբ մէ
 35 ինաննիյեթի Նիլեթիլիլ , էլյլէ պիբ ձէմիյեթ
 36 թէ՛շքիլ օլաւանու թազաթիտե , օլ պե՛նիմ՛
 37 սեպեպի մեթիմ օլա , մէ էկզ էլիլ սեճեյե
 38 գատար , գուլիլ տե՛Տպէթիլմարտան զէր-
 39 լաճե պիբ շէյ զալիլ իմմիլեճեկի ի՛Տիլալալմ
 40 պուլուտան ձէմիյեթի իլ ուղղաճազ գատար
 41 քեպիլ գուլիեթ իտեճեկի տաթի պի իշմիլաճ
 42 տրը :
 43 « Ա՛ զազըթ , օլ գուլեթ ու ձէ՛Տալեթ , մէ
 44 գուլու՛ ու թեճաթիլալմ մուհապղը ու մուա-
 45 վին օլալա , մէ րույի զեմիտե , իտիլմիլալ-
 46 լըգ իւղերիտե պիբ էիք կիպի պուլուտան շու-
 47 ճիլիլեթիլ ձէմիյեթիմնէ գաթը , պե՛նիմ Նէս-
 48 լիտան օլապար տաթի , ըճըգ , էմիլ ինպիտե
 49 մէ սերպեթիլեթեմ մուհապղ ու մուլմն
 50 օլալըբ , պիբ ձէմիյեթի թէ՛շքիլիլե , մուգա-
 51 վեթեթ շօզըլաճազալար եմիլէ էկեպան տիբ :
 52 « Խաթը իլ շէրիլն օլաճար պիբ պիլերի գաթ-
 53 շըլալաճազ տրը :
 54 « Ա՛ իտեպիլերնէ էմիլ միտարեպէ պալալա-
 55 ճազ , մէ շ՛Նուտը Տազ Տազաթիլիլեթ թա-
 56 րաֆապարընը Տեփո ու Տիտայե իտեճեթ տիբ . . .
 57 « Ա՛ է շուքի պե՛նիմ ֆաթիլաթ , շու բաթա-
 58 ճա ֆեվզ էլ առե զեճկիլիլթ սայեպիտե , ըճը
 59 շօզ գուլիլեթ քեպ իտեճեթ տիբ , իշմէ՛ օլ սէ-
 60 պեպի մեպիթ , պե՛նտե իտեթիլ ըլ , շու բաթա
 61 էրպիլմարտան պազա , սեճեթի կեճեթեճե , պիբ
 62 թարաֆաան տաթի արմաթն իտիլ , էկեր մի-
 63 րաաղալարմ , պե՛նիմ միւրապընն Տաուլիլի
 64 արըն , մէ Նիլեթ իտեր իտելեր , թըլալա պե-
 65 Նիմ թեճալիլիմ մէ շալմարըմ իւզըն , քե՛ն-
 66 տիլեր տաթի , պե՛նիմ իշմեթիլեթի պըրազ-
 67 արըմ մեպալթն էրի մըպարընը , քե՛ն-

տիկերի իշխեմտիրիւց, արժեքըմա թախտիս իմ
 11 մէլն տիրէր . . . Ոչ վազըմ, ետնի պիր պու-
 12 չուգ արարան ստնար . . . քննտիրքտն ստն-
 13 իր կէլէճըքէր իշին, նէ գասար պիւտիբ
 14 իր մձագ, մէ գուզլէմ ու գուտրեմ պը-
 15 բացըմը օշաճազարը աշխարար արը մէ կայը
 16 ու սեւպպէ տայիր ամէ ու Տարեթիվէրն տա-
 17 խի, իշէ ապատ տեւամ հոնէկէի պի իշէի-
 18 պահ արը,

11 Պունտանտա գալմիտադը, մաթեմ տիվան-
 12 խանէսնտ, ապանօզ պիտիբ տօյապըն իշին-
 13 տ, ու արըա իշէտիկիմ ձեմոյնեթիմն նէ սու-
 14 թեթիվ ինքայէ կէմսնէն տայիր պար խեթի-
 15 մայի միաձերրեպ էֆթեալար աաթի պուլու-
 16 մարտա արը :

11 Աշմէ պեւիմ սն միրապարըմ, եախտ
 12 տաճա տաճիճի սն իմտիւէրիմ պուլար արը-
 13 րար . . .

11 Քէտիմ ֆապիթանտան պուլունանյարըն, վա-
 12 սիյեթիմամէնն աշըւանյը կին, Սէն — Վը-
 13 թանտա սօգարընտ, պէլաբ պուլունանյարընը
 14 մութըլազ սուրեթտե մաթըլուպ իմմէքտն մազ-
 15 սեպիմ պու տար քի, էյլէ պիր թեմթ սասթ . . .
 16 սա պիր արայա կէպիթիթտէն, պիր պիրե-
 17 թին կէօրիւպ թանըլաճազ արըլար, մէ պէլ-
 18 քի ու վազըմ, պէնիմ քէլամիարը, տաճա
 19 զիյաթ գալըլքընէ թէլեսար իտէճը տիրըր . . .
 20 մէ ու թէլեսար իւղերինէ, պըր պըր եաշա . . .
 21 յաճազ եկրտ, իմթիլճաա իւղէ պուլունանաճազ
 22 արըլար, ու խուտա Տէմ քննտիկերի իշին
 23 տարի մէնֆաթալըն արը, մէ Տեմնէ պեւիմ մի-
 24 թաթիմ ինք սօմըճ օշաճազ արը :

11 Պունտան ազ կին կվէլ, Տեր նէ գասար,
 12 սիրիկիւլիթ Տաեպիլէ, Այթօպատա տար-
 13 մատաղն պուլունան իւրըմլարըմա, եւիզ էլ-
 14 ի սն սնտնէն ստնար, թամ պու կինտէ, մի-
 15 թաթիթարըմն մետուլ (տալիթիթի) պուլուն-
 16 տուզարը իւղերըրիթտէ իւրեթմ օրունաշ
 17 օրարազ, պիրեր միալ եպլաթըմ իտտէ, նէ
 18 սեպէմ մէպիթ օրուղուն տողոն մէ աշխար
 19 պիրիթմիթ, անճազ, եթմթ մեզպուրտա . . .
 20 մուպեկն պուլունան մաՏէլուէ Տազըր պու-
 21 լունանյարընտ, պիտիբ մէնֆաթալընա նա . . .
 22 իլ օշաճազարըն պիրիթմն . . .

11 Պէնիմ պու թէլտիրի գուլանայա մէճպու-
 12 թիյեթիթմ սեպէպիմ, չու քննտիմ ֆետա օշ-
 13 տուղում ձեմոյնեթիմ իգտամամ ու տեպտե-
 14 լէրին պիրիթիմ տիր շնարի, միրաթիթարըմ
 15 պէնիթտէ էյլէ պիր մեպլաղը պիմ թազ-
 16 սիմ օշաճազարըն, էկէր ձեմոյնեթի մեզպու-
 17 թի իտնէճէք օյա, էն պիտիբ ֆիմնէքեար-
 18 թըլար, մէ պէլքիտէն պիտիբ խաթարը
 19 իէ, ֆապիթանը գօրթուտաճազարըր իՏմիմա . . .
 20 էլ գալմիտն տիր շնարի, պիր շէլի, տէՏէ-
 21 թեկնիլ սուրեթտէ, պիր պիրիթ մէ էկիզ-
 22 լէրնէ սնէ էկիթտէն սիրարը իտերէք պա-

11 շա շրգարմագ, Աղիվէմէր ձեմոյնեթիմն շար-
 12 թնտան արը :

11 Էման, Մաճ վերէյտիտէ, չու էնթի իՏ-
 12 թիյաթ, լըբըրլա տիգգաթ օրունալար . . .
 13 Էման, Մաճ վերէյտիտէ, պէնիմ աճա ու
 14 նիյեթիթըմ ու միալարը վաթթաթըլա սիլ-
 15 սիլմէ զննիթիթէ, գարընտան գարընտ, սա-
 16 տազթա իւղէ թէպլիթ գըրնապիլէտիրէր . . .
 17 Սէն — Վրանտա սօգարընտ, 1832 սնէտի

11 Չուպթը 13 ինտէ, շախէն Տազըր պուլու-
 12 նանյարտան պաշաարընը, միրաթմա տաթիթ-
 13 օյամոյաճազարընը, պէշլէ թէք սըգը սուրեթ-
 14 տէ շէրՍ ու պէլան իմմէքտն միրաթմ, էյլէ
 15 պիր վատէ վար իտալիթի պիլերէք, շունճա
 16 սնէլէր էվէլթնէն պաշաարը, տիգգաթ իմ-
 17 սիլթիթտէ, եթմթ մեզպուրտա մէճաա պու-
 18 լունանաթա գուտար իմմէտիլէրտն իւղարեթ
 19 պուլունանաթա արը :

11 Վաթիթիթմամմ օգունտուգտան ստնար վա-
 12 թտամթնն միտըր մէ մուՏաթըրը պուլունան
 13 զաթ, Տիտապ ու մրգատըրը պիրիթիթլէ, մէ
 14 սաթմ սն իթիլ վարտաղա պըրպիմտ, էյլը
 15 լունան մեպլաշ Տեր նէ գատար իտ, Տազը-
 16 օյան միրաթիթարըմա թաթիթ օրունալար արը :

11 Ոչ վազըմ, պու խանէնն տայիրէրի
 12 անլըր իշին աշըլալը արըլար, Մշըր տայրե-
 13 յի մեզպուրեթտէ, մէնֆաթալըրըն մաճիպ
 14 օրունա, մէ ինտաթ ու մըՏամէմ մէ թիպէթ . . .
 15 էթիթն շալան շէլէր կէօրէճէք տիրըր . . . խու-
 16 սուտիլէ մաթեմ տիլանխանէսիտէ . . .

11 Պէնիմ արթում, պու խանէնն սաթթըմա-
 12 մար արը, պէշլէճէ տէօշլի տայլը օշարը
 13 գայմար, մէ պեւիմ նեպիմտն օյալար իշին
 14 պիր մաՏէլի մերթէք օյալար արը, մէ ինչա-
 15 պըՏ պեւիմ պու սն թէճալտա, նէպրէրին-
 16 տէ գապուէ սեղա կէօրիլէճէք տիր :

11 Ալէր, մազալիթ օշարազ, պիր պիրիթտէն
 12 պըր գալըր իսլէր, էկէր պիլ իմթիլճաա, էյ-
 13 լէ պիր, պիր տէՏաթ կէօրիլէմիլը մազս-
 14 տի քըլաթմէթֆաթնը Տուտիլնէ շալըճաճազ
 15 եկրտէ, էւնաթիլէթ տէնիթն Տէվարը նէՓսէ
 16 քննտիրէրն թէլամ իտեր իսլէր, էկէր ձե-
 17 միյեթիթ (թիլթիթիլէ) սնէնիլն քեօրիլննէ . . .
 18 թաճ էնթի իմթիլճաա, Տիլ պիր սեմերթի
 19 միւթիթ օյմալա շալտիլէթի (խալարը քէն-
 20 տի ֆալտէտիթի տըլննէթ) թէրթիՏ իտեր ի-
 21 սէլըր (խաթիլն թաթմազ), մէ էկէր պէլէր . . .
 22 պիր սէրլէթի (պէնիլիլէթ), էա պիՏուտէ եէր-

11 լէր իտրաթ իմմէքիլէ, մէ խախտ խախտէ
 22 արըպ սթուրմայա իթմիթեպ իտեր իտեր . . .
 1 թեաթիթիլ մուՏապպէթ, ինտա ու մուվէ-
 2 նէթ, մէ սէրպիթիլէթ թարաթարըր նէզ-
 3 տիտէ մըրն սայթըրնար . . . Օլ վազըմ պու
 4 խանէ, երըրըպ էկեր իլէ եէրաՆ օրուն, մէ
 5 խաՏալ Սամուլիլն պըրաթըրը քեաթիթիլ . . .
 6 քեաթըրըրը Տիտալըլա պէրապէր, գըրթը-
 7 ղը տիլանխանէտէրի իթի թեպիլէր տաթի, մէլէ

11 ճուռ պուրանան պերճի մարիթէթիլէ անձնէ
 11 եազրընդար :
 11 Պու սուր պէնիմ միւրատրմ . . .
 11 Պէն քենտի վաճաղէյն զիմմէթիմ էսա Ի .
 11 տիպ պիթիթիմ . . .
 11 Պէն պուշարք քեաթիթեմտէ, բույի զէ-
 11 միտէ, ճենայր Լ. ֆերրենտեմին պիւր աու-
 11 րէթի զաՏրիտի կիպի յուլայ, վէ պէնիմ իտե,
 11 թեճար ԻՏթիթիմ իւրէ սեպիկիմ առեմին
 11 նասիՏաթիթը իւրէ սալէ ու Տարէթիթ Իյ-
 11 լէտիմ :
 11 Լ՛նճազ քենտի սերլէթիմ պարք յեթտ զան
 11 շու 150 պին ֆրանգը զանա իտաէ իտն
 11 սոսթը սասրթըմ, մեզգուր մեպալըն իտիւ-
 11 մալն զըննրեսա տերքեար զան Նիյլ.թ ու միւ-
 11 րատարն վազիթ պուրուճագա տըր . . . տրմըզ
 11 մերգում Տազըրեսա տերքեար զան էնիթիթի
 11 քեաթիլէմէն Նաշի, Նիյլ.թի իտաթիլէմ ան-
 11 տէն սեթր իտէմտիմ . շարին ԻսաՏակ Սա-
 11 մուէլին իտմին, անտէն տաթի կիլէթիմ . . .
 11 շինքի մերգում ԻսաՏակն, իտատոթիլէ քեն-
 11 տի սիպիլէթիթին իտաթարըրը մաճիպ զյուշ
 11 յաճագարմ :
 11 Պէնիմ քենտի ճարմա գասա իթմըք Տազ-
 11 գընտա մուսամմէմ պուրանան գարարը գա-
 11 միմտէն պիտապիւր պուրանմադա զան մեր-
 11 զում տուլմաճ, շիտի քեաթիլայ էթիթտի պե-
 11 րապիթիտէ օյարպ, պուրա կիլէթէր տիւր,
 11 վէ պու վաթիլէթիմամմի, շէրիթամ վէ Նի-
 11 զամամա մաճաթըզ վէ մուլմապրգ օյարազ
 11 իտն իմնզմ զուճուլ, վէ մուլՏիլէթիլ օյուու-
 11 ղու Տարէ, քենտուլէ թէպիթ իտէճէկիմ տիւր :
 11 Իլէթ պուշար տըրըր պէնիմ սան միւրատա-
 11 արմ :
 11 Իրթըզ մեզգուր վաթիլէթիմամմիին Տիւտի
 11 իՏրապըր, ճենապը . ԼեթիթիլաՏըն, լուլթի
 11 ու Տիւտիտիթ Տալալէ վէ թէպիթ իտէրիմ :
 11 Իյպիլէթիթէ, Լազգ թէպալն աթիմիւշաւն
 11 Տազընթիթիտէ, էյլէ պիւր մու Տապպիթ ու
 11 տալ ու տապլէթ, վէ իթիթիՏա ու սերպիտ :
 11 Թիլէթիթէն իպարթիթ պուրանմազ աՏա ու Նի-
 11 յէթիթի իւզերիտան, քենտի նազարը ԻսաՏ-
 11 սիտէ Էթիթ իթմէլէթէր տիւր :
 11 Ը ու զիւրաւուր վաթիլէթիմամմի քենտի
 11 իրաթիթիլէ թէրթիլայ իտիւր, վէ քեաթիլէթ
 11 քենտի կիլէթ եազըրըրտըր. իտի Տարթ պէ
 11 Տարթ, վէ քենալ մերթեպէ քենտի բուՏուճա
 11 մալաթըզ օյարազ, իՏրապըրա Տիմթիթ պուրու-
 11 ղու յմաթըրա, աղուլէք ու միւնթաղըր օյու-
 11 լումմադապըրմ :
 11 Պու կրնմ, 13 շուպթ 1682, տիւշամն
 11 սասթ պիրիտէ :

“ՄԱՐԻԻՒՍ ՏԷ ԴԵՆՐՕՆ”

Իլեաթիլայ պիւր թարաթիտան վաթիլէթիմամմի-
թի օգուճագա օյուուղու Տարալ, Գարթիլէ տա-
թի, տիլէր թարաթիտան էթալայի սասըր քեաթե-

րաթիլէ տիւշար օյմազագա իտի : Ղիւնքի նասըլ
 քի սեպիլէթիթըր, մերգում Էթիլէ, ճիլպիլէթը
 ճէպիլէթի իտիյալէթիմ թէսա օյուուլ պիւր զա-
 թըն, էյլէ պիւր ֆէլգ էլ առէ սերլէթի, ու-
 ղուրուլզ վէ զարպիլայ Նիլլուճն պիւր Տալ սէ-
 պէպիմտէն Նաշի, վէ Տէմաէ պիլպաթ քենտի-
 սիթին, վառ ու թարաթիթի կիլէթիթիլէ, Ին-
 Նէ մեզքիւր ճէպիլէթիթին կեաթիթ տիւշալէթաթ
 իտի : Պուճուճուճա գաթիմադար, քենտի բուՏուճա
 սա տերքեար զան ազամթէ ու մերՏամթի իգ-
 թիլպարմնա, Սարիիւ տը Իլեթրոմն օլ- գա-
 սար թէլէթիտ իւզթէ թէնպիՏ ու սիւրաթը իթ-
 միւ զուուու, ֆաթիլէաճա պիւր ճէպիլէթիթ քե-
 իրմանէ, վէ մազտիթ քենտիտաթի իւզերիթն
 տիւշիւտիթիթէ, Տուտլէ կիլէթէր զան Նիլա-
 յիթ իտիլէթիթի րանա տըր ու ֆէՏմ Իլլէմը ք-
 ալ իտի . . . վէ օլ Նիլլէթ ու մազտիթ ալթիթին
 իՏրաթը, կերէք քենտիթիթն, քենտի Տիտէթիթի
 Տիլպէ իթմտի, վէ կերէք սայիթ միւրաթարըր-
 սան քիտէ պուրանմադարմա Նաշի, միւմ-
 քին օյաճալաճաղըն, վէ միւրատը մեպալուճն,
 քենտի մեմուլմտէն րէք շոզ պէլաթտ պիւր քե-
 աթիթաթ օյուլ, ճիլպիլէթը ճէպիլէթի կիպի ֆե-
 սաթնիլայ պիւր ճէպիլէթի կէպիտիտէ կալ, մուս-
 մէլաթը ալ Տէլէթիթիլալէթի պիւր ալթիթ ու վէպիլէ
 օյաճաղըն տաթի միւլաՏազա Իլլէթիթէ, տերթու-
 յըլ զամ ու կիլէթ տալմադա իտի : Իւթին, շու-
 նաւ տաթի կիլէթ ֆաթըք ֆաթը ար, կանի
 Գարթիլէթն բուՏուճուճա օլ մերթեպէ պիւր թէլէթի-
 լէթ վէ կիլէթիլէթ մար իտի քի, միւրատը մեպալուճն
 ալալաթիթին իլլէթիթիթէ, թէրք ու իՏա իլլէթ-
 տի իւզիլէթիթն, շախալմա տիւշիւտէրէք, զերթիթէ
 էթէթ իթմէթաթ ալիլ իտի, վէ Տաթիմա մուլա-
 յիթ օյարազ, մեզքիւր սերլէթիթէ մաթի օյուու-
 ղու թարաթիթէ, օլ պիւր քեյ պիլիտէթ քե-
 շէպիթէ շէրիլէթէք : Ինճիթի շէրիլէթին աՏ քեաթիթ-
 նա մաճաթըզ սուլթիթա իտարը կիլաթ իտիլայ,
 վէ իՏրայի ֆեզպիլաթ պուրանմազ էմըլ ու Նի-
 յէթիթնաթ օյուուղուն տեր իտթըր Իլլէթիթաթ,
 մեզքիւր զէնկիլէթիթն մաՏըրաճ գալաթըզ Իլլէն,
 մէնուճ տաթի օյուր :

Ը ու գարմադարը թէլէթէրիլէթը մերգու-
 ման ֆերթիթաթ պիւր պիրիլէթ ղուրուշմադա ի-
 տիլ : Սեպալաթ գարմըն թաթիլիթ, վէ վա-
 սիլէթիմամմաթ միւնթաթիթ պուրուճուճա իլլաՏա-
 թը ալ Տէլէթիթիլէթը, վէ Ս՛ տը Իլեթրոմն սան
 միւրաթարմընտան տըր ու թէլեազըն օյոււն
 կիլէթէք Նիլլէթ ու միւրաՏալար, վէ գաթիլէ-
 յի կրնալիլէթիթի աթիլէթէր, Գարթիլէթն, թէ-
 Տալիլիթիթին կիլէթիթէ արթմաթըր մաճիպ օյ-
 մազաթ օյուուղաթը Տարալ, Սամուէլ աթիլէթիթ
 սմաթիթըրըր քեաթիլայ թարաթիթ իտէրէք :
 11 Ս՛մաթի, պանա թէպիթ օյոււմուլ օյան,
 վէ գազաթըրըրըր պրթըրըրըր իւզը, Ս՛-
 Սարիիւ տը Իլեթրոմ թարաթիթանտան տէնթէ
 էնիթիթի զըլլըթըլ պուրուճուճա 150 պին ֆրանգ
 մեպալըն քեաթիլէթի Տարէթիթին, Իւզուր տէթ-

աղից Ս Էնանս ար Բօլ (1) օրտաճուց . . . սից աստի քիլիսէճէ աղիզէր սըրտաքնա կէշէճէքսի. նից . . . կէմնի խտրիմ սիշէ քի, էսյէ օրաճապ արը . . .

— Ի վիճու ճէնայր Էրթմիւուլաճասն միմեճ Էքբիբի օլմալըլը, — սէր Բօւենն սիր սասայի սաղիլ մէ միմեճէտր ինէ, վէ տիլ իւզիբնէ կէլիբէ, — էվիվեճ ճէնայր Էրթմիւուլաճասն թէշէքբիբի իմմիլիլի, շիննքի, Էագ թէաւնա ճաղթեթիբիբնի իլլ ու շէրէֆիբիբնի իսթի. մալ օրտաճուն ինն, սից սպտի աճիղթիբնի սէղափար պոլաբարագ, սէրվեթի մեղպուբէյի մաւլը գըլմագտէ սիր: ”

Ի՛ր ա՛յկրննի թէրբարեն Գարբիէլն դաւճաղարդգտան ստնար, էլինտեն թուճար մէ մէր. գումա ստր, ՝ Բօւենն ճագը վար սըր . . . Եւս սեվիլիլու էլվւտարմ, սից իւզիբնէ կէլիմանէ, ճէնայր Էրթմիւուլաճ ճագընտա իլլ ճարը շէրբանի, ինէճ իտիմ: ”

Է՛ր ա՛յկրննի պունա սեւայլտիկիլէ պերապիր, Գարբիէլն տախի մեճպուր իտե՛րք սից իւզիբնէ կէլիբ: Ճալ պու քի Գարբիէլ, սաւմըլ մէ քեճտայլ շաւրթըլ օրալ, վէ վուգումը աճիղթիբի իս պիր սիլիբնի թէաղալ իմմէքտէ օրտաղարդտան, մաքնալարի սից իւս թիւնէ կէլիբ: ”

Սաթն օն էրիլի վարուր, Է՛ր քեւ սյաղա գալպար: ”

Ե՛ւ մեղարէյի միւճիճէճանէ Ֆէվց էլ առէ սիր ճալ պուլունայր ճիճիթիլէ, քեւթիպիլն սեփանէ ճիւղնէ պողպուլք բէյաս օրմալ օլ սուղա ճարտէ, մեղքում տեր, ՝ Սաաթ քի, ՝ Սարիխա սըր Բենքոն միտախօրդարտան, էսյէտեն էլվիլը քիմնէ կէլիլց ճարը պուլունայր շէրան մէ նիգամն վաօյի թէմնամննի աճքեա. մընը պնէ շիննի ինքս իտերք, պէյան մէ իլան իտերիմ քի, աճճալ մննիթս Գրանտա — Սարի — Գարբիէլ սըր Բենքոն պարտաս ճարը պուլունապաս օրտաղճա, աճճալ քեճտիս միտախօր սալըլը, մէ քեաֆֆէյի էմվլ օւ էմվաթ, մէ Տէր նէվի էշեա ու սեճեաթմէ միմեճար. րըք օրաճապ արը. Ճալ պու քի շու էմվալ ու էմլարի մէ սայիբէյի, սիտր Գարբիէլ սըր Բենքոն բարաս օրտաղա ճարտէ, Տիանի թիւաղ, մէ քեճտի իրանեթիլէ, մէ Տէման իմպար սէնեա իլէ, էրիեն բարաս կիւր Տաճանան պուլունան, մէ սի.

— Գարբիէլ սըր Բենքոն պարտաս ճարը պուլունապաս օրտաղճա, աճճալ քեճտիս միտախօր սալըլը, մէ քեաֆֆէյի էմվլ օւ էմվաթ, մէ Տէր նէվի էշեա ու սեճեաթմէ միմեճար. րըք օրաճապ արը. Ճալ պու քի շու էմվալ ու էմլարի մէ սայիբէյի, սիտր Գարբիէլ սըր Բենքոն բարաս օրտաղա ճարտէ, Տիանի թիւաղ, մէ քեճտի իրանեթիլէ, մէ Տէման իմպար սէնեա իլէ, էրիեն բարաս կիւր Տաճանան պուլունան, մէ սի.

(1) Սէն Վենան ար Բօլ 1576 սէնտիտեն Լանտաս ապալա, 1600 թարիսիտեն բարաս օրմալ, ՝ Սարիլիւայա կիւրէր էրնէ քաճառա գալտալար կըլիբնէ էմիլ տիւլար, 7 սէնտ օտքա գալթմալարա Քրանտալա սպլեթ իմմըլ, մէ օն իւլիաննի Լօսի գըրալ թափարմանս քիւրգառէ պուլունայր գալճ բարաս թայիլն օրտաճալ. քիւրգառէ պուլունայր շոյ իւլիլէ իմմըլ, մէ շոյ թէտիլի ճիւթը. տէրթ մեճ գըլմա իտեթիմանէ մէ իտըրթմիտեն իտմա մէ ինչա. քանա սեպց օրտաղանս պաղա, 1625 սէնտիտեն պիր վարճըլը ճէթիլեթի, մէ 1631 սէնտիտեն Սէր քալէլէ սէնտիլն գաճալար ճէթիլեթի թէլիլի իմմըլ. 1680 սալ թէթաթի գըրմըլ, մէ իտիսի շէրիթիլէ էպէտի միւճիթիմ գըրմըլ արը . . .

էր Սիբեաէրից — Լմանան էլ սըր Պարտիլ թէն. միլէ օրտաճան մարբիլ ա՛յկրննիլէ թէրք մէ Տէլպէ իմմըլ, մէ մեղքում տախի սյիս սէնեա մաճիպնէճէ գապուլ իլլմըլ օրմաղն, շիննի մեղքում Գարբիէլ սըր Բենքոնան էրիբնէ մէ իտիմնէ, մեղպուր ա՛յկրննի մալը պուլունապաս արը. մէ շու Տէլպէննի ինքար մեղքուման բու պէրու սիլմըլ օրտաղարմ թապաթտէ մեղպու պուլունալ տեր, սէնտիտեն պու սապաճ պիլգաթմ քեճտիմ էաղթըլմ արը, մէ Գարբիէլ սըր Բենքոն իլէ Պրեաէրիք ա՛յկրննիլէ, էրիեն տախի բարաս օրտաղարը Ճարտէ ինչալարճար սըր: ”

Պա Տէննիտանէ պողթէտն սիր պիլմ կիւրիպու սեփ իլիլիլիբ: Պէլիզապէ պէթիթաճիլ գարտան իէրի կիրը, մէ պողպու պիր սեա իլէ գճաարան տեր, ՝ Սաաթէլ . . . սիր ստեր կէլիլ . . . իսթէյոր քի . . . ”

Պէլիզապէ լարըրաբընն սեճանա կէթիլիլց պիլիթիլմըլ: ”

Պիրտէ դըրմըլք տիլանխանննի գարտաճանա, Տախօպէր սիր կեօրիլիբ: Սէրգումանս թննիլ Տէլպէթալիլ սուրեթտաթ սոթմալ, մէ Տէման սեվիլիլմըլ մերթմպէլիլիլէ կէլիլը օրտաղա ճարտէ, սոլ էլն պոյնտաճան աշաղք պաղը պուլունաճապտէ, մէ քեճտիս իս, Ըրիիցօլուն իւզիբնէ սայլունապաս իտի:

Տախօպէր կեօրիբ կեօրմըլ, գանը քեաֆֆէլիլն պաղան սըրամալ սըր կիպի, Բօւեննն սպիլուն սոլիլուն մէ կեվիլք կեվիլք կէտը գարաղլարը, պիրտն պիլէ իէրի իէրի շէքիլմէլ պալալարար: Պառնէա մեղքում էսյէ պիր վաճիլէ թէմալիլց մէ Տիտաթմ էսիլիլէ, մէ էսյէ պիր ճարթեթիլ Ֆէվց էլ առէ իլէ, սանարգճայա սալըրը քի, ՝ օլ ուղարտա ճան ու թէննիս տախի Ֆէտա իմմըլ իւզտէ, նիլեթթերտն մէ գարարտաթ պուլունապաս գըրաս օրտաճար: ”

ՏՕԳՈՒՉՈՒՆԺՈՒ ՓՇՆԼ
ԽՕՏՊԻՒՕՏ ԿԵՊԻ ԻՏԻԸ

Է՛ր ա՛յկրննի Տախօպէր թանքաճարգտան պաղա, Ըրիիցօլուն տախի գաթման կեօրիլը օլմաաղթան, կէլիլ էրիտաթ, Բօւենն իւզիբնէ սեղաճար կէլէն Տիտաթ Տիտաթմալուն սեպէ պիր ֆարգ իտեմըլ իտեաթ, ստորտան Գարբիէլն շաղըլ մէ մէտրթեթ իւզտէ Ըրիիցօլուն գըրտաճարը, մէ ՝ Մ. Տ. Ըմմիտեն . . . էա պիրտերիմ, մէ սէմիտեն . . . էա թէտերի սալիմ . . . Մ. Տ. Ըմմաճ մը կեճտաթի սիլի պալոպա . . . ” սէլիլը, պաղարաղն կեճտիլքտէ, Տէր պիր շէյն Ֆէճիլն վարը: ”

Տախօպէր Գարբիէլն էլիննի սըրտաղտան սոնա, պիրալ սայլունարալ. Ֆէգաթմ շախիլց շախիլց աղալմ սարաթ, բէր ա՛յկրննիլէ սալուն կիւրի: Սալաթեթմ թտեր. Տախօպէրն գաթմն մի.

սեպըլտերը լինին քեանքնիտ, սեփայ ու խայրա-
 թա տայր ձեմիյե լինէրն մենքառաժը նիւ-
 լիւն տիր, շինար ինչպիսիս իրան ինչպիս զե սա-
 տապ, ձեմիյե լինիլ մարտիկ լինէրն թեմիլը օ-
 լունմանցաւ սոր . . . Իտիտ, որո Տալեր իւղե-
 րնէ, Ս՝ ապիւր Գարբիէն կերի իսմիլգամե-
 ինն իսպիւն իտերը, միտար մկարգու իհաս
 իմիլը մի տիր, ետեսա ի՛ճմիլը մի տիր, ալեւնէ
 պեյան իյեմեմիլն ինչա իտերիմ՝ Տալ պու քե
 Տէրյալէն մկարգը զմիլնտա իմիլը օլտուղարը
 տե՛հէմիլը եկեմիլ տիր թարաք օլտու՝ Տալմիմ,
 ինչէ պուրտաս օլտու . . . Ս՝ Տիւմանիլ նեղ-
 ախտէ տախի . . . քեմալ մերմէպե նիլգամիմ
 մուգամիլը սուրեմտէ պիր սեմէտէ ըսպիմ օլտու՝
 մուգարը :

— Սա Տիհ Տիր, — տէյի ձեփայ վերը Գարբիէլ :
 — Համիմա սեմէտի կոն քեմալմ գալեմ աւ-
 մըլմ պըր — տէյի իլպիէ տիր քեմալմիլ :

— Իյի եմմա, Գարբիէլ սիղէ անձաղ քեմտի
 Տիտեմիլն լինըր իսկուլիլի իտի, — տէյի պաղարըր
 Տախոպըր : — Չնեք, եկեմտարմ օլ գատար մեա
 մէ սուղու երեքըլ տիր քե, պաշարարնն Տու-
 գուգուտու տախի զսպ իմմեք նիլեմիլը : քեն-
 տալի քեմտիսիլէ պիր ալեմ իմմեք օլտու՝
 զուտուգու, իսմիլնտան տախի կէշրմեմիլ տիր :

— Իբերմ իտիլ սիմնեքեմիլը, մնտիտօ, վէ
 եկըր միգատան իտեր իսնիլը, պէն քեմտի ի-
 շիտախի պիմիլիլիլիտն, — տեր նեղաքեմ իղը բեր
 ա՛լ կիրնի, — պատէ Տու սիլ տախի ձեփայնը-
 զը վերերմիլը :

Տախոպըր տախի լմեհամիլն քետերմիլի
 սեպըլտիտն, ինչերման Տաղը օլտու պիր նեմիլ
 Տարեքեմի, կիւձ իլէ զսպի իտկուլիլը :

Իբը ա՛լ կիրնի թեյամմա տեփամ իտերը
 տեր, « Տիւնք տիր քե, Ս՝ ապիւր Գարբիէլ,
 Տէրյալէն մկարգը զմիլնտա, իբը ձի՛հէմիլէ մե՛ճ-
 պուրիյեմ թա՛հմիլնտա պուրունմապա սոր,
 կանի անը Տեմ եկեմիլ իլէ իմաստիլ իմմիլ տիր, վէ
 Տեմտէ ինչպա սեմաւ վերմիլ տիր, վէ պուտասն-
 տա զամիլապըր, — տեր լմեքարտն բեր ա՛լ կ-
 րնիլ, — միտար մկարգըր բեք բուլիլեմիլու
 պիր շեյ օլտուգու անըլարգուտա, պիլիմ կիպի
 քեմտիտի տախի լմեհամիլն տիմէ տիւար օլ-
 տուգու վարըմ տախի, քեմտի շայալը սիմայիլ
 օլտու տիմէնապըրնտա ստաղ գալմալ իսմիլ-
 տիլիլնէ, օլ պապալե նեմամիմ կեմիլիլեք
 եկրտէ, պիր Տարեքեմի տիմասրի իւղե, քեն-
 տա իհա ու նիլեմիլն պիր գամ տախի թար-
 վըրիլնէ ու եհեմիլիլեմ վերերըր, ձեմաղը շի-
 մեմուլա՛հ Տաղարնա ինչՏաղը շեքրանիլեմ
 տախի իյլ՛միլ տիր, նասըլ քե քեմալիլը եքնէ
 տիլիտ տախի տեր իսմիլը իտկուլիլեմիլ պի իշմիլ-
 պա՛հ սոր . . . Տալմիմ Ս՝ ապիւր Գարբիէլ ինիլի-
 լմա՛նը գալու իւղե գուձալապարգատան, վէ քեն-
 տուլի իտար ու սեփայ զմիլնտա պիր իբնի՛տ ա-
 զըլ Ս՝ էնտան ալ Դոյա լմեչպի՛հ իմտիլտն տե-
 զըր, կիմանէ տախի թուլմուտուտա, պեմիմ

իլէ պիրեքտէ սիլ իւղերնէ կեկերը, ետլէ պիր
 ալմմ գեմկիրնիլի, Հաղ լմեքարտն իղը ու
 շերեքի աղընա իհաս իմմեքը կեքերալ իտա՝
 լիլիտնէ, պիր լմեքու սեմալի երեմիլնիլ
 զա՛հիլ օլտուգու զմիլնտա, Վա՛հՏան լմեչք-
 քերըր տախի կալմիլ տիր :

— Պու տախի սա՛հի՛հ տիր, — տէյի ձեփայ վէ-
 րըր Գարբիէլ իսմիլգամիլ իւղե, — շու մա-
 տեան քեմտիտնէ պաշա Տիւ պիր քե սա՛հ
 պուրունտուգուն տիւննտիտիմ շեյլէ սուրտն,
 էյլէ պիր քե՛վը էլ առէ զեկիլիլը վար իտա՝
 կն ինիլտիլիտն տախի, Տեր նէ գատար, պիր
 սարալը քեմտիտն շաշարմ իտեկ, բնտի ի-
 րատեմիլնէ իհաս իմմիլը օլտուգում պիր Տէրյալ-
 ի կերի սարալա շաղըմարըրը, գամմա իտիմ
 ըմման տախի կեկիրմալմ :

— Պու Տեմեմալերտ, — տեր լմեքարտն բեր
 ա՛լ կիրնիլի, զախիլեմիմաննիս պիմիլը գա-
 րանմար լաղմ կէլն սա՛մմ վարալա պաշա-
 աղ, վէ Ս՝ ապիւր Գարբիէլնտա պաշա պիր
 միտախոյ Տաղըր օլտուգումն թապիլեմիլնէ
 քեմտիտի պուրտան . . . էյլէ պիր ալմմ . . .
 լմիլ քեմմիլ . . . զեմկիրնիլէ, Տեր ձի՛հէմիլէ շե-
 րիտան մուգամիլը օլտուգ, կալըրըձա միմէ-
 սարըք օլտու՝ շիւքՏեմիլ օլտուգ, պէն միտ-
 սը մեղպուրուն աղամիլի Տաղըրնտա, քեմտի
 ինիլգամիլ իցմիլգալման, շալ ու մարտի օլ-
 մագատըլմ, զերս, մկարգը մեղպուր սպեմիլն-
 տէ, բեք շոլ կեղեկերն կաշարը գուրոյաձա՛ղար
 սոր, Վաքնի, ինիլէ պիրտն պիրէ, պու միւ-
 սիւ . . . բեր ա՛լ կիրնիլի, պու սրտաս Տախոպ-
 րի կեմիլիլը, — պու միտու, պիլմէյեքըր,
 վազաւ պէն քեմտի լմապարտըրն ձան ու տիւ-
 տեն ալմլ իմտալմն պաշա, միլպիմ քեմ-
 տիլնիս տախի նեմամիլմ կեմիլեմիլի կեմիլ էղ-
 լկուլնտէյիմ, անիտէ ինիլիլապ գալըրա-
 ըալ, պիլմմ ներտէ, վէ պիլմմ գանիլ իւր-
 պիլարըր, կիւպ, վազիմ կերեքտէ պու մա-
 ըալարա գալուշա պիլմք նիլեմիլ փարիտեմիլ-
 լ . . . պու կիւն պուրտաս Տաղըր պուրունմա
 սորըր իտի, գարա՛մարտըր իմմիլմ . . .

— Վլմիլմ, շու պեմանալը պաղըրտա ու՛ն
 գեմ պէլ յճմիլիտն լմեչքեր իտերիմ, — տէյի
 պաղարըր Տախոպըր, բեր ա՛լ կիրնիլի իւղերն-
 տէ զուՏուրա կեկնէ սիւ քեմեմիլ Տալ վէ բիւ-
 լախի Տաղըրնտա բեր զալուղ քեմիլերը :

— Վլմիլմ . . . վէ ինիլմ պէն շիմիլ . . .

— Լմեքարտն ինչա իտերիմ, մնտիտօ, քե-
 րեմ իտիլ պաձաղ ստաղ իտիլիլտէ, սե՛Յպե-
 միլի պիմիլիլիլիլ . . . պատէ՛Տու սիլգա՛ն սեյլե-
 յեմէկիրնիլի սեյլիլիլիլ, — տեր բեր ա՛լ կիրնիլի,
 Տաղըրտէ պիր թար, վէ թամը, վէ միլպիմ
 պիր սեյլէյիլիլ էլ :

— Իտար, Տեմ սիլն թա՛հիլ իտե՛ճէյիմ, վէ
 Տեմտէ ձեփայ վերե՛ճէյիմ պէն, — տէյի պաղը-
 րըր Տախոպըր :

— Պրբոագ . . . պրբոագ . . . եւս բեւեռիմ, —
տէր Վերիգօյ, — շինտի տէն տախի սեւոյնքսինս : ”

Տախոյէր տառ զորս :
Իւր տ՛լ Վերիքի եկնիտէն ձեւարեկ պարար, —
վեքարուն տե՛վառն պաշարս վե տեր, “ Ա ազաս
պաշոյ միբաստարար տախի պուլունմար ի Տջիթի-
մայտէ տիր, լաքին, շե՛ շարէ, գապաշամ քեւ,
տիւրեքտէ տիր քի, վագճ ու սասմընտա կելիպ
պուրատա Տաղը՝ պուլունմարար : Ա է պոււն
տաննա գամընպար, սիւզանս Վլաճ, մկեր-
շի պէն քեւտի մնեփամքիմ իչն մի շարժուպ-
տայրմ, խոյր, Վլաճ իմմախն, պէն աննազ
պիւրեքտէ տիր ու պիւլայեկիանն տերտին տերման
օյանայ պիր Տուգուգուս խոտաս վե լմեսաճու-
պունտա կելիքտէքիմ, եօխաս իւնտախիք սա-
ճեխիտակ զուճար կելիք օյան պիր իզօյտուն
խմիքիտակ իմմեկէ չարընպարմ . լաքին,
մաստակ քի ֆարըրար կիրարճու թարափընտան
պիր վեքիլ օյանպարմ . թապիտիւրեկ միբար
մեղոյրճա տերքար օյան Տուգուգու մուկըագա-
մը իմիթիճագա մեճուր պուլունմարայրմ . վե
քեւտիպ կեկնտիտին իտէ, պէնիմ պու խոտա-
ւարընն Տաղանիւքեկ իկըմիտայրունտան օյու-
գուն թանըյարագ, միբար մեղուրու, քեւ-
միլն պէնիմ Տիւքմ . մեճարուճուամ լմա-
լիմ իտէճեկէ պի իշմիպաճ սոր :

— Պէնիմ մեմուրիյեկիմ աննազ, — տեր լմեք-
բարեն քեւտիպ պիր սասայի էլեմնար կուրէ, —
վատիյեկ մտճիտին միբարոր, քեմայր սա-
տապակ իւրէ իճու իմմեքուն իպարեկ տիր :
Ա է իլմե վատիյեկիմամէ աճքեւտիմնա լալմ
կէլէն տն վագճ ու սասմտա, եւլընը Ս .
ապր : Գարբիլ տը Ռեւրեն Տաղը պուլունմաշ
տուր : Իւլպէ խոտաունտա թանցիմ օյունուշ
օյան տէնուրէք պէն տիւրիւնտա տըր, տիւր ք
տիր քի, լմպար քեւտայ վեքիլ կիպի, պէն մի-
բար մեղուրու, իճաս օյունտա տակմ լմեպիմ
իմմեյե պորճույում . . . ”

Պու լալըրարար իւղերինէ . Սամուէլ աճք
տերպեր շեքմեքտ օյուուգա Տալտէ . էլեքիյե
էիւղերն գարար, շիւրէ, մերգում տախի, քեւ-
տիպին սեւոյնքսին Տաղանիյեկեկի շետիտէյի
թանցիպ պորճու պուլունմարա խոս :

“ Ա պէն, մնսիտօ, — տէր ի պաղըրը Տախ-
պէր, քեւտիպէ իմմապէն սեւոյնքսինք, — պեւ-
լէ պիր շեյ օյանայ . . . սիւրն իլի նեքիթ ֆա-
ղըրէ երպիւղերի քեւտի Տուգուգարընտան մաճ-
րում ցրմայա ապա տէլաճեկիւքեկիւք եպ տուր :
Պէն սիլէ շինտի անլերն քտեր ու մատըրէր
թարափընտան սեւոյնքտէքիմ . . . Պէն սիլէ,
նսմուսմ, վե ասիլըր նսմուսմ իւղերինէ
եկմին խորեմ քի, պու քեյիլէլմտակ գատար,
լըգ վե իւլյանէլմէր վար տըր, շեւլէ քի, զեվ-
ճեկին էկիլէլմ ու գատափըր տույի իմիմալ խ-
տերեք, մարեշալ Սիմուսն քերիմէլերին, պիր
մնսմաթըրա ամապիմըր, վե պէնիմ մերգու-
մէլերի, պու սասպաճ պուրայա կեթիլմէլքիլմ

մանի օյունաշար տըր : Պու սեւոյնքսինքմ Տեմ սա-
ճիճ տիր, վե Տեմտէ Տիւքիւքեկեկ պեւոյնքէ լմե-
շեքքի իլլէմիլիմ տիր :

— Ետն էյրէ օյուուգու Տալտէ, զապիթ լմ-
ապընտան, նե՛ ճեվապ վերտիլէր սիլէ, — տէյի
սիւալ խոք քեւտիպ :

— Եւարըղ պէնիմ վերտիլիմ մալիմամ իլէ,
մերգումէլերի պուլունմարար մնսմաթըրտան
չարարմա օյանայաճարնտան, Տիւքիւքեկ պիւ-
ղակմ քեւտի մալիմամ խոքեք տիր . . .

— Այլիլմ, մնսիտօ, — տեր Վերիգօյ, — տի-
վանէ տիր տէյրէք Տեր նէ գատար պիր թինար-
խանէյե ամմըյար իտէտէ, քեւտիլէն ալը պա-
շընտա օյան մատմաղէ տը Իրատալը Տաղըն
տա տախի, տիր իւլյանէկ իճարա կելիլի տիր .
վե մերգումէ ասիլ, պիւնիճի մարեշալ Սիմ-
ուսն գըլըտըր միսիլու, միբաստարարան պիրտի
պուլունմարտա տըր : Իւտերիմ երպիւղեր Տաղ-
գընտա Տիւքիւքեկեկ սորճալ իմիմը օյուուգու
Տալտէ, պէն տախի մերգումէ Տաղգընտա իմի-
տա իմմիլիմ տիր :

— Այ՛, սնքրմ, — տէյի սիւալ խոք քեւտիպ :
— Ա տէ՛ք խորեմ քի, մնսիտօ, — տէյի ճեվապ
վերիլ Վերիգօյ, — պանտ տախի, լմըպըր քեւտ-
իմէ վերտիլերի կիպի ճեվապ վերեք, եւլը-
նըղ պէնիմ շեճալէլմ քեյիլայլմ իմմեյե-
ճեկիտան, պիլղակմ քեւտի թարափարընտան
թասիլէ վուգուճիյեկեկ իտէճեքերին պէյան
իլլէտիլիմ . . . ”

Պու Տեկիւքեկեկ, սօգազ գարուունուն վու-
րուրուղուն իլիմտիլիտան, Սամուէլին պիր ի-
շարեկի իւղերինէ, Պէլմագալէ գըրմըղ տիվա-
խանէտն տիւրար շըպար :

Իւտերիլ Վերիգօյ վե քեւտիլն իմմապէն
քեւտակ աղազ պիրլէ, տեր, “ Սիւալիլէր, վա-
գաս սիլուն տօղուս տակմըր օյանըղ զմնքնտ
ապա շեւրճեմ եօպ տար, լաքին ղեյտակոյլէտ
եւեք խորիմ քի, շեքիմա մուլաֆըզ օյան
պիր իճարը լմէկիլի խոքեք գատար, քեւտի
լմէշեքքիլերինիտէ սաճիլիլ կեօրմեքտ օյա-
տըլմտա, քեւտի ֆերպիլիտուն պաշոյ պիր
շեյ լմանըմազ, պէնիմ իլն իճիթիտուն տէյիլ
տիր վե նեճայէլմ, միսիլու, պիլղակմ քեւտի
սիլէ, տօղուունտա տօղուրա Տիւքիւքեկեկ միբա-
ճամ իմիմը օյուպ, վե անպար պիլնէճեքէ-
րիտան պաշոյ, պիր միւլքիլմ ճեվապ ալանըղ
օյուուգունուլ մէյտանտ իլէն, արմըզ արարմ
պիլղակմ քեւտիլիլէ, պիլղէ պիր ալիմ վե
մի Տիմմ մատտէտէ, Տալմա Տարիլէրն տախի
իւղըլէրինէ արմայա ճեւարեկ իմմեկիլէրի պիր
մէտուլիյեկեկի, պէն քեւտի իւղերիմ ալպիլըր-
միլիլի . . . ”

— Այլիլմ, Տաղանիլէլմ ու նսմա խմիլն,
շու մէտուլիլէլմի սիլ իւղերինիլէ արմայա պորճ-
ուունուլ . . . — տէյի պաղըրը Տախպէր :

— Սմսիտօ, պէլքի սիլգէ էյրէ տիր, լաքին
պէնճէ պէն, Տաղանիլէլմ ու նսմա եօլուն

աս քննաի մամուլէն զմեծիմաստ թանգարդով
 թագաորան, եւնէլ տաղադարձառա զուհարա կէշ
 մըջ օրան պիտ մուգատառն միւրապիտ ինքնորոնաւ,
 քեմակ մերթեպէ իցճար ստառազամ իմ մէկն իմ :
 Պունտանա զամիւնազար, սղան իմիտ զամ
 խոնճէր պիտ շէյ եօք սուր : Լիկը օր սղան զայ-
 թեմիտի շէրից աճնազատ օրտաղունուղ քե-
 մանկէնք ֆիլիպպո զարըրըջ օյմազան իսկ, իւ-
 լերուան, Ս. ապուէ Գարրիէլին, շու միւրաբ
 Տէրպէ իմմիւր օրտուր ասեմ սպէշնտան ին-
 շէքքի օրտաւարըջ, մարաֆեսայ շէրիէպիտեճէկի
 բէք զօյր պիտ շէյ սիր . . . Լայ պու քի, շիմ
 աի պու սասմտա, պէնիմ պօրճում, Նիգամին,
 մըջքիւր սերլէճի սասճիւնն թէպիմ իմմէք
 տիր . . . Պունտն մուղպիւրնտ Տեր Նէ Տարե-
 քեմաի պուրնասամ, պիտ խնթայլ աղմտե պու-
 լունմաշ օյմաճաղը պի ինթիպաճ տր : ”

Գեամիպիւրն իմմիւրն միւնիպալար օլ մեր-
 թեպէ Նիգամն մուղաֆիլը կեօրնմաքան խոիէր
 քի, Սամաէլ, Տարպիւր, մէ Վիլիպ, իւշու-
 աե պու իկու զարա զարըրըջ . . .

Գարրիէլ պիտ զազրեմ սիւշնախարան սն-
 ռա, քննաու քննաուցի պիտ զարալը սեյնուսիյ-
 ենթալա իւղըն, մէ զամի պիտ սեյլէյլ ին
 եսմիտիպ ինթիպայն տեր, “ Սասամ քի, շու
 արտաս, զամանննէ պիտ Տուգուգու աղմ
 Տըֆլ ու վիղպի օրտնամամտա տր, պէնտ
 շիմաի, մմտիտ, պաշաք պիտ շէյ սիւշնմէք
 սն իմ, շէյլէ քի, աւճա քեամիլէն զարաբ
 վիլմեզանէ կիլիլ, սն սեֆա զարաբ, Ս. ապ-
 ուէ ա՛լիլիսիլէ սիւա խոիւրն քի, եալընը
 պէնիմ Տիսանն օրտնամ իտերք, սայլերին
 Տիստէրինն, թա սիկեր միւրասօրըր զաՏիւր
 զըրըջ, քեմաիլերն իմանթարըրնճայա գատար,
 պիտ էմիլիէլիլ զամ ետանն թէպիմ օրտնալը-
 նա բաղն օրտըր մը, իտաս օյմազար մը :

— Պու թէքըֆիլիլէ զարըրըջ ասիւն, զամեն
 մէրիլը օրտուգում ճեփալը վերեւնկիմ տիր, —
 տեր բեր ա՛լիլիսիլ, — Պու մաստ պէնճէ պիտ
 շէյ օյմալուպ, իլլա խայր ու սեփալապ պիլիլը
 ճեմիլիլ իմիլ պու լուտաու զաճնամ, թագափնիլէ
 Ս. ապուէ Գարրիէլ, սղան էյլը պիտ քիւշէր
 թերլիլիլիլիլ ըտա իմմէյէ մնչուր օրտուգու-
 մու պէյան ին պերապէր, Տեր Նէյիլ աճա ու
 տաղաբըրըջ ասիւն սիլէ տեր խալըր իմաի-
 ըրիմ : ”

— Տիմք տիր քի, մմտիտ, պեյլէ պիտ սուճ
 թարիլիլ ասիւն ըտա իմմէք քանիլիլ, — տեր
 Գարրիէլ պիտ ասապի էմուճար ին : ”

— Եւ շարէ, խայր ու սեփալ զարթեմ պէնի,
 օլ եօյա ճեփալ վերնէյէ մնչուր իմմէք քան տիր :

— Ե խոտ սիլ, քեամիլն, թէքըֆիլիլ ըտա
 իմմէք քանիլիլ, էյլէ մի . . .

— Սէպալը մէզուր ին, ճէնալը շագըն
 իլլ ու շէրէֆին քիւշա խոպիլէնէկիմ խայ-
 ընթիւնանէր իւղերնտ սիւշնախարան, պիտ աշ-
 ճեփալանն ասիւն վաղ կեւճէք զատար քեմաիմ-

տէ, խմէք մէ ճեարթեմ Տիս իտմէմէք քանիլիլ :
 — Իմաի էյլէ օրտուգատ, մմտիտ, — տեր
 Գարրիէլ կէնթալ պիտ սեյլէյլ ին ին, — մա-
 սամ քի սիլ պիլիլ զարա զօյմազատարըլ, պէն-
 աե քննաի Տէրպէլի կէր իմմէմէյէ մնչուր
 պուրնամուգալուն սիլէ պէյան խոիւրն, շիւնի
 պէն տէրիլ պաշալարըր Տիսալիլիլնի, իլլա,
 աննաղ քեմաի Տիսալիլ իտա իմմէք Նէրթիլի-
 լէ վառ մէ ետին իմմիլիմ տիր . . .

— Սմտիտ, ապուէ, ին սիւշնախարան,
 էյլէ սեյլէյլ ին, — տեր բեր ա՛լիլիսիլ, — պի-
 լիսիլիլ քի պէնիմ ետաիման ըտաի . . . մէ իմ
 զարանըլ պիտ ետին վար տր . . .

— Լայլէ օրտուգու պիլիլիմ, մմտիտ, պիլի-
 ֆալը իմմիլիմ թագափն, էՏիլ ըրը կիւրու-
 Տիւնն Նէրթեմ ու Տարաթեմ միւնթաճալը
 սայլալ իւղըն, իմմիլիմ Տէրպէլի կէր իտ-
 թեմէմէք զընընտա, ետին իմմիլիմ տիր : Լէր
 Նէ Տալ իսկ, մմտիտ, պու ճիւղէ ին ասիւն
 . . . — տեր Գարրիէլ, պիտ քեմաիլն աղմ ին,
 — պու պիլիֆիլիլիլիլ կիւրնաէ Տուտալէ
 կէլէճէք օյմա Տեր Նէյիլ Նէմիլիլէ Տարաբ պու-
 լունմապալըլ սիլ Տեր ետրան, վազուի Տալն
 պէյան խոպիլիլիլիլիլ, վազա Տեր քեա պան
 թագաբ օրտուգու, մէ իցճար Նէրթեմ խոնճէք
 տիր . . . լաքին պէնտ շէրիաֆիլըր ափալը շագ-
 ու թագափն խոիւրն . . . ” Ա է Գարրիէլ պու-
 լըր սեյլէյլիլիլիլ պերապէր, եամալարըրնա
 ալաղ ազմատա օյմա կեպ եաշարըր սիլեր :
 “ Օ՛ք, բաճաթը զալը խոլը օլ, եա պէ-
 Տաաբը կէլեամար, — տէրիլ պաղըրը Տարաբը,
 ետիտան քեպի իտիտ խոիւրն, — քեամիլիլիլ
 էՏիլ ըրը կիւրուՏիւնն, սեմիլ զարթեմիլիլ շէք-
 ճէքըրի պի ինթիպաճ տր :

— Լայ Տայ, էյլէ՛ տիր պիտաթեմ, — տեր
 Վիլիլիլ . . .

— Ես քեամիլիլ էֆիմաի, — տեր օլ վաղըր
 Թոան, ֆենա ստիլէ եալաշա սեյլիլիլիլիլ,
 — եա քեամիլիլ էֆիմաի, տիր Ս. ապուէ Գար-
 ըիլիլէ, իմմեաիլիլ գատար ետիլիլիլիլ պաղմալա զը-
 զըպալիլէնէկի սիլիլիլիլիլիլիլիլ, լաքին անընա
 պերապէր, — տէրիլ էյլը պիտ մուգատա . . .
 իլլա եալընը . . . էլիլիլ եալընը իտանն զու-
 Տուրա կէլեմը օյմա պիտ վառ ու թագաբիլիլ տա-
 իի, կէրի վալալըլըն, զամանիլիլ պէլեալիլիլ
 մուղալըր օրտուգում ասիւն պէյան իմմիլիլիլիլիլ
 — Սեյլէյլիլիլ, մմտիտ, — տեր Գարրիէլ . . .

— Իմաի, խապեր վերիլիլ Ս. ապուէ Գար-
 ըիլիլէ քի, — տեր թէքարըրն Թոան, — մէքու-
 ման միւճիլիլիլ ըրեր ա՛լիլիլիլիլիլ իճաա իմ-
 միլ օրտուգու կիլիլ, խոա պէ խոա վազուա կէլ-
 միւշ օյմա պիտ Տէրպէլի, կէրի ալաղ իմմէմէք,
 սնճալը իւշ սեյլիլ ին օյալիլիլ, էյլէ տէրիլ մի :

— Լիլիլիլ, մմտիտ, անճալ իւշ սեյլիլ ին,
 — տեր քեամիլիլ . . .

— Պերնիմաի, անըրտան պիտ կիլաա զուճար
 կէլեալիլիլ, տեր Թոան, մէ պէն Տիւնալ խո-
 խոպիլիլիլ . . .

րէք սեպտեմբրիս II . ապոյէէ թի , այս եպոյէ
 պիւր սեպտեմբր մայիք տէ յիւ տիւր : Կրկնճիտի , օ-
 լունան Տիպէ յի դասուլ իտն առեմ թարա-
 ֆննտան , խիյանեմ ու նանքեպոյիք մուգուս
 կէմեօյլէ . . . Հայպու թի , II . ապոյէ Կար-
 րիկն , պու պապտե պիւրեմ թարաֆնըրտան ,
 քե՛տի Տագգըրնտա զուՏուրա կէլէճէք օլան
 շնքրանիյեթի աքիմէ վէ կոպտիյեէ զմարնտա ,
 քե՛տի կնիկեթի իւրէ օլապոյէճէկն , կնիկ
 էպէպտէն տիւր : ԿնՏայէէ , վէ իւլեճնճիտի ,
 պիւր Տիպէ յի իՏա իտնիկ միւրապարնըն իճ-
 րասընտ , առե՛կի ստառալամ միւշաՏետէ օլուն
 մարլա ճայիլ օլուր : Իմտի , II . ապոյէ Կար-
 րիկէ , շիտի պու սաթիտա , Տէր նէ դասար , ա-
 լէյՏիտիտէ տուր զանն զաՏիլ օլնագտա իտե-
 տէ , պիւր թէրլիք իտերիլ թի , Տէր տէյլ իտէ ,
 պիւր թեճիտէ իմմք յի յիթիյէ , պիւր ճիւլի
 պիւր վազըմ միւՏէթ յիմէ յի Տիմէթ իմանտէ
 պազարն թի , քե՛տի սրգուսու իւրէ , քե՛տի
 Տիպէթի , Հագգ թեճալա ալիկուշտա Տագ-
 րեթէրիյեթի իլլ ու շէրէթի ուղընտ իտի-
 մալ օլունճանճ քո տար , կօստա տէյլ՝ մի տիւր :

— Ե՛տիտ , քե՛տի պիւր կէ՛նտի . . . տար թէր-
 րարն ըրք ա՛յկրիկնի , — II . ապոյէ Կարրիկ-
 քն քե՛տի Տիպէթի կէրի ալմայա Տագգ ու
 սեյաՏիյեթի վար մը տըր , կօ՛ղ մուտար , սիւ
 կապեր վերմէրիյեթի քե՛տիյեթի :

Ի՛ւտեթի պէյամէ պաշտամոց իւրէ կրէն ,
 աղապընտ կրի նէթեր պաշառ առե՛կէք պու-
 ռանտուրա Տարտ , վէ պիւր պիւրիտն աղաճըր
 երրադա պուրնտալար թարտիտէ Պեթ-
 զապէ զըրմըր տիմանտեճեճ իւլէր կերէր :

ՅՈՒՆԻՏՈՒ ՓՍՍ
 ԱԳՈՒ ՃԻՄՈՒ

Ը ու կնի կէլէն իրի նէթեր կապանճըրտան
 պիւրիտի Կարենիա իտի : Ի՛ւտեթի օլ արատէ
 քէլաթըր զաթ իտէր :

Սամաէ Կարենիա կիպի մէյմէմեթի պիւր
 սիմայէ մայիք օլան առե՛կի կէյաթի . բտէ , կա-
 նըն կաղաճըր , վէ մէրունա տըր . . . II օնիտ
 սիլ թի՛մ սիտիլ :

Կարենիա քե՛տի պիւր պաղըր իլէ Բօտե՛նի
 կնիկնէ պաղար , մէրունա տերունէն ախարը
 իցիկրապ օլուր իտե՛տ , այս պէլի իմմք քե-
 ղն , անիտէ միւթաթընտան օլան Ֆիլիմուրուղ-
 լուր էլէ տըր . . . վէ Կարենիա Սամաէլէ ճէ-
 մապ օլաղար տըր : II օլունտա թաշմագտէ օլ-
 տուրա պիւր միտալն իւլէրիտէ պուրունա կա-
 ղը իցիկրաթընա , պիւր կնի պուրտաա Տագը
 պուրնմապ նէյեթիյէ , բրեն Ղայնա Հնեա-
 տան կէլիլ քմալն , ճիւլէ վազըմտան պէրու
 Փարիտէ պուրնմագտէ տիւր . . .

— () տախի , էպոյէ՛ մի , — տէյի պաղըրըր Կար-
 րիկէ , շնիկն մայիմ կա , մէրունա , Իսկնտարի-
 յետն կէմ իլէ կէլէթէր I , սոր լինանըն չըրմըր օ-
 լան Կարենիա իլէ : տնիկալ արդատալըր իմ տիւր
 իտի . . . մէրունա առե՛կի միւրասըրտանն յի տըր
 . . . Իլլ վազը . . . մէրունա կնայի սէյնա-
 Տաթմըրտա , վաթեկսիտի Կրանտըր ճըրտի-
 տն օլաղուն սեպտի իտի . . . Իպոյէ , պե-
 պէլէ , քե՛տի սեյնաՏիմընտան մագտա նէ ի-
 տուկն , պէ՛տն տէր իլլէ մէքթի , քե՛տիճէ
 պիւր վաճիլէ առա իլլէմըր իտի . . . Օ՛Տ , մէր-
 զում Հնիտիլ , սարղապտէ վէ սաՏիլ ճեճաթեթ
 պիւր տէլալըր իտի , նէրնէ տիւր :

Կարենիա թէրարէն Բօտե՛նի կնիկնէ պաղ-
 արտան սնըր , աղըր աղըր թէլաթիւր իտե-
 ըք տըր : II օլն բրեն տնա սիւճաթ թէրլ
 իմտիմ . . . մէրունա պանա քէլէթի տերուն ի-
 տերէք , Տէր նէ դասար պու կնի պուրտաա
 Տագըր պուրնտուրա թարտիտէ , պիւրի . . . մե-
 ֆաթաթարա մայիք օլաճաղ տերըր իտե՛տ ,
 տաՏա զիյաթէ էլլմ վաշա Տալէր պուրն-
 տուրունտան , անըրն ուղընտ Ֆիտա իտեճէկի
 իՏիկալնի սեպտի իտի . . . պէն սաթի պու
 կնէ մէրունան պուրնտուրա լօղանթատա ի-
 տիմ . . . II սապաճ , քե՛տալի կէրմըր նի-
 յեթիյէ օտաթընա կիմալ իտե՛տ , տիւրըր
 չըրմըր օլաղուր խապերի տարմ . . . Հայ պու
 թի , մէրունա Տագգընտա վերճէկիմ վաղը մա-
 լունմըրն , Ֆայիտէն մուճիլ օլմար իՏիմիկն
 զոպիլ օլաղունտան , տաթիտաթ իցիկրա-
 օլնմա , գօլալ պուրտա կէլմքիլէ , քե՛տիմ-
 ճէ պիւր պօրճ առա իլլէտիմ :

Կարենիան պիւր կնի կէլիլ տիւրիյի-
 տուրա Տագգընտա Տիւ պիւր լաղըրըր իմմէ-
 սիտն , վէ Բօտե՛նի Ղայնա ալէյՏիտէ տըր-
 քե՛տ օլան Ֆիլմէքաթըրըր խուստանտա սիւ-
 քիւթ իմմեթիտն , վէ խուստն , վէ Ղայնանըն օլ
 սաթիտա օրտաա պուրնմաթըն պիւր նիլէթի
 միտաւսէլէ մէպի օլմաթըր իմմար իմմալի-
 տն մագտախ , աղապտա աղապ , Բօտե՛նէ պիւր
 իրտեթ իմմըր օլմագտան իպարեթ իտի , շն-
 թի զամագըրը սայէտիտէ , պիւր միւր քե՛տաթիտ
 կայիլ օլմագ կնիկերիտէ իտի :

Կարենիան սեպտեմբրիյեթի կայն օլաղ-
 արըր պէյանըն չըրմըր Տաթեթ տէյի տիւր :
 II Կրունա քիւթմիտըր , ութալըր , վէ Տիլէպաղ-
 լըր սայէտիտէ , օլ սապաճ պուրնտուրա օլ-
 լապտան պիւր թարթի գուրմուրա օլուն սո-
 տա , տաղուր Ղայնա պրաթմըր օլաղուր լօ-
 զանթայա գօլմալ , վէ օրտաա լէճէլէրիտն
 շայնըր իՏիկրա՛մ օլաղարըր անլաթընտա օ-
 լան , վէ սիւնիլթի քե՛տիլէ իրմի պուրնան պիւր
 առե՛մ իլէ ղէվճէտիտն , բրենիտ իրըրմարնտան
 պուրնտուրալըր պէյանիլէ , մէրունա կե՛ր-
 մէք իտեթիթիլէրն , վէ կնիկթար պուրնտու-
 ղա պալկըրըր Տայիտն թէճիլէրիտն գօր-
 տուրըրնտան , լաղըրըր պաղըր գաղըրըր

նր յեթիցն, արագորարն ալարագ քննախա-
նէկերնն կեօթի խոսքերէնն ինքնմիջ տիր :

“Եղաք զ քի, —տէր թեանքդ, —մերգում
միրասոր տանի կէրպ պուրասա պուլունմաթ :
վէ էջէն պիր թիւսէնմէջ տէվէն Տուգուգուն-
ասն սիւշմիւշ ջուտ :

—Մ. յ. . . տիւն քարի քի, պիր պիւշիւք մի-
րան վար խոթ, էջէն մի, ” տէր Գարեհնկա
խոթ անը Բառնինն երգինն պագարագ : Բօտէն
սոթ եմին պատրէթիտէն նաշի, անիտտէ եր-
գիննի եօթն թարափա չկիկիր :

Եջէն կէլէն եապանմարտան տիկերի տանի,
մարեշալ Սիմնուն բետերի ջուպ, մերգում ու-
ղան պլուս, կիւծ ու գուգիլէն երերինն, վէ վի-
ճուտի տիւն, ապաքը պէյալ վէ դրասա վէ ա-
ղաքը րոնի երերնտէ ջան լէ Տէսիտտէ ասարը
Տարաթէն ու մեթանէն վէ չեղաթէթի միւշա-
Տեալ պունմագտէ ջան պիր ինքնիւր խոթ, Մ. կ-
րիգօլ շիտտէն իւրէն մերգումա գարջ կիտ :

“Սիգեմի պուրաստարը, մննսինս Սիմնն,
—տէրի պաղըրը մերգում :

—Եվ վէն, կիւնաթը, —տէր մարեշալըն բե-
տերի, մուճապղէն իւրէն Մ. կրիգօլուն էլին սը-
գարագ, — առճա տէրաճառնտէ Տէնուգ ավ-
տէն ինքնբաւիյմ : Ս. . . ասարի քննուոյէ պիր
միրաս խապէն խեճէք տիր գըլաթնտա ջումա-
ր ճիճէթէն, պու կիւն պուրասա Տարը պու-
լունմագտը, լաքին, պիրաղ վագըմտան պերու
Փարսուտէ պուլունմարդնանս, պանա Տալալէ
ինքնմի տիր քի . . .

—Ս. . . ասարի տանի . . . միրասորարտան
պիրիտի տիր, էջէն մի . . . —տէրի պաղըրը
Մ. կրիգօլ, մերգում ինքնիւրըն քէլանն գաթ
խեթեր :

—Եւ քին, օ տէրի ամնա կիւնաթը, նէ՞
տիր պու ավթիւսթիւք, վէ սօլիւնուգ սէնտէ
. . . Ե՞ն՞ վար տիր, —տէր մարեշալ Սիմնուն
բետերի, ինչճայիւր իւրգե եմրափնա պագա-
րագ, —նէ՞ վար տիր, սեղնիինիլ պագայրմ :

—Ե՞ն՞ մի վար տիր, նէ՞ ջումաք թօլունլարը-
նըլ ջան զեմիւր գըլ չաճուգարն Տագալըր-
նը կըլերնտէ գարմաք իմէնմեթտարիւրէր, —
տէրի պաղըրը Տօհպեր, մէյնտիլիէնն իւրէն
ինքնիւրըն եարնա եալլաշարագ, —պէն իս
մերգումէլերի, թայ Սիգեթիարն պուճապարն-
ան, միկըն կէլ պիր խապէննէ տիւշար ջ-
սունաթ իւնն մի կէնթիւրիւք տիր :

—Սի՞ն մի կէնթիւրիւր . . . —տէր ինքնիւր
Տալուգերն եշքեալունա նագարէն, իմանլայա
Տալունմագա տըր կիպի պիր Տէյեթէն ինչ, —իմ-
տի, տիւնք տիր քի սիգ . . .

—Եվ վէն, Տօհպերիմ . . .

—Սի՞ն . . . սիգ . . . Եւ քին, մերգումըն են ասարը
. . . —տէրի պաղըրը մարեշալըն բետերի. վէ
ինքնիւրն զալու իւրէն մերգումուն էլերիտի սը-
գար, —Եւ քին, նէ՞ խոթ ջլ սեղնիւրիինիլ լա-
գըրը, Սիմնուն գըլը՞ մի վար տիր . . .

—Եվ վէն, տէրի գըլը, կիւ գըլարը . . .
մերգում, Տարն պու իրգալունն պիւսպեր
պուլունմագտէ տիր, —տէր Տօհպեր, —չինքնի
պիւշարէր կէրպ ասումը տուլլար :

—Ե՞ն՞ ինտարիւրը մերգումէլեր, —տէրի սիւալ
խոթեր մերգում :

—Սանասթըրաս . . .
—Սանասթըրաս մի :

—Եվ վէն, շու ասեմ դաստարըղնուն նա-
չի, մերգումէլերի գարաթարագ, միրապա-
րնտան մուճուգը գըլմիւր տըր :

—Ին՞ մի տիր օ տան :

—Սարիլ օ՞լ կըլերնն տէպերըր . . .

—Ասը շու կիւնաթըն, ասուրի երպերի օւ-
լան, էջէն մի. —տէրի պաղըրը ինքնիւր չէ-
մի Տարաթէն ինչ, ասրէն զաճիւրիտէն տա-
լի նէ քիւսմ պու օրտուգա անալընմագտէ ջան
բեր օ՞լ կըլերննննն կիւննն պագարագ :

—Սալմ պու գաստարա տէլի, —տէր Մ. կ-
րիգօլ, —պէնիմ շայանը ինքնիւր վէ սեճարը
օւսթում . . . Տարն տանի, եաղք զ քի, մէ-
քիւր միրաճա տերընար ջան Տուգուգունան
մաճում գըլմիւր տըր :

—Ե՞ն՞ սեղն ջուտէն, —տէրի պաղըրը մարե-
շալ Սիմնուն բետերի, —լաքին Ս. . . ասարի,
շու քէյիթիլիէնն պիր սեղնիլէնն աղինն վէ վէ
միւճիւննէ տայիր օրտուգունանս պիր խապի
պուլունմագտէ խոթ . . . Սերգում ասթիւրըն-
տան պիրիտիւրէն, քէլաննն զաճարա կէլէն
ինքնիւր իւրէրիւր, կիտպ պուլմագ նիլ-
թիլէ, տէնթմաճիլ կիւնմիջ խոթ :

Պիր պիրի արգաստանն զաճիւր չըգմագա
ջան շու երար իւրէրիւրէն, Սաճուլի քէնտի
իւրգընտէ առճա դիտան պիր ետեր մէյուսիլ-
իէն Տիւս ինքն մէյու պաշար խոթէն, վասիլիւթ
սաճիլիւրն միրաթընն նիլգան մուլաթիլը պու-
լունմագուն կեօրտիկիւնտէն, աճը տերուն չէր-
մէքանն պաշալ պիր չէյն գասթըր օյաւալ :

Ապուրա քի բեր օ՞լ կըլերնն, ասրէնն զա-
ճիւրիտէն իւրաղ ինքնբաւ ջուտուգա սիւքիւ-
նէննի գայրէ բաղմն, ասաղալի աղինն տէ-
րուննն մուճիլ օմագտա օյան շու մէյարիւրէն
ինքնամ պուլմաթնա պիւս ինչճամիւր պէրէ-
մէրտ օրտուգունանս պէղալէնն կէլմաթը վէ ինքն-
քինն պիր սեղնիլէն ինչ, քէնթիլէն տէր,
“Սմոսիւ, Տէր Տարն պու ինչ պիր նէնթնն
վէրիւրէն տիր. էկեր պու պիւճանլարն թաճ-
թընտան պիր մէյուսիլիւթ ասար խոթ, մէյ-
տանն տէրըրը օյան վուգուլմաթ ասլէսիտէն,
զալէպէյի գուգիլէն ինչ ճէվարըր վիթմէյ պէն
Տաղըրը . . . Եւ քինն տէրիւրն չէյն պեր թա-
լուգ խոթեր, միրասորար խալիսէ ասվայա
գաղըրնագտա օյան պէլէն պիր ասլեր բալաթը
ինչ, էվնաթընն սեղննն պագըլարագ, միրա-
սորարըն, պու կիւն պուրասա Տաղըր պուլուն-
մագտը, պիր թագըմ թէտապիր զայր մագպու-
լէնչ, նէ՞ սեղնպէ մէյնն Տարն օյունմագա-

խմիմասէն, իւզերինստ Տիսա իմ մեքտ օրտոգրու
ասար շէտիտէն շատամանի վէ գաբիբրինն գապ
թնա գատր օլամարդը թագաիրտ : Տէման
ամարդճայր գուճաղարար գատրը վերմիւ
խի :

Ս է նիճայթիմ, օլ անտէ, կերեր բեր ալ կե
րինն, վէ կերեր Բասն, քնտկերին, քնմա
լը կնիթիթի իւզը, սերվէթի մեղգորէք յա
լը տիրեր զԵլաս իմ մեքտ օլտգալար թագ
աիրտէ, պիր սասմ վարուլմար ինիթիմիւն օլտ
տայրէնն գարուտ : պիրտն պիրտ աղլը :

(Պա գատր սուտուն էշէթիտտ պիր գատրն
արը կեօրիւլար . . .)

Գարբիլ մերգում յի կեօրաիւրտէ, երլարըմ
ասն վարուլմուշ տուր կիպի պիր շամսմա տոր
պրարաղատան սանրա, պուլմ կիպի տուրա գա
լը :

Սամուլ իլէ Պէմգապ, էլէրին պիր պի
րինէ գալուշտուրարա . . . աղ իւզերինն կեօրերը
Մերգուման Կնճուտիլը, թագիրտն միւսմաղ
նի պիր խախ քեպալիլէ, իւզերերինտէ, պիր
եւնի բուճ վէ դղրէթ Տիսա իմ մեքտ օլալարար :

Ը ու մնզարէնի մեղգորէտէ սայիր Տաղը
պուլուանլարն քեպաֆիլտի, տիւարը թէճայ
եիւրի պիմ օլտարա, տուր գալըլար . . .

Բասն . . . Տամթմ Բասն տաթի . . . իրի
տարմ կիր շէրիթեր, վէ էլէրն տիթիթիթեր
սանարդճայր թէքրաթն թրարեղանն իւզերինն
վաղ խորէ :

Ը ու Տաստէ Տեր նէ գատար միւճիլէ նէ
վնտն պիր շէյ օլմայուպ, իլա բէք թագիր պիր
շէյ խալիտտէ, աղլան գարունուն էշէթիտտէ,
նակ Տան էլլէ պիր գատրն կեօրիւլմաթի իւզերինն,
թագիրտն իլէ օրթարղա տերին վէ աղամթլու
պիր տուրուդ տար շէքեր :

Մեր քեպն նէֆտի տարայմայա, վէ սիւնէսի
գարարնտան զնյատէ վարուլայ պաշար : Ան
ճայթիմ Տեր քեա, մերգում յի կեօրաիւրտէ, պիր
նէվ թարթիտն միւսմարդի պիր Տէլպիթի թէ
ճայնիւրտտէ տիւար օլուր . . . շէւքի մը
գուլմինն, երա էլլի սնէտէն պերտ, մեղքիւր
տիւտանտէտէ րեպի պուլուան գարարն տար
քնտուտի խոտի կեօրիւլմաթ խախ Մերգում
մննն կիրէ պաշնտարի թէգնիտամը, վէ կե
րեր աղամըգ երբէրէ սիւրիւտնքտէ օլտն զր
մայը էլպիտտի, պիտնիճի մեղքիւր րեպիմն
քինն միւշպիճ օրտոգրտան պաշար, իճճէտն
տաթի, թըպը անըքի կիպի, պիր նէվի
մաճուտիլթիթի շէտտէ վէ թէպիթիլթիթիմիւս
միւշճէտէ օլունտտէ խախ :

Մերգում գատրն, քնտի Տուլուրի սեպէ
պիտտէ, Տեր քեա իւզերինտէ զուճարա կէլն
թէեօրտտէ, կիւյա պի խաղեր աղ կիպի պիր
թագն ու Տարբէր իւզը, աղը աղը երիւր
թերեր իլըրու տուրու կերի . վէ իւզերի գաղը
վէ գալայ իլէմէլն օլտն տալայտարան պիրիթն
եաղալարտան սանրա, իւզիլ խաղարը գա

պարայտարան պիրիթնի երթերէք, պիր կիպի եա
լը թագիր խոր . մեղքիւր տալայն իւսմ շէք
մաթ աղլը, վէ մերգում տերունիտէն, իւսմիւ
միւճիլըն, վէ թրէլէտն միւրթիմաղ պիր նէվի
ճիգտան շղարըր . վէ պատն Տու . թրարեղանն
եանրա եաղալարա, մեղքիւր ճիգտարն քեա
թիպն եօնիտէ վաղ խոր, վէ օլ տաղպայա
գատար, պուլմ կիպի տուրա գալըր օլտն քեա
թիպ տաթի, մաքնալարի պիր Տալ իւզը,
մեղքիւր ճիգտարը աղը :

Ս է մերգում, քնտուլի կեօրմաթի իւզերի
նէ, սիճիլընմիւն կիպի պիր Տալ եալար օլ
մուշ օլտն Գարբիլին երիցնտէ, մէլալ ու Տա
լալթի իւզը պիր շօղ պաղարտան սանրա, շղա
րըր օլտուրու աղը գարայա տուրու կիթմէյէ
պաշար : Մերգում, Տանտ աղ կեօրինտէ
պուլուան Սամուլ իլէ Պէմգապիւնն եանրա
կեօրտէք, աղամը տուրա, օլ տիրեր պա
շնը, ճիւզիլէ մերգուման ինիթիլարա տուրու
էլեր, վէ պիր Տիմիթի միճիլպտէ իւզը երա
լերինն անֆըր նիկաճ էլլէտարտն, վէ պատն
Տու, էլլերինն մերգուման էօրաիւրտտէ
սանրա, երն կեօրիլի կիպի, աղը աղը երիւր
թերեր, գայպ օլուպ կիպի . . . Քեգաթ, կիթ
միտն էլվէլ, սանտէֆա օլտարա, Գարբիլին
րուլիտէ տաթի մտան նաղար խոր :

Մերգում կիթմիթտէ սանրա, ճիւլընն
էնտ տաղպատան պերու, պայիթի սիւրիլթի
օլմուշ օլտն գալվէթի ճաղիպէ տաթի մաճիւ օ
լուր :

Էլվիլէա Գարբիլէ գաթը սիւրիլթ խորէք,
վէ պօղոպ պիր սեո իլէ սթըլմէլէ պաշարա
րաղ տըր, . . . Տիմիթի . . . էլվիլէմ, երն
մերգում պիրգաթ թէնտուտի . . . պուրատտ ա
տի . . . Տամթմ պուլ խաթտէ տաթի . . .

— Բիմ խի . . . մերգում գատր . . . եա
պիրտաթիւր . . . աեր Էրիթօլ, Գարբիլին Տէ
ման քնտուլի շաշըրըր կիպի օլտն Տալմ վէ
սօխալուրաղ իւզերինն, տիւարը իլմիրտտէ
տարան օլտարա, շիւքի Էրիթօլ օլ տաղպա
յա գատար, մերգում գատրն իլէ, մեղքիւր րե
պիմ պէլիտտէ տերքար օլտն միւշպալէճի
զարիպիւնն Քէճիլմէ վարուլ օլտարղանտ
Տիւ պիր շէյտն խաղեղար օլտարղա Տալտէ,
անճաղ ումաթի պիր թէճայիւր ետեր թաճ
թնտա պուլունտապ խախ :

Տախտեր իլէ Գարբիլա տաթի պիր Տալտէ
պուլունտապ խախեր :

— Բիմ խի, պու գատր . . . — տէր թէք
րարն Էրիթօլ սիւալ ինտիլի թագալտտէ,
Գարբիլին էլլին տաթի թագալուրտան, մեր
գուման էլլինն թէրէմիլ, վէ պուլ կիպի սա
մուշ օլտուրու Քարգ խոր :

— Պաճ, պաճ . . . — տեր Գարբիլէ, — շու
թագիրըր պուրայա գուլուլը, Տէման երա
լէլի սնէտէն զնյատէ գլուշալուր . . . Ս է
մերգում օլ անտէ կօնէրինտէ օլտարուշ օլ

տալու ընտելէրի, իշարէմ ինչ Լիբիոզոս կէտ-
վէրի :

Պարբէկն շու Տարեթի խղերինէ, Լի-
բիոզ, Տափօլեր ինչ Գարեհկա կեօղերինն օ-
ճաղն ինչ թարափնտա գաղ օրանմա օրան ի-
քն ընտելէրէ աօղու զարբըրըր : . . .

Իւշիւ տախի, թէ Տայիկըրերինաէն նաշն,
պղորշմայ պաղորար :

« Թա՛ք ընտիտի . . . է՛վէթ մյնի գա-
տըն սըն . . . տէրի պաղորբըր Լիբիոզ ընտուշի
շաշրարաց . . . ինչ մերգումնին թասփրի իսէ .
Եկազ էլին սեննանն պերու պուրատա պուրու-
մագա տար, աճախի . . . »

— Լա՛, նէ՛ Տիբնթիւ շէյ տեր պու կերօխ-
կիմ . . . մարեշալ Սիննուն սոսմա՛մ ինչ ճա-
տուտ . . . տէրի պաղորբըր Տափօլեր, էրբէր
բէսմին պագարագ, — Ի՛վէթ, պիղն կէրիզ,
կէնէն սենն Սիպերնատա պուրան առեմին թաս-
փրի տիր պու . . . Օ՛Ֆ, պէն մերգումու, սի-
մարտա տերքեար օյան տաարք Տիւնն ու Տա-
լալթիթան թանրմագալար, ինչ Տալթիթ, պիր
պիրիլէ պիրիւշիշ օյան սիլաճ սէլաճ գաշարը
տախի, զանըր գալթիթ թաստիգ ինչմէքտ տեր-
լէր :

— Իսյր, խալր . . . կեօղերիմ պէննի պալաթ-
մագա տէրի տիրիլ . . . պու անըր սիլաճ շիդ-
կիլի առեմ, օյ պիրիլ Վան իմաղըր բէնարն-
տա պաղուպ ինչ կեօնտիկիւնիւզ առեմ տիր, —
տէր Գարեհկա եալաջ սէս ինչ, ինչ գորգումու-
տան նաշի տիթիլերք, — Իսյր քի Պօ՛Տիւ-
նինն կիպարարնտան պիրիսինն, պիր սուր-
թի գալթիլաէ սեյլեթիկինն նագարն, պու ա-
տեմի, Զանտի իրանիլերինտէ, կէնէն սենն
. . . Պօ՛մպըրն գաղարարնտան պիրիտ եաղը-
նընտա, ինչ Թալթիթան սանըր բաթի կէթիլիլը-
իտի . . . Ի՛վէթ, մերգումու սեյլեթիկինն կեօ-
րէ, պու միլուն առեմ, Տէր կիմտիկի կէրտէ,
բէնտի արգարնտա . . . կէնէ թափումու սաշ-
մագա խոի . . . իտի, մերգումու թասփրի,
նէ՛ աճախի շէյ տիր քի, էրիզ էլին սեննանն
պերու, պուրատա պուրանմագա տար : »

Տափօլեր ինչ Լիբիոզ կիրի, Գարեհկա տա-
խի, կեօղերինն, մէշքիւր զարայիլ նէվիտեն օ-
լան ընտելանն կերի շէվիթիլ :

« Ինչ գառար Տիբնթիլ նէվիտեն պէննէլշ —
տէրի տիլիւնն յէ պաշար ըր Ե՛վիլիլի . . .
պատե՛ճու, գանն իտերին քի, խաթըրնըր պիր
թէֆֆըր քիլի նաշէճանի խաթիլա էլիլտիկին-
տեն, Գարբիլէ խիթապէն տէր : — Լա՛ Տայիզ,
Տաղալաթնն, Լա՛ մերգումու սիղն էօրիւնտէն գուր-
թարան, պու գառար իրըլար : »

— Ի՛վէթ, թա ընտիտի . . . տէրի ճէվալ պէ-
րիլ Գարբիլէ տիթիլերք, — լաքին մերգումու-
նն օյ վաղթի պանտ սեյլեթիկինն նագարն,
Լա՛ մերգումու շիմալ թարափնտա աղորու կիտէ-
ճէքտի . . . տէրի իրալէ իտեր մերգում, բէն-
տա ընտուշի սեյլեթիլեր :

— Իսնի, նա՛ օղլ օլուպտա շիմտի պու խաննտէ
պուրանմագա տար, — տէր ըր Ե՛վիլիլի,
Սամալէ խիթալ խեղերք : — Սիզ սեյլէլիննիզ,
նա՛ պէքճի . . . Պու գառըն պուրայա պիղանն
կիվէլ . . . Եաթտա պիղնթ ինչ պերպպէլ սի կիր-
տիլաի . . . »

— Պուրայա էվէլլա Տէմ բէնտիմ ինչ կալթըր
կիրտիմ, ինչ Տէմնէ պու գառու էրիզ էլին սե-
ննանն պերու իլը տէֆա օլարար աքըրըր տար,
— տէր Սամալէ, վաղարը պիր սեյլէլիլ ինչ,
— Իսնի, էյլէ օլուպտա, պու գառընն շիմ-
պուրատա պուրանմարն սիղնէ սիզ նէ՛ մաննա
վիլաթ քտէ սեննիզ, — տէրի, իրալէ խեղեր ըր Ե՛վի-
լիլի :

— Պէնիմ ինչն, մաննա վիլաթ Տաճէթ տէ-
լիլ տիր — տէր Ե՛ճՏառ, — պէն կերտիմ . . .
ինչ ինտար . . . ինչ շիմտի իւթա խեղերմ քի —
տէրի իրալէ խեղ մերգում, թարթի միւթիլ-
սիզ պիր Տալ սէ Տէլիլ ինչ, Պէթաղանն էր-
կիւնն պագարագ :

— Ի պին, թէքրարէն սեյլեթիլ սիղէ, սիզ
պու գառընն պուրատա պուրանմարն մա-
ննաղըր իլլաճ ինչմէլի պորճուտունը, —
տէր ըր Ե՛վիլիլի, կիլի տարթաթ տալարը
պիճուլուր օլարագ, — մերգում քի՛մ խոի, ինչ
պուրատա նաթըր կիրիշ խոի :

— Սանտիտ, պէնտի պիրիկիմ աճաղ շու
գառար տար քի, էքտըր տէֆա բէտերիլիլի պա-
նա սեյլեթիկինն նագարն, պու խաննինն ալ-
թիթանտ, պու մա՛Տէլէլինն թա՛ ուղալ մա՛Տէլ-
լերինն գառար կիտըր եօլար վար իլիլ :

— Լա՛, շիմտի սեյլեթըր, — տէր ըր Ե՛վի-
լիլի, — լաքին եալթըր շունու պիլաթ խիթըր
խոի քի, աճաղ մերգում, նէ՛ նիլիլ ինչ մեպ-
նի պուրայա կիրիշ խոի : Լա՛լ պու քի, մեր-
գումնինն պու թասփրի պէննէմտիլն կիլիտիթ-
տէ, սն թէտաճիւզ լաղըմ տէրի տիր, էնտեր
թապիլաթն պիր ճիլիէտ օլարալ տար : »

Սէրգումէ Տիբնթիլ նէվիտեն օլան գառընը
զու Տարեթին պերու, Բոտեն տախի սայիլեր
միսիլու միլիթէտիր պուրանմագա խոի խտտէ,
մերգումնինն քեթիպէ իրաթիլի մի Տիւրիւ-
ճիլաղար կերօրիւշ օլուպտան, էյլէ պիր
Տափօլէլի զարիպէ խղերինն Ֆիրիննէ մէշալ
օլաճաղ էքտէ, ճիլիլիլիլիլ խաննէ Տէնաղ
գաղանըր օլուպտար խաղնէլի պարագ, պիր
տաղալա էվէլլ խաննիլ մերգուր թէք ինչմէք
արգուլի շէտիլիլն մէշալլ պուրանմագա խոի
լիւնն, Գարբիլէլի Տիւրիլթիլաթար օլան գա-
ռընն, քեթիպէ վերալիլի մի Տիւրիւ ճիլաղ-
ար, մերգումու մարնամարի սուրթտէ թուլ-
մագա օլուպտա կիրօրիւ թէ, տերունտալ պիր
կիլիլ պիճուլալալ Տիւր ինչմէքտ խոի : Իս-
նի, Բոտեն, Տէր քեթիլ տալար Տարեթի օլ-
մալ, ինչ օրթալալա պիր տերինն սուպուգ շէք-
միւշ օլարալ Տէննամարն, Տէման միտարն
սանարգաճարըր պարագ, զայիլ օլուպ կիլիլաթ-

պիր պիրինն մուծապար օլուուդուն կեօրմք քտե-
լիմ . . . Պուստանտա գաթինապար . . . պու-
սապահքի, հազար պուլունմայան միրասիօրար
Տագապարնտան վերսիկիմ ձեգվապ, սիդ տանի
միւթեգեթիմ իմմէ յէ պրճուտուուդ . . . էլէ-
վեթ, զէյլե մեգպուուն սանթե օլմար զմերն-
տա տալա իտեպիլիօրինիդ . հապուս քի, շմտի-
քի հալ, հեր պիր շէյ լեգվեթ օլունմապ, վե
հիէ պիր շէյ լեգվեթ կէլեմիլ տիր կիլի տալը-
ձապ տիր . . . շիւնքի, միրաս մեգպուուն տա-
հապրնա լեգեթիմ օլունուպ պիթմէտի իշնի, իւչ
պուշուդ այ տահա միտտեթիմ զամի օլունմուդ
տուր . . . ”

Քեանթիպին շու սոնրաքի մեգալաթը իւղերի-
նէ, Քօտեկին թըրնուդարը գանամայա պաշա-
մըլ խոխեր . . . վէ իւք տեփտ օլարա օլ սու-
կուն տաօաղարը զըզարթըլ խոխեր :

“ անա, ու սեխաթի օլունե կա՛ Քեպ, սեն
պէնթիմ ընձարարըլ իշնթիմն . . . վէ գապուլէ
շայան գուլգուուն . . . — տէյի պաղըրը Քար-
րիէ տիլ իւղերինն կէլերե, վէ տինտարման պիր
կէրիլիթիմ տիլ իւղե էլլերին պիր պիրինն գա-
վաշուտաւազաան սոնրա, սմայի մէլէք ասա-
սրըլ, ըլլի սեման տաղու գալարարապ, — հիւ
պիր վաղըմտա, ասեմի հաղգանիլեթիմ, սենն
հաղգանիլեթիմ ազամենն զալեպէ իտեմէլեձեք
տիր :

“ Ա՛ն օ՛նյէլ յօրունե կա՛ պեհատըր էլլեմարմ,
— տէյի պաղըրը հաղգուր, շիւնքի մերգու՛մ,
էվէլէքի սեվնեմնտեն քենտայի շաղըրըլ օլ-
մար ձի՛հեթիմ, մեղքիր զէյլեմ աճքեանընա
պիր իսի վաղըթ օլամըլ խոխ :

— Եր պիր շէյ կէրուչ զալար, կա՛ ըտե-
րիմ, — տէյի պաղըրը Վերիօլ, — միրասիօր-
ար, պու կիւտան իմիպալեն, իւչ պուշուգ
մաճ սոնրա, կէլիպ պուրտա հաղըր պուլունա-
ձաղաղար . . . Վ է մաօամ քի, արթըլ պու-
տտեմէլերին երպէրինտէ քի ըկրտէ աշաղը ալը-
նարապ . . . — Վերիօլ պուտա սեօյլետիկլէ
պերպպեր, Քօտեն իլէ ըկր ա՛յլերիննիլի կեօ-
լեթեր, — արթըլ անէրտն զօրգաձապ հիւ պիր
շէյ գալամըլ տըր, պատեղին հեր քեա իշնն
տիղգաթ խոխ, ֆիլմեթերալարաան քենտայի
սաղընա պիլեձեկինտան, կէրէք եզօիւղերին,
կէրէք մաօտաղէ տը Քարտօլիլին, կէրէք շա-
յանը իճթիրամ օլուն ուսթամ Ս՛ աթտինի, վէ
կէրէք շինայի տեղապըրն, քեանի հուգուգ-
լարընա սահիպ օլապիլեձեթերի պիշէքք տիր :

Օլ հենկիտանէ, Քարրիէլ, Վերիօլ, հա-
կօղեր, մարեշալ Սիմանուս քետերի, Սամուէլ,
վէ Պլեթոպէ իւղերինտէ հուտուլէ կէլեն կտերի
լեձեմնիտի պուրտին նազ՛ ու պէյանընտան
սարթը նաղար խտերիլ :

Իշալըրը Քարենկա, անըր սիյահ շիլկիլի ա-
տեմին ըլտի եօնիտան, միւքետտեր ու միւթե-
կանիֆ օլարապ տուրա գաղըր :

Հէլէ ըկր ա՛յլերիննիլ իլէ Քօտեն իւղերինտէ,
Սամուէլին սեթիլ, սանաղը կէրի ալմար իւղե-
րինն, զուհուրա կէլեն կտերի զալա ու զաղապն
տաթի վաթիթրտան, սարթը նաղար խտերիլ :

Քեանթիպէ էքիեթի թարաթրտան իղհա օ-
լունան միւթայա, կանի զէյլե մեղքիւրուն,
գալմանի իղթիկար Իւղե ալմար իւղերինն,
Սամուէլ քէնտի հիւքի լաճընտա պուրտան
վարտաթըլ քեպիլեմն, Քրանա պանգապրնա
վաղ օլունմայրն, կտիր պատրեթիմ մուփնեղ
պուլունմար էլլեմիլեթիլի ֆեհ՛մ ու տերը ի-
տեր :

Օլ անտէ, արեձենապ գալըլերին քեանթիօթի,
սարար իղպալ ու սեաթիմ, վէ շաթի ու մեթը-
րեթ իլէ մալամալ օլմագտէ իրէն, ըկր ա՛յլերին-
նի իլէ Քօտեն տաթի, տիւշարը բէնէյի զալա
ու լեձեգալիւր պուլունտագարը հալտէ, խանե-
լի մեղպուրու լեթըլ խտերիլ :

Ի՛եր ա՛յլերիննիլ արաղաթընա պինտիթան սոն-
րա, քենտի առաջարընա, “ Սէն — Տիղէյէ սե-
րայնա . . . ” տեր :

Պատեհօւ, մերգու՛մ, մեղուպ իւշուուր օլուպ,
վէ խարապ պիր հալտէ պուլունտաղա լեձագիրտէ,
տերունի տիլտեն աճը սերպեր շէքերէք, վէ էլ-
լերիլէ երպէրին գաղապարապ, սեպիլին իւղե-
րինն տիւշալ վերիլ :

Քօտեն մերգուտուն կանընա օթուուր . . . վէ
հիտաթիմ ու հաղաթեթ իլէ, էյլէ պիր տիւշարը
զաթի վէ խարապիլեթիմ օլմագտէ մի, սէյր
ու լեձեմաշ իլլեմէքտէ պուլունտը :

“ Վ ա՛յ կիտի նամերա վալ . . . — տեր մեր-
գու՛մ, կալմաձաճար սեօյլէյերէք, — հէլէ շու-
նա՛ պաղըրըլ, գալըլ իսի՛ա իմմէքտէ տիր . . .
հալպուս քի . . . ”

Քրտան պիր շարեք կէտիթան, արապա Պա-
պիլեն սօղաղուն վալ օլուր, վէ Սէն — Տիղէյէ
սերայը հալունտունտան իշէրի կերեր :

ՕՆՊՐԻՆՆԻՍԻ ՓՆՍԼ

ԷՊԱՒԻԷԼԻՐ ՍՕՐԸԲԻԼԻՐ, ՍՕՐԸԲԻԼԻՐ
ԷՊԱՒԻԷԼԻՐ :

Ի՛եր ա՛յլերիննիլին արապար, պիթիմաճիլ,
Սէն — Տիղէյէ սերայնա ելեթիլեր :

Իտեպի ըաճտէ, Քօտեն այալ տիճանըր աշ-
մայրպ, անձապ, զալմօ ֆեթէյին զուլունա պի
նտաթրնա ուղապարապ, պիր սանիլե իշնտէ,
էն տրա, վէ էն գաթի իմիպերի մաճլու իղպէ
օլարապար մաթունա պուլունտաղա միպիլու, ըկր
ա՛յլերիննիլին տաթի, քիւլըլ իմիպի մաճլ օլ-
մուչ օլմար ձի՛հեթիմ, տիւշար օլուուր զալա
ու զաղապ, վէ քետերի ազիմ բէնէթիտան, աճ
ու ֆերտաթ իմմէքտեն պաշապ, լեանընտան

— Ի՛նչ է՛ման, նա՛քըլ օլմա շտա մերգում գա-
արն օրտաա պուրումնուլ աուր, զէ օրտաա պիր
ղէ՛լ մար խաւինն նէրեանէ պիրին տիր :

— Օ՛անն խեղրիմ քի, պու թէնայիլըրին
քեաաֆիւնին իճաա իտէն, եհիլ էլլն սենեան
պերու, վարխաալը մեզգուրէին Տըլիլ իճմէք-
ան, վէ կաննէն մեղպուրու պէքէմտե օլան
սիրիլէսի միտիլու, քէնտիսի տախի այնն խրթ-
մէթ իւրէ միտաալիմ պուրումն սիր Ա՛նհուտի
տիր, վէ պէտպէլըն միտաալըրարն պիրեր մա՛հէլ-
սե ալըգուսալմադտե օլմաաը, խեֆիլէն քէնտու-
յէ ինթիմ օլումնուլ օլմաաըր տըր . . . շինքի
քէնտի մատիլ յեթիմնաալմիտա . . . մերգում Կա-
րիխա տը Ի՛նքումն, քէնտի սիրիլէսինն, պիր ճէ-
միլէթիմն նաղըրը տիգգաթըլ թա՛հթընտա պու-
լումնաաղըն, պէկա իլլէլիլ խաի :

— Ա՛նէպա, մէքըր պէլլէ դարըլ տալպէ չը-
գըլարաագ, շիւրիւթիլմէք իճնիմապտէն տէլիլ
մի տիր :

— Պէտոյլէ պիր վազըլթաա . . . տալպայ՝ մը չը-
գըլմադ. մէկէրլն մէքըր մատիլէթիմաա գրմ-
նընտա տալպա գաղըլթադ, ա՛նաա պիր խմիտ
խին, պին տիւրլն կիրլլալիլիւ մա՛նիպ օլմադ
տիմէք տէլիլ մի տիր : Օտթիմն շունտն իշին
եսէֆ իճմիլիլիլ քի, պու օլմալարըն քեաաֆիւ-
նի տախի պէլն էլ ալէմ, շուր. պուլա՛ւաա տըր

։ Օ՛ քի, տէլլէ գըլլէ գալ Տալ . . . Տեմ նէ՞ զա-
գըլթաա պիլլըրմիտիլ, թամամ մննիլըն մադտե-
տե իրլիլէթէք տաղըրաատ . . . վէ Տեմ տե եհիլ
էլլի սենեան պերու, շուհուրա կէլէն շունտն
եկրի ինթիմաը, շունտն սայ ու իրա՛ւան, վէ
շունտա զա՛հմէթ ու մէլազաթա՛ւան ստերա :

— Ի՛րի եհիլ ճն իրի միտն . . . — տեր բրն-
սաա, — մեպաղը մէգպուր տայլէտէն, տէլիլ
եաղըրըլ մեմալըրի սայիլէտե, Տաթթաա նէֆտի
Պրանտաա, վէ Պրանտաա կեօպէլիտե
տախի, ճեմիլէթիլիլ թէկաթիմն խեպիլէ-
ճէկի, շիւրՏեան միտաաղըն տիր . . . :

— Ա՛վէթ, — տէլիլ ճեկապ վէրիլը բեր ա՛լկ-
րինի, էլէմաը պիր սեօյլէթէ իլէ, — վէ Տեմ
տե մէքըրմիտիլ տայլէտէն, պուտանտ ստե-
րա տաղաճաղարըն, քեաաֆիւնին, զիրէ Տիւքմ
ու թէնաալիլ տալպիլէճէլիլ տախի աշի-
քեաա տըր . . . Բօլիլիլիլ Կօլիլիլ պաղըլըրը
թաղապտա . . . պու պիր գաղարը պիլիմաը տըր,
տէնիլըն ճայիլ տիր — պտեհՏու մերգում պաղ-
արըն եերէ վարարադ, տէր, — Ալլա՛ճ պիլըր,
շու քէլիլիլիլիլ, շու գաաար թէճա՛միլ,
շու գաաար մէՏարթիլ, վէ շու գաաար աղըր-
նէ Տարթիլ իղՏար օրտաապան ստերա տա-
լիլ շինտաա պէլլէ օլմաը իւրիլըն տիւշին-
տիւրաե, պիր առմիմն թէճապիլըրտիմն նաչի
չըլըրըլ պիւտաե օլմաը, իճնիմալըն խաթի-
ճիտաե տէլիլ տիր . . . :

— Ը իտի, Տէլ պիր ինթիմ գալմաալը մը տըր :
— Կաղըրըլ պիր ինթիմ գաղըրը տըր, եանի,
Վարրիլըն պիղըլմէ քէնտե սէճիմն տախի կէ-

րի ինթիմէմիտ : Ա՛նըրգումն սէճիլ տախի աղ-
պիր շէլ աե իլլ տիր . . . շինքի օթուլ միլիմ-
տան զէլլատ տիմէք տիր :

— Եա, օ՛ տախի պիլիլիլ պիր շէլ . . . էվ-
վէթ, Տեման էվլիլըլ ինթիմ ինթիլիլիլ եա-
ղըն պիր սերլիլիլ տիր ; — տէլիլ պաղըրը բրն-
սաա, — իտի պէլլէ օլումաա, նէ՞ սեպէպէ
մեպնի գաթիլ ինթիմ ինթիմ քաեկնիլ :

— Չիւրէ, Վարրիլըն, ինթիմիլ թաղապի-
տե, պիղըլմէ քէնտե սէճիմն տախի կերպէլ ին-
թիլէլ պիլլէճէլիլ աշիլքեաա տըր ; զերա, Տիւր նե
գաաար Տէլլաթի նիղաալ մա՛լաալըլ սուրթիտե
պուրումնաաղտե իտե, մաաամ քի շինտի սեր-
պէլմ պիր Տալաե օլուլ, Տաղըրմիտա քեապի
մալիմաթ իլլըլիլ տիր, վէ քէնտի աճթիլ թա-
միլապընընտա եանընտա պուրումնաաղաա տըր, թա-
պիլաթիլիլ, Եօլումու պուրապաա Փեօս խեպիլէ-
ճէկի պիլ իլլիլիլիլ տըր, տիմէք տիր քի, նաալը
քի սիգէ սեօյլէթէքտիմ, պիղմ իշին քիլիլ
իմիտ մա՛հէլ օլուլ կիլմիլ տիր : Պէնիմ ինթի-
մաաղաա նաղարն, պիր վազըլմ վարիս թէրը
խաղ կիլմէք քուլ, Բաճաա կաղըրաա բախ-
տե թէճալիլ ինթիմ, աղըլըլըլ ինթիլ օլա-
ճաղմ : Ա՛րթըլ պու մէմէքիլ պէնիմ իշին,
մա՛նիպ իլլ քերաՏէթ տիր :

— Օ՛ քի, էվլիլ, Տաղըրմիլ վար տըր, եօլ-
լէ օլումաա պէն տախի Փեճա ինթիմ քաեկնիլ . . .
մաաամ քի օլ պապտե աալա ինթիմ գալմաալը
տըր . . . սիլ, եա՛ տաթիմ . . . սիլ պըրաղը
կիլմէլէ գաղար մերաեիլ, Տեմաա . . . "

Պու քէլիլիլիլիլ տէլլէթաալիլ իւրիլըն,
բեր ա՛լկըրնիլ օլ մերթէպէ տիւշար զէվալ օ-
լուր վէ Փէնարաղը քի, պիւթիւն պիւթիւն իմալ
ու թաղըրը քեպիլը Ինթիլ շիլըրնիլ իլէ բրն-
սաա միլանսիլտաե կիւղըրաա իտն շու միւ քեա-
լէմնիլ պաղը ճիւլէլիլիլ տրապընտ, Տիտեթի
ու զաղապըրը գաթիլ ինթիմ օլան Բաթնիլ
ճէնաղէթիլ լէճէթի, իրի իւլ տէֆա, խաֆիթ,
սուրթիտե գըղարը, վէ զանն իտնիլըն քի, տէ-
րաւիտա Տիւքմ ինթիմ քաեկնիլ ինթիլաղը շէ-
սիտիտաե նաչի, զանր պաղընտ սըրտաաղը
տան, կէվէք կէվէք կեօղ դաաալըրը գըր
գըրմիլ օլումաա . . . գաաաՏու, սայլտա շէճ-
րիլ թէճալիլըն բնիլ ալիլիլ քեալ խեր :

« Պն պու Փէնարաղ թաճիրըն, Բաճաա
թեպիլըլ ինթիլիլիլ . . . շինքի, են պիւլաք վէ
էն միւՏեմ մաաալէրաա պիլիլ տիր պու,
զերա, են պիլիլիլ ինթիլիլիլ մա՛հէլ ու իրա-
լէ օլմաաաա տըրար » տեր բեր ա՛լկըրնիլ տեր-
տի ալիմ իւրը :

Ի՛նք ինթիլիլ օթումաալ օլումաալ Տալաե,
Խարթիլ իլլ Բաթնիլ պիր թըրաթըա կեօթէ-
լըր, վէ գըսաա պիր սեա, վէ միլէթէպիլըրաե
պիր սեօյլէթ իլլ, մերգում, « Կաղըրը . . . »
տէլիլ էմի խեր :

Բաթնիլ շարաալըրը եերէ վաղ ինթիլըն, վէ
միւՏեթիլմէ թեալըն երիլնէ քեմալը ինթիմ

— Ի՛յի էմնա, նորըլ օլումշտա մերգում գա-
տն օրատա պորտունուշ տար, վէ օրատա պի-
ղէլ վար խառկն նէ յիտն պիղիջ տիւր :

— Օ՛անն խոթիմ թի, պու թեաղիլիլէրն
քեաֆիթտին ինրա խան, հիւզ էլին սենտեան
պէրու, վարտամը մեզուրէրէի Տըֆը թմեք-
տէ, վէ խանէյի մեզուրու պէլըլմէտ օլան
սիլիլէտի միպըու, քեախի տախի այնի խըթ
մեթ խըթ միւտամիլ պուլունն պիլ Էն Տուտ
տիւր, վէ պէսպէլի միւտախորպըն սիլթը մաՏըլ-
տէ պըզունալմագտ օլմաը, խեֆիլէն քեաու-
յէ իթիմար պուլունուշ օլմաըտը տըր . . . շիւնքի,
քեաուի վարիլէթիմանկստէ . . . մերգում Սա-
րիւսա տը Էնըմն, քեաուի սիլիլէտիլն, պիլ ճե-
միլէլթիմն նազարը տիլգաթիլ թաՏըլմնաա պու-
լունանաղտ, պէլան իլէմիլ խոի :

— Է՛նօպ, միլքթիւր դէլլէ գալըր տալայլէ ը-
գըլըրադ, շիւրիլթիլմէք իՏըլիմաթտէ տէլիլ
մի տիւր :

— Պէլըլէ պիլ վազըլմա . . . տալայլա՛ մը ը-
գըլմադ . մէկէրի մէլքթիւր վարիլէթիմամէ գում-
նընտա տալայլա գալըլըլմադ, սնմադ պիլ իմիւտ
իլին, պին տիւրիւն կիւրիլթիլյի մուճիլ օլմադ
տախէք տէ իլէ՛ մի տիւր : Օ՛ախէն շունտն իլէմն
եաֆի իթմիլիլթիլ թի, պու օլանկարըն քեաֆիթ-
տի տախի պէլն էլ տալմ, շույու պուլմադ տըր

։ Օ՛ Գի, տէլէթիմիլիլ Զոյա . . . Տեմ նե՞ վա-
գըլմաա պիլ իլիլմիսիլիլ, թամամ մէնպիլի մագտե-
տէ իլիլիլէթէք ք տալըլագտ . . . վէ Տեմ տէ հիւզ
էլլի սենտեան պէրու, զուՏուր կէլէն շունճա
էտիլ իթիլթար, շունճա սայ ու իրտամ՝ վէ
շունճա զաՏմէթ ու մեշազմաա ն ստըր :

— Իքի հիւզ օն իլի միմն . . . —տէր րքին
սեւ, — մալայլը մեզպուր սայլտիտտէ, տէլիլ
եաղընըլ մամիլթի տայիլտտէ, Տամթա նեֆի
Պրուտաա, վէ Պրուտանըտա կեօպէլնտէ
տախի, ճեմիլէթիլիլիլ թեմիլթիլիլ խոիպիլէ-
ճէլի, շիւրՏեան միւտմադնի տիւր . . .

— Է՛լիլթ, —տէլիլ ճեմադ վիլթըր բեր տ՛լիլ-
րիլնի, էլեմաք պիլ տեյլէլիլ իլէ, — վէ Տեմ
տէ մէթիլէթիլիլիլ սայլտիտտէ, պուլունն օլա-
րա տօղաճաղարըն, քեաֆիթտիլն, զիլի Տիւրմ
ու թեաղիլիլիլիլ տալպիլէթիլիլ տախի աշի
թարտ տըր . . . Է՛ալիլթիլ կօլիլիլիլ պազըլտըր
թեմարտա՛, պու պիլ զարտըր պիլնեմար տըր,
տեխիլթէ ճալիլ տիւր — պատէՏու մերգում այադ-
լըրըր կէրէ վարտադ տըր, — Է՛ալիլթ պիլթը,
շու քէլիլիլիլիլիլ, շու գաաար թեՏամիլիլ,
շու գաաար մէՏարթիլ, վէ շու գաաար ազըր-
նէ Տարթիլթիլ իլճար օլունտադտն ստըր տա-
խի, շիտիտէ պիլթըլ օլմաըր իլգըլիլիլ տիւր շիւն-
տիւրտէ, պիլ տախիլ թեՏամիլիլիլիլ տախի
ջըլտըրըլ տիլտաէ օլմաը, իՏըլիլիլիլ խարի-
ճիտտէ տէլիլ տիւր . . .

— Ը իմիւր, Տէ պիլ իմիւտ գաճմաըլ մը տըր :

— Է՛ալընըլ պիլ իմիւտ գալըլ տըր, եանի,

Գարթիլէն պիլգաթմ քեաուի սեՏալիլիլ տախի կե-

րի իթմեմէլիլ : Սէրգումնն սեՏալիլ տախի ալ
պիլ շէլյ տէլիլ տիւր . . . շիւնքի օթաշ միմն-
տան զիլտաէ տիլմէք տիւր :

— Ե՛ա՛, օ՛ տախի պիլիլիլք պիլ շէլյ . . . էլ-
վիլթ, Տեման էլիլթիլ իւմիւ իթմիլիլիլե կե-
գըն պիլ տըլիլթիլ տիւր, — տէլիլ պաղըրըր րքին-
սեւ, — իմտի պէլըլէ օլունգաա, նե՞ սեմպէ
մէպիլ գաթիլ իւմիւ իթմէքտսիլիլ :

— Չիւնքի, Գարթիլիլն, իթմեալիլ թագաիւ-
տէ, պիլգաթմ քեաուի սեՏալիլիլ տախի կեղըլէ խ-
թէլէ պիլիլէնիլ աշիլթար տըր, զերա, Տըր նե
գաաար Տիլպէտի յիլգամէ մալմաթը սուրթմտէ
պուլուննագտն իսեան, մաաամ թի շիմտի սեր-
պիլթմ պիլ Տալտէ օլուլ, Տագըրմըրա քեաուի
մալմաթմ իլլիլիլ տիւր, վէ քեաուի աՏըլթիլ թա-
միլեաղըրնտա եանընտա պուլուննագաա տըր թա-
պիլթիլիլ, խօրտա պուլուննագաա Փէտի խեպիլէ-
ճէլիլ պիլ իլթիլթաՏ տըր, տիլթիլ տիւր թի, նաղը
թի սիլթ սէլըլէքտէլիլ, պիլգաթմ իլնն թիլիլ
իւմիւ մաՏլ օլուլ կիլթիլիլ տիւր : Պէլնն իթմէ-
գաաորմա նազարէն, պիլ վազըլմ վարիլ թեթը
խալիլ կիլթիլք իւլթ, Բաճաա եազըլագաա րուի-
տաթ թաՏալիլ իթմեմ, ազըլըլթ իթմիլ զա-
ճաղմ : Էրթըլթ պու մէկէթիլ պիլիլիլ իլնն,
մաճալ իլ թերաՏէլիլ տիւր :

— Օ՛ Գի, էլիլթիլ, Տագըրմըլ վար տըր, էօլ-
լէ օլունգաա պիլ տախի ՓէՏմ իթմէքտիլ . . .
մաաամ թի օլ պապտէ ալա իւմիւ գալմաթը
տըր . . . սիլ, եա՛ տաթմա՛ . . . սիլ պըրազը
կիլթիլ շէլ գաար վերթիլիլ, Տեման . . .

Պու քէլիլիլիլիլ տէլէթամիլ խըլթիլնէ,
բըր տ՛լիլիլիլիլ օլ մերթէպէ տիւլաըր զէվար օ-
լուր վէ Փիլնաղաղըր թի, պիլթիլն պիլթիլն թալ
ու թագաթմ քեալիլթ իլեր տ՛լիլիլիլիլ իլէ րքիւ-
սեւ միլտնիլիլիլ կիլթիլիլ իսեմ շու միւլ քեա-
լէմէնն պազըլ ճիւլթիլիլիլ արաւըտա, Տիտթիլ
ու զազարըրը զալթ իթմէքտ օլան Բառնիլ
ճէնաղէվարիլ լէՏէտի, իլիլ իւճ տէլիլ, խաֆիթ,
սուրթմտէ գըլըրըր, վէ գանն իսեմիլիլ թի, տէ-
րունիտտէ Տիւր թմ իթմէքտ օլան իլթիլթաղըլ շէ-
քեալիլիլիլ նաշի, գանք պաղնա սըլտաղըրն-
տան, կէլիլթէ կէլիլթէ կեօպ գաաալըրըր գըր
գըրմըլթ օլուրա . . . պատէՏու, սպիտն շէՏ-
քեալ թեալ թեալիլթ րէնիլ տալիլիլ քեալ իսեր :

« Պէն օրու Փեաղըլ թաՏըրիլն, Բաճաա
թեալըլթ կիլթիլիլիլ . . . շիւնքի, էն պիլիլք վէ
էն միւլիլմ մաաաթիլթաա պիլթիլիլ տիւր պու,
էն պիլիլք իւմիլթիլիլիլ մաՏլ օլ իլթը-
լէ օլմագաա տըրաըր » տէր բեր տ՛լիլիլիլիլ տէր-
տի աղմ խըլթէ :

Իլեր տ՛լիլիլիլիլ օթաթմաշ օլունգաա Տալտէ,
էլարթիլ իլէ Բառնիլ պիլ թըրաթալ կեօթմէ-
րիլ, վէ գըրաա պիլ սեւ, վէ միլթիլթիլիլիլիլ
պիլ սեպիլիլ իլէ, մերգում, « Է՛աղընըլ . . . »
տէլիլ էնի խոթ :

Բառնիլ շարգաղըր կէրէ վազ իմտթաա, վէ
միւլթիլթիլ թեալիլն էլիլիլն քեմալը իմամթ

խորհրդի, արժեքեզակի սեղանաորդան սօճաւ, պայտուռ պիւ թարափս պիւ քիչ մէ պաշտօն է միշտ օրու, մէ հան հան եկտիւմքտ օրուադու հարե, կիտիւ կաղթանեկիսին եօնիւտն պուրանն դպեալուսն քեւարնա օթարուս, պատհու, էրին պիւ արքա քեւաղա ին պիւրտ գալէմ պարագ, սուս բուս մէ պիւս հարքեթմ, էփեկանիսին սեղանաորդեթին կաղթաղաղա միւսնապիւր արուսնուր:

« Բուխամբնոց զար մի արք, բրեւանս. » տէր բեր ա՛յ կրիննի մասամ՝ Ան - Տիգիյէյէ, Արքաուս, բեր ա՛յ կրիննինն օլ մերմեպէ թէլիփթիմ իւզեթ, քեւաուսնանն բուխամթ իսթմեօտի զմբնուտ, կիւնեմիշ օրուաղան իղհար ին, թէհամիսին խործնիտն պիւ հարեքեթ իւզե ճեպեօ լեբիբ :

Արք ա՛յ կրիննի թաղմ իւզե պաշտօն էյ ախրտն սօնրա, սաղթըմ պիւ սես ին, մէ սրղլեթի տէրուն իւզեթ, շու աթիտքեթ քեւալար սեղեթ :

« Պաւ կաղթնարաւ, քեւյն իմափլեթիմիւր, » հեման սահիճիյէ թէլիփթիմնուշ իրեն, » պիւրտն պիւր մուղպիթի զուհարա կեղեթք, » քեւնալտն զէլալէ ինթիգալ իմիշ տիւ :

« Պաւ կիւն գաւար ինթիմալ օրուն կեղեն » շունճա մհարեթ մէ շունճա սայ ու իճթիսման » բուղմն, իննսօն քեյփիլեթի, պիւթիւն պիւ- » թիւն պիւր սուրեթի մնհուտ քեւալ իմիշ, » մէ մահի օրուալ կիթիւ տիւ: Հիտի իշեթ » զէլէ պիւր բուտտեօ պուրունաղաւ սրղար » քի, էսեփ օրունճաղ շեյ, էմիթ թէփալ- » մուղունտ, աղա իմափ պարմիշ սրք . . . » ճեպիլ ինթիմիլ ինն պու գաղթիէ կիտի, մու- » տիլթիւնիւմ պիւր գաղթիէ օյանալ. մէ եղ- » լտէ պիւր զէնկիւնըր զայլ իմթքտէյիլ քի, » ինչ աեյիլ իտ, մանիլի սուրեթտն, պիւղմ » հարթմիլ պուրունաղա ախրտար իտի, ինն » քի, սերլեթի մեղպուր, վաղթիլէ ճեթիյէ- » թիւնիլ մնեփամբ նիլեթիլէ միտտեթ օ- » թիւտաղաւտն սօնրա, զուհարա կեղեն հիլէ » մէ տեօտեան նաչե, էրտն ջղաբրմիլ իտի » . . . Հեղէ շու թարափսալ գափիթմ բահմ » սրք քի: հուրգումուղան հըլիլ ու վիղպեթ » սի զմբնուտ, թա սոն սաղթըմալ գաւար, » էլտն կեղեն հիլէ պիւր սայ ու իրաւանա դու- » սուր իմեթիւն տիւ: Մաթն, շէհարե, թեթ- » բուրտն սեղեթիմ, քեյփիլեթի մեղպուրեճէ » զերթեճ իմափ իտեճք պիւր քեօլէ գալմաղ. » սրղթ մահի ու իղպե յայնշ սուր. աթմք » տիւ քի, սրթըլ օնուս իղթիլէ տիւշեմնք » տաթի ճայիլ աեյիլ տիւ: »

« Պաւ կաղթնարաւ, քեւյն իմափլեթիմիւր, » հեման սահիճիյէ թէլիփթիմնուշ իրեն, » պիւրտն պիւր մուղպիթի զուհարա կեղեթք, » քեւնալտն զէլալէ ինթիգալ իմիշ տիւ :

« Պաւ կիւն գաւար ինթիմալ օրուն կեղեն » շունճա մհարեթ մէ շունճա սայ ու իճթիսման » բուղմն, իննսօն քեյփիլեթի, պիւթիւն պիւ- » թիւն պիւր սուրեթի մնհուտ քեւալ իմիշ, » մէ մահի օրուալ կիթիւ տիւ: Հիտի իշեթ » զէլէ պիւր բուտտեօ պուրունաղաւ սրղար » քի, էսեփ օրունճաղ շեյ, էմիթ թէփալ- » մուղունտ, աղա իմափ պարմիշ սրք . . . » ճեպիլ ինթիմիլ ինն պու գաղթիէ կիտի, մու- » տիլթիւնիւմ պիւր գաղթիէ օյանալ. մէ եղ- » լտէ պիւր զէնկիւնըր զայլ իմթքտէյիլ քի, » ինչ աեյիլ իտ, մանիլի սուրեթտն, պիւղմ » հարթմիլ պուրունաղա ախրտար իտի, ինն » քի, սերլեթի մեղպուր, վաղթիլէ ճեթիյէ- » թիւնիլ մնեփամբ նիլեթիլէ միտտեթ օ- » թիւտաղաւտն սօնրա, զուհարա կեղեն հիլէ » մէ տեօտեան նաչե, էրտն ջղաբրմիլ իտի » . . . Հեղէ շու թարափսալ գափիթմ բահմ » սրք քի: հուրգումուղան հըլիլ ու վիղպեթ » սի զմբնուտ, թա սոն սաղթըմալ գաւար, » էլտն կեղեն հիլէ պիւր սայ ու իրաւանա դու- » սուր իմեթիւն տիւ: Մաթն, շէհարե, թեթ- » բուրտն սեղեթիմ, քեյփիլեթի մեղպուրեճէ » զերթեճ իմափ իտեճք պիւր քեօլէ գալմաղ. » սրղթ մահի ու իղպե յայնշ սուր. աթմք » տիւ քի, սրթըլ օնուս իղթիլէ տիւշեմնք » տաթի ճայիլ աեյիլ տիւ: »

« Բեր ա՛յ կրիննի պունալար կաղթըմալ իւզե սեղեթիլի վաղթմ, արգասըն Բօտեինն թարափս աեմալիշ իտի: »

Բօտե քեւտի կաղթըմալ տեվամ իտեճք եկրտն, պիւրտն պիւրե պաղա գաղթաղաղ, էլիտեթի գալեթ թըրաթեղընն իղթիլէն աթմալար իւզե:

բրե, բեր ա՛յ կրիննի եկրեմնիւ մեղգուման թարափս շէլիթի, մէ պիւր թէհամիսի աղմ իւզե կիւղեճ պաղթըմալ, տէր, « Մի ճանրմ . . . նե՞ տիւ օ, նե՞ կարթ յօրուտաղ: »

« Իշկիլիլ արմըլ . . . պու ատեճ, նե՞ կարթ պղընը, պիղղաթ քեւտիթ տաթի պլեթիլ քի: » տէր Բօտե քեւտա քեւտայէ սեղեթեթք, մէ կաղա կաղալ օճաղն կանրա սաղալ կիւրեթք: »

« Ե՛ ճայիլ . . . նե՛ շն գաղթալըր կեթիլիղ տն . . . կաղթալմաղ պարթըլ արմըլ, — տէր բեր ա՛յ կրիննի թէհարիլար իւզեթ: Պատհու, քեւտի թէհամիսիւն հիտեմնալ պուրունալ րըրեւտեճ տեճեթք, մէ շէլի հարեթ ին Մօտնի կեօթմէթեթք, մեղգումայ տէր, — Օ՛ քի, նե՞ հայ տիւրք պու ատեմն հալթիթ, ալընըր գաղթըլ օլընալ սրք . . . »

« Ե՛ թիլ իտիլիլ մեղգուման թաղաթարմըլ, — տէր մասամ՝ Ան - Տիգիյէյէ, — պէս պլըլէ շու մաստայի մահուտնն մահի ու կարապիլեթի սեպի պիւտեճ պիւրաթ, միւթեկար պուրունաղալ տիւ: »

« Կաղթնարաւ, քեւյն իմափլեթիմիւր, » հեման սահիճիյէ թէլիփթիմնուշ իրեն, » պիւրտն պիւր մուղպիթի զուհարա կեղեթք, » քեւնալտն զէլալէ ինթիգալ իմիշ տիւ: »

« Կաղթնարաւ, քեւյն իմափլեթիմիւր, » հեման սահիճիյէ թէլիփթիմնուշ իրեն, » պիւրտն պիւր մուղպիթի զուհարա կեղեթք, » քեւնալտն զէլալէ ինթիգալ իմիշ տիւ: »

Բօտե մեղգուման շու եկնի էմիթի սալա իշեթիլէ գայնալար, օճաղն կանրա կաղալըր, մէ կիւղեմնի պիւր թէլիփթիմնուշ թարափս շէլիթիտն սօնրա, գամպուր պլեթիլ սաղալար, տիլեթիլ կեթիլէ, իտի իտի մէ կաղթ զունալարալարընն եթթեթիլ Տըլալ ու իտուր, մէ էլեթիլնի կաղան մէ քիտալ կեթիլմնէյն քեօհնե սեթիլիլնն արգասըն կաղալարի պաղար, մէ պաղար կաղար գաղթըմալ, տէր տէր բեր ա՛յ կրիննի կիւղեճ պաղթըմալ:

Բօտե կեթիլ պու հեթեմտեճ հիլէ պիւր շեյ սեղեթեթք, լաթն էշթալը հիլէնկիլնն, պիւր լեթիլ խափիլ քեւալ իմեթիլ պաղթըմալ, մեղգուման պիւրտն պիւր իմթար մէճաւտիլ աղալմեթիլ, մէ բեր ա՛յ կրիննի պլեհիտն սաղալ մերմեպէ շտալեթի նեփթեթիլ, մէ պիւր քիւսթալիլ բիւր քիւսթեթիլնն, մէ բահմ տիլէ մալթի պուրունալարալ, թէփիլ իմափրաթիլմալն, կեթիլ բեր ա՛յ կրիննի, մէ կեթիլ բրեւտն: կեթիլ տաթի տիւալար բեթիլնն իմթար օթարար: Սէ անիտալ դարալիլ նեփտն օլըրալ, էլըլէ պիւր քիւսթալ, մէ պլէ գալթեթ շիթիլն մէպիլն ատեմն հիւր ու թէլեթիլ թահմընալ պուրունաղալ օլընալարն, հիս իմեթիլ պաղթըմալ:

« Բեր ա՛յ կրիննի, քեւտա բիլիլիլնն հիլէ նե՛ գաւար թաղաթարմըլ պիւր իտիլտեճ, էլըլէ պիւր հարիլ կաղթըմալ պիւրտն պիւր, պիւր սեպեթ, մէ կաթա սահա սահիլի պիւր հուրալ, օլ մերմեպէ պաղթեթի փայիլա իրաղըմալ միւզ-

Թեւոր օրոտուան պիմել, վէ նանմազ խմել-
մէջ խոս . . :

Վերէն բեր ա՛լ կրինի քնտի ասէմինն, այ-
նի վազընս հեմ պիր ճասուս օրու, վէ հեմ
տէ սահայ լմեհրիպէ պիր մուսլին օյմուշ օշ-
մասը ի՛նչ ինչուիկն, նասըլ քի ճիզիլմըլք ճէմը-
նէլմըլքինն գանունաւտէ իգըմիդարնմա . մեր-
գումանս պարզ հայեթի գարուրտէ, առեմի գա-
պիւնյեթի տերբեար օյան աստար պլ իլն, քն-
տիս ներին կէռմէք իւզրէ, եվիլնման կեզ-
ճու տէլի վազ օրուսն ասեմտէ տարի, լազմ
կէլն գուարթ ու մեմուրկյեթի պուլունմազն
տեր խամբը իլնտիկնունն, կերն, անլար, լա-
քիս բէք կիւճ անլար :

Բեր ա՛լ կրինի պտանմազաս տէլի խոս,
չուճքի, ճէմիյեթի մեղսորդննն էն պիւլիք-
քի օյան ճէճուտան, թա հէր թարափաս
պուլունմա մէ՛խըլքի սպալարը, մէքըմըլքի
միտիլքի, վէ քեաֆէլի րէլիպէրի եան-
լարընտ, խեֆնի, վէ քննիլքի պի խապը
օրուզլարը ճայտէ, սարեթի դահրեա էն տուն
խրամիլքուտ օյալար, վէ հինի իզմիկըտտէ, իճ-
րայի մեմուրկյեթի իմէք իւզրէ, պէ զայեթ
էլն լույազմ աստար պուլունմազտէ օրու, վէ
չու միւնասեպեթիլ, աթիլմեթիլ, մեքիւր
ասեմէր, տօղունտն սոցուդա, Րօմա իլ-
մէքըմուլարմազաս սղար, Րօմեանն շու հա-
րաքեաթ ու մուսեթիս խըլքիս, բեր ա՛լ կ-
րիննննն էլմօտը միւլմատէ վէ միւլմօտէ պի-
րանտի, անինտէ թեպտիլ օրուրըր : հէր նէ գա-
տար շու խուտուս քնտույն բէք կիրան կէլիր ի-
տեաէ, պու ճիւլն իլն տարի, քեմաը ի՛նչ ինչուի
ու հիւրեթ իւզրէ մերգումա տէ, « Պէս պիւ-
լն զաթընը, պանա էնի խոկ զեր խարնիդ-
տէ թուլմազ գուարթիմն մալք պուլունմազ-
ասալընը, էլլէ տէլիլմ . . պանա . . պն ի-
տէ շնտիյէ գատար, սիլին մալքիլնը պուլուն-
մազտէլիտիմ :

Րօմէն, հիւ պիր ճէվազ վիրմբօրինն, քիր-
ունն կեօրինմըլ օյմու, վէ լմիլքիլն չըմըլ օ-
լան ճիլպանը տերունննն, իլն թարափը տամ-
զար, վէ իւլքիլնտէ պիր գաւ ասըլը լաթիմնէ
եազը եազըլ, պիր զարթ չըգարըր, վէ մերգու-
մա թագտիմ խոսր :

Բեր ա՛լ կրինի մեղքիւր քեաղըր հեման
օրուր օրումազ, տնտարան ժախտուս օյան պիր
կերթիլն, վէ պիր լապիմ ու բիպիլն իւզրէ պուս
խոսը, վէ պանէհու ի՛նչ ինչուի արգիմ իլն սեր
էյերք, լմեքրարն Րօմեանն խոսէ խոսր : Բեր
ա՛լ կրինի պաշըն եօգարու գարաբազաս,
հիւտաթ ու հիւտարնտան, զըր զըրըլքը քե-
տիլըլ օլտուրու կեօրիլքը . մերգում, քնտի
ճէմիլքիլքի միւրաղը հաղթանս, տերբեար
պան լմաուլմը քեալիլքի, վէ բիպիլն թիւմ-
թէնի իլ լապիլքիլն րազմն, էլլէ նաէհան
մաննտան տիւշմար զըմընտաս, տերուննտէ
աշուրի մերթեպէ պիր քեալեր վէ պիր հիւտեթի

հիւս իմէլէ պաշար . . : Վաթի պու գատար
տա տէլիլ . . : Հեր նէ գատար, մասամ Վէն-
հիլքիլն իլն մերգում պէ յինտէ վազը օյան միւ-
նասեպեթի մարգանն իճրաթըր, խալի վա-
զըլմտան պերու . գամ օյունմուշ խոխտէ,
պու ճիւլն իլն տարի, մերգում քնտի նեզալն-
տէ, պիր գարնտան ֆարգըլ պիր հայտէ լմու-
լմուլմազտէ տէլիլ խոս . . : վէ պիր գալըն նեզ-
տիտէ օլ մըլմեպէլ քիւչիք տիւշմէք խէ,
լմալիաթիլն մերգուման քեալերի ալնմինն մու-
ճիւլ օլմազտէ խոս . շիւքի, մերգում հէր նէ
գատար լալիլքիլն տայիլքիլն տուխլմ իմմըլ-
խոխտէ, մուսմալքիլն տիւննէլլէտէն, քեա-
միլն էլ շէրմըլ տէլիլ խոս . . :

Պունտանտ գաթիլնալար, բրնեստ, էլլէ
պիր ասիլին պիրտէն պիրէ մեմուր օրու, վէ պիր
մեմուրտէ խոս, քեզալքը պիրտէն պիրէ տար-
լիլք տերնէտէլն չըգմաղ գարիլքիլն լարիլքիլն
իւլքիլն կիւճնիլք վէ զաղապ կէլնէք բեր-
տէ, մուշպիլքի օյարազ, պիր թարափտան ա-
ճընտըլք լազալիլք, տիլեր թարափտան տարի,
պիր մերգում պիւլննիւս իւզրէ Րօմեանն իւլքիլն
պագմազտաս խոս : Վերգումէ նիսա լապիլքիլ-
տիտէն . . : վէ հեմն նիսա լապիլքիլնննն օյան
զիլքտէ հըրը նամ ու իրպալ իլն մեճուլէլ քան
լարնտան պուլունմազտէ լմէվիլքիլն, էն իւր-
տէք լմեթեար սահիլ օյանլար իլն քեպիլ լմեալ-
իւլք իմէք օրու, վէ հազըլ օյարազ տա-
տէ, պու եօտուս ա՛ջըլը գարիլքիլն լմէհազ-
իւլք իմէք օրու, վէ հազըլ օյարազ տա-
տէ, էլլէ պիր մըլքիլն, շիլքիլն, վէ խաթիլ օյա-
լը իւրտէ պիրտէն ասէմին, տահա հեմուլ,
զիր խարտէն պուլունմազ տաղալիլք, ֆիլ-
վազը զաթիլն տերբեար օյան զանըր գալիլքիլն
իլքիլքաթնմա, ազ ու տիրայեթիլն, էֆնիտ-
տիլն ֆուլիլք պուլունմազտէ, էվիլքիլն, բեր ա՛լ կ-
րիննի կիպի, քիպազտէ, ամիլարը լաթիլքիլն
վէ զարիլքիլն իլն ամմէլէ մուլտ, վէ ճէմիլքիլն
լքիլն նեզալտէ զայեթիլն միւլմեպէր պու զամը
մուսազմտան, ամըր նասու ու լապիլքիլն պուլունմազըր
կեօրմէքիլն, արրու վէ մերազ իմմէք քիտի,
թա օլ մազազտան, Րօմեանն իլն մըլմեպէլ
վաճիլք իլ իմինն պիր տանմ օլտուրու անլա-
մասը իւլքիլքիլն, բրնեստիւր բեր ա՛լ կրիննի
հազըլնտաս պետար օյան էֆնիլքըր սալըրա-
տը, պիս պիւլննն մահլ օլուլ կիտըր :

Բեր ա՛լ կրինիլնն իլք հարեթիլն մեղքիլն
ալուտ կէալիլքտէ, հէր նէ գատար քիպրիտէն
նալն ճիլքիլն խոսն իլն տարմազտէ խոխտէ, պու
ճիւլն իլն տարի, բիլլն հէվայի նէֆտիլն, վէ
ճէմիլքիլն պէշիլքիլն պէշիլքտէ, խաթիլմալ ի-
տէ կիլիլքիլն քիւլն հիւտի իմիլքաճը, իճրայէ վազ
պիրէ, իրպալ չարիլքըն ապտիտ տեմնտիլքիլն,
պիրտէն պիրէ քնտույն ամիր օյան Րօմէն հազ-
ընտաս, իլհալար լազմ կէլն էնի իլն լմալքիլն
վէ տիրնիւլալքիլնն լմեթիլքիլնն միւսարասաթ իմ-
մէլէ օյալար :

« ալլա քի Ռօան, էջըն նեգարժժ ու լեժմա-
 ֆնէնէ իմիպար, վէ եարթա տաճա սոճիճի ֆարդ
 ու սերք իտեմեանիմանս, պիւր իտաճիչն շէտիտ,
 պիւր զըզըմը աղմմ, մէ պիւր իտեմեանիմանս
 եննի մեանեանի տեր իտաճիչն իտեմ, լուքին շու
 Տարաքեմաթը, թէ լեզուպիւրիտանն նեճամ իմեմ-
 սիպ, իլլա իտաճիչն Տարաքեմաթ զըմըմնտա եմին
 պուրուճապատ իտեմ. շնն քի, բեր ա՛լ կրիննի
 իտարաֆըմանն թու՛ղ միտաթմ զարաֆըմտա զու-
 Տարա կընն անպ ու իճրատամ, մերգուճանն
 քեթմէրիի եճիլեմէրիի (ուսթապըզ պըլըզ) զա-
 Տիրէ շըզարըն իտի :

« Պեն Ռօմայա կեճաներիկեճէք օյան ինՏայը
 սիղէ ետարտարըմ վազըմ, սիղտէ դալեմի ելն-
 նիպտն ամթարըմ, — տեր բեր ա՛լ կրիննի Ռօ-
 անն պիւր իտաճիչն աղմմ իլէ, — իմտի, դաճիչի
 իտաճաւտա սուլի իճրատա պուրուճապուճու . . .
 քեթմէ իտիպ պենեանիկէ պեյան իտե՛ք մի սի-
 նիլ . . . »

— Իլլիէմ, շնմտի, — տեր Ռօան քեթկին վէ
 ճիկերտուզ պիւր ստաա իլէ, — պու մայաճաթմա
 սիլնն առքեար օյան ստեմի իտաճիչնըզ պեն
 կեօյամ քաե իտիմ . . . Ֆեզամ քեթկինն զապմ
 իմեմ քաե իտիմ . . . լաքին իտաճիչնըզարընը
 արըմը, Տարաք իմիպըմ թէճեմալը իմտիլեր
 . . . սիլ զուլիէլէ իմիպիտիլէ զըմըմնտա լեք
 ֆարըք իմիշնիկ . . . պիւր իլէ պիկերիպ մեճը-
 լի մապուտ իրմեք իլնն, իտիմալ իմտիլիկ
 թուրազ ու թէճապիլու պայապըզըլարը, եսեֆ
 օյուճաճազ մերմեպեաե պիլեր . . . »

— Պա թմա ու սիմեմէրիիլն . . . անյամայօ-
 բուճ պեն . . . տեր բեր ա՛լ կրիննի պսթմենն
 քեաերի աղմմ բեննիտաե պուրուճապուճու, սու-
 րեթի զաճիլսնմտան մալեմ զուտաղուճա բաղ-
 մն, քեմաղ Տարալեթ իտըե, — եկեր շու վա-
 սիլեթմնտա զեյն իլլա իտանն շըզմը զմաաա ի-
 տի, մկերչն միքարտըն Տարաք օյանաղը ա-
 շիբար ալիլ լիլիտի . . . Վիլ ստիկ օլ պաղ-
 աե պանա մուպեննեթ իմեմտիկ մի . . . Տալ
 պաւ քի, պնի թեճապիլը, շնմտաե տուրուզ
 ֆապ ու ճերճ իմեմ քաե պիլիլ . . . »

— Ո՛ղ փազըմ սիլ էպր իմեմ քաե իտիմիլ . . .
 վէ պուտ իմաթմ իմեմ քաե իտիմ . . . պուճ
 տանտա գաթմնապար, սիլ օլ վազըմ, քեթկին
 միքարտընը մուպեֆազ օլմազ իտըե իտի-
 նիլ . . . լաքին ալիլ թու՛ղ միտաթմ զարաֆըմ թու-
 րուզ, վէ իտիմալ իմտիլիկ թէճապիլ սա-
 յիտան . . . իլլա, թէճապիլսն իմտիլիկիկ շը-
 ճաճա մէ պուտաճաճա թէճապիլսնամը անիլի-
 նիկ թաղմն . . . »

— Ստիկեօ . . . պեղալեթ շէտիտիլիպաճ ի-
 միշնիկ սիլ, — տեր բեր ա՛լ կրիննի :

— Չնմիկ տօղու սեղեմեք իտիմ . . . Վէ
 կերն պիւր ստեմի պիւր օյան իլնն գարաթմարը-
 ան սնիրա, իտըրնն ստիկ շիթմէ քիթմէր
 վարմազ պիւր Տիրէր վէ պիւր մարաֆեթ մի սիր
 . . . շա . . . նե՛ տըրնիլ, էջըն ալիլ լիլ մի-

վա՛ր մի տըր մեկերչն պաղապ պիւր մարաֆեթ իտիկ
 . . . շա . . . լեճեթալ Վմննուճ զըզարընը,
 Իիթիգաաա մաճգեաե իլլա իմտիլիկ, վէ ֆա-
 իթաե մաճաթմարա գարաթմարան սիլ ալիլ մի-
 սնիկ . . . քեզա Վտրինն աղ Վարաթիլի գարաթմ-
 արան, Վուճ— թու— Վիլիսն Տապ իմտիլիկ
 սիլ ալիլ լիլ սնիկ . . . Վիսթաճա, եմիլիկ
 իտըե, վէ մաաա սարեթաե օյմայըլ, իլլա մա-
 նե՛լի սարեթաե օլարազ, Տեյե ետընըլ պիւր թա-
 թեթ թէճապիլսն պիլեր, Վ . . . շարիլի պու-
 բաաան պայա գըղորըր . . . թէճապիլսնամը
 սայիլիկիկ կեթմաքաե . . . էկեր տօղուճու
 սեղըմեք պիւր թեճեթմ ալիլ իտ . . . ֆենա,
 շուրիք, վէ մուկաթարը զուտաղը տերքեար
 պըր Վեպե՛պ, շնմի, թու՛ղ միտաթմ շը-
 ճար սերմ իտիլեր, վէ սերմիլիկ գարը իտ
 , սերմիլիկ մազալեմէմ օյմաճաճա թապիլ իտի . . .
 էկեր սիլ ալիլ պիւր աթմ օյմալ օյան իտիլիկ,
 էջըն գապա սարեթաե, վէ աղաաա Տարեթեթ
 իմեմ սիլ, իլլա ֆիլմէն, մաճիք, վէ մաճաթա
 աաեմիլիկ թաճաաա զուտաղը միպիլու, սայիմա
 կիլիլեթ իլնը, վէ իլնիկըն պեն իմեմ քաե իտի-
 նիլ . . . սիլնն շնմտիլէ գաաար թու՛ղ միտաթմ
 նուլ թարիզ, թու՛ղ մալարն, մեյանն երբերն-
 աե, կերըլ թու՛ղ մալարն պեղեմեք քաե իտի . . .
 Վարըլ եարմաղ իտիլիկ, պիլիլ թիլիլիկ . . . գարան-
 լըզաա գուլու գաղմալ, վէ Տեյե տու՛ղմայը ճա-
 լըմալ, լաքին սամն ալնըմաաա սու ետրիլեմ-
 էլ իտիլիկ . . . Տալ պաւ քի սիլ, մալարիլի օլարազ,
 վէ կեյա բեք աղըլանն Տարեթեթ իտերեր, էջըն
 վաճեճե վէ կերիպիլու, վէ եսեֆնիկ իտ-
 լարա սարաղըրդաան, աղազամը ամեյի իա-
 դերնիկէ աալեթ իմտիլիկ . . . Վարար նե ի-
 տալիս պիլսնիլիկիլիկաե, պեթմիլեր վէ գաղ-
 միլիլեր միքարաթմ իտիլ, վէ մաճապուճ
 իտե՛ք գարաճաաթ, վէ թու՛ղ մալարըլա
 Տեմ թեճեթմիլիկ իթմիլեպ իմտիլիկ . . .
 Տօղուճաա իտեթ մի սնիկ, մաճաթ, սի-
 նն թու՛ղ միտաթմ զուտաղը կօղու, աճնմայա շու-
 յան իտիլեր . . . Վիլնն պու մերմեպե աղը-
 օրըլընըլ վէ թեթիլիկ լիլիկիկ, աճապ,
 պիւր բաղապ նեթմէլէն մալաֆիպար լեթ իլէ
 աթմ օյմաապիլիկ իտիլ ճե՛ ֆապտե քի, Տեյե պիւր
 շեյեաե մալաֆիպազ օյմաաղըլ . . . »

— Ստիկեօ, — տեր բեր ա՛լ կրիննի, պեղա-
 յիլ մի քեաաեր զուտաղը Տարա, շնմիլ Ռօ-
 աննն սաթմա վէ քեթկինն սեղեթիլիկ, մաաաթ
 Վեն— Տիլիկ իտըրնն, պիւր նեյիլ ետեր թեճ-
 Տարիլը Տուտալիկ մաճաթ օյմաաաե օյուտալուճ-
 անն, զանն իտըրն քի, մերգուճա, քեթկին
 աթիկ աթմաթմաա երպիւնն պաղմաթըլա, էջը-
 քաաաա ճաթըլը զըլ աղ սթեթ իտեմեքաե իտի,
 — մաճաթ, սիլ պեղալեթ մերմեքաե լիլիկ
 նիլ . . . քեթկին մալարեթմնիկաե . . . վէ գա-
 թմըլ Տազըրնտա պարճու պուրուճապուճ իլ-
 Տար թաղմմ ու Տիլսնմէ թաղմն, սիլ պեյան
 իտերթմ քի, պեն պու մերմեպե թան ու սի-

Թէ մէ տըշմըւ աշխիւմ . . .

— Վերջապը կ'սլէ : չօք շէյլը վարորդար քի, այրածը աշխարհից սիւլ, —տէր Բօստն սերթճէ կ'սի սեղանիւ ինչ ինչ, մէ բեր ա'լ կ'ըրիննին քէ-
 րանից գամ խոտէք, —լըբն աղշաւագորդը . . .
 Ե խոտէ քատար սիւ բէնախիզն պիւ սահից տըրպէն եկրինէ գզարագ այտանըշմըւ արը : Ճնչքիւնի վէ կ'էն տինաւը կ'տէր, ոլ մը-
 ինչ սամալըբորդը կ'ընկեալտը քի : աղջճա լըպոմ կ'էն պիւրուտէն ոլ բուշէնի, վէ սագա-
 պէն Ֆիքրինից մահվ ոլ իրալէ օյմուշուր . . . վագաս սիւնն ճնչքիւնի կ'տէր քէն արան արն-
 շի մըշե պիւնից, վէ տարաթ ու աղամէնիւնից մըշուտ սամն օյուլ, սայնին գազոյլարաս, զիյնէն ու զիյնաթէնիւնից, վէ գաորըւր ճէ-
 միյնէնիւնից արան արան շուտանուլուտ . . . Վ է ինչն ոլ սեպէլըբն մ'պիւն արթըգ սիւնն նըսթ մըթնէ կ'է ինչիւն պիւնից տըրքաս սեղա արը : Պունտան սծնար սիւնն իւնն աթիլըբ Տարամ օյ-
 տուղունտան, սննագ թմաճիւր խաորտէ պու-
 լունտանը ճայիլ ար . . . շիւնրի Տէր ծիճէնի, կ'էյնէն ոլ տիւրպէնիւնիցն ստընճէսի սնաւ-
 շիւրը արը : Պատեղնն սիւնն իւղէրինից, կշ-
 լասա ոլ վագալէ զալէպէ ինճէքէն քիթիպէնի խոտ տըրնճէտէ զուլիւն ոլ թէնիւնիցն սիւնն ոլ վէն քամաւգ, սիճուտէ պիւր շէյ արը : Լշուէ պիւր զուլիւն ոլ թէնիւնիցն սիւնն ոլ վէն, պէն մաթը պուլունտանիւն, կ'էվէ, պէն . . . վէ պուլունտան սեպէլը նէ տար պիւնիւնիցն : Չիւնրի, պէն քէնտիսի, սատճէն ճէմիյնէնի միցին կըտամթը ուղղունտ իճաս կ'ընթը օյու-
 ղունտան, սայնին շիւրին, քիլըն ֆէգաթ, պէ-
 քարէն (պիւրիլըբ) Տարամն պուլունտանտար . . . կ'էվէն, պիւրիլնի . . . վէ պէնիմ կ'սի բուճուլիյնիւնիսն սեպէլը կ'էվէնտէ, ինչն պու-
 տար . . . »

Բօստն արքըճաս պիւ թէքեպիլը իւղը պու-
 լըղըտարը սեպէլըսիսի վագալուն, Տէյլէթմ-
 մից պիւր Տէյնէթմէ պուլունտը :

Իրենտա ար Անն—Տիւրիէ, մըքունուն շու-
 քիւնիւնից Տարինի, վէ մթնանիւնի թաղընը, Տէման շայանը սիմայիլ պիւ մըթնէպտէ պու-
 լուր :

Իւր ա'լ կ'ըրիննի, Բօստն կ'սի պիւր շէյման պոսմար սատմ թարաֆընտան զուճարա կ'էնն, շու տաթի իւն թէճանիւն, վէ միւսիւնից զա-
 լէպէ կ'էվար ու Տարաթնաթը կ'օտարի. բոնէ, քէնտի իւղէրինտէ պիւր ետէրի մաղուպիյնէն Տիւս իյ-
 տաթիւնտէն, սան սեֆա օյարագ, պիւր ճէվապը ստիյանն սաճա վիտիք թմնքիւնիցն ճէտա բէնէ պիւրը, « Լշա Տու, մանսիւ, էսյէ լըթ ոլ կ'իւղաֆար բարա ինճէզէք, ին իր իր տողա-
 մաղըլըպ, տէլայիլ կ'էնիյն ու գաորէն կ'է-
 րինէ գայնի օյամաղար . . . մարիթն, իւ կե-
 թիպ վէ ինրա կեաթնէրմէքոնտ ար . . .

— Լշիւն, կ'սի ճէքիւնից, պէնիմ ինրայա-
 բըն . . . —տէր թէքարէն Բօստն պիւրուտէն

իւղը, . . . — վէ Տէման պիւր թիւնից զահի մատն իւղէրինտէ (Բօստն շու ինճիսի սուպ Տագընտա, պիւր ետէրի մաճայպէն իւղը ին-
 մէքոն խոն) . . . սիւնն նամաթնն թէքը ինճի-
 կ'էնից մատն իւղէրինտէ . . .

— Կէ սեպէլը օյուլունուլ, — տէրի պաղըբը բընտէտ ար Անն—Տիւրիէ, զիւր, բէր ա'լ կ'է-
 րիննի, Բօստն թարաֆընտան զուճարա կ'էնն քիւնիւնից սեպէլըսիւնն, տիւսար թէճայիլը օյու-
 ղուշ օյուղունտան, Տէման նուլիգու թու-
 թուլունշ կ'իւր պիւր Տարտ պուլունտանտէ խոն :
 — Միլէ պէյնա խոտիւն քի, —տէր թէքարէն Բօստն, աղըր աղըր սեպէլըբն, — կ'էվէն սի-
 զէ պէյնա խոտիւն քի, ոլ սիւնն պիւրի մէյ-
 նուտիյնէնիցն օյան ինչուն միւրար քէյնիյն-
 թիւնի, պիւր սուրէնի մաթուպտէ պաշա շգար-
 մալ իւղը, պիւղգաթ քէնտիմ տէրիւնտէ խո-
 ճէկիմարի :

— Միլէ մի, — տէրի պաղըբը բէր ա'լ կ'էրիննի,
 — սիլէ մի :

— Լշիւն, պէն . . .

— Իւր կ'էմա, պիւրն ճէվիւնքոն օյուղունուլ տօյաղարն քէնտիսիսն մէյանն շգարըրը :

— Տաճա ին կա, պունտան սծնար սաճա ինն տօյաղար իճաս ինճիւն մէյան օյուղուլ :

— Իյն կ'էմա, արթըգ պունտան սծնար քիւնն պիւրէ կ'էմիյնի ինճիւնից, Տէր քէն պիւր էն սա-
 գընաճալ ար :

— Տաճա ին կա, կ'իւճիւք ինչ Տուտը կ'է-
 լէն նէնիւնից, տաճա զիյնտէ գալիւ, վէ տա-
 ճա զիյնտէ նստը սուրէնտէ օյուղուլ :

— Իյն կ'էմա, նստը օյապիլը ոլ սեպէլըսից, մէկընը քէնտի Տիւրիսիսի կ'էր ինճիւնք իտ-
 տասարնտան, Գարբէլը վաղ կ'էրիննէքն ին-
 մալաֆիպա օյամաղընը կ'էն ինճիւնքն մի-
 սիւնից . . . մատամբի, շէրիւնիստա պաղը մըր-
 թէպէ խիւսֆընտա պուլունտուղունտա աշիւրար արը :

— Ոլ սիւնն զայլ ինճիւնք օյուղունուլ իւ-
 քի կ'իւղ ու իրի միւնն Ֆրանզըն, կ'էվէ Մըճաճ
 պէն, ճէմիյնէնիցն սանաղընտ կ'իւրմիս իգ-
 պիւնն նայիլ օյամաղըմ արը : Լշաարըն զ' մը
 շիտիս :

— Լշիւն, սայա միւսիւնիստէն օյամաղըն
 բէք պէնա սնայամաղարը :

— Իշնէ պէն սիւն սեպէլը մէքիլը օյուղն քի, բէք
 պէն ինճիւնտէն ար . . . վէ Տէման պու շէյ
 ինճիւնտէն օյուղը ար . . . ինճիւն օյուղուն-
 նուլ : Լ արնն, սիւնն սնայամաղար գաորէնիցն
 կ'իւղ տար, զիւր շէյման տիւրպէնիցն զա-
 ֆը տէրքեար ար . . . —տէրի պաղըբը Բօստն,
 վէ պու նիւքնն իւղէրինտէ օյ քատար զայր-
 թէ կ'էր քի, ճէնտիւրը ինճիւնիցն ինճիւնիցն պի-
 րիսիլ լէյն ինճիւնէ պաշար, — տիւնք տիւր քի,
 Տարտ սիւլ, պու պապտէ սիւսար թէքարտուտ
 օյամաղ սիւլ պիւր շէյ պուլունտանտընն : Ֆէճի ու
 սիւրը խոնիւնքն օյսիւնից . . . վէ նստը օլ իրի

1) Հայասրէլ, շու շայանը նեփերէմ ֆամիլանըն
 իշնտան : են մարտին Կառչ—Թու—Վիւ տեյի՛ւ
 մի տեր, օտանտ տախի գորգմալը յըլ, շուրնը,
 եալընըղծա գալըրը թաղըրը : Տէր նե գա-
 տար գաման գար ու Հայտիյեկէթի եօղ խեան,
 մերգուման պընճեմայ մէ նուֆաղքեար խըրըմ-
 լարը սա միւնանեպէմ ու իթմիֆաա իւրը պու-
 ռուճաուդու Հայտե, քե՛նտոյի խայճ խոխոյ, գա-
 րընը թէրքի գըլըմաղը, մէ թէճտօտի տի-
 աթ խեթերք, քե՛նտի ճեթիյեկէթիքի միւնանեպի-
 տե : քեպիկ նուֆուգու պիթ խեճէյի, մէ Տեպի-
 շէ ե՛նթի Տիւնը կիւրուճունուն գայրթմինի շե-
 քեճէյի, շուրճեան միւսմաղքի տիւր . . : Հ ին-
 տի սիդ նե՛ տերսիւն . պէ՛լ Տիֆուղտ, քե՛նտի
 Հուգուլարըն դապա իթմէյե շարըրը տույի գա-
 նըլա, Տիտանթ ու գաղպալարը տեթրեար օլ-
 տուգու Հայտե, մէք քիւր տախիքին, Վեքու-
 նուն նասիճամ ու իթպիճամը մնեֆուրեպի
 տիյնեյի, մէ իճուսնա քեպիկ տերեճե սայ ու
 միւսապեմթ խեճէրքիքին ինասըր մը սընդ,
 պընճե պն սերթի իր, կի՛վթ ինանըլարընը,
 դերու, օլ պապտի միւթպեմթ քեանթիւ կոճար
 խեճէրքիքի պի իշնիպաճ տըր . մերգումանըն,
 քեաֆօթէյի դուվթէմ մէ խառապը Հուգուլարը-
 նը պիւ երէր կէթիքիքերք, մէ շու սերվէթի ճե-
 սիմէրքին իսթիմալ խեթերք, Հուտույի մաղստ-
 լըրինէ շարըմաղալարըն, մէ սեպիթի մեղաու-
 թէ սայեպնան իսէ : գուսթիթի տիւթմէրքին
 իւրիւրեճ գաթ տաճա քեպիկ դեպաթիթ խե-
 ճէկին, թէճքերքիւր իթմէրքե՛ մի սինիդ . մէ-
 Համալ, մերգումանըն տաույի եքպերթիքիմիդ մէ
 Համալը տարեթան խեճէրքիքիքիմիդ օլա-
 բազ, պիլե մէ պիլեմ մեպատիմիլէ գարըն, շե-
 գառն մուգալթմէթէ շըրըմաղալարըն, իթի-
 գաա իթմէր օտե՛ մի սինի : Կանտի, իշնիէ պնե
 սիլէ սեյլըրթիթի, ճեթիյեկէթիմիդն պու պեմ-
 աէ, եկր են զեյաթէ գորգմաղ պիւ տիւշմէր
 մար իսէ, օ տախի պու կիւրուճ տար, տե՛նտե ճա-
 յու տիւր . կի՛վթէ ճեթիյեկէթիմիդն ետիթ Հայա-
 թըր, պու մեկեթնն Տալիլնէ, եանի սերվէթի մէ-
 պուրեթնն, էյաթ իսթիմիլնէ, մէ Տէրքի խուտա-
 նու տախի : մաղպալաճ, մուղպիթի դուճարինէ
 մե՛նտէմ պուլունմաղտե տիւր . մէ պունանտա նե-
 շէթ խեթր քի, տըթըր շիմտի, տեյլի ճեթիյե-
 թիմիդն Տըրի ու մեթպտիթն շարըմաղ յըլ,
 իլա, տայիմա ետիթ թըրրուգա սայ ու իլաու-
 թիքերք, օլ մըրու Վեքուն սիթիթիթիլնն, մաճվ
 ու խարաղըն, մէ մեղքիւր պիլեմալարըն, ետիթ
 թէճարթիթնն շարըմաղ յըլ . .

Կոտնն շու մեգաթիթր քիւր Հարաթէթ, մէ
 թէճաթի նասիթիւլ ետալի խեթրինէ, քրե՛նտե
 իլէ քեր ա՛յ կրննի, տիւշարը մեպճուլթիթիթ
 օլարազ, պիւ պիթի իւրիւրեճ պոպոպա պաշ-
 արար :

Վեքուն թարաֆընտան թէճքիթ մալիյեկէթ
 օլունուլ օլան, մէ նեյեթի գաճիքիթ իսէ խայր-
 եաճըրքն իպարեթ մուլունան ճեթիյեկէթին

ճեթի նեթիճեյեթիլնն, նե մերթեպէ խաթարե-
 կըլ օլմալարը տիւշանէ մեթիլիթի, պն տընն իր-
 րար խեթրի, —տեր քեր ա՛յ կրննի Վոտնէ, —
 մէ պն տախի, շիմտի գալիլնն իսթեթ օլմաղա-
 յըմ քի, մերգուման միւրատարարըն, պիլէ մա-
 լուճ օլան թարալմալըր իթմիլգաթընճա, օլ տե-
 տիլիլիդ եթքերքը պաթթլէրքին, գուվթեան
 ֆիլիէ կէթիլիմ, նեյեթի ֆաստեթիլն, տերու-
 նի տիլէրքիտե մէ՛նտուր սաղալմագաա օլմաղալար-
 ար . . : Կիլիվարը, պու խաթար քեր պիլիլիք,
 մէ քեր թէճաթիմիդ պիւր խաթար արը, լարնի
 ետիթ իթպաթընն . . շարթի՞ն տիւր :

Կե՛ սեյլէ յորտունուլ, մանթեօ, եյլէ Ղալ-
 մա կիպի պիւր գոճարման, պիւր տէլիֆիլէրք, մէ
 պիւր ճաճիլ տէլիգանըլը, մէ Վարիլն սը Կարչ-
 սալի կիպի, ե՛նթի շէճէթէ, մէ սիլալազ գարիլն
 սաճիպտի պիւր կենճ գըրը, մէ մարեշալ Վիմուլն
 քերթմէլէր Վոց իլէ Պանշ կիպի, տաետիլ ու
 սաֆտեթուլարը, մէ Կրանտա շարթի կիպի ե՛նթի
 րըլ մէ թէճիլը գալըլ պիւր սաեթի, մէ խուլսի
 տերաթի տեթրեար օլան : մեյալթմալ Կարեթ-
 էլի : մէ Կարչ—Թու—Վիւ կիպի, գապա մէ շաշ-
 գըն պիլիլնի, գարընըլա պարազ, իւ կեթ-
 մէյե շարըլըր օլունուլ թաղաթիլ, պիւր-
 աէ գալըրպաա, “ու իլե մէճերմէնն շարթի՞
 նե տիւր” տեյի սիւա՛լ մը իթմէրքեթիլն :

Տարտաուտա իսթիթ խեթիդ, Հայեա պն
 սիլնն, ֆիթր ու նեյեթիլիլի անշալմամաղաա-
 յըմ, տեր քեր ա՛յ կրննի :

Շաղըրըլը վար սըր, եյլէ օլունուլուն
 պն տախի քեր քալն ֆարըրտարըմ, շիմտի,
 շիմտիյե գառար դուճարա կիլն կեֆալ ու Տա-
 րաթեաթընըլ, սեյլէտիլիլիլիլ թաաթիլ իթմէր-
 տետիլըր, —տեր թէրքերն Վոտն, պիւր թարը
 թաճըրաթիլ իւրը . . սիլ, մերգումանն
 պիւր կիւն, քեաֆօթիտ պիւր երէր կէլէրք, իճ-
 րաթիթ Տեֆէնիլի մուճիլ օլալիլմտի միւճեր-
 քեա պուլունան, շունճա եմարը նեֆասիլիյեյի
 շերաթիթաար, քերմալաա, մէ թեֆիլիլ գա-
 արըրըր իւրըրինէ Տիւրթ իթմէյե շարըմաղ
 կեթաէ, սիլալար միւնապտիլէ մէ միւնֆերթա-
 լէրի իւրըրինէ իրապ նուֆուգ իթմէյե շալը-
 մըշարըլը արը . մերգումար իսէ, շիմտի օլ Հայտե
 պուլունուլարընտան, Տէր նեյլի Տիլէ ու տե-
 սիւէյե, Տէր նեյի իլալ ու իլալէ, Տէր նեյի
 գուվթէյե ճաղիլիլէյե, մէ Տէր նեյի Տիւնուճ ու
 թէճալալմէ, թույի թիլա կեաթմէրեճքերթի (եա-
 իլա քեանտիթիլնն թէլէթ իթմէյե շարըմաղալ
 իլա Տէր պիլալի թէճաթիլ խեճէրքիթի պի
 իշնիպաճ տըր . . : Կնասըրնը մը նիճպեթ նե
 տիմէր իսթեթիլիլի . . : Խայր, Հայեա սնալ-
 յամաարըր . — 1) Վոտն պու արտա ումուլ-
 արըրը սիլքեր . — 2) Ն, նե՛ տերսիլը շիմտի, իւ-
 միա քեթիլիլիլն տիւշան տաեթն, քե՛նտա քե՛ն
 տայի թէլէթ իթմէթ, իճիթիմալե՛ն մի տիւր
 տեյի՛ մի տիւր :

— 1) Վեթ, իճիթիմալուէն տիւր :

մա . . . եւրոպացի, նե՞ տիր եւտօտ քե՞մ տիր . . .

— Կի՛հայեմք, մեզ քիւր եւրոպանը պի՛մ թէ տա-
տիւֆ զու՛հար կէտիկի Տայտ, — տեր թէ քրա-
րեն Բօտեն, տայիմա տարուստարագ, վէ տայիմա
րենի մաստ պուլուստուղու. թափարտե, — են
զիյառե կեն՛ճ, վէ կիւ՛ճ ու զուվէթի եկերիմտ օ-
լանցար . . . Տեր կիւն վէ Տեր տագրագ, էպիւմ
թէ Տիբիտիսնէ գուլուստագարրար . . . վէ եղ-
լէրիս էճէրերի իտե, ճան չէրիչն տիր տաե-
միս էճէրի միտիւտ, տայիմա կեօղերի գարչը-
արմատ Տարք պուլուստագարր . . .

— Եւրոպի նե՞ տիր օւ եւրոպացի, — տեր թէ ք-
րարեն բէր ա՛յ կիրիսի, կի՛թ տիրնէ տա՛հա զի-
յառե տիւլար Տէյալեմ օյարագ, է շուքի Բօ-
տեն շու. մաստէյի կնտու՛նցար իւզերիսն նե գա-
տար զիյառե մեզալաթը մաղմուճեա պուլուստը
իտե, ճէնաղէլաթի լէ՛Տճէտի տաթի, օյ գատար
Տէյառե տիր մեվթա Տէյեկեթի քեօպ ի՛թ մէքաե
իտի :

— Կի՛հայեմք օյ մեւտարարն, միլեթ ու թա-
յիֆէլերին նուֆուճա ընտարղարն ալմագառ
օյտուղու. Տայտ, էջլէպիր մէրու ֆաթիկեպր տա-
տի, աբգաւը պլաւ արիւր, բլէյոպ կեզտիրմէքաե
պուլուստուղու քեֆեննի իխնէ իլլա իտեճէրի, է-
մէրի էլլէպաթի տիր. լարքն, պիլիմ ճէմօյեկեթի
քեպիրէյի միւմէնի իւթթարիկիրիսիսն կօմիւ-
նէ Տիւրմէթ ու ըրայեթ ի՛թ մէյէ մեճագար օյտու-
ղուտա ալլէքար արը . չիւնրի տաթի աղալարնըն
զուվէթիսի, չիւնրի էճէլին տաթի աղալ թէն-
զիլ իտեմէյէճէրի միւճէրեպ տիր . . . զերա ա-
նին թու՛հու . . . էվիլեթ ճիզիլեթիք ճէմօյեկեթի-
նիս թու՛հու, տաթի իւլ ֆեստարր . . .

— Կի՛հայեմք . . . նե՞ տիր օյ մետեպքար :
— Օլ մետեպքար, իլերու իլերու կի՛թ մէքաե տիր
. . . Տեմաե աղըր աղըր երիւրիպեք իլերուլէ-
մէքաե տիր . . . վէ քեմտի Տիւրնէկիլ զօր-
գուտու իտե, Տեր եերե եարրիլը օյտուղուտառ,
Տեր քես անըն թէգարրիւպի տէ՛Տէթամիլի է-
սերիսի, թա էվիլեթաե . . . քեմտի իւզերիտե
Տիտ ի՛թ մէքաե տիր . . .

— Կի՛ էմմա, ա՛յ էֆենիտիմ, նե՞ տիր օ :
— Կե՛ օլաճագ, զօլէրա :

Բօտեն շու, քիլէր, լուղիմիսի եյլէ պիր
գրտա վէ քեպիսն աուրեթաե թէլաֆիւղ իտեր
քի, բեճտուս իլէ, բեր ա՛յ կիրիսիսն, Տեմ
բեյլերի տալարար, վէ Տեմաե քեմտիլը տի՛թ-
րեմէյէ պաղալար . . .

Բօտենին պաղընտա օլ մըրթէպէ պիր ետերի
էլեմ ու պիւրուսեթ տերքեար պուլուստագառ ի-
տի քի, մըրգուճու կեօրնիս, պիր սուրեթի իւ-
յալի տիր զըլա իտեճէրի ի՛Տիթիմալտեն իտե :
Չէնա տագրագ տիլմիսնէյէ, զապրիսթա՛մ-
լարա մախտուս օյան պիր սուլուգաուր չէօրեր :

Եվէլա Բօտեն սուքիւթի գաթ իլէ, վէ տա-
յիմա աարը մեւիլեթն արի տալ պուլուստուղու
Տայտ, պիր թարղ ու Տարբեթի Տիւբարանի
իւզրե, էնա տագրագ էվիլէ պիլզաթ քեմտի-
սինիս կիտիլ Տարի իւլ Տալ նեղտիտե օմուր-
տարուղու թըրաբէպը, բեր ա՛յ կիրիսիսն
կեօթեբիր, վէ գրտա պիր սէյլէյիլ իլէ մը-
գուճա տեր, — Խա՛ղնըց, կա՛ղնըց :

Կի՛հայեմք Բեւտեր էվիլէ եմիտե, թէ Տայ-
երիսնէն նաչի, իլլարը թէրտաթիտ իտեր,
վէ պառե՛հու, էվիլէ արի իլէն, օյ մտե մեմօք
օյտուղուն տեր իտեթըր իլլէպիլիսնէն, անիտե
պարա զալցար, վէ թաղմէ իւզրէ պաղնը էյե-
րէք, վէ Բօտենին կօմիւստեն կէ՛ւրէք, կիտիլ
թըրաբէպն պաղնտա օմուրուր, էլիսն պիր
գալե՛մ ալըր. վէ էիւղիսն Բօտեն տօնեբէք,
“Կիրիսիլէ միւսնաղըրը . . .” տեր :

Բօտեն շու տիթաթի բէլապար սէյլեր, վէ
բեր ա՛յ կիրիսիսի տաթի եաղար :

“Կի՛հայեմք Բեւտեր ա՛յ կիրիսիսն տար-
ըղլըղնտան նաչի, Կնըսօ միւրաւը քէյիլէյե-
թի, պու կիւնրի կիւն բէք պօրօգ պիր Տայտ
պուլուստագառ արը. Կիրաւը մեզպուրուն եկ-
քիւնի իլի էիւզ օն իլի սիլիճա պալիլը օյմուլ-
տուր : Էեր նե գատար իշտե ֆէնալըգ արղ
օյմուլ իտեա, զանն իտերիլքի, Կնըսօ ֆա-
միլաւը, ըւսնէն եյլէ պիր Տալէ իլլա իտիլէ-
պիլէճէր տիր քի, ճէմօյեկեթիսն զարարնըր գա-
թա մեմօրիլ օյաւայաճագ արը. վէ շէրան ճէ-
մօյեկեթէ պիտա օյան մեպաղը մեզպուր տաթի,
էիսն ճէմօյեկեթի մեզպուրէյէ իտե գըլալըր-
լաճագար . . . Եւրոպի պուլուստուտա, եա-
լըրը զուվէթի քեմտիլէ վէ մաթիալըն էլլէ-
մօյեկեթի տաթի Տիւլէյաաարը :”

Կնըպարէյի մեզքիւրտեն պիր չարեք սօս-
րա, Բօտեն, գարուճուսն սէլաքնա գարչը-
լըգ սէլա՛մ վիտէք իւզրե, չըգարրըլ օյտուղու
օլ քիւ՛հնէ վէ եաղլը շաբագարը, տիրսի իլէ
ֆըրալարպ տիւզեթիմէքաե օյտուղու. Տայտ,
Սէն—Տիլիէ սերալընտան տիլարը զըգար :

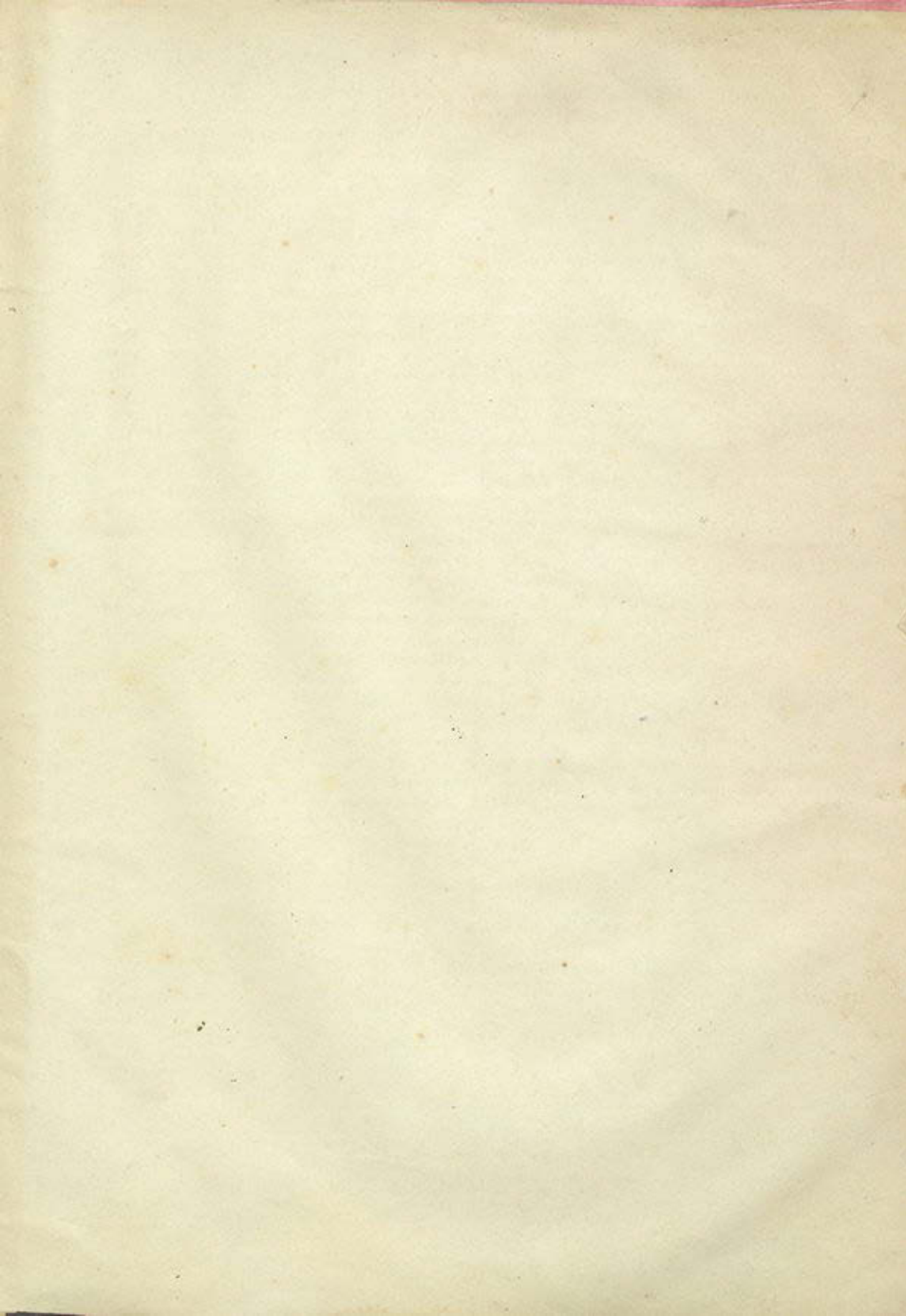

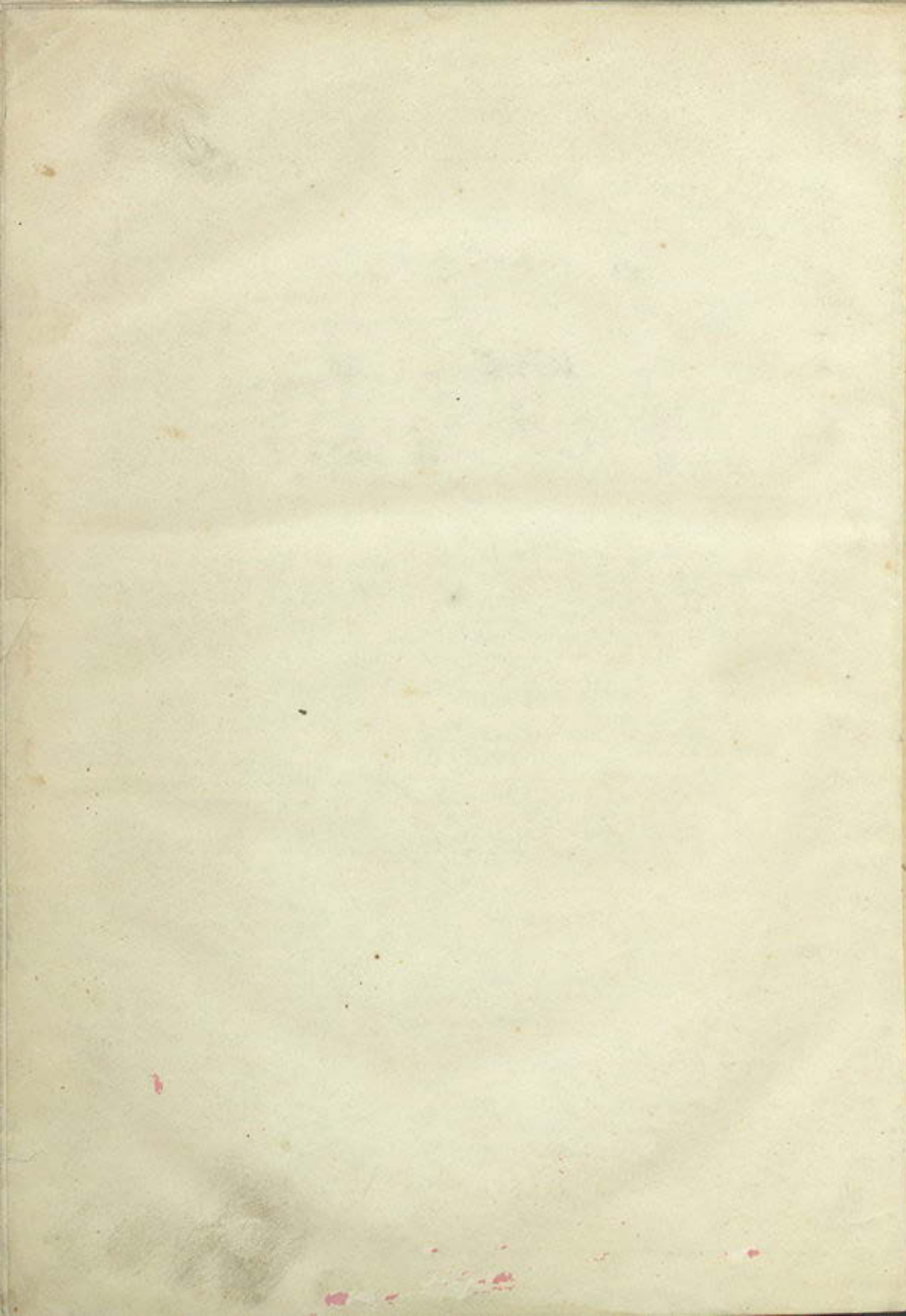
ՀԱՍՈՒՄ

Ֆ Ի Յ Ր Ի Ս 1

			ՍԵՒՓԻ
ԳԸՄԸ ԱԸՊԻ — ԳԸՄԱԸ ԷԼՊԻՍԷԻՒ ՊԻՐ ՃԻՉԱԻԹ		ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ԹԷՆՔԻՆԱԿԵ	123
	ՍԵՒՓԻ	ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՍՊԵՒԷՕ ՊԷ ՍՊԱՍ- ՏԱՊԷԼ ԱՊ ԳԱՐԱՍՈՒՄԷԼ	129
ՓԱՍԼ ԷՊԱԿԷԼ . ՊԻՐ ԱՍԻՏԷԼ ԱՍՈՒԹ	1	ՊԷՇԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ԼԱՍԹ ԿԷԻՉԷՐ	137
ԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Լ՛ՐՃԱՊԷ ԱԷԼԷԻՏԻՆ ԽԱՆ- ՊԷԹ ԱՍԱՐ	8	ԱԼԹԸՆՃԸ ՓԱՍԼ . ՊՈՐՈՂՏԱՊԱՐ	145
ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՕԼԵՄԱԵԼԹ	16	ԵՏԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ԽՍԹԻՆԱՊԱՏԱՍԹ	150
ԳԸՄԸ ԱԸՄԻՒՆ . — ԻԹԻՐԱՓ ԲԱՐԱՍԸ		ՍԷՔԻԶԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Շ՛ԿՊԱ ՊԱՆՈՆՆԱՄԷԼԻ ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ . ՏԷԿՍԱՐԱՍԱՆ ԱՂ- ՏԱՊ	156 163
ՓԱՍԼ ԷՊԱԿԷԼ . Ը ԷՏԱՐԱԵԼԹԻ ՊԱՂՂ	27	ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ . ԵՆՏԻՊ ԵՎԱՊԱՍԷ ԱՊԷԹ	170
ԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՍԷՔԻՏԱՊ	32	ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՊՈՐԱՏԱ	176
ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ԽԹԻՐԱՓ ԱՍՈՂԱՊ	40	ՕՆԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ԽԱՊԻՍԱՆՏԻՊԱ ԹԱՊԻ ՊԱԼՆԱՆ ԻՔԻ ՊԻՐԱՍԵՂԷՐ	179
ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՍՊՆՈՒԷՕ ԻՇԷ ԲԱ- ՊԱ — ՋՈՎԱ	50	ԳԸՄԸ ՀԱՏԻ ԱՇԻՐ . — ՇՈՒՊԱԹ ՕՆԻԻԶ	
ՊԷՇԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՕՐԱՏԻՐԱՆ ԿԷՐԻՆԻՐՉ- ԷՐ	54	ՓԱՍԼ ԷՊԱԿԷԼ . ՍԷՆ ՓԻՐԱՆՍԱՆ ԱՕՂԱ- ՊԷՆԱՐԻ ԽԱՆԵ	189
ԱԼԹԸՆՃԸ ՓԱՍԼ . ՍՊԱՆԱՍԹԻՐ	58	ԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՊՈՐՃ ՊԷ ԱՊԱՏԱՊ	192
ԵՏԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՊԻՐ ԻԹԻՐԱՓ ԲԱՐԱՍՐ ԹԷԿԵՐԻ	67	ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՍԻՐԱՍԻՐ	199
ՍԷՔԻՉԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ԽՍԹԻՆԱՊԱՊ	73	ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՊԱԹԲ ԱՆԽԱՊԱ ՊԷՇԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Լ՛ՊԷԼԹ	208 216
ԳԸՄԸ ԹԱՍԻ . — ԻԷՆ ՊԱՅՆԱԷԼ		ԱԼԹԸՆՃԸ ՓԱՍԼ . ՊԻՐՈՐԷ ԱՊԷԼԱՆԻՆԷ ԵՏԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Ս՛ ԱՍԷՆԻՏԻՆԱՄԷԼ	223 227
ՓԱՍԼ ԷՊԱԿԷԼ . ՍՊԱՊԱՐԱՊԱՐ	77	ՍԷՔԻՉԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Շ՛ԷՆԱՊ ԹԱՐԱՓԷՐ- ՆԻՆ ՍՈՆ ՓԷԼԱՐԵԹԻ	232
ԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . Լ՛ՏԱՊԱՆ ՆԱՏԷՃԱՊԻ	86	ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ . ԽՈՍԱ ՊԷ ԽՈՍ ՏԷՊԱԵ ԽԱՆԷ	238
ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . ՍՊԱՊԱՆ ԹԱՍԻՐ	93	ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ . Լ՛ՊԷՐ ՃԷՊԷ	245
ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ . Ս՛ ԷՍԱՊԱՆՃԱՊԱՊ	102	ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՓԱՍԼ . Խ՛ՎԷԼԷՐԷՐ ԱՍԻՐԱ- ՔԻԷՐ . ԱՍԻՐԱՔԻԷՐ ԷՎԷԼԷ- ՔԻԷՐ	251
ԳԸՄԸ ԱՇԻՐ . — ՍՐԱՍԱԹԸՐ			
ՓԱՍԼ ԷՊԱԿԷԼ . ՓԻՐԵՏԻՆ	108		
ԻՔԻՒՆՃԻ ՓԱՍԼ . ՍԷՆԹ ԲԷՐԵԹԻՆ ԽԱՆ- ԹԱՆ	115		

(1) ՍԵՒՓԻՍԹ ԷՆԻՆ ԱՍԻՐԻ . ԷՎԷԼԷԹ ՃԻՄ ՓԵՐՊԱՆ ՊԻՐ ՓԷՏԵԼԹ ԹԷՐԻՆՊ ՕՐԱՆՏԱՐ ԿԷՆՔԻՉԻՏԱՆԷ ԵՎ ԱՊԱՆԵՆ . ՉԱՓՓԵՆԻՐԻ ՊԷՐԷՐԱՆ . ԱՍՈՆՃԱՆ . ԵՍԻՐ ԱՆՕՐԱԽԱՆԻՐ . ՏԻՊԱՆԵ ՊԷՋԱՆ ԿԷՆՔԻՉԻՏԱՆԷ ՓԱՆԱՍԱՐԿ ԿԵՐՓՈՂԱՊ ԱՆԻՐ :

ՀԳ Ազգային գրադարան

NL0653864

